

คู่มือการสำรวจ

การสำรวจสุขภาพประชาชนไทย

โดยการตรวจร่างกาย

ครั้งที่ 4

พ.ศ. 2551

สำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

WA
900.JT3
ค695
2551

สำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย

คู่มือการสำรวจ

การสำรวจสุขภาพประชาชนไทย

โดยการตรวจร่างกาย

ครั้งที่ 4

พ.ศ. 2551

เลขที่	WA900.373 7695 2551
เลขที่ทะเบียน	551698
วันที่	1 ก.ย. 2553

สำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

จัดทำโดย สำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย พ.ศ. 2551, วันที่ 9 มิถุนายน 2551

สงวนลิขสิทธิ์ ®

บรรณาธิการ

นายแพทย์ วิชัย เอกพลากร

แพทย์หญิง พรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์

ผู้เขียนและให้ข้อมูล

แพทย์หญิง พรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์

แพทย์หญิง เขวรัตน์ ปรีกษ์งาม

ดร.วรากรณ์ เสถียรนพเก้า

แพทย์หญิง มันทนา ประทีปะเสน

ดร. เรวดี จงสุวัฒน์

แพทย์หญิง ถัดดา เหมาะสุวรรณ

แพทย์หญิง ภาสุรี แสงสุกวานิช

แพทย์หญิง นิชรา เรืองคารกานนท์

อาจารย์ปรานี ชาญณรงค์

คุณอัจฉริยา อนุกุลพิพัฒน์

คุณหทัยชนก พรรคเจริญ

คุณบรรพต ตีเมืองสอง

นายแพทย์วิรัชยุทธ ชัยพรสุไพศาล

รศ.ดร. ระวีวรรณ แสงฉาย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

คุณรุ่งกานต์ อินทวงศ์

คุณจิราลักษณ์ นันทารักษ์

คุณสุพรศักดิ์ จิพย์สุขุม

คุณรัชชนก ชาญณรงค์

คุณสุทธนา สมนามิตร

ผู้สนับสนุน

คุณสิริพร ขาวพัฒน์วรรณ

สนับสนุนโดย

โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจาก สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

กระทรวงสาธารณสุข, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

และ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

คำนำ

หัวใจสำคัญของการสำรวจทางสุขภาพคือการได้ข้อมูลที่ต้องสามารถสะท้อนสภาพปัญหาทางสุขภาพแท้จริงของประชากร องค์ประกอบสำคัญของการได้ข้อมูลที่ต้องขึ้นอยู่กับเครื่องมือที่ใช้วัดที่มีความเที่ยงตรง ผู้เก็บข้อมูลที่มีความเข้าใจการใช้เครื่องมืออย่างดี สามารถวัดเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ไม่มีอคติ และผู้สำรวจมีศิลปะในการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ผู้ให้ข้อมูลไว้วางใจและให้ข้อมูลที่ต้อง เอกสารเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นคู่มือในการดำเนินการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยครั้งที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยระดับชาติ จำนวนกลุ่มตัวอย่างกว่าสามหมื่นคนที่อาศัยใน ๔ ภาค และกรุงเทพมหานคร เนื้อหาสุขภาพที่สำรวจครอบคลุมหลายประเด็น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมีทั้งแบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ การตรวจร่างกาย และการเก็บตัวอย่างเลือดและปัสสาวะ การดำเนินงานจึงมีผู้ที่เกี่ยวข้องในการสำรวจเก็บข้อมูลจำนวนมาก จึงมีความจำเป็นต้องมีแนวทางการดำเนินเป็นมาตรฐานเดียวกันและมีความเป็นสากล เอกสารฉบับนี้ยังเป็นคู่มือการอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจ ในการจัดการ การดำเนินการเป็นแนวทางมาตรฐาน และการปฏิบัติงานภาคสนาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ

คู่มือฉบับนี้จึงเหมาะกับ ผู้จัดการโครงการ ผู้ประสานงานภาค ผู้จัดการทีมเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้สัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่เจาะเลือด ผู้ตรวจร่างกาย และตรวจพิเศษ ตลอดจนผู้นิเทศก์ และคนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

เนื้อหาในคู่มือการสำรวจนี้แบ่งเป็น สองส่วนใหญ่ๆ โดยส่วนแรกประกอบด้วย ๑ บท คือ บทที่หนึ่งและสอง แนะนำประวัติความเป็นมาและภาพรวมเกี่ยวกับการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย บทที่สาม เนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติภาคสนาม การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย บทที่สี่อธิบายเกี่ยวกับหลักการและวิธีการควบคุมคุณภาพข้อมูล บทที่ห้า อธิบายบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติการภาคสนาม บทที่หก และเจ็ด อธิบายวิธีการตรวจร่างกาย การตรวจพิเศษ ขั้นตอนการส่งตัวอย่างเลือดและปัสสาวะ สำหรับเนื้อหาในส่วนที่สอง ครอบคลุมคำอธิบายโดยละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถาม และแบบทดสอบต่างๆ และคำจำกัดความต่างๆ

สำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย และคณะผู้จัดทำ หวังว่าผู้เกี่ยวข้องในการสำรวจสุขภาพประชาชนครั้งที่ ๔ นี้จะได้ใช้คู่มือนี้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินการอย่างมีมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลการสำรวจที่มีคุณภาพ สามารถวัดสถานะสุขภาพของประชาชนไทยได้อย่างแท้จริง

สารบัญ

ส่วนที่ 1

หน้า

บทที่ 1

1.1 ความเป็นมาของการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย	1

1.2 สาระสำคัญของการสำรวจสภาวะสุขภาพโดยการตรวจร่างกาย ทั้ง 3 ครั้ง	2

บทที่ 2 การสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย ครั้งที่ 4 (พ.ศ. 2551)	9

2.1 วัตถุประสงค์ของการสำรวจ	9

2.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบและเครือข่าย	11

2.3 ประชากรกลุ่มเป้าหมาย	11

2.4 การสุ่มตัวอย่างและจำนวนประชากรตัวอย่าง	11

2.5 ข้อมูลที่จะเก็บจากประชากรตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม	22

○ ประเด็นสุขภาพที่จะสำรวจแยกตามกลุ่มอายุ และวิธีการเก็บข้อมูล	22

2.6 วิธีการเลือกบุคคลตัวอย่างสำหรับ 24 hours-recall	29

2.7 วิธีการเลือกบุคคลตัวอย่างสำหรับการตรวจสมรรถภาพปอด	33

บทที่ 3 การปฏิบัติงานภาคสนาม	34

3.1 เครือข่ายความร่วมมือการสำรวจในพื้นที่	34

3.2 การบริหารจัดการเพื่อเก็บข้อมูลในพื้นที่	34

○ หน้าที่และความรับผิดชอบขององค์กรการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยในพื้นที่	34

3.3 การปฏิบัติงานภาคสนาม	36

3.4 การวางรูปแบบหน่วยจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่	36

3.5 การจัดเก็บตัวอย่าง	39

3.6 ขั้นตอนแสดงการจัดเก็บตัวอย่างชีวภาพในการสำรวจ	40

บทที่ 4 การควบคุมคุณภาพข้อมูล	41

4.1 ประเภทความผิดพลาดจากการสำรวจ (Type of survey error)	41

4.2 แหล่งที่มาของความผิดพลาดที่เกิดจากการสำรวจ	42

4.3 การดำเนินการเพื่อควบคุมคุณภาพข้อมูล	43

4.3.1 ประชากรตัวอย่าง	44

4.3.2 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเก็บข้อมูลทุกประเภท	44

4.3.3 การฝึกอบรม	45

	หน้า
4.3.4 การตรวจเช็คในระหว่างปฏิบัติงาน	47
4.3.5 การตรวจเช็คแบบสอบถามและแบบฟอร์ม	48
4.3.6 การติดต่อระหว่างสำนักงานในพื้นที่และสำนักงานสำรวจ สุขภาพประชากรไทย (สสท)	48
4.3.7 การตรวจสอบข้อมูล (Data editing)	49
4.3.8 การสุ่มสัมภาษณ์ซ้ำ (Verification check)	49
4.3.9 การรักษาความลับของผู้ให้สัมภาษณ์ (Confidentiality)	50
บทที่ 5 การปฏิบัติงานภาคสนามและหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่	52
5.1 การปฏิบัติงานภาคสนาม	52
5.2 หน้าที่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	54
5.3 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานภาคสนาม	55
5.3.1 พนักงานสัมภาษณ์ (Interviewer)	55
5.3.2 ผู้นิเทศก์งาน (Supervisor)	60
5.4.3 พนักงานค้นหาบุคคลตัวอย่าง	62
5.4.4 เจ้าหน้าที่เทคนิคต่างๆ	67
5.4.5 เจ้าหน้าที่ประสานงาน	67
5.4 เอกสารประกอบการค้นหาบุคคลตัวอย่าง	68
เอกสารชี้แจงรายละเอียดโครงการ	68
ข้อเสนอแนะก่อนเข้ารับการตรวจร่างกาย	70
ใบยินยอมด้วยความสมัครใจ	71
แบบบันทึกการค้นหาบุคคลตัวอย่างวัยเด็ก	73
แบบบันทึกการค้นหาบุคคลตัวอย่างวัยแรงงานและสูงอายุ	78
แนวทางการบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกการค้นหาบุคคลตัวอย่าง	83
แนวทางการกำหนดเลขที่แบบสอบถาม (Q-code)	85
บทที่ 6 การตรวจร่างกาย	88
6.1 การเตรียมตัวเพื่อมาตรวจร่างกาย	88
6.2 การตรวจร่างกายในผู้ใหญ่	88
6.2.1 การวัดส่วนสูง	88
6.2.2 การชั่งน้ำหนัก	89
6.2.3 การวัดเส้นรอบเอว	90
6.2.4 การวัดเส้นรอบสะโพก	91

	หน้า
6.2.5 การวัดความดันเลือด	91
6.2.6 การวัด arm span	93
6.3 การตรวจร่างกายในเด็ก	94
6.3.1 น้ำหนัก	94
6.3.2 ความยาว	94
6.3.3 รอบศีรษะ	95
6.3.4 รอบอก	95
6.4 การทดสอบต่างๆ	95
6.4.1 Near Vision tests	95
6.4.2 Grip strength	96
6.4.3 Lung function test	97
- วิธีการใช้โปรแกรมตรวจสอบสมรรถภาพปอด Spida5	100
6.4.4 Timed walk	106
บทที่ 7 การตรวจทางชีวภาพ	108
7.1 การเตรียมตัวก่อนการตรวจเลือด	108
7.2 การเจาะเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ	108
7.3 วิธีนำส่งเลือดไปยังห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาล	109
- ตัวอย่างแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้องกับการตรวจชีวภาพ	116
7.4 การเก็บตัวอย่างปัสสาวะเพื่อส่งตรวจไอโอคีนและ Urine Strip	122
7.5 การควบคุมคุณภาพการตรวจทางห้องปฏิบัติการ	123
ส่วนที่ 2 แบบสอบถามและคำอธิบาย	
บทที่ 8	126
8.1 แบบสอบถามและฟอร์มต่างๆ	126
8.2 โครงสร้างแบบสอบถาม	127
บทที่ 9 คำถามและคำอธิบาย	130
9.1 แบบสอบถามกลุ่มเด็ก 1-14 ปี	130
คำอธิบายแบบเก็บข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวและเด็ก อายุ 1-5 ปี	132
คำอธิบายแบบวัดพัฒนาการ อารมณ์ สังคม จริยธรรม เด็กอายุ 1-5 ปี	142
คำอธิบายแบบเก็บข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวและเด็ก อายุ 6-14 ปี	145
คำอธิบายแบบวัดพัฒนาการ อารมณ์ สังคม จริยธรรม เด็กอายุ 6-10 ปี	154
คำอธิบายแบบวัดพัฒนาการ อารมณ์ สังคม จริยธรรม เด็กอายุ 10-12 ปี	157

	หน้า
คำอธิบายแบบวัดพัฒนาการ อารมณ์ สังคม จริยธรรม เด็กอายุ 13-14 ปี	159
คู่มือการทดสอบ TONI-3 / Conner's	161
คู่มือการประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย	165
9.2 แบบสอบถามกลุ่มวัยแรงงาน 15-59 ปี	178
หมวดที่ Q 1000 ข้อมูลส่วนบุคคล	181
หมวดที่ Q 3000 สถานะสุขภาพ	182
หมวดที่ Q 4000 คุณภาพชีวิต	183
หมวดที่ Q 5200 สุขภาพจิต	187
หมวดที่ Q 6000 โรคเรื้อรัง	190
หมวดที่ Q 7000 พฤติกรรมเสี่ยง	199
หมวดที่ Q 7100 กิจกรรมทางกาย	199
หมวดที่ Q 7200 การสูบบุหรี่	202
หมวดที่ Q 7300 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	210
หมวดที่ Q 7400 การใช้ยาและอาหารเสริม	223
หมวดที่ Q 7500 การกินอาหาร	225
หมวดที่ Q 7600 ประวัติการป่วยของพ่อแม่พี่น้องสายตรง	272
หมวดที่ Q 7700 การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ	273
หมวดที่ Q 7800 อนามัยเจริญพันธุ์ (สำหรับเพศชายและเพศหญิง)	273
หมวดที่ Q 7900 อนามัยเจริญพันธุ์ (สำหรับเพศหญิง)	274
หมวดที่ Q 8000 สิทธิและสวัสดิการทางสุขภาพ	277
หมวดที่ Q 9100 การตรวจทางห้องปฏิบัติการ	278
9.3 แบบสอบถามวัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป	278
หมวดที่ Q1100 ข้อมูลส่วนบุคคล	281
หมวดที่ Q2000 การวัดภาวะพึ่งพิงในกิจวัตรประจำวัน	282
หมวดที่ Q 5000 การตรวจคัดกรองสภาพสมอง	286
บทที่ 10 นิยามศัพท์	294
คำจำกัดความที่สำคัญ	299
Definitionของโรคและสภาวะต่างๆ	301
ภาคผนวก	303
ทะเบียนรายชื่อบุคคลตัวอย่าง	304

	หน้า
ตัวอย่างใบรายชื่อบุคคลตัวอย่าง	307
บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง กรุงเทพมหานคร	308
บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้งในเขตเทศบาล	312
บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้งนอกเขตเทศบาล	333
ตัวอย่างบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่โครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย	353
ตัวอย่างบัตรนัดตรวจร่างกาย	354
รหัสจังหวัด	356
รหัสตำบล	359
รหัสเขต แขวง กรุงเทพมหานคร	373

บทที่ 1

1.1 ความเป็นมาของการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย

โดยการตรวจร่างกาย

การพัฒนาและวางแผนสาธารณสุขเพื่อให้ประชาชนไทยมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี ตลอดจนเป็นประชากรที่มีศักยภาพในการนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประเทศนั้น ต้องการข้อมูลสำคัญที่หลากหลาย เช่น ข้อมูลสถานะสุขภาพของประชากร ขนาดของปัญหาสุขภาพที่สำคัญ และปัจจัยเสี่ยง (risk factors) ที่เอื้ออำนวยต่อการเกิดปัญหาเหล่านั้น แจกแจงตามพื้นที่ต่างๆ ของประเทศ เช่น เขตสาธารณสุขตามภาค หรือตามเขตการปกครองท้องถิ่น รวมทั้งตามลักษณะทางชีวภาพของประชากรที่สัมพันธ์กับสถานะสุขภาพ คือ เพศ และอายุ ตลอดจนสถานะทางสังคม เศรษฐกิจ

การสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยของประชาชนในระดับประเทศ ทั้งโดยการสัมภาษณ์ การตรวจร่างกาย และการตรวจเลือดหรือปัสสาวะ ทางห้องปฏิบัติการจะทำให้ได้ข้อมูลด้านสุขภาพ โดยเฉพาะความชุกของปัญหาสุขภาพต่างๆ พฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคของบุคคลและระดับชีวเคมีที่สำคัญ เช่น น้ำตาลในเลือด ไขมัน ตลอดจนระดับชีวเคมีอื่นๆ ที่ละเอียดมากกว่าข้อมูลรายงานการเจ็บป่วยในระบบสาธารณสุขที่ดำเนินอยู่และเมื่อประกอบกับข้อมูลการตายจะทำให้ทราบสถานะสุขภาพและข้อมูลที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาสุขภาพที่สำคัญได้

ในปัจจุบันข้อมูลจากการสำรวจสถานะสุขภาพในประเทศ นอกจากจะใช้วางแผนสาธารณสุขแล้ว ยังใช้สำหรับการประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงและนำไปสู่โครงการรณรงค์เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงต่อโรคเหล่านั้นด้วย เช่น โครงการรณรงค์ให้รับประทานผักและผลไม้ โครงการคนไทยไร้พุงเพื่อลดภาวะน้ำหนักเกิน โดยเฉพาะการฮั่นลงพุงที่เป็นสาเหตุสำคัญของโรคเบาหวาน และการวัดความดันเลือดเพื่อควบคุมโรคความดันเลือดสูง เป็นต้น

ประเทศไทยได้มีการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยของประชาชนโดยการตรวจร่างกายมาแล้ว 3 ครั้งด้วยกัน

ครั้งที่ 1 ในระหว่าง พ.ศ. 2534-2535

ครั้งที่ 2 ในระหว่าง พ.ศ. 2539-2540

ครั้งที่ 3 ในระหว่าง พ.ศ. 2546-2547

1.2 สาละสำคัญของกำรสำรวจสภาวะสุขภาพโดยการตรวจร่างกายทั้ง 3 ครั้ง

การสำรวจสภาวะสุขภาพโดยการตรวจร่างกายในประเทศไทย ครั้งที่ 1 (พ.ศ.2534-2535)

(Ref. รายงานการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทยด้วยการสอบถามและการตรวจร่างกายทั่วประเทศ ครั้งที่ 1 พ.ศ.2534-2535 พญ.จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรณ (บรรณาธิการ) สถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย 2539)

ระยะเวลาที่สำรวจ

1 สิงหาคม 2534 – 31 มีนาคม 2535

ผู้ร่วมดำเนินการ

กระทรวงสาธารณสุข

สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

คณะกรรมการโรคระบาดวิทยาแห่งชาติ (สถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย ในปัจจุบัน)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผู้สนับสนุน

ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย สมาคมแพทย์โรคหัวใจแห่งประเทศไทย

รังสีวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย สมาคมโรคซัดแห่งประเทศไทย

สมาคมแพทย์โรคทางเดินอาหารแห่งประเทศไทย

สมาคมต่อมไร้ท่อแห่งประเทศไทย และสมาคมรูมาติสซั่มแห่งประเทศไทย

การสุ่มตัวอย่าง

- สุ่มแบบ Stratified Two State Sampling

- เริ่มด้วยการจัด Stratum เป็นกลุ่มของจังหวัดในแต่ละภาค และกรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 5 Stratum คือ กรุงเทพมหานคร, ภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร), ภาคเหนือ, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ในแต่ละจังหวัดแบ่งออกเป็น 3 เขตการปกครองคือ (1) ในเขตเทศบาล (2) ในเขตสุขาภิบาล (3) นอกเขตเทศบาล สุขาภิบาล

ในแต่ละเขตการปกครองจะเลือกชุมชนอาคาร/หมู่บ้าน อย่างเป็นอิสระต่อกัน โดยใช้ความน่าจะเป็นในการเลือกเป็นปฏิภาคกับจำนวนครัวเรือนของชุมชนอาคาร/หมู่บ้าน นั้นๆ

Stage I สุ่มชุมชนอาคาร (ในเขตเทศบาล) และหมู่บ้าน (ในเขตสุขาภิบาลหรือ นอกเขตเทศบาล สุขาภิบาล)

Stage II สุ่มเลือกครัวเรือนตัวอย่างจากชุมชนอาคาร/หมู่บ้าน จากบัญชีรายชื่อครัวเรือนโดยจัดเรียงลำดับรายชื่อครัวเรือนตามขนาดของครัวเรือน (วัดด้วยจำนวนสมาชิกของครัวเรือน แล้วสุ่มแบบมีระบบ)

จำนวนตัวอย่างจริงที่สำรวจได้

จำนวนครอบครัวตัวอย่างทั้งหมด 5,882 ครอบครัว มีประชากรรวม 23,884 คน สำรวจได้ 22,217 คน (93.0%)

โครงสร้างประชากรตัวอย่าง

ชาย	9,894 คน	(44.5%)
หญิง	12,323 คน	(55.5%)
เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี	31.9%	
วัยทำงาน 15- 59 ปี	58.5%	
วัยสูงอายุ (60+ ปี)	9.8%	

การศึกษา

ประชากร 65% ในชาย และ 65.5% ในหญิงได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา, เรียนระดับมหาวิทยาลัย ประมาณร้อยละ 2.8 – 2.9, ไม่ได้เรียน (ชาย 3.5% หญิง 8.7%), เรียนระดับมัธยม (25% ในชาย และ 19% ในหญิง)

ข้อมูลสำคัญในการสำรวจ (ตามอายุ)

การสัมภาษณ์ ข้อมูลครอบครัวและรายได้ ข้อมูลทั่วไป การเจ็บป่วยและการบาดเจ็บ การสูบบุหรี่ ดื่มเหล้า คุมชก และการชักประวัติเพื่อคัดกรองโรคต่างๆ ด้วยอาการในกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป คือ ภาวะตับแข็ง นิ้วในทางเดินปัสสาวะ ปวดข้อ ปวดหลัง มะเร็งปากมดลูก (หญิง 30 ปีขึ้นไป) โรคเรื้อรัง (ความดันเลือดสูง เบาหวาน ไชมันในเลือดสูง โรคหืด วัณโรคปอด ปอดอุดตันเรื้อรัง ภูมิแพ้ อาการแน่นหน้าอก (แบบแองไจนา)

การตรวจร่างกาย และการตรวจทางห้องปฏิบัติการ แยกตรวจตามอายุ

0 – 5 ปี	น้ำหนัก ส่วนสูง วัดพัฒนาการ
5 – 14 ปี	น้ำหนัก ส่วนสูง
15 – 29 ปี	ตรวจร่างกาย ดูความพิการ ดับแข็ง ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ความดันเลือด Peak Flow Rate เจาะเลือดดู Hematocrit, Serum protien, Serum creatinine, Fasting blood sugar, Total cholesterol, Total bilirubin
30 ปีขึ้นไป	น้ำหนัก ส่วนสูง ตรวจเต้านม (ในหญิงอายุ 30 ปี) ความพิการ ดับแข็ง Peak Flow Rate คลื่นไฟฟ้าหัวใจ Hematocrit Serum Protien, serum creatinine, Fasting blood sugar, Total cholesterol, total bilirubin

สำหรับผู้ที่มี PFR ผิดปกติหรือประวัติ ปัสสาวะผิดปกติ จะได้รับการตรวจทางรังสีวิทยา คือ Chest X-ray และ Plain KUB ต่อไป

ในการสำรวจครั้งนี้ครอบคลุมพื้นที่ 17 จังหวัดรวมกรุงเทพมหานคร จำนวนประชากรที่สำรวจ 22,217 คน (จากเป้าหมาย 23,884 คน) ใน 5,852 ครอบครัว พบว่าปัญหาสุขภาพที่สำคัญ

ได้แก่ ภาวะทุพโภชนาการในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 24.7 ความพิการทางกายร้อยละ 6.3 ปวดข้อปวดหลัง (> 40%) ความดันเลือดสูง (ความชุกเท่ากับ 5.4%) ภาวะโคเลสเตอรอลสูงกว่า 200 mg% มีร้อยละ 11.3 เบาหวาน(น้ำตาลในเลือดสูงกว่า 140 mg%) ร้อยละ 2.3 ภาวะโลหิตจางในประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไปร้อยละ 21.7 ภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 1.5 และนิ่วในทางเดินปัสสาวะในประชากรกลุ่มเดียวกันร้อยละ 3.2 ในชาย และร้อยละ 0.9 ในหญิง ประชากรสูบบุหรี่เป็นประจำร้อยละ 20.6 ดื่มสุร่าบ่อยๆ ร้อยละ 5.2

การสำรวจสภาวะสุขภาพโดยการตรวจร่างกายในประเทศไทย ครั้งที่ 2 (พ.ศ.2539-2540)

ระยะเวลาที่สำรวจ

5 เดือน เริ่มจากมิถุนายน 2540

ผู้ร่วมดำเนินการ

กระทรวงสาธารณสุข

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ โดยสถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย

มหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งส่วนกลางและภูมิภาค

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาวะสุขภาพของคนไทย ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางด้านการแพทย์การสาธารณสุข ปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจ ตลอดจนสภาวะสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหา

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาขนาดของปัญหาหรือสภาวะสุขภาพ ในรูปของความชุกของโรค และสถานะสุขภาพต่างๆ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาหรือสภาวะสุขภาพ กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผน และจัดทรัพยากรที่จะแก้ปัญหาและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ประชากรที่ศึกษา

1. เด็กปฐมวัย อายุต่ำกว่า 6 ปี เน้นพัฒนาการ และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กลุ่มอายุ 6-12 ปี ศึกษาระดับความรู้ปัญญา และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
3. กลุ่มอายุ 13-59 ปี พฤติกรรมสุขภาพ อนามัยเจริญพันธุ์ ตรวจร่างกาย
4. สูงอายุ (60 ปี ขึ้นไป) ศึกษาภาวะพึ่งพิง ภาวะทุพพลภาพ ทั้งสิ้นและยาว

จำนวนตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างเป็นแบบ three – stage Stratified Sampling โดยแบ่งประชากรทั้งประเทศ 5 Strata (รวม กรุงเทพมหานคร) และเลือกจังหวัดในแต่ละ Strata (ภาค) ภาคละ 8 จังหวัด (proportional to size) ในกรุงเทพมหานครเลือก 8 เขตการปกครอง

ในระดับจังหวัดแบ่งพื้นที่เป็นในและนอกเขตเทศบาล (ในเขตสุขภาพ และนอกเขตสุขภาพ) ในแต่ละเขตสุ่มเลือกชุมชนอาคาร/หมู่บ้าน ยกเว้นในกรุงเทพมหานคร ที่เลือกชุมชนอาคาร/หมู่บ้านตามเขตการปกครอง โดยใช้จำนวนรายชื่อชุมชนอาคาร/หมู่บ้าน เป็นจุดเดียวกับการสำรวจการเปลี่ยนแปลงประชากร พ.ศ. 2538-2539 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติในชั้นที่ 3 เลือกบุคคลตัวอย่างของแต่ละชุมชนอาคาร/หมู่บ้าน ใช้ตัวอย่างทั้งสิ้น 15 คน ในแต่ละหมวดอายุ และเลือกตัวอย่างสำรองอีกไม่เกิน 5 คน เพื่อให้สามารถได้ข้อมูลเพียงพอ

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ

1. แบบสอบถาม
2. สมุดสุขภาพใช้ร่วมกับแบบประเมินพัฒนาการเด็ก
3. แบบทดสอบระดับเชาว์ปัญญาชนิดไม่ใช้ภาษา (Test of nonverbal intelligence

second edition, TONI 2)

4. สภาวะสุขภาพประชากรวัยแรงงาน วัดโดยการสัมภาษณ์ ตรวจร่างกาย และตรวจเลือด สิ่งที่วัด คือ น้ำหนักตัว ส่วนสูง ค่าดัชนีมวลกาย (Body mass index ,BMI) ความดันเลือด ชีพจร เส้นรอบเอว เส้นรอบสะโพก การมองเห็น ภาวะตาบอดสี ระดับฮีโมโกลบิน ฮีมาโตคริต น้ำตาลในเลือด (Fasting blood sugar : FBS) และโคเลสเตอรอลในเลือด (Total cholesterol)

5. ในกลุ่มผู้สูงอายุ ใช้แบบทดสอบวัดภาวะพึ่งพา (Dependency) ภาวะทุพพลภาพ (Disability) ทั้งระยะสั้นและระยะยาว และภาวะสมองเสื่อม (Demensia) โดยเครื่องมือที่ใช้มี ดัชนีบาร์เรลเอดีแอล ดัชนีจูฮาเอดีแอล แบบทดสอบสภาพจิตจุฬา ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ใช้ค้นหาผู้ที่มีภาวะบกพร่องทางปัญญอย่างกว้างๆ และมีโอกาสสูงที่จะเป็นผู้ป่วยกลุ่มอาการสมองเสื่อม

ผลการสำรวจ พบสภาวะและปัญหาสุขภาพที่สำคัญในวัยต่างๆ ดังนี้

1. กลุ่มเด็กปฐมวัย (3,306 คน) พบว่าน้ำหนักแรกเกิดโดยเฉลี่ย 3,070 กรัม ได้กินนมแม่ในขวบปีแรกร้อยละ 89 เด็กนอกเขตเทศบาลมีภาวะทุพโภชนาการ (เกณฑ์น้ำหนักต่ออายุ) มากกว่าเด็กในเขตเทศบาล (ร้อยละ 27.6 และร้อยละ 11.9) เด็กมีฟันผุร้อยละ 42.7 พัฒนาการช้ากว่าวัยร้อยละ 20.1 เมื่อพิจารณาละเอียดในด้านสังคมภาษา การใช้มือและตาแก้ปัญหา และการเคลื่อนไหว พบเด็กร้อยละ 18.3 มีพัฒนาการช้ากว่าวัยอย่างน้อย 1 ด้าน

2. เด็กวัยเรียน (4,238 คน) พบว่าเด็กร้อยละ 9.6 มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์อายุ และร้อยละ 13.5 ค่อนข้างผอม แต่ร้อยละ 3.7 มีน้ำหนักมากกว่าเกณฑ์อายุ เด็กนอกเขตเทศบาลมีภาวะ

ทพโภชนาการมากกว่าเด็กในเขตเทศบาล พบว่าเด็กวัยนี้ร้อยละ 19.3 มีภาวะผอมและขาดสารอาหาร ร้อยละ 11.0 อยู่ในภาวะท้วมและอ้วน เด็กร้อยละ 56.0 ฟันผุ ร้อยละ 6.6 มีประวัติเคยถูกทำร้ายร่างกายอย่างรุนแรงจากคนในครอบครัว ผลการทดสอบเชาว์ปัญญาพบว่าค่าเฉลี่ยเท่ากับ 91.96 ± 11.87

3. วัยแรงงาน (4,230 คน) พบว่าพฤติกรรมสุขภาพที่สำคัญ คือ ร้อยละ 20.6 ออกกำลังกายมากกว่า 4 ครั้ง/สัปดาห์ อัตราการสูบบุหรี่ร้อยละ 20 ในเพศชายสูงกว่าเพศหญิง 10 เท่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเพศชายร้อยละ 33.7 มากกว่าเพศหญิง 3 เท่า ในสตรีพบอัตราแท้งบุตรในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมาร้อยละ 8.4 อัตราคุมกำเนิดร้อยละ 64.5 ร้อยละ 40.3 เคยตรวจมะเร็งปากมดลูก ประชากรร้อยละ 11.6 มีปัญหาความดันเลือดสูง น้ำตาลในเลือดสูงร้อยละ 4.4 และร้อยละ 1.4 มีระดับโคเลสเตอรอลในเลือดสูง ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลมีสภาวะสุขภาพดีน้อยกว่านอกเขตเทศบาล

4. วัยสูงอายุ (4,408 คน) พบว่าร้อยละ 65 อยู่กับบุตรธิดา ร้อยละ 4.2 อยู่คนเดียว ผู้สูงอายุทุก 1 ใน 4 คนจะมีภาวะทุพพลภาพ ในจำนวนนี้ร้อยละ 19 เป็นทุพพลภาพระยะยาว มีร้อยละ 1.8 เป็นภาวะทุพพลภาพรุนแรงถึงรุนแรงมาก ความสุขของกลุ่มอาการต่อไปในทางสมองเสื่อม ร้อยละ 3.4 และความดันเลือดสูงพบ ร้อยละ 24.8 และมีความสัมพันธ์กับภาวะทุพพลภาพและภาวะพึ่งพา

การสำรวจสภาวะสุขภาพโดยการตรวจร่างกายในประเทศไทย ครั้งที่ 3 (พ.ศ. 2546-2547)

ดำเนินการ โดยสำนักงานการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัย (สกสอ.) ซึ่งจัดตั้งเพื่อการนี้โดยสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข และได้รับการสนับสนุนงบประมาณการสำรวจจากสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

เครือข่ายดำเนินงานเก็บข้อมูลในพื้นที่ได้แก่

1. คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ภาคกลาง)
2. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (กรุงเทพมหานคร)
3. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ภาคเหนือ)
4. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
5. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ภาคใต้)

วัตถุประสงค์ ที่สำคัญของการสำรวจครั้งนี้

เพื่อศึกษาสภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทย ในกลุ่มวัยแรงงาน ชาย หญิง อายุ 15-59 ปี และวัยสูงอายุ ชาย หญิง อายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นภาพรวมในระดับประเทศ ภาค และเขตสาธารณสุข ในด้านความทุกข์ของพฤติกรรมเสี่ยงที่สำคัญ โรคโดยเฉพาะ โรคเรื้อรัง ภาวะการเจ็บป่วย ความพิการ การได้รับการรักษาพยาบาลหรือการคัดกรองโรค ในประชากรกลุ่มอายุเหล่านี้ตามภูมิภาคที่อยู่อาศัย

การสุ่มตัวอย่าง

แผนการสุ่มตัวอย่างเชิงความน่าจะเป็นแบบสามชั้นอย่างมีชั้นภูมิ (Three – stage Stratified Probability Sampling) หน่วยประชากรชั้นแรก คือจังหวัด ชั้นที่สองคือ ประชากรในหน่วยเลือกตั้ง สำหรับพื้นที่ในเขตเทศบาล และหมู่บ้านสำหรับพื้นที่นอกเขตเทศบาล และชั้นที่สามคือบุคคลตาม นิยามเป้าหมายของการสำรวจคือวัยแรงงาน และวัยสูงอายุทั้งเพศชาย และหญิง จำนวนบุคคล ตัวอย่างที่ประมาณค่าไว้ในการสำรวจคือ 42,120 คน และจำนวนตัวอย่างที่ได้จากการสำรวจคือ 39,290 คน ประกอบด้วย ชายอายุ 15-59 ปี จำนวน 9,515 คน หญิงอายุ 15-59 ปี จำนวน 10,403 คน ชายอายุ 60 ปีขึ้นไปจำนวน 9,419 คน และหญิงอายุ 60 ปีขึ้นไปจำนวน 9,953 คน

ข้อมูลสำคัญในการสำรวจครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ด้านสังคม เศรษฐกิจ ภาวะสุขภาพโดยรวม
2. ข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยง คือ การมีกิจกรรมทางกาย (Physical activity) การรับประทาน ผักและผลไม้ การสูบบุหรี่ ปริมาณการดื่มสุรา (เป็นกรัมของ ethanol) รวมทั้งการดื่มอย่างหนักใน ครั้งเดียว
3. ข้อมูลโรคที่เคยเป็น โดยเฉพาะโรคเรื้อรังที่สำคัญ อุบัติเหตุ การบาดเจ็บ การใช้ยา พฤติกรรมทางเพศ และอนามัยเจริญพันธุ์
4. สำหรับผู้สูงอายุ มีคำถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับ สถานะสุขภาพทางกาย จิตและสังคมที่แสดง ถึงความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ ความสามารถในการกระทำกิจวัตรประจำวัน ความสามารถในการบด เคี้ยว สภาพสมองที่ปกติหรือไม่ หลักประกันความมั่นคงในที่อยู่อาศัย รายได้และความพอเพียง บริการสุขภาพและสวัสดิการสังคมพื้นฐาน สภาพการดำรงชีวิต
5. ข้อมูลการตรวจร่างกาย และการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง BMI เส้นรอบเอว ความดันเลือด ชีพจร การตรวจเลือดประกอบด้วย ผลของ ซีโมโกลบิน ซีมาโคริต ระดับน้ำตาลในเลือด (Fasting Plasma Glucose) โคลเลสเตอรอลรวม (Total Cholesterol) และการ ตรวจคูเม็ดเลือด (CBC)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม Stata 9.0 (Stata Corporation, Texas)

ผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญแสดงว่า ประชากรไทย อายุ 15 ปี ขึ้นไปมีพฤติกรรมเสี่ยงใน ระดับต่างๆ ด้านการดื่มสุราพบว่าประชากรชายร้อยละ 17 และประชากรหญิงร้อยละ 2 ที่ดื่มสุราอยู่ ในระดับที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประชากรชายร้อยละ 46 ยังสูบบุหรี่เป็นประจำทุกวันใน ขณะเดียวกัน ประชากรหญิงเพียงร้อยละ 2 ที่มีพฤติกรรมเช่นนี้ นอกจากนี้ยังพบความแตกต่างกัน ในปริมาณการดื่มสุรา และการสูบบุหรี่ของประชากรในระหว่างเขตสาธารณสุข ระหว่างภาคต่างๆ และประชากรในและนอกเขตเทศบาล ในเรื่องของกิจกรรมทางกายที่วัดออกมาเป็น MET minute

(Metabolic Equivalent time) พบว่าประชากรทั้งชายและหญิงประมาณร้อยละ 70 มีกิจกรรมทางกายที่พอเพียงอยู่ในระดับสูงและปานกลาง จะมีปัญหาอยู่คือการบริโภคผักและผลไม้ที่ยังอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐานประมาณมากกว่าร้อยละ 75 สำหรับความชุกของโรคเรื้อรังที่เกี่ยวข้องกับระบบหัวใจหลอดเลือด พบว่าประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 23 ในชาย และร้อยละ 21 ในหญิง มีสถานะความดันเลือดสูง ระดับไขมันรวมในเลือดสูงมีร้อยละ 17 ในหญิง และร้อยละ 14 ในชาย โรคเบาหวานร้อยละ 7 ในหญิง และร้อยละ 6 ในชาย ภาวะโลหิตจางร้อยละ 22 ในหญิง และร้อยละ 11 ในชาย ถ้าใช้ค่า BMI เป็นตัวชี้วัดจะพบว่าประชากรชายอายุ 15 ปี ขึ้นไปร้อยละ 22.5 เป็นผู้มีน้ำหนักเกินและอ้วน แต่ในหญิงพบภาวะเช่นนี้ร้อยละ 34.4 แต่ถ้าใช้เส้นรอบเอวเป็นเครื่องชี้วัด พบว่าชายไทยร้อยละ 15 และหญิงไทยร้อยละ 36 อยู่ในกลุ่มอ้วนลงพุง (Abdominal obesity) ความชุกของโรคหรือสถานะเสี่ยงต่อสุขภาพเหล่านี้เปลี่ยนแปลงตามอายุ ถ้าอายุมากมักจะมี ความชุกมากขึ้น และเปลี่ยนแปลงตามสถานที่อยู่ทั้งตามภาค เขตสาธาณสุข เขตเมือง และเขตชนบท นอกจากนี้การสำรวจนี้ยังได้แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มผู้ที่มีความผิดปกติ เช่น ความดันเลือดสูง เบาหวาน จะมีประชากรเป็นจำนวนมากที่ยังไม่รู้ตัวว่าเป็นโรคนี้ และจำนวนผู้ได้รับการรักษา และรักษาได้ผลดียังมีจำนวนน้อย ไม่เกินร้อยละ 20-30 ในกลุ่มที่เป็นโรค นอกจากนี้การสำรวจครั้งนี้ยังได้แสดงรายละเอียดของสถานะสุขภาพในผู้สูงอายุ ซึ่งปัญหาสำคัญ คือสุขภาพฟัน อุบัติเหตุจากการหกล้ม และภาวะผิดปกติจากการตรวจคัดกรองสภาพสมองซึ่งเพิ่มขึ้นตามอายุ

บทที่ 2

การสำรวจสุขภาพประชาชนไทยครั้งที่ 4 (พ.ศ.2551)

2.1 วัตถุประสงค์ของการสำรวจ

1. แสดงความชุกของโรคสำคัญ ภาวะการเจ็บป่วย ภาวะความพิการ ตลอดจนปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพของประชาชน
2. แสดงสภาวะสุขภาพของประชาชนไทยในระดับประเทศ ภาค และเขตสาธารณสุข เป็นรายหมวดอายุ เพศ และเขตการปกครอง
3. แสดงแนวโน้มความชุกของปัจจัยเสี่ยงและโรค ต่อเนื่องจากการสำรวจครั้งก่อน
4. ใช้ข้อมูลเหล่านั้นเป็นประโยชน์และเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาคิดตามระยะยาว
5. เป็นระบบข้อมูลสำหรับการใช้ในการป้องกันและควบคุมโรค

สำหรับประเด็นสุขภาพที่จะศึกษาในการสำรวจครั้งนี้ ได้มีหลักเกณฑ์ในการเลือกต่อไปนี้ คือ

1. ใช้ขนาดของปัญหาจากการศึกษาภาระโรค (Burden of Disease) ในประเทศไทยเป็นหลัก เลือกภาระโรคที่ทำให้คนไทยทั้งชายหญิงสูญเสียผู้ที่มีสุขภาพดีไปเป็นจำนวนมาก
2. เป็นปัญหาสาธารณสุขที่ยังมีช่องว่างทางความรู้เกี่ยวกับปัญหาเหล่านั้น เช่น ขนาดของปัญหาซึ่งจากระบบรายงานสาธารณสุขปกติยังไม่สามารถแสดงได้อย่างชัดเจนแต่จากการสำรวจครั้งที่แล้วมา และการศึกษาวิจัยแสดงว่าเป็นปัญหาที่มีขนาดใหญ่ เช่น ภาวะโลหิตจาง โรคไต โรคตับ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทั้งสุขภาพของประชากรและเศรษฐกิจของประเทศ
3. เป็นข้อมูลที่จะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายสุขภาพ ทั้งการป้องกันการสร้างเสริมสุขภาพและการดูแลรักษา รวมทั้งเป็นการประเมินผลของโครงการสาธารณสุขต่างๆ ที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบันด้วย

กรอบประเด็นสุขภาพที่จะสำรวจในการสำรวจครั้งนี้

เพื่อให้สามารถใช้ข้อมูลจากการสำรวจเป็นประโยชน์ในการพัฒนาสุขภาพของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ การสำรวจในครั้งนี้ 4 นี้จึงได้กำหนดให้ครอบคลุมสุขภาพของกลุ่มประชากร 3 วัยด้วยกันคือ

- ประชากรวัยเด็ก (อายุ 1-14 ปี)
- ประชากรวัยทำงาน (อายุ 15-59 ปี)
- ประชากรวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)

ซึ่งในแต่ละกลุ่มอายุจะมีการศึกษาสภาวะสุขภาพที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของปัญหาสุขภาพที่สำคัญไปแต่ละกลุ่มอายุนั้นๆ

สุขภาพเด็ก สํารวจเกี่ยวกับ

- สุขภาพทั่วไป
- พฤติกรรมสุขภาพ
- การเจริญเติบโต
- สติปัญญา อารมณ์
- ภาวะทางโภชนาการ

สุขภาพวัยแรงงาน สํารวจเกี่ยวกับ

- สภาวะสุขภาพโดยรวม
- พฤติกรรมสุขภาพ : อาหาร บุหรี่ เหล้า กิจกรรมทางกาย พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การใช้ยา อาหารเสริม
- โรคระบบหัวใจหลอดเลือด
 - ประวัติการเกิดโรค ทั้งตนเอง และครอบครัว
 - เบาหวาน
 - ความดันเลือดสูง
 - ไขมันในเลือดสูง
 - ภาวะอ้วน
 - โรคหลอดเลือดหัวใจ
 - โรคอัมพฤกษ์/อัมพาต จากเส้นเลือดสมองตีบ แตก ตัน
- โรคระบบทางเดินหายใจ
 - โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (COPD)
 - หอบหืด
- โรคไต (ไตวายเรื้อรัง)
- โรคข้อเสื่อม
- โรคโลหิตจาง ซีด
- อนามัยเจริญพันธุ์
- ความรู้สึกเกี่ยวกับสถานะทางสุขภาพ (Health State)
- ความรู้สึกเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต (Quality of Life)
- สุขภาพจิต : ภาวะซึมเศร้า
- การบาดเจ็บ อุบัติเหตุ และความพิการที่เกิดขึ้น
- ความสามารถในการมองเห็น
- สมรรถภาพการทำงานของปอด
- ทดสอบแรงบีบมือ (Grip Strength)

สุขภาพผู้สูงอายุ สัมภาษณ์เกี่ยวกับ

เหมือนสุขภาพวัยแรงงาน แต่เพิ่มเติมในส่วนที่สำคัญแก่ผู้สูงอายุ คือ

- ภาวะพึ่งพิงในกิจวัตร Activities of Daily Livings (ADL)
- การทดสอบสภาพสมอง

2.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบและเครือข่าย

- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ
รับผิดชอบการสำรวจในภาคเหนือ
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะแพทยศาสตร์
รับผิดชอบการสำรวจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะแพทยศาสตร์
รับผิดชอบการสำรวจในภาคใต้
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข
รับผิดชอบการสำรวจในภาคกลาง
- มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
รับผิดชอบการสำรวจในกรุงเทพมหานคร

2.3 ประชากรกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรอายุตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป โดยแบ่งเป็นกลุ่มอายุตามพัฒนาการทางชีวภาพและด้านสังคม การศึกษา เป็น 3 กลุ่ม คือ

- 1) กลุ่มเด็ก (อายุ 1-14 ปี) ซึ่งในกลุ่มนี้ยังแยกตามการเจริญเติบโตเป็น
 - กลุ่มเด็กก่อนวัยเรียน (1-5 ปี)
 - วัยเรียน (6-14 ปี)
- 2) วัยทำงาน (15-59 ปี)
- 3) วัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)

2.4 การสุ่มตัวอย่างและจำนวนประชากรตัวอย่าง

การสำรวจครั้งนี้ใช้แผนการสุ่มตัวอย่างเชิงความน่าจะเป็น (Probability sampling) แบบกลุ่มหลายชั้น (Multistage cluster sampling) โดยมีประชากรกลุ่มเป้าหมายคือประชากรที่มีรายชื่อในทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่อาศัยอยู่ใน 4 ภาคของประเทศและกรุงเทพมหานคร และแบ่งประชากรเป็นกลุ่มตามชั้นภูมิต่างๆ ขั้นตอนการสุ่มมีดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกจังหวัด 5 จังหวัดจากแต่ละภาคใน 4 ภาคของประเทศโดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง (Random sampling) ตามขนาดของประชากร (Proportional to size) โดยแบ่งจังหวัดตามขนาดประชากรเป็น 3 ระดับ คือ ใหญ่ กลาง และเล็ก

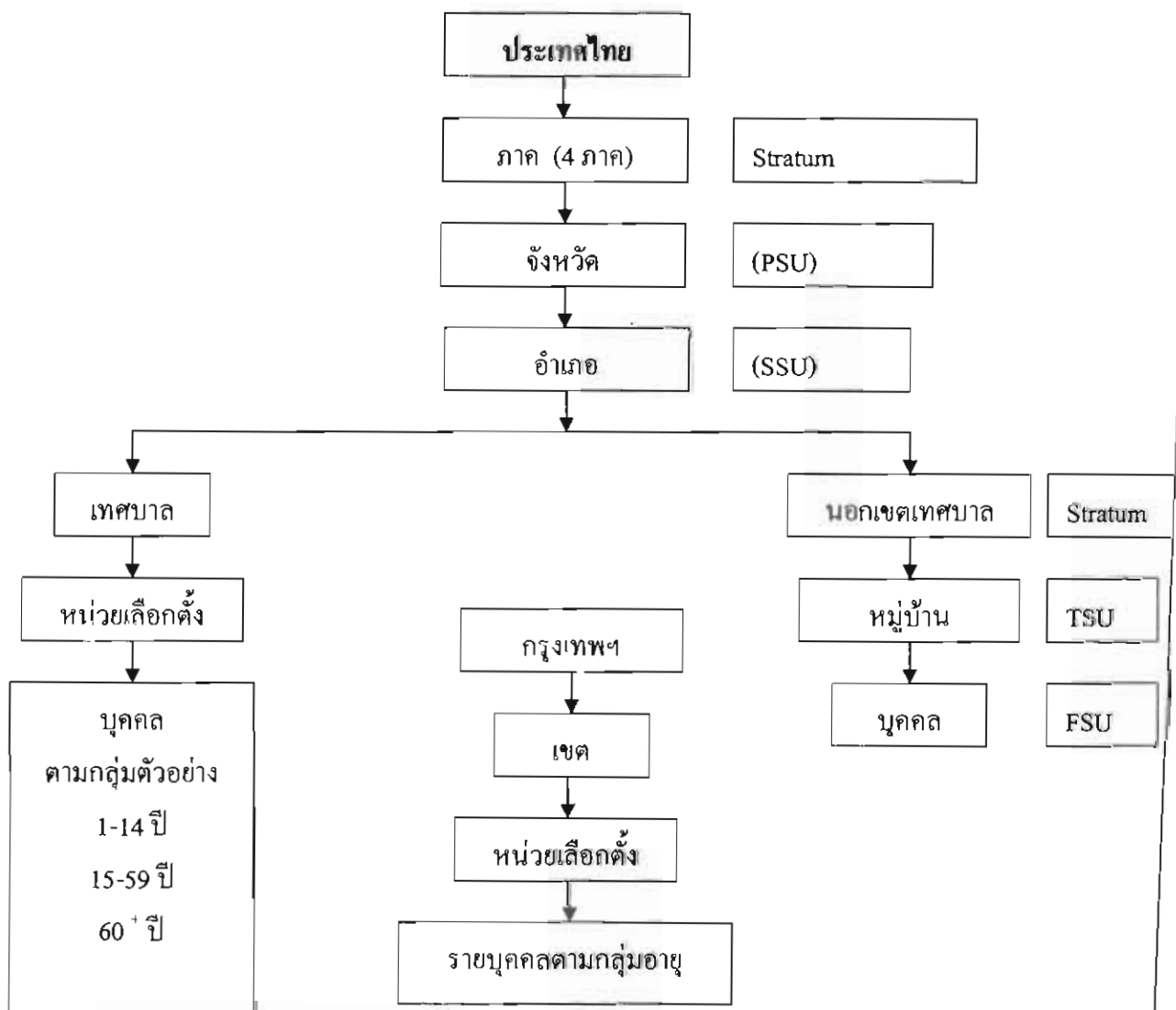
ขั้นที่ 2 เลือกอำเภอตัวอย่าง จากแต่ละจังหวัดตัวอย่างโดยใช้การสุ่มเลือกเป็นสัดส่วนตามขนาดของประชากร เช่นเดียวกับระดับจังหวัด โดยเลือกจากจังหวัดใหญ่ 7 อำเภอ จังหวัดขนาดกลาง 5 อำเภอ และ จังหวัดเล็ก 3 อำเภอ

ขั้นที่ 3 เลือกหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน จากแต่ละเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล ในแต่ละอำเภอตัวอย่าง

ขั้นที่ 4 สุ่มเลือกบุคคลตัวอย่างตามกลุ่มอายุ เพศ ที่กำหนดไว้ (ชาย/หญิง ในกลุ่มอายุ 1-14 ปี, 15-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป) โดยวิธี systematic random sampling จากหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้านตัวอย่าง

สำหรับ**กรุงเทพมหานคร** จะสุ่มเลือก 1 เขต จากแต่ละกลุ่มพื้นที่ของ 12 กลุ่มพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร (คือ รัดนโกสินทร์ ลุมพินี วัฒนาดี เจ้าพระยา ธนบุรี ดากสิน พระนครเหนือ บุรพา สุวินทวงศ์ ศรีนครินทร์ มหาสวัสดิ์ และกลุ่มสนามชัย) จากนั้นในแต่ละเขตจะสุ่มหน่วยเลือกตั้ง และชั้นสุดท้าย คือการสุ่มประชากรตามเพศและกลุ่มอายุ จากหน่วยเลือกตั้ง/หมู่บ้าน แต่ละหน่วย

ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างได้แสดงไว้ในแผนภูมิต่อไปนี้

จังหวัดที่ถูกกลุ่มเป็นตัวอย่างในแต่ละภาคมีดังนี้คือ

ภาคกลาง

- ปราจีนบุรี
- ลพบุรี
- จันทบุรี
- นครปฐม
- เพชรบุรี

ภาคเหนือ

- เชียงใหม่
- น่าน
- สุโขทัย
- เพชรบูรณ์
- อุทัยธานี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- เลย
- ขอนแก่น
- บุรีรัมย์
- มุกดาหาร
- อุบลราชธานี

ภาคใต้

- ชุมพร
- สุราษฎร์ธานี
- นครศรีธรรมราช
- พัทลุง
- สตูล

จังหวัดที่ถูกกลุ่มในการสำรวจ

กรุงเทพมหานคร	
1. กลุ่มรัตนโกสินทร์	ดุสิต
2. กลุ่มลุมพินี	ปทุมวัน
3. กลุ่มวิภาวดี	ราชเทวี
4. กลุ่มเจ้าพระยา	คลองเตย
5. กลุ่มธนบุรี	คลองสาน
6. กลุ่มตากสิน	จอมทอง
7. กลุ่มพระนครเหนือ	ลาดพร้าว
8. กลุ่มบูรพา	คันนายาว
9. กลุ่มสุวินทวงศ์	หนองจอก
10. กลุ่มศรีนครินทร์	ลาดกระบัง
11. กลุ่มมหาสวัสดิ์	ตลิ่งชัน
12. กลุ่มสนามชัย	ทุ่งครุ

กลุ่มเป้าหมายและขนาดตัวอย่างของแต่ละกลุ่ม

การกำหนดขนาดของประชากรกลุ่มเป้าหมาย ใช้ความชุกของสถานะสุขภาพที่ต่ำที่สุดในแต่ละประชากรกลุ่มเป้าหมายเป็นเกณฑ์โดยคำนึงถึงการสุ่มเลือกประชากรตัวอย่างโดยไม่มี replacement ด้วย ตารางต่อไปนี้เป็นขนาดตัวอย่างที่ประมาณได้โดยเกณฑ์ดังกล่าวแล้วแยกตามกลุ่มอายุที่ศึกษา สุ่มจากประชาชนไทยที่มีรายชื่ออยู่ในสำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มอายุ (ปี)	ชาย	หญิง	รวม
1-14	4870	4870	9740
15-59	6120	6120	12240
60 +	4860	4860	9720
รวม	15850	15850	31700

ตารางที่ 2 จำนวนบุคคลตัวอย่าง จำแนกตามภาคและเขตการปกครอง

จังหวัด	จำนวน หน่วย เลือกตั้ง/ หมู่บ้าน	จำนวน บุคคล ตัวอย่าง	ในเขตเทศบาล					
			เพศชาย			เพศหญิง		
			1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี ขึ้นไป	1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี ขึ้นไป
กรุงเทพมหานคร	69	3520	540	680	540	540	680	540
กลาง	71	3520	540	680	540	540	680	540
ลพบุรี	20	860	130	180	120	130	180	120
จันทบุรี	12	640	100	120	100	100	120	100
ปราจีนบุรี	6	340	50	60	60	50	60	60
นครปฐม	18	900	150	180	120	150	180	120
เพชรบุรี	15	780	110	140	140	110	140	140
เหนือ	70	3520	540	680	540	540	680	540
เชียงใหม่	37	1780	250	360	280	250	360	280
น่าน	5	280	50	50	40	50	50	40
อุทัยธานี	5	280	50	50	40	50	50	40
สุโขทัย	10	520	80	100	80	80	100	80
เพชรบูรณ์	13	660	110	120	100	110	120	100
ตะวันออกเฉียงเหนือ	74	3540	550	680	540	550	680	540
บุรีรัมย์	14	760	130	140	110	130	140	110
อุบลราชธานี	21	1000	170	190	140	170	190	140
ขอนแก่น	25	1220	180	230	200	180	230	200
เลย	9	340	40	70	60	40	70	60
มุกดาหาร	5	220	30	50	30	30	50	30
ใต้	68	3520	540	680	540	540	680	540
นครศรีธรรมราช	18	940	140	180	150	140	180	150
สุราษฎร์ธานี	27	1440	240	270	210	240	270	210
ชุมพร	11	540	70	110	90	70	110	90
สตูล	5	220	30	50	30	30	50	30
พัทลุง	7	380	60	70	60	60	70	60
รวมทั้งหมด	352	17620	2710	3400	2700	2710	3400	2700

จังหวัด	จำนวน หน่วย เลือกตั้ง/ หมู่ที่	จำนวน บุคคล ตัวอย่าง	นอกเขตเทศบาล					
			เพศชาย			เพศหญิง		
			1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี ขึ้นไป	1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี ขึ้นไป
กลาง	68	3520	540	680	540	540	680	540
ลพบุรี	18	940	140	180	150	140	180	150
จันทบุรี	11	560	90	110	80	90	110	80
ปราจีนบุรี	11	600	100	110	90	100	110	90
นครปฐม	19	940	140	190	140	140	190	140
เพชรบุรี	9	480	70	90	80	70	90	80
เหนือ	69	3520	540	680	540	540	680	540
เชียงใหม่	24	1240	190	230	200	190	230	200
น่าน	9	460	70	90	70	70	90	70
อุทัยธานี	7	340	40	70	60	40	70	60
สุโขทัย	13	580	80	130	80	80	130	80
เพชรบูรณ์	16	900	160	160	130	160	160	130
ตะวันออกเฉียงเหนือ	68	3520	540	680	540	540	680	540
บุรีรัมย์	18	920	150	180	130	150	180	130
อุบลราชธานี	20	1040	170	200	150	170	200	150
ขอนแก่น	19	980	130	190	170	130	190	170
เลย	7	360	50	70	60	50	70	60
มุกดาหาร	4	220	40	40	30	40	40	30
ใต้	69	3520	540	680	540	540	680	540
นครศรีธรรมราช	29	1520	220	290	250	220	290	250
สุราษฎร์ธานี	15	720	120	150	90	120	150	90
ชุมพร	9	460	70	90	70	70	90	70
สตูล	5	280	50	50	40	50	50	40
พัทลุง	11	540	80	100	90	80	100	90
รวมทั้งหมด	274	14080	2160	2720	2160	2160	2720	2160

จังหวัด	จำนวน หน่วย เลือกตั้ง/ หมู่ที่	จำนวน บุคคล ตัวอย่าง	รวมทั้งหมด					
			เพศชาย			เพศหญิง		
			1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี ขึ้นไป	1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี ขึ้นไป
กรุงเทพมหานคร	69	3520	540	680	540	540	680	540
กลาง	139	7040	1080	1360	1080	1080	1360	1080
ลพบุรี	38	1800	270	360	270	270	360	270
จันทบุรี	23	1200	190	230	180	190	230	180
ปราจีนบุรี	17	940	150	170	150	150	170	150
นครปฐม	37	1840	290	370	260	290	370	260
เพชรบุรี	24	1260	180	230	220	180	230	220
เหนือ	139	7040	1080	1360	1080	1080	1360	1080
เชียงใหม่	61	3020	440	590	480	440	590	480
น่าน	14	740	120	140	110	120	140	110
อุทัยธานี	12	620	90	120	100	90	120	100
สุโขทัย	23	1100	160	230	160	160	230	160
เพชรบูรณ์	29	1560	270	280	230	270	280	230
ตะวันออกเฉียงเหนือ	142	7060	1090	1360	1080	1090	1360	1080
บุรีรัมย์	32	1680	280	320	240	280	320	240
อุบลราชธานี	41	2040	340	390	290	340	390	290
ขอนแก่น	44	2200	310	420	370	310	420	370
เลย	16	700	90	140	120	90	140	120
มุกดาหาร	9	440	70	90	60	70	90	60
ใต้	137	7040	1080	1360	1080	1080	1360	1080
นครศรีธรรมราช	47	2460	360	470	400	360	470	400
สุราษฎร์ธานี	42	2160	360	420	300	360	420	300
ชุมพร	20	1000	140	200	160	140	200	160
สตูล	10	500	80	100	70	80	100	70
พัทลุง	18	920	140	170	150	140	170	150
รวมทั้งหมด	626	31700	4870	6120	4860	4870	6120	4860

ในแต่ละจุดที่เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย ในแต่ละจังหวัดประกอบด้วย ตัวอย่าง 3 กลุ่มอายุ นักจุดละประมาณ 60 คน ซึ่งจะมีการกระจายตามกลุ่มอายุดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ประมาณจำนวนตัวอย่างแยกตามกลุ่มอายุ/เพศ ในแต่ละจุดตรวจ (60 คน)

อายุ (ปี)	จำนวน		สัมภาษณ์โดย แบบสอบถาม	สัมภาษณ์ อาหาร ใน 24 ชม.		Spirometer		ตรวจ เลือด	ตรวจ ปัสสาวะ
	ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง		
1-14	10	10	20	2*	2*	-	-	อายุ 15 ปี ขึ้นไป	20
15-59	10	10	20	2	2	10	10		
60 ปีขึ้นไป	10	10	20	2	2	เฉพาะอายุ 40	ขึ้นไป		
รวม	30	30	60	12		20		40	

* 24 hr- recall ในกลุ่มอายุ 1-14 ปี จะสัมภาษณ์ ในเด็กอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป

การใช้บัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่าง

บัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่าง

บัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่างในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง/หมู่บ้านตัวอย่าง สำหรับโครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย โดยการสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย ได้แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 : ชายที่มีอายุ 1 - 14 ปี

กลุ่มที่ 2 : หญิงที่มีอายุ 1 - 14 ปี

กลุ่มที่ 3 : ชายที่มีอายุ 15 - 59 ปี

กลุ่มที่ 4 : หญิงที่มีอายุ 15 - 59 ปี

กลุ่มที่ 5 : ชายที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป

กลุ่มที่ 6 : หญิงที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป

หมายเหตุ : บางหน่วยเลือกตั้ง / หมู่บ้านตัวอย่าง อาจมีน้อยกว่า 6 กลุ่ม (ให้ดูตามบัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง / หมู่บ้านตัวอย่าง)

โดยในแต่ละกลุ่ม บัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่างจะมี 3 ชุด คือ

- ชุดที่หนึ่ง : บัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่างชุดที่ 1
- ชุดที่สอง : บัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่างชุดที่ 2

- ชุดที่สาม : บัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่างชุดที่ 3

การใช้บัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่าง

1. ในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง/หมู่บ้านตัวอย่าง ให้ปฏิบัติงานเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลตัวอย่างในบัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่างชุดที่หนึ่ง (ชุดจริง)
2. ถ้าในกรณีที่ไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลตัวอย่างบางรายในบัญชีชุดที่หนึ่งได้ ให้ใช้บัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่าง ชุดที่สอง และบัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่างชุดที่สามตามลำดับ (ในกรณีที่บุคคลตัวอย่างในบัญชีรายชื่อชุดที่สอง ไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้) โดยบุคคลตัวอย่างที่จะเลือกทดแทนนั้นต้องเป็นบุคคลตัวอย่างในลำดับที่เดียวกันกับในบัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่างในชุดที่หนึ่ง

ตัวอย่าง
บัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่างชุดที่หนึ่ง สำหรับกลุ่มอายุ 1 – 14 ปี เพศชาย

ที่ตั้งของหน่วยเลือกตั้งที่ / หมู่ที่

ลำดับที่ บุคคลตัวอย่าง	ชื่อ	อายุ	ที่อยู่
1	ค.ช. สมศักดิ์	1	***
2	ค.ช. บุญชู	2	***
3	ค.ช. วีระศักดิ์	4	***
4	ค.ช. อนันต์พันธ์	4	***
5	ค.ช. จักรภพ	7	***
6	ค.ช. ปิณณวิษญ์	8	***
7	ค.ช. ประสิทธิ์	9	***
8	ค.ช. ปราโมทย์	11	***
9	ค.ช. วิทยา	12	***
10	ค.ช. ชเนศ	13	***

เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ค.ช. วิทยา ซึ่งเป็นบุคคลตัวอย่างลำดับที่ 9 ได้ไปเรียนหนังสือกับชายที่จังหวัดอื่น จึงไม่สามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของ ค.ช. วิทยาได้

ดังนั้นให้เจ้าหน้าที่ฯ ใช้บัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่างชุดที่สอง ในลำดับที่ 9 เป็นบุคคลตัวอย่าง

บัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่างชุดที่สอง (สำรองชุดที่ 1)
สำหรับกลุ่มอายุ 1 – 14 ปี เพศชาย

ที่ตั้งของหน่วยเลือกตั้งที่ / หมู่ที่

ลำดับที่ บุคคลตัวอย่าง	ชื่อ	อายุ	ที่อยู่
1	ค.ช. สมเดช	1	***
2	ค.ช. นิรัตน์	2	***
3	ค.ช. ศักดิ์สิทธิ์	4	***
4	ค.ช. ประพันธ์	4	***
5	ค.ช. ประเมศ	7	***
6	ค.ช. วิชญ์	8	***
7	ค.ช. ประเสริฐ	9	***
8	ค.ช. โมทย์	11	***
9	ค.ช. สุมิตร	12	***
10	ค.ช. อำนาจ	13	***

ใช้บัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่างชุดที่สอง ในลำดับที่ 9
ค.ช. สุมิตร (ซึ่งเป็นลำดับที่เดียวกันกับลำดับที่ในบัญชีฯ ชุดจริง)
เป็นบุคคลตัวอย่าง เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

หมายเหตุ : ถ้า ค.ช. สุมิตร ในบัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่างชุดที่สอง หรือบัญชีสำรองชุดที่ 1
ไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ ให้ใช้บัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่างชุดที่สาม โดยต้องเป็น
ตัวอย่างในลำดับที่ 9 เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ในกรณีที่ใช้บัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่างทั้ง 3 บัญชี ตามหลักการในข้อ 1 และ 2 แล้ว ยังไม่สามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ เนื่องจากไม่พบบุคคลตัวอย่างในลำดับที่เดียวกันทั้ง 3 บัญชี ให้ดำเนินการดังนี้
 - 3.1 ให้ใช้บุคคลตัวอย่างในลำดับที่ก่อนหน้านี้ ของบุคคลตัวอย่าง จากข้อ 1 ที่ไม่สามารถเก็บรวบรวมจากชุดที่หนึ่งได้ ในบัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่างชุดที่สอง
 - 3.2 ถ้าบุคคลตัวอย่างจากข้อ 3.1 ยังไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ ให้ใช้บัญชีตัวอย่าง ชุดที่สาม โดยดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 3.1
 - 3.3 ถ้าดำเนินการตามข้อ 3.1 และ ข้อ 3.2 แล้ว ยังไม่พบบุคคลตัวอย่างเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้ใช้บุคคลตัวอย่างในลำดับที่ถัดจากลำดับที่ของบุคคลตัวอย่างจากข้อ 1 ที่ไม่สามารถเก็บรวบรวมจากบัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่าง ชุดที่หนึ่งได้ แล้วดำเนินการเช่นเดียวกับ ข้อ 3.1 และ 3.2 ตามลำดับ

2.5 ข้อมูลที่จะเก็บจากประชากรตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

ประเด็นสุขภาพที่จะสำรวจแยกตามกลุ่มอายุ และวิธีการเก็บข้อมูล

เนื่องจากการสำรวจสถานะสุขภาพประชาชนไทยครั้งที่ 4 นี้ รวมประชากรเด็กอายุตั้งแต่ 1 ปี จนถึงวัยผู้สูงอายุ ซึ่งเท่ากับว่าเกือบจะเป็นการศึกษาสุขภาพของประชากรเกือบทุกกลุ่มอายุ วิธีการศึกษามีทั้งจากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง และสัมภาษณ์พ่อแม่ผู้ปกครองในกรณีที่ เป็นเด็กเล็ก การตรวจร่างกาย การทดสอบสถานะสุขภาพด้วยวิธีการทดสอบต่างๆ การตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อดูสถานะทางชีวเคมีของร่างกาย เช่น ระดับน้ำตาล ไขมัน ฯลฯ ตารางต่อไปนี้ แสดงถึงข้อมูลสำคัญด้านสุขภาพที่จะวัดเก็บตามอายุของประชากร

สรุปข้อมูลที่ศึกษาในการสำรวจสุขภาพฯ ครั้งที่ 4

ประชากรตามกลุ่มอายุ (ปี)	ข้อมูลที่ศึกษา	วิธีการเก็บข้อมูล
1- 5 ปี	<u>ข้อมูลส่วนบุคคล</u> : อายุ เพศ ผู้ดูแล การศึกษาและอาชีพของ พ่อ/แม่/ผู้ดูแล รายได้ครอบครัว ลักษณะครอบครัว เครือข่ายทางสังคม, safety neighborhood	การสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กโดยแบบสอบถาม โดย พนักงานสัมภาษณ์

ประชากรตามกลุ่ม อายุ (ปี)	ข้อมูลที่ศึกษา	วิธีการเก็บข้อมูล
I	<u>พฤติกรรมสุขภาพ</u> พฤติกรรมการบริโภคอาหาร, การบริโภคผัก ผลไม้, การพักผ่อนนอนหลับ, การดู TV , กิจกรรมทางกาย	
II	ตรวจร่างกายทั่วไป น้ำหนัก /ส่วนสูง, เส้นรอบเอว, เส้นรอบคอ, การวัดสายตา ความดันเลือด และชีพจร ลักษณะร่างกายโดยทั่วไป	การตรวจร่างกาย และบันทึกลงในแบบฟอร์ม โดย แพทย์/พยาบาล
III	เก็บตัวอย่างเกลือแองในครัวเรือน เพื่อตรวจไอโอดีน ขณะค้นหาบุคคลตัวอย่าง และขอเชิญเข้าร่วมโครงการ(Pre-survey)	เก็บตัวอย่างเกลือแองและ บันทึกผลในแบบฟอร์ม Pre- survey (PS-01,PS-02) โดย พนักงานสำรวจ Pre-survey
IV	IQ – TONI3 EQ	การตรวจพิเศษ และบันทึกผล ในแบบฟอร์ม โดยพนักงานสำรวจที่ได้รับการ อบรมเฉพาะ
6-14 ปี	<u>ข้อมูลส่วนบุคคล</u> : อายุ, เพศ, วันเดือนปีเกิด ศาสนา, จำนวนพี่น้อง, ผู้อุปการะการศึกษา ของเด็ก, การทำงาน และรายได้ อาชีพ สภาพ การทำงาน อายุเมื่อเริ่มทำงาน <u>พื้นฐานครอบครัว</u> : การศึกษาของพ่อ/แม่ หรือ ผู้อุปการะ อาชีพและสภาพการทำงานของพ่อ/ แม่/ผู้อุปการะ ศาสนาของพ่อ/แม่ หรือผู้ อุปการะ สภาพการครองครองที่อยู่อาศัย, จำนวนคนในบ้าน โครงสร้างอายุคนในบ้าน รายได้และความเพียงพอของรายได้ครอบครัว <u>ลักษณะครอบครัว</u> : ครอบครัวเดี่ยว/ขยายผู้ เลี้ยงดู และการศึกษาของผู้เลี้ยงดู	การสัมภาษณ์โดยใช้ แบบสอบถาม โดย พนักงานสัมภาษณ์

ประชากรตามกลุ่ม อายุ (ปี)	ข้อมูลที่สำคัญ	วิธีการเก็บข้อมูล
	เครือข่ายทางสังคม : ผู้ที่สามารถช่วยเหลือได้ ในด้านต่างๆ การเงิน, สิ่งของ ข้อมูลข่าวสาร กำลังใจ พฤติกรรมสุขภาพ : การบริโภคอาหาร, ความถี่ในการบริโภคอาหารต่างๆ, การบริโภค ผักและผลไม้, การสูบบุหรี่, การดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์, การนอนหลับ, การออกกำลังกาย, การดู TV, การใช้ Internet พฤติกรรมเสี่ยง : การสวมหมวกนิรภัย การ คาดเข็มขัดนิรภัยขณะขับขี่ยานยนต์ การดื่ม สุราขณะขับขี่ยานยนต์ การพยายามฆ่าตัวตาย การสูบบุหรี่/ดื่มเหล้าใน 3 เดือนที่ผ่านมา พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง : พกพาอาวุธ ใช้ กำลังต่อสู้ กิจกรรมทางกาย พฤติกรรมทางเพศ สถานะสุขภาพ : สุขภาพทั่วไป โรคหอบหืด การบาดเจ็บและอุบัติเหตุ สิ่งแวดล้อม : วันโรค, ควันบุหรืมือสอง การ ถูกกระทำรุนแรง สิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนและ ชุมชน อุปกรณ์สำหรับกิจกรรมทางกาย	
II	ตรวจร่างกายทั่วไป - น้ำหนัก (กิโลกรัม) - ส่วนสูง (เซนติเมตร) - เส้นรอบเอว (เซนติเมตร) - ความดันเลือดและชีพจร - ลักษณะร่างกายโดยทั่วไป	การตรวจร่างกาย และบันทึกผล ในแบบฟอร์ม โดย แพทย์/พยาบาล
15-59 ปี เพศชาย	ข้อมูลส่วนบุคคล : เพศ อายุ วันเดือนปีเกิด จังหวัดที่เกิด ระยะเวลาที่อาศัย ในที่อยู่ปัจจุบัน, ศาสนา, สถานภาพการสมรส	

ประชากรตามกลุ่ม อายุ (ปี)	ข้อมูลการศึกษา	วิธีการเก็บข้อมูล
	จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา ระดับการศึกษา <u>การทำงานและรายได้</u> : ภาวะการมีงานทำ สถานภาพการทำงาน อาชีพในปัจจุบัน รายได้เฉลี่ย/เดือน ภาระที่ต้องให้/รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น <u>พฤติกรรมเสี่ยง</u> : กิจกรรมทางกาย การสูบบุหรี่ (ปริมาณ ผู้สูบเป็นประจำ ความพยายามในการเลิกบุหรี่ เคยได้รับควันบุหรี่) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ชนิดและปริมาณ) การใช้ยาและอาหารเสริม พฤติกรรมในการบริโภคอาหาร การบริโภคผักและผลไม้ <u>สถานะสุขภาพ</u> : สุขภาพโดยรวม สุขภาพจิต (ซึมเศร้า) โรคต่างๆ (ความดันเลือดสูง, เบาหวาน, ไขมันในเลือดสูง, หลอดเลือดหัวใจ, โรคอัมพฤกษ์อัมพาตจากเส้นเลือดสมอง ตีบแตก ตัน, โรคถุงลมโป่งพอง/ปอดอุดกั้นเรื้อรัง วัณโรคปอด, มะเร็งอวัยวะต่างๆ ข้อเสื่อม นิ้วในทางเดินปัสสาวะ โรคไตวายเรื้อรัง โรคโลหิตจาง ธาลัสซีเมีย หอบหืด) <u>ประวัติการป่วยของพ่อแม่ พี่น้องสายตรง</u> : ด้วยโรค : ความดันเลือดสูง, เบาหวาน โรคเส้นเลือดสมองตีบ/แตก, หลอดเลือด หัวใจตีบ เลือดซึ่วเฉียบพลัน หอบหืด ภูมิแพ้ โรคไต มะเร็ง ธาลัสซีเมีย <u>พฤติกรรมทางเพศ</u> : การคุมกำเนิดตรวจมะเร็งต่อมลูกหมาก ประวัติมะเร็งระบบอวัยวะสืบพันธุ์ในญาติ/สมาชิกครอบครัว ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ประวัติการมีเพศสัมพันธ์และการป้องกันการติดเชื้อ บุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วย	

ประชากรตามกลุ่ม อายุ (ปี)	ข้อมูลการศึกษา	วิธีการเก็บข้อมูล
	<u>การบาดเจ็บและอุบัติเหตุ</u> : ชนิดต่างๆ ของการบาดเจ็บ (ที่ต้องนอนโรงพยาบาล) การบาดเจ็บจากสาเหตุต่างๆ ความพิการที่เกิดขึ้น ลักษณะความพิการ	
	ตรวจร่างกายทั่วไป - น้ำหนัก (กิโลกรัม) - ส่วนสูง (เซนติเมตร) - เส้นรอบเอว (เซนติเมตร) - ความดันเลือด และชีพจร - ลักษณะร่างกายโดยทั่วไป, ภาวะดัดแข็ง	การตรวจร่างกาย และบันทึกผลในแบบฟอร์ม โดย แพทย์/พยาบาล
	<u>ผลของเคมีในเลือด</u> FPG, Cholesterol (Total LDL, HDL) Triglyceride, Creatinine CBC, Hb., Hct , Red cell morphology	จากการเจาะเลือดและบันทึกผลในแบบฟอร์ม โดย เจ้าหน้าที่เทคนิคการแพทย์
	<u>การตรวจปัสสาวะ</u> (urine : creatinine, Micro Albumin)	
15-59 ปี <u>เพศหญิง</u>	<u>ข้อมูลส่วนบุคคล</u> : (เหมือนเพศชาย 15-59 ปี) <u>การทำงานและรายได้</u> <u>พฤติกรรมเสี่ยง</u> <u>สถานะสุขภาพ</u> <u>ประวัติการป่วยของพ่อแม่พี่น้องสายตรง</u> : (เหมือนเพศชาย 15-59 ปี) <u>อนามัยเจริญพันธุ์</u> : การมีประจำเดือน อายุเมื่อมีประจำเดือนครั้งแรก การหมดประจำเดือน การใช้ฮอร์โมนเสริม การมีบุตร จำนวนบุตร เกิดรอด สถานที่ที่คลอดบุตรคนสุดท้าย วิธีการคลอด การฝากครรภ์ การตรวจคัดกรองโรคธาลัสซีเมียขณะฝากครรภ์ การคุมกำเนิด	การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม โดยพนักงานสัมภาษณ์

ประชากรตามกลุ่ม อายุ (ปี)	ข้อมูลการศึกษา	วิธีการเก็บข้อมูล
	การแท้งบุตร การตรวจมะเร็งปากมดลูก การตรวจมะเร็งเต้านม <u>ประวัติการเป็นมะเร็งในระบบสืบพันธุ์ในญาติ</u> <u>สายตรง/สมาชิกครอบครัว :</u> <u>ภาวะการมีบุตรยาก :</u> <u>การบาดเจ็บและอุบัติเหตุ</u> (เหมือนเพศชาย 15-59 ปี)	
	<u>การตรวจร่างกาย</u> <u>ตรวจเลือด</u> <u>ตรวจปัสสาวะ</u> (เหมือนเพศชาย 15-59 ปี)	
60 ปี และมากกว่า	<u>ข้อมูลส่วนบุคคล :</u> ผู้ตอบแบบสอบถาม สถานที่สัมภาษณ์ เพศ วันเดือนปีเกิด อายุเต็ม สถานที่เกิด ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในที่อยู่ ปัจจุบัน ศาสนา สถานภาพการสมรส ระยะเวลาที่ได้รับการศึกษา การศึกษาสูงสุดที่ ได้รับ <u>การทำงานและรายได้ :</u> ยังทำงานอยู่หรือไม่ ประเภทงานที่ทำ สถานภาพในหน่วยงาน เหตุผลที่ยังทำงานอยู่ รายได้มีหรือไม่ แหล่งที่มาของรายได้ รายได้รวม ความ พอเพียง หนี้สิน ความขัดสนในเรื่องต่างๆ (นอกจากรายได้) <u>ลักษณะที่อยู่อาศัย :</u> สถานะในครัวเรือน ผู้ที่อยู่ ร่วมด้วย ประเภทที่อยู่อาศัย ลักษณะที่พักได้ ดัดแปลงให้เหมาะสมกับวัยหรือไม่ ผู้ดูแล : มีหรือไม่ เป็นใคร ภาระในครอบครัวมี หรือไม่ เป็นใครบ้าง <u>ภาวะพึ่งพาในกิจวัตร :</u> ความสามารถ	การสัมภาษณ์โดยใช้ แบบสอบถาม โดยพนักงานสัมภาษณ์

ประชากรตามกลุ่มอายุ (ปี)	ข้อมูลที่ศึกษา	วิธีการเก็บข้อมูล
	- ในการทำกิจกรรมที่จำเป็นในการดำรงชีวิตด้วยตนเอง - ความจำกัดในการทำหน้าที่ สถานะสุขภาพ : สุขภาพโดยรวมสิทธิ์และสวัสดิการด้านสุขภาพ การใช้สิทธิ์เมื่อเจ็บป่วย สุขภาพจิต : สภาพสมอง (ใช้แบบทดสอบสมองเบื้องต้น MMSE – THAI 2002) ภาวะเครียด, ภาวะซึมเศร้า โรคและภาวะสุขภาพ : ความดันเลือดสูง เบาหวาน ไขมันในเลือดสูง โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคอัมพฤกษ์อัมพาต ถุงลมโป่งพอง/ปอดอุดกั้นเรื้อรัง วัณโรคปอด โรคมะเร็งอวัยวะต่างๆ โรคข้อเสื่อม โรคเกาต์ นิ้วในทางเดินปัสสาวะ โรคไตเรื้อรัง (ไตวาย) ประวัติการเจ็บป่วยในพ่อแม่พี่น้องสายตรง ด้วยโรคต่อไปนี้ - ความดันเลือดสูง - เบาหวาน - เส้นเลือดสมองตีบ/แตก/ตัน - โรคหลอดเลือดหัวใจตีบ - หอบหืด - ภูมิแพ้ - โรคไต - มะเร็ง - ธาลัสซีเมีย ฟันและการบดเคี้ยว : ปัญหาจำนวนฟันที่มีอยู่, การใส่ฟันปลอม ระบบประสาทสัมผัส : การได้ยิน การใช้เครื่องช่วยฟัง, ปัญหาการได้ยิน การหกล้ม : อุบัติการณ์, สาเหตุที่ทำให้เกิดผล	

ประชากรตามกลุ่ม อายุ (ปี)	ข้อมูลการศึกษา	วิธีการเก็บข้อมูล
	ต่อสุขภาพ การรักษา พฤติกรรมเสี่ยง : กิจกรรมทางกาย การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้ยาและอาหารเสริม พฤติกรรมการบริโภคอาหาร การบริโภคผัก/ผลไม้	
	ตรวจร่างกายทั่วไป - น้ำหนัก (กิโลกรัม) - ส่วนสูง (เซนติเมตร) - เส้นรอบเอว (เซนติเมตร) - ความยาวของแขน (เซนติเมตร) - ความดันเลือด และชีพจร - ลักษณะร่างกายโดยทั่วไป	การตรวจร่างกาย และบันทึกผลในแบบฟอร์ม โดย แพทย์/พยาบาล
	ผลของเคมีในเลือด FPG, Cholesterol (Total LDL , HDL) Triglyceride, Creatinine CBC (Red Cell Morphology), Hb, Het	จากการเจาะเลือดและบันทึกผลในแบบฟอร์ม โดย เจ้าหน้าที่เทคนิคการแพทย์
	Urine strip : Protein, rbc	จากการตรวจน้ำปัสสาวะและบันทึกผลในแบบฟอร์ม โดย เจ้าหน้าที่เทคนิคการแพทย์

2.6 วิธีการเลือกบุคคลตัวอย่าง สำหรับการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

การสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง เนื่องจากความสะดวกในการปฏิบัติงานสนามและการบริหารจัดการโครงการ จึงได้ทำการเลือกหน่วยเลือกตั้ง/หมู่บ้านตัวอย่าง สำหรับสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง ด้วยวิธีการ Sub-Sample หน่วยเลือกตั้ง/หมู่บ้านตัวอย่าง จำนวน 250 หน่วยเลือกตั้ง/หมู่บ้าน เป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย ส่วนภูมิภาค 200 หน่วยเลือกตั้ง/หมู่บ้าน และกรุงเทพมหานคร 50 หน่วยเลือกตั้ง จากหน่วยเลือกตั้ง/หมู่บ้านตัวอย่างของโครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย โดยการสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 626 หน่วยเลือกตั้ง/ หมู่ที่ สำหรับการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง ได้แบ่งกลุ่มประชากร ออกเป็น 6 กลุ่ม จำแนกตามกลุ่มอายุ และเพศ ดังนี้

ตารางแสดงจำนวนบุคคลตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

กลุ่มที่	กลุ่มอายุ	บุคคลตัวอย่าง ทั้งหมด (คน)	บุคคลตัวอย่างสำหรับการ สัมภาษณ์การบริโภคอาหาร ย้อนหลัง 24 ชั่วโมง(คน)
1	ชายที่มีอายุ 2 - 14 ปี	10	2
2	หญิงที่มีอายุ 2 - 14 ปี	10	2
3	ชายที่มีอายุ 15 – 59 ปี	10	2
4	หญิงที่มีอายุ 15 – 59 ปี	10	2
5	ชายที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป	10	2
6	หญิงที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป	10	2

ซึ่งหน่วยเลือกตั้ง/หมู่ที่ตัวอย่าง ที่ตกเป็นหน่วยตัวอย่างเพื่อการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง คือ หน่วยเลือกตั้ง / หมู่ที่ ที่มีสัญลักษณ์เป็นเครื่องหมายดอกจันสองดอก (**) ตามบัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง/หมู่บ้านตัวอย่าง ของโครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย และให้ทำการเลือกบุคคลตัวอย่างที่จะถูกสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง จำนวน 12 ราย ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. ในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง/หมู่ที่ตัวอย่าง ที่มีสัญลักษณ์เป็นเครื่องหมายสองดอกจัน ให้ใช้บัญชีรายชื่อบุคคลที่เป็นหน่วยตัวอย่างจากทะเบียนคุม เป็นหน่วยตัวอย่างของการสำรวจฯ ซึ่งจำแนกตามอายุ และ เพศ เป็น 6 กลุ่ม มาใช้เป็นกรอบในการเลือกบุคคลตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง
2. ในแต่ละกลุ่ม (จากข้อ 1) ให้ทำการเลือกบุคคลตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดให้ขนาดตัวอย่าง เป็นเพศชาย 2 ราย และเพศหญิง 2 ราย และให้ดำเนินการเลือกคนตัวอย่างในแต่ละเพศอย่างอิสระกันดังนี้

การใช้ตารางเลขสุ่มเพื่อเลือกตัวอย่างสุ่มอย่างง่ายดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดหมายเลขให้กับบุคคล ในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง/ หมู่ที่ กลุ่มอายุ และแต่ละเพศ โดยใช้หมายเลขที่มีความยาว 1 หลักเท่ากัน เช่น สมมติให้ หน่วยเลือกตั้งที่ 18 อำเภอเมือง ตำบลเขาสามยอด บุคคลตัวอย่างเพศชาย กลุ่มที่ 1 ที่มีอายุ 1-14 ปี มีทั้งหมด 10 คน ดังนั้น จึงให้หมายเลข เป็นดังต่อไปนี้ 1, 2, 3,...,10

ขั้นที่ 2 อ่านเลขสุ่มจากตารางเลขสุ่ม โดยสุ่มเลือกหมายเลขแถวและสดมภ์มาหนึ่งหมายเลข เช่น สุ่มแถวที่ 06 สดมภ์ที่ 30 อ่านเลขสุ่มในแนวนอนจากซ้ายไปขวา อ่านได้เป็นหมายเลข 0 จากนั้นอ่านหมายเลขต่อไป จนครบ 2 ราย โดยหมายเลขที่ซ้ำกันหรือไม่ได้เป็นหมายเลขของหน่วยใดๆ ให้ข้ามไปหมายเลขต่อไป

ตัวอย่างการอ่านตารางเลขสุ่ม หน่วยเลือกตั้งที่ 13 ตำบลไชยวัฒนา อำเภอปัว เพศชาย กลุ่มอายุ 15-59 ปี มีบุคคลตัวอย่างทั้งหมด 10 คน ต้องการสุ่มตัวอย่าง 2 คน เพื่อทำการทดสอบ (ใช้ตารางเลขสุ่ม โดยสุ่มเลือก แถวที่ 11 สดมภ์ที่ 15 เป็นหมายเลขตั้งต้น)

วิธีทำ อ่านตารางเลขสุ่ม เริ่มจากแถวที่ 11 สดมภ์ที่ 15 อ่านครั้งละ 1 หลัก อ่านตามแนวนอนจากซ้ายไปขวา หมายเลขที่อ่านได้คือ 6 6 4 2 3

หมายเลขที่ได้รับเลือกเป็นบุคคลตัวอย่างสำหรับการสำรวจการบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง 2 หมายเลข คือ 6 และ 4

Table A. Table of Random Numbers

	00-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
00	88758	66605	33843	43623	62774	25517	09560	41880	85126	60755
01	35661	42832	16240	77410	20686	26656	59698	86241	13152	49187
02	26335	03771	46115	88133	40721	06787	95962	60841	91788	86386
03	60826	74718	56527	29508	91975	13695	25215	72237	06337	73439
04	95044	99896	13763	31764	93970	60987	14692	71039	34165	21297
05	83746	47694	06143	42741	38338	97694	69300	99864	19641	15083
06	27998	42562	63402	10056	81668	48744	08400	83124	19896	18805
07	82685	32323	74625	14510	85927	28017	80588	14756	54937	76379
08	18386	13862	10988	07197	18770	72757	71418	81133	69503	44037
09	21717	13141	22707	68165	58440	19187	08421	23872	03036	34208
10	18446	83052	31842	08634	11887	86070	08464	20565	74390	36541
11	66027	75177	47398	66423	70160	16232	67343	36205	50036	59411
12	51420	96779	54309	87456	78967	79638	68869	49062	02196	55109
13	27045	62626	73159	91149	96509	44204	92237	29969	49315	11804
14	13094	17725	14103	00067	68843	63565	93578	24756	10814	15185
15	92382	62518	17752	53163	63852	44840	02592	88572	03107	90169
16	16215	50809	49326	77232	90155	69955	93892	70445	00906	57002
17	09342	14528	64727	71403	84156	34083	35613	35670	10549	07468
18	38148	79001	03509	79424	39625	73315	18811	86230	99682	82896
19	23689	19997	72382	15247	80205	58090	43804	94548	82693	22799
20	25407	37726	73099	51057	68733	75768	77991	72641	95386	70138
21	25349	69456	19693	85568	93876	18661	69018	10332	83137	88257
22	02322	77491	56095	03055	37738	18216	81781	32245	84081	18436
23	15072	33261	99219	43307	39239	79712	94753	41450	30944	53912
24	27002	31036	85278	74547	84809	36252	09373	69471	15606	77209
25	66181	83316	40386	13128	51128	82703	75350	25179	86104	40638
26	09779	01822	45537	26107	24857	27805	42710	63471	08804	23455
27	10791	07706	87481	76611	67389	04691	39687	13596	88730	86850
28	74833	55767	31312	28570	63561	00098	60784	76098	84217	34997
29	17583	24038	83701	09286	41133	34031	94867	11849	75171	57682
30	45601	46977	39325	64203	18070	65437	13624	90896	80945	71987
31	66083	33112	65995	15296	94368	16317	34239	03643	66081	12242
32	29956	81169	18877	69875	82414	05197	66596	13083	46278	73498
33	91713	84235	75296	67822	95963	83021	90732	32661	64751	83903
34	85704	86588	82837	86494	48266	01888	65735	05315	79328	13367
35	17921	26111	35373	89827	48277	07229	71953	16128	65074	28782
36	13929	71341	80488	01311	61806	80201	47889	83052	31029	06023
37	03248	18880	21667	00452	93766	16414	01212	27964	02766	28786
38	50583	17972	12690	45986	34672	46916	63881	83117	53947	95218
39	10636	46975	09449	10425	66560	59967	90139	73563	29875	79033
40	43896	41278	42205	16890	15492	27489	06067	22287	19760	13056
41	76714	80963	74907	62428	45177	57562	49243	31748	64278	05731
42	22393	46719	02083	47761	13502	16037	30875	80754	47491	96012
43	70942	92042	22776	26738	01983	04186	41388	03848	78354	14964
44	92011	60326	86346	67607	70796	04889	98128	13599	93710	23974
45	66456	00126	45685	02227	76512	53185	03057	61375	10760	26889
46	96292	44348	20898	10935	23333	76233	13706	20502	60405	09745
47	19680	07146	53951	60151	05498	64678	87569	65066	17790	55413
48	67347	51442	24536	99137	50871	81265	42223	83303	48694	81952
49	95888	59255	06898							

2.7 วิธีการเลือกบุคคลตัวอย่าง สำหรับการทดสอบการทำงานของปอด

การทดสอบการทำงานของปอด ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะประชาชนที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป เนื่องจากความสะดวกในการปฏิบัติงานสนามและการบริหารจัดการของการสำรวจฯ จึงได้ทำการเลือกหน่วยเลือกตั้ง/หมู่บ้านตัวอย่าง ด้วยวิธีการ Sub-Sampling ได้หน่วยเลือกตั้ง/ หมู่ที่ตัวอย่างของการทดสอบการทำงานของปอด จำนวนทั้งสิ้น 170 หน่วยเลือกตั้ง/ หมู่ที่ เป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง จากหน่วยเลือกตั้ง/ หมู่ที่ตัวอย่างของการสำรวจฯ ทั้งหมด 626 หน่วย รายละเอียดเป็นดังนี้

ภาค	หน่วยเลือกตั้ง/หมู่บ้านตัวอย่าง สำหรับการสำรวจฯ (ครั้งที่ 4)	หน่วยเลือกตั้ง/หมู่บ้านตัวอย่าง สำหรับการทดสอบการทำงานของ ปอด
ส่วนภูมิภาค	557	136
กรุงเทพมหานคร	69	34
ทั่วประเทศ	626	170

การทดสอบการทำงานของปอด จะทดสอบเฉพาะกลุ่มประชากรที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ในหน่วยเลือกตั้ง/หมู่บ้านตัวอย่างนั้นทั้งหมด ซึ่งหน่วยเลือกตั้ง/หมู่บ้าน ที่ตกเป็นตัวอย่าง จะแทนด้วยสัญลักษณ์ที่เป็นเครื่องหมายหนึ่งดอกจัน (*) ตามบัญชีรายชื่อบุคคลตัวอย่าง ในคู่มือการสำรวจ ของโครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2551

บทที่ 3

การปฏิบัติงานภาคสนาม

3.1 เครือข่ายความร่วมมือการสำรวจในพื้นที่

การเก็บข้อมูลด้านสุขภาพจากประชากรตัวอย่างในกลุ่มอายุต่างๆ จะกระทำในพื้นที่ของจังหวัดที่ถูกสุ่มเป็นตัวอย่างซึ่งอยู่ใน 4 ภาค ของประเทศ และในเขตกรุงเทพมหานคร การบริหารจัดการ การเก็บข้อมูลกระทำโดยเครือข่ายความร่วมมือในการสำรวจฯ ซึ่งเป็นองค์กรทางวิชาการในพื้นที่ประกอบด้วย

- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ
รับผิดชอบการสำรวจในภาคเหนือ
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะแพทยศาสตร์
รับผิดชอบการสำรวจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะแพทยศาสตร์
รับผิดชอบการสำรวจในภาคใต้
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข
รับผิดชอบการสำรวจในภาคกลาง
- มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
รับผิดชอบการสำรวจในกรุงเทพมหานคร

3.2 การบริหารจัดการเพื่อเก็บข้อมูลในพื้นที่

หน้าที่และความรับผิดชอบขององค์กรการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยในพื้นที่

1. ประสานงานกับสำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย (สสท.) ในการวางแผนการสำรวจและเก็บข้อมูลในจังหวัดต่างๆ ของภาค โดยรับรายชื่อและสถานที่อยู่ของประชากรตัวอย่างจาก สสท.
2. ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อแจ้งให้ทราบถึงการสำรวจ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงานเพื่อขอความช่วยเหลือให้โครงการลุล่วงไปด้วยดี โดยเฉพาะการกระจายข่าวของหน่วยงานในชุมชน ไปสู่ผู้นำชุมชน และประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่างๆ เพื่อให้ร่วมมือกับทีมการสำรวจ
3. คัดเลือกผู้ปฏิบัติงานภาคสนามในความรับผิดชอบและหน้าที่ต่างๆ กัน เช่น ผู้สัมภาษณ์ ผู้นิเทศงานภาคสนาม พนักงานเยี่ยมบ้านเพื่อค้นหาประชากรกลุ่มเป้าหมาย หรือผู้ปฏิบัติงานในการเตรียมชุมชนเพื่อการสำรวจ บุคลากรที่รับผิดชอบในการตรวจร่างกายและเจาะเลือดเพื่อส่งห้องปฏิบัติการ คือ แพทย์ พยาบาล/เจ้าหน้าที่สาธารณสุข พนักงานเทคนิคการแพทย์ ผู้เจาะเลือด

ผู้ดูแลและควบคุมคุณภาพอุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจร่างกาย เช่น เครื่องชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง เครื่องวัดความดันเลือด อุปกรณ์การเจาะเลือด และจัดเก็บตัวอย่างเพื่อส่งห้องปฏิบัติการทั้งในพื้นที่ (เช่น จังหวัด/เขต) และห้องปฏิบัติการกลางที่กรุงเทพฯ (กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข)

4. วางแผนปฏิบัติการ การสำรวจในพื้นที่รับผิดชอบในด้านที่สำคัญต่อไปนี้ คือ

- การเตรียมประชากรกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ร่วมมือในการสัมภาษณ์ และเซ็นใบยินยอมเข้าร่วมในการสำรวจ (Consent form)

- การเตรียมสถานที่ในการเก็บข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยการตรวจร่างกาย การตรวจทดสอบต่างๆ การเจาะเลือดเพื่อตรวจทางห้องปฏิบัติการ และการสัมภาษณ์

- การควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอน

- การจัดส่งตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจทางห้องปฏิบัติการ ทั้งในพื้นที่และส่วนกลาง ทั้งด้านอุปกรณ์การจัดส่ง นุคลากรที่รับผิดชอบ วิธีการจัดส่งตัวอย่างและกำหนดเวลาที่ชัดเจน

- การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการสำรวจ แบบสอบถาม แบบฟอร์มต่างๆ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ในการตรวจร่างกาย และการเจาะเลือดรวมทั้งน้ำยาต่างๆ

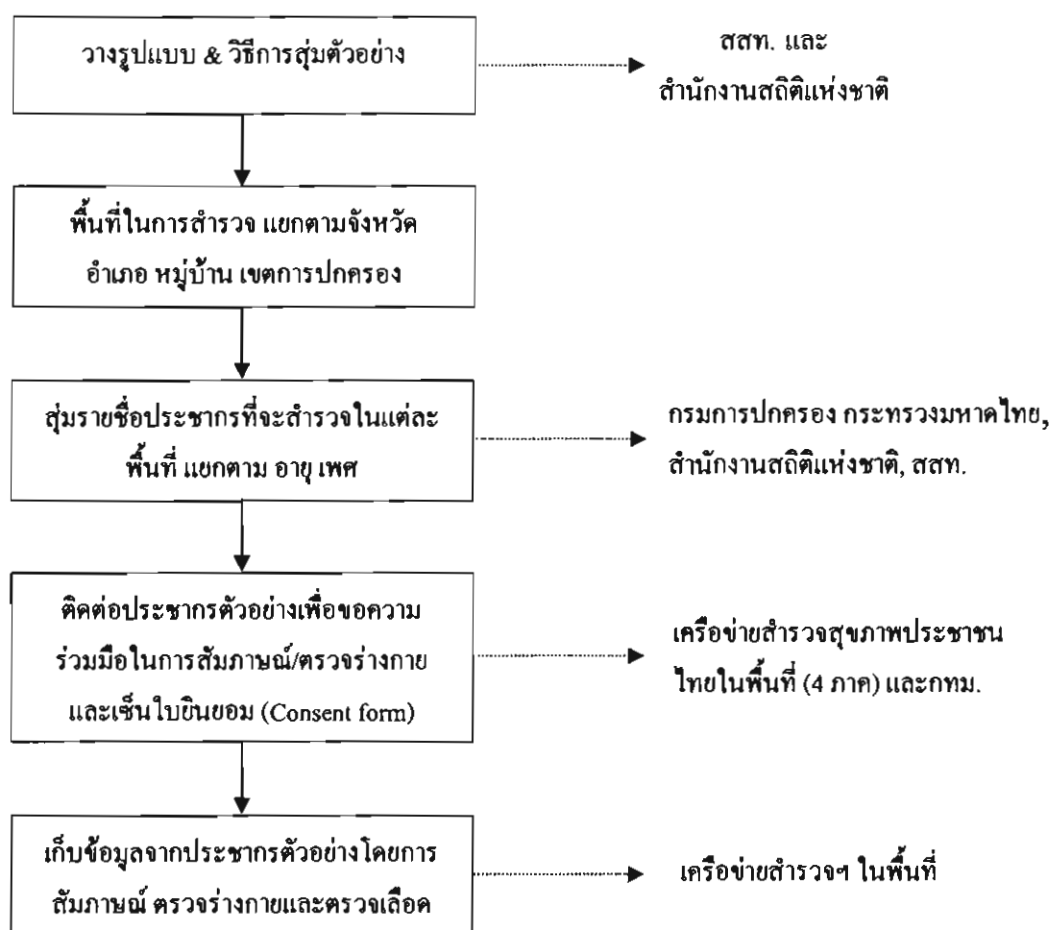
- การฝึกอบรมบุคลากรที่ทำหน้าที่ต่างๆ ในการสำรวจ โดยเฉพาะพนักงานสัมภาษณ์ ผู้นิเทศก์งาน (Supervisor) ผู้เยี่ยมบ้าน ฯลฯ

5. จัดเก็บข้อมูลโดยวิธีการของการสำรวจ คือ จากการสัมภาษณ์การตรวจร่างกาย ผลเลือดเบื้องต้น ผลการทดสอบต่างๆ โดยผ่านการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนในระดับต่างๆ เช่น เมื่อสิ้นสุดการเก็บข้อมูลในพื้นที่ การตรวจซ้ำโดยผู้นิเทศก์งาน การบันทึกอย่างครบถ้วนเกี่ยวกับประชาชนตัวอย่างที่ไม่สามารถสัมภาษณ์หรือตรวจร่างกายได้ ในด้านรายชื่อ สถานที่อยู่ อายุ เพศ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่ถูกเลือกไปทดแทน

6. ประสานกับสำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย (สสท.) ในการจัดส่งแบบสอบถาม แบบฟอร์ม และตัวอย่างเลือดมายังสำนักงานและห้องปฏิบัติการในส่วนกลางเพื่อวิเคราะห์ผลต่อไป โดยมีการควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอน

3.3 การปฏิบัติงานภาคสนาม

ขั้นตอนในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

รายชื่อทั้งหมดของประชากร เพศ และอายุในแต่ละหมู่บ้าน หรือเขตที่ตกอยู่ในตัวอย่างจะเก็บรวบรวมไว้ที่ สถท. (กระทรวงสาธารณสุข) เพื่อใช้ในการถ่วงน้ำหนักประชากร รายชื่อจากการสุ่มตัวอย่างจะส่งไปยังพื้นที่การสำรวจ

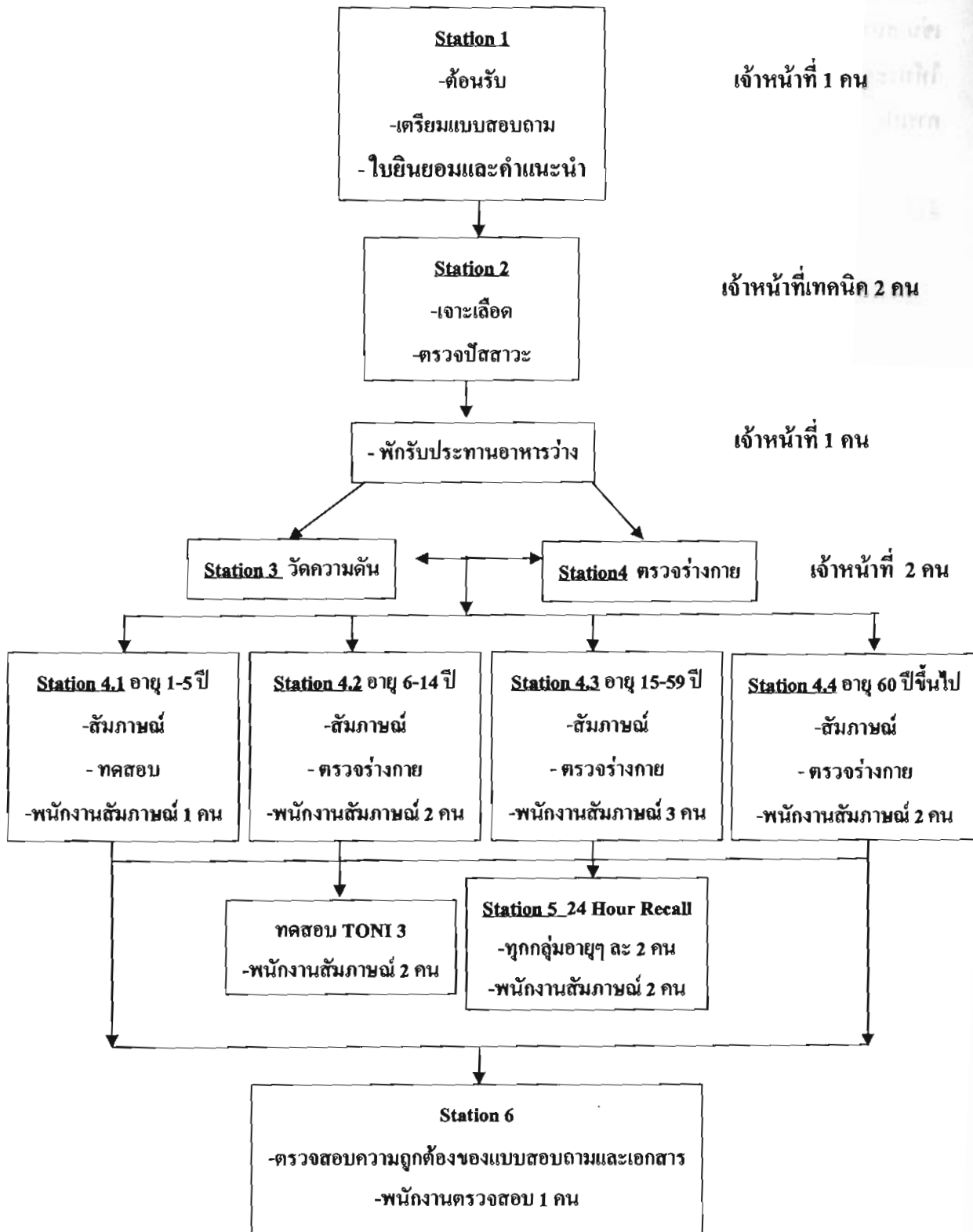
3.4 การวางรูปแบบหน่วยจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่

เนื่องจากการสำรวจสภาวะสุขภาพประชาชนไทย มีการเก็บข้อมูลที่หลากหลายทั้งการสัมภาษณ์ การตรวจร่างกาย การทดสอบต่างๆ การเจาะเลือดเพื่อหาระดับทางชีวเคมี เช่น น้ำตาล ไขมัน Creatinine ฯลฯ และประชากรตัวอย่างก็มีหลายกลุ่มอายุ เริ่มตั้งแต่ 1 ปีเป็นต้นไป ดังนั้นการสำรวจโดยให้พนักงานสัมภาษณ์เดินทางไปตามบ้านแล้วเก็บข้อมูลจึงไม่สามารถเก็บข้อมูลทุกอย่างที่ต้องการได้ ในการปฏิบัติครั้งที่แล้วมา การเก็บข้อมูลทุกอย่างจะรวมอยู่ที่หน่วยเก็บข้อมูลที่วางรูปแบบให้สามารถตรวจร่างกาย วัดความดันเลือด เจาะเลือด และสัมภาษณ์ได้ตามลำดับในครั้งเดียว โดยมีการนัดหมายประชากรตัวอย่างก่อนโดยพนักงานเยี่ยมบ้านให้มาที่จุดนัดหมายโดยอดอาหารมาก่อนเพื่อตรวจเลือด และเมื่อเจาะเลือดเสร็จแล้วก็ให้มาทานอาหารว่างให้ครบประมาณก่อนที่จะ

สัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม โดยทั่วไปหน่วยจัดเก็บข้อมูลมักจะเป็นสถานที่ก่อสร้างถาวรอยู่แล้ว เช่น สถานีอนามัย โรงพยาบาลชุมชน คลินิกชุมชน ฯลฯ และจัดวางรูปแบบในช่วงเวลาเก็บข้อมูล ให้ประชากรตัวอย่างสามารถเคลื่อนที่ไปตามขั้นตอนการเก็บข้อมูลในแต่ละประเภทได้โดยไม่มี การเปลี่ยนแปลงในสภาวะทางสรีรวิทยามากนักจากการตรวจในแต่ละอย่าง

โดยทั่วไปรูปแบบหน่วยจัดเก็บข้อมูล จะมีขั้นตอนของการเก็บข้อมูลแต่ละประเภท ดังต่อไปนี้

หน่วยเก็บข้อมูลระดับพื้นที่

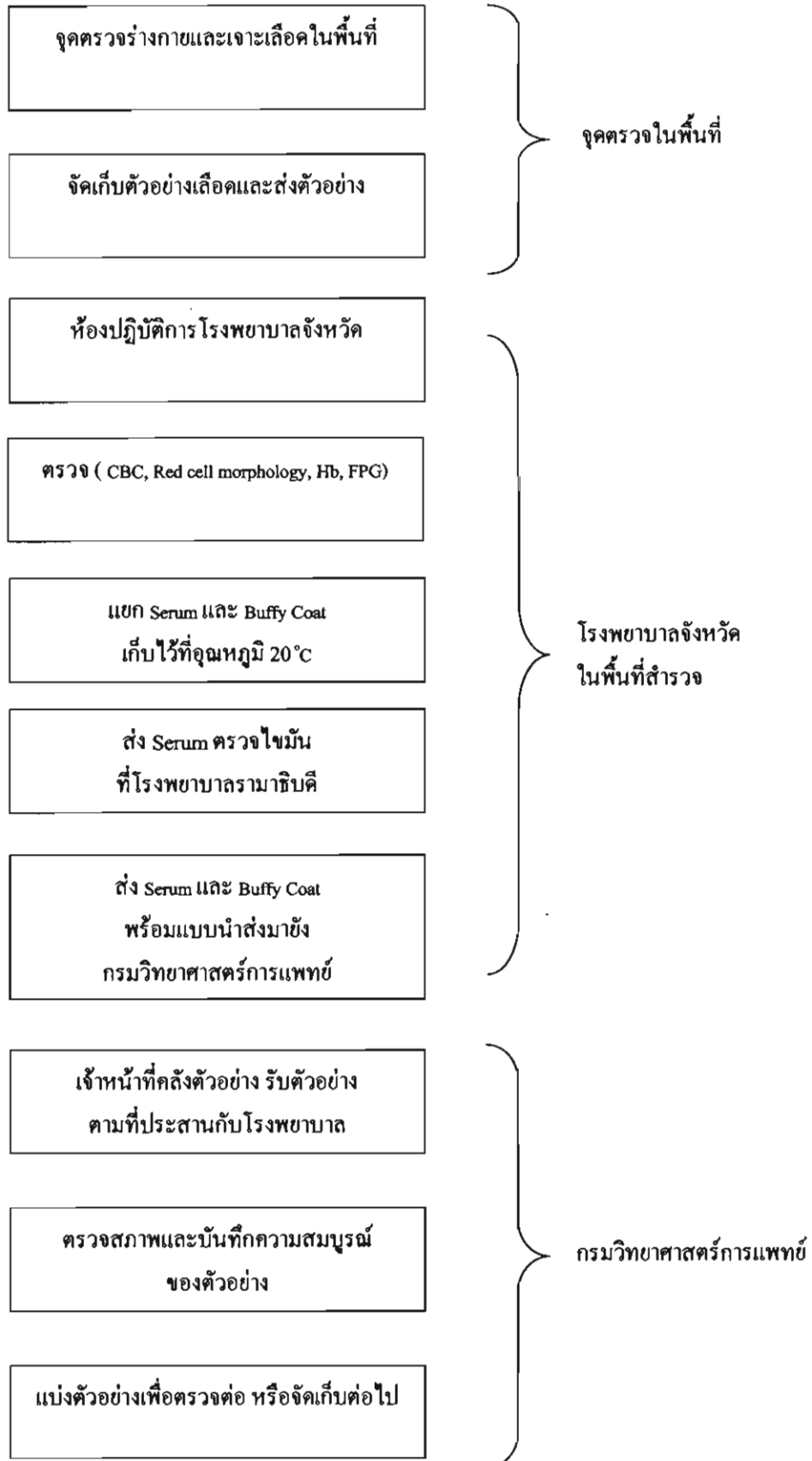

3.5 การจัดเก็บตัวอย่าง

ตัวอย่างในการสำรวนี้คือตัวอย่างเลือดเพื่อส่งตรวจชีวเคมีชนิดต่างๆ ซึ่งการจัดเก็บและการส่งตรวจในแต่ละขั้นตอนจะต้องควบคุมคุณภาพอย่างเข้มงวดเพื่อให้ได้ผลที่ถูกต้อง การดำเนินงานในขั้นตอนนี้เป็นความร่วมมือระหว่าง สสท. ทีมสำรวในพื้นที่ โรงพยาบาลประจำจังหวัดหรือโรงพยาบาลศูนย์ซึ่งห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข การเจาะเลือดซึ่งปฏิบัติ ณ ที่สัมภาษณ์ จากนั้นจะส่งตัวอย่างเลือดมายังห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาลในจังหวัดนั้น เพื่อตรวจ CBC และ Fasting Plasma Glucose จากนั้นส่งตัวอย่างและ ส่ง Serum เพื่อตรวจ Lipid profile ที่โรงพยาบาลรามาริบัติ และแบ่ง Serum ส่วนหนึ่งและ Buffy Coat มาเก็บรักษาไว้ที่ธนาคารน้ำเหลือง (Serum Bank) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยในกล่องใส่ตัวอย่างจะต้องบรรจุน้ำแข็งแห้งเพื่อรักษาระดับความเย็นและช่วยให้ตัวอย่างไม่ละลายขณะขนส่ง วิธีการโดยทั่วไปมีดังนี้คือ

1. ติดต่อเจ้าหน้าที่คลังตัวอย่างของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อประสานการรับตัวอย่างก่อนนำส่งตัวอย่าง โดยการโทรศัพท์แจ้ง
2. เจ้าหน้าที่ส่วนกลาง (สสท.) จะจัดส่งกล่องโฟมที่บรรจุน้ำแข็งแห้งให้แก่เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการที่รับผิดชอบการส่งตัวอย่างมาที่กรมวิทยาศาสตร์ของแต่ละโรงพยาบาลพร้อมทั้งแบบฟอร์มการแจ้งข้อมูลการส่งตัวอย่างมาที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อโครงการย่อยคลังซีรัม
3. เพื่อส่งกล่องโฟมที่บรรจุน้ำแข็งแห้งเรียบร้อยแล้ว แจ้งให้โรงพยาบาลทราบโดยการแฟกซ์แบบฟอร์มแจ้งการส่งกล่องโฟมพร้อมน้ำแข็งแห้ง เพื่อโครงการย่อยซีรัม
4. หลังจากได้กล่องโฟมที่บรรจุน้ำแข็งแห้งแล้วเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลทำการบรรจุหลอดตัวอย่างซีรัม และ Buffy Coat ลงในถุงพลาสติก รัดปากถุงให้แน่น ใส่ในกล่องโฟมที่มีน้ำแข็งแห้ง ส่งไปยังสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข พร้อมกับแบบฟอร์มการนำส่งซีรัม และ Buffy Coat ที่มีเลขหมายตัวอย่างแนบไปด้วยทุกครั้ง
5. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่คลังตัวอย่างหลังจากส่งตัวอย่างทันที พร้อมทั้งแจ้ง วัน เวลา และสถานที่ที่จะไปรับของ เพื่อจะได้ไปรับตัวอย่างภายใน 24 ชั่วโมง โทรศัพท์ 0-2951-0000 ต่อ 99219

3.6 ขั้นตอนแสดงการจัดเก็บตัวอย่างชีวภาพในการสำรวจ

บทที่ 4

การควบคุมคุณภาพข้อมูล

ข้อมูลจากการสำรวจสภาวะสุขภาพของประชาชนไทย มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ ต้องการให้สามารถตอบได้ถึงสภาวะสุขภาพที่แท้จริงของประชาชน ในด้านโรคภัยไข้เจ็บที่สำคัญ พฤติกรรมสุขภาพและการเข้าถึงการรักษาพยาบาลของประชาชนทั้งประเทศ ระดับภาค และเขตการปกครอง ดังนั้นทุกขั้นตอนของการเก็บข้อมูลรวมทั้งวิธีการเก็บ และการวิเคราะห์จะต้องกระทำอย่างมีคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริงมากที่สุด และสามารถเป็นตัวแทนของประชากรในระดับต่างๆ ของประเทศตามที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้เชื่อมโยงกับขบวนการควบคุมคุณภาพการสำรวจ จำเป็นจะต้องทราบเกี่ยวกับความผิดพลาดที่มักเกิดขึ้น และแหล่งที่มาของความผิดพลาดเหล่านั้น เพื่อให้การควบคุมและป้องกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประเภทต่างๆ ของความผิดพลาดที่มักเกิดขึ้นจากการสำรวจ โดยเฉพาะการสำรวจด้านสุขภาพในระดับประเทศ มีดังนี้คือ

4.1 ประเภทความผิดพลาดจากการสำรวจ (Type of survey error)

1) ความผิดพลาดเกิดจากการไม่ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่มของประเทศ (Noncoverage error) ส่วนใหญ่ในการสำรวจสถานะสุขภาพประชาชนไทยทุกครั้งที่ผ่านมาที่ไม่รวมประชากรที่อยู่ ในสถาบันต่างๆ เช่น นักบวชในศาสนาต่างๆ ผู้เจ็บป่วยเรื้อรังในสถานพยาบาล ประชากรที่ต้องขัง ในเรือนจำหรือในสถานกักกันต่างๆ ในค่ายทหาร โรงเรียนประจำต่างๆ บ้านต่างๆ ที่ไม่มีเลขที่บ้าน ถึงแม้มีผู้อยู่อาศัยก็ไม่มีโอกาสสัมภาษณ์ ดังนั้นถ้าการวัดที่เกิดจากการสำรวจ เช่น ความชุกของโรคเรื้อรัง หรือพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ จะคิดเป็นค่าที่จะใช้แทนประชากรทั่วไป (General population) ก็อาจใช้ได้โดยมีความผิดพลาดไม่มากนัก ถ้าประชากรในกลุ่มดังกล่าวข้างต้นมีไม่มากในประเทศ หรือมีลักษณะอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น อายุ เพศ สถานะทางสังคมเศรษฐกิจคล้ายคลึงกับประชากรที่มีโอกาสถูกเลือกเป็นประชากรตัวอย่าง

2) ความผิดพลาดเกิดจากการสุ่มตัวอย่าง (Sampling error) คือ ตัวอย่างที่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างเฉพาะประชากรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แทนที่จะเป็นตัวแทนของประชากรทั่วไปของประเทศ เช่น ได้กลุ่มผู้สูงอายุมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ

3) ความผิดพลาดเกิดจากการถูกปฏิเสธจากประชากรกลุ่มเป้าหมาย หรือประชากรตัวอย่าง (Nonresponse error) ซึ่งเกิดได้ใน 2 ระดับคือ

- ระดับบุคคล ได้แก่การที่ประชากรที่ถูกเลือกเป็นประชากรตัวอย่างปฏิเสธไม่ยอมให้สัมภาษณ์หรือตรวจร่างกาย ด้วยเหตุผลใดๆ ก็ตาม

- ระดับข้อมูล ได้แก่การที่ประชากรตัวอย่างยินดีเข้าร่วมในการสำรวจ แต่คำถามบางข้อไม่ได้รับคำตอบจากประชากรตัวอย่างผู้นั้น หรือกลุ่มนั้น ซึ่งอาจจะเกิดเพราะสาเหตุต่างๆ ต่อไปนี้ เช่น

- คำถามมีลักษณะทำให้เกิดความลำบากใจ ความอับอาย ความไม่สบายใจในการตอบ (Sensitive questions)
- เป็นคำถามที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่เข้าใจ จึงตอบไม่ได้
- เป็นความผิดพลาดของผู้สัมภาษณ์ที่ไม่ได้บันทึกคำตอบในข้อนั้น เนื่องจากหลงลืม หรือข้ามไปเนื่องจากไม่ทันดู

4) ความผิดพลาดเกิดจากการวัด (Measurement error) หมายถึงคำตอบที่ได้ในคำถามข้อใดข้อหนึ่งจากแบบสอบถามมีความเอนเอียงไปจากความเป็นจริงหรือผิดพลาดไปจากความเป็นจริงที่ควรจะเป็น (Variable's validity) ซึ่งอาจจะเกิดจาก

- การใช้ถ้อยคำในคำถามที่ทำให้ผู้ตอบเข้าใจคลาดเคลื่อนไป
- การเรียงลำดับคำถาม การจัดรูปแบบ
- ลักษณะของผู้ตอบคำถาม เช่น ทักษะคติเกี่ยวกับการสำรวจ เชื่อว่าจะมาประเมินหรือจับผิดพฤติกรรมบางอย่างก็อาจให้คำตอบที่ไม่จริงก็ได้ หรือระดับการศึกษาฐานะทางสังคมเศรษฐกิจ ที่อาจทำให้ไม่เข้าใจคำถามอย่างแท้จริง คำตอบก็คลาดเคลื่อนได้
- ผู้สัมภาษณ์ไม่ได้ดำเนินการซักถามตามที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามทุกคำถามหรือขั้นตอน
- ผู้สัมภาษณ์ไม่อาจอธิบายศัพท์บางคำที่ใช้ในคำถามอย่างถูกต้องและชัดเจนตรงกับวัตถุประสงค์ของคำถามนั้นให้ผู้ตอบเข้าใจได้ หรือการใช้น้ำเสียง สีหน้า ท่าทางของผู้สัมภาษณ์ทำให้ผู้ตอบไม่ตอบคำถามอย่างที่ตรงตามความจริงแต่ตอบเพื่อเอาใจผู้สัมภาษณ์
- ความผิดพลาดที่เกิดจากการลง Code หรือการ Edit แบบสอบถาม
- ความผิดพลาดในการวัดต่างๆ ขณะตรวจร่างกาย ที่ทำไม่ถูกต้องตามเทคนิคที่กำหนดไว้ เช่นการวัดเส้นรอบเอว การวัดส่วนสูง
- ความผิดพลาดจากเครื่องมือที่ใช้ในการวัด ไม่ได้ calibrate ให้ถูกต้องทุกครั้งไป

4.2 แหล่งที่มาของความผิดพลาดที่เกิดจากการสำรวจ

จากประเภทต่างๆ ของความผิดพลาด ซึ่งก่อให้เกิดความเอนเอียงหรือไม่แม่นยำในค่าต่างๆ ที่วัดได้จากข้อมูลการสำรวจ อาจจำแนกได้ว่าเกิดขึ้นจากแหล่งใด ดังต่อไปนี้

1) จากแบบสอบถาม (Questionnaire)

- การใช้คำศัพท์หรือคำหรือประโยคในแบบสอบถามที่ไม่ชัดเจน อาจทำให้ผู้ตอบแปลความเข้าใจของตนเองซึ่งอาจไม่ถูกต้อง และทำให้คำตอบในคำถามนั้นผิดพลาดไปด้วย ดังนั้นศัพท์หรือความหมายของคำต่างๆ ที่มีความเฉพาะเจาะจง และไม่ได้เป็นที่รู้จักกันโดยแพร่หลายซึ่งจำเป็นต้องมีคำจำกัดความประกอบไว้ด้วย เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์สามารถอธิบายได้อย่างถูกต้องทุกครั้งไป

- การเรียงลำดับคำถาม ถ้าไม่เหมาะสมก็อาจทำให้คำตอบที่ได้รับผิดไปจากความเป็นจริง โดยเฉพาะคำถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็น หรือทัศนคติ ในคำถามเดียวกันอาจได้คำตอบที่แตกต่างกันแล้วแต่ว่าได้เรียงลำดับคำถามนี้ไว้ต่อเนื่องจากคำถามประเภทใด

- ความชัดเจนของคำตอบที่เตรียมไว้ในคำถามบางข้อ เช่น ในคำตอบที่เป็น Multiple choices แต่ละข้อของคำตอบควรมีความหมายที่แยกออกจากความหมายในข้ออื่นๆ ได้อย่างชัดเจน เพื่อจะได้เลือกคำตอบที่ถูกต้องได้เพียงคำตอบเดียว (ในกรณีที่ให้เลือกเพียงคำตอบเดียว)

- แบบสอบถามที่ยาวเกินไป อาจทำให้ทั้งผู้ถามและผู้ตอบเกิดความเหนื่อยล้า โดยเฉพาะผู้ตอบมักจะไม่ค่อยใส่ใจที่จะตอบนักในคำถามท้ายๆ

2) จากผู้ให้สัมภาษณ์ (Respondent)

- ผู้ให้สัมภาษณ์ปฏิเสธ ไม่ยอมตอบบางคำถาม หรือให้คำตอบที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงในคำถามบางข้อ เช่น รายได้ ทัศนคติ หรือพฤติกรรมทางเพศ ฯลฯ

- ผู้ให้สัมภาษณ์อาจจะเต็มใจให้สัมภาษณ์ แต่คำถามบางข้อไม่สามารถย้อนความทรงจำให้ได้คำตอบที่ถูกต้องได้

3) จากผู้สัมภาษณ์ (Interviewer)

ผู้สัมภาษณ์ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมอย่างเพียงพอ หรือไม่ศึกษาแบบสอบถามและคู่มือการสำรวจให้เข้าใจชัดเจนถึงความหมายและวัตถุประสงค์ของแต่ละคำถามรวมทั้งโครงสร้างของแบบสอบถาม เช่น ความหมายของคำใน () การข้ามไปถามข้ออื่น เมื่อไปปฏิบัติงานจริงก็อาจเกิดความผิดพลาดเหล่านี้ขึ้นได้โดยผู้สัมภาษณ์เอง เช่น

- การถามคำถามหรือ การถามล้วงที่ไม่ถูกต้อง ก็จะได้คำตอบที่ไม่ถูกต้องด้วย
- การลง Code คำตอบผิดพลาด และไม่ตรวจซ้ำ
- การไม่ดำเนินการสัมภาษณ์ตามคำสั่งในแบบสอบถาม เช่น การข้ามคำถามบางข้อ

4) จาก Data Processor

ในขณะที่ edit หรือทำ text file

4.3 การดำเนินการเพื่อควบคุมคุณภาพข้อมูล

การควบคุมคุณภาพของข้อมูลจะต้องกระทำโดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญต่างๆ ของการได้มาซึ่งข้อมูล และวิธีการที่จะทำให้องค์ประกอบเหล่านั้นมีคุณภาพที่ดี

4.3.1 ประชากรตัวอย่าง เนื่องจากการสำรวจครั้งนี้ หน่วยตัวอย่างจะเป็นระดับบุคคลไม่ใช่ครอบครัวหรือครัวเรือน การสุ่มตัวอย่างจะสุ่มจากรายชื่อประชากรในพื้นที่ที่ถูกเลือก ดังนั้นถ้าได้รายชื่อประชากรที่ถูกต้อง ทันสมัย ถือเป็นประชากรที่อยู่ในพื้นที่ตัวอย่างจริงๆ และยังมีชีวิตอยู่ ไม่ต้องสุ่มหาใหม่มาทดแทนก็จะเป็นการรักษาคุณภาพในระดับแรก

นอกจากนี้ การติดต่อ/ติดตามให้ประชากรตัวอย่างให้ความร่วมมือในการสำรวจโดยครบถ้วน ก็จะทำได้ประชากรตัวอย่างที่แท้จริง สามารถเป็นตัวแทนของประชากรในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศอย่างถูกต้อง ทำให้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ผล เช่น ความสุขของสภาพสุขภาพ และพฤติกรรมสุขภาพต่างๆ สะท้อนถึงสถานะของประเทศได้โดยรวมและเป็นค่าที่ถูกต้อง

แต่ในการสำรวจทุกครั้งเป็นการยากที่จะให้ประชากรตัวอย่างทุกคนให้ความร่วมมือยินยอมให้สัมภาษณ์และตรวจร่างกาย จะมีบางกลุ่มปฏิเสธถึงแม้ว่าจะชี้แจงและขอร้อง อย่างไรก็ตาม การบันทึกข้อมูลที่ครบถ้วนเกี่ยวกับประชากรตัวอย่างที่ปฏิเสธการให้สัมภาษณ์หรือการตรวจร่างกาย ในด้านอายุ เพศ สถานที่อยู่ รวมทั้งเหตุผลในการปฏิเสธจะเป็นประโยชน์แก่การวิเคราะห์ข้อมูลและการสำรวจในครั้งต่อไปด้วย

4.3.2 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเก็บข้อมูลทุกประเภท จะต้องได้รับการคัดเลือกโดยคำนึงถึงคุณวุฒิทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน และบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับงาน รวมทั้งได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ก่อนลงมือปฏิบัติ บุคลากรเหล่านั้นประกอบด้วย

- พนักงานสัมภาษณ์ ควรมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีบุคลิกภาพที่สุภาพเป็นมิตร และจะเป็นการดียิ่งขึ้นที่จะมีความไวในการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ให้สัมภาษณ์ว่าอยู่ในอารมณ์เช่นใด

- พนักงานค้นหาบุคคลตัวอย่างหรือผู้เตรียมชุมชน มีหน้าที่สำคัญคือ ไปหาบ้านประชากรตัวอย่างให้พบ และเชื้อเชิญให้เข้าร่วมการสำรวจครั้งนี้ โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการศึกษา นัดหมายให้มาสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย ณ จุดที่กำหนดไว้ รวมทั้งประสานและอำนวยความสะดวกในการเดินทางร่วมกับสำนักงานสำรวจในพื้นที่ อธิบายและจัดการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เซ็นใบยินยอม (Consent form) ในการสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย บุคคลเหล่านี้ควรเป็นบุคคลในพื้นที่ เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข รู้จักบุคคลและพื้นที่เป็นอย่างดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีทัศนคติที่ดีและเล็งเห็นประโยชน์ของการสำรวจครั้งนี้

- ผู้นิเทศงานภาคสนาม (Supervisor) เป็นผู้ที่ควบคุมการทำงานของพนักงานสัมภาษณ์และพนักงานเยี่ยมบ้าน โดยประสานกับนักวิจัยหลักในพื้นที่ ควรมีคุณวุฒิระดับปริญญาโททางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ และมีประสบการณ์ในการสำรวจด้านสุขภาพมาแล้ว เป็นผู้มีความละเอียดถี่ถ้วน และรับผิดชอบสูง

- เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิคต่างๆ ในการตรวจร่างกาย เช่น แพทย์ กุมารแพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่เทคนิคการแพทย์ (ทำหน้าที่เจาะเลือด) เจ้าหน้าที่เหล่านี้จะต้องได้รับการปฐมนิเทศให้

เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการสำรวจครั้งนี้ ความสำคัญของข้อมูลจากการตรวจร่างกายและการตรวจทางห้องปฏิบัติการ การตรวจรักษา และการปรับเครื่องมือที่ใช้ในการวัดทั้งหลายให้อยู่ในมาตรฐานที่ถูกต้องก่อนวัดเสมอ การปฏิบัติต่อประชากรตัวอย่างในทุกอายุ และเพศอย่างสุภาพ เป็นกันเองด้วยท่าที่เป็นมิตร ให้เขาเหล่านั้นรู้สึกผ่อนคลายไว้วางใจตลอดจนการบันทึกข้อมูลที่วัด ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนในทุกครั้งที่วัด และตรวจร่างกาย รวมทั้งการรวบรวม Specimen เพื่อส่งไปยังห้องปฏิบัติการอย่างถูกต้องตามเทคนิคการรักษาคุณภาพ

4.3.3 การฝึกอบรม

การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเก็บข้อมูลทุกประเภทเป็นความจำเป็นพื้นฐานของการสร้างคุณภาพและความเชื่อถือได้ของข้อมูลการสำรวจ นอกไปจากการคัดเลือกบุคลากรให้มีคุณสมบัติทางวิชาการและบุคลิกภาพเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ

ต่อไปนี้เป็นหัวข้อการฝึกอบรมที่สำคัญสำหรับบุคลากรประเภทต่าง ๆ

ก) พนักงานสัมภาษณ์และผู้สังเกตงาน

หัวข้อการฝึกอบรม	รายละเอียดที่สำคัญ
1. ความเป็นมาและการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 4	- ประวัติและความมุ่งหมายของการสำรวจ - ประโยชน์ที่จะได้รับ รวมทั้งตัวอย่างการนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนสาธารณสุข - กรอบตัวอย่าง ประชากรกลุ่มตัวอย่างการได้มาซึ่งประชากรตัวอย่าง
2. วิธีการเก็บข้อมูล	- รูปแบบและวิธีการเก็บข้อมูล - การติดต่อกับประชากรตัวอย่าง - การนัดหมายและการเตรียมตัวเพื่อการเก็บข้อมูล
3. แบบสอบถาม	- โครงสร้างแบบสอบถาม - วิธีการถาม และการบันทึกคำตอบ - ความหมายของศัพท์ และสัญลักษณ์ต่างๆ - ความหมายและวัตถุประสงค์ของคำถาม (แต่ละข้อ, หมวดคำถาม) - การชักชวนการถาม - เทคนิคต่าง ๆ ของการถามและการได้มาซึ่งคำถามที่ถูกต้อง - เทคนิคในการแก้ไขสถานการณ์ที่ผู้ให้สัมภาษณ์ปฏิเสธที่จะตอบ

หัวข้อการฝึกอบรม	รายละเอียดที่สำคัญ
4. การควบคุมคุณภาพ	- วิธีการต่างๆ ในการควบคุมคุณภาพข้อมูล - ความผิดพลาดที่มักจะเกิดขึ้นในขบวนการเก็บข้อมูล
5. การบริหารจัดการในการสำรวจ	- Schedule ในการทำงานภาคสนาม - การได้มาซึ่งข้อมูลและการนัดหมายประชากรตัวอย่าง - การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ - การติดตามงานและการประเมินผล

ข) พนักงานค้นหาบุคคลตัวอย่าง

หัวข้อการฝึกอบรม	รายละเอียดที่สำคัญ
1. เรื่องเกี่ยวกับการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัย ครั้งที่ 4	- วัตถุประสงค์ - วิธีการ - ประชากรตัวอย่าง และการได้มาซึ่งประชากรตัวอย่าง
2. การค้นหาประชากรตัวอย่าง	- วิธีการค้นหาบ้าน ในเขตเมือง/ชนบท - เทคนิคการติดต่อและชักชวนให้ร่วมในการสำรวจฯ - การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการปฏิเสธ - การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับประชากรตัวอย่าง ทั้งที่ตอบรับและปฏิเสธ
3. การนัดหมายเพื่อมาสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย	- การให้เซ็นใบยินยอมเข้าร่วมการสำรวจ (Consent form) - คำแนะนำในการเตรียมตัวเพื่อให้สัมภาษณ์และตรวจร่างกายรวมทั้งการเจาะเลือด - การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับประชากรตัวอย่าง และการติดต่อนัดหมาย

ค) เจ้าหน้าที่เทคนิคต่าง ๆ (ผู้ตรวจร่างกาย, ผู้เจาะเลือด ฯลฯ)

เจ้าหน้าที่เหล่านี้นอกจากจะต้องมีความรู้ความชำนาญในงานที่รับผิดชอบแล้ว ควรจะได้รับการฝึกอบรมก่อนปฏิบัติงานภาคสนามจากผู้วิจัยหลัก (Principle investigators) ในแต่ละหน้าที่ ในเรื่องที่สำคัญต่อไปนี้คือ

- ความเป็นมา วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการสำรวจครั้งนี้
- วิธีการเก็บข้อมูล
- การบันทึกแบบฟอร์มต่าง ๆ
- ความสำคัญของการได้ข้อมูลที่ถูกต้อง
- วิธีการควบคุมคุณภาพข้อมูล
- วิธีการจัดส่งตัวอย่างที่ได้เจาะเลือด/ปัสสาวะ ไปยังห้องปฏิบัติการในพื้นที่และส่วนกลาง

การฝึกอบรมตามหัวข้อดังกล่าวมาแล้ว ควรกระทำก่อนการปฏิบัติงานภาคสนาม และควรมีการทดสอบเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ และมีทักษะที่จะปฏิบัติงานเก็บข้อมูลประเภทต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพ

นอกจากการฝึกอบรมก่อนการปฏิบัติงานแล้ว ในระหว่างการปฏิบัติงานภาคสนาม ก็ควรมีการฝึกอบรมเป็นระยะๆ ไป เมื่อเห็นว่าพนักงานภาคสนามมีข้อบกพร่องในจุดใด ซึ่งจะเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้นิเทศก์งานภาคสนาม หรือร่วมกับนักวิชาการจากส่วนกลางก็ได้

4.3.4 การตรวจเช็คในระหว่างปฏิบัติงาน

ควรกระทำเป็นระยะ ๆ ในช่วงการสำรวจโดยนักวิจัยหลักในพื้นที่ และนักวิจัยจากสำนักงานสำรวจสุขภาพไทย (สสท.) เพื่อประเมินคุณภาพของการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยที่ผู้ประเมินร่วมไปในทีมของการเก็บข้อมูลในพื้นที่ร่วมในการสัมภาษณ์หรือเฝ้าสังเกตการตรวจร่างกาย และการทดสอบต่าง ๆ โดยให้พนักงานสัมภาษณ์แนะนำว่าเป็นเพื่อนร่วมงานในการสัมภาษณ์ ผู้ประเมินจะต้องทำตัวให้กลมกลืนไปกับสถานการณ์ไม่ให้เป็นที่ดึงดูดความสนใจจนทำให้ขบวนการเก็บข้อมูลไม่เป็นไปตามธรรมชาติที่เคยเป็นอยู่

สิ่งที่ผู้ประเมินควรสังเกต คือ

○ การสัมภาษณ์โดยพนักงานสัมภาษณ์ ในด้านการถามคำถามอย่างถูกต้อง ตามที่เขียนไว้ในแบบสัมภาษณ์หรือไม่ วิธีการถามล้วงเพื่อให้ได้คำตอบที่ต้องการ การบันทึกคำตอบ การใช้อุปกรณ์ประกอบการถาม เช่น แผ่นภาพถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามหรือไม่ การบันทึกคำตอบกระทำทันทีที่จบคำถามนั้นหรือไม่ วิธีการถาม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ถามและผู้ตอบ ฯลฯ

- การตรวจร่างกาย เช่น การวัดส่วนสูง การชั่งน้ำหนัก การวัดความดันเลือด ได้กระทำโดยถูกต้องตามวิธีการที่กำหนดไว้หรือไม่ การปฏิบัติต่อประชากรตัวอย่างเป็นไปอย่างสุภาพหรือไม่

- การทดสอบต่างๆ ได้ดำเนินการไปอย่างถูกต้องตามเทคนิคหรือไม่ ประชากรตัวอย่างให้ความร่วมมือในการทดสอบมากน้อยเพียงใด ขบวนการทุกอย่าง Flow ไปอย่างถูกต้องหรือไม่

- การเจาะเลือด ถูกต้องตามเทคนิค รวมทั้งการติดชื่อและเลขหมายกำกับหลอดตัวอย่างทำอย่างถูกต้อง ครบถ้วน วิธีการส่ง Specimen ในแต่ละวันไปยังห้องปฏิบัติการในพื้นที่เป็นไปอย่างถูกต้อง

หลังจากการสังเกตการณ์ ผู้สังเกตควรจะได้ประชุมร่วมกับผู้ปฏิบัติงานภาคสนามทั้งหมด รวมทั้งผู้นิเทศก์งานเพื่อให้ข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน เพื่อสรุปแนวทางการปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องให้เรียบร้อยโดยเร็ว

4.3.5 การตรวจเช็คแบบสอบถามและแบบฟอร์ม

- เมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง พนักงานสัมภาษณ์ควรตรวจเช็คแบบสอบถามอีกครั้งก่อนที่จะให้ผู้ให้สัมภาษณ์กลับบ้าน โดยดูว่าทุกแผ่นของแบบสอบถามได้มีคำตอบที่ครบถ้วน และเขียนหรือทำเครื่องหมายไว้ชัดเจนหรือไม่ เลขหมาย 13 หลักของผู้ให้สัมภาษณ์ได้รับการบันทึกลงทุกหน้าอย่างครบถ้วนหรือไม่

- ผู้นิเทศก์งานภาคสนาม จะต้องตรวจเช็คแบบสอบถามจากพนักงานสัมภาษณ์ทุกคนในแต่ละวัน วิธีการที่สะดวกคือ ก่อนที่ผู้ให้สัมภาษณ์จะกลับบ้าน ผู้นิเทศก์งานควรเช็คแบบสอบถามของผู้นั้นอีกครั้งหนึ่ง โดยเฉพาะในเรื่องของ ID number เลขหมายประจำตัวผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ สถานที่อยู่ วันเดือนปีเกิด เพศ นอกจากนั้น ตรวจการบันทึกข้อมูลโดยทั่วไป ความชัดเจนของลายมือ แก้ไขในกรณีที่มีการใช้ตัวย่อ หรือคำย่อ ที่ไม่ได้กำหนดให้ใช้โดยทั่วไป

นอกจากนี้จะต้องตรวจสอบแบบฟอร์มการตรวจร่างกาย ฟอร์มการทดสอบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยเฉพาะเลขประจำตัว 13 หลัก หรือเลขประจำตัวผู้ให้สัมภาษณ์ การบันทึกการตรวจต่าง ๆ ได้ลงบันทึกอย่างครบถ้วนหรือไม่

ผู้นิเทศก์งาน และพนักงานสัมภาษณ์ควรมีการพบปะกันเป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อนำเสนอปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์ และการเก็บข้อมูลในช่วงเวลาที่ผ่านมาเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างทันเวลา

4.3.6 การติดต่อระหว่างสำนักงานในพื้นที่ และสำนักงานสำรวจสุขภาพประชากรไทย (สสท.) ในกรุงเทพมหานคร

ในกรณีที่มึปัญหาเร่งด่วนเกิดขึ้น และต้องการการตัดสินใจในการแก้ปัญหาควรติดต่อ สสท. ได้โดย

- โทรศัพท์ และรายชื่อผู้ที่สามารถตอบคำถามในด้านต่าง ๆ ได้

- o การบริหารจัดการทั่วไป คุณสุพรรณศักดิ์ ทิพย์สุขุม และคุณสิริธร ขาวพัฒน์วรรณ
โทรศัพท์ 08-0594-4029
- o การตรวจร่างกาย คุณรุ่งกานต์ อินทวงศ์ โทรศัพท์ 08-0594-4029
- o การทดสอบในเด็ก ชื้อ จิราลักษณ์ นนทาร์ักษ์ โทรศัพท์ 08-0594-4029
- o การสุ่มตัวอย่าง คุณชิตชนก ชาญณรงค์ โทรศัพท์ 08-0594-4029

4.3.7 การตรวจสอบข้อมูล (Data editing)

ที่สำนักงานการสำรวจสุขภาพประชาชนในพื้นที่ของภาคต่างๆ ทั้ง 4 ภาค รวมกรุงเทพฯ ควรจะต้องมีการตรวจสอบแบบสอบถามและแบบฟอร์มบันทึกการตรวจร่างกาย และผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ (บางส่วน) อย่างต่อเนื่องโดยนักสถิติ เพื่อตรวจแก้ไขข้อผิดพลาดจากการบันทึกข้อมูลอีกครั้งหนึ่งนอกจากนี้จากการตรวจสอบในภาคสนามโดยผู้นิเทศก์งานก่อนที่จะส่งมายังสำนักงาน สสท. ที่ส่วนกลาง ขั้นตอนในการตรวจสอบข้อมูลประกอบด้วย

1) การกำหนด Biological acceptable range โดยคณะผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ เช่น กำหนดว่า Range ของ Systolic blood pressure ที่ยอมรับได้ในทางชีวภาพควรจะมีค่าสูงสุดและต่ำสุดได้เท่าใด เช่นเดียวกับค่าต่างๆ ของการวัดจากการตรวจร่างกายหรือผลเลือด เช่น ระดับ Total cholesterol, FPG, ความสูง น้ำหนักตัว จำนวนเครื่องเค็มแอลกอฮอล์ที่จะเค็มได้อย่างมากที่สุด ใน 1 วัน จำนวนบุหรี่ที่มียุขจะสูบบุหรี่ได้อย่างมากที่สุด ใน 1 วัน ฯลฯ

2) ใช้ค่าสูงสุด ต่ำสุดในข้อแรกเป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบข้อมูลที่บันทึกในแบบสอบถาม

3) นักสถิติจะต้องตรวจสอบทุกคำตอบที่บันทึกในแบบสอบถามรวมทั้งความถูกต้องของขั้นตอนในการตอบ และดูว่าค่าต่างๆ จากการวัด และตอบคำถามในแบบสอบถามอยู่ใน Acceptable range หรือไม่ การตรวจสอบนี้จะต้องทำกับแบบสอบถามที่ถูกส่งมาจากการสำรวจภาคสนามทุกฉบับ

4) ถ้ามีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น จะต้องวิเคราะห์ร่วมกับผู้นิเทศก์งาน และผู้สัมภาษณ์ทันที เพื่อพิจารณาแก้ไขและป้องกันมิให้เกิดขึ้นอีกต่อไป

4.3.8 การสุ่มสัมภาษณ์ซ้ำ (Verification check)

คือการสัมภาษณ์ซ้ำในกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ได้ถูกสัมภาษณ์ไปแล้วโดยพนักงานสัมภาษณ์ เพื่อตรวจสอบความคงที่ของข้อมูลที่ได้ในเรื่องเดียวกันจากการสัมภาษณ์สองครั้งที่ต่างเวลากัน ถ้าตรงกันทั้งสองครั้งที่สัมภาษณ์ก็แสดงถึงคุณภาพของข้อมูล และประสิทธิภาพของพนักงานสัมภาษณ์ แต่ถ้าไม่ตรงกันนอกจากจะมีปัญหาเกี่ยวกับพนักงานสัมภาษณ์แล้ว ยังอาจเป็นเพราะตัวผู้ถูกสัมภาษณ์เองที่ให้ข้อมูลในเรื่องเดียวกันแตกต่างกันใน 2 ครั้งที่ถูกถามซึ่งอาจเป็นเพราะความทรงจำหรือทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปก็ได้

วิธีการตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ กระทำได้โดยวิธีการตามลำดับต่อไปนี้ คือ

- สุ่มเลือกมา 5% ของแบบสอบถามที่สัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว
- ผู้สัมภาษณ์ซ้ำคือผู้นิเทศก์งาน (Supervisor) หรือพนักงานสัมภาษณ์ที่เป็นหัวหน้ากลุ่มหรือมีความชำนาญในการสัมภาษณ์
 - ติดต่อผู้ให้สัมภาษณ์ (Respondent) คนเดิมที่เคยให้สัมภาษณ์ไปแล้วขอถามซ้ำในบางข้อโดยใช้แบบสอบถามชุด “ตรวจสอบความถูกต้อง” ซึ่งประกอบด้วยคำถามไม่เกิน 10 ข้อ ส่วนหนึ่งในคำถามเหล่านั้นเป็นคำถามที่มีอยู่ในแบบสอบถามชุดเดิมซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้ตอบไปแล้วโดยทั่วไปคำถามประกอบด้วย
 - คำถามเกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์คนแรก ในด้านความชัดเจนในการถามคำถามหรือคำอธิบายศัพท์หรือคำถามบางข้อ รวมทั้งความสุภาพของผู้ถาม
 - คำถามในหมวดประชากรซึ่งควรจะได้คำถามที่เหมือนกันทั้งสองครั้ง เช่น อายุ การศึกษา รายได้
 - คำถามที่มีคำแนะนำให้ข้ามไปอีกหลายข้อถ้าตอบว่า ไม่ใช่ ในข้อนั้น เช่น คำถามเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ คำถามเกี่ยวกับการมีกิจกรรมทางกาย การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ฯลฯ
 - คำถามที่มีคำตอบหลายๆ คำตอบ (Multiple choices)
- เมื่อได้ผลมาแล้วเช็กกับคำตอบเดียวกันในแบบสอบถาม รวมทั้งวิเคราะห์ผลที่ได้ร่วมกับพนักงานสัมภาษณ์ที่ถามคำถามนั้นด้วย

ในกรณีที่มีความแตกต่างระหว่างคำตอบ

- ถ้าเป็นความแตกต่างที่คล้ายคลึงกัน เช่น คำตอบที่เป็น Multiple choice หากพบว่าคำตอบในครั้งแรกแม้จะไม่ตรงกับคำตอบในการสัมภาษณ์ซ้ำแต่ก็คล้ายคลึงกันอยู่ในระดับที่ไม่ต่างกันนัก เช่น ถามว่าคาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้งที่ขับรถหรือไม่ คำตอบแรกอาจเป็น “บางครั้ง” แต่คำตอบครั้งที่สองอาจเป็น “ไม่ค่อยได้คาด” ในกรณีเช่นนี้ผู้นิเทศก์ควรพิจารณาร่วมกับผู้สัมภาษณ์เพื่อดูว่าควรจะเป็นคำตอบใดมากที่สุด
- ถ้ามีความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างคำตอบทั้ง 2 ครั้งให้ตรวจสอบดูว่ามาจากผู้สัมภาษณ์คนใดบ้าง ถ้าพบซ้ำๆ กันในผู้สัมภาษณ์คนเดียว ควรทำการสัมภาษณ์ซ้ำให้มากขึ้นโดยใช้แบบสอบถามของผู้สัมภาษณ์คนนั้น และตรวจสอบให้ละเอียดถึงสาเหตุของความไม่สอดคล้องกันในคำตอบ ถ้ามาจากการลงรหัสผิด (Coding error) จำเป็นจะต้องตรวจสอบแบบสอบถามที่ถามโดยผู้สัมภาษณ์คนนั้นทั้งหมดเพื่อดูว่ามีข้อผิดพลาดในการลงรหัสในข้ออื่นๆ อีกหรือไม่ และควรจะได้มีการฝึกอบรมเพิ่มเติมและติดตามการทำงานจนกว่าจะพบว่าผลงานของผู้สัมภาษณ์คนนั้นถูกต้องขึ้น

4.3.9 การรักษาความลับของผู้ให้สัมภาษณ์ (Confidentiality)

การกระทำที่ทำให้ผู้สัมภาษณ์หรือประชากรตัวอย่างของการสำรวจรู้สึกว่าคุณค่าข้อมูลทุกอย่างที่ให้สัมภาษณ์ไป ผลการตรวจร่างกาย และผลเลือดหรือผลปัสสาวะจากการตรวจใน

ห้องปฏิบัติการจะเป็นความลับที่ไม่ถูกเปิดเผยให้บุคคลทั่วไปล่วงรู้เป็นรายบุคคลแต่จะมีการรายงานผลเป็นกลุ่มบุคคล และจะไม่มีการเปิดเผยชื่อของผู้ให้ข้อมูล หรือผู้ยินยอมให้ตรวจร่างกายเป็นรายบุคคลเป็นอันขาด ความมั่นใจเช่นนั้นจะนำมาซึ่งความไว้วางใจที่จะตอบคำถามทุกคำถามอย่างตรงกับความเป็นจริง และความคิดเห็นจากใจจริงของผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมด ทำให้ข้อมูลที่ได้มีความถูกต้องและเชื่อถือได้จัดว่าเป็นอีกวิธีการหนึ่งของการควบคุมคุณภาพของข้อมูล ผู้เกี่ยวข้อง กับข้อมูลและผู้ถูกสัมภาษณ์โดยตรงคือพนักงานสัมภาษณ์ (Interviewer) ควรได้รับการอบรมในเรื่องการรักษาความลับของผู้ให้สัมภาษณ์ และวิธีการที่ช่วยให้ผู้สัมภาษณ์มีความมั่นใจว่าทุก ข้อความที่ตอบคำถามไปจะไม่ถูกเปิดเผยเป็นรายบุคคล วิธีการเหล่านี้ประกอบด้วย

- ในการฝึกอบรมจะต้องเน้นผู้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการรักษาความลับของผู้ให้สัมภาษณ์ด้วย
- พนักงานสัมภาษณ์ควรจะต้องลงลายมือชื่อ “ข้อตกลงในการรักษาความลับของผู้ให้สัมภาษณ์” (Confidentiality agreement) เป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงในการทำงานในหน้าที่ด้วย หลักสำคัญของการปกปิดความลับคือ การไม่เปิดเผยชื่อผู้ให้สัมภาษณ์หรือข้อมูลที่จะนำไปสู่การ รู้จักว่าผู้ให้สัมภาษณ์เป็นใคร รวมทั้งข้อมูลในการให้สัมภาษณ์ เช่น พฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ การเป็น โรค ฯลฯ
- พนักงานสัมภาษณ์ควรละเว้นการสนทนากับบุคคลอื่นๆ หรือการวิพากษ์วิจารณ์ เกี่ยวกับ ข้อมูลที่ได้หรือจากการสัมภาษณ์ นอกไปจากเป็นเรื่องงานกับผู้นิเทศก์งาน
- พนักงานเยี่ยมบ้านผู้ถูกเลือกเป็นประชากรตัวอย่างในการสำรวจ จะต้องให้ความมั่นใจ ตั้งแต่แรกว่าข้อมูลส่วนบุคคลจะไม่ถูกเปิดเผย และการวิเคราะห์ข้อมูลจะกระทำในลักษณะเป็นกลุ่ม คน ไม่ใช่รายบุคคล และในหนังสือยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (Consent form) จะต้องระบุเรื่องการรักษาความลับด้วย
- ในขณะที่มีการติดตามประเมินการสัมภาษณ์โดยผู้นิเทศก์งาน ซึ่งจะอยู่ร่วมเป็นบุคคลที่ สามในการสัมภาษณ์ด้วยนั้น ผู้นิเทศก์งาน (Supervisor) ก็จะต้องอยู่ในกฎเกณฑ์ของการรักษา ความลับของผู้ให้สัมภาษณ์เช่นเดียวกับ Interviewer

บทที่ 5

การปฏิบัติงานภาคสนามและหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

5.1 การปฏิบัติงานภาคสนาม

การปฏิบัติงานภาคสนาม มีขั้นตอนสำคัญ 2 ระยะ คือ ระยะวางแผน (Planning phase) และระยะดำเนินการ (Implementation phase)

1. ระยะวางแผน

ระยะวางแผนงานนี้ เป็นระยะสำคัญที่ผู้เป็นหัวหน้าโครงการและทีมงานจะต้องวางแผนล่วงหน้า โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ร่วมปฏิบัติงานหลายฝ่าย เพื่อให้การดำเนินงานลุล่วงไปด้วยดี มีอุปสรรคน้อย และสามารถแก้ไขอุปสรรคให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี ในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ระยะวางแผนงานประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

1.1 การติดต่อเพื่ออนุมัติการดำเนินงานอย่างเป็นทางการตามลำดับขั้นตอนทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย และขนาดของโครงการ

1.2 การติดต่อประสานงานกับผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครูใหญ่ เจ้าอาวาส ผู้นำชุมชน ควรไปพบเพื่อแจ้งให้ทราบถึงโครงการ วัตถุประสงค์ และการดำเนินงาน ระยะเวลาในการดำเนินการทั้งนี้เพื่อขอความร่วมมือช่วยเหลือในการดำเนินงานเพื่อให้โครงการลุล่วงไปด้วยดี ขอความร่วมมือผู้นำชุมชนในการเลือกอาสาสมัครต่างๆ ในชุมชนเพื่อความสะดวกในการค้นหากุ่มประชากรที่จะศึกษา การเลือกอาสาสมัครนั้นควรเลือกจากผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นที่เชื่อถือของประชาชน และเคยร่วมงานสังคมในท้องถิ่นนั้น จึงนับว่าอาสาสมัครนั้นเป็นผู้ที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน นับเป็นผู้ที่ต้องค้นหาและติดต่อไว้

1.3 การเตรียมประชาชนเพื่อความร่วมมือ ประชากรที่จะศึกษาควรรับทราบจุดมุ่งหมาย ระยะเวลาดำเนินงาน การชี้แจงผลประโยชน์ที่เขาจะได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อม ในการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยนั้นประชาชนจะได้รับประโยชน์ และยอมรับการสัมภาษณ์ การตรวจร่างกายอย่างเต็มที่ โดยการเซ็นใบยินยอม (Consent form) เข้าร่วมในการวิจัย

1.4 การเตรียมพื้นที่สนาม ในการเตรียมพื้นที่สนามมีความสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินการลุล่วงไปด้วยดี ไม่เสียเวลาในการปฏิบัติงาน สิ่งที่จะต้องเตรียมพื้นที่สนาม ประกอบด้วย

- แผนที่ของพื้นที่ที่จะศึกษา ควรต้องลงรายละเอียดถึงครัวเรือนที่จะทำการศึกษา และรายละเอียดอื่นๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
- ข้อมูลประชากร ควรจะเป็นข้อมูลประชากรล่าสุดที่จะได้รับจากสำนักทะเบียนราษฎร และสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อการสุ่มตัวอย่างและได้กลุ่มตัวอย่างที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และ

ในเวลาเดียวกันเมื่อได้รับข้อมูลประชากรมาแล้ว การติดต่อ การประสานงานกับผู้นำและอาสาสมัครท้องถิ่น จะได้รับประโยชน์จากการได้ข้อมูลที่ตรงความเป็นจริงมากที่สุด

1.5 กำหนดเวลาดำเนินงานสนาม ผู้บริหารงานการสำรวจ ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าโครงการ และทีมงาน จะเป็นผู้กำหนดระยะเวลาการดำเนินงานสนามโดยการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสนาม ซึ่งควรคำนึงถึงฤดูกาลที่เหมาะสม วันหยุดและวันทำงานด้วย

1.6 การเตรียมเครื่องมือ ในการสำรวจสุขภาพอนามัยของประชาชนโดยการตรวจร่างกาย นั้น เครื่องมือที่สำคัญประกอบไปด้วย แบบสอบถาม และการตรวจร่างกาย การตรวจทางห้องปฏิบัติการ

- แบบสอบถาม จะต้องมิให้เพียงพอดตามกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งแบบสอบถามของแต่ละกลุ่มตาม อายุ เพศ มีความแตกต่างกัน จะต้องเตรียมไว้ให้เพียงพอในแต่ละพื้นที่

- การตรวจร่างกาย และการตรวจทางห้องปฏิบัติการต้องมีแบบฟอร์มที่ให้บริการได้สะดวกในการปฏิบัติงานสนาม เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เช่น เครื่องชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง เครื่องวัดความดันเลือด ฯลฯ จะต้องปรับมาตรฐานให้เที่ยง การเจาะเลือดจะต้องเตรียมอุปกรณ์น้ำยา และเตรียมการเก็บรักษาก่อนนำส่งห้องปฏิบัติการ ให้ตรงตามมาตรฐานที่กำหนด

1.7 เตรียมบุคลากร บุคลากรจะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะของการเก็บข้อมูล

- บุคลากรด้านการตรวจร่างกาย และการทดสอบต่างๆ จะต้องแจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงวัตถุประสงค์ และฝึกให้มีเกณฑ์เดียวกัน จึงจะทำให้ผลมีความเชื่อถือได้มาตรฐานเท่าที่จะเป็นไปได้ รวมทั้งการปฏิบัติต่อบุคคลตัวอย่าง อย่างถูกต้อง

- บุคลากรผู้สัมภาษณ์ ต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษา เข้าใจจุดมุ่งหมายของคำถาม แต่ละข้อในแบบสอบถามจึงจะสามารถถามและลงบันทึกได้อย่างถูกต้องเที่ยงตรง การฝึกงานชำนาญและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีทำให้เกิดความร่วมมือในการสัมภาษณ์

2. ระยะดำเนินการ

ระยะดำเนินการในทางปฏิบัติจริงจะแบ่งขั้นตอนการปฏิบัติงานออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

2.1. การเตรียมชุมชนและค้นหาบุคคลตัวอย่าง (pre-survey)

ผู้ปฏิบัติงานในการเตรียมชุมชน จะเป็นหน่วยแรกในการเตรียมประชาชน ติดต่อประสานงานกับผู้นำชุมชน อาสาสมัครในท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่จะทำการศึกษาใน ระยะดำเนินการนี้ผู้ปฏิบัติงานในการเตรียมชุมชน จะต้องไปค้นหากลุ่มเป้าหมาย นัดหมายให้กลุ่มเป้าหมายยินยอมและเซ็นใบยินยอมในการตรวจร่างกาย และสัมภาษณ์ก่อนล่วงหน้าวันก่อนการสำรวจ (คู่มือสารประกอบการศึกษา Pre-survey หน้า 68-85) จะต้องไปเตือนอีกครั้งหนึ่ง และถ้าจำเป็นในวันปฏิบัติงานอาจจะต้องไปติดตามกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้มาตรวจ นอกจากนี้จะต้องเป็นผู้ต้อนรับและช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายในขั้นตอนต่างๆ เท่าที่จำเป็น เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มเป้าหมาย กับผู้ปฏิบัติงานในหน่วยตรวจ

2.2. การปฏิบัติงานในหน่วยสำรวจ ณ วันสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย

ในระหว่างดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ และการตรวจร่างกายจะต้องมีการจัดสายงาน และช่างงานปฏิบัติในสถานที่ที่จัดไว้เป็นจุดสำรวจ ซึ่งจะต้องวางแผนเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

2.2.1 สายปฏิบัติงานการสำรวจจะต้องมีการกำหนดไว้แน่นอนว่าใครทำอะไรตามขั้นตอนอย่างไร ทำกับใครบ้าง มีการแบ่งสายงาน และช่วยงานอย่างไรที่ชัดเจน

2.2.2 การเตรียมเครื่องใช้ผู้ควบคุมงานภาคสนามจะต้องกำหนดว่าใครจะเป็นผู้เตรียมเครื่องมือเครื่องใช้อะไร และอย่างไรบ้าง อย่างชัดเจน

2.2.3 การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การตรวจร่างกาย การทดสอบต่างๆ และห้องปฏิบัติการ ผู้ควบคุมงานภาคสนาม จะต้องกำหนดว่าใครจะเป็นผู้ปฏิบัติงานประเภทใด และในขณะเดียวกันจะต้องเป็นผู้ตรวจสอบการดำเนินงานทุกด้านให้ถูกต้อง ครบถ้วน รวมทั้งขั้นตอนของการเก็บข้อมูลในแต่ละจุดไม่ให้ติดขัด ดูแลวัสดุอุปกรณ์ตลอดจนแบบสอบถาม และแบบทดสอบให้เพียงพอตลอดเวลา

2.2.4 ความร่วมมือของกลุ่มตัวอย่างตลอดระยะเวลาของการเก็บข้อมูล ความร่วมมือของกลุ่มตัวอย่างมีความสำคัญยิ่ง ผู้ปฏิบัติงานภาคสนามทุกคนจะต้องระลึกไว้เสมอว่าจะต้องทำทุกอย่างให้ประชาชนร่วมมือ ดังนั้นการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้เก็บข้อมูลมีความสำคัญยิ่ง

5.2 หน้าที่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน จะประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ ที่ทำหน้าที่สำคัญ และมีจำนวนเจ้าหน้าที่ในแต่ละหน่วยปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

1. พนักงานค้นหามูลค่าตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่เตรียมชุมชน มีหน้าที่รับผิดชอบในการสำรวจชุมชน ครั้วเรือน และประชาชนกลุ่มเป้าหมาย โดยการไปพบกลุ่มเป้าหมายให้มาตรวจตามวัน เวลา และสถานที่ ที่ได้กำหนดไว้ ติดตามและให้การต้อนรับกลุ่มเป้าหมาย

2. เจ้าหน้าที่ประสานงาน มีหน้าที่ในการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทุกคน นัดหมาย เตรียมอุปกรณ์ทุกชนิด จัดหายานพาหนะ และในวันปฏิบัติงานทำหน้าที่ต้อนรับและลงทะเบียนประชากรตัวอย่างที่นัดหมายมา เมื่อปฏิบัติงานเสร็จจัดเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อยสำหรับการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป

3. แพทย์หรือพยาบาลเวชปฏิบัติ มีหน้าที่ซักประวัติความเจ็บป่วย ตรวจร่างกายและให้คำแนะนำด้านสุขภาพอนามัยและการปฏิบัติตนในเบื้องต้นแก่กลุ่มเป้าหมาย

4. พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่เทคนิค ทำหน้าที่เจาะเลือดให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ลงบันทึกในแบบฟอร์มให้ครบถ้วน ถูกต้อง และนำตัวอย่างเลือด ส่งให้แก่ทางห้องปฏิบัติการ

5. เจ้าหน้าที่เทคนิคต่างๆ ประกอบด้วย

- พยาบาลทำหน้าที่ตรวจวัดสัดส่วนร่างกาย (Anthropometric measurement) ทำหน้าที่ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง คำนวณหาค่าดัชนีมวลกาย วัดเอว ตามวิธีการที่ได้กำหนด
- พยาบาลทำหน้าที่วัดความดันเลือดตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้ และลงบันทึกให้ครบถ้วนถูกต้อง
- เจ้าหน้าที่ผู้ทำการทดสอบต่างๆ ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง เช่น การวัด IQ , พัฒนาการเด็ก , ทดสอบความสามารถของปอด ฯลฯ

6. พนักงานสัมภาษณ์ (Interviewer) ทำหน้าที่สัมภาษณ์ข้อมูล บันทึกข้อมูลให้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกคำถามที่ได้กำหนดไว้ และตรวจสอบข้อมูลที่สัมภาษณ์ได้ให้ถูกต้องสมบูรณ์

7. ผู้ควบคุมภาคสนามประจำหน่วยหรือผู้สังเกตการณ์ (supervisor) มีหน้าที่รับผิดชอบให้การดำเนินงานทุกอย่างลุล่วงไปได้ด้วยดีในทุกขั้นตอน แก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นทั้งก่อนปฏิบัติงาน ระหว่างการปฏิบัติงาน และหลังการปฏิบัติงาน นอกจากนี้จะต้องทำหน้าที่ควบคุมคุณภาพของการเก็บข้อมูลให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานภาคสนาม

5.3.1 พนักงานสัมภาษณ์ (Interviewer)

ในฐานะผู้สัมภาษณ์ หรือพนักงานสัมภาษณ์ จะต้องลงรายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์ให้ครบถ้วนในแบบสัมภาษณ์ โดยก่อนอื่นจะต้องแจ้งให้ผู้สัมภาษณ์ทราบถึงวัตถุประสงค์ และกิจกรรมของการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ และจะต้องแจ้งให้ผู้ให้สัมภาษณ์ทราบถึงการรักษาความลับของข้อมูลที่สัมภาษณ์ในครั้งนี้ด้วย

คุณสมบัติพนักงานสัมภาษณ์

นอกเหนือไปจากคุณวุฒิการศึกษาซึ่งได้ระบุไว้แล้ว คุณลักษณะของผู้สัมภาษณ์ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
2. มีความรับผิดชอบสูง
3. ซื่อสัตย์ อดทน และมีไหวพริบดี
4. มีความสามารถในการถาม และการจดตามประเด็นที่กำหนด
5. สามารถใช้ภาษา และเข้าใจภาษาของคนในท้องถิ่นดี

คุณลักษณะของผู้สัมภาษณ์มีความสำคัญมาก การอบรมหรือเตรียมตัวผู้สัมภาษณ์ให้เข้าใจในเป้าหมายของแต่ละคำถามการเริ่มต้นคำถาม และตอนจบ ความต่อเนื่องในการถามให้เหมือนพูดคุยกัน ตลอดจนเทคนิคในการถามเพื่อให้ผู้ตอบตรงกับเป้าหมายที่ถาม และไม่เกิดความเบื่อหน่ายที่จะตอบ ผู้สัมภาษณ์ควรตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่เก็บได้ในแบบสอบถามแต่ละชุดให้เรียบร้อย ในการลงคำตอบคำถามปลายเปิดผู้สัมภาษณ์ควรจดตามคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ให้

มากที่สุด ไม่ควรจดบันทึกคำตอบที่ได้โดยอาศัยความเข้าใจของผู้สัมภาษณ์เป็นหลัก
บทบาทและหน้าที่ของผู้สัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้

1. เข้ารับการอบรมที่ทีมส่วนกลางจัดให้สำหรับพนักงานสัมภาษณ์โดยครบถ้วน
2. ทำความเข้าใจรายละเอียดของโครงการ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และเอกสารที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนแบบฟอร์มต่างๆ อย่างละเอียด
3. เข้าใจเรื่องราวที่จะถาม และถามคำถามให้ตรงตามที่เขียนไว้ในแบบสอบถาม และตามขั้นตอนที่ถูกต้อง
4. ลงคำตอบให้ถูกต้อง
5. ตรวจสอบความเรียบร้อย และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์แล้ว
6. ส่งแบบสัมภาษณ์ที่ถูกต้องสมบูรณ์ต่อผู้นิเทศก์งานภาคสนาม
7. สรุปปัญหาที่พบขณะสัมภาษณ์ และแจ้งต่อผู้นิเทศก์งานภาคสนาม

ขั้นตอนสำคัญในการสัมภาษณ์

1. สถานที่สัมภาษณ์อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของสถานที่ตรวจร่างกาย และเจาะเลือดแต่ควรจัดให้มีความเป็นส่วนตัวสำหรับผู้ถูกสัมภาษณ์จะรู้สึกสบายใจว่าข้อมูลเกี่ยวกับตัวเขานั้นได้มีผู้รับฟังเพียงเฉพาะผู้สัมภาษณ์เท่านั้น
2. ทักทายและแนะนำตนเองต่อผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วยท่าทีที่ให้ความเคารพนับถือ
3. เมื่อเริ่มสัมภาษณ์จะต้องช่วยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความรู้สึกสบายใจ และมีความสะดวกกับการสัมภาษณ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุด ผู้สัมภาษณ์ควรย้ำว่าข้อมูลที่ได้ถามผู้ถูกสัมภาษณ์จะเป็น ความลับ รวมทั้งผลการตรวจร่างกายด้วย
4. อธิบายสั้นๆ ถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย โดยคำนึงถึงอายุ และพื้นฐานการศึกษาของผู้ถูกสัมภาษณ์ นอกจากนี้ควรจะได้กล่าวนำก่อนว่าจะมีคำถามอะไรอยู่ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ เช่น คำถามเกี่ยวกับสถานะสุขภาพโดยทั่วไป เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย พฤติกรรมการกิน อาหาร การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา โรคภัยไข้เจ็บที่สำคัญ รวมถึงพฤติกรรมทางเพศ ฯลฯ
5. ย้ำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มั่นใจว่า ในการตอบคำถามนั้น ไม่มีผิด ไม่มีถูก แต่ให้สะท้อนสิ่งที่เกิดขึ้นแก่ตัวผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นหลัก และคำตอบที่ได้มาจะสรุปให้ทราบถึงสถานะสุขภาพคนไทย รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพในระดับต่างๆ ต่อไป
6. ควรอธิบายให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบว่า คำถามบางข้ออาจจะเริ่มต้นด้วยคำตอบที่สั้นเพียงใช่หรือไม่ใช่เท่านั้น แต่จะมีรายละเอียดของคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ตามมาอีกเพื่อความชัดเจนของปัญหาสุขภาพนั้นๆ ถ้าผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่เข้าใจก็สามารถถามให้ชัดเจนก่อนที่จะตอบ
7. จะต้องสัมภาษณ์ตามคำถามที่พิมพ์ไว้ในแบบสอบถาม และเรียงตามลำดับที่กำหนดไว้ใน

แบบข้อถาม กรณีคำถามไม่เรียงตามลำดับที่กำหนดไว้ในแบบข้อถามจะมีคำสั่งเป็นคู่มือที่คำตอบว่าให้ข้ามไปถามข้อใด

8. ในกรณีที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ยังไม่เข้าใจคำถาม (หรือตอบไปในแนวทางที่แสดงว่าไม่เข้าใจคำถาม) ให้ถามซ้ำอีกครั้ง และถ้าจะมีการยกตัวอย่างให้ใช้ตัวอย่างที่กำหนดไว้ให้ในแบบข้อถามข้อนั้นๆ

9. ใช้รูปภาพหรือวัตถุ เช่น ถ้วยตวง ประกอบการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

10. การอ่านคำถามให้ความเร็วอยู่ที่ระดับกลาง (ประมาณ 2 คำต่อวินาที) โปรดระลึกเสมอว่าการพูดช้าเกินไปจะทำให้การสัมภาษณ์ยืดเยื้อโดยไม่จำเป็น และเช่นเดียวกันคำถามที่เร็วเกินไปก็อาจทำให้ผู้ฟังเข้าใจผิดพลาดได้

11. เพื่อให้ได้คำตอบที่สมบูรณ์ถูกต้องตามความเป็นจริง ผู้สัมภาษณ์ควรศึกษาถึงวัตถุประสงค์หรือภูมิหลังของคำถามทั้งหมดในแบบข้อถาม ว่าแต่ละคำถามทำไมถึงถาม เมื่อผู้สัมภาษณ์เข้าใจวัตถุประสงค์ของแต่ละคำถามอย่างกระจ่างก็จะสามารถที่จะพิจารณาหรือตัดสินใจได้ว่าคำตอบที่ได้มานั้นเพียงพอหรือยังไม่เพียงพอที่จะเป็นคำตอบที่เป็นจริงอย่างสมบูรณ์

12. ข้อเสนอแนะในการสืบค้นหาคำตอบโดยไม่มีการชี้นำคำตอบ โดยทั่วไป คือใช้วิธีการที่ผู้สัมภาษณ์หยุดถามสักครู่ หรือทำท่ารีรอ มองดูผู้ถูกสัมภาษณ์เพื่อรอคำตอบโดยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ขยายความให้มากขึ้น หรือใช้คำถามที่เป็นกลางต่อไปนี้ คือ

“ท่าน / คุณ หมายความว่าอย่างไร”

“กรุณาช่วยบอกด้วยว่า ท่าน / คุณ ยังมีอะไรอยู่ในใจอีก”

หรือทบทวนในสิ่งที่ผู้ถูกสัมภาษณ์เพิ่งพูดเสร็จ โดยวิธีนี้จะเป็นการกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์คิดมากขึ้น และอาจมีคำตอบที่ชัดเจนขึ้นตามมา

13. ถ้ามีคำตอบของผู้ถูกสัมภาษณ์ในบางคำถามว่า “ไม่ทราบ” ทั้งที่คำตอบควรจะเป็นเพียง “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” เท่านั้น เช่นนี้จำเป็นต้องมีการสืบค้นคำตอบ เพราะว่า ไม่ทราบ อาจมีความหมายได้หลายอย่างเช่น

- ผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่เข้าใจคำถามเลขพูด “ไม่ทราบ” เพื่อหลีกเลี่ยงที่จะพูดว่าไม่เข้าใจ
- ผู้ถูกสัมภาษณ์กำลังคิดทบทวนคำถามอยู่ที่พูด “ไม่ทราบ” เพื่อขอเวลาคิด
- ผู้ถูกสัมภาษณ์อาจจะพยายามหลีกเลี่ยงประเด็นที่ถามเพราะกลัวให้คำตอบที่ผิดไป หรือรู้สึกว่าเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับความเป็นส่วนตัวมากเกินไป

14. เมื่อจบการสัมภาษณ์ อย่าลืมขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการสาธารณสุขของประเทศในภาพรวม

การบันทึกคำตอบ

คุณภาพของข้อมูลที่ได้ไม่เพียงแต่ถามให้ถูกต้องเท่านั้นแต่รวมถึงการบันทึกคำตอบให้ถูกต้องด้วย ในการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทยครั้งที่ 4 นี้ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามที่คำตอบจะเป็น Multiple choices เป็นส่วนใหญ่ หรือเป็นการบันทึกสั้นๆ เกี่ยวกับคำตอบที่จะตอบเป็นปริมาณหรือชนิด/ประเภทของวัตถุหรือพฤติกรรมเป็นส่วนใหญ่ ไม่ค่อยมีคำตอบที่จะต้องอธิบายความรู้สึกรู้สึกของผู้ถูกสัมภาษณ์มากมายนัก สิ่งที่สำคัญจะต้องระมัดระวังในการบันทึกคำตอบของคำถามในลักษณะนี้ คือการบันทึกลงในช่องคำตอบของคำถามในลักษณะนี้คือการบันทึกลงในช่องคำตอบที่เตรียมไว้ให้ถูกต้อง ศึกษาแบบสอบถามอย่างจริงจังให้ทราบถึงโครงสร้างของแบบสอบถาม และละเอียดถี่ถ้วนในการถามตามขั้นตอน และเว้นวรรคคำถามตามข้อแนะนำที่เขียนไว้ในแบบสอบถามมีคุณภาพดี

- ใช้ดินสอสำหรับบันทึกคำตอบหรือทำเครื่องหมายในแบบสอบถามทุกส่วน
- บันทึกคำตอบในขณะที่สัมภาษณ์ ไม่ต้องรอนสัมภาษณ์จบเพราะจะลืมได้ ควรบันทึกไปพร้อมๆ กับการสัมภาษณ์ แต่เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้สึกว่าคุณไม่สนใจ คำพูดของคุณเพราะแม้แต่บันทึกคำตอบ ให้ผู้สัมภาษณ์ทบทวนคำตอบของผู้ตอบสัมภาษณ์ไปด้วยในขณะที่เขียน เช่น “คุณตอบว่า คุณได้รับการวัดความดันเลือดครั้งสุดท้ายเมื่อ 2 ปีที่แล้ว ถูกต้องไหม?” และในขณะที่เขียนก็ถามเครื่องหมายในคำตอบช่องที่ตรงกับช่วงเวลานั้นไปพร้อมกัน วิธีนี้จะช่วยให้ผู้ตอบได้ทบทวนว่าสิ่งที่ตอบไปนั้นถูกต้องหรือไม่ด้วย
- ก่อนบันทึกข้อมูลคำตอบให้ศึกษาโครงสร้างของแบบสอบถามและเครื่องหมายต่างๆ ให้เข้าใจชัดเจนอย่างถูกต้อง เช่น ถ้าเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended question) จะบันทึกคำตอบตรงที่ใด คำถามปลายปิด (Closed-ended question) ใช้เครื่องหมายอย่างไรในการตอบคำถามข้อนั้น การบันทึกตัวเลขต่างๆ ลงในคำตอบที่มีช่องเตรียมไว้ให้เช่น ☐ จะบันทึกอย่างไร
- ถ้าเป็นคำตอบที่ต้องเขียนข้อความ เช่น คำตอบเกี่ยวกับประเภทอาหาร หรือเครื่องดื่ม ให้เขียนด้วยตัวบรรจงที่อ่านง่าย ถ้าจะใช้ตัวย่อให้เป็นตัวย่อที่เป็นที่ทราบดีโดยทั่วไปหรือเป็นทางการ ไม่ใช่ผู้สัมภาษณ์คิดขึ้นเองในขณะนั้น เช่น กรุงเทพมหานคร อาจเขียนเป็น กทม.ได้
- ถ้าเป็นคำตอบที่เป็นปลายเปิด (Open-ended question) ให้บันทึกคำตอบอย่างที่คุณให้สัมภาษณ์ตอบทุกคำ ไม่ควรสรุปหรือดัดแปลงใหม่ตามความคิดเห็นของผู้สัมภาษณ์
- อาจจะมีบางคำถามที่ผู้ตอบไม่ยอมตอบ จะต้องอธิบายให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของคำถามข้อนี้แก่ผู้ตอบให้ชัดเจนเพื่อการตัดสินใจอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะบันทึกคำตอบในช่อง “ไม่ตอบ” หรือ ปฏิเสธ
- เช่นเดียวกับที่บางคำถาม ผู้ตอบตอบไม่ตรงกับคำถามก็จะต้องใช้เทคนิคการถามล้วง (Probe) ก่อนจนแน่ใจว่าผู้ตอบไม่ทราบเรื่องนั้นจริงๆ ซึ่งจะบันทึกคำตอบในช่อง “ไม่ทราบ”

- หลังจากจบการสัมภาษณ์ พนักงานสัมภาษณ์ควรขอร้องให้ผู้ตอบสัมภาษณ์รู้สึกเล็กน้อย เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยครบถ้วนของแบบสอบถามในเรื่องต่อไปนี้

- ทุกคำถามมีคำตอบครบถ้วน
- ข้อความที่เขียนในคำตอบ ชัดเจน อ่านง่าย
- เช็คว้່อย่างต่างๆ ที่บันทึกไว้ เปลี่ยนให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์เมื่อเช็คเรียบร้อยแล้ว ขอบคมให้ผู้สัมภาษณ์และอนุญาตให้กลับได้

- ส่งแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้วให้ผู้มีเทศก์งาน (Supervisor) ในวันเดียวกันเพื่อตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

หลักปฏิบัติในการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูล

- ใช้ดินสอ 2 B หรือ ดินสอทดที่มีขนาดได้ดินสอ 0.7 mm. ไม่ควรใช้ปากกาเนื่องจากอาจพบปัญหาหมึกจาง เส้นขาด หรือน้ำหมึกเลอะ ยากต่อการแก้ไขให้สะอาด และหากมีการลบข้อมูล ให้ลบโดยไม่ให้มีรอยเหลืออยู่และปิดเศษยางลบออกให้หมด

- การให้ผู้ตอบเลือกคำตอบที่กำหนดไว้แล้วควรเป็นการกาทะบาคในช่อง ☐ หรือ

☐ เช่น

☒ 1..... ☐ 2..... ☐ 3..... หรือ

☒ 1..... ☐ 2..... ☐ 3..... เนื่องจากจะอ่านได้แม่นยำกว่า

- การกรอกตัวเลขลงใน ☐ ขอให้ตัวเลขลอยอยู่ใน ☐ โดยไม่ให้ขีดขอบด้านใดด้านหนึ่ง และกรอกตัวเลขให้ชัดเจนอ่านง่ายเช่น 28 และกรอกตัวเลขจากข้างขวามาข้างซ้าย เช่น รายได้เดือนละ 5,000 บาท ให้กรอกดังนี้ ☐ ☐ ☐ 5 ☐ 0 ☐ 0 ☐ 0

- เพื่อให้การสอบถามเป็นไปอย่างราบรื่น ถูกต้อง และดูเป็นธรรมชาติ ผู้สัมภาษณ์จำเป็นต้องศึกษาคำถามในแบบสอบถามของกลุ่มอายุที่รับผิดชอบให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการถามในแต่ละคำถาม คำอธิบาย คำศัพท์ต่างๆ เช่น ศัพท์ทางการแพทย์ โรคต่างๆ ให้เข้าใจถูกต้อง และจำเป็นต้องรู้ว่าในแต่ละข้อคำถามจะต้องอาศัยคู่มือการถามหรือไม่ และคู่มือนั้นๆ คืออะไร เช่น ในการถามเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะต้องใช้รูปประกอบรูปใดที่ผู้ตอบจะเข้าใจถึงความหมายในคำถามเหล่านั้น เช่น รูปเหล้าชนิดต่างๆ หรือถามเรื่องอาหารจะต้องใช้รูปประกอบรูปใดบ้าง ซึ่งจะปรากฏอยู่ในคำอธิบายคำถามแต่ละข้ออยู่แล้ว จึงจำเป็นต้องศึกษาอย่างละเอียดก่อนทำการสัมภาษณ์

- ลักษณะคำถามในแบบสอบถามของการสำรวจครั้งนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นคำถามที่มีคำตอบหลายๆ คำตอบไว้ให้เลือก (Multiple choices) โดยให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์และใช้กาเครื่องหมาย ☒ ลงในช่องหน้าคำตอบนั้น ส่วนคำถามที่ต้องเขียนคำตอบลงไปมีน้อยมาก และเป็นคำถามสั้นๆ เช่น ชื่อจังหวัด/อำเภอ หรือคำตอบที่เป็นตัวเลข เช่น

รายได้ ระยะเวลาเป็นชั่วโมง นาฬิกา หรือจำนวนอาหาร/เครื่องดื่มที่บริโภค คำตอบที่เป็นปริมาณ เหล่านี้ให้บันทึกตัวเลขลงเหนือช่องว่างที่มีจุดไข่ปลาอยู่ คือ..... และใส่ตัวเลขอื่นๆ ในช่อง ☐ ของข้อเดียวกันอีกครั้งด้วย ผู้บันทึกจึงควรตรวจสอบทันทีที่บันทึกเสร็จทุกครั้งให้ตัวเลขใน ช่องที่ให้เติมทั้ง 2 ช่องว่าง/ ☐ นั้นเหมือนกัน

- ในบางคำถาม จะมีขีดเส้นใต้บางประโยคของคำถาม แสดงว่าประโยคหรือข้อความที่ ขีดเส้นใต้เป็นจุดเน้นของคำถามนั้น ให้ผู้สัมภาษณ์ให้ความสำคัญให้มากกว่าข้อความนั้นหมายถึง อะไร และให้ดำเนินการถามตามข้อความนั้นอย่างเคร่งครัด เช่น ในข้อการสูบบุหรี่จะมีประโยคที่ ขีดเส้นใต้ คือ ในตลอดช่วงชีวิต ท่านเคยสูบบุหรี่.....แสดงว่าคำถามเรื่องการสูบบุหรี่ใน ข้อนี้เน้นการสูบบุหรี่ในตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน หรือการขีดเส้นใต้ประโยคใดอาจ หมายถึงคำสั่งในการถามเฉพาะข้อที่ตอบมาแล้ว เช่น สำหรับผู้ที่ตอบว่าใช่ในข้อ (...) จึงจะตอบ คำถามในข้อนี้ แต่ถ้าตอบว่าไม่ใช่ก็ข้ามไปถามข้อต่อไป ฯลฯ ผู้สัมภาษณ์ซึ่งจำเป็นต้องสังเกต เครื่องหมายนี้ และดำเนินการถามให้ถูกต้องตามคำสั่งในแบบสอบถาม

- เนื่องจากในการทำ Data entry เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจะทำการ scan แบบสอบถามเก็บไว้ เป็น Image file ดังนั้นพนักงานสัมภาษณ์/ผู้นิเทศก์งาน และผู้เกี่ยวข้องกับการเก็บ และส่ง แบบสอบถามมายังสำนักงานทั้งในภูมิภาค และกรุงเทพฯ จะต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้ แบบสอบถามยับ หรือเปื้อนจะมีผลต่อการ scan และห้ามพับแบบสอบถามโดยเด็ดขาด

5.3.2 ผู้นิเทศก์งาน (Supervisor)

โดยหน้าที่ผู้นิเทศก์งานคือผู้ควบคุมการปฏิบัติงานภาคสนาม ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลประเภท ต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของการสำรวจ ให้ลุล่วงไปอย่างมีคุณภาพในการปฏิบัติงานจะต้อง ควบคุมดูแลทีมงานภาคสนามที่ประกอบด้วย พนักงานหลายกลุ่ม เช่น พนักงานสัมภาษณ์ พนักงาน ค้นหาบ้าน ผู้ประสานงานในหน่วยเก็บข้อมูล เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิคในการตรวจร่างกาย และ ห้องปฏิบัติการ และจะต้องประสานงานกับสำนักงานสำรวจสุขภาพในพื้นที่ในการรับส่งข้อมูล ผู้ นิเทศก์งานจึงเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษหลายด้านที่สำคัญคือจะต้องมีความรู้ความชำนาญในการ สำรวจภาคสนาม ความสามารถในการบริหารจัดการการสำรวจ และควรเป็นบุคลากรที่สำนักงาน สำรวจฯ ในพื้นที่ติดต่อมาปฏิบัติงานเป็นกลุ่มแรกเพื่ออบรมให้เข้าใจในวัตถุประสงค์ ขอบข่ายของ การสำรวจในครั้งนี้ รวมทั้งทดสอบความสามารถในการเป็นผู้ประสานงานและควบคุมดูแล บุคลากรในทีมสำรวจภาคสนาม หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศก์งานมีดังต่อไปนี้

1. ผู้นิเทศก์งานจะต้องรู้จักพื้นที่ที่สำรวจอย่างละเอียดโดยศึกษาจากแผนที่ประกอบกับ รายชื่อ และสถานที่อยู่ของประชากรตัวอย่างที่กำหนดโดยสำนักสำรวจฯ ในพื้นที่ เพื่อจะสามารถ มอบหมายงานให้พนักงานค้นหามาน้ำไปติดต่อกับประชากรตัวอย่างได้

2. ประสานงานกับผู้นำในท้องถิ่นที่ถูกเลือกเป็นพื้นที่สำรวจ ทั้งผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อแจ้งให้ทราบถึงการสำรวจ และขอความร่วมมือในการช่วยเหลือให้ประชากรตัวอย่างร่วมมือในการให้ข้อมูล

3. ประสานงานกับห้องปฏิบัติการในพื้นที่รวมทั้งสถานที่ที่จะใช้เป็นศูนย์กลางการเก็บข้อมูล เพื่อเตรียมการการจัดเก็บข้อมูลโดยวิธีต่างๆ ทั้งสัมภาษณ์ ตรวจร่างกาย และตรวจทางห้องปฏิบัติการ รวมทั้งการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น จำนวนแบบสอบถามที่ต้องการในช่วงเวลาที่สำรวจ การเตรียมงบประมาณรายจ่ายในแต่ละช่วงของการสำรวจ เช่น สำหรับอาหารว่างแก่ประชากรตัวอย่างที่ต้องอดอาหารเข้ามาเพื่อเจาะเลือด ค่ายานพาหนะ ฯลฯ

4. การกำกับดูแลในการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลต่างๆ

- จัดทำ List รายชื่อประชากรตัวอย่างเพื่อให้พนักงานค้นหามานไปติดต่อและแก้ไขปัญหาในกรณีประชากรตัวอย่างบางรายไม่ยอมมาสัมภาษณ์

- จัดทำ List รายชื่อประชากรตัวอย่างที่จะสัมภาษณ์ในแต่ละวัน พร้อมแบบสอบถามและเอกสารที่จำเป็น เช่น consent form และมอบหมายงานสัมภาษณ์แก่พนักงานสัมภาษณ์

- ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบฟอร์มการตรวจร่างกายและฟอร์มการตรวจทางห้องปฏิบัติการโดยเฉพาะรายชื่อหรือ ID number ของประชากรตัวอย่างทั้งในแบบสอบถามและฟอร์มต่างๆ ให้ตรงกันและถูกต้อง

- ประสานกับเจ้าหน้าที่เทคนิค และฝ่ายห้องปฏิบัติการเพื่อจัดส่งตัวอย่างเลือด/ปัสสาวะไปตรวจในแต่ละวัน โดยวิธีการที่ถูกต้อง ทันเวลา รวมทั้งเช็ค Identification ของทุกตัวอย่างให้ครบถ้วนถูกต้องด้วย

5. การควบคุมคุณภาพของขบวนการเก็บข้อมูล

- จัดการฝึกอบรมเฉพาะกิจแก่พนักงานสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม เมื่อพบว่า มีข้อบกพร่องเกิดขึ้นในการสัมภาษณ์หรือการบันทึกข้อมูล

- ในช่วงแรกของการสำรวจ ผู้นิเทศก์งานควรเข้าไปสังเกตการณ์สัมภาษณ์ของพนักงานสัมภาษณ์แต่ละคน โดยไม่ต้องเสนอแนะหรือให้ข้อคิดเห็นใดๆ ในระหว่างที่การสัมภาษณ์ดำเนินอยู่ แต่บันทึกข้อที่ควรปรับปรุง แล้วแจ้งแก่พนักงานสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มเพื่อแก้ไขต่อไป

- ทำการสัมภาษณ์ซ้ำในกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ไปแล้ว โดยพนักงานสัมภาษณ์ (Verification check) เพื่อดูความคงที่ของคำตอบในคำถามเดียวกัน แต่ถามต่างเวลา (อาจห่างกันประมาณ 2-3 วัน)

- ประชุมกับพนักงานสัมภาษณ์และพนักงานค้นหามานเป็นระยะๆ เพื่อพิจารณาปัญหาการสำรวจที่เกิดขึ้น และหาทางแก้ไขร่วมกัน

- คอยติดตามกำกับให้ทีมงานรักษาความลับของผู้ให้สัมภาษณ์อย่างเคร่งครัด

คุณสมบัติของผู้สังเกตงานที่ดี

- มีความรู้และความชำนาญในการสำรวจด้านสุขภาพ
- รู้จักพื้นที่ที่สำรวจดี
- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- มีความรับผิดชอบ ละเอียดถี่ถ้วน
- มีทัศนคติที่ดีและเห็นประโยชน์ในการสำรวจครั้งนี้

5.4.3 พนักงานค้นหาบุคคลตัวอย่าง (Pre-survey)

ในการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยมีการเก็บข้อมูลในหลายรูปแบบทั้งการสัมภาษณ์ การตรวจร่างกาย และการตรวจทางห้องปฏิบัติการของเลือดหรือปัสสาวะ ดังนั้นการที่จะเก็บข้อมูลเหล่านี้ในประชากรตัวอย่างโดยการเดินสำรวจในแต่ละบ้านจึงเป็นการไม่สะดวกที่จะเก็บข้อมูลทุกประเภทได้ในครั้งเดียว วิธีที่สะดวกคือนัดหมายให้ประชากรตัวอย่างมารวมกัน ณ จุดนัดหมายแห่งหนึ่งซึ่งสามารถใช้เป็นสถานที่ ที่ตรวจร่างกาย เจาะเลือด เก็บปัสสาวะ และสัมภาษณ์ได้พร้อมกันตามลำดับ สถานที่นั้นอาจเป็นสถานีอนามัย โรงพยาบาลชุมชน คลินิกชุมชน หรือโรงพยาบาลเอกชน ฯลฯ โดยเป็นสถานที่ ที่ประชากรตัวอย่างในพื้นที่ส่วนใหญ่รู้จักและสามารถมาได้โดยสะดวก ในการสำรวจครั้งที่ผ่านมา บางพื้นที่ใช้วิธีสัมภาษณ์ตามบ้าน โดยแบบสอบถามให้เสร็จก่อนแล้วจึงนัดหมายประชากรตัวอย่างให้มาเจาะเลือดที่จุดนัดหมายอีกครั้งหนึ่ง วิธีนี้มีข้อควรระวังคือประชากรตัวอย่างที่สัมภาษณ์เสร็จแล้วบางคนอาจไม่มาเจาะเลือดตามที่นัดหมายไว้ซึ่งจะทำให้ข้อมูลขาดความครบถ้วนได้

ในทางปฏิบัติเพื่อติดต่อให้ประชากรตัวอย่างได้มา ณ จุดนัดหมายเพื่อการสัมภาษณ์ ตรวจร่างกาย และตรวจทางห้องปฏิบัติการ จึงต้องมีบุคลากรกลุ่มหนึ่งที่ทำหน้าที่ติดต่อและติดตามประชากรตัวอย่างจาก list รายชื่อที่ทางสำนักงานสำรวจในพื้นที่ได้รับมา เพื่อแจ้งให้ทราบถึงการสำรวจ และเชิญให้เข้าร่วมในการสำรวจโดยให้เซ็นคำยินยอมร่วมในการสำรวจ (Consent form) และนัดหมายให้มายังจุดเก็บข้อมูลโดยเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการตรวจร่างกาย และเจาะเลือดด้วย โดยหน้าที่บุคลากรเหล่านี้หรือเรียกว่า “พนักงานค้นหาประชากรตัวอย่าง” จะต้องรับผิดชอบทำงานต่อไปนี้คือ

1. ค้นหาประชากรตัวอย่างจากสถานที่อยู่ที่ได้รับมอบหมายมาจากสำนักงานสำรวจในพื้นที่
2. ถ้าค้นพบ แจ้งให้ทราบถึงการสำรวจ และเชิญให้เข้าร่วมในการสำรวจโดยที่ประชากรตัวอย่างจะต้องเข้าใจอย่างชัดเจนว่าจะต้องปฏิบัติตามอย่างไรบ้าง รวมทั้งการตรวจร่างกายและการเจาะเลือด

3. ถ้าประชากรตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมในการสำรวจ ก็ขอให้เซ็นใบยินยอม (Consent form) โดยอ่านให้ฟังให้เข้าใจก่อน แล้วนำไปยินยอมมารวมกับแบบสอบถามและแบบฟอร์มต่างๆ ของประชากรตัวอย่างคนนั้นเตรียมไว้สำหรับการสัมภาษณ์ในวันต่อไปที่จุดนัดหมาย

4. ถ้าไม่พบบ้าน หลังจากสอบถามประชาชนแถบนั้นจนแน่ใจแล้วว่าไม่มีบ้านนั้น ก็บันทึกไว้ในฟอร์มการค้นหามานี้ แต่ถ้าพบบ้านแต่ไม่พบประชากรตัวอย่าง ก็ต้องสอบถามเพื่อนบ้าน เช่นเดียวกัน และย้อนกลับมาอีกในวันต่อไป หรืออาจจะนัดหมายทางโทรศัพท์ก่อนถ้าสามารถหาเลขหมายโทรศัพท์ได้ เพื่อนบ้านจะเป็นกลุ่มที่ให้ความช่วยเหลือได้ในการค้นหามานี้และประชากรตัวอย่างได้เป็นอย่างดี

5. ถ้าพบประชากรตัวอย่าง แต่ปฏิเสธที่จะเข้าร่วมในการสำรวจ ควรปฏิบัติดังนี้

- ไม่แสดงอาการไม่พอใจที่ถูกปฏิเสธ ควรแสดงความเข้าใจและเคารพในความคิดเห็นของประชากรตัวอย่าง

- พยายามถามถึงเหตุผลในการไม่ยอมเข้าร่วมในการวิจัย ถ้าเป็นเพราะไม่มีเวลาเนื่องจากต้องทำงานในวันนัดหมาย พยายามนัดหมายในวันที่ว่าง ฯลฯ และบันทึกเหตุผลของการปฏิเสธไว้ รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ของประชากรตัวอย่างที่จำเป็น คือ เพศ อายุ

- จะต้องตระหนักเสมอว่า ควรพยายามให้ประชากรตัวอย่างเข้าร่วมในการวิจัยให้มากที่สุด ดังนั้นถ้าเหตุผลในการปฏิเสธเป็นสิ่งที่สามารถอธิบายได้ ต้องพยายามอธิบายหรือพยายามปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความสะดวกของประชากรตัวอย่างให้มากที่สุด ก่อนที่จะติดต่อประชากรตัวอย่างรายต่อไปที่อยู่ใน list

คุณสมบัติที่ดีของพนักงานค้นหาประชากรตัวอย่าง

พนักงานค้นหามานี้คือ ผู้แทนคนแรกของสำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชน ที่สัมผัสกับประชากรตัวอย่าง นอกไปจากที่เขาเหล่านั้นจะได้ยินได้ฟังเรื่องการสำรวจนี้จากสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ ดังนั้นพนักงานเหล่านี้จึงมีความสำคัญมากเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนต่อการสำรวจฯ เพื่อให้เกิดทัศนคติในด้านบวกต่อการสำรวจและนำมาซึ่งความรู้สึกอยากให้ความร่วมมือ พนักงานค้นหาประชากรตัวอย่างควรมีภาพลักษณ์ และคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- ควรเป็นผู้ที่ชาวบ้านแถบนั้นรู้จัก และมีความรู้สึกที่ดีต่อการสำรวจ

- ควรพูดภาษาท้องถิ่นได้

- รู้เรื่องและเข้าใจวิธีการสำรวจครั้งนี้เป็นอย่างดี รวมทั้งมีความรู้สึกที่ดีต่อการสำรวจ คือ คิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบสุขภาพ และอยากให้สำเร็จ ล่วงไปด้วยดี

- เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่เป็นมิตร สุภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ใจดี มีความรู้สึกของผู้ที่สนทนาคับวุ่น สามารถปรับเปลี่ยนคำพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความรู้สึกของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม โดยที่ยังคงวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการสนทนาไว้ได้

- แต่งกายสุภาพ ถ้ามีเสื้อคลุมที่มีเครื่องหมาย (Logo) ของการสำรวจครั้งนี้ก็ควรสวมใส่ทุกครั้ง ไม่ลืมนำป้ายชื่อที่ออกให้โดยโครงการการสำรวจติดไปด้วยทุกครั้ง โดยติดไว้ให้เห็นอย่างชัดเจน

- ถ้านัดหมายไว้ล่วงหน้ากับประชากรตัวอย่าง ต้องไปให้ตรงเวลา

เอกสารที่พนักงานค้นหาประชากรตัวอย่างควรมี

- ป้ายชื่อ ที่ระบุถึงโครงการสำนักงานสำรวจสุขภาพฯ

- จดหมายชี้แจงเกี่ยวกับการสำรวจครั้งนี้ วัตถุประสงค์ที่สำคัญ ประโยชน์ที่จะเกิด และการขอความร่วมมือในการเข้าร่วมในการศึกษา ซึ่งจดหมายนี้จะส่งไปล่วงหน้าก่อนการเยี่ยมบ้านของพนักงานฯ แต่เพื่อความแน่นอนควรให้พนักงานค้นหาฯ นำติดตัวไปด้วยเพื่อแสดงแก่ประชากรตัวอย่างในกรณีที่ไม่ได้รับจดหมาย ผู้ที่ลงชื่อในจดหมายควรเป็นผู้รับผิดชอบในการสำรวจครั้งนี้

- แผ่นพับที่สรุปรวมการสำรวจครั้งนี้ด้วยคำพูดที่เข้าใจง่าย ชัดเจน ระบุถึงหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ ประชากรตัวอย่างโดยเน้นให้เข้าใจว่าทำไมจึงถูกเลือกเป็นประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คำถามหรือข้อมูลหลักที่ต้องการสำรวจ ประโยชน์ที่จะได้รับในการพัฒนาระบบสุขภาพหรือการสร้างเสริมสุขภาพของประชากร ฯลฯ เพื่อประชากรตัวอย่างจะไปเยี่ยมบ้านให้เข้าใจการสำรวจนี้ดีขึ้น และทราบว่าเป็นโครงการของรัฐด้านสาธารณสุข

- นามบัตรของพนักงานค้นหาประชากรตัวอย่างที่ออกให้เฉพาะโครงการนี้โดยระบุชื่อโครงการ, หน่วยงานที่รับผิดชอบและภาคี หน้าที่ของพนักงานในโครงการนี้ (พนักงานค้นหาประชากรตัวอย่าง ฯลฯ) เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือให้แก่พนักงาน และ โครงการ

- แบบรายงานการค้นหาบุคคลตัวอย่าง

- ใบนัดมาตรวจร่างกาย/สัมภาษณ์

ขั้นตอนและเทคนิคในการติดต่อกับประชากรตัวอย่าง

- แนะนำตนเอง และโครงการอย่างสั้นแต่ชัดเจน (เป็นพนักงานเยี่ยมบ้าน จาก โครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการสัมภาษณ์และตรวจร่างกายครั้งที่ 4 ซึ่งสนับสนุนโครงการโดยกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานกองทุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข) ใช้เอกสารต่างๆ ที่มีอยู่ช่วยรับรองสถานะของตนเอง และสิ่งที่ได้อธิบายไปด้วย

- ขอความร่วมมือประชากรตัวอย่าง เข้าร่วมในการศึกษานี้ ควรระบุด้วยว่าประชากรตัวอย่างได้ถูกเลือกโดยการสุ่มจากรายชื่อประชากรที่มีอยู่ของกรมการปกครอง และวิธีการของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ถ้าประชากรตัวอย่างทุกคนร่วมมือในการสำรวจ ผลที่ได้จะเป็นภาพรวมของสภาวะสุขภาพของประชากรไทยทั้งประเทศอย่างแท้จริง และสามารถจำแนกได้ตามภาค แต่จะ

ไม่ทราบเป็นรายบุคคล ข้อมูลรายบุคคลทั้งหมด (เช่น ข้อมูลที่ให้สัมภาษณ์ ผลการตรวจ ฯลฯ) จะเก็บเป็นความลับอย่างเคร่งครัด และการวิเคราะห์ผลจะเป็นภาพรวมเท่านั้น

- คำถามที่มักจะถูกถามเสมอและควรเตรียมคำตอบไว้คือ

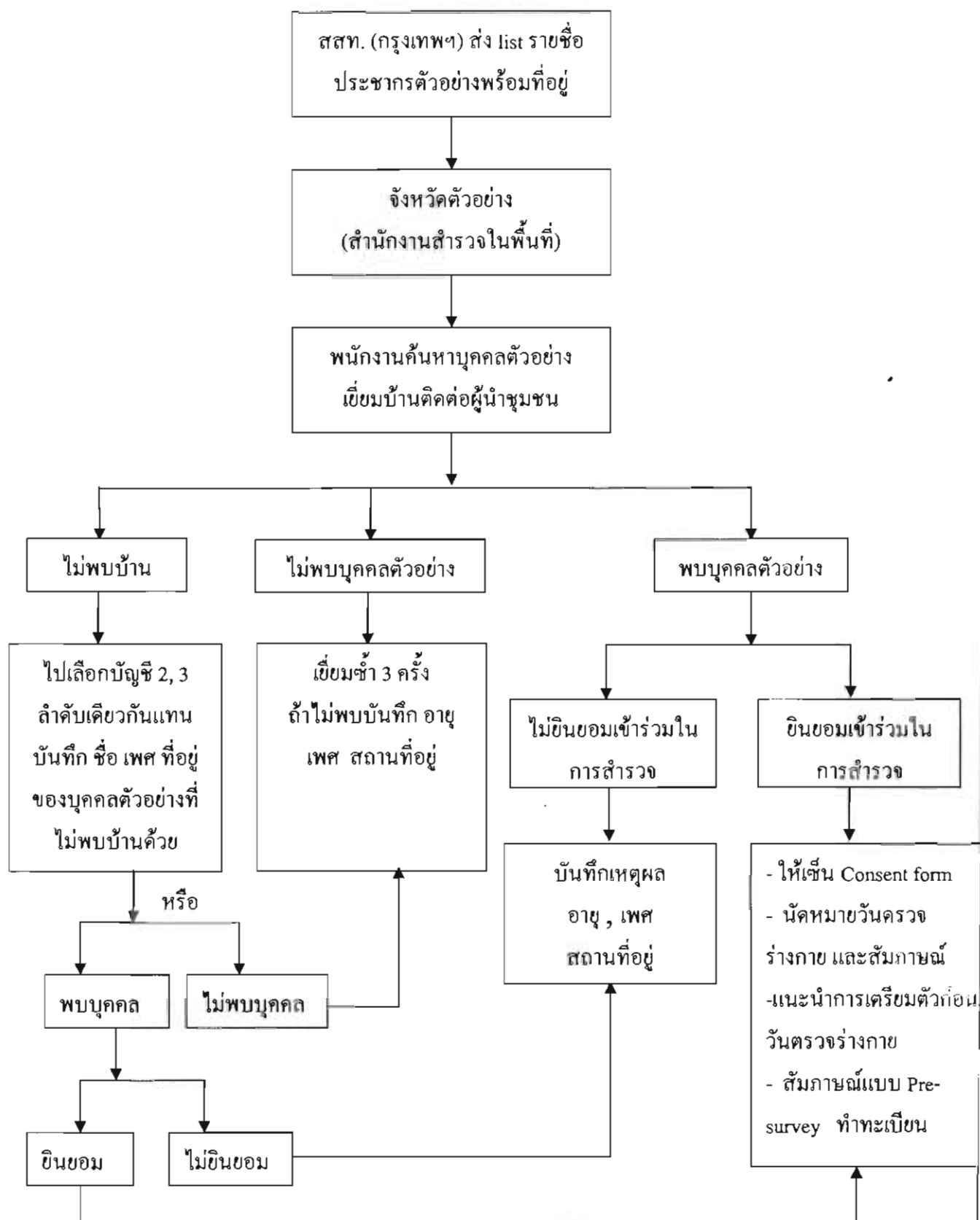
- ใคร/องค์กรใครรับผิดชอบการสำรวจครั้งนี้ ?
- เป็นการสำรวจเกี่ยวกับอะไร เพื่อประโยชน์อะไร ?
- จะสัมภาษณ์เรื่องอะไรบ้าง ใช้เวลานานเท่าใด ?
- ทำไมต้องเจาะเลือด จะใช้เลือดปริมาณเท่าใด จะเป็นอันตรายต่อร่างกายหรือไม่ ?
- ทำไมมาเลือกบ้านนี้ ?
- ข้อมูลจะเอาไปทำอะไร ? จะเกิดประโยชน์อะไรแก่ประเทศบ้าง ?
- แล้วผลการตรวจร่างกาย และผลเลือดจะแจ้งให้เจ้าตัวทราบหรือไม่ เมื่อไร ?
- ถ้าเคยตรวจเลือด และปีสภาวะแล้วจากโรงพยาบาล / คลินิก จำเป็นต้องเจาะเลือดหรือไม่ ? ใช้ผลจากที่เคยตรวจแล้วได้ไหม ?
- ใครจะรู้ข้อมูลที่เป็นส่วนตัวของฉันบ้าง ?
- ฯลฯ

- ถ้าประชากรตัวอย่างยินยอมร่วมมือ จะต้องให้เซ็นใบยินยอม (Consent form) โดยอธิบายว่าทำไมจะต้องเซ็นใบยินยอม และก่อนจะเซ็นจะต้องอ่านข้อความในใบยินยอมหรือให้ประชากรตัวอย่างอ่านด้วยตนเองจนเข้าใจ และถ้ามีข้อสงสัยจะต้องตอบให้ชัดเจนก่อนจึงจะเซ็นใบยินยอม หลังจากนั้นนัดหมายวันที่จะมาตรวจร่างกาย และสัมภาษณ์ โดยมอบใบนี้ให้กับประชากรตัวอย่าง หรือญาติที่ไว้ใจได้ โดยอธิบายการเตรียมตัวเพื่อมาตรวจร่างกายให้ทราบด้วย (ในใบนี้ควรจะมีความแนะนำสำหรับเตรียมตัวเพื่อมาตรวจร่างกายและเจาะเลือดด้วย เช่น การแต่งกาย การอดอาหาร ฯลฯ)

- ถ้าประชากรตัวอย่างไม่ให้ความร่วมมือ หลังจากที่ได้พยายามไปทุกทางแล้วก็ถามเหตุผล และบันทึกเหตุผลลงในแบบฟอร์มการค้นหามูลค่าตัวอย่างด้วยพร้อมทั้งขอบคุณ และอำลา

Flowchart

การค้นหาประชากรตัวอย่างในพื้นที่

5.4.4 เจ้าหน้าที่เทคนิคต่างๆ

คือบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการตรวจร่างกาย การวัดความดันเลือด ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง วัดรอบเอว, ผู้ทดสอบ IQ, ทดสอบการทำงานของอวัยวะต่างๆ และการเจาะเลือด เก็บปัสสาวะเพื่อส่งตรวจยังห้องปฏิบัติการทั้งในพื้นที่และส่วนกลางคือกรุงเทพมหานคร บุคลากรเหล่านี้ประกอบด้วย แพทย์ พยาบาล เทคนิคการแพทย์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น โภชนาการ พัฒนาการเด็ก เพื่อให้การตรวจและเก็บตัวอย่างดำเนินไปอย่างมีคุณภาพและสร้างความรู้สึที่ดีต่อการสำรวจให้เกิดขึ้นกับบุคคลตัวอย่าง ควรยึดหลักปฏิบัติต่อไปนี้เป็นคือ

- ปฏิบัติต่อบุคคลตัวอย่างด้วยความสุภาพ ทั้งกิริยาท่าทาง และคำพูด สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรด้วยความยิ้มแย้ม แจ่มใส เพื่อให้ประชากรตัวอย่างรู้สึกผ่อนคลาย ไม่เครียด และอยากให้ความร่วมมือ
- ปฏิบัติงานอย่างถูกต้องตามเทคนิคที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เช่นการวัดต่างๆ การเจาะเลือด และการทดสอบต่างๆ โดยศึกษาจากคู่มือที่ได้จัดเตรียมไว้ให้
- ไม่แสดงสีหน้าหรือวาจาวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับข้อมูลที่วัดได้จากบุคคลตัวอย่าง เช่น อ้วน ไป หรือผอมไป ถ้ามีคำถามจากบุคคลตัวอย่างเชิงขอความเห็นก็แสดงได้ในเชิงวิชาการ
- ต้องรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูลอย่างเคร่งครัด ไม่นำผลที่ได้จากการวัดของบุคคลตัวอย่างมาพูดคุยกันระหว่างเจ้าหน้าที่ด้วยกัน
- ลงบันทึกแบบฟอร์มและตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนทุกครั้งก่อนจะส่งต่อไป
- ทดสอบและปรับเครื่องวัดต่างๆ กับมาตรฐาน (Calibrate) เป็นประจำวันก่อนเริ่มงานในแต่ละวัน

5.4.5 เจ้าหน้าที่ประสานงาน

คือบุคลากรที่ทำหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยของหน่วยปฏิบัติงานภาคสนามโดยมีหน้าที่หลักคือ

- คือนำประชากรตัวอย่าง และจัดไปส่ง Station ต่างๆ ตามขั้นตอนที่เหมาะสมโดยปรึกษาหารือกับผู้รับผิดชอบงาน
- จัดเตรียมแบบสอบถามและแบบฟอร์มต่างๆ ตรวจสอบรายชื่อของประชากรตัวอย่างที่จะมารับการสัมภาษณ์และตรวจร่างกายในแต่ละวัน เตรียมแบบสอบถามและแบบฟอร์มสำหรับประชากรตัวอย่างแต่ละคนรวมทั้ง Consent form
- ดูแลเรื่องอาหารว่าง และเครื่องดื่มสำหรับประชากรตัวอย่างภายหลังการเจาะเลือด
- ประสานงานกับบุคลากรใน Station ต่างๆ ในกรณีที่มีปัญหาเพื่อแจ้งผู้รับผิดชอบงานทราบและแก้ไข
- บันทึกความครบถ้วนของผู้ที่มาสัมภาษณ์ในแต่ละวัน เพื่อเสนอผู้รับผิดชอบงานติดตามผู้ที่นัดแล้วไม่ได้มาสัมภาษณ์ตามนัดต่อไป
- ประสานงานกับห้องปฏิบัติการต่างๆ ในการจัดส่ง Specimen เลือด และปัสสาวะดูแลความเรียบร้อยของการลงทะเบียน และแบบฟอร์ม รวมทั้งเทคนิคการจัดส่งที่ถูกต้อง
- ดูแลความพอเพียงของวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการสำรวจ ณ จุดนัดหมายจุดนั้น เช่น แบบสอบถาม วัสดุอุปกรณ์ของห้องปฏิบัติการ

5.4 เอกสารที่ใช้ประกอบการค้นหาบุคคลตัวอย่าง

เอกสารชี้แจงรายละเอียดโครงการสำหรับผู้ให้ข้อมูลและญาติ

โครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย

โดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2551

โครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2551 ดำเนินการโดยสำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข และกระทรวงสาธารณสุข โดยสนับสนุนจากสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)

วัตถุประสงค์ เพื่อ การสำรวจภาวะสุขภาพของประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย

วิธีการเก็บข้อมูล ท่านหรือบุตรของท่านเป็นหนึ่งในตัวแทนที่ได้รับการสุ่มเลือกจากประชากรทั่วประเทศ พนักงานสัมภาษณ์ของ โครงการซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ทางสาธารณสุขจะอธิบายเกี่ยวกับรายละเอียด โครงการ, ตอบคำถามที่ท่านสงสัย และขอใบยินยอมเข้าร่วมการสำรวจจากท่าน จากนั้นจะทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลด้านสุขภาพของท่าน ทำการตรวจร่างกาย วัดความดันเลือด วัดส่วนสูง น้ำหนัก รอบเอว รอบสะโพก การทดสอบพิเศษตามกลุ่มอายุ เช่น ในเด็กวัยเรียนมีการทดสอบทางสติปัญญา ในวัย 40 ปีขึ้นไปมีการทดสอบสมรรถภาพปอด ในวัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไปมีการทดสอบความจำ ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ เป็นต้น สำหรับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ทางผู้สำรวจจะทำการขอเจาะเลือด เพื่อส่งตรวจความเข้มข้นของเลือด ตรวจลักษณะเม็ดเลือดแดง ระดับน้ำตาลในเลือด (โดยท่านต้องอดอาหารหลัง 20.00 น. ในคืนก่อนวันนัดตรวจร่างกาย) ตรวจระดับไขมันในเลือด เพื่อดูความเสี่ยงต่อภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ ได้แก่ คอเลสเตอรอล ไขมัน เอชดีแอล ไคกลีเซอไรด์ และครีเอตินีน เพื่อดูหน้าที่ของไต และมีการเก็บตัวอย่างปัสสาวะเพื่อตรวจระดับไอโอติน และโปรตีนในปัสสาวะ

ระยะเวลารวมในการสัมภาษณ์และตรวจร่างกายทั้งสิ้นใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง

ประโยชน์ที่จะรับได้ ผลการสำรวจนี้ ทางกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สสส. สปสช. และโรงพยาบาลในพื้นที่จะใช้ในการกำหนดนโยบาย การจัดทำโครงการทางสุขภาพเพื่อดูแล รักษาสุขภาพ ควบคุมและป้องกันโรค ในประชาชนไทยต่อไป

ประโยชน์ที่ท่านผู้เข้าร่วมจะได้รับ คือทราบสภาวะทางสุขภาพของตนเอง ภายหลังจากที่ได้ข้อมูลและวิเคราะห์ผลการตรวจเลือดแล้ว ทางผู้สำรวจจะแจ้งผล และขอแนะนำทางสุขภาพสำหรับท่าน ถ้าพบว่าท่าน การตรวจของท่านมีภาวะผิดปกติท่านจะได้รับการส่งต่อไปรับการรักษาในสถานบริการของกระทรวงสาธารณสุขใกล้บ้านท่านต่อไป

สิทธิของท่าน ท่านมีสิทธิที่จะปฏิเสธการให้สัมภาษณ์ การตรวจร่างกายและการตรวจเลือด ในขั้นตอนต่างๆ ของการสำรวจ โดยไม่มีผลกระทบต่อสิทธิอื่นๆ ด้านรักษาพยาบาลตามปกติของท่าน

การรักษาข้อมูลเป็นความลับ ข้อมูลจากท่านและผู้เข้าร่วมคนอื่นๆ จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม และข้อมูลจะเก็บเป็นความลับ โดยไม่มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลรายบุคคล และผลการตรวจนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อหน้าที่การงานและสิทธิของท่าน

ความเสี่ยงต่อการสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย ของการสำรวจครั้งนี้มีน้อยมาก การเจาะเลือดจะทำให้ท่านเจ็บบริเวณแขนที่เจาะเลือดเล็กน้อยเหมือนการตรวจเลือดเมื่อมีการตรวจสุขภาพทั่วไป

ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน สมบูรณ์ โปรดกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงที่สุด และหากท่านมีข้อสงสัย หรือคำถามเกี่ยวกับการสำรวจนี้ กรุณาติดต่อผู้รับผิดชอบโครงการนี้ ได้แก่

ชื่อหัวหน้าเครือข่ายประจำภาค.....

ที่อยู่.....

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้ว และมีความเข้าใจดีทุกประการ และได้ลงนามในใบยินยอมนี้ ที่แนบมานี้ ด้วยความเต็มใจ

ข้อเสนอแนะก่อนการเข้ารับการตรวจร่างกายโครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 4

การเตรียมตัวก่อนการตรวจเลือด

ก่อนการตรวจเลือดควรเตรียมร่างกายให้อยู่ในภาวะปกติมากที่สุด โดยต้องงดอาหาร ซากาแฟ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด ยกเว้นน้ำเปล่าหลัง 20.00 น. ก่อนวันเจาะเลือด (ประมาณ 12 ชั่วโมงก่อนเจาะเลือด)

การเตรียมตัวก่อนมาพบเจ้าหน้าที่ตรวจร่างกาย

1. นอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอในคืนก่อนวันตรวจสุขภาพ
2. โปรดสวมใส่เสื้อผ้าที่หลวม สะดวกต่อการตรวจร่างกาย เช่น เสื้อที่มีกระดุม ด้านหน้า และแขนสั้น สะดวกต่อการเจาะเลือดที่ข้อพับแขน
3. มาถึงสถานที่นัด ในวันตรวจเวลาประมาณ 7.30 น.
4. ในกรณีเด็ก ให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองเป็นผู้พามาตรวจร่างกาย
5. โปรดนำบัตรนัดตรวจร่างกาย ที่เจ้าหน้าที่ให้ในวันนัดท่านมาที่หน่วยตรวจสุขภาพด้วย
6. ถ้าท่านต้องใช้แว่นตาในการอ่านหนังสือ กรุณานำมาในวันตรวจด้วย
7. หลังตื่นนอนตอนเช้าในวันนัดตรวจร่างกาย กรุณาเก็บปัสสาวะใส่ในภาชนะที่เตรียมให้และนำมาให้เจ้าหน้าที่พยาบาล ณ สถานที่นัดตรวจร่างกาย

ข้อเสนอแนะการเก็บปัสสาวะ

1. เก็บปัสสาวะตอนเช้าหลังตื่นนอนทันที ลงในกระป๋องเก็บปัสสาวะที่เตรียมให้

ใบยินยอมด้วยความสมัครใจ

การวิจัยเรื่อง การสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 4

วันให้คำยินยอม วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมให้ทำการสำรวจนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้สำรวจถึง วัตถุประสงค์ของการสำรวจ วิธีการสำรวจ อันตรายหรืออาการที่อาจเกิดขึ้นจากการสำรวจหรือ จากอุปกรณ์ทางการแพทย์และวิธีการตรวจร่างกายที่ใช้ รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการ สำรวจอย่างละเอียด และมีความเข้าใจ ดีแล้ว

ผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่างๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบัง ซ่อน เร้นจนข้าพเจ้าพอใจ

ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมในโครงการสำรวจนี้เมื่อใดก็ได้ และเข้าร่วม โครงการสำรวจนี้โดยสมัครใจและการบอกเลิกการเข้าร่วมการสำรวจนี้ จะไม่มีผลต่อสิทธิด้านการ รักษาพยาบาลตามปกติของข้าพเจ้า

ผู้สำรวจรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับและจะเปิดเผยได้ เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการสำรวจ หรือการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการ สนับสนุนและกำกับดูแลการสำรวจ

ข้าพเจ้านาย/นาง/นางสาว/ค.ช./ค.ญ..... ได้รับทราบ รายละเอียดของโครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 4 ตลอดจน ประโยชน์ และไม่มีข้อสงสัย ที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้สำรวจแล้วอย่างชัดเจนและ

ข้าพเจ้ายินยอมที่จะเข้าร่วมการศึกษาคิดตามต่อเนื่องต่อไปในอนาคต

โดยบุคคลที่รับผิดชอบโครงการนี้คือ ชื่อ.....
ที่อยู่.....

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้ว และมีความเข้าใจดีทุกประการ และได้ลงนามในใบ ยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้ยินยอม

ลงนาม.....พยาน

ลงนาม.....พยาน

ข้าพเจ้าไม่สามารถอ่านหนังสือได้ แต่ผู้วิจัยได้อ่านข้อความในใบยินยอมนี้ให้แก่ข้าพเจ้า
ฟังจนเข้าใจดีแล้ว และข้าพเจ้าจึงได้ลงนามในใบยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้ยินยอม

ลงนาม.....พยาน

ลงนาม.....พยาน

ในกรณีผู้เข้าร่วมการสำรวจยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือไม่สามารถตัดสินใจเองได้ จะต้อง
ได้รับการยินยอมจากผู้ปกครองหรือผู้อุปการะโดยชอบด้วยกฎหมาย

ลงนาม.....ผู้ปกครอง/ผู้อุปการะโดยชอบด้วย
กฎหมาย

ลงนาม.....พยาน

ลงนาม.....พยาน

สำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย

แบบบันทึกการค้นหามุคคลตัวอย่าง กลุ่มวัยเด็ก

เลขที่แบบสอบถาม

 -

พนักงานเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ตรวจ

เลือกโดยขีด × ลงในช่องตัวเลข ดังนี้ ☒ หรือเติมตัวเลขลงในช่อง ☐

ที่ต้องเติมเป็นตัวเลข เช่น 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

ก. ตัวอย่างอยู่ในบัญชี ชุดที่ 1. 2. 3. ลำดับที่

ข. ภาค 1. เหนือ 2. กลาง 3. ตะวันออกเฉียงเหนือ 4. ใต้ 5. กรุงเทพมหานคร

ค. จังหวัด..... รหัสจังหวัด

ง. อำเภอ..... รหัสอำเภอ

จ. เขตการปกครอง 1. ในเขตเทศบาล ชื่อ..... 2. นอกเขตเทศบาล

ฉ. ตำบล..... รหัสตำบล

ช. หน่วยเลือกตั้ง เลขที่..... รหัสเลขที่หน่วย/ หมู่บ้าน
หมู่บ้าน เลขที่..... ชื่อ.....

ชื่อ-สกุล บุคคลตัวอย่าง :

อายุ ปี เพศ : 1. ชาย 2. หญิง

ชื่อ-สกุล ผู้ให้ข้อมูล :

ความสัมพันธ์ของผู้ให้ข้อมูลกับบุคคลตัวอย่าง

1. พ่อ 2. แม่ 3. ปู่/ย่า/ตา/ยาย
 4. ป้า/ลุง/น้า/อา 5. พี่ 6. อื่นๆระบุ.....

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน 13 หลัก :

ที่อยู่จริง : บ้านเลขที่ หมู่ที่ ซอย หมู่บ้าน ถนน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์บ้าน : 0

โทรศัพท์มือถือ : 0

พบบ้าน (บุคคลตัวอย่าง) หรือไม่					
☐ 1. พบ บ้าน	☐ 1.1 พบบุคคลตามรายชื่อ ☐ 1.2 ไม่พบบุคคล ระบุเหตุผล.....				
☐ 2. ไม่พบบ้าน	☐ 2.1 ไม่มีบ้านเลขที่นี้ ☐ 2.2 อื่นๆ ระบุเหตุผล.....				
บันทึกการติดตาม					
ครั้งที่	ว/ค/ป	เวลา	รายละเอียด	นัดครั้งต่อไป	
				ว/ค/ป	เวลา
1					
2					
3					
ผลการนัดหมาย					
วันนัดสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย					
☐ 1. นัดหมายได้ → หน้า 3 ลักษณะที่อยู่ อาศัย สถานที่ตรวจร่างกาย วันที่ / เดือน / ปี เวลา.....น. / / → เขียนชื่อด้านล่างและถามต่อหน้า 3					
☐ 2. นัดหมายไม่ได้ เพราะ ↓					
ข้อสรุปกรณีนัดหมายไม่ได้ (ถามส่วนนี้แล้วจบการสัมภาษณ์)					
☐ 1. หาบ้านไม่พบ ☐ 2. บ้านไม่มีคนในครัวเรือนเดิมอยู่ (ย้ายออกครัวเรือน) ☐ 3. หาบุคคลตัวอย่างไม่พบหรือย้ายออกนอกพื้นที่ ☐ 4. ไม่มีคนอาศัยในบ้าน (พยายาติดตามมากกว่า 2 ครั้ง) ☐ 5. บุคคลตัวอย่างปฏิเสธการให้ข้อมูล	ด้านปัญหาสุขภาพ ☐ 6. มีปัญหาสุขภาพทางจิต ของผู้ตอบสัมภาษณ์ 6.1 สาเหตุของปัญหา..... 6.2 ขณะนี้ ☐ 6.2.1 นอนรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล ระบุ(ชื่อ รพ.)..... ระบุ (ชื่อ โรค)..... ☐ 6.2.2 อยู่ในสภาพที่ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ เนื่องจาก ระบุ..... ☐ 7. ปัญหาอื่นๆ ระบุ.....				

ชื่อ-สกุล.....

(วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2551)

ผู้ค้นหาบุคคลตัวอย่าง

ชื่อ-สกุล.....

(วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2551)

ผู้ตอบสัมภาษณ์

ลักษณะที่อยู่อาศัย (ถามเฉพาะตัวอย่างที่นัดหมายได้)

1. ประเภทที่อยู่อาศัย

- ☐ 1. บ้านโคก ☐ 2. ห้องแถว ตึกแถว หรืออาคารพาณิชย์ ☐ 3. ทาวน์เฮ้าส์ บ้านแฝด
- ☐ 4. ห้องชุด (อพาร์ทเมนต์ แฟลตหรือคอนโดมิเนียม) ☐ 5. ห้องภายในบ้าน ☐ 6. เพิงพักชั่วคราว
- ☐ 7. อื่นๆ ระบุ.....

2. ลักษณะที่อยู่อาศัย

- ☐ 1. ตึก ☐ 2. ไม้ ☐ 3. ครึ่งตึกครึ่งไม้ ☐ 4. ใช้วัสดุไม้อาคารในท้องถิ่น
- ☐ 5. ใช้วัสดุที่ใช้แล้ว เช่น หีบ ถัง ☐ 6. อื่นๆ (ระบุ).....

3. สถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัย

- ☐ 1. เป็นเจ้าของบ้านและที่ดิน ☐ 2. เป็นเจ้าของบ้านแต่เช่าที่ดิน ☐ 3. เป็นเจ้าของบนที่ดินสาธารณะ
- ☐ 4. เช่าซื้อ ☐ 5. เช่า ☐ 6. อยู่โดยผู้อื่นเสียดำเช่าให้ ☐ 7. อยู่โดยไม่ต้องเสียดำเช่า

4. การใช้ส้วม

- ☐ 0. ไม่มีส้วม ☐ 1. ส้วมชักโครก ☐ 2. ส้วมซึม ☐ 3. ส้วมชักโครกและส้วมซึม
- ☐ 4. ส้วมหลุม ถึง บ่อปลา ถ่ายลงแม่น้ำลำคลองหรือส้วมลักษณะอื่นๆ (โดยมีห้องกั้น).....

5. น้ำดื่มและน้ำใช้ ที่ใช้เป็นส่วนใหญ่ ได้แก่

รายการน้ำดื่ม	มี	ไม่มี	รายการน้ำใช้	มี	ไม่มี
1. น้ำดื่มบรรจุขวด	☐	☐	4. น้ำใช้จากน้ำประปา	☐	☐
2. น้ำดื่มจากน้ำประปา	☐	☐	5. น้ำใช้จากแหล่งอื่น เช่น น้ำบ่อ, น้ำฝน น้ำจากแม่น้ำลำธาร	☐	☐
3. น้ำดื่มจากแหล่งธรรมชาติ เช่น น้ำบ่อ, น้ำฝน, น้ำจากแม่น้ำลำธาร	☐	☐			

6. คร่าวเรือนเป็นเจ้าของสิ่งของต่างๆต่อไปนี้หรือไม่					
รายการ	มี	ไม่มี	รายการ	มี	ไม่มี
1. เติงนอน ไม้หรือโลหะ	☐	☐	11. เครื่องปรับอากาศ	☐	☐
2. เครื่องเล่นซีดี/วีซีดี/ดีวีดี	☐	☐	12. เครื่องทำน้ำอุ่น	☐	☐
3. เครื่องซักผ้า	☐	☐	13. เครื่องคอมพิวเตอร์	☐	☐
4. โทรศัพท์	☐	☐	14. โทรศัพท์บ้าน(รวม PCT)	☐	☐
5. ตู้เย็น	☐	☐	15. โทรศัพท์มือถือ/เคลื่อนที่	☐	☐
6. เตาไฟฟ้า	☐	☐	16. รถยนต์ส่วนบุคคล	☐	☐
7. หม้อหุงต้มอาหาร ไฟฟ้า	☐	☐	17. รถบรรทุกเล็ก/รถปิกอัพ/รถตู้	☐	☐
8. เตาแก๊สหุงต้ม	☐	☐	18. รถจักรยานยนต์	☐	☐
9. กระติกต้มน้ำไฟฟ้า	☐	☐	19. รถอีแต๋น	☐	☐
10. เตาอบไมโครเวฟ	☐	☐			

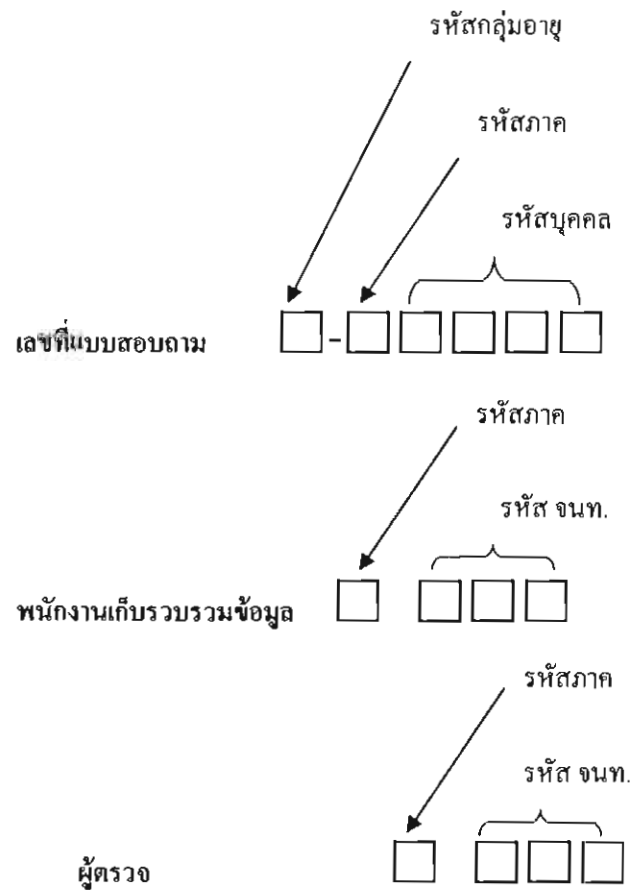
จ. การทดสอบไอโอดีนในเกลือ ที่ใช้ในครัวเรือน (ทดสอบเฉพาะตัวอย่างที่นัดหมายได้)	
ผลการทดสอบ ระดับ ไอโอดีนในเกลือระบุชื่อ.....	
☐ 0 ppm	☐ 5 ppm ☐ 15 ppm ☐ 30 ppm ☐ 50 ppm

คำแนะนำผลการทดสอบไอโอดีน

1. เกลือเสริมไอโอดีนควรมีปริมาณไอโอดีน (ในรูปของไอโอดีน) 30 – 50 พีพีเอ็ม (ส่วนในล้านส่วน)
2. เกลือที่ทดสอบได้ต่ำกว่า 30 พีพีเอ็ม ถือว่าไม่ได้มาตรฐาน

สำหรับ วันตรวจร่างกาย บุคคลตัวอย่างมาให้สัมภาษณ์และตรวจร่างกาย ตามที่นัดหมายหรือไม่ ? ☐ 1. มา ☐ 2. ไม่มา ระบุเหตุผล.....

วิธีการใส่รหัส

รหัสกลุ่มอายุ : A (กลุ่ม 1 – 5 ปี), B (กลุ่ม 6 – 14 ปี), C (กลุ่ม 15 – 59 ปี) และ D (กลุ่ม 60 ปีขึ้นไป)

รหัสภาค : 1 (ภาคเหนือ), 2(ภาคกลาง), 3 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ), 4 (ภาคใต้) และ 5(กทม.)

แบบบันทึกการค้นหามุคคลตัวอย่าง กลุ่มวัยแรงงานและผู้สูงอายุ

เลขที่แบบสอบถาม

 -

พนักงานเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ตรวจ

เลือกโดยขีด × ลงในช่องตัวเลือก ดังนี้ ☒ หรือเติมตัวเลขลงในช่อง ที่ต้องเติมเป็นตัวเลข เช่น 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

ก.	ตัวอย่างอยู่ในบัญชี ชุดที่ 1. 2. 3. ลำดับที่
ข.	ภาค 1. เหนือ 2. กลาง 3. ตะวันออกเฉียงเหนือ 4.ใต้ 5. กรุงเทพมหานคร
ค.	จังหวัด..... รหัสจังหวัด
ง.	อำเภอ..... รหัสอำเภอ
จ.	เขตการปกครอง 1. ในเขตเทศบาล ชื่อ..... 2. นอกเขตเทศบาล
ฉ.	ตำบล..... รหัสตำบล
ช.	หน่วยเลือกตั้ง เลขที่..... รหัสเลขที่หน่วย/ หมู่บ้าน
	หมู่บ้าน เลขที่..... ชื่อ.....

ชื่อ-สกุล บุคคลตัวอย่าง :

อายุ ปี เพศ : 1. ชาย 2. หญิง

กรณีมีผู้ให้ข้อมูลแทนบุคคลตัวอย่าง

ชื่อ-สกุล ผู้ให้ข้อมูล :

ความสัมพันธ์ของผู้ให้ข้อมูลกับบุคคลตัวอย่าง

1. คู่สมรส 2. บุตรชาย 3. บุตรสาว 4. พ่อ/แม่
 5. หลาน 6. พี่/น้อง 7.ญาติ 8. เพื่อนบ้าน
 9. พยาบาล/ผู้ช่วยพยาบาล 10. อื่นๆ (ระบุ).....

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน 13 หลัก :

ที่อยู่จริง : บ้านเลขที่ หมู่ที่..... ซอย..... หมู่บ้าน.....

ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์บ้าน : 0 โทรศัพท์มือถือ: 0

พบบ้าน (บุคคลตัวอย่าง) หรือไม่

☐ 1. พบ บ้าน☐ 1.1 พบบุคคลตามรายชื่อ☐ 1.2 ไม่พบบุคคล ระบุเหตุผล.....☐ 2. ไม่พบบ้าน☐ 2.1 ไม่มีบ้านเลขที่นี้☐ 2.2 อื่นๆ ระบุเหตุผล.....

บันทึกการติดตาม

ครั้งที่	ว/ค/ป	เวลา	รายละเอียด	นัดครั้งต่อไป	
				ว/ค/ป	เวลา
1					
2					
3					

ผลการนัดหมาย

วันนัดสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย

วันที่ / เดือน / ปี เวลา.....น.

☐ 1. นัดหมายได้

สถานที่ตรวจร่างกาย

 / / 2 5 5 1

→ เ็นชื่อด้านล่างและถามต่อหน้า 3

☐ 2. นัดหมายไม่ได้ เพราะ

ข้อสรุปกรณีนัดหมายไม่ได้ (ตามส่วนนี้แล้วจบการสัมภาษณ์)

☐ 1. หาด้านไม่พบ☐ 2. บ้านไม่มีคนในครัวเรือนเดิมอยู่ (ย้ายออกครัวเรือน)☐ 3. พบบุคคลตัวอย่างไม่พบหรือย้ายออกนอกพื้นที่☐ 4. ไม่มีคนอาศัยในบ้าน (พยายามถามมากกว่า 2 ครั้ง)☐ 5. บุคคลตัวอย่างปฏิเสธการให้ข้อมูล

ด้านปัญหาสุขภาพ

☐ 6. มีปัญหาสุขภาพทางจิต ของผู้ตอบสัมภาษณ์

6.1 สาเหตุของปัญหา.....

6.2 ขณะนี้ ☐ 6.2.1 นอนรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล

ระบุ(ชื่อ รพ.).....

ระบุ (ชื่อโรค).....

☐ 6.2.2 อยู่ในสภาพที่ไม่สามารถให้ข้อมูลได้

เนื่องจาก ระบุ.....

☐ 7. ปัญหาอื่นๆ ระบุ.....

ชื่อ-สกุล.....
(วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2551)

ผู้ค้นหาบุคคลตัวอย่าง

ชื่อ-สกุล.....
(วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2551)

ผู้ตอบสัมภาษณ์

ลักษณะที่อยู่อาศัย (ถามเฉพาะตัวอย่างที่นัดหมายได้)					
1. ประเภทที่อยู่อาศัย					
☐ 1. บ้านโคก	☐ 2. ห้องแถว ตึกแถว หรืออาคารพาณิชย์	☐ 3. ทาวน์เฮาส์ บ้านแฝด			
☐ 4. ห้องชุด (อพาร์ทเมนต์ แฟลตหรือคอนโดมิเนียม)	☐ 5. ห้องภายในบ้าน	☐ 6. เพิงพักชั่วคราว			
☐ 7. อื่นๆ ระบุ.....					
2. ลักษณะที่อยู่อาศัย					
☐ 1. ตึก	☐ 2. ไม้	☐ 3. ครึ่งตึกครึ่งไม้	☐ 4. วัสดุที่ไม่ถาวรในท้องถิ่น		
☐ 5. วัสดุที่ใช้แล้ว เช่น หีบ ลัง	☐ 6. อื่นๆ (ระบุ).....				
3. สถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัย					
☐ 1. เป็นเจ้าของบ้านและที่ดิน	☐ 2. เป็นเจ้าของบ้านแต่เช่าที่ดิน	☐ 3. เป็นเจ้าของบนที่ดินสาธารณะ			
☐ 4. เช่าซื้อ	☐ 5. เช่า	☐ 6. อยู่โดยผู้อื่นเสียดำเช่าให้	☐ 7. อยู่โดยไม่ต้องเสียดำเช่า		
4. การใช้ส้วม					
☐ 0. ไม่มีส้วม	☐ 1. ส้วมชักโครก	☐ 2. ส้วมซึม	☐ 3. ส้วมชักโครกและส้วมซึม		
☐ 4. ส้วมหลุม ถึง บ่อปลา ถ่ายลงแม่น้ำลำคลองหรือส้วมลักษณะอื่นๆ (โดยมีห้องกั้น).....					
5. น้ำดื่มและน้ำใช้ ที่ใช้เป็นส่วนใหญ่ ได้แก่					
รายการน้ำดื่ม	มี	ไม่มี	รายการน้ำใช้	มี	ไม่มี
1. น้ำดื่มบรรจุขวด	☐	☐	4. น้ำใช้จากน้ำประปา	☐	☐
2. น้ำดื่มจากน้ำประปา	☐	☐	5. น้ำใช้จากแหล่งอื่น เช่น น้ำบ่อ, น้ำฝน น้ำจากแม่น้ำลำธาร	☐	☐
3. น้ำดื่มจากแหล่งธรรมชาติ เช่น น้ำบ่อ, น้ำฝน, น้ำจากแม่น้ำลำธาร	☐	☐			

6. ครุภัณฑ์เป็นเจ้าของสิ่งของต่างๆต่อไปนี้หรือไม่					
รายการ	มี	ไม่มี	รายการ	มี	ไม่มี
1. เติ่งนอน ไม้หรือโลหะ	☐	☐	11. เครื่องปรับอากาศ	☐	☐
2. เครื่องเล่นซีดี/วีซีดี/ดีวีดี	☐	☐	12. เครื่องทำน้ำอุ่น	☐	☐
3. เครื่องซักผ้า	☐	☐	13. เครื่องคอมพิวเตอร์	☐	☐
4. โทรศัพท์	☐	☐	14. โทรศัพท์บ้าน(รวม PCT)	☐	☐
5. ตู้เย็น	☐	☐	15. โทรศัพท์มือถือ/เคลื่อนที่	☐	☐
6. เตาไฟฟ้า	☐	☐	16. รถยนต์ส่วนบุคคล	☐	☐
7. หม้อหุงต้มอาหารไฟฟ้า	☐	☐	17. รถบรรทุกเล็ก/รถปิกอัพ/รถตู้	☐	☐
8. เตาแก๊สหุงต้ม	☐	☐	18. รถจักรยานยนต์	☐	☐
9. กระติกต้มน้ำไฟฟ้า	☐	☐	19. รถอีแต๋น	☐	☐
10. เตาอบไมโครเวฟ	☐	☐			

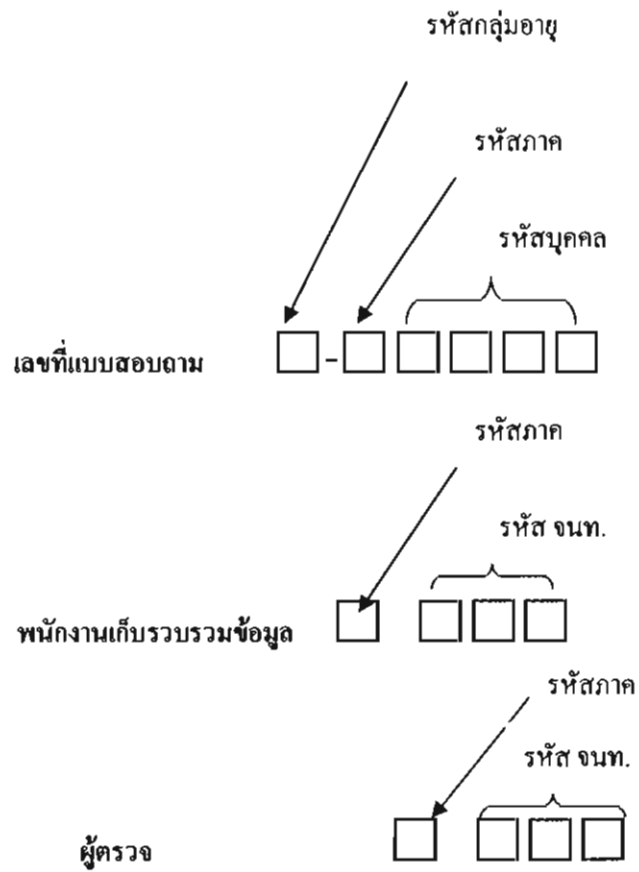
ง. การทดสอบไอโอดีนในเกลือ ที่ใช้ในครัวเรือน (ทดสอบเฉพาะตัวอย่างที่นัดหมายได้)	
ผลการทดสอบ ระดับ ไอโอดีนในเกลือระบุ ชี้อ.....	
☐ 0 ppm	☐ 5 ppm ☐ 15 ppm ☐ 30 ppm ☐ 50 ppm

คำแนะนำผลการทดสอบไอโอดีน

- เกลือเสริมไอโอดีนควรมีปริมาณไอโอดีน (ในรูปของไอโอเคท) 30 – 50 พีพีเอ็ม (ส่วนในล้านส่วน)
- เกลือที่ทดสอบได้ต่ำกว่า 30 พีพีเอ็ม ถือว่าไม่ได้มาตรฐาน

สำหรับ วันตรวจร่างกาย	
บุคคลตัวอย่างมาให้สัมภาษณ์ และตรวจร่างกาย ตามที่นัดหมายหรือไม่ ?	
☐ 1. มา	☐ 2. ไม่มา ระบุเหตุผล.....

วิธีการใส่รหัส

รหัสกลุ่มอายุ : A (กลุ่ม 1 – 5 ปี), B (กลุ่ม 6 – 14 ปี), C (กลุ่ม 15 – 59 ปี) และ D (กลุ่ม 60 ปีขึ้นไป)

รหัสภาค : 1 (ภาคเหนือ), 2 (ภาคกลาง), 3 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ), 4 (ภาคใต้) และ 5 (กทม.)

แนวทางการบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกการค้นหานุคคลตัวอย่าง

ในการบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกการค้นหานุคคลตัวอย่าง ให้พนักงานค้นหานุคคลตัวอย่างบันทึกข้อมูล โดยใช้คินสอ 2B โดยการเขียนคำลงบน เส้นประ.....

หรือ ทำเครื่องหมายกากบาท X ลงในช่อง ☐ และเติมตัวเลขลงในช่อง ☐ ที่ต้องเติมตัวเลข และควรระมัดระวังไม่ให้แบบบันทึกข้อมูลยับ

1. การบันทึกเลขที่แบบสอบถาม (Q-code)

การติดตามบุคคลตัวอย่าง ให้บันทึกเลขที่แบบสอบถาม Q-code ของตัวอย่างลงในแบบบันทึก หากหานุคคลตัวอย่างจากบัญชี ชุดที่ 1 ไม่พบ และต้องหานุคคลในบัญชีตัวอย่าง ชุดที่ 2 หรือ 3 แทน ให้ใช้

Q-code เดิมของบุคคลนั้น โดยระบุใน ข้อ ก. ว่า บุคคลตัวอย่างนี้มาจากบัญชีชุดที่ 1, 2 หรือ 3 และอยู่ในลำดับที่เท่าไร ของบัญชีรายชื่อ

2. พนักงานค้นหานุคคลตัวอย่าง เติมรหัสพนักงาน (ที่ทางเครือข่ายการสำรวจ ภูมิภาคเป็นผู้กำหนด) ลงในช่องมุมบนขวา ต่อจากเลขที่แบบสอบถาม และรหัสผู้ตรวจแบบสอบถาม

3. การบันทึก รหัสจังหวัด อำเภอ ตำบล หน่วยเลือกตั้ง ให้เขียนชื่อจังหวัด อำเภอ ตำบล ลงบน

เส้นประ.....และเติมตัวเลขรหัสจังหวัด รหัสอำเภอ ตำบล หน่วยเลือกตั้ง ลงในช่อง ☐

4. การบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลตัวอย่าง เขียนคำลงบน เส้นประ.....

หรือ ทำเครื่องหมายกากบาท X ลงในช่อง ☐ และเติมตัวเลขลงในช่อง ☐ ที่ต้องเติมตัวเลข และบันทึกเลขบัตรประจำตัวประชาชน เบอร์โทรศัพท์สำหรับติดต่อบุคคลตัวอย่างให้ครบถ้วน

5.การบันทึกการติดตาม

ให้บันทึกผลการติดตามตัวอย่างว่า พบ หรือ ไม่พบ พร้อมระบุลงในบันทึกการติดตาม ว่ามีการติดตามบ้านตัวอย่างทั้งหมดกี่ครั้ง รวมทั้งบันทึกการนัดหมาย โดยลงวันที่ เวล่านัดหมาย และสถานที่ ตรวจร่างกายและสัมภาษณ์ครั้งต่อไป

กรณีที่น่าค้นหาได้ ให้ถามคำถามในส่วนของคุณสมบัติที่อยู่อาศัยและทำการทดสอบเกลือไอโอดีนในบ้าน

กรณีไม่น่าค้นหาไม่ได้ ให้บันทึกเหตุผล ลงในข้อสรุปกรณีไม่น่าค้นหาไม่ได้

6. การบันทึกข้อมูลลักษณะที่อยู่อาศัย

หากทำการนัดหมายตัวอย่างได้ ให้สอบถามเกี่ยวกับลักษณะที่อยู่อาศัย อาจใช้การสังเกตประกอบ เช่น คำถามข้อ 1 – 2 ประเภทที่อยู่อาศัย เป็น บ้านโคก ห้องแถว หรือทาวน์เฮาส์, ลักษณะที่อยู่อาศัยเป็น ดึก ไม้ หรือวัสดุไม้อาวัว ส่วนคำถามข้อ 3 – 6 ให้สอบถามกับผู้ตอบสัมภาษณ์ในครัวเรือนนั้นๆ

7. การทดสอบไอโอดีน

หากทำการนัดหมายตัวอย่างได้ ให้ขออนุญาตเก็บตัวอย่างเกลือในครัวเรือน ทำการทดสอบด้วยชุดทดสอบไอโอเดทในเกลือเสริมไอโอดีน (I-KIT) ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ใช้ช้อนที่ให้มาตักเกลือให้พอดีเต็มขอบช้อน (อย่าให้พุ่งขึ้น) ถ้าเกลือเม็ดใหญ่ให้บดให้ละเอียดก่อน
2. เทเกลือลงบนแผ่นพลาสติกที่มากับชุดทดสอบ
3. เขย่าขวดน้ำยา และหยคน้ำยา 3 หยด ลงบนเกลือ
4. ผสมน้ำยาและเกลือให้เข้ากัน โดยใช้ปลายช้อนคนให้เป็นวงขนาดเท่าเหรียญบาทเล็ก คู่มือที่เก็ดยื่นภายใน 1 ถึง 5 นาที
5. อ่านค่าไอโอเดท โดยเทียบกับแถบสีมาตรฐาน หรือค่าระหว่างแถบสีมาตรฐาน คือค่าระหว่าง 0-5, 5-15, 15-30 และ 30-50 พีพีเอ็ม
6. ล้างแผ่นพลาสติกและช้อน เพื่อเก็บไว้ใช้ต่อไป

ภาพชุดทดสอบไอโอเดทในเกลือเสริมไอโอดีน (I-KIT)

การอ่านผล

ให้เทียบเคียงสีที่อ่านผลได้กับแถบสีมาตรฐานข้างกล่อง และบันทึกข้อมูลโดยทำ

เครื่องหมายกากบาท X ลงในช่อง ☐ ให้ตรงกับผลที่ที่อ่านได้ และแจ้งให้ตัวอย่างทราบถึงผลการทดสอบเกลือไอโอดีนในบ้าน

แนวทางการกำหนดเลขที่แบบสัมภาษณ์ (Q-code)

ในการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 4 ได้ทำการกำหนดเลขที่แบบสัมภาษณ์ (Q-code) ให้กับบุคคลตัวอย่าง (ผู้ตอบสัมภาษณ์) เป็นรายบุคคล โดยแต่ละบุคคลจะมีเลขที่เฉพาะ (unique number) ที่ไม่ซ้ำกับบุคคลตัวอย่างอื่นๆ เพื่อให้เลขที่ Q-code เป็นตัวแทนในการอ้างอิงไปสู่บุคคลตัวอย่างนั้นๆ โดยรหัส Q-code จะมีทั้งสิ้น 6 หลัก

หลักที่ 1 ตัวอักษร A, B, C, D ตัวใหญ่ หมายถึง ชุดแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามกลุ่มอายุ

- A หมายถึง แบบสัมภาษณ์กลุ่มเด็ก อายุ 1 – 5 ปี
- B หมายถึง แบบสัมภาษณ์กลุ่มเด็ก อายุ 6 – 14 ปี
- C หมายถึง แบบสัมภาษณ์กลุ่มวัยแรงงาน อายุ 15 – 59 ปี
- D หมายถึง แบบสัมภาษณ์กลุ่มวัยสูงอายุ อายุ 60 ปีขึ้นไป

หลักที่ 2 เป็นตัวเลข 1 หลัก หมายถึง รหัสภาค ที่ได้ทำการสำรวจ

- 1 หมายถึง ภาคเหนือ
- 2 หมายถึง ภาคกลาง
- 3 หมายถึง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 4 หมายถึง ภาคใต้
- 5 หมายถึง กรุงเทพมหานคร

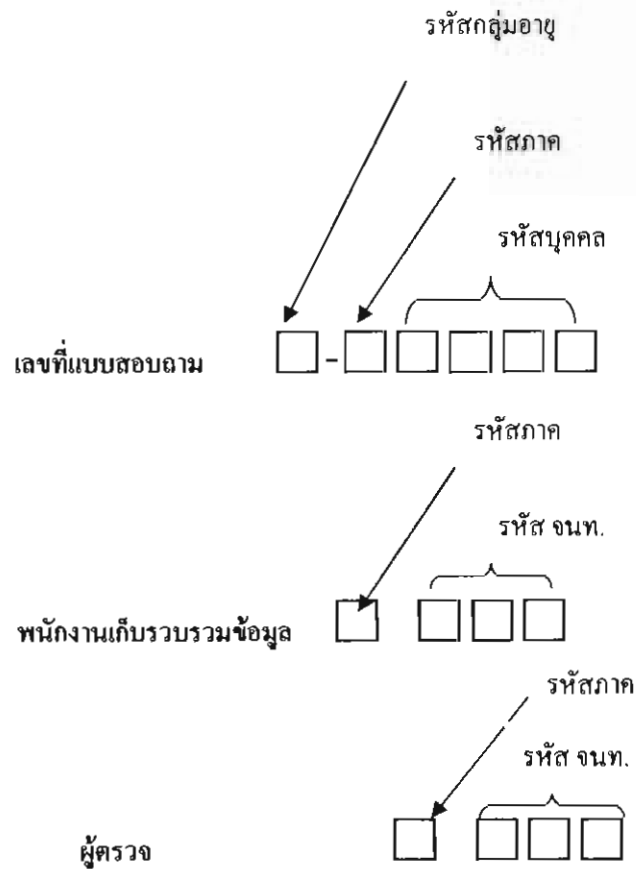
หลักที่ 3 – 6 เป็นตัวเลข 4 หลัก หมายถึง รหัสบุคคลตัวอย่าง เริ่มต้นจากรหัส 0001 ไปจนถึงรหัสที่ 9999

ตัวอย่างการกำหนดรหัส Q-code

C	5	0	1	2	5

หมายถึง บุคคลตัวอย่างผู้นี้อยู่ในกลุ่มอายุ 15 – 59 ปี ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์กลุ่มวัยแรงงาน ในกรุงเทพมหานคร เป็นลำดับที่ 0125

วิธีการใส่รหัส

รหัสกลุ่มอายุ : A (กลุ่ม 1 – 5 ปี), B (กลุ่ม 6 – 14 ปี), C (กลุ่ม 15 – 59 ปี) และ D (กลุ่ม 60 ปีขึ้นไป)

รหัสภาค : 1 (ภาคเหนือ), 2 (ภาคกลาง), 3 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ), 4 (ภาคใต้) และ 5 (กทม.)

การใช้เลขที่แบบสัมภาษณ์ (Q-code)

ในการเก็บข้อมูลการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยนั้น เพื่อการอ้างอิงรายบุคคลที่ถูกต้อง ครบถ้วนและมีความสมบูรณ์ จะต้องมีการใช้รหัส Q-code เพื่อแสดงถึงบุคคลตัวอย่างนั้นๆ ดังรายการต่อไปนี้

1. แบบบันทึกการติดตามบุคคลตัวอย่าง (PS01, PS02)
2. แบบสัมภาษณ์
3. กระป๋องปัสสาวะ
4. Tube เลือด
5. แบบฟอร์มส่ง-รับ ตัวอย่างเลือดและปัสสาวะจากหน่วยเก็บข้อมูลส่งโรงพยาบาล จังหวัด (S01)

6. ใบนําส่ง Serum และ Buffy coat จากโรงพยาบาลจังหวัดส่งคลังตัวอย่าง
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (S02)
7. แบบฟอร์ม ส่ง – รับ ตัวอย่างเลือด และปัสสาวะ จาก Lab รพ.จังหวัด ถึง Lab รพ.
รามธิบดี (S04)
8. แบบฟอร์ม ส่ง-รับ ตัวอย่างปัสสาวะตรวจไอโอคีน (S05)
9. ผล Lab ที่ส่งตรวจเลือดและปัสสาวะ
10. ผลการตรวจวัดสมรรถภาพปอดด้วยเครื่อง Spirometer
11. แบบรายงานผลการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย (รายบุคคล)

ข้อควรระวัง

ควรทำการตรวจสอบ Q-code ของแบบสัมภาษณ์, Tube เลือด และ ปัสสาวะ ให้ถูกต้อง
หากเป็นบุคคลเดียวกัน จะต้องมียี่ห้อ Q-code เดียวกันทั้งหมด

บทที่ 6

การตรวจร่างกาย

6.1 การเตรียมตัวเพื่อมาตรวจร่างกาย

การตรวจร่างกายขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การวัดส่วนสูง การชั่งน้ำหนัก การวัดรอบเส้นรอบเอว และการวัดความดันเลือดตามลำดับ

ผู้เข้ารับการตรวจร่างกายขั้นพื้นฐาน ควรได้รับการพักผ่อนอย่างเพียงพอในวันก่อนเข้ารับการตรวจงดดื่มสุรา งดสูบบุหรี่อย่างน้อย 1 ชั่วโมงก่อนการตรวจ ควรสวมเสื้อผ้าที่เบาสบาย ไม่รัดแน่นจนเกินไป เพื่อความสะดวกในการตรวจร่างกายขั้นพื้นฐาน

6.2 การตรวจร่างกายในผู้ใหญ่

6.2.1 การวัดส่วนสูง

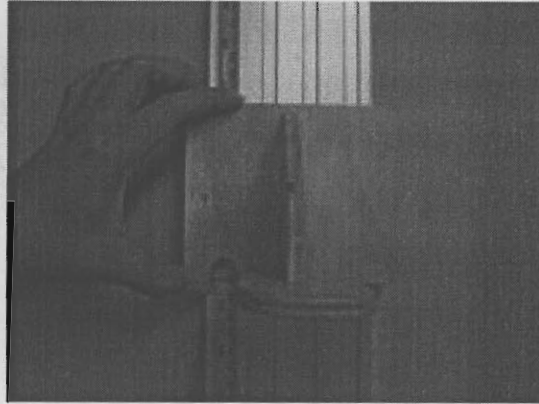
เครื่องมือที่ใช้วัด ควรเป็นเครื่องที่วัดได้ทั้งความสูงและน้ำหนัก (ดังในรูป)

ขั้นตอนการตรวจ

1. ให้ผู้รับการตรวจถอดรองเท้า เครื่องประดับที่มีน้ำหนักมาก เครื่องประดับบนศีรษะ หมวก
2. ให้ผู้รับการตรวจยืนตรง น้ำหนักกระจายลงบนฝ่าเท้าสองข้างเท่าๆ กัน (สังเกตจากปลายเท้ากางห่างจากกันพอประมาณ)
3. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบตำแหน่งของสันเท้าทั้งสองข้าง กัน หลัง และด้านหลังของศีรษะ ต้องชิดกับแท่นวัดด้านหลัง
4. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสายตาของผู้รับการตรวจมองตรงไปข้างหน้า ศีรษะไม่ให้เงยหรือก้มหน้ามากเกินไป โดยสังเกตจากระดับของเบ้าตาล่างต้องขนานกับพื้น
5. เดือนให้ผู้รับการตรวจหายใจเข้าออกในจังหวะปกติอย่างสม่ำเสมอ
6. เจ้าหน้าที่กดวัดแท่นวัดที่บริเวณด้านบนบนของศีรษะ โดยกดทับเส้นผมให้แนบกับหนังศีรษะที่สุด (ไม่วัดรวมความหนาของเส้นผม)

7. ให้ผู้เข้ารับการตรวจออกจากเครื่องวัดความสูง หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่อ่านค่าความสูงที่ได้ ซึ่งจะแสดงอยู่ที่กึ่งกลางของแท่นวัด ดังแสดงในภาพ

6.2.2 การชั่งน้ำหนัก

เครื่องมือที่ใช้ เครื่องวัดน้ำหนักแบบดิจิทัล

การ calibrate ประจำวัน

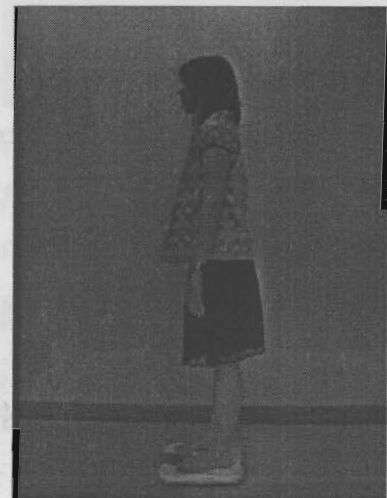
เจ้าหน้าที่ชั่งน้ำหนักตามปกติ บันทึกน้ำหนักที่วัดได้ หลังจากนั้นวางแท่งน้ำหนัก 5-10 กิโลกรัม จำนวน 1-2 แท่ง แล้ววัดน้ำหนักใหม่ที่เพิ่มขึ้นว่าเท่ากับแท่งน้ำหนักที่ได้วางเพิ่มเข้าไปหรือไม่

ขั้นตอนการตรวจ

1. ผู้เข้ารับการตรวจแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่เบาสบาย ควรถอดเสื้อผ้าหรือเครื่องประดับที่เกินความจำเป็นเช่น เช่น สวท ผ้าพันคอ รองเท้า เครื่องประดับที่มีน้ำหนัก

2. ผู้เข้ารับการตรวจก้าวขึ้นยืนบนแท่นวัดที่ละก้าว ยืนตรง หน้ามองตรง และรอให้ตัวเลขกระพริบ 3 ครั้งจนหยุด

3. เจ้าหน้าที่อ่านตัวเลขจากหน้าจอ

6.2.3 การวัดเส้นรอบเอว

อุปกรณ์ non-elastic measuring tape, กระดาษ
ติดข้างฝาความสูงเท่าคนจริง, เก้าอี้สำหรับ
เจ้าหน้าที่

เส้นรอบเอว หมายถึง เส้นกึ่งกลางระหว่าง
ขอบล่างของกระดูกซี่โครงซี่สุดท้าย และ Iliac crest
โดยวัดจากแนว Mid-axilla

ท่าที่ใช้ในการวัดเส้นรอบเอว คือ ผู้เข้ารับ
การตรวจยืน เท้าสองข้างอยู่ในระดับเดียวกัน แขนทั้งสอง
แนบข้างลำตัว ฝ่ามือหันเข้าหาด้านในลำตัว

ขั้นตอนการวัด

1. ควรตรวจก่อนว่า ผู้เข้ารับการตรวจไม่ควรสวมเสื้อผ้าที่รัดแน่นจนเกินไป
2. ผู้ตรวจอยู่ด้านข้างของผู้เข้ารับการตรวจ
และอ่านค่าในระดับสายตา
3. ผู้เข้ารับการตรวจยืนตรง เท้าทั้งสองข้างอยู่
ระดับเดียวกัน และห่างจากกันในระดับที่ผู้
เข้าตรวจรู้สึกสบาย น้ำหนักกระจายลงสอง
เท้าอย่างเท่าๆ กัน (ปลายเท้าควรห่างกัน
ประมาณ 12 – 15 cm)
4. เตือนให้ผู้เข้ารับการตรวจให้หายใจเป็น
ปกติ ไม่เร็วหรือช้าเกินไป การวัดเส้นรอบ
เอวควรวัดในขณะที่ผู้เข้ารับการตรวจ
หายใจออก
5. เลิกเสื้อของผู้เข้ารับการตรวจขึ้น หาเส้น
รอบเอว โดยวัดจากเส้นกึ่งกลางระหว่าง
ขอบล่างของกระดูกซี่โครงซี่สุดท้าย และ
Iliac crest โดยวัดจากแนว Mid-axilla
6. วัดเส้นรอบเอวด้วย Non-elastic measuring
tape ไม่ควรรัดเอวแน่นหรือหลวม
จนเกินไป

7. ให้ผู้รับการตรวจหาใจจรรรคา วัดขณะหาใจออก ไม่แ่ม่่วท้อง

8. อ่านทศนิยม 1 ตำแหน่ง

6.2.4 การวัดเส้นรอบสะโพก

ใช้อุปกรณ์แบบเดียวกันกับการวัดเส้นรอบเอว แต่เลื่อนลงมาวัดบริเวณสะโพกซึ่งเป็นบริเวณที่กว้างที่สุดของร่างกายท่อนล่าง ผู้วัดต้องไม่สัมผัสที่จะเลื่อนขอบกางเกงของผู้เข้ารับการตรวจลงมาด้วย

6.2.5 การวัดความดันเลือด

เครื่องมือที่ใช้ เครื่องมือวัดความดันเลือดแบบคิจิตอลของ Microlife รุ่น BP3AG1, สายวัดแบบมาตรฐาน (Non-elastic measuring tape)

ห้องที่ใช้ในการวัดความดัน ควรเป็นห้องที่เงียบสงบ มีอุณหภูมิที่เหมาะสม ไม่เย็นหรือร้อนจนเกินไป

ข้อมูลสำคัญที่ต้องบันทึกทุกครั้งก่อนวัดความดัน คือ ขนาดเส้นรอบวงแขนส่วนที่กว้างที่สุด และขนาดของ Cuff ที่เลือกใช้ เวลาที่ตรวจวัด และอุณหภูมิของห้อง

การเตรียมความพร้อมของผู้เข้ารับการตรวจวัดความดัน

1. อย่างน้อย 1 ชั่วโมงก่อนเข้ารับการตรวจ ควรงดอาหารและน้ำ รวมถึงการสูบบุหรี่ การกินยาที่มีผลกับความดัน
2. ไม่ควรได้รับการทำหัตถการใดๆ หรือกิจกรรมใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือแม้แต่การออกกำลังกายภายในช่วง 1 ชั่วโมงก่อนตรวจ
3. ควรปัสสาวะก่อนเข้ารับการตรวจ และต้องไม่รู้สึกละปวดปัสสาวะขณะตรวจ
4. นั่งพักก่อนการตรวจ 5 นาที ขณะวัดความดันห้ามพูด
5. ไม่สวมเสื้อผ้าที่รัดแน่นจนเกินไป

การจัดท่าทางของผู้เข้ารับการตรวจ

ให้ผู้เข้ารับการวัดความดันนั่งในท่าสบาย โดยเท้าต้องวางถึงพื้น ไม่ลอยเหนือพื้น ไม่นั่งไขว่ห้าง หากเท้าสูงเหนือพื้นควรจัดหาแท่นรองเท้าให้ผู้เข้าตรวจ และเก้าอี้สำหรับผู้เข้ารับการวัดความดันควรมีพนักพิงหลังด้วย

ให้ผู้เข้ารับการวัดความดันวางแขนด้านขวา*ที่โต๊ะ โดยหงายฝ่ามือขึ้น ระดับของฝ่ามือและข้อศอกควรอยู่ในระนาบเดียวกันและอยู่ระดับเดียวกับหัวใจ (ราวนม) ข้อศอกควรอยู่ในท่าองเล็กน้อย หากแขนขวามีผื่นคัน เพื่อก รอยออก บาดแผลที่ยังอยู่ระหว่างการรักษา ผื่นออกได้ผิวหนัง

มี Arterovenous shunt หรือมีการใส่เครื่องมือจำพวก Intravenous access device หรือเคยผ่าตัด Unilateral radical mastectomy ที่เต้านมด้านขวา กรณีทั้งหมดนี้ให้เปลี่ยนมาใช้แขนซ้ายแทน กรณีที่มีปัญหาดังกล่าวทั้งสองข้างให้งดเว้นการวัดความดัน

เลือกน้ำดี

ขั้นตอนการวัดความดันเลือด

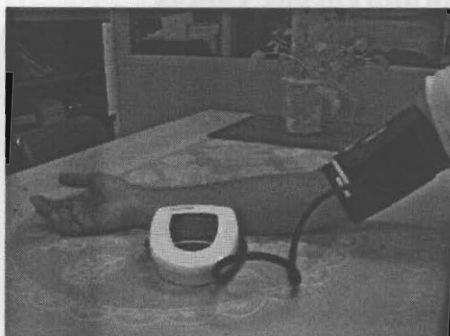
1. ให้ผู้เข้าตรวจกดกลายเสื้อขึ้นจนสุดแขน
2. วัดเส้นรอบวงแขนส่วนเหนือข้อศอกขึ้นไปโดยวัดส่วนกว้างที่สุดเป็นหน่วยเซนติเมตร
3. เลือกขนาดของ Cuff ที่เหมาะสม โดย Cuff ของเครื่องวัดความดันเลือด Microlife รุ่น BP3AG1 มี Cuff ให้เลือก 3 ขนาด คือ S M L ตามขนาดของเส้นรอบวงแขน

ขนาด cuff	เส้นรอบวงแขนส่วนเหนือข้อศอก
S สำหรับเด็ก (10-14 ปี)	17-22 cm
M สำหรับผู้ใหญ่และ ผู้สูงอายุ	22-32 cm
L สำหรับคนที่มี ขนาดแขนใหญ่ มาก, อ้วน	32-42 cm

4. พัน cuff โดยให้ขอบล่างของ cuff อยู่เหนือ Antecubital fossa หรือ ข้อศอก ประมาณ 2-3 เซนติเมตร และขอบบนของ cuff ต้องไม่พันทับแขนเสื้อของผู้เข้ารับการตรวจ ความแน่นของ cuff ควรให้พอดีไม่ให้ผู้เข้ารับการตรวจรู้สึกแน่นหรือหลวมเกินไป

5. กดปุ่ม On/Off button 1 เพื่อเริ่มการวัดความดันเลือด เครื่องจะสูบลมเข้า Cuff โดยอัตโนมัติ จนเมื่อความดันขึ้นไปถึงระดับหนึ่ง เครื่องจะหยุดสูบลมเข้า

cuff และความดันจะค่อย ๆ ลดลงมา ระหว่างทำการวัดความดันเลือดจะมีเสียงป๊อป (Beep) ตามจังหวะการเต้นของหัวใจ

6. เมื่อถึงระดับที่ความดันเลือดของผู้เข้ารับการตรวจวัดแล้ว เสียงป๊อป (Beep) ที่ร้องตามจังหวะการเต้นของหัวใจจะเปลี่ยนเป็นเสียงป๊อปขาวโดยอัตโนมัติ ที่หน้าจอแสดงผลจะแสดงค่าความดันซิสโตลิก ความดันไดแอสโตลิก และชีพจรของหัวใจต่อ 1 นาที

7. หลังจากนั้นเครื่องจะปล่อยลมออกจาก Cuff โดยอัตโนมัติ เมื่อลมหมดให้ปลด Cuff ออก

8. ระหว่างการวัดให้ผู้เข้ารับการตรวจวัดความดันเลือดหายใจเข้าออกด้วยจังหวะสม่ำเสมอ ไม่เกร็งกล้ามเนื้อแขน และควรเว้นการพูดคุย

9. วัดความดันทั้งหมด 3 ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน 1 นาที โดยควรแก้ cuff ออกและพันใหม่ทุกครั้ง

6.2.6 การวัด Arm span

อุปกรณ์ Non-elastic measuring tape

Arm span หมายถึง จุดกึ่งกลางของร่องกระดูกอกด้านบน (Suprasternal notch) ถึงแนวกระดูก Metacarpophalangeal joint ของนิ้วกลางและนิ้วนาง

ท่าที่ใช้ในการวัด คือ ผู้เข้ารับการตรวจยืนเท้าสองข้างอยู่ในระดับเดียวกัน หายใจเข้าออกด้วยจังหวะสม่ำเสมอ แขนกางออกตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือหงายออกทางด้านหน้า

ขั้นตอนการวัด

1. ตรวจท่าเริ่มต้นซึ่งคล้ายกับการวัดเส้นรอบเอวและสะโพก คือ การยืนให้น้ำหนักกระจายลงสองเท้าอย่างเท่า ๆ กัน เตือนให้ผู้เข้ารับการตรวจหายใจเข้าออกในจังหวะสม่ำเสมอ

2. ให้ผู้เข้ารับการตรวจกางแขนขวาดึงฉากกับลำตัวโดยหงายฝ่ามือออกทางด้านหน้า (หากแขนขวาพิการผิดปกติให้ใช้แขนซ้ายแทน)
3. เริ่มต้นวัด arm span จากจุดกึ่งกลางร่องกระดูกอกด้านบน (suprasternal notch) โดยใช้ Non-elastic tape ลากผ่านคันท่อนแขน ข้อศอก มือ จนถึงจุดกึ่งกลางระหว่างแนวกระดูก Metacarpophalangeal joint ของนิ้วกลางและนิ้วนาง

6.3 การตรวจร่างกายในเด็ก (ตั้งแต่ 1 ขวบขึ้นไป)

อุปกรณ์ เครื่องชั่งน้ำหนัก ที่วัดความยาว สายวัด

6.3.1 น้ำหนัก

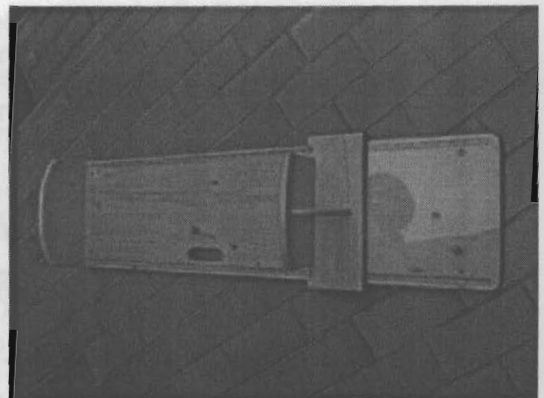
ข้อปฏิบัติในการชั่งน้ำหนัก

1. วางเครื่องชั่งบนพื้นที่ได้ระดับถูกต้อง
2. กดปุ่มเริ่มการทำงาน
3. เมื่อเลขที่หน้าปัดของเครื่องชั่งเป็น "0.0" ให้เด็กที่ถอดเครื่องแต่งกายแล้วยืนบนเครื่องชั่ง เท้าทั้ง 2 ข้างอยู่บนแป้นยืน รอจนตัวเลขนิ่งและกระพริบ บันทึกค่าตัวเลขเป็นกิโลกรัมทศนิยม 1 ตำแหน่ง ลงในแบบบันทึก
4. ในกรณีที่เด็กไม่ยอมยืนบนเครื่องชั่ง ให้ชั่งน้ำหนักของมารดา โดยให้มารดาขึ้นบนเครื่องชั่งให้เท้าอยู่บนแป้น และทิ้งน้ำหนักลงบนเท้าทั้งสองเท้ากัน บันทึกน้ำหนักมารดาเป็นกิโลกรัมทศนิยม 1 ตำแหน่ง จากนั้นให้ชั่งน้ำหนักมารดาในขณะที่อุ้มเด็ก บันทึกน้ำหนักมารดา และเด็กเป็นกิโลกรัมทศนิยม 1 ตำแหน่ง แล้วนำค่าน้ำหนักทั้ง 2 มาลบกันเป็นค่าน้ำหนักของเด็กบันทึกเป็นกิโลกรัมทศนิยม 1 ตำแหน่ง

6.3.2 ความยาว

ข้อปฏิบัติในการวัดความยาว

1. เครื่องมือสำหรับวัดความยาวจะต้องวางบนพื้นราบที่ได้ระดับ
2. นำเด็กนอนบนแป้นวัดความยาว ให้ศีรษะเด็กจรดผนังของแป้นด้านบน กดเข่าของเด็กอย่างเบาๆ ให้เข่าของเด็กแนบกับพื้นของแป้น และให้เท้าของเด็กทั้งสองข้างอยู่ในแนวตรงตั้งฉากกับลำตัว ทำการเลื่อนแป้นวัดให้ชิดกับสันเท้าของเด็กแล้วอ่านผลจากมาตรวัด

ด้านข้าง จดบันทึกความยาวของตัวเด็ก โดยใช้หน่วยวัดเป็นเซนติเมตรลงในแบบบันทึก

6.3.3 รอบศีรษะ

วิธีการ ใช้เทปวัดความยาวรอบศีรษะของเด็ก โดยให้ตำแหน่งจุดเริ่มต้นของเทปวัดอยู่ในตำแหน่งที่หนูนที่สุดของหน้าผาก แล้วอ้อมเทปวัดความยาวผ่านไปยังส่วนที่หนูนที่สุดของศีรษะด้านหลังแล้ววกสายวัดกลับมาจรดกับส่วนที่หนูนที่สุดของหน้าผากซึ่งเป็นจุดเริ่มต้น อ่านผลสายวัดตรงที่สายวัดมาจกกัน บันทึกความยาวรอบศีรษะของเด็กเป็นเซนติเมตรพร้อมทศนิยม 1 ตำแหน่ง

6.3.4 รอบอก

วิธีการ ถอดเสื้อเด็กออก แล้วนำเทปวัดความยาวไปวัดรอบอกของเด็กบริเวณห้วงนม โดยทาบบายวัดให้เป็นแนวตรงจากด้านหน้าอกอ้อมไปทางด้านหลัง อ่านผลสายวัดตรงที่สายวัดมาจกกันบันทึกความยาวรอบอกของเด็กเป็นเซนติเมตรพร้อมทศนิยม 1 ตำแหน่ง

6.4 การทดสอบต่างๆ

6.4.1 Near Vision tests

บทนำ

การวัดการมองเห็นในระยะใกล้ สำหรับผู้ที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป โดยใช้ Near vision chart

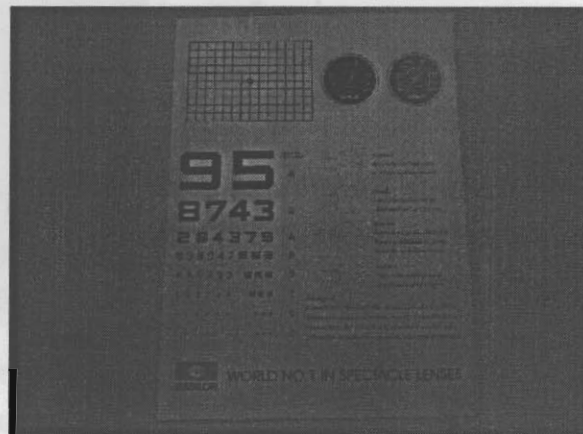
เครื่องมือ

การทดสอบ Near vision ต้องใช้เครื่องมือต่อไปนี้

1. แผ่น Chart ใช้อ่านระยะ 40 เซนติเมตร
2. ควรเก็บ Chart ในแผ่นพลาสติกเพื่อกันขีดข่วน แต่เวลาใช้ควรเอา พลาสติกที่หุ้มออก

การเตรียมตัว

ทำตามขั้นตอน คู่มือให้มั่นใจว่าสถานที่นั้นสว่างพอ และไม่มีแสงสะท้อนถ้าผู้ทดสอบสวมแว่นอยู่แล้ว ควรทดสอบโดยที่ยังสวมอยู่

ขั้นตอน

ขั้นตอน	กิจกรรม
1	จัดให้แผ่น Chart อยู่ในระยะ 40 ซม. หรือให้ผู้ทดสอบถือไว้ในระยะที่กำหนด
2	เอาซ้ายปิดตาซ้ายแล้วอ่านด้วยตาขวา
3	ให้ผู้ทดสอบอ่านคำที่อยู่ในแผ่น chart ดังๆ จากอักษรตัวใหญ่ลงมาสู่อักษรตัวเล็ก
4	อ่านแต่ละแถวให้จบ ถ้าแถวใดอ่านผิด 3 คำขึ้นไป จบการทดสอบ
5	จดอักษรแถวที่ตัวเล็กที่สุดที่สามารถอ่านได้
6	ต่อไปปิดตามข้างขวา แล้วอ่านด้วยตาซ้าย

6.4.2 Grip strength

บทนำ

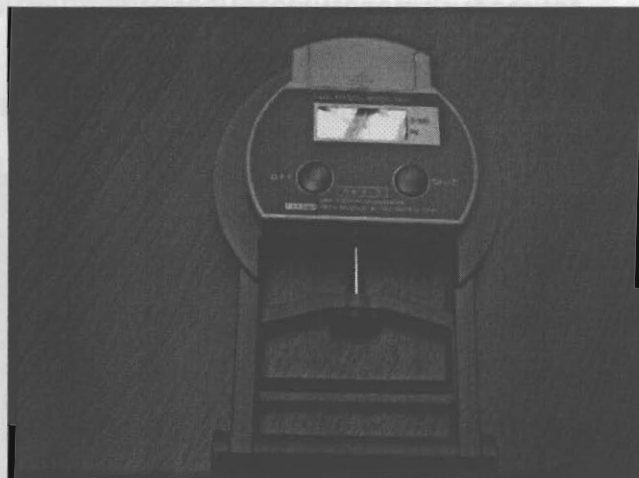
แรงบีบมือเป็นปัจจัยสำคัญ
ในชีวิตประจำวัน ใช้ในการยกสิ่งของ
เครื่องมือ

Dynamometer ก่อนวัดควร
ปรับระยะ ให้เหมาะสมกับมือของผู้
ถูกวัดส่วนที่เป็นแกนตำแหน่งที่นิ้ว
บีบควรตรงกับส่วนกระดูก phalanx
ของนิ้วกลางและนิ้วชี้

การเตรียมตัว ปฏิบัติตามแนวทาง

ต่อไปนี้

1. ถ้าผู้ให้สัมภาษณ์มีอาการต่อไปนี้ ไม่ต้องทดสอบ
 - นิ้วบวม หรืออักเสบ หรือมีข้อนิ้วอักเสบ
 - มีอาการปวดมาก และ
 - ได้รับบาดเจ็บ หรือการผ่าตัดที่มือในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา
2. บอกให้ผู้สัมภาษณ์ใช้มือบีบที่เครื่อง Dynamometer ข้างละ 2 ครั้ง
3. ผู้บีบต้องถอดแหวนออกก่อนทดสอบ
4. แสดงให้ผู้สัมภาษณ์ทราบและแสดงวิธีการบีบ
5. อธิบายให้ผู้ทดสอบทราบว่า อาจไม่รู้สึกว่าเครื่องมือมีการเคลื่อนไหวใดๆ

ขั้นตอน ปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอน	การปฏิบัติ
1	ปรับให้เลขอยู่ที่ ศูนย์ (0)
2	ตรวจสอบว่า ที่จับเหมาะ กับมือของผู้ทดสอบ ปรับให้แกนที่บีบพอดีกับบริเวณ Phalanx ของนิ้วชี้ และนิ้วนาง
ขั้นตอน	การปฏิบัติ
3	ให้ผู้ทดสอบใช้มือซ้ายบีบก่อน โดยให้แขนท่อนบนแนบข้างลำตัว แขนท่อนล่างทำมุมฉากกับแขนท่อนบน ในผู้สูงอายุบางคนอาจไม่สามารถยกแขนท่อนล่างทำมุม 90 องศา กับแขนท่อนบน อนุญาตให้วางแขนบนโต๊ะได้ หรือที่วางแขนเก้าอี้ได้
4	เมื่อพร้อม บอกให้ผู้ทดสอบบีบเครื่องทดสอบอย่างแรงที่สุดเท่าที่จะทำได้เป็นเวลา 2-3 วินาที
5	อ่านค่าผลการทดสอบ จดบันทึกค่าเป็น กก. ถ้าไม่มีการทดสอบ ให้บันทึกเป็นเลข '00'
6	ตั้งเครื่องให้เป็น 0 แล้วทดสอบแขนซ้ายอีกครั้ง
7	ทำขั้นตอนที่ 2 – 6 ด้วยแขนอีกข้างหนึ่ง

6.4.3 Lung function test

บทนำ

การวัดสมรรถภาพปอดใช้ในการวินิจฉัยโรคถุงลมโป่งพองและภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง โดยใช้เครื่องมือ spirometer วิธีการคือการผู้ทดสอบหายใจเข้าลึกๆ จากนั้นเป่าลมหายใจในปอดออกทางปากให้แรงและยาวที่สุดเท่าที่จะทำได้ ถ้ามีภาวะอุดกั้นก็จะใช้เวลาในการเป่านานขึ้น การวัดสมรรถภาพปอดเป็นวิธีที่น่าเชื่อถือมากในการวัดสมรรถภาพปอด

เครื่องมือ

1. เครื่องวัดสมรรถภาพปอด spirometer
2. หลอดเป่าใช้แล้วทิ้ง
3. กระดาษกรองใช้แล้วทิ้ง

ค่าสมรรถภาพปอด	คำอธิบาย
FVC – Force Vital Capacity	ปริมาตรสูงสุดของลมหายใจในปอดที่สามารถเป่าออกได้ จนไม่สามารถหายใจออกได้อีก
FEV1 – Forced Expiratory Volume in one second	ปริมาตรของลมหายใจ (ลิตร) ในปอดที่หายใจออกได้ใน 1 วินาทีแรก
PEF – Peak Expiratory Flow	ความเร็วลมสูงสุดที่สามารถเป่าออกได้เมื่อเป่าออกเต็มที่ภายหลังหายใจเข้าเต็มที่แล้ว
FEV1% - FEV1/FVC	ดัชนีที่บ่งชี้ว่ามีการอุดตันของหลอดลมหรือไม่
FEF25-75%	ความลมช่วงกลางของการเป่าลมหายใจออก เป็นค่าเฉลี่ยของค่ากึ่งกลางของ FVC
FET – Forces Expiratory Time	ระยะเวลาในการหายใจออก เป่าหมายคือนาน ≥ 6 นาที

การเตรียมตัว

แนะนำให้ผู้ทดสอบ ลองเป่าอย่างน้อย 2 ครั้งและอธิบายว่าจะเป่าถูกต้องอย่างไร ผู้แนะนำต้องพยายามเชียร์ให้ผู้ทดสอบ สามารถเป่าได้อย่างถูกต้องระหว่างการเป่า ผู้ตรวจต้องตรวจสอบว่าศีรษะและคอของผู้ทดสอบยังอยู่ในแนวตั้งตรง ผู้ทดสอบมองตรงไปข้างหน้าตลอดเวลาขณะที่เป่า และต้องไม่ก้มไปข้างหน้า (การก้มจะทำให้หลอดลมที่คอบีบ และยังทำให้น้ำลายไหลเข้าไปในเครื่องอีกด้วย)

ขั้นตอนการเตรียม

ขั้นตอน	การเตรียม
1	กดสวิทช์เปิดเครื่อง ถือเครื่องในแนวตั้ง ป้อนข้อมูล อายุ เพศ น้ำหนัก ส่วนสูง
2	อธิบายให้ผู้ทดสอบเข้าใจว่ากำลังจะวัดสมรรถภาพปอด และแสดงวิธีการเป่าให้ดูเป็นตัวอย่าง และให้ผู้ทดสอบซ้อมเป่า
3	อธิบายขั้นตอนการเป่าโดยละเอียด
4	แสดงวิธีการเป่าให้ผู้ทดสอบดูสองครั้ง อธิบายว่าหลอดที่เป่านั้นมีการทำความสะอาดอย่างดีและการเป่าอย่างถูกต้องจะทำให้ได้ผลที่ถูกต้อง และแสดงการเป่าให้ดูโดยไม่ต้องใช้ ที่หนีบจมูกและไม่ต้องใช้เครื่องจริง ขั้นตอน • ยืนตัวตรง เหยียดขาขึ้นเล็กน้อยคอบีบตรง • หายใจเข้าเต็มที่ 3 ครั้ง หายใจเข้าปอดลึกๆครั้งที่ 4 กลั้นลมไว้ แล้วเอาปากครอบหลอดเป่า เป่าลมออกทางปาก เร็วๆ แรงๆ และนานกว่า 6 วินาทีผ่าน

ขั้นตอน	การเตรียม
	หาลอดนั้น จนกระทั่งรู้สึกหดรัดในปอด • พักประมาณ 1 นาที ระหว่างนี้ถามผู้เข้าทดสอบว่ามีข้อสงสัยจะถามหรือไม่ • แสดงตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นตอนทดสอบ

ขั้นตอน	การทดสอบ
1	สวมหลอดเป่าใหม่
2	ให้ผู้ทดสอบยืนตัวตรง อยู่ในท่าที่สบาย ไม่สวมเสื้อผ้ารัดเกินไป หรือสวมเข็มขัดรัดเกินไป
3	กดปุ่ม on และ enter พร้อมกันจนอักษร PC ปรากฏบนจอ LCD ของตัวเครื่อง ถือเครื่องเป่าปอดอยู่ในแนวตรง
4	บอกผู้เข้าทดสอบว่าจะให้เป่าทดสอบ 2 ครั้งก่อนเพื่อให้แน่ใจว่าเป่าได้ถูกวิธี
5	ให้ผู้เข้าทดสอบยกขาขึ้นเล็กน้อยอีกครั้ง
6	บอกให้ผู้ทดสอบหายใจเข้าลึกๆยาวๆ 3 ครั้ง
7	ในการหายใจครั้งที่ 4 บอกให้ผู้เข้าทดสอบหายใจเข้าช้าๆลึกๆมากที่สุดเท่าที่ทำได้ จากนั้น กลั้นหายใจ เอาปากครอบ หลอดเป่า หุบริมฝีปากให้สนิท แล้วเป่าลมหายใจออกทางปากให้เร็วที่สุด แรงที่สุด และยาวที่สุดจนกระทั่งไม่มีลมหายใจออกอีก
8	กระตุ้นผู้เข้าทดสอบ โดยพูดว่า “เป่าๆๆ เป่าอีกๆ เป่าออกให้หมด”
9	บอกให้ผู้เข้าทดสอบพัก ผ่อนคลาย หายใจเป็นปกติ
10	ดูผลการเป่า และแนะนำผู้เข้าทดสอบว่าควรทำอะไรเพื่อให้ผลการเป่าดีขึ้น (เช่น ต้องอมหลอดเป่าให้แนบสนิท เป่าให้ยาวต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก)
11	ทำขั้นตอน 5, 6, 7, และ 8 ซ้ำ หลังขั้นตอนที่ 8 บอกให้ผู้เข้าทดสอบพักหายใจปกติ ให้เพียงพอ และอย่าให้ผู้เข้าทดสอบมี hyperventilation
12	บอกผู้เข้าทดสอบว่าต่อไปจะเป็นการทดสอบจริงแล้ว ให้เป่าอย่างสุดความสามารถ
13	ทำขั้นตอน 5, 6, 7, และ 8 จากนั้นพัก

คำที่ยอมรับไม่ได้เป็นผลจาก

- เป่าช้าเกินไป โอหังเป่า เป่าไม่แรงเต็มที่ หรือ หยุดเร็วเกินไป (สั้นกว่า 6 วินาที)

ถ้าผลการเป่าใช้ได้

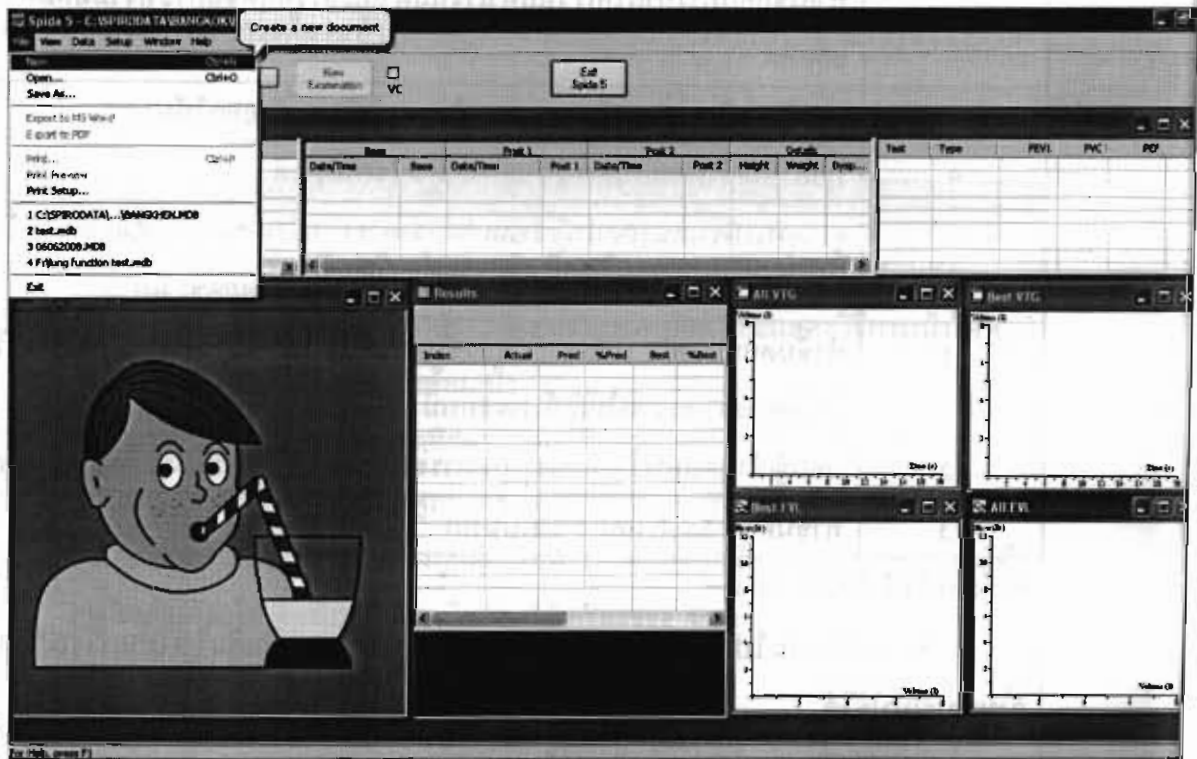
- บันทึกผลสมรรถภาพปอดลงในแบบสอบถาม

วิธีการใช้โปรแกรมตรวจสอบรรถภาพปอด Spida 5 ควบคู่กับเครื่อง Micro DL

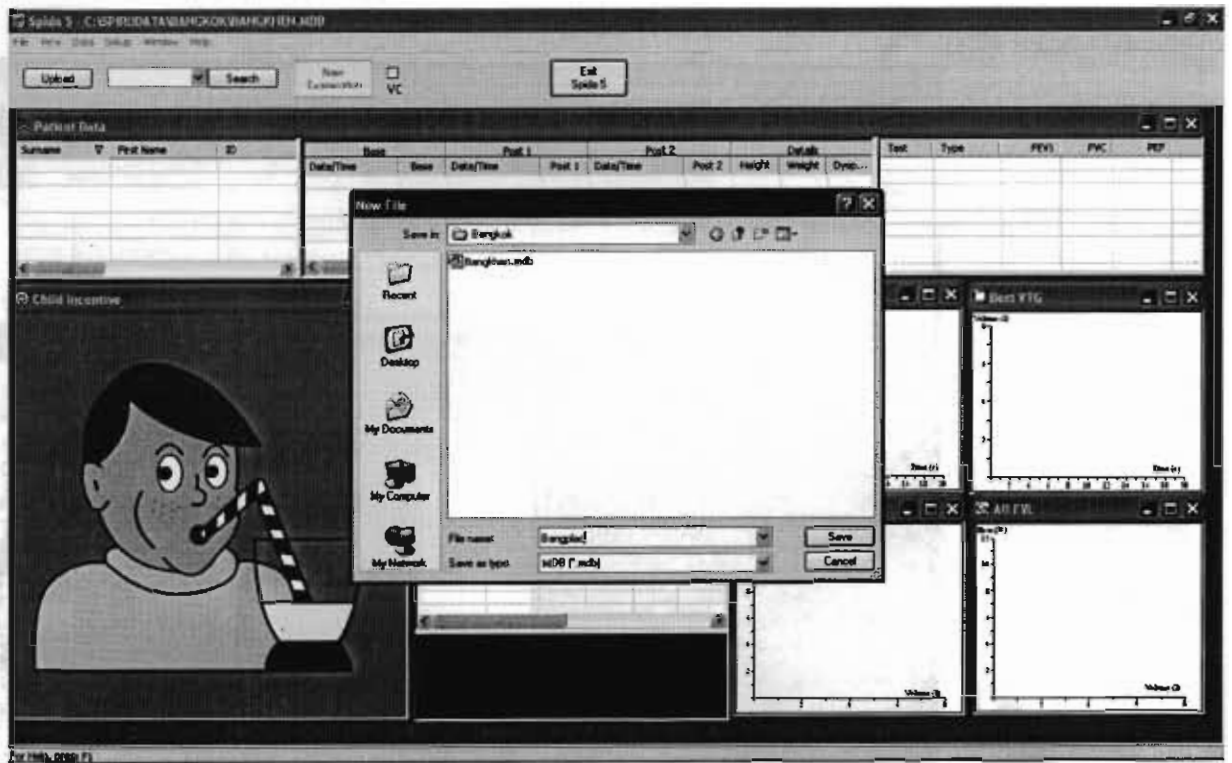
1. เปิดโปรแกรม Spida 5 จะมีฐานข้อมูลเก่าปรากฏขึ้น ดังรูป

2. ตั้งชื่อไฟล์ฐานข้อมูลตามระบบจัดการข้อมูล เช่น ตามอำเภอ

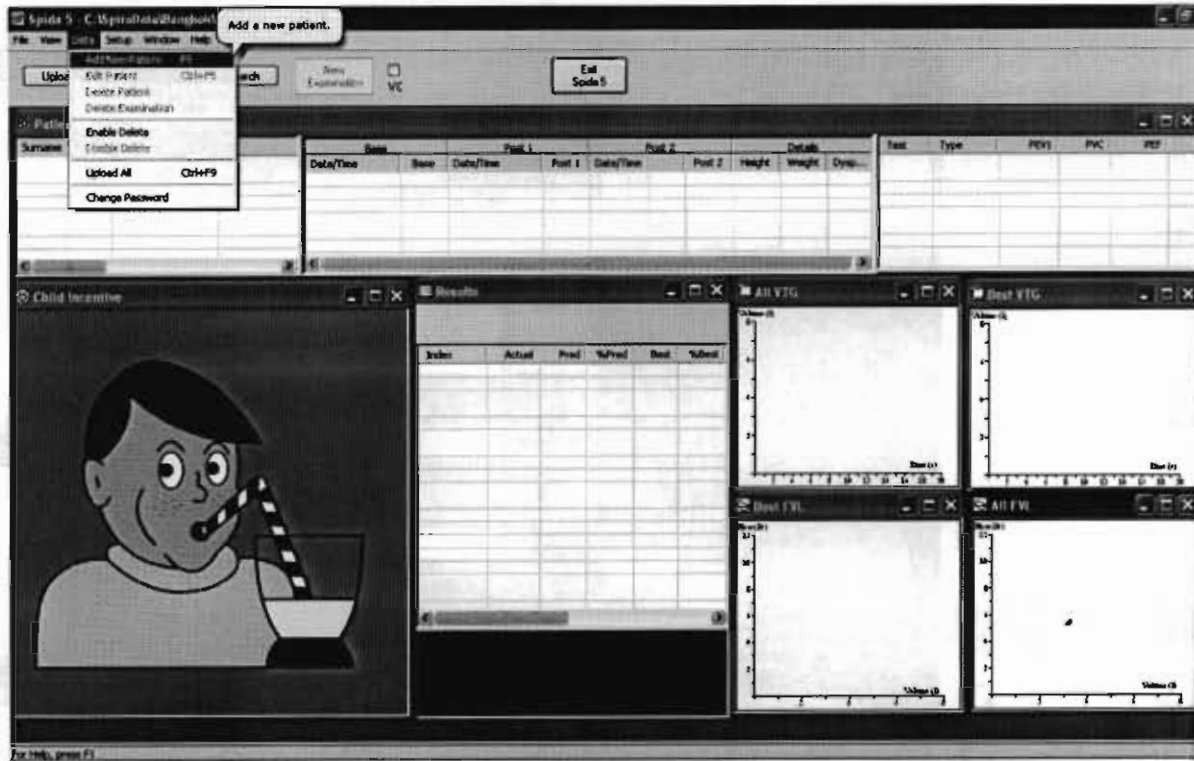
3. ตั้งชื่อฐานข้อมูลและคลิก SAVE

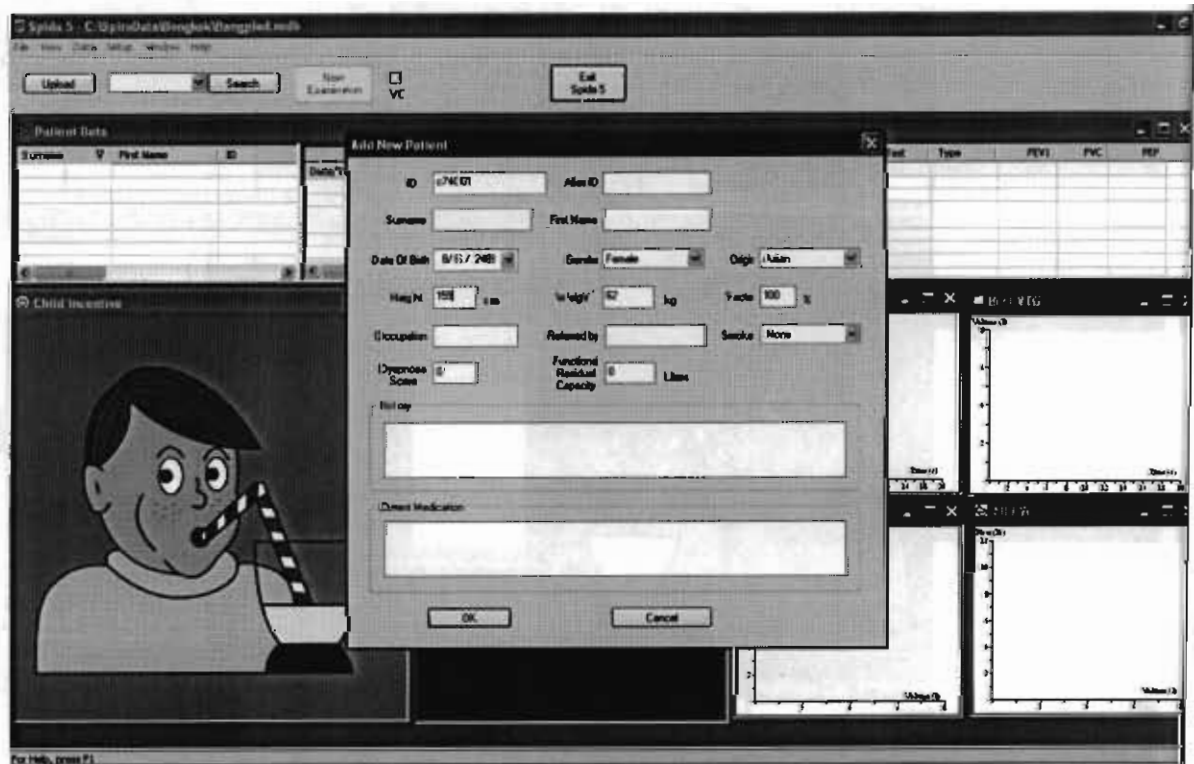
จะได้ฐานข้อมูลดังนี้

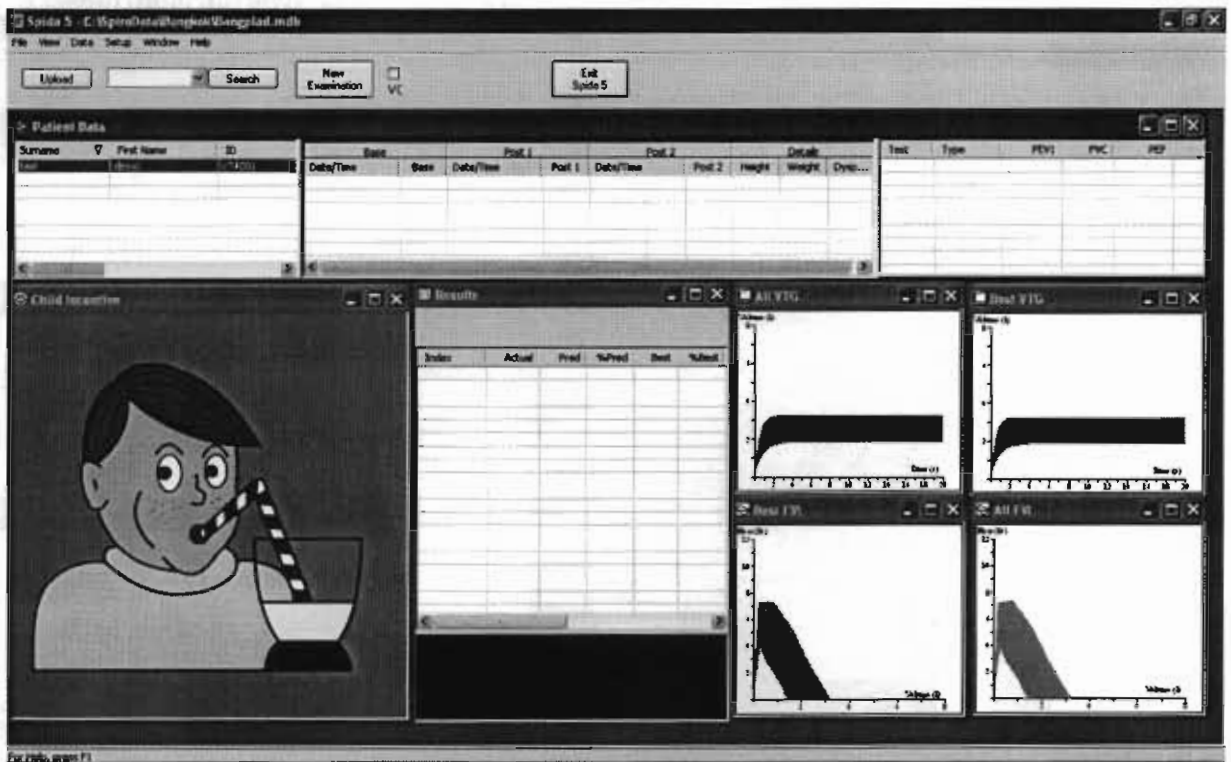
4. เพิ่มผู้ป่วยโดยไปที่ Data แล้ว Add New Patient

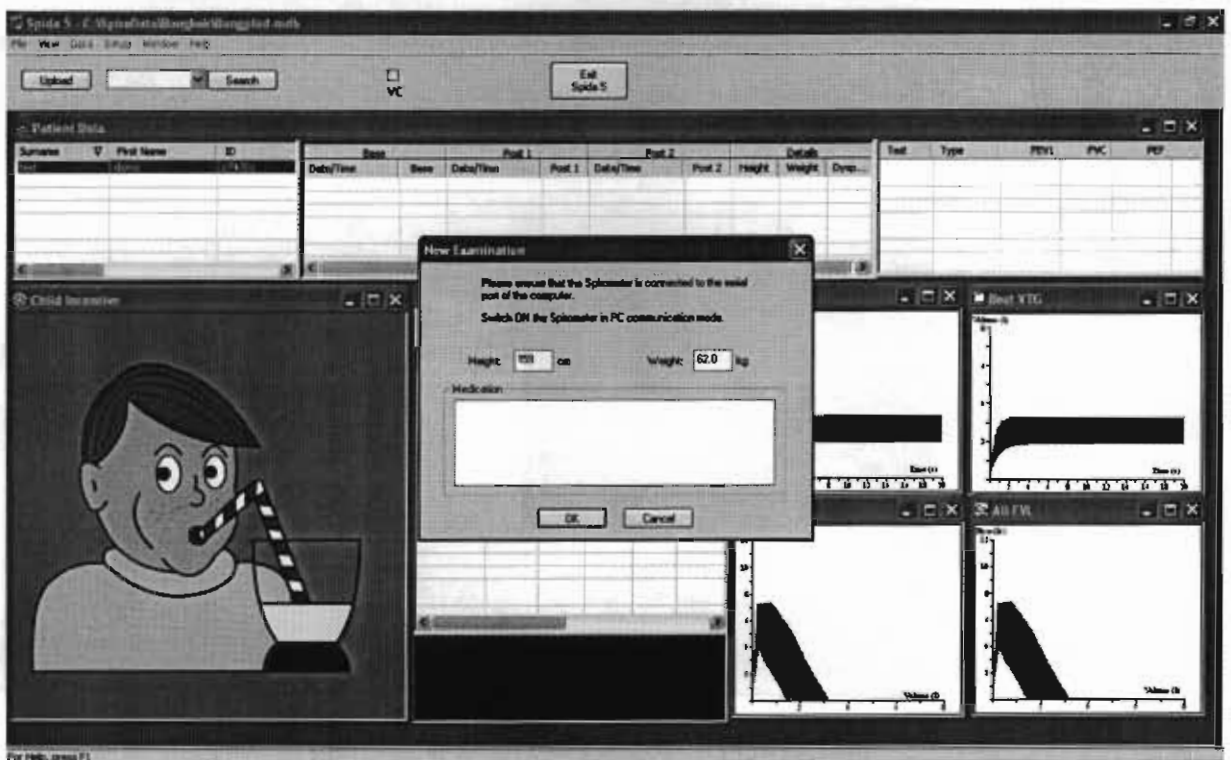
5. กรอกข้อมูลผู้ป่วย โดยกรอก ID, ชื่อ นามสกุล วันเดือนปีเกิด เพศ เชื้อชาติ ส่วนสูง น้ำหนัก เสร็จแล้ว กด OK

6. จะเห็นค่า predict ซึ่งได้จากข้อมูลที่กรอก ซึ่งหากกรอกไม่ครบจะไม่มีค่า predict ขึ้นมา

7. เปิดเครื่อง Micro DL โดยกดปุ่ม on และ off ค้างไว้พร้อมกัน จนกระทั่งเห็น PC กระพริบแสดงสถานะพร้อมต่อเข้ากับคอมพิวเตอร์ผ่าน USB port
8. คลิกที่ New Examination จะมีข้อความเตือนให้เปิด Micro DL ใน PC Mode ให้คลิก OK

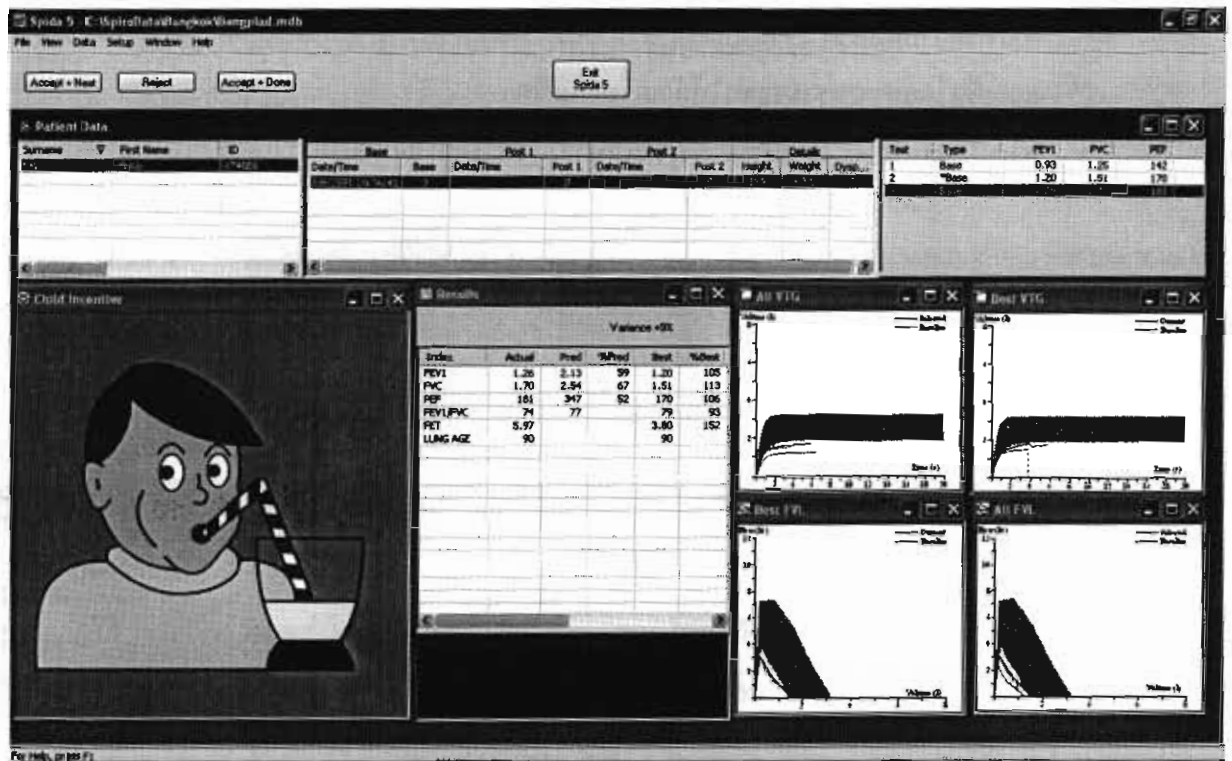
9. เครื่องจะพร้อมทำการเป่า โดยสังเกตจากรูป ตาจะกะพริบ ระดับน้ำในแก้วขึ้นลง และมี คำว่า Blow Now ด้านบนซ้าย

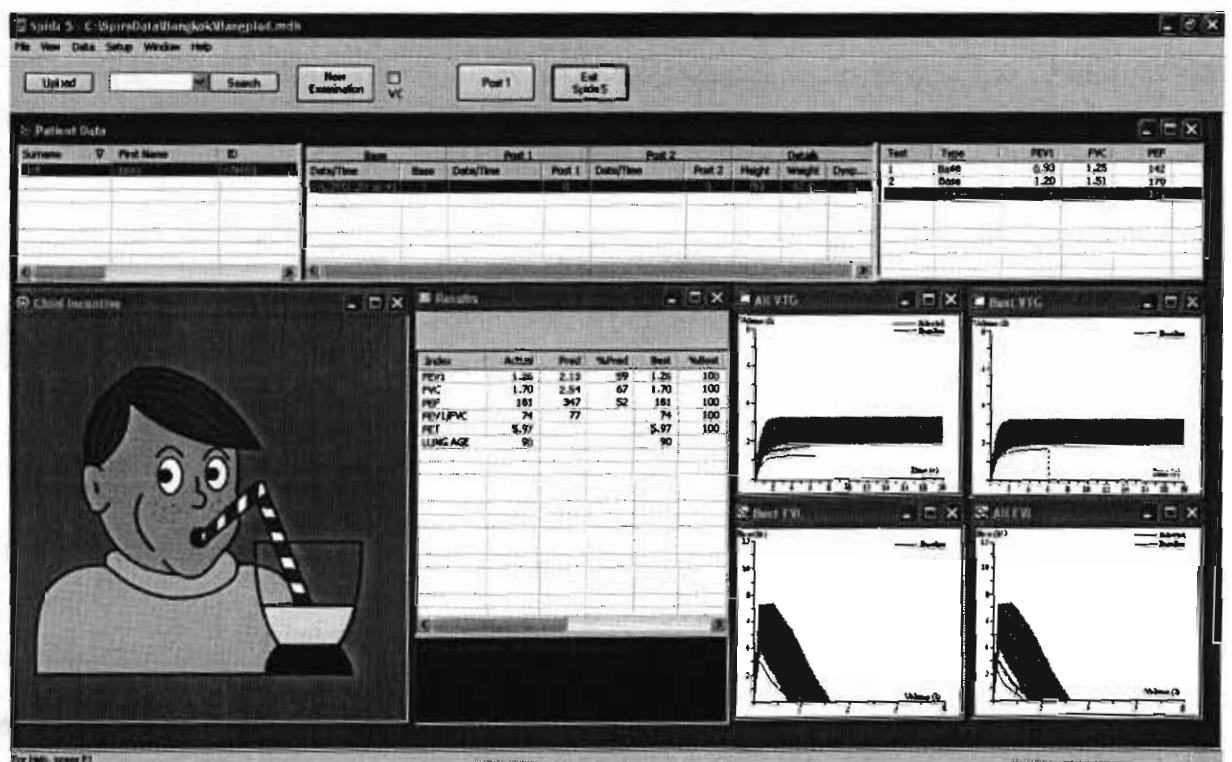
10. เตรียมคนไข้ให้พร้อมเป่า โดยให้หายใจเข้าจนเต็มปอด แล้วอมแกนเป่า เป่าให้แรง เร็ว และนานเท่าที่จะทำได้ประมาณ 4-6 วินาที โดยสังเกตจากรูปจะมีฟองขึ้นมาจากแก้ว

11. คลิก Accept + Next เมื่อเป่าเสร็จและต้องการเป่าพร้อม
หากต้องการลบการเป่าครั้งที่ไม่ได้ออก ให้คลิก Reject

12. หากทำการเป่าครบ 3 ครั้งตามต้องการแล้ว คลิก Accept + Done เครื่องจะทำการบันทึกข้อมูลอัตโนมัติ

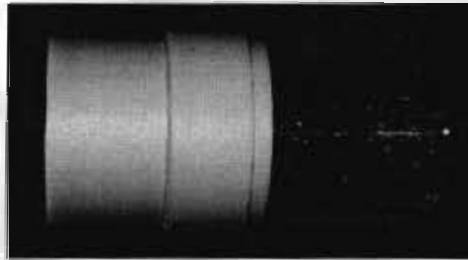

13. กดปุ่ม off ที่ Micro DL เพื่อปิดเครื่อง และ คลิก Exit Spida5 เพื่อจบการทำงาน

การดูแลรักษาเครื่อง Micro DL

การทำความสะอาด Transducer สามารถทำได้โดย ใช้น้ำสบู่อ่อนๆเช็ดภายนอก ไม่ควรใช้แอลกอฮอล์เช็ดโดยตรงเพราะจะทำให้ตัวเครื่องมีสีซีด

หาก Transducer สกปรกมาก ควรแช่น้ำยาสำหรับเครื่องมือแพทย์ แล้วล้างให้แห้ง

Transducer

สำหรับตัวเครื่อง ควรเอาแบตเตอรี่ออกก่อนเก็บทุกครั้ง เพื่อหลีกเลี่ยงการเสื่อมสภาพของแบตเตอรี่ ควรทำความสะอาดหลังออกหน่วยทุกครั้ง

6.4.4 Timed walk

บทนำ

ความเร็วของการเดินเป็นตัวทำนายภาวะสุขภาพโดยรวม ระดับของภาวะทุพพลภาพ การใช้บริการสุขภาพในอนาคตและการเสียชีวิตในผู้สูงอายุ ความเร็วของการเดิน และความมั่นคงในการเดินลดลงเมื่ออายุมากขึ้น และเพิ่มความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บด้วย

เครื่องมือ

การวัดความเร็วในการเดิน อุปกรณ์ที่ต้องใช้ประกอบด้วย

1. พื้นที่ว่างยาว 4 เมตร
2. นาฬิกาจับความเร็ว
3. สายวัด
4. เทปขาว

การเตรียมตัว

พื้นที่เดินเรียบ อยู่ในระดับระนาบไม่มีสิ่งกีดขวาง วัดความยาวพื้น 4 เมตร ติดเทปขาวบ่งบอกจุดเริ่มต้น และจุด สิ้นสุด

การเตรียมตัวผู้เข้าร่วม

1. แจ้งให้ผู้เข้าร่วมทดสอบ ทราบว่าเขาหรือเธอต้องเดินเป็นระยะทาง 4 เมตร 2 เที้ยว เที้ยว แรกเดินด้วยความเร็วปกติ และเที้ยวที่สองเดินด้วยความรวดเร็ว แล้วคุณจะทำเวลา

2. พิจารณาว่าผู้เข้าร่วมทดสอบสามารถเดินได้อย่างปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการล้ม ถ้าผู้เข้าร่วมมีกรณีต่อไปนี้ไม่ต้องทดสอบ
 - ไม่สามารถเดินเองได้ แม้ว่าจะใช้ไม้เท้าหรือเครื่องช่วยพยุงในการเดิน
 - มีอาการวิงเวียน
 - หิวเข้า สะโปก ปวดบวม
3. พิจารณาให้มั่นใจว่าผู้ทดสอบใส่รองเท้าที่เหมาะสม สันคำ
4. อธิบายให้ผู้เข้าทดสอบว่า คุณจะเดินข้างๆ และช่วยพยุงถ้ามีการเสียหลัก
5. ถ้าผู้ทดสอบถนัดใช้ไม้เท้าช่วย อนุญาตให้ใช้ได้

กระบวนการทดสอบทำตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอน	กิจกรรม
การเดินปกติ	
1	แสดงวิธีการเดินปกติ ถ้าผู้เข้าทดสอบไม่เข้าใจ อธิบายและแสดงให้ดู แต่ถ้าผู้เข้าทดสอบยังไม่เข้าใจขอให้ข้ามการทดสอบนี้ไป
2	ขอให้ผู้เข้าทดสอบยืนที่จุดเริ่มต้น
3	อธิบายว่า เมื่อคุณพูดว่าเริ่มเดิน ขอให้ผู้เข้าทดสอบเดินด้วยความเร็วปกติเหมือนขณะเดินไปตามทางเพื่อไปซื้อของ เดินเลยผ่านจุดสิ้นสุด แล้วหยุด
4	คุณพูดว่า “เตรียมพร้อม เดิน.....”
5	กดนาฬิกาจับเวลาเมื่อเท้าหนึ่งเริ่มแตะจุดที่ข้ามจุดเริ่มต้น และให้ผู้ล้มphasเดินข้างของผู้เข้าทดสอบ เพื่อช่วยพยุงเวลาผู้ทดสอบเสียศูนย์
6	กดหยุดนาฬิกาอีกครั้งเมื่อเท้าข้ามผ่านจุดสิ้นสุด
7	จดเวลา
8	กด lap /reset เพื่อ ตั้งนาฬิกาใหม่
การเดินเร็ว	
9	แสดงวิธีการเดินเร็วให้ผู้ทดสอบดู ตามขั้นตอนที่ 1 และ 2
10	อธิบายให้ผู้เข้าทดสอบเข้าใจ ว่าเมื่อพูด “เริ่มเดิน” ให้ผู้เข้าทดสอบเดินเร็วที่สุดจากจุดเริ่มต้นไปยังจุดสิ้นสุดเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้
11	ทำตามขั้นตอนที่ 4- 8 จดเวลา

บทที่ 7

การตรวจทางชีวภาพ

การตรวจทางชีวภาพคือการเจาะเก็บตัวอย่างเลือด หรือปัสสาวะเพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการซึ่งจะต้องมีการดำเนินงานให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางเทคนิค และมีการควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอน

7.1 การเตรียมตัวก่อนการตรวจเลือด

ก่อนการตรวจเลือดควรเตรียมร่างกายให้อยู่ในภาวะปกติมากที่สุด โดยต้องงดอาหาร ซากาแฟ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด ยกเว้นน้ำเปล่าหลังจากเวลา 20.00 น. ก่อนวันเจาะเลือด (ประมาณ 12 ชั่วโมงก่อนเจาะเลือด)

การเตรียมตัวก่อนมาพบเจ้าหน้าที่ตรวจร่างกาย

1. แนะนำให้ประชากรตัวอย่างนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอในคืนก่อนวันตรวจสุขภาพ
2. สวมใส่เสื้อผ้าที่หลวม สะดวกต่อการตรวจร่างกาย เช่น เสื้อที่มีกระดุมด้านหน้า และแขนสั้นสะดวกต่อการเจาะเลือดที่ข้อพับแขน
3. มาถึงสถานที่นัดในวันตรวจ เวลา 7.30 น.
4. ในกรณีเด็ก ให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองเป็นผู้พามาตรวจร่างกาย
5. โปรดนำบัตรนัดตรวจร่างกาย ที่เจ้าหน้าที่ให้ในวันนัดท่านมาที่หน่วยตรวจสุขภาพด้วย

7.2 การเจาะเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ

วัสดุอุปกรณ์

1. สำลีป้อนเป็นก้อนประมาณเท่าข้อนิ้วหัวแม่มือทำให้ปราศจากเชื้อแล้ว
2. กระบอกสแตนเลสมีฝาปิดหรือภาชนะอื่นสำหรับใส่สำลีแห้งและสำลีชุบน้ำยาฆ่าเชื้อ
3. น้ำยาเอริธโรกลอกซอสต์ 70% หรือน้ำยาฆ่าเชื้อ
4. สายยางรัดแขนพร้อมหมอนรองแขน
5. ถุงมือยางนิ่มชนิดบางสำหรับผู้เจาะเลือด
6. อุปกรณ์ และเข็มเจาะเลือกระบบสุญญากาศหรือไซริงจ์ และเข็มสำหรับเจาะเลือด
7. หลอดทดลองสำหรับใส่เลือดภายในเป็นสุญญากาศพร้อมปิดฉลากไว้สำหรับเขียน
 - หลอดสุญญากาศฝาจุกสีแดง ไม่มีสารกันเลือดแข็งใช้ตรวจ Cholesterol
 - หลอดสุญญากาศฝาจุกสีเทา มีสารโซเดียมฟลูออไรด์ ใช้ตรวจ Fasting Blood Sugar
 - หลอดสุญญากาศฝาจุกสีม่วง มีสาร EDTA กันเลือดแข็งใช้ตรวจ CBC Redcell Morphology และ Hb
8. พาสเตอร์ปิดแผล

9. ถังหรือภาชนะมีฝาปิดสำหรับทิ้งเข็มเจาะเลือด
10. ถุงใส่ขยะติดเชื้อและถุงใส่ขยะธรรมดาพร้อมยางรัด
11. ถุงพลาสติกพร้อมยางรัดขนาดพอเหมาะที่จะใส่หลอดตัวอย่างเลือด 3 หลอด
12. ถังล้างพร้อมฝาปิดเพื่อใส่น้ำแข็งในการส่งหลอดตัวอย่างเลือด
13. แบบฟอร์มนำส่ง – รับหลอดตัวอย่างเลือดตรวจทางห้องปฏิบัติการ

วิธีการ

1. เชิญอาสาสมัครหรือผู้ถูกเจาะเลือด ให้เข้านานั่งเก้าอี้
2. พูดยุติและสอบถามเพื่อยืนยันตัวตนบุคคลให้ชัดเจน
3. เขียนหมายเลขรหัสอาสาสมัครลงบนฉลากติดหลอดทดลองทุกหลอด และเขียนลงในแบบฟอร์ม นำส่ง-รับ หลอดตัวอย่างเลือด
4. ให้อาสาสมัครหงายแขนวางบนหมอนรองแขน
5. ตรวจสอบเส้นเลือดบริเวณข้อพับแขน ควรเลือกเส้นเลือดตรงกลางซึ่งมีเนื้อเยื่อชัดเจน
6. ใช้สำลีชุบน้ำยาฆ่าเชื้อที่เส้นเลือดและเช็ดจนเป็นก้อนหอยออกมา เพื่อทำความสะอาดผิวหนัง บริเวณรอบๆ ด้วย
7. นำสายยางมารัดที่แขนบริเวณเหนือข้อศอก จะมองเห็นเส้นเลือดได้ชัดเจน ถ้ายังไม่ชัดเจนขอให้ผู้ถูกเจาะกำมือ
8. ใช้สำลีชุบน้ำยาฆ่าเชื้อเช็ดที่ผิวหนังบริเวณเส้นเลือดอีกครั้งหนึ่ง
9. นำเข็มระบบสุญญากาศมาเจาะเส้นเลือดที่เลือกไว้ เมื่อเข็มเข้าเส้นแล้วแทงเข็มให้ลึกเข้าไปอีกเล็กน้อย เพื่อไม่ให้หลุดได้ง่าย
10. นำหลอดเลือดระบบสุญญากาศมาเก็บตัวอย่าง โดยเริ่มจากหลอดเลือดฝาจุกสีแดง ฝาจุกสีเทา และหลอดสุดท้ายฝาจุกสีม่วง
11. ปลดสายยางออกจากแขน นำสำลีแห้งมารอไว้ที่ปากแผล
12. ค้างเข็มออกจากเส้นเลือด แล้วกดสำลีลงทันที
13. ให้อาสาสมัครพับแขนกดทับสำลีไว้ 2-3 นาที
14. ทิ้งเข็มที่เจาะเลือดและขยะที่ใช้แล้ว และผสมเลือดในหลอดจุกสีเทาและสีม่วงโดยพลิกกลับคว่ำ-หงาย 5 รอบ
15. นำพลาสติกครอบปิดแผลให้อาสาสมัครแล้วเชิญให้ไปรับประทานอาหารได้

7.3 วิธีนำส่งเลือดไปยังห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาล

1. ตรวจสอบรายละเอียดและกรอกข้อมูลลงในแบบฟอร์มนำส่ง-รับ (S-01) หลอดตัวอย่างเลือดให้ครบถ้วน และตรงกันทุกหลอด
2. นำหลอดตัวอย่างเลือด 3 หลอด ของอาสาสมัคร 1 คน ใส่ถุงพลาสติกมัดยางให้แน่น

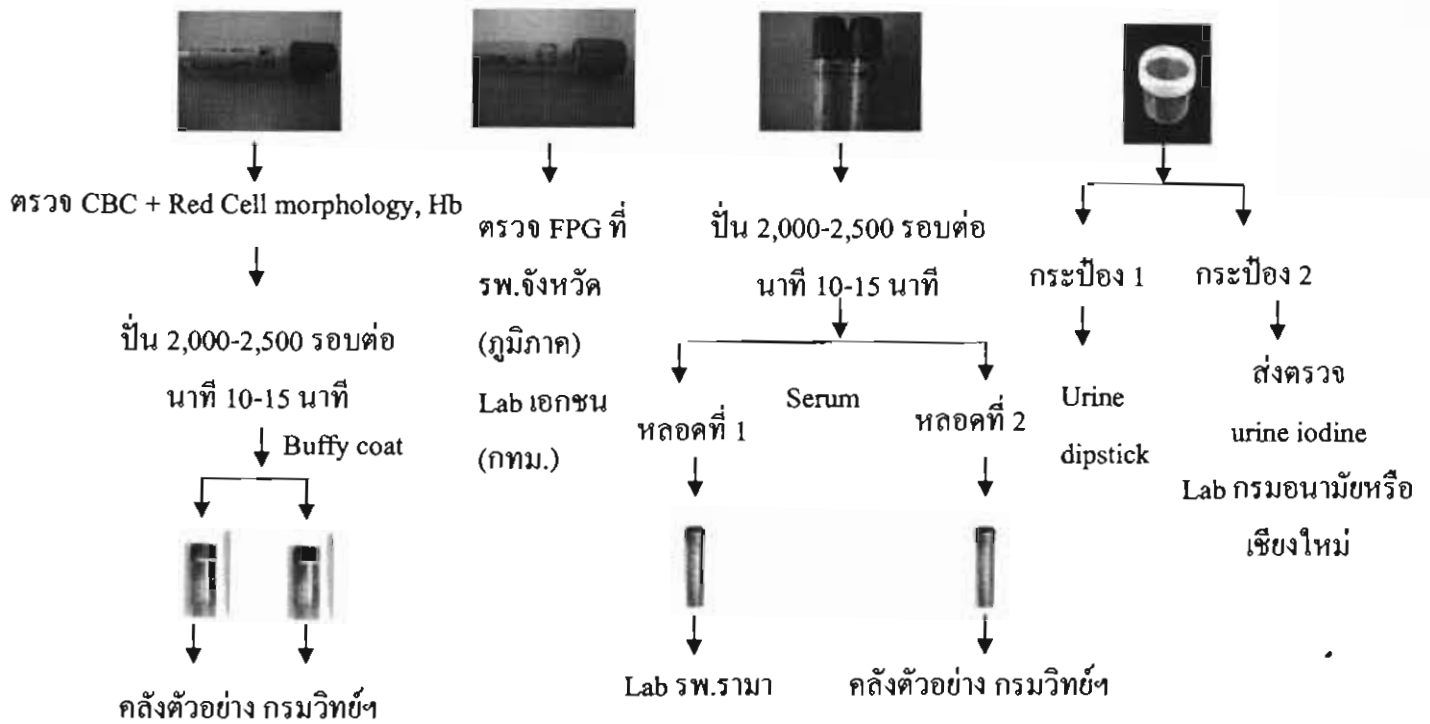
3. นำอุ้งหลอดเลือดใส่กล่องโฟมที่มีน้ำแข็งปิดฝาให้แน่น แกว่นำส่งไปพร้อมกับแบบฟอร์ม
นำส่ง-รับหลอดตัวอย่างเลือด

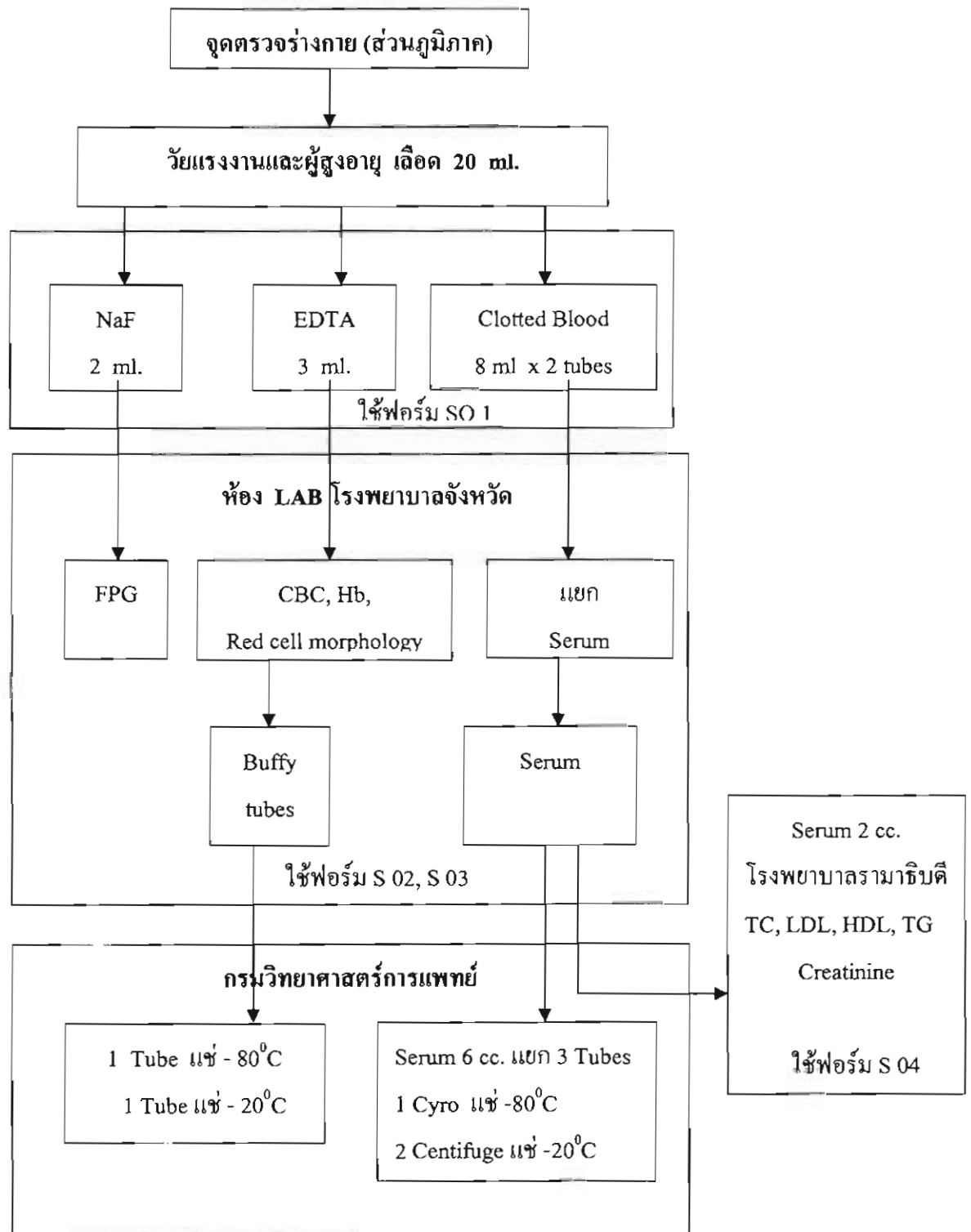
การส่งตัวอย่างทางชีวภาพ

ตัวอย่างชีวภาพ	วิธีการเก็บและส่ง	การตรวจเบื้องต้น	การจัดการที่ส่วนกลางและ กรมวิทย์
เลือดหลอดที่ 1. CBC, Red cell morphology, Hb, ในเลือด	ใส่ EDTA – 3 cc ปั่นแยก Buffy coat (แยกจาก plasma) แยก Buffy coat ใส่ Cryo tube 2 หลอดๆ ละ 0.5 cc. แช่ dry ice ส่ง กรมวิทย์	รพ.จังหวัด ตรวจ CBC, Red cell morphology, Hb	กรมวิทย์ เก็บแช่แข็ง 1 tube แช่ -80 องศา C 1 tube แช่ -20 องศา C
หลอดที่ 2. FPG ในเลือด	NaF – 2 cc	รพ จังหวัด	-
หลอดที่ 3. Lipid profile, Creatinine 16cc. และเพื่อเก็บโดยคลังซีรัม	Whole blood ตั้งไว้ให้เป็น Clotted blood ปั่นแยก Serum แช่น้ำแข็ง ส่ง Central labs รพ.รามาฯ และกรมวิทย์ฯ	รพจ. แยก serum 2 cc. ส่ง รพ.รามาฯ 6 cc. ส่งกรมวิทย์ฯ	• รพ.รามาฯ ตรวจ TC,HDL,LDL,TG และ Creatinine • กรมวิทย์ แยก 3 tubes แช่แข็ง 1 cryo tube แช่ -80 องศา C 2 centrifuge tubes แช่ -20 องศา C
การตรวจปัสสาวะ (20 cc) 1 กระป๋อง			
• Urine strip : Protein, rbc,.....	10	ตรวจในพื้นที่	
• Urine Iodine	10	แช่เย็น	ส่ง Lab กองโภชนาการ กรมอนามัย

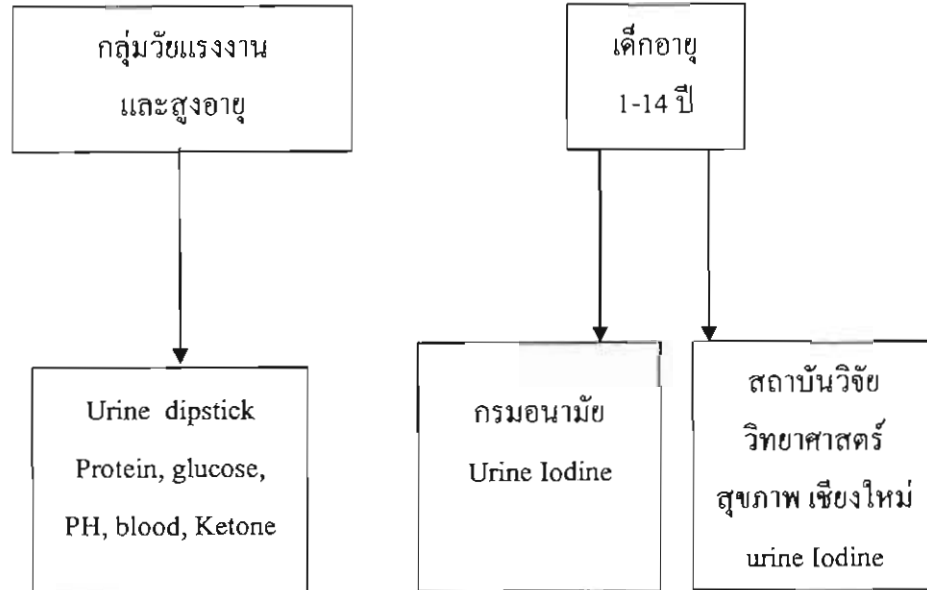
การทดสอบ	ปริมาตรเลือด (mL)	Sample	Stability	Long term stability	วิธีตรวจวัด/เครื่องตรวจวัด
CBC	2 mL	EDTA blood	Recommended 2 hr. at room temp. แต่อาจทิ้งไว้ได้ถึง 4 hr. at room temp	เก็บไม่ได้	เครื่องวิเคราะห์อัตโนมัติ CBC Sysmex XT series
Glucose	2 mL	NaF+K ₂ oxalate blood	Plasma - 8 hr. at RT - 3 days at 2-8 °C	เก็บไม่ได้	Enzymatic Method (Hexokinase)/Hitachi 917
Creatinine	3 mL	Clotted blood (serum 0.2 mL)	Serum - 7 days at 2-8 °C - 3 months at -20 °C	-70 °C	Jaffe' method rate-blanked and compensated/Hitachi 917
Lipid profile Cholesterol Triglyceride HDL-c, LDL-c	5 mL	Clotted blood (serum 0.2 mL)	Serum - 3 days at 2-8 °C - 3 months at -20 °C	-70 °C	- Cholesterol : Enzymatic colorimetric method (CHOD-PAP) - Triglyceride : Enzymatic colorimetric method (GPO-PAP) - HDL-c : Homogeneous enzymatic colorimetric method - LDL-c : Homogeneous enzymatic colorimetric method - All with Hitachi 917

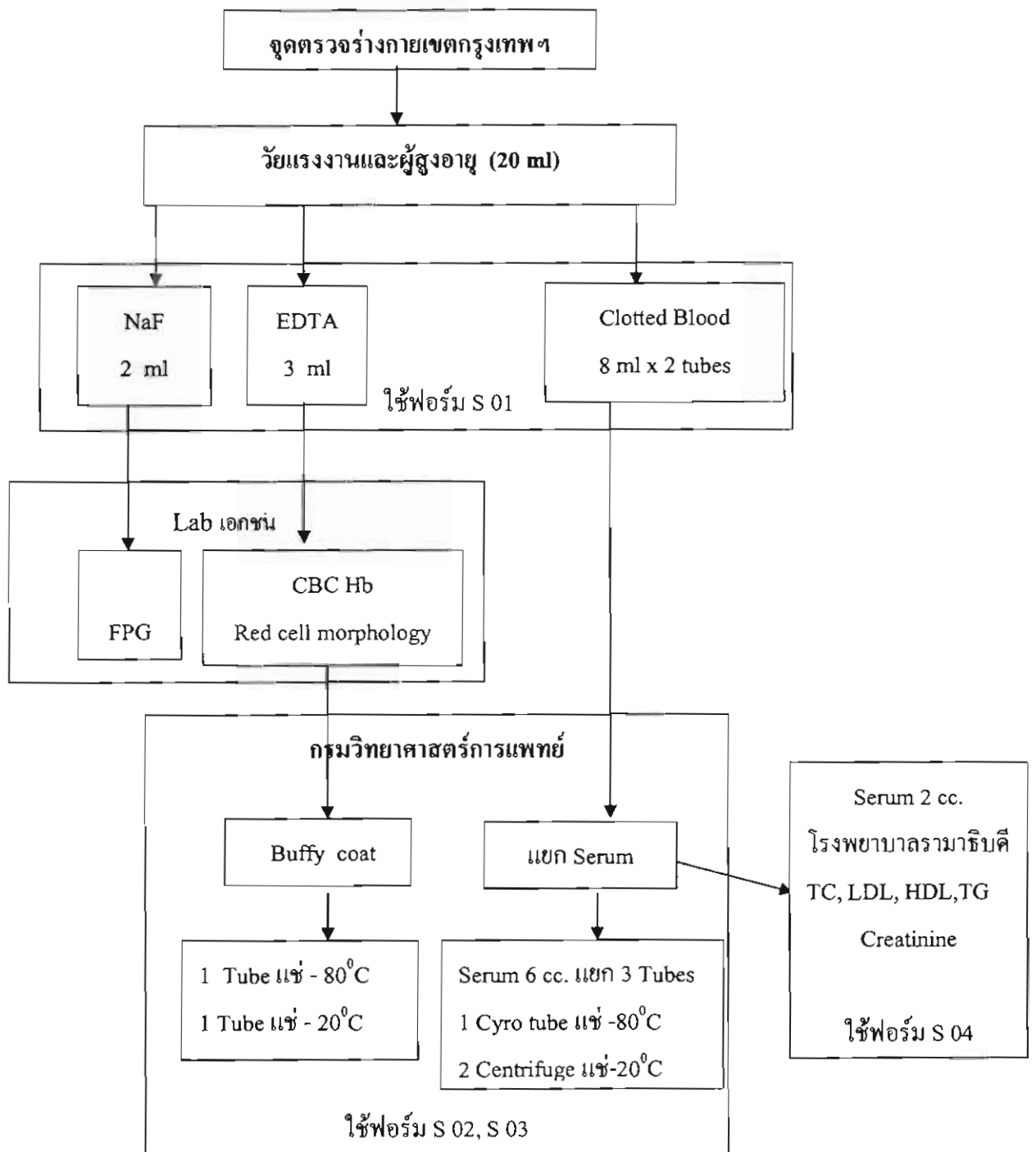
*** ถ้าทำการทดสอบทั้งหมดรวมกันคือ Creatinine, Ferritin, Lipid profile เท่าจะ clotted blood 7-10 mL. ***

ตรวจปัสสาวะ

ตัวอย่าง

แบบฟอร์ม ส่ง-รับ ตัวอย่างเลือด และ ปัสสาวะจากหน่วยเก็บข้อมูลส่งรพ.จังหวัด

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทย

โดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 4

(เมื่อตรวจ Lab เรียบร้อยแล้ว กรุณาส่งผลพร้อมแบบฟอร์มนี้กลับสำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย (สสท))

สรุปจำนวนตัวอย่างเลือด _____ จำนวนตัวอย่างปัสสาวะ _____

ชื่อสถานที่ตั้งหน่วย _____ อำเภอ _____

จังหวัด _____

ส่งห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาล _____ จังหวัด _____

วันที่/เดือน/พ.ศ. _____ เวลาที่ _____

นำส่ง _____

ผู้นำส่งห้องปฏิบัติการ _____ ผู้รับตัวอย่าง _____ เวลาที่ _____

รับ _____

ขีดเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องอย่างเหมาะสม

ลำดับ	สำหรับติดสติ๊กเกอร์ รหัส Q code ของ กลุ่มตัวอย่าง	ตัวอย่างเลือด สำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเลือด			สภาพตัวอย่างขณะรับ สำหรับเจ้าหน้าที่ Lab		ตัวอย่างปัสสาวะ		หมายเหตุ
		FPG	CBC/RBC morphology	Clot blood	ปกติดี	Hemolysis	Satisfy	Unsatisfactory	
1									
2									
3									
4									

ใบนำส่งซีรัมและ **Buffy coat** จากรพ.จังหวัดส่งคลังตัวอย่าง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 4

สรุปจำนวนตัวอย่างซีรัม _____

ตัวอย่างจากห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาล _____

อำเภอ _____ จังหวัด _____ วันที่ส่ง / เดือน /

พ.ศ. _____

เวลาที่นำส่ง _____ ผู้นำส่งห้องปฏิบัติการ _____

ผู้รับตัวอย่างที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ _____

วันที่รับ / เดือน / พ.ศ. _____ เวลาที่รับ _____

ขีดเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องอย่างเหมาะสม

ลำดับ	สำหรับติดสติ๊กเกอร์ โดยผู้เจาะเลือด	ปริมาตรซีรัม (มล.)	จำนวน 2 หลอด Buffy coat	สำหรับติดสติ๊กเกอร์ โดยผู้จัดเก็บตัวอย่าง (เจ้าหน้าที่ห้อง Lab)	หมายเหตุ
1.					
2.					
3.					
4.					

ใบแจ้งการส่งกล่องโฟมพร้อมน้ำแข็ง (ตัวอย่างซีรัมและ Buffy Coat หรือ ปัสสาวะ)

ส่งกลับตัวอย่าง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

จากโรงพยาบาล _____

ชื่อผู้ส่ง ตัวอย่าง _____

โทรศัพท์ _____ มือถือ _____ โทรสาร _____

ตัวอย่าง ☐ Serum
☐ ปัสสาวะ

ชื่อผู้รับ คุณอังคณา อนุกุลพิพัฒน์. คลังตัวอย่าง ฝ่ายทรัพยากรกลางทางห้องปฏิบัติการ

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จังหวัด

นนทบุรี

จำนวนกล่องโฟมพร้อมน้ำแข็ง _____ กล่อง

วัสดุอื่นๆ _____

รายละเอียดการรับตัวอย่าง

- ☐ 1. เครื่องบิน บริษัท เที่ยวบิน
วันที่ส่ง..... เวลา.....
สถานที่รับ (คาดว่าจะมาถึง)..... วันที่ เวลา.....
รายละเอียดอื่นๆ.....
- ☐ 2. รถทัวร์ บริษัท..... หมายเลขขี้งรถ
วันที่ส่ง..... เวลา.....
สถานที่รับ (คาดว่าจะมาถึง)..... วันที่ เวลา.....
รายละเอียดอื่นๆ.....
- ☐ 3. ทางอื่นๆ
วันที่ส่ง.....
สถานที่รับ (คาดว่าจะมาถึง)..... วันที่ เวลา.....
รายละเอียดอื่นๆ.....

โปรดแจ้งกลับทันทีหลังส่งตัวอย่าง (เพื่อจัดเตรียมรถและผู้รับตัวอย่าง) ที่

คุณอังคณา อนุกุลพิพัฒน์. (ผู้ประสานงาน คลังตัวอย่าง)

โทรสาร 0-2951-1498 หรือ 02-591-5449 หรือ 02-9510000 ต่อ 99219

โทรศัพท์ 0-2951-0000 ต่อ 99219 มือถือ 089-494-8658

หรือ คุณสุทัศน์ย์ ถาวรกันต์ (งานคลังตัวอย่าง ห้อง EN 301 ชั้น 3 อาคาร 1)

โทรศัพท์ 0-2951-0000 ต่อ 99443 มือถือ 084-815-4505

แบบฟอร์ม ส่ง-รับ ตัวอย่างเลือด และ ปัสสาวะ
จาก Lab รพ. จังหวัด ถึง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (ส่งต่อ รพ.รามาธิบดี)
โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทย
โดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 4

(เมื่อตรวจ Lab เรียบร้อยแล้ว กรุณาส่งผลพร้อมแบบฟอร์มนี้กลับสำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย (สสท))

สรุปจำนวนตัวอย่างเลือด _____

ชื่อสถานที่ตั้งหน่วย _____ อำเภอ _____

จังหวัด _____

ส่งห้องกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เพื่อส่งต่อห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาลรามาธิบดี _____

จังหวัด _____ กรุงเทพฯ _____

วันที่/เดือน/พ.ศ. _____ เวลาที่ _____

นำส่ง _____

ผู้นำส่งห้องปฏิบัติการ _____ ชื่อผู้รับตัวอย่าง _____

วัน/เดือน/พ.ศ. ที่รับ _____ เวลาที่รับ _____

ขีดเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องอย่างเหมาะสม

ลำดับ	สำหรับติดสติ๊กเกอร์	สารตัวอย่าง ซีรัม	สภาพตัวอย่าง ขณะรับ		หมายเหตุ
			ปกติดี	Hemolysis	
1.					
2.					
3.					

แบบฟอร์ม ส่ง-รับ ตัวอย่างปัสสาวะตรวจไอโอดีน
โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 4

(เมื่อตรวจ Lab เสร็จเรียบร้อยแล้ว กรุณาส่งผลพร้อมแบบฟอร์มนี้กลับสำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย (สสท))

สรุปจำนวนตัวอย่างปัสสาวะ _____

ชื่อสถานที่ตั้งหน่วย _____ อำเภอ _____

จังหวัด _____

ส่งห้องปฏิบัติการ กองโภชนาการ กรมอนามัย _____ จังหวัด _____ นนทบุรี _____

วันที่/เดือน/พ.ศ. _____ เวลาที่ _____

นำส่ง _____

ผู้นำส่งห้องปฏิบัติการ _____ ชื่อผู้รับตัวอย่าง _____

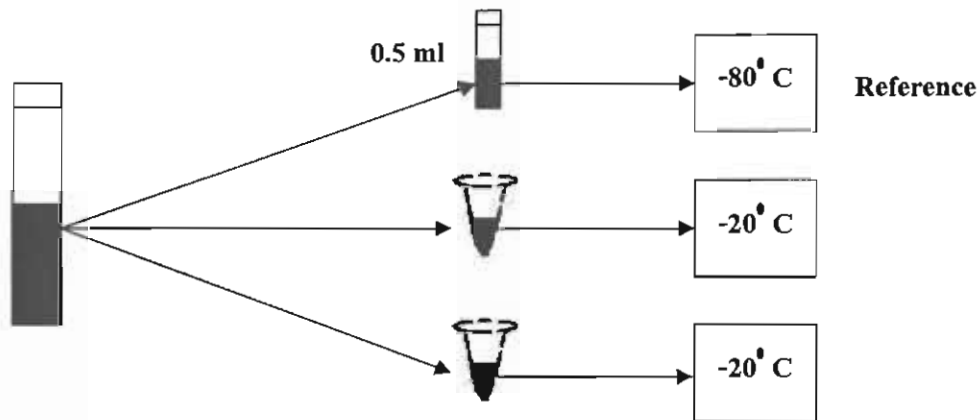
วัน/เดือน/พ.ศ. ที่รับ _____ เวลาที่ _____

รับ _____

ขีดเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องอย่างเหมาะสม

ลำดับ	สำหรับติดสติ๊กเกอร์	สภาพตัวอย่างปัสสาวะขณะรับ		หมายเหตุ
		Satisfy	Unsatisfactory	
1.				
2.				
3.				
4.				

การแบ่งตัวอย่างซีรัม(ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์)

หมายเหตุ ใช้ Sterile technique ในขั้นตอนการแบ่ง

ตัวอย่างที่จัดเก็บในคลังตัวอย่าง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ชนิดตัวอย่าง	Serum			Buffy coat	
หลอดที่	1	2	3	1	2
จำนวน	22,000	22,000	22,000	22,000	22,000

การเก็บตัวอย่างชนิดซีรัม

1. ปั่นแยกซีรัมจากหลอดเก็บเลือดที่ไม่มีสารกันเลือดแข็ง โดยปั่นที่ความเร็วรอบ 2,000-2,500 รอบต่อนาที นาน 10-15 นาที
2. ใช้ไปเปิดที่หลอดเชื้อชุดแยกเอาเฉพาะส่วนของซีรัม (ระวังการเกิด hemolysis) ใส่หลอดพลาสติกที่หลอดเชื้อ ปิดจุก หรือฝาให้แน่นพันทับด้วยพาราฟิล์ม ติดฉลากชั่งตัวอย่าง
3. บันทึกข้อมูลของตัวอย่างซีรัมลงในแบบฟอร์มนำส่งซีรัมและ Buffy coat
4. เก็บรักษาซีรัมไว้ในตู้เย็น -20 องศาเซลเซียส หรือช่องแช่แข็งตู้เย็น โดยบรรจุในกล่องเก็บหรือพลาสติก

การเก็บตัวอย่างชนิด Buffy coat

1. หลังจากที่ทำการศึกษา CBC เรียบร้อยแล้ว ปั่นแยกหลอดเก็บเลือดที่มีสารกันเลือดแข็ง EDTA โดยปั่นที่ความเร็วรอบ 2,000-2,500 รอบต่อนาที นาน 10-15 นาที
2. ใช้ไปเปิดที่ปราศจากเชื้อชุดแยก Plasma ข้างบนออก เหลือเพียงเล็กน้อย จากนั้นดูดส่วนของ Buffy coat (ซึ่งจะมีส่วนของ plasma และเม็ดเลือดแดงติดมาด้วยเล็กน้อย) แบ่งใส่ Cryotube หลอดละ 0.3-0.5 มล. จำนวน 2 หลอด ติดฉลากชั่งตัวอย่างปิดทับฝาหลอด ตัวอย่าง Parafilm พันให้แน่น

3. บันทึกข้อมูลของตัวอย่างซีรัมลงในแบบฟอร์มนำส่งซีรัมและ Buffy coat(S 02และS 03)
4. เก็บรักษาซีรัมไว้ในตู้เย็น -20 องศาเซลเซียส หรือช่องแช่แข็งตู้เย็น โดยบรรจุในกล่องเก็บหรือถุงพลาสติก (ควรจับคู่กับตัวอย่างซีรัมที่เป็นหมายเลขเดียวกัน)

7.4 การเก็บตัวอย่างปัสสาวะเพื่อส่งตรวจไอโอดีน และ Urine Strip

โครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2551

1. วัตถุประสงค์ เพื่อเก็บดูแลรักษาและส่งตัวอย่างปัสสาวะไปยังห้องปฏิบัติการได้อย่างถูกต้อง
2. ขอบเขตการใช้งาน กลุ่มตัวอย่างทุกรายของ โครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย
3. อุปกรณ์

- 3.1 หลอดพลาสติกที่มีฝาปิด
- 3.2 สติกเกอร์หมายเลขประจำตัวอาสาสมัคร
- 3.3 แบบฟอร์มขอส่งตัวอย่างส่งตรวจ
- 3.4 แผ่นพาราฟิน

4. ความเป็นมา

การเก็บตัวอย่างปัสสาวะนี้มีจุดประสงค์เพื่อตรวจหา Iodine สำหรับตัวอย่างปัสสาวะของกลุ่มตัวอย่างอายุ 1 – 14 ปี และ ต้องการตรวจ Urine Strip สำหรับกลุ่มตัวอย่างอายุ 15 ปีขึ้นไป กระบวนการเก็บและนำส่งตัวอย่างปัสสาวะจากสถานที่เก็บไปยังห้องปฏิบัติการมีความสำคัญต่อคุณภาพของตัวอย่างและผลการตรวจ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับการเก็บตัวอย่างปัสสาวะให้ทุกแหล่งศึกษาวิจัยปฏิบัติตามแนวทางเดียวกัน

5. วิธีการ

- 5.1 กรอกข้อมูลในแบบฟอร์มขอส่งตัวอย่างส่งตรวจให้เรียบร้อย (S04)
- 5.2 กรอกข้อมูลในสติกเกอร์หมายเลขประจำตัวอาสาสมัครให้ครบถ้วน แล้วนำไปแปะติดกล่องพลาสติกที่จะใช้เก็บปัสสาวะ
- 5.3 อธิบายวิธีการเก็บตัวอย่างปัสสาวะให้อาสาสมัครฟัง ดังนี้
 - 5.3.1 ให้อาสาสมัครเก็บตัวอย่างปัสสาวะตอนเช้าหลังตื่นนอนลงในถ้วยพลาสติกที่เตรียมไว้ (ปัสสาวะของเช้าวันเดียวกับวันที่มาตรวจ)
 - 5.3.2 ให้อาสาสมัครถ่ายปัสสาวะ (โดยไม่มีการถ่ายปัสสาวะทิ้งก่อน) ใส่ถ้วยพลาสติกให้ได้ปริมาณถึงเส้นที่ขีดไว้ข้างแก้ว
 - 5.3.3 เมื่ออาสาสมัครปัสสาวะได้ตามจำนวนที่ต้องการแล้วให้นำถ้วยบรรจุปัสสาวะส่งให้เจ้าหน้าที่ดูแลการเก็บปัสสาวะ
 - 5.3.4 เจ้าหน้าที่ดูแลการเก็บปัสสาวะ นำปัสสาวะไปเทใส่หลอดพลาสติกจำนวน 20 ซีซี แล้วปิดฝาให้แน่นสนิท

5.3.5 เจ้าหน้าที่ใช้แผ่นพาราฟินปิดทับบริเวณรอยต่อของฝาแก้วหลอดพลาสติก
ให้แน่น

5.3.6 หลอดใส่ปัสสาวะจะถูกเก็บโดยเสียบไว้ในรูบนแผ่นโฟมหนา ซึ่งจะวางไว้ใน
ในกระติกที่มี ice-pack รักษาความเย็น และนำส่งห้องปฏิบัติการ

แยกส่งห้องปฏิบัติการตามกลุ่มอายุ

อายุ 1 – 14 ปี ส่ง กองโภชนาการกรมอนามัย เพื่อตรวจไอโอคีน

อายุ 15 ปีขึ้นไป ส่ง โรงพยาบาลจังหวัด เพื่อตรวจ Urine Strip

แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

1.แบบฟอร์ม ส่ง-รับ ตัวอย่างเลือด และ ปัสสาวะจากหน่วยเก็บข้อมูลส่งรพ.จังหวัด (S01)

2. แบบฟอร์ม ส่ง-รับ ตัวอย่างปัสสาวะตรวจไอโอคีน (S05)

7.5 การควบคุมคุณภาพการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

หมวด	กิจกรรม	เครื่องวัด
1. ก่อนถึงห้องปฏิบัติการ	- การเตรียมผู้ป่วย - วิธีการเจาะเลือด - เก็บตัวอย่าง - การติดฉลากถูกต้อง - การนำส่งอยู่ในสภาพดี - ส่งทันเวลา	- การถอดอาหารถูกต้อง - การจัดทำเหมาะสม - วิธีเจาะถูกต้องผู้เจาะชำนาญ - ภาชนะและวิธีเก็บ NaF , EDTA , clot blood - ตรวจสอบรายชื่อตรงกับกล่องไม่ปะปนกัน - บันทึกเวลาลงชื่อผู้รับผิดชอบ
2. ในห้องปฏิบัติการ	- ตัวอย่างอยู่ในสภาพดี - วิธีตรวจเหมาะสม - เครื่องมือเหมาะสม - ผู้ตรวจมีความรู้ความชำนาญ - การรายงานผลถูกต้อง - การเก็บตัวอย่างถูกต้อง	- ตรวจสอบสภาพ มีเกณฑ์ reject ตัวอย่าง - ตรวจฉลากและใบนำส่ง - ลงทะเบียนรับและให้ ID - ตรวจสอบ Harmonization - IQC, Calibration and maintenance record. - จากประวัติการทำงาน - Report audit - เครื่องมือพร้อม - มีอุปกรณ์ในการส่งต่อ - มีระบบการส่งต่อ

เอกสารอ้างอิง สำหรับส่วนที่ 1 (บทที่ 1-7)

- 1) รายงานการสำรวจสุขภาพอนามัยของประชาชนไทยด้วยการสอบถามและตรวจร่างกายทั่วประเทศ ครั้งที่ 1 พศ. 2543-2535 สถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย พศ. 2539
- 2) ผลการสำรวจสภาวะสุขภาพของประชาชนโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 2 พศ. 2539-2540 สถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย
- 3) การสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 3 พศ. 2546-2547 สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข และสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข พศ. 2549
- 4) The WHO STEP wise approach to Surveillance of noncommunicable diseases (STEPS) : STEPS Field Manual Noncommunicable Diseases and Mental Health, World Health Organization , Geneva. ncd_surveillance.who.int
- 5) National Health and Nutrition Examination Survey (nhanes) : Interview Procedure Manual January 2004. U.S. Department of Health and Human Services , Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Health Statistics
- 6) Behavi.... Risk Factor Surveillance System (BRFSS) Operational and User ' s Guide Version 3.0 , December 12 , 2006. <http://www.cdc.gov/nccdphp/shared/pdfinfo.htm>
- 7) Hanna Tolonen , Kari Kuulasmaa et al and the contributors to the European Health Risk Monitoring (EHRM) Project. Recommendation for indicators, international collaboration, protocol and manual of operations for chronic disease risk factor surveys. October 2002. National Public Health Institute (KTL) Helsinki.
- 8) World Health Organization (2006). WHO SAGE survey Manual : The WHO Study on Global Aging and Adult Health (SAGE). Geneva, World Health Organization.

ส่วนที่ 2

แบบสอบถามและคำอธิบาย

บทที่ 8

แบบสอบถามและแบบฟอร์มต่างๆ

เนื่องจากข้อมูลที่ต้องการเพื่อแสดงสภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทยในการสำรวจครั้งที่ 4 นี้มีข้อมูลที่แสดงถึงสถานะสุขภาพโดยทั่วไป พฤติกรรมเสี่ยงหรือสร้างเสริมสุขภาพ ลักษณะทางชีวภาพที่แสดง ถึงความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเรื้อรังต่างๆ ซึ่งบางครั้งประชากรเองอาจยังไม่รู้ตัวว่ามีความผิดปกติจึงต้องค้นหาด้วยการทดสอบต่างๆ หรือการตรวจทางชีวเคมี ดังนั้นวิธีการเก็บข้อมูลจึงมีความหลากหลาย ประกอบด้วย

- การสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถาม
- การทดสอบการทำงานของระบบต่างๆ ของร่างกาย โดยใช้การทดสอบ เช่น (ระดับสติปัญญา การมองเห็น ฯลฯ)
- การตรวจทางชีวเคมี โดย การตรวจเลือด ,ตรวจปัสสาวะ

ในการสำรวจครั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จึงปรากฏอยู่ในการบันทึกจากหลายแหล่งคือ

1. แบบสอบถาม ซึ่งแยกตามกลุ่มอายุคือ
 - กลุ่มเด็กก่อนวัยเรียน (1-5 ปี)
 - กลุ่มเด็ก (6-14 ปี)
 - กลุ่มวัยทำงาน (15-59 ปี)
 - กลุ่มสูงอายุ (60+ ปี)
2. แบบฟอร์มการตรวจร่างกาย เช่น การตรวจร่างกายทั่วไป รายงานความสูง น้ำหนักตัว เส้นรอบเอว สะโพก ความยาวของแขน เส้นรอบศีรษะ (ในเด็ก) ผลการวัดความดันเลือด
3. แบบฟอร์มการทดสอบต่างๆ เช่น การเห็น แรงบีบมือ การทำงานของปอด การทดสอบสติปัญญา(TONI 3) การทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ฯลฯ
4. แบบฟอร์มการตรวจทางชีวเคมี
 - เลือด : น้ำตาลในเลือด ไขมัน Triglyceride, CBC
 - ปัสสาวะ : Urine Strip (ผู้ใหญ่) ไอโอคีน (เด็ก)

แบบฟอร์มต่างๆ เหล่านี้จะอยู่รวมกับแบบสอบถามของแต่ละกลุ่มอายุ เป็นหน้าที่ของพนักงานสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่เทคนิคต่างๆ และผู้นิเทศก์งานที่จะต้องตรวจสอบอย่างละเอียดว่าได้บันทึกข้อมูลในแต่ละด้านครบถ้วนหรือไม่

การจัดทำแบบสอบถาม

การจัดทำแบบสอบถามกระทำโดยการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พัฒนาการเด็ก สุขภาพเด็ก ด้านโรคหัวใจหลอดเลือด โรคหอบหืด โรคปวดข้อ อามัยเกรนิอุส โภชนาการ บุหรี่ และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งผู้สูงอายุ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องจะประชุมกันเพื่อจัดทำแบบสอบถามโดยใช้หลักการที่เชื่อมโยงกับการสำรวจในครั้งที่แล้วมาและความต้องการองค์ความรู้เพื่อไปพัฒนาระบบบริการ การรักษาโรคหรือการพัฒนาสุขภาพของบุคคลตามกลุ่มอายุต่างๆ หรือเป็นความรู้ที่ยังขาดไปของประเทศไทยสำหรับสภาวะสุขภาพในด้านนั้นๆ นอกจากนี้ยังมีผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นกรรมการบริหารวิชาการของการสำรวจครั้งนี้ร่วมพิจารณาให้ข้อเสนอแนะและวิจารณ์ร่วมกับคณะนักวิชาการในพื้นที่ที่จะทำการสำรวจด้วย เพื่อให้แบบสอบถามและแบบฟอร์มต่างๆ มีความสมบูรณ์ สามารถวัดองค์ความรู้ที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างของแบบสอบถาม

รายการแบบสอบถามกลุ่มเด็ก

รายการแบบสอบถามกลุ่มเด็ก	ผู้ให้ข้อมูล/ตรวจ	
	เด็กอายุ 1-5 ปี	เด็ก 6-14 ปี
หมวดที่ Q1000 ข้อมูลส่วนบุคคล		
• ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก/การศึกษาของเด็ก	✓	✓
• ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว/ลักษณะของครอบครัว/ผู้ดูแลเด็ก/ลักษณะบ้านและเพื่อนบ้าน	✓	✓
หมวดที่ Q2000 พฤติกรรมสุขภาพ		
• พฤติกรรมการบริโภคอาหาร	✓	✓
• การนอนหลับและกิจกรรมทางกาย	✓	✓
• คูทิว เล่นคอมพิวเตอร์ และ/หรือ เกมส์	✓	✓
หมวดที่ Q3000 สถานะสุขภาพ		
• สถานะสุขภาพทั่วไป	✓	✓
• หอบหืด (Asthma)	✓	✓
• การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ	✓	✓
• วัณโรค	✓	✓
• ความรุนแรงในโรงเรียนและชุมชน	X	✓
• พฤติกรรมทางสุขภาพ	X	✓

รายการแบบสอบถามกลุ่มเด็ก		ผู้ให้ข้อมูล/ตรวจ	
รายการ		เด็กอายุ 1-5 ปี	เด็ก 6-14 ปี
• การสูบบุหรี่		X	✓
หมวดที่ Q4000 การตรวจร่างกาย			
• ลักษณะร่างกายทั่วไป/น้ำหนักและส่วนสูง/เส้นรอบเอว		✓	✓
• เส้นรอบหัว		✓	X
• ความดันเลือด		X	✓
หมวดที่ Q5000 การตรวจทางห้องปฏิบัติการ			
• การตรวจปัสสาวะ		✓	✓
หมวดที่ Q6000 การวัดพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม ฯ			
• Attention-Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) : Corner's		X	✓
• การวัดพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และจริยธรรม		✓	✓
หมวดที่ Q7000 การวัดพัฒนาการ			
• Milestone		✓	X
• TONI III		X	✓

รายการแบบสัมภาษณ์และ ตรวจร่างกาย วัยแรงงานและวัยสูงอายุ

หมวด	รายการ	15-59 ปี	60 ปี
หมวดที่ 1	Q 1000 ข้อมูลส่วนบุคคล		
	1.1 ข้อมูลส่วนตัว อายุ สภาพสมรส ศาสนา การศึกษา	✓	✓
	1.2 การทำงาน อาชีพ และรายได้	✓	✓
	1.3 ลักษณะการอยู่อาศัยและ การคัดแปลงบ้าน	X	✓
	1.4 ผู้ปรนนิบัติดูแลในกิจวัตรประจำวัน	X	✓
	1.5 การรับภาระเป็นที่พึ่งในครัวเรือน	✓	✓
หมวดที่ 2	ภาวะพึ่งพาในกิจวัตรประจำวัน	X	✓
หมวดที่ 3	สถานะสุขภาพโดยรวม	✓	✓

หมวด	รายการ	15-59 ปี	60 ปี
หมวดที่ 4	คุณภาพชีวิต	✓	✓
หมวดที่ 5	การทดสอบสภาพสมอง	X	✓
หมวดที่ 6	สุขภาพจิต :ภาวะเครียด ภาวะซึมเศร้า	✓	✓
	6.1 โรคเรื้อรัง	✓	✓
	6.2 การป่วยของพ่อ แม่ พี่น้อง สายตรง	✓	X
	6.3 ฟัน และการบดเคี้ยว /การไต่ยืน/การหกล้ม	X	✓
หมวดที่ 7	พฤติกรรมเสี่ยง		
	• กิจกรรมทางกาย/ การสูบบุหรี่/การดื่มแอลกอฮอล์ /การบริโภคอาหาร/ การใช้ยาและอาหารเสริม • อนามัยการเจริญพันธุ์ • การบาดเจ็บ/ อุบัติเหตุ	✓ ✓ ✓	✓ X X
หมวดที่ 8	Q 8000 สถิติและสวัสดิการทางสุขภาพ	✓	✓
หมวดที่ 9	Q 9000 การตรวจร่างกาย ลักษณะร่างกายโดยทั่วไป	✓	✓
	น้ำหนัก ส่วนสูง/ เส้นรอบเอวและสะโพก	✓	✓
	ความยาวของแขน(ARM SPAN)/ เดินจับเวลา	X	✓
	ความดันโลหิตและชีพจร/ แรงบีบมือ(grip strength) / การทำงานของปอด(Lung function)/ สายตา	✓	✓
หมวดที่ 10	การตรวจทางห้องปฏิบัติการ Q9100		
	6.1 Blood test : fasting blood sugar/ TC/LDL/HDL/ TG/Hb/ Serum creatinine / Red cell morphology	✓	✓
	6.2 Urine test	✓	✓

เพื่อให้การสัมภาษณ์ และการบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นไปอย่างถูกต้อง สมบูรณ์ ผู้สัมภาษณ์จึงควรทบทวน บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานภาคสนาม (บทที่ 5) โดยเฉพาะของพนักงานสัมภาษณ์ (ข้อ 5.3)

บทที่ 9

คำถามและคำอธิบาย

9.1 แบบสอบถามกลุ่มเด็ก 1-14 ปี

กลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ของประเทศไทยเป็นกลุ่มประชากรที่เป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 24.7 ของประชากรทุกกลุ่มอายุในประเทศ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ ผลการสำรวจสำมะโนประชากร พ.ศ.2543) ประชากรกลุ่มนี้มีแนวโน้มลดลงเมื่อเทียบกับวัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ จากการประมาณประชากรของประเทศไทย โดยสำนักพัฒนาสังคม และคุณภาพชีวิต(สศช.) ประชากรไทยวัยเด็กมีสัดส่วนลดลงเป็นร้อยละ 22.7 ในปี พ.ศ.2549 ในขณะที่ประชากรวัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุเพิ่มจากร้อยละ 65.8 และ 9.4 เป็นร้อยละ 66.8 และ 10.5 ตามลำดับ และแนวโน้มเช่นนี้ปรากฏในทุกภาคของประเทศไทย

ในการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเรื่องเด็ก ของการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยฯ ครั้งที่ 4 นี้ สรุปความเห็นเกี่ยวกับข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยของเด็กที่สนใจไว้ดังต่อไปนี้ คือ

มีปัญหาสุขภาพในเด็ก โดยคิดจากขนาดของภาระ โรคที่วัดโดย DALYs สูงและอาจเชื่อมโยงกับปัญหาสุขภาพที่สำคัญในวัยกลางคน และวัยสูงอายุ คือ

- การบาดเจ็บและอุบัติเหตุ
- โรคอ้วน(obesity)
- เบาหวาน(Insulin resistance and impaired glucose tolerance)
- ไขมันในเลือดผิดปกติ (Dyslipidemia)
- ความดันโลหิตสูง (Hypertension)
- โรคกระดูกพรุน(Osteoporosis)
- วัณโรค(Tuberculosis)

รวมทั้งโรคหรือสภาวะในเด็กขณะที่มีแนวโน้มจะเป็นปัญหามากขึ้นในอนาคต คือ

- ปัญหาการนอนหลับ (Sleep problem)
- ปัญหาความรุนแรง(violence) ซึ่งถ้ามองในเชิงพัฒนาการเด็กคือ self control และพื้นฐานอารมณ์
- ปัญหาการดู TV และการเล่น internet
- พฤติกรรมทางเพศ

นอกจากโรคและปัญหาพฤติกรรมและสุขภาพ คณะผู้เชี่ยวชาญยังสนใจเกี่ยวกับพัฒนาการต่างๆ ของเด็กซึ่งจะเป็นต้นทุนหรือพื้นฐานในการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ของเด็กเมื่อเติบโตขึ้น ปัจจัยพื้นฐานเหล่านั้นได้แก่

- การเจริญเติบโตและโภชนาการ
- Cognitive function IQ
- ความและทักษะในการสื่อสาร (Language, Communication skill)
- ความสามารถในการเรียนรู้ (Learning ability)
- ความสามารถในการควบคุมตนเอง/อารมณ์ (Emotional competence –self control)
- การได้ยิน (Hearing)
- การมองเห็น (Vision)
- Attention

ในแบบสอบถามสำหรับกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี แบ่งเป็น 2 ชุดคือ

1. แบบสอบถามเด็กอายุ 1-5 ปี
2. แบบสอบถามเด็กอายุ 6-14 ปี

คำอธิบายแบบสอบถามหรือแบบเก็บข้อมูลของเด็กนี้จะไม่รวมคำอธิบายคำถามด้านพฤติกรรมการบริโภคอาหาร (Food and Nutrition) ซึ่งจะรวมอยู่ในคำอธิบายรวมของพฤติกรรมบริโภคอาหารของทุกกลุ่มอายุในข้อ 9.4 แบบสอบถามวัยแรงงานอายุ 15-59 ปี หมวดที่ Q 7500 การกินอาหาร

คำอธิบาย

แบบเก็บข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวและเด็ก อายุ 1-5 ปี

วัตถุประสงค์

เพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวและเด็ก และข้อมูลด้านสุขภาพของเด็กอายุ 1-5 ปี ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของเด็ก, การศึกษาของเด็ก, การศึกษา, อาชีพ และศาสนาของพ่อแม่, การครอบครองที่อยู่อาศัย, ลักษณะของครอบครัว, จำนวนสมาชิกและรายได้ของครอบครัว, ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ และ พัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และจริยธรรม

คำอธิบายเครื่องมือ

แบบเก็บข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวและเด็ก อายุ 1-5 ปี เป็นแบบสัมภาษณ์ พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็ก ประกอบด้วยประเภทของข้อมูลต่างๆ ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายการแบบสอบถาม เด็กอายุ 1-5 ปี

รายการ	ผู้ให้ข้อมูล	ผู้สัมภาษณ์
หมวดที่ Q1000 ข้อมูลส่วนบุคคล	พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง	พยาบาล/เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข
ส่วนที่ Q1100 ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก		
ส่วนที่ Q1200 การศึกษาของเด็ก		
ส่วนที่ Q1300 ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว		
ส่วนที่ Q1400 ลักษณะของครอบครัว		
ส่วนที่ Q1500 ผู้ดูแลเด็ก		
ส่วนที่ Q1600 ลักษณะบ้านและเพื่อนบ้านที่เด็กอยู่อาศัย		
หมวดที่ Q2000 พฤติกรรมสุขภาพ	พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง	พยาบาล/เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข
ส่วนที่ Q2100 พฤติกรรมการบริโภคอาหาร		
ส่วนที่ Q2200 การนอนหลับและกิจกรรมทางกาย		
ส่วนที่ Q2300 คู่มือ เล่นคอมพิวเตอร์ และ/หรือ เกมส์		

รายการ	ผู้ให้ข้อมูล	ผู้สัมภาษณ์
หมวดที่ Q3000 สถานะสุขภาพ	พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง	พยาบาล/เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข
ส่วนที่ Q3100 สถานะสุขภาพทั่วไป		
ส่วนที่ Q3200 หอบหืด (Asthma)		
ส่วนที่ Q3300 การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ		
ส่วนที่ Q3400 วัคซีน		
หมวดที่ Q4000 การตรวจร่างกาย	เด็ก	พยาบาล
ส่วนที่ Q4100 ลักษณะร่างกายทั่วไป		
ส่วนที่ Q4200 น้ำหนักและส่วนสูง		
ส่วนที่ Q4300 เส้นรอบเอว		
ส่วนที่ Q4400 เส้นรอบหัว		
ส่วนที่ Q4500 การวัดสายตา		
หมวดที่ Q5000 การตรวจทางห้องปฏิบัติการ	เด็ก	พยาบาล
ส่วนที่ Q5100 ผลการตรวจปัสสาวะ		
หมวดที่ Q6000 Emotional Health	พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง	พยาบาล
ส่วนที่ Q6100 การวัดพัฒนาการทางอารมณ์ จิตใจ สังคม และจริยธรรม		
หมวดที่ Q7000 พัฒนาการของเด็ก (Milestone)	พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง	พยาบาล

แบบเก็บข้อมูลชุดนี้ประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบและคำถามปลายเปิด ให้ผู้เก็บข้อมูลปฏิบัติตามเงื่อนไขของแต่ละคำถามให้ถูกต้องและครบถ้วน

วิธีดำเนินการ

ให้ผู้เก็บข้อมูลอธิบายให้ พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็ก ทราบว่าแบบเก็บข้อมูลชุดนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์มีจำนวนคำถามทั้งหมดกี่คำถาม ใช้เวลาถามประมาณเท่าใด คำตอบของพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูจะไม่มีผลใดๆ ทั้งสิ้นต่อตัวผู้ให้สัมภาษณ์ คำตอบเหล่านี้จะถูกบันทึกเป็นความลับ การเสนอผลการศึกษาจะเสนอเป็นภาพรวมที่ไม่สามารถเชื่อมโยงถึงตัวผู้ให้สัมภาษณ์ได้ เมื่อพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูยินยอมให้สัมภาษณ์แล้วให้ผู้เก็บข้อมูลอ่านคำถามทุกข้อตามลำดับและบันทึกคำตอบจนครบทุกคำถาม

เมื่อถามคำถามครบทุกข้อแล้วให้ผู้เก็บข้อมูลตรวจสอบอีกครั้งว่า ได้บันทึกคำตอบถูกต้องและครบถ้วนทุกคำถาม จากนั้นให้ลงชื่อผู้เก็บข้อมูลและวันที่เก็บข้อมูล สำหรับการบันทึกข้อมูลวัน เดือน ปีเกิดของเด็ก ให้ผู้เก็บข้อมูลคัดลอกจากใบเกิด ทะเบียนบ้าน

วิธีการถามและการบันทึก

ข้อคำถามเกือบทั้งหมดครอบคลุมเวลาเพื่อให้ผู้ตอบสามารถระลึกหรือทบทวนได้ว่า มีเหตุการณ์/พฤติกรรมดังกล่าวหรือไม่ ขอให้ผู้เก็บข้อมูลอ่านรอบเวลาดังกล่าวในการสัมภาษณ์ด้วย ห้ามอ่านข้าม

ให้ผู้บันทึกข้อมูลบันทึกคำตอบโดยทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่าง n หรือเติมคำในช่องว่างตามคำตอบที่ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้เลือกตอบหรือให้ข้อมูล ดังคำถามต่อไปนี้

หมวดที่ Q1000 ข้อมูลส่วนบุคคล	
ส่วนที่ Q1100 ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก	
วัตถุประสงค์ เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของเด็ก ในเรื่องเพศ อายุ ศาสนา และผู้อุปการะเด็ก	
Q 1101 เพศของเด็ก	
Q1102 วันเดือนปีเกิดของเด็ก	ให้ลอกวันเดือนปีเกิดของเด็กจากสมุดบันทึกสุขภาพหรือจากทะเบียนบ้าน
Q1103 ศาสนาของเด็ก	กรณีศาสนาไม่ตรงกับตัวเลือกใดๆ ให้ใส่ระบุศาสนาในช่องอื่นๆ
Q1104 เด็กเป็นบุตรคนที่เท่าไร	หมายถึง เด็กเป็นบุตรคนที่เท่าไร ในจำนวนบุตรที่มีชีวิตพ่อแม่เดียวกันจำนวนกี่คน
Q1105ใครคือ ผู้อุปการะดูแลเด็กส่วนใหญ่	ผู้อุปการะดูแลเด็ก คือ ผู้ที่ให้เงินเด็ก และส่งเสียเลี้ยงดูเด็กเป็นส่วนใหญ่
ส่วนที่ Q1200 การศึกษาปฐมวัยของเด็ก	
วัตถุประสงค์ เพื่อ ทราบถึงการส่งเด็กเข้าเรียนในโรงเรียน หรือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการฝากเด็กไปเลี้ยงตามบ้านญาติ	
Q1201 ในขณะนี้ ตอนกลางวันของวันธรรมดา ส่วนใหญ่เด็กอยู่ที่ไหน	<u>ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือโรงเรียนอนุบาล</u> คือ เด็กกำลังเรียน หรืออยู่ในการเรียนการสอนของระบบการศึกษา มีการเรียนการสอนจากครูหรืออาจารย์ ในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานปฐมวัย <u>ฝากเลี้ยงบ้านญาติหรือเพื่อนบ้าน</u> คือ นำเด็กไปฝากไว้ให้ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือ ลุง ป้า น้า อา หรือ เพื่อนบ้าน เป็นผู้เลี้ยงดู และเด็กไม่ได้เข้าเรียนในระบบการศึกษาปฐมวัย

สถานรับเลี้ยงเด็ก (เนอสเซอรี่) คือ เลี้ยงดูโดยให้กินนอน ไม่มีหลักสูตรการเรียนการสอน	
ส่วนที่ Q1300 ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว	
วัตถุประสงค์ เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของพ่อแม่ของเด็ก ในเรื่องการศึกษา อาชีพ ศาสนา สถานภาพการครองครองที่อยู่อาศัย จำนวนคนในบ้าน รายได้ประจำของครอบครัวต่อเดือน และความเพียงพอของรายได้ ซึ่งสามารถนำไปวิเคราะห์ความยากลำบากในการเลี้ยงดูบุตร	
ข้อมูลพื้นฐานของพ่อ	จะถามในเรื่อง การศึกษา จำนวนปีที่ศึกษา สภาพการรู้หนังสือ อาชีพ ศาสนา
Q1302 การศึกษาของพ่อเด็ก	
ระดับการศึกษาของพ่อเด็ก	
<u>ไม่ได้รับการศึกษาสามัญ</u> หมายถึง บุคคลที่ไม่เคยเข้าศึกษาในโรงเรียน หรือไม่เคยได้รับการศึกษา รวมทั้งการเรียนซึ่งไม่มีชั้น เช่นการเรียนกับพระ หรือเรียนภาษาที่สถาบันสอนภาษา ซึ่งเทียบชั้นไม่ได้ หรือการศึกษาที่ไม่ได้อยู่ในระดับสายสามัญ เช่นการศึกษาสำหรับผู้เรียนทางศาสนา (นักธรรมตรีเปรียญ 4 เป็นต้น) <u>ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า</u> หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า หรือในชั้นที่สูงกว่าแต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือได้เคยศึกษาต่ำกว่าชั้นสูงสุดของระดับประถมศึกษา เช่น ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 หรือต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ลงมา <u>มัธยมศึกษา</u> หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาดังแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้น ม.ศ.3 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 หรือ ม.3 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520) ขึ้นไปถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญหรือชั้นที่สูงกว่า แต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงกว่านี้ <u>อาชีวศึกษา</u> หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาหรือสายวิชาชีพ ได้แก่ บุคคลที่สำเร็จการศึกษาดังแต่ระดับอาชีวศึกษาตอนปลายหรือมัธยมศึกษาตอนต้นสายอาชีพขึ้นไป ถึงระดับอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ หรือบุคคลที่สำเร็จการศึกษาดังแต่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าไปถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือเทียบเท่า ขึ้นไป <u>อุดมศึกษา (อนุปริญญา ปริญญาตรีโท เอก)</u> หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาประเภทสามัญศึกษาหรือสายวิชาการ โดยได้รับวุฒิบัณฑิตระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี โท หรือเอก <u>อื่น ๆ</u> หมายถึง การศึกษาที่อยู่นอกเหนือจากนี้ เช่น การศึกษาจากต่างประเทศที่ไม่สามารถเทียบชั้นการศึกษากับกระทรวงศึกษาธิการได้	
Q 1303 อาชีพของพ่อเด็ก	
<u>อาชีพ</u> หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานที่บุคคลนั้นทำในปัจจุบัน โดยปกติบุคคลมีอาชีพเดียวหาก	

บุคคลใดมีอาชีพมากกว่า 1 ชนิด ให้ถือเอาอาชีพที่ใช้เวลาทำมากที่สุด หากจำนวนเวลาทำงานเท่ากัน ให้ถือเอาอาชีพที่มีรายได้มากที่สุด โดยสามารถแบ่งกลุ่มอาชีพของบุคคลออกเป็น category ดังต่อไปนี้

อาชีพ	ตัวอย่างอาชีพ
1. อาชีพพื้นฐาน ใช้แรงงาน	คนขายของขายอาหารข้างถนน อาชีพแม่บ้าน คนเฝ้า คนดูแลอาคาร คนเก็บขยะ คนส่งสาร(messenger) ผู้ใช้แรงงาน(รับจ้างทำนา ทำไร่ ทำสวน กรรมกรก่อสร้าง ลูกเรือประมง คนงานเหมือง คนงานด้านขนส่ง)
2. เกษตรกร ประมง	ชาวนา ชาวสวน ชาวไร่ เลี้ยงสัตว์ ทำฟาร์มวัวนม เลี้ยงเป็ด ไก่ พนักงานป่าไม้ ชาวประมง
3. ผู้ประกอบงานคุมเครื่องจักรในโรงงาน และผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	ช่างคุมเครื่องจักร การผลิต คุมเครื่องผลิตไฟฟ้า คุมเครื่องประกอบการผลิต คนประกอบชิ้นส่วน พนักงานขับรถ ขับเรือ
4. ช่างฝีมือ สาขาต่างๆ ก่อสร้าง ค้าขาย	ช่าง ทำเหมือง ตัดแต่งหิน ช่างก่อสร้าง ช่างเชื่อม ช่างในโรงหล่อ ช่างทำแก้ว ช่างทำงานฝีมือ ช่างไม้ ผลิตภัณฑ์หนัง เกี่ยวกับผ้า ช่างเย็บเสื้อผ้า การผลิตอาหารสำเร็จรูป งานการพิมพ์ ฯลฯ
5. เสมียน	เลขานุการ พนักงานพิมพ์ดีด เจ้าหน้าที่ในสำนักงาน
6. พนักงานบริการ การตลาด การค้า	งานบริการในร้านอาหาร บนยานพาหนะ หมอคู่ พนักงานดับเพลิง ตำรวจ พนักงานขายในร้านค้า พนักงานขาย (sales) พนักงานดูแล (พี่เลี้ยง) สัปเหร่อ
7. นักวิชาชีพ นักวิชาการทุกสาขา	อาชีพเกี่ยวกับด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรม งานด้านสุขภาพ แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ สธ ครู อาจารย์ ทนาย นักสังคมศาสตร์ นักการธนาคาร นักบัญชี นักการเงินการคลัง นักเขียน นักศิลป์ นักบินกับตันเรือ ผู้ควบคุมการบินการเดินทาง
8. นิติบัญญัติ ตุลาการ ผู้บริหารระดับสูง	นักกฎหมาย นักการเมือง ข้าราชการระดับสูง ผู้บริหารหน่วยงาน ทั้งของ รัฐและเอกชน
9. ทหาร ตำรวจ	ทหาร ตำรวจ
10. ไม่มีอาชีพ	ไม่มีการประกอบอาชีพ ไม่มีรายได้
11. อาชีพอื่นๆระบุ	อาชีพอื่นๆระบุ.....
Q 1303b สภาพการทำงานของพ่อเด็ก	
สถานภาพการทำงาน (ใช้ตาม International classification of status in Employment, 1993)	

<u>เจ้าของหรือผู้ดำเนินการเอง</u> หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจของตนเอง เพื่อผลกำไร หรือส่วนแบ่ง และมีการจ้างบุคคลตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป ทำงานในฐานะลูกจ้าง <u>ลูกจ้างรัฐบาล / รัฐวิสาหกิจ</u> หมายถึง ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการตำรวจ พนักงานเทศบาล ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น <u>ลูกจ้างเอกชน</u> หมายถึง ผู้ซึ่งทำงานโดยได้รับค่าจ้างจากสถานธุรกิจโดยมีนายจ้าง หรือเจ้าของ หรือผู้ดำเนินการซึ่งมิใช่หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ <u>ผู้ไม่ได้ปฏิบัติงานเชิงเศรษฐกิจ</u> หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานโดยไม่ได้รับค่าจ้าง เช่น แม่บ้าน หรือไม่ได้รับผลกำไรค่าจ้าง ในไร่นาเกษตร หรือ ธุรกิจของครัวเรือน เช่น เป็นสมาชิกในครอบครัว และช่วยเหลือธุรกิจหรืองานเกษตรของครอบครัว เป็นผู้ปฏิบัติงานให้แก่องค์กรสาธารณะ หรือ องค์กรการกุศลโดยไม่ได้รับค่าจ้าง ค่าตอบแทนหรือผลกำไร ข้าราชการบำนาญ	
ข้อมูลพื้นฐานของแม่	จะถามในเรื่อง การศึกษา จำนวนปีที่ศึกษา สภาพการรู้หนังสือ อาชีพ ศาสนา
หมายเหตุ : คำจำกัดความต่างๆ ใช้เช่นเดียวกับ ข้อมูลพื้นฐานของพ่อ	
เศรษฐกิจของครอบครัว	จะถามในเรื่อง สภาพการครอบครองที่อยู่อาศัย ของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จำนวนคนในบ้าน รายได้ประจำของครอบครัวที่ดูแลเด็ก ต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ของครอบครัว
Q1309 สภาพการครอบครองที่อยู่อาศัย	
<u>บ้านเช่า</u> ให้หมายความรวมถึง ห้องแถวเช่า <u>อยู่โดยไม่ต้องเสียค่าเช่า</u> ให้หมายความรวมถึง เป็นเจ้าของบ้านที่สร้างบนที่ดินของญาติที่ไม่ต้องเช่า	
Q1310 จำนวนคนในบ้านที่อยู่ประจำ	หมายถึง จำนวนคนที่อยู่โนหลังคาเดียวกัน และอาศัยอยู่มากกว่า 3 เดือนต่อปี
Q1311 รายได้ประจำของครอบครัวที่ดูแลเด็กอยู่ในขณะนี้ (บาทต่อเดือน)	หมายถึง ผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนเฉลี่ยต่อเดือนที่สมาชิกทุกคนในครอบครัวได้รับรวมกัน ทุกคนซึ่งอยู่ในรูปของตัวเงินอันได้แก่ ค่าแรง และเงินเดือน เงินรางวัลบริการ เงินโบนัส กำไร สุทธิจากการประกอบธุรกิจการเกษตรและธุรกิจ อื่นๆ รายได้จากทรัพย์สิน (ค่าเช่า ที่ดิน ค่าลิขสิทธิ์ ดอกเบี้ย และเงินปันผล) เงินได้รับ เป็นการช่วยเหลือ(บำเหน็จ บำนาญ เงิน ทุนการศึกษา)

Q1312 ความเพียงพอของรายได้ของครอบครัว ให้ถือเอาอาชีพที่มีรายได้มากที่สุดในการตอบ หักข้อไปให้เกณฑ์ ระดับที่เหมาะสม ไม่โอ้อวด	หนี้สิน ให้รวมถึงการยืมเครื่องญาติ เงินออม ทั้งที่เก็บไว้เอง ฝากคนอื่น หรือ ฝาก ธนาคาร
ส่วนที่ Q1400 ลักษณะของครอบครัว	
Q1402 สถานภาพสมรสของพ่อ-แม่ แยกงาน	สมรส หมายถึงมีพิธีการแต่งงานเป็นที่รับรู้ทาง สังคม
ส่วนที่ Q1600 ลักษณะบ้านและเพื่อนบ้านที่เด็กอาศัยอยู่	
Q1601 ลักษณะบ้านที่เด็กอาศัยอยู่	
<u>บ้านแฝด</u> หมายถึง มีผนังบ้านติดกัน 1 ด้าน	
<u>บ้านเดี่ยว</u> หมายถึง บ้านที่มีบริเวณของบ้านและไม่มีผนังติดกับบ้านหลังอื่นๆ	
<u>บ้านห้องแถว / ทาวน์เฮาส์ / ชุมชนแออัด / อาคารพาณิชย์</u> หมายถึง มีผนังติดกันสองด้าน	
<u>คอนโดมิเนียม / อพาร์ทเมนต์</u> หมายถึง ห้องชุดที่อยู่ภายในอาคารเดียวกัน และมีผนังติดกันสองด้าน	
<u>บ้านหลายหลังอยู่ในบริเวณเดียวกัน</u> หมายถึง มีบ้านอยู่ในรั้ว หรือ บริเวณเดียวกัน ซึ่งเป็นญาติกัน	
Q1602a เพื่อนบ้านใกล้เคียงที่ขอความช่วยเหลือได้	หมายถึง ระยะเดินถึงกันประมาณ 500 เมตร
Q1602b บริการชุมชนใกล้บ้าน	หมายถึง เดินทางถึงใช้เวลา 30 นาที หรือ ในรัศมี 1 กิโลเมตร
Q1602c สถานที่เสี่ยงอันตรายใกล้บ้าน	หมายถึง เดินทางถึงใช้เวลา 30 นาที หรือ ในรัศมี 1 กิโลเมตร
หมวดที่ Q2000 สถานะสุขภาพ (Health status)	
วัตถุประสงค์ : เพื่อทราบสถานะสุขภาพของเด็กทั้งในด้านสุขภาพทั่วไปของเด็ก โรคหอบหืด การ บาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ วันโรค	
ส่วนที่ Q2100 สถานะสุขภาพทั่วไปของเด็ก	
Q2101 ใน 12 เดือนที่ผ่านมา ตามความเห็นของผู้ปกครอง สุขภาพของเด็กคนนี้เป็นอย่างไร คือโดยเฉลี่ยทั้งปี ถ้าวันนี้เป็นครั้งแรกของทั้งปี ถือว่าสุขภาพดี • ดีมาก (ไม่ค่อยป่วยหรือน้อยกว่า 2 ครั้งต่อปี) • ดี (ป่วยบ้าง 2-3 ครั้งต่อปี) • ไม่ค่อยดี (ป่วยบ่อย หรือมากกว่า 5 ครั้งต่อปี)	
ส่วนที่ Q2200 หอบหืด (Asthma) ให้ถามตามข้อคำถามโดยละเอียด	

ส่วนที่ Q2300 การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ ให้ถามตามข้อคำถาม โดยละเอียด
ส่วนที่ Q2400 วันโรค วันโรคปอด หมายถึงแพทย์ตรวจเสมหะพบเชื้อและกินยาอย่างน้อย 3 ขนาน
หมวดที่ Q3000 พฤติกรรมสุขภาพ (Health Behavior)
ส่วนที่ Q3100 พฤติกรรมการบริโภคอาหาร ใช้คำอธิบายเกี่ยวกับการบริโภคอาหารในวัยแรงงานและสูงอายุ
ส่วนที่ Q3200 การนอนหลับและกิจกรรมทางกาย Q3201 ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา เด็กได้ออกกำลังกาย วิ่งเล่น เล่นกีฬากลางแจ้งหรือนอกตัวบ้าน โดยเฉลี่ยวันละกี่ชั่วโมง ออกกำลังกายนอกบ้าน หมายถึง เด็กได้ออกกำลังกาย โดยการวิ่งเล่น หรือเล่นกีฬา อยู่กลางแจ้ง หรือนอกตัวบ้าน โดยให้นับเวลาทั้งสัปดาห์ทั้งวันธรรมดาและวันหยุดแล้วเฉลี่ยเป็นต่อวัน
ส่วนที่ Q3300 ดูทีวี เล่นคอมพิวเตอร์ และ/หรือ เกม Q3301 ในระยะเวลา 1 เดือนที่ผ่านมา ท่านให้เด็กดูโทรทัศน์หรือไม่ (ไม่จำกัดว่าดูโทรทัศน์ที่บ้านหรือที่อื่น) การดูโทรทัศน์ของเด็ก หมายถึง การดูโทรทัศน์ไม่ว่าจะเป็นที่บ้านของเด็ก หรือที่บ้านเพื่อนบ้าน หรือที่ใดก็ตามที่เด็กได้ดูโทรทัศน์
Q3303 ในระยะเวลา 1 เดือนที่ผ่านมา เด็กใช้คอมพิวเตอร์หรือไม่ การใช้คอมพิวเตอร์ หมายถึง การใช้คอมพิวเตอร์ในทุกกิจกรรม เช่นเล่นเกมสื่คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต หรือใช้เพื่อการศึกษา หรือเพื่อสนทนาการต่างๆ
ส่วนที่ Q3400 วันโรค วันโรคปอด หมายถึงแพทย์ตรวจเสมหะพบเชื้อและกินยาอย่างน้อย 3 ขนาน

การตรวจร่างกาย Anthropometry and fitness

วัตถุประสงค์ เพื่อเก็บข้อมูลพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ น้ำหนัก, ส่วนสูง, ความยาวรอบศีรษะ และความยาวรอบอก

วิธีดำเนินการ

ข้อปฏิบัติในการชั่งน้ำหนัก

1. วางเครื่องชั่งบนพื้นที่ได้ระดับถูกต้อง บนพื้นราบ ไม่ลาดเท เช็คว่าตัวเลขอยู่ที่ 0 หรือเข็มที่ตำแหน่งกลาง
2. ตรวจสอบหรือปรับเครื่องชั่ง ให้วัดได้เที่ยงตรงก่อนการชั่ง (วิธีปรับหรือตรวจสอบเครื่องชั่ง ให้ศึกษาจากเอกสารคู่มือของเครื่องชั่งแต่ละเครื่อง)
3. ถอดเครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับของเด็กให้เหลือน้อยที่สุด เช่น เด็กอายุน้อยกว่า 6 ปี อาจใส่เฉพาะกางเกงตัวเดียว ถ้าเป็นเด็กอายุ 6 ปีขึ้นไป ใส่เสื้อและกางเกงหรือกระโปรง หากมีเข็มขัดก็ต้องถอดออก เอาของในกระเป๋าออกให้หมด
4. ขึ้นบนเครื่องชั่ง เท้าทั้ง 2 ข้างอยู่บนแป้นยืน รอจนตัวเลขนิ่งหรือเข็มที่ตำแหน่งกลาง
5. เมื่อได้น้ำหนักเท่าใด ให้บันทึกค่าตัวเลขเป็นทศนิยม 1 ตำแหน่ง ลงในแบบบันทึก
6. ในกรณีที่เด็กไม่ยอมขึ้นบนเครื่องชั่ง ให้ชั่งน้ำหนักของมารดา โดยให้มารดาขึ้นบนเครื่องชั่งให้เท้าอยู่บนแป้น และทิ้งน้ำหนักลงบนเท้าทั้งสองเท่ากัน บันทึกน้ำหนักมารดาเป็นกิโลกรัม ทศนิยม 1 ตำแหน่ง จากนั้นให้ชั่งน้ำหนักมารดาขณะที่ยืน เด็ก บันทึกน้ำหนักมารดาและเด็ก เป็นกิโลกรัม ทศนิยม 1 ตำแหน่ง แล้วนำค่าน้ำหนักทั้ง 2 มาลบกัน เป็นค่าน้ำหนักของเด็ก บันทึกเป็นกิโลกรัมทศนิยม 1 ตำแหน่ง

ข้อปฏิบัติการวัดความยาว

1. วางเครื่องมือสำหรับวัดความยาวบนพื้นราบที่ได้ระดับ นำเด็กนอนบนที่วัดความยาว ให้ศีรษะเด็กจรดแป้นข้างบน ใช้มือข้างหนึ่งกดเข้าของเด็กให้แนบกับพื้นของแป้น และให้เท้าของเด็กทั้งสองข้างอยู่ในแนวตั้งฉากกับลำตัว
2. มือข้างหนึ่งเลื่อนแป้นวัดให้ชิดกับสันเท้าของเด็กแล้วอ่านผลจากมาตรวัดด้านข้าง
3. บันทึกความยาวเป็นเซนติเมตร ทศนิยม 1 ตำแหน่ง

ข้อปฏิบัติในการวัดส่วนสูง

1. เครื่องมือสำหรับวัดส่วนสูง จะต้องวางบนพื้นราบที่ได้ระดับ ไม่ลาดเท
2. เอาค่าน้ำหนักมาตรวัดตั้งฉากกับพื้น

3. จัดให้เด็กยืนหลังชิดติดกับแท่นวัด วัดโดยให้ท้ายทอย น่อง และส้นเท้า สัมผัสกับแท่นวัด เข้าเหยียดตรง ตามองตรงไปข้างหน้า ในลักษณะที่เห็นเส้นจากเหนือหูลากผ่านไปหางตา (Frankfurt plane) ขนานกับพื้น หลังเหยียดตรง
4. เลื่อนแท่นลงมาสัมผัสกับส่วนบนของศีรษะ (ในกรณีที่เด็กไว้ผมจุก หรือทำผมทรงสูงๆ ควรแก้ผมจุก หรือสยายผม ถอดผ้าโพกศีรษะ / ที่คาดผม ถอดหมวก) แล้วจึงอ่านค่าความสูง
5. เมื่อได้ค่าความสูงแล้ว ให้บันทึกค่าเป็นทศนิยม 1 ตำแหน่ง ในแบบบันทึก

การวัดรอบศีรษะ

1. หากผูกผม มัดผมม้าหรือมัดผมแกละ ให้ปล่อยผมและแกะก๊ีบก่อน
2. ใช้เทปวัดความยาวรอบศีรษะของเด็ก โดยให้ตำแหน่งจุดเริ่มต้นของเทปวัด อยู่ในตำแหน่งที่นูนที่สุดของหน้าผาก แล้วอ้อมเทปวัดความยาวผ่านไปยังส่วนที่นูนที่สุดของศีรษะ ด้านหลัง แล้ววกสายวัดกลับมาจรด กับส่วนที่นูนที่สุดของหน้าผากซึ่งเป็นจุดเริ่มต้น
3. ดึงสายวัดให้แนบพอดีกับศีรษะเด็ก อย่าดึงตึงเกินไป
4. อย่าสอดนิ้วใต้สายวัด
5. อ่านผลสายวัดตรงที่จดกับปลายสายวัด
6. บันทึกความยาวรอบศีรษะของเด็กเป็นเซนติเมตร พร้อมทศนิยม 1 ตำแหน่ง

การวัดความยาวรอบเอว

1. ให้เด็กยืน ถอดเสื้อ หรือเลิกชายเสื้อขึ้น
2. ที่สีข้างหาตำแหน่งต่ำสุดของชายโครงและทำเครื่องหมายไว้ หาดำแหน่งขอบบนสุดของกระดูกของกระดูกเชิงกราน (iliac crest) และทำเครื่องหมายไว้ หาจุดกึ่งกลางระหว่างสองจุดนี้และทำเครื่องหมายไว้ทั้ง 2 ข้างของลำตัว
3. ใช้เทปวัดความยาวอ้อมผ่านจุดกึ่งกลางทั้ง 2 จุด ที่ทำเครื่องหมายไว้
4. ให้เทปแนบกับเนื้อตัวเด็กขนานกับพื้น
5. อย่าสอดนิ้วใต้สายวัด
6. วัดค่าขณะที่เด็กหายใจออกปกติ เป็นเซนติเมตร พร้อมทศนิยม 1 ตำแหน่ง

คำอธิบาย แบบวัดพัฒนาการอารมณ์ สังคม จริยธรรม อายุ 1-5 ปี

วัตถุประสงค์

เพื่อวัดพัฒนาการอารมณ์ สังคม จริยธรรม อายุ 1-5 ปี

อุปกรณ์

1. บัตรคำจำนวน 47 ใบ
2. กล่องใส่บัตรคำ 4 กล่อง
3. แบบวัดพัฒนาการอารมณ์ สังคม จริยธรรม อายุ 1-5 ปี

วิธีดำเนินการ

1. ให้ผู้เก็บข้อมูลจัดลำดับบัตรคำ ให้เรียงตามข้อให้เรียบร้อยก่อนดำเนินการเก็บข้อมูลทุกครั้ง
2. ให้ผู้เก็บข้อมูลอธิบายให้ แม่/ ผู้เลี้ยงดู ทราบว่า แบบวัดนี้เป็นแบบวัดพัฒนาการอารมณ์ จิตใจ สังคม จริยธรรม ซึ่งจัดทำเป็นบัตรคำจำนวน 47 ใบ แต่ละใบจะมีข้อความที่อธิบาย พฤติกรรมและความรู้สึกของ เด็กในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา ข้อความส่วนใหญ่บรรยาย ความรู้สึกและพฤติกรรมที่ปกติ บางข้อความบรรยายพฤติกรรมที่เป็นปัญหา บางข้อความ อาจเป็นพฤติกรรมที่อาจเกินวัยหรือต่ำกว่าวัยของเด็กคนนี้ ขอให้แม่อ่านทุกบัตรคำแล้ว หย่อนบัตรคำแต่ละใบลงกล่องตามความจริง / ความถี่ที่แสดง

กล่องใส่บัตรคำมีทั้งหมด 4 กล่อง คือ

กล่องที่ 1 จริงที่สุด

กล่องที่ 2 จริงบางครั้ง

กล่องที่ 3 ไม่เป็นจริง

กล่องที่ 4 ไม่มีโอกาสได้เจอ

‘ไม่มีโอกาสได้เจอ’ หมายถึง ไม่มีพฤติกรรม / ไม่มีเหตุการณ์ดังกล่าว เช่น ไม่เคยเล่นกับเด็กคนอื่น, ไม่เคยพบคนแปลกหน้า, ไม่เคยไปสถานที่ดังกล่าว เป็นต้น

3. กรณีที่แม่ / ผู้เลี้ยงดูอ่านหนังสือได้ : ให้แม่ / ผู้เลี้ยงดูอ่านข้อความในแต่ละบัตรคำ ตามลำดับ โดยให้หย่อนบัตรคำแต่ละใบลงกล่องตามความจริง / ความถี่ที่เด็กแสดง พฤติกรรม ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา เพียงกล่องเดียว ผู้เก็บข้อมูลบันทึกคำตอบ โดยให้ขีด X ลงในช่องคำตอบของแบบวัด ทำเช่นนี้จนครบทุกบัตรคำ

กรณีแม่ / ผู้เลี้ยงดูอ่านหนังสือไม่ได้ : ให้ผู้เก็บข้อมูลอ่านข้อมูลในแบบวัดทีละข้อความให้แม่ / ผู้เลี้ยงดูฟัง แล้วให้แม่ / ผู้เลี้ยงดูหย่อนบัตรคำแต่ละใบลงกล่องตามความจริง / ความถี่ที่เด็กแสดงพฤติกรรม ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา เพียงกล่องเดียว
 ในกรณี แม่ / ผู้เลี้ยงดู ไม่เข้าใจข้อความในบัตรคำ : ให้ผู้เก็บข้อมูลอธิบายข้อความเพิ่มเติมจากข้อความในวงเล็บที่ให้ผู้เก็บข้อมูลยกตัวอย่างเพิ่มเติม หากสังเกตว่าผู้ตอบไม่เข้าใจข้อความช่องที่ถูกแรเงาไว้ ห้ามตอบว่าไม่มีโอกาสได้เจอ

4. เมื่อแม่ / ผู้เลี้ยงดู หย่อนบัตรคำในกล่อง ห้ามผู้เก็บข้อมูลหยิบบัตรคำในแต่ละกล่องออกก่อน จนกว่าทำเสร็จทั้งหมด และตรวจสอบบันทึกคำตอบเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้เพื่อไว้ตรวจทานอีกครั้ง ว่าผู้เก็บข้อมูลได้เช็คคำตอบถูกต้องครบถ้วนตามบัตรคำที่หย่อนลงในแต่ละกล่อง

ภาพแสดงกล่องบัตรคำประกอบการสัมภาษณ์

คำอธิบายข้อความ

เด็กคนอื่น หมายถึง เด็กคนอื่นที่ไม่ใช่พี่หรือน้อง

ข้อ 1 ผลัดกันเล่น

ผลัดกันเล่น หมายถึง ผลัดกันเล่นกับเด็กอื่นหรือพี่น้อง

ข้อ 4 กังวลหรือสงสารเวลาที่เห็นคนอื่นเจ็บปวด

กังวลหรือสงสารเวลาเห็นคนอื่นเจ็บปวด โดยการแสดงออกด้วยการพุดถึง การท้วงไข หรือร้องไห้ไปด้วย

ข้อ 5 ทำท่าทางเลียนแบบผู้ใหญ่

ยกตัวอย่างเช่น แต่งหน้า, โกนหนวด, เครียมตัวไปทำงาน

ข้อ 7 มีเพื่อนที่ชอบเล่นด้วยอย่างน้อย 1 คน

เพื่อนเล่น หมายถึง เพื่อนคนอื่นที่ไม่นับรวมพี่หรือน้อง หากไม่เคยพบเด็กอื่น ให้ตอบว่า “ไม่มีโอกาสได้เจอ” หากพบเด็กอื่นแต่ไม่มีเด็กอื่นชอบเล่นด้วยให้ตอบว่า “ไม่เป็นจริง”

ข้อ 8 เวลาไม่สบายใจจะมองหาคุณ

เวลาไม่สบายใจ เช่น เวลาพบคนแปลกหน้า เวลาทำอะไรไม่ได้ เป็นต้น

ข้อ 9 พยายามทำงานที่ยากจนจำเริญ

ยกตัวอย่างเช่น พยายามผูกโบว์เสื้อ ติดกระดุมเม็ดเล็กๆ ผูกเชือกกรองเท้าเส้นเล็กๆ ต่อรูปต่อหรือของเล่นที่ยากๆ โดยไม่ยอมเลิก หรือยอมแพ้ง่ายๆ

“ไม่มีโอกาสได้เจอ” คือ ไม่เคยได้ปล่อยให้เด็กทำอะไรที่ยาก

ข้อ 14 ชอบกิจกรรมที่ทำทลายความสามารถ

ยกตัวอย่างเช่น ของเล่นที่ยากเกินวัย

“ไม่มีโอกาสได้เจอ” หมายถึง ไม่ได้ปล่อยให้เด็กทำอะไรที่ทำทลายความสามารถ

ข้อ 15 กอดหรือทำท่าป้อนอาหารให้ตุ๊กตา

“ไม่มีโอกาสได้เจอ” หมายถึง ไม่มีตุ๊กตา

ข้อ 20 แสดงท่าทางจิตใจเวลาที่เขาทำอะไรสำเร็จ

ตัวอย่าง เช่น ตบมือให้ตัวเอง

ข้อ 21 ร่วมมือเวลาแต่งตัวให้

ยกตัวอย่าง เช่น ชูแขนใส่แขนเสื้อ หรือ ยกขาขึ้นเวลาใส่กางเกงให้

ข้อ 23 ทำตามกติกา

กฎกติกา หมายถึง ข้อที่แม่กำหนดไว้ให้กับลูก เช่น กินข้าวก่อนกินขนม, จะดูทีวีต้องทำการบ้านก่อน

ข้อ 25 เวลาต้องการเล่นกับเด็กคนอื่นจะขอเล่นด้วยอย่างสุภาพ

ขอเล่นด้วยอย่างสุภาพ คือ เข้าไปพูดจาดีๆ ไม่ผลักไส หรือ ขี้ยุข หรือตะโกนข่มขู่

ข้อ 26 เล่น “บ้านสมมติ” กับเด็กคนอื่น

เล่นบ้านสมมติ ยกตัวอย่างเช่น เอากล่องมาทำบ้าน, มุดไปเล่นใต้โต๊ะ, เอาผ้ามาขึงทำเป็นห้อง

ถ้าไม่เคยเล่นกับเด็กคนอื่น ให้ตอบว่า “ไม่มีโอกาสได้เจอ” ตัวอย่างเช่น ถ้าเคยเล่นกับเด็กคนอื่นแต่ไม่เคยเล่น “บ้านสมมติ” ให้ตอบว่า “ไม่เป็นจริง” หากเคยเล่น “บ้านสมมติ” กับเด็กคนอื่นเป็นประจำ ให้ตอบว่า “จริงที่สุด” หากเคยเล่นบ้างบางครั้ง ให้ตอบว่า “จริงบางครั้ง”

ข้อ 28 สนใจเด็กทารกหรือเด็กคนอื่น ๆ

“ไม่มีโอกาสได้เจอ” หมายถึง ไม่เคยเจอทารกหรือเด็กคนอื่น

ข้อ 29 เล่นสมมติเป็น

ยกตัวอย่าง เช่น เอาใบไม้หรือกระดาษเล่นแทนเงิน, เล่นเป็นตำรวจ, ทหาร, ครู

ข้อ 30 ชอบคิดค้นหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ยกตัวอย่าง เช่น หีบของไม่ถึง เอาเก้าอี้มาต่อ หรือใช้ไม้เขี่ย

ข้อ 32 เข้ามาแสดงความรักกับคุณ

ยกตัวอย่าง เช่น กอด หอม ชูกตัก ชบอ

ข้อ 36 ชอบช่วยเหลือ หรือเข้าไปปลอบใจคนที่มีทุกข์

ยกตัวอย่าง เช่น เอาของเล่น เอาขนมไปให้เด็กที่ร้องไห้

ข้อ 38 คุณศุภภาพคนเดียวเงียบๆ

“ไม่มีโอกาสได้เจอ” หมายถึง ไม่มีศุภภาพให้เด็กดู

ข้อ 41 นั่งฟังนิทานได้นานกว่า 5 นาที

“ไม่มีโอกาสได้เจอ” หมายถึง ไม่เคยเล่นนิทานให้ฟัง จึงไม่ทราบว่านั่งฟังได้นานกว่า 5 นาที หรือไม่

คำอธิบาย

แบบเก็บข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวและเด็ก อายุ 6-14 ปี

วัตถุประสงค์

เพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวและเด็ก และข้อมูลด้านสุขภาพของเด็กอายุ 6-14 ปี ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของเด็ก, การศึกษาของเด็ก, การศึกษา, อาชีพ และศาสนาของพ่อแม่, การครอบครองที่อยู่อาศัย, ลักษณะของครอบครัว, จำนวนสมาชิกและรายได้ของครอบครัว, ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ และ พัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และจริยธรรม

คำอธิบายเครื่องมือ

แบบเก็บข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวและเด็ก อายุ 6-14 ปี เป็นแบบสัมภาษณ์ พ่อแม่ / ผู้เลี้ยงดูเด็ก ประกอบด้วยประเภทของข้อมูลต่างๆ ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายการแบบสอบถาม เด็กอายุ 6-14 ปี

รายการ	ผู้ให้ข้อมูล	ผู้สัมภาษณ์
หมวดที่ Q1000 ข้อมูลส่วนบุคคล		พยาบาล/เจ้าหน้าที่ สาขามสุขภาพ
ส่วนที่ Q1100 ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก	พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง เด็ก	
ส่วนที่ Q1200 การศึกษาและการทำงาน	พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง	
ส่วนที่ Q1300 ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว	พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง	
ส่วนที่ Q1400 ลักษณะของครอบครัว	พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง	
ส่วนที่ Q1500 ผู้ดูแลเด็ก	พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง	

รายการ	ผู้ให้ข้อมูล	ผู้สัมภาษณ์
ส่วนที่ Q1600 ลักษณะบ้านและเพื่อนบ้านที่เด็กอยู่อาศัย	พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง	
หมวดที่ Q2000 สถานะสุขภาพ	พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง	พยาบาล/เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข
ส่วนที่ Q2100 สถานะสุขภาพทั่วไป ส่วนที่ Q2200 หอบหืด (Asthma) ส่วนที่ Q2300 การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ ส่วนที่ Q2400 วันโรค		
หมวดที่ Q3000 พฤติกรรมสุขภาพ		พยาบาล/เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข
ส่วนที่ Q3100 พฤติกรรมการบริโภคอาหาร ส่วนที่ Q3200 การนอนหลับและกิจกรรมทางกาย ส่วนที่ Q3300 ดูทีวี เล่นคอมพิวเตอร์ และ/หรือ เกมส์ ส่วนที่ Q3400 พฤติกรรมทางสุขภาพ ส่วนที่ Q3500 การสูบบุหรี่ ส่วนที่ Q3600 ความรุนแรงใน โรงเรียนและชุมชน	พ่อแม่ผู้ปกครอง / เด็ก เด็ก เด็ก เด็ก เด็ก เด็ก	
หมวดที่ Q4000 การตรวจร่างกาย	เด็ก	พยาบาล/เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข
ส่วนที่ Q4100 ลักษณะร่างกายทั่วไป ส่วนที่ Q4200 น้ำหนักและส่วนสูง ส่วนที่ Q4300 เส้นรอบเอว ส่วนที่ Q4400 ความดันเลือดและชีพจร ส่วนที่ Q4500 การวัดสายตา		
หมวดที่ Q5000 การตรวจทางห้องปฏิบัติการ	เด็ก	
ส่วนที่ Q5100 ผลการตรวจปัสสาวะ		
หมวดที่ Q6000 Emotional Health		พยาบาล/เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข
ส่วนที่ Q6100 Attention-Deficit Hyperactivity Disorder ส่วนที่ Q6200 การวัดพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และจริยธรรม 6-10ปี	พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง	

รายการ	ผู้ให้ข้อมูล	ผู้สัมภาษณ์
ส่วนที่ Q6300 การวัดพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และจริยธรรม 10-13 ปี	เด็ก	
ส่วนที่ Q6400 การวัดพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และจริยธรรม 13-16 ปี	เด็ก	
หมวดที่ Q 7000 การวัดพัฒนาการทางเชาว์ปัญญา (Intelligent Quotient) : TONI III	เด็ก	

แบบเก็บข้อมูลชุดนี้ประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบและคำถามปลายเปิด ให้ผู้เก็บข้อมูลปฏิบัติตามเงื่อนไขของแต่ละคำถามให้ถูกต้องและครบถ้วน

วิธีดำเนินการ

ให้ผู้เก็บข้อมูลอธิบายให้ พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็ก ทราบว่าแบบเก็บข้อมูลชุดนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์มีจำนวนคำถามทั้งหมดกี่คำถาม ใช้เวลาถามประมาณเท่าใดคำตอบของพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู จะไม่มีผลใดๆ ทั้งสิ้นต่อตัวผู้ให้สัมภาษณ์ คำตอบเหล่านี้จะถูกบันทึกเป็นความลับ การเสนอผลการศึกษาจะเสนอเป็นภาพรวมที่ไม่สามารถเชื่อมโยงถึงตัวผู้ให้สัมภาษณ์ได้ เมื่อพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูยินดีให้สัมภาษณ์แล้วให้ผู้เก็บข้อมูลอ่านคำถามทุกข้อตามลำดับและบันทึกคำตอบจนครบทุกคำถาม เมื่อถามคำถามครบทุกข้อแล้วให้ผู้เก็บข้อมูลตรวจสอบอีกครั้งว่า ได้บันทึกคำตอบถูกต้องและครบถ้วนทุกคำถาม จากนั้นให้ลงชื่อผู้เก็บข้อมูลและวันที่เก็บข้อมูล สำหรับการบันทึกข้อมูลวัน เดือน ปีเกิดของเด็ก ให้ผู้เก็บข้อมูลคัดลอกจากใบเกิด ทะเบียนบ้าน

วิธีการถามและการบันทึก

ข้อคำถามเกือบทั้งหมดระบุกรอบเวลาเพื่อให้ผู้ตอบสามารถระลึกหรือทบทวนได้ว่า มีเหตุการณ์/พฤติกรรมดังกล่าวหรือไม่ ขอให้ผู้เก็บข้อมูลอ่านกรอบเวลาดังกล่าวในการสัมภาษณ์ด้วย ห้ามนอ่านข้าม

ให้ผู้บันทึกข้อมูลบันทึกคำตอบโดยทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่าง n หรือเติมคำในช่องว่างตามคำตอบที่ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้เลือกตอบหรือให้ข้อมูล ดังคำถามต่อไปนี้

หมวดที่ Q1000 ข้อมูลส่วนบุคคล	
ส่วนที่ Q1100 ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก	
วัตถุประสงค์ เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของเด็ก ในเรื่องเพศ อายุ ศาสนา และผู้อุปการะเด็ก	
Q 1101 เพศของเด็ก	

Q1102 วันเดือนปีเกิดของเด็ก	ให้ลอกวันเดือนปีเกิดของเด็กจากสมุดบันทึกสุขภาพหรือจากทะเบียนบ้าน
Q1103 ศาสนาของเด็ก	กรณีศาสนาไม่ตรงกับตัวเลือกใดๆ ให้ใส่ระบุศาสนาในช่องอื่นๆ
Q1104 เด็กเป็นบุตรคนที่เท่าไร	หมายถึง เด็กเป็นบุตรคนที่เท่าไร ในจำนวนบุตรที่มีชีวิตพ่อแม่เดียวกันจำนวนกี่คน
Q1105 ใครคือ ผู้อุปการะดูแลเด็กส่วนใหญ่	ผู้อุปการะดูแลเด็ก คือ ผู้ที่ให้เงินเด็ก และส่งเสียเลี้ยงดูเด็กเป็นส่วนใหญ่
ส่วนที่ Q1200 การศึกษาและการทำงาน	
วัตถุประสงค์ เพื่อ ทราบถึงการศึกษา และการทำงานของลูกในปัจจุบัน	
ส่วนที่ Q1300 ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว	
วัตถุประสงค์ เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของพ่อแม่ของเด็ก ในเรื่องการศึกษา อาชีพ ศาสนา สถานภาพการครองครองที่อยู่อาศัย จำนวนคนในบ้าน รายได้ประจำของครอบครัวต่อเดือน และความเพียงพอของรายได้ ซึ่งสามารถนำไปวิเคราะห์ความยากลำบากในการเลี้ยงดูบุตร	
ข้อมูลพื้นฐานของพ่อ	จะถามในเรื่อง การศึกษา จำนวนปีที่ศึกษา สถานภาพการรู้หนังสือ อาชีพ ศาสนา
Q1302 การศึกษาของพ่อเด็ก	
<u>ระดับการศึกษาของพ่อเด็ก</u>	
<u>ไม่ได้รับการศึกษาสามัญ</u> หมายถึง บุคคลที่ไม่เคยเข้าศึกษาในโรงเรียน หรือไม่เคยได้รับการศึกษา รวมทั้งการเรียนซึ่งไม่มีชั้น เช่นการเรียนกับพระ หรือเรียนภาษาที่สถาบันสอนภาษา ซึ่งเทียบชั้นไม่ได้ หรือการศึกษาที่ไม่ได้อยู่ในระดับสายสามัญ เช่นการศึกษาสำหรับผู้เรียนทางศาสนา (นักธรรมตรี เปรียญ 4 เป็นต้น) <u>ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า</u> หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า หรือในชั้นที่สูงกว่าแต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือได้เคยศึกษาดำรงตำแหน่งสูงสุดของระดับประถมศึกษา เช่น ดำรงตำแหน่งประถมศึกษาปีที่ 7 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 หรือต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ลงมา <u>มัธยมศึกษา</u> หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาดังแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้น ม.ศ.3 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 หรือ ม.3 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520) ขึ้นไปถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญหรือชั้นที่สูงกว่า แต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงกว่านี้ <u>อาชีวศึกษา</u> หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาหรือสายวิชาชีพ ได้แก่ บุคคลที่สำเร็จการศึกษาดังแต่ระดับอาชีวศึกษาตอนปลายหรือมัธยมศึกษาตอนต้นสายอาชีพขึ้นไป	

ถึงระดับอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือมัธยมศึกษาตอนปลายสาขาอาชีพ หรือบุคคลที่สำเร็จการศึกษาดังแต่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าไปถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือเทียบเท่า ขึ้นไป

อุดมศึกษา (อนุปริญญา ปริญญาตรีโท เอก) หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาประเภทสามัญศึกษาหรือสายวิชาการโดยได้รับวุฒิปัตถะระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี โท หรือเอก

อื่นๆ หมายถึง การศึกษาที่อยู่นอกเหนือจากนี้ เช่น การศึกษาจากต่างประเทศที่ไม่สามารถเทียบชั้นการศึกษากับกระทรวงศึกษาธิการได้

Q 1303 อาชีพของพ่อเด็ก

อาชีพ หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานที่บุคคลนั้นทำในปัจจุบัน โดยปกติบุคคลมีอาชีพเดียวหากบุคคลใดมีอาชีพมากกว่า 1 ชนิด ให้ถือเอาอาชีพที่ใช้เวลาทำมากที่สุด หากจำนวนเวลาทำงานเท่ากัน ให้ถือเอาอาชีพที่มีรายได้มากที่สุด โดยสามารถแบ่งกลุ่มอาชีพของบุคคลออกเป็น category ดังต่อไปนี้

อาชีพ	ตัวอย่างอาชีพ
1. อาชีพพื้นฐาน ใช้แรงงาน	คนขายของขายอาหารข้างถนน อาชีพแม่บ้าน คนเฝ้า คนดูแลอาคาร คนเก็บขยะ คนส่งสาร(messenger) ผู้ใช้แรงงาน(รับจ้างทำนา ทำไร่ ทำสวน กรรมกรก่อสร้าง ลูกเรือประมง คนงานเหมือง คนงานค้าขนส่ง)
2. เกษตรกร ประมง	ชาวนา ชาวสวน ชาวไร่ เลี้ยงสัตว์ ทำฟาร์มวัวนม เลี้ยงเป็ดไก่ พนักงานป่าไม้ ชาวประมง
3. ผู้ประกอบงานคุมเครื่องจักรในโรงงานและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	ช่างคุมเครื่องจักร การผลิต คุมเครื่องผลิตไฟฟ้า คุมเครื่องประกอบการผลิต คนประกอบชิ้นส่วน พนักงานขับรถ ขับเรือ
4. ช่างฝีมือ สาขาต่างๆ ก่อสร้าง ค้าขาย	ช่าง ทำเหมือง คัดแต่งหิน ช่างก่อสร้าง ช่างเชื่อม ช่างในโรงหล่อ ช่างทำแก้ว ช่างทำงานฝีมือ ช่างไม้ ผลิตภัณฑ์หนัง เกี่ยวกับผ้า ช่างเย็บเสื้อผ้า การผลิตอาหารสำเร็จรูป งานการพิมพ์ ฯลฯ
5. เสมียน	เลขานุการ พนักงานพิมพ์ดีด เจ้าหน้าที่ในสำนักงาน
6. พนักงานบริการ การตลาด การค้า	งานบริการในร้านอาหาร บณยานพาหนะ หมอคู พนักงานดับเพลิง ตำรวจ พนักงานขายในร้านค้า พนักงานขาย (sales) พนักงานดูแล (พี่เลี้ยง) สัปเหร่อ

7. นักวิชาชีพ นักวิชาการ อาจารย์	อาชีพเกี่ยวกับด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรม งานด้านสุขภาพ แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ สธ ครู อาจารย์ ทนาย นักสังคมศาสตร์ นักการธนาคาร นักบัญชี นักการเงินการ คลัง นักเขียน นักศิลป์ นักบินกับตันเรือ ผู้ควบคุมการบินการเดินเรือ
8 นิติบัญญัติ ตุลาการ ผู้บริหารระดับสูง	นักกฎหมาย นักการเมือง ข้าราชการระดับสูง ผู้บริหารหน่วยงาน ทั้งของ รัฐและเอกชน
9. ทหาร ตำรวจ	ทหาร ตำรวจ
10. ไม่มีอาชีพ	ไม่มีการประกอบอาชีพ ไม่มีรายได้
11. อาชีพอื่นๆระบุ	อาชีพอื่นๆระบุ
Q 1303b สภาพการทำงานของผู้เด็ก	
สถานภาพการทำงาน (ใช้ตาม International classification of status in Employment, 1993)	
เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการเอง หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจของตนเอง เพื่อผลกำไร หรือส่วน แบ่ง และมีการจ้างบุคคลตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป ทำงานในฐานะลูกจ้าง	
ลูกจ้างรัฐบาล / รัฐวิสาหกิจ หมายถึง ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการตำรวจ พนักงาน เทศบาล ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น	
ลูกจ้างเอกชน หมายถึง ผู้ซึ่งทำงานโดยได้รับค่าจ้างจากสถานธุรกิจโดยมีนายจ้าง หรือ เจ้าของ หรือผู้ดำเนินการซึ่งมิใช่หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	
ผู้ไม่ได้ปฏิบัติงานเชิงเศรษฐกิจ หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานโดยไม่ได้รับค่าจ้าง เช่น แม่บ้าน หรือไม่ได้รับผลกำไรค่าจ้าง ในไร่นาเกษตร หรือ ธุรกิจของครัวเรือน เช่น เป็นสมาชิกในครอบครัว และช่วยเหลือธุรกิจหรืองานเกษตรของครอบครัว เป็นผู้ปฏิบัติงานให้แก่องค์กรสาธารณะ หรือ องค์กรการกุศลโดยไม่ได้รับค่าจ้าง ค่าตอบแทนหรือผลกำไร ข้าราชการบำนาญ	
ข้อมูลพื้นฐานของแม่	จะถามในเรื่อง การศึกษา จำนวนปีที่ศึกษา สภาพการรู้หนังสือ อาชีพ ศาสนา
หมายเหตุ : คำจำกัดความต่างๆ ใช้เช่นเดียวกับ ข้อมูลพื้นฐานของพ่อ	
สถานะของครอบครัว	จะถามในเรื่อง สภาพการครอบครองที่อยู่อาศัย ของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จำนวนคนในบ้าน รายได้ประจำของครอบครัวที่ดูแลเด็ก ต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ของครอบครัว
Q1309 สภาพการครอบครองที่อยู่อาศัย	
บ้านเช่า ให้หมายความรวมถึง ห้องแถวเช่า อยู่โดยไม่ต้องเสียค่าเช่า ให้หมายความรวมถึง เป็นเจ้าของบ้านที่สร้างบนที่ดินของญาติที่	

ไม่ต้องเช่า	
Q1310 จำนวนคนในบ้าน	หมายถึง จำนวนคนที่อยู่ในหลังคาเดียวกัน
Q1311 รายได้ประจำของครอบครัวที่ดูแลเด็กต่อเดือน (บาท)	หมายถึง ผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนเฉลี่ยต่อเดือนที่สมาชิกทุกคนในครอบครัวได้รับรวมกันทุกคนซึ่งอยู่ในรูปของตัวเงินอันได้แก่ ค่าแรงและเงินเดือน เงินรางวัลบริกร เงินโบนัส กำไรสุทธิจากการประกอบธุรกิจการเกษตรและธุรกิจอื่นๆ รายได้จากทรัพย์สิน (ค่าเช่า ที่ดิน ค่าลิขสิทธิ์ ดอกเบี้ย และเงินปันผล) เงินได้รับการช่วยเหลือ(บำเหน็จ บำนาญ เงินทุนการศึกษา)
Q1312 ความเพียงพอของรายได้ของครอบครัว	<u>หนี้สิน</u> ให้รวมถึงการยืมเครื่องญาติ <u>เงินออม</u> ทั้งที่เก็บไว้เอง ผ่าคนอื่น หรือ ผ่าธนาคาร
ส่วนที่ Q1400 ลักษณะของครอบครัว	
Q1402 สถานภาพสมรสของพ่อ-แม่	สมรส หมายถึงมีพิธีการแต่งงานเป็นที่รับรู้ทางสังคม
ส่วนที่ Q1600 ลักษณะบ้านและเพื่อนบ้านที่เด็กอาศัยอยู่	
Q1601 ลักษณะบ้านที่เด็กอาศัยอยู่	
บ้านแฝด หมายถึง มีผนังบ้านติดกัน 1 ด้าน	
บ้านเดี่ยว หมายถึง บ้านที่มีบริเวณของบ้านและ ไม่มีผนังติดกับบ้านหลังอื่นๆ	
บ้านห้องแถว / ทาวน์เฮาส์ / ชุมชนแออัด / อาคารพาณิชย์ หมายถึง มีผนังติดกันสองด้าน	
คอนโดมิเนียม / อพาร์ทเมนต์ หมายถึง ห้องชุดที่อยู่ภายในอาคารเดียวกัน และมีผนังติดกันสองด้าน	
บ้านหลายหลังอยู่ในบริเวณเดียวกัน หมายถึง มีบ้านอยู่ในรั้ว หรือ บริเวณเดียวกัน ซึ่งเป็นญาติกัน	
Q1602a เพื่อนบ้านใกล้เคียงที่ขอความช่วยเหลือได้	หมายถึง ระยะเดินถึงกันประมาณ 500 เมตร
Q1602b บริการชุมชนใกล้บ้าน	หมายถึง เดินทางถึงใช้เวลา 30 นาที หรือในรัศมี 1 กิโลเมตร
Q1602c สถานที่เสี่ยงอันตรายใกล้บ้าน	หมายถึง เดินทางถึงใช้เวลา 30 นาที หรือในรัศมี 1 กิโลเมตร

หมวดที่ Q2000 สถานะสุขภาพ (Health status)
วัตถุประสงค์ : เพื่อทราบสถานะสุขภาพของเด็กทั้งในด้านสุขภาพทั่วไปของเด็ก โรคหอบหืด การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ วันโรค
ส่วนที่ Q2100 สถานะสุขภาพทั่วไปของเด็ก
Q2101 ใน 12 เดือนที่ผ่านมา ตามความเห็นของผู้ปกครอง สุขภาพของเด็กคนนี้เป็นอย่างไร คือโดยเฉลี่ยทั้งปี ถ้าวันนี้เป็นครั้งแรกของทั้งปี ถือว่าสุขภาพดี • ดีมาก (ไม่ค่อยป่วยหรือน้อยกว่า 2 ครั้งต่อปี) • ดี (ป่วยบ้าง 2-3 ครั้งต่อปี) • ไม่ค่อยดี (ป่วยบ่อย หรือมากกว่า 5 ครั้งต่อปี)
ส่วนที่ Q2200 หอบหืด (Asthma)
ให้ถามตามข้อคำถามโดยละเอียด
Q2212 “ในปัจจุบัน หมายถึง 6 เดือนที่ผ่านมา”
ส่วนที่ Q2300 การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ
ให้ถามตามข้อคำถามโดยละเอียด
ส่วนที่ Q2400 วันโรค
วันโรคปอด หมายถึงแพทย์ตรวจเสมหะพบเชื้อและกินยาอย่างน้อย 3 ขนาน
หมวดที่ Q3000 พฤติกรรมสุขภาพของเด็ก (Health Behavior)
ส่วนที่ Q3100 พฤติกรรมการบริโภคอาหาร
ใช้คำอธิบายเกี่ยวกับการบริโภคอาหารในวัยแรงงานและสูงอายุ
ส่วนที่ Q3200 การนอนหลับและกิจกรรมทางกาย
Q3201 ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา ท่าน(เด็ก)ได้ออกกำลังกาย วิ่งเล่นนอกตัวบ้าน เล่นกีฬากลางแจ้ง โดยเฉลี่ยวันละกี่ชั่วโมง ออกกำลังกายนอกบ้าน หมายถึง เด็กได้ออกกำลังกาย โดยการวิ่งเล่น หรือเล่นกีฬา อยู่กลางแจ้ง หรือนอกตัวบ้าน โดยให้นับเวลาทั้งสัปดาห์ทั้งวันธรรมดาและวันหยุดแล้วเฉลี่ยเป็นต่อวัน
ส่วนที่ Q3300 ดูทีวี เล่นคอมพิวเตอร์ และ/หรือ เกมส์
Q3301 ในระยะเวลา 1 เดือนที่ผ่านมา ท่านให้เด็กดูโทรทัศน์หรือไม่ (ไม่จำกัดว่าดูโทรทัศน์ที่บ้าน หรือที่อื่น) การดูโทรทัศน์ของเด็ก หมายถึง การดูโทรทัศน์ไม่ว่าจะเป็นที่บ้านของเด็ก หรือที่บ้านเพื่อนบ้าน หรือที่ใดก็ได้ตามที่เด็กได้ดูโทรทัศน์
Q3303 ในระยะเวลา 1 เดือนที่ผ่านมา เด็กใช้คอมพิวเตอร์หรือไม่

การใช้คอมพิวเตอร์ หมายถึง การใช้คอมพิวเตอร์ในทุกกิจกรรม เช่นเล่นเกมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต หรือใช้เพื่อการศึกษา หรือเพื่อสันตนาการต่างๆ	
Q3304 เด็กเล่นวีดีโอหรือคอมพิวเตอร์เกมส์ (เช่น นินเทนโด เกมสับอย PlayStation, Xbox เกมสคอมพิวเตอร์ และ อินเทอร์เน็ต)ทั้งที่บ้านและนอกบ้าน รวมถึง การเล่นเกมสกับมือถือด้วย	
ส่วนที่ Q3400 ความรุนแรงในโรงเรียนและชุมชน	ให้ถามตามข้อคำถามโดยละเอียด
Q3401 “ไม่นับรวมของที่นำไปโรงเรียนสำหรับชั่วโมงการทำงานพื้นฐานอาชีพ”	
ส่วนที่ Q3500 พฤติกรรมทางสุขภาพ	ให้ถามตามข้อคำถามโดยละเอียด
ส่วนที่ Q3600 การสูบบุหรี่ หมายเหตุ เหมือนในวัยแรงงาน	

คำอธิบาย

แบบวัดพัฒนาการอารมณ์ จิตใจ สังคม จริยธรรม อายุ 6-10 ปี

วัตถุประสงค์

เพื่อวัดพัฒนาการอารมณ์ จิตใจ สังคม จริยธรรม เด็กอายุ 6-10 ปี

อุปกรณ์

1. บัตรคำจำนวน 52 ใบ
2. กล่องใส่บัตรคำ 4 กล่อง
3. แบบวัดพัฒนาการอารมณ์ จิตใจ สังคม จริยธรรม อายุ 6-10 ปี

หมายเหตุ : ไม่อนุญาตให้เด็กหยิบเอง

วิธีดำเนินการ

1. ให้ผู้เก็บข้อมูลจัดลำดับบัตรคำ ให้เรียงตามข้อให้เรียบร้อยก่อนดำเนินการเก็บข้อมูลทุกครั้ง
2. ให้ผู้เก็บข้อมูลอธิบายให้ พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู ทราบว่า แบบวัดนี้เป็นแบบวัดพัฒนาการอารมณ์ จิตใจ สังคม จริยธรรม ซึ่งจัดทำเป็นบัตรคำจำนวน 52 ใบ แต่ละใบจะมีข้อความที่อธิบาย พฤติกรรมและความรู้สึกของ เด็กในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา ข้อความส่วนใหญ่บรรยาย ความรู้สึกและพฤติกรรมที่ปกติ บางข้อความบรรยายพฤติกรรมที่เป็นปัญหา บางข้อความ อาจเป็นพฤติกรรมที่อาจเกินวัยหรือต่ำกว่าวัยของเด็กคนนี้ ขอให้แม่อ่านทุกบัตรคำแล้ว หย่อนบัตรคำแต่ละใบลงกล่องตามความจริง/ความถี่ที่แสดง

กล่องใส่บัตรคำมีทั้งหมด 4 กล่อง คือ

กล่องที่ 1 จริงที่สุด

กล่องที่ 2 จริงบางครั้ง

กล่องที่ 3 ไม่เป็นจริง

กล่องที่ 4 ไม่มีโอกาสได้เจอ

ไม่มีโอกาสได้เจอ หมายถึง ไม่มีพฤติกรรม/ไม่มีเหตุการณ์ดังกล่าว เช่น ไม่เคยเล่นกับเด็ก คนอื่น, ไม่เคยพบคนแปลกหน้า, ไม่เคยไปสถานที่ดังกล่าว เป็นต้น

3. กรณีที่พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูอ่านหนังสือได้ : ให้พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูอ่านข้อความในแต่ละบัตรคำ ตามลำดับ โดยให้หย่อนบัตรคำแต่ละใบลงกล่องตามความจริง/ความถี่ที่เด็กแสดง พฤติกรรม ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา เพียงกล่องเดียว ผู้เก็บข้อมูลบันทึกคำตอบ โดยให้ขีด X ลงในช่องคำตอบของแบบวัด ทำเช่นนี้จนครบทุกบัตรคำ

กรณีที่พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูอ่านหนังสือไม่ได้ : ให้ผู้เก็บข้อมูลอ่านข้อมูลในแบบวัดทีละข้อความ ให้พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูฟัง แล้วให้พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูหย่อนบัตรคำแต่ละใบลงกล่องตามความจริง/ ความถี่ที่เด็กแสดงพฤติกรรม ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา เพียงกล่องเดียว

ในกรณี พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู ไม่เข้าใจข้อความในบัตรคำ : หากสังเกตว่าผู้ตอบไม่เข้าใจ ให้ผู้เก็บข้อมูลอธิบายข้อความเพิ่มเติมจากข้อความในวงเล็บที่ให้ผู้เก็บข้อมูลยกตัวอย่างเพิ่มเติม ทั้งนี้ ข้อความช่องที่ถูกแรเงาไว้ ห้ามตอบว่าไม่มีโอกาสได้เจอ

4. เมื่อพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูหย่อนบัตรคำในกล่องห้ามผู้เก็บข้อมูลหยิบบัตรคำในแต่ละกล่องออก ก่อนจนกว่าทำเสร็จทั้งคู่ และตรวจสอบบันทึกคำตอบเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้เพื่อไว้ตรวจทาน อีกครั้ง ว่าผู้เก็บข้อมูลได้เช็คคำตอบถูกต้องครบถ้วนตามบัตรคำที่หย่อนลงในแต่ละกล่อง

คำอธิบายข้อความ

เด็กคนอื่น หมายถึง เด็กคนอื่นที่ไม่ใช่พี่หรือน้อง

ข้อ 1 รู้จักเข้าคิว

รู้จักเข้าคิว หมายถึง รู้จักว่ามาทีหลังต้องรอ ให้คนข้างหน้าได้ก่อนหรือไปก่อน

ข้อ 3 รู้จักพอใจได้เวลาไม่ได้ของที่ต้องการ

รู้จักพอใจได้ หมายถึง รอได้ ไม่โมโห ไม่ร้องกรี๊ดจะเอาโดยไม่ฟังเหตุผล

ข้อ 5 เมื่อเพื่อนหรือคนอื่นชวนทำสิ่งไม่ดี รู้จักปฏิเสธ หรือไม่ยอมทำตาม

ยกตัวอย่าง เช่น หนีเที่ยว, รังแกสัตว์, ยกพวกตีกัน

ข้อ 6 ทำอะไรเป็นขั้นเป็นตอน

ทำอะไรเป็นขั้นเป็นตอน เช่น ก่อนอาบน้ำหยิบผ้าเช็ดตัว เสื้อผ้าที่จะเปลี่ยนให้พร้อมก่อน เข้าห้องน้ำ หรือจะทำการบ้านเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้เรียบร้อย ก่อนเริ่มทำ

ข้อ 9 ยอมรับว่าคนอื่นก็ทำผิดพลาดได้

ยกตัวอย่าง เช่น ไม่กล่าวทัณฑ์ไมโกธร เมื่อคนอื่นทำผิดพลาด

ข้อ 10 ไม่ทำตามกติกา หรือ ข้อตกลง

กติกา หมายถึง ข้อที่พ่อแม่กำหนดไว้กับลูก เช่น กินข้าวก่อนกินขนม, จะดูทีวีต้องทำการบ้านเสร็จก่อน, เลิกเรียนต้องตรงกลับบ้าน, เล่นนอกบ้าน ต้องเข้าบ้านก่อนมืด เป็นต้น

ข้อ 12 ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น (เช่น ในโรงพยาบาล, วัด)

ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่นในที่ที่ต้องการความสงบ เช่น โรงพยาบาล วัด มัสยิด

ข้อ 23 รู้จักผลัดกันเล่น

ผลัดกันเล่น หมายถึง ผลัดกันเล่นกับเด็กอื่นหรือ พี่น้อง

ข้อ 28 ชอบรังแกสัตว์

ตัวอย่าง เช่น ปาก่อนหิน ใช้ไม้ตี เอาเท้าเตะสัตว์ที่ไม่คู่ร้าย หรือสัตว์ที่อยู่เฉยๆ ไม่ได้จะเข้ามาทำร้ายตนเอง

ข้อ 29 วอกเวงง่าย สมาริสั้น

วอกเวงง่าย สมาริสั้น หมายถึง ทำอะไรได้แป๊บเดียว มีสิ่งอื่นเข้ามา ก็จะหันไปสนใจสิ่งนั้น มีความสนใจสั้น

ข้อ 37 ใจลอย

ยกตัวอย่าง เช่น นั่งเหม่อลอย เรียกไม่ได้ยิน

ข้อ 38 ไม่ทอดย ไม่ยอมแพ้แม่เจองานยาก

ยกตัวอย่าง เช่น มุ่งมั่นทำการบ้าน / การฝีมือ / ต่อของเล่นด้วยตนเอง ไม่ขอให้คนอื่นทำแทนให้

ข้อ 43 ช่วยปิดไฟ ปิดน้ำ (คิดทำด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเตือน)

ต้องเป็นการคิดทำด้วยตนเอง โดยแม่ไม่ต้องเตือนหนีบอก

ข้อ 44 ใ้ของทิ้งๆขว้างๆ

ใ้ของทิ้งๆขว้างๆ หมายถึง ไม่รักษาของ ไม่ประหยัด

ข้อ 48 เข้ามาแสดงความรักกับคุณ โดยการหอม หรือ ชูกตักหรือชบอ

ยกตัวอย่าง เช่น กอด หอม ชูกตัก ชบอ

ข้อ 51 มีเพื่อนสนิท / เพื่อนที่เล่นด้วยเป็นประจำ

เพื่อนเล่น หมายถึง เพื่อนคนอื่นที่ไม่นับรวมพี่หรือน้อง หากไม่เคยพบเด็กอื่น ให้ตอบว่า “ไม่มีโอกาสได้เจอ” หากพบเด็กอื่นแต่ไม่มีเด็กอื่นชอบเล่นด้วยให้ตอบว่า “ไม่เป็นจริง”

หลังจากดำเนินการเก็บข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เก็บข้อมูลตรวจทานอีกครั้งว่า ได้บันทึกคำตอบในทุกข้อความของแบบวัด และ มีเพียงคำตอบเดียวต่อ 1 ข้อความ จากนั้นให้ลงชื่อผู้เก็บข้อมูล และวันที่เก็บข้อมูลให้เรียบร้อย

ภาพแสดงกล่องบัตรคำประกอบการสัมภาษณ์

คำอธิบาย

การวัดพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และจริยธรรม อายุ 10-12 ปี

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และจริยธรรมช่วงอายุ 10-12 ปี

คำอธิบายเครื่องมือ

เครื่องมือวัดเป็นแบบประเมิน ซึ่งจัดทำเป็นแบบวัดประเมินค่า (Rating scale) มีระดับการประเมิน 4 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย โดยแบบประเมินพัฒนาการอารมณ์ชุดนี้ แบ่งออกเป็น 14 ด้านคือ

1. ความตระหนักรู้ในตน
2. ความภาคภูมิใจ
3. ความเห็นใจผู้อื่น
4. ความรับผิดชอบต่อสังคม
5. การจัดการกับอารมณ์
6. การจัดการกับความเครียด
7. การสื่อสาร
8. สัมพันธภาพระหว่างบุคคล
9. ความคิดสร้างสรรค์
10. ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์
11. การตัดสินใจ
12. การแก้ปัญหา
13. การควบคุมอารมณ์
14. จริยธรรม

วิธีดำเนินการ

ผู้เก็บข้อมูลอธิบายให้เด็กทราบว่า แบบประเมินชุดนี้เป็นแบบวัดที่เกี่ยวกับการรู้จักตนเองของเด็ก โดยเด็กเป็นผู้ตอบไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ให้พิจารณาเลือกตัวเลือกที่ตรงกับความเป็นจริงของตัวเองมากที่สุด ให้ขีด X ลงในช่องคำตอบ เพียงแห่งเดียวต่อข้อ ให้ตอบคำถามทุกข้อ มีจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 89 ข้อ คำตอบของเด็กไม่มีผลอย่างใดต่อตัวเด็ก คำตอบนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ การนำเสนอผลการศึกษาคือจะเสนอเป็นภาพรวมที่ไม่สามารถโยงถึงตัวเด็กได้

ระดับการประเมินมี 4 ระดับ คือ

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของเด็กที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของเด็ก
ไม่จริง	หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของเด็ก
ไม่จริงเลย	หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของเด็กเลย

หลังจากเด็กทำแบบวัดเสร็จแล้ว ผู้เก็บข้อมูลตรวจสอบว่า มีการตอบข้อทุกคำถาม โดยมีเครื่องหมาย X เพียงแห่งเดียวต่อแถว หากข้อใดขีด X มากกว่า 1 แห่ง ให้ตรวจสอบกับเด็กอีกครั้ง เพื่อให้ได้คำตอบเดียว ในกรณีที่เด็กอ่านหนังสือไม่คล่องให้ผู้เก็บข้อมูลอ่านข้อความแต่ละข้อความไปพร้อมกับเด็ก โดยอ่านออกเสียงเพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจได้ง่าย แล้วให้เด็กเป็นคนบันทึกเองลงในช่องคำตอบที่เขาเลือก

คำอธิบาย

การวัดพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และจริยธรรม อายุ 13-14 ปี

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และจริยธรรมช่วงอายุ 13-14 ปี

คำอธิบายเครื่องมือ

เครื่องมือวัดเป็นแบบประเมิน ซึ่งจัดทำเป็นแบบวัดประเมินค่า (Rating scale) มีระดับการประเมิน 4 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย โดยแบบประเมินพัฒนาการอารมณ์ชุดนี้ แบ่งออกเป็น 14 ด้านคือ

1. ความตระหนักรู้ในตน
2. ความภาคภูมิใจ
3. ความเห็นใจผู้อื่น
4. ความรับผิดชอบต่อสังคม
5. การจัดการกับอารมณ์
6. การจัดการกับความเครียด
7. การสื่อสาร
8. สัมพันธภาพระหว่างบุคคล
9. ความคิดสร้างสรรค์
10. ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์
11. การตัดสินใจ
12. การแก้ปัญหา
13. การควบคุมอารมณ์
14. จริยธรรม

วิธีดำเนินการ

ผู้เก็บข้อมูลอธิบายให้เด็กทราบว่า แบบประเมินชุดนี้เป็นแบบวัดที่เกี่ยวกับการรู้จักตนเองของเด็ก โดยเด็กเป็นผู้ตอบไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ให้พิจารณาเลือกตัวเลือกที่ตรงกับความเป็นจริงของตัวเองมากที่สุด ให้ขีด X ลงในช่องคำตอบ เพียงแห่งเดียวต่อข้อ ให้ตอบคำถามทุกข้อมีจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 98 ข้อ คำตอบของเด็กไม่มีผลอย่างใดต่อตัวเด็ก คำตอบนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ การนำเสนอผลการศึกษายกเป็นภาพรวมที่ไม่สามารถโยงถึงตัวเด็กได้

ระดับการประเมินมี 4 ระดับ คือ

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของเด็กที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของเด็ก
ไม่จริง	หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของเด็ก
ไม่จริงเลย	หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของเด็กเลย

หลังจากเด็กทำแบบวัดเสร็จแล้ว ผู้เก็บข้อมูลตรวจสอบว่า มีการตอบข้อทุกคำถาม โดยมีเครื่องหมาย X เพียงแห่งเดียวต่อแถว หากข้อใดขีด X มากกว่า 1 แห่ง ให้ตรวจสอบกับเด็กอีกครั้ง เพื่อให้ได้คำตอบเดียว ในกรณีที่เด็กอ่านหนังสือไม่คล่อง ให้ผู้เก็บข้อมูลอ่านข้อความแต่ละข้อความไปพร้อมกับเด็ก โดยอ่านออกเสียงเพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจได้ง่าย แล้วให้เด็กเป็นคนบันทึกเองลงในช่องคำตอบที่เขาเลือก

คู่มือการทดสอบ TONI3

วัตถุประสงค์ :

เพื่อวัดความสามารถทางสติปัญญา

เครื่องมือทดสอบ :

ประกอบด้วยอุปกรณ์ สมุดทดสอบ กระดาษบันทึกคำตอบ ดินสอ ขางลบ

ขั้นตอนการทดสอบ :

1. คัดเลือกและจัดสถานที่ที่เงียบสงบ ไม่มีสิ่งรบกวน จัดโต๊ะเก้าอี้สำหรับผู้ทดสอบและเด็กเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมทั้งเด็ก และผู้ทดสอบ

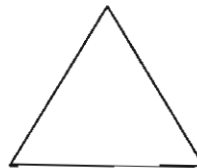
ด้าน A ผู้ถูกทดสอบ

ผู้ทดสอบ

2. เขียนเลขที่ ชื่อ-นามสกุล(เด็ก) และวัน เดือน ปี เกิดและทดสอบ พร้อมคำนวณอายุเด็ก(ให้ทดสอบเด็กตั้งแต่อายุ 6 ปี 0 เดือน 0 วัน)
3. สร้างสัมพันธภาพพูดคุยกับเด็ก เพื่อสร้างความคุ้นเคย(ในเวลาประมาณ 3-5 นาที) และพูดกับเด็กว่า : จะให้ทำแบบทดสอบเพื่อดูว่า(เรียกชื่อเด็ก)สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆได้หรือไม่อย่างไร
4. ทำข้อตกลงกับเด็กว่า: ต่อไปนี้เราจะทดสอบแบบไม่ต้องพูดกันแต่ให้(เรียกชื่อเด็ก)ใช้ท่าทางในการอธิบายให้สังเกตท่าทางให้คิดว่าหมายความว่าอย่างไร
5. วางสมุดทดสอบด้าน A โดยให้ด้านสมุดอยู่ด้านผู้ทดสอบ แล้วยกตั้งขึ้นเหมือนปฏิทินและอยู่ที่ทิศทางที่ผู้ถูกทดสอบเห็นคำตอบที่เด็กชี้และเด็กเห็นได้ชัดเจน

ด้าน A ผู้ถูกทดสอบ

ผู้ทดสอบ

6. วางแบบบันทึกคำตอบที่สามารถบันทึกได้สะดวก
7. การทดสอบมี 2 รูปแบบ ให้ใช้รูปแบบที่ 1. ก่อน
 - รูปแบบที่ 1 : อธิบายโดยไม่ต้องใช้ภาษาพูด
 - รูปแบบที่ 2 : อธิบายโดยใช้ภาษาพูด
8. รูปแบบที่ 1 : อธิบายโดยไม่ต้องใช้ภาษาพูด เริ่มทดสอบชุด A ตามขั้นตอนต่อไปนี้
 - เริ่มที่ข้อ T1. ชี้ไปที่รูปช่องที่ว่างอยู่ แล้วชี้ต่อไปที่รูปด้านบนจากขวาไปซ้าย (ของผู้ทดสอบ) ทั้งสองแถวแล้วทำหน้าสงสัยรูปที่ช่องว่าง
 - ชี้ที่ข้อตัวเลือกแถวล่าง โดยชี้ที่รูปแรกแล้วชี้กลับมาที่รูปบนช่องที่ว่างแล้วสั่นหัว
 - ชี้ข้อตัวเลือกไปที่รูปช่องที่ว่างอยู่ที่ละข้อจนถึงข้อที่ 3 เป็นข้อถูกให้พยักหน้า

- ทำไปจนครบทุกข้อตัวเลือก
- ทำข้อT2.ทำให้ครบกระบวนการอีกครั้งโดยให้เด็กลองทำและถ้าเด็กเข้าใจให้ทำจนครบถึงT5. บันทึกข้อที่เด็กทำข้อๆไว้ในแบบบันทึก (ต้องถูก 3 ใน5ข้อจึงเริ่มข้อทดสอบจริง)

หมายเหตุ : ถ้าเด็กไม่เข้าใจให้เริ่มทดสอบในข้อT1.ใหม่โดยใช้วิธีพูดบรรยายและต้องบันทึกในแบบบันทึกว่าเด็กทำรูปแบบที่2

9. รูปแบบที่ 2 : อธิบายโดยใช้ภาษาพูด เริ่มทดสอบชุด A ตามขั้นตอนต่อไปนี้

- เริ่มที่ข้อT1. ชี้ไปที่รูปช่องที่ว่างอยู่ แล้วชี้ต่อไปที่รูปด้านบนจากขวาไปซ้าย (ของผู้ทดสอบ) ทั้งสองแถว พูดว่า: รูปนี้แล้วเป็นรูปนี้ รูปนี้แล้ว (ชี้รูปที่ช่องว่าง) ควรเป็นรูปไหน? ชี้ที่ข้อตัวเลือกแถวล่าง โดยชี้ที่รูปแรกแล้วชี้กลับมาที่รูปบนช่องที่ว่างแล้วพูดว่า: ไม่ใช่ ชี้ข้อตัวเลือกไปที่รูปช่องที่ว่างอยู่ที่ละข้อจนถึงข้อที่ 3 เป็นข้อถูกให้ทำพูดว่า: ใช่ไปจนครบทุกข้อตัวเลือก
- ทำข้อT2.ทำให้ครบกระบวนการอีกครั้งโดยให้เด็กลองทำและถ้าเด็กเข้าใจให้ทำจนครบถึงT5. (ต้องถูก3ข้อใน5 ข้อจึงเริ่มข้อทดสอบจริง)

10. การบันทึกคำตอบ ให้ใส่เครื่องหมาย x ในข้อที่เด็กเลือก (กระดาษบันทึกมีเฉลยไม่ควรให้เด็กเห็น)

- การให้คะแนนตอบถูกให้ ใส่ 1 ตอบผิดใส่ 0 หน้าข้อ
- เกณฑ์การเลิกทดสอบ(ให้หา ceiling)
 - a. ทำผิดจำนวน 3 ข้อ ในจำนวน 5 ข้อที่อยู่ติดกัน

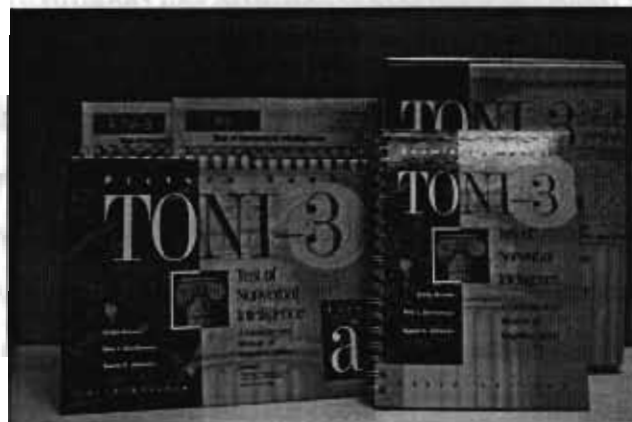
b. ตัวอย่าง

Item	Example 1 Single Ceiling	Example 2 Double Ceiling	Example 3 No Ceiling
1	1	1	1
2	1	1	1
3	1	1	1
4	1	1	1
5	1	1	1
6	1	1	1
7	1	1	1
8	1	1	1
9	1	1	1
10	1	1	1
11	1	1	1
12	1	1	1
13	1	1	1
14	1	1	1
15	1	1	1
16	1	1	1
17	0	0	1
18	0	0	1
19	1	1	1
20	1	1	1
21	1	1	1
22	0	0	1
23	1	1	1
24	0	0	1
25	0	0	1
26	0	0	1
27	0	0	1
28	0	0	1
29	0	0	1
30	0	0	1
31	0	0	0
32	0	0	1
33	0	0	1
34	0	0	1
35	0	0	0
36	0	0	1
37	0	0	1
38	0	0	1
39	0	0	1
40	0	0	0
41	0	0	1
42	0	0	1
43	0	0	0
44	0	0	1
45	0	0	0
Ceiling item number of correct responses below ceiling item or below item 45 if no ceiling	20 21	20 19	none 39
Total Raw Score	21	19	39

11. การให้คะแนนตอบถูกให้ 1 ตอบผิดให้ 0 หน้าข้อ

- นับข้อที่ถูกเป็นคะแนนดิบรวม (raw scores)
- นำคะแนนที่ได้เทียบคะแนน

12. หากมีปัญหาในการให้คำอธิบายกรุณามันที่ข้อมูลด้วยเพื่อใช้ปรับปรุงต่อไป

ภาพแสดงชุดแบบทดสอบ TONI-3

คำอธิบาย

แบบวัด Attention-Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) : Conner's

วัตถุประสงค์ : เพื่อทราบว่าเด็กมีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับโรคสมาธิสั้น (Attention-Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD)) หรือไม่

ผู้ให้ข้อมูล : พ่อ/แม่/ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้เลี้ยงดูหลัก
(ยกเว้น : เด็กพิการ คือ ดาบอด หูหนวกหรือแขนขาพิการ)

หมายเหตุ : ไม่อนุญาตให้เด็กตอบเอง

การถามและการบันทึกข้อมูล :

- 1 ผู้สัมภาษณ์อธิบายวัตถุประสงค์ของแบบวัด Conner ต่อผู้เลี้ยงดูหลักของเด็ก
- 2 ให้ผู้เลี้ยงดูหลักประเมินเด็กตามคุณลักษณะแต่ละข้อ โดยแต่ละข้อมีคำตอบ 4 ตัวเลือก คือ **ไม่ทำเลย** ทำเล็กน้อย ทำค่อนข้างมาก ทำมาก และให้ผู้เลี้ยงดูหลัก ทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของเด็ก
- 3 ในกรณีที่ผู้เลี้ยงดูหลัก อ่านหนังสือไม่ออก ให้ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ฟังทีละข้อจนครบทุกข้อ
- 4 ไม่อนุญาตให้เด็กเป็นผู้ทำแบบวัด Conner ด้วยตัวเอง

หมายเหตุ : ถ้าข้อความใด ผู้ตอบไม่เข้าใจ ขอให้บันทึกไว้ด้วย

คู่มือการประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย

- วัตถุประสงค์** เพื่อประเมินพัฒนาการเด็กแบบคัดกรอง โดยเน้น Milestones ที่มีความสัมพันธ์กับทักษะด้านสติปัญญา ซึ่งได้แก่ ภาษา การแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทักษะพื้นฐานด้านการคำนวณ การสัมภาษณ์ให้ความถามถึงพฤติกรรมเด็กในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา
- ผู้ให้ข้อมูล** คนเลี้ยงหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก ซึ่งอยู่ใกล้ชิดดูแลเด็กประจำ

แบบประเมินสำหรับเด็กอายุ 1 ปี – 1 ปี 11 เดือน

1. ยืนเองตามลำพังนานอย่างน้อย 2 - 3 วินาที
วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถยืนเองได้โดยไม่ต้องมีคนอื่นคอยช่วยจับหรือประคองนานอย่างน้อย 2-3 วินาทีหรือไม่
2. เลียนเสียงพูดคุย คำพูดไม่จำเป็นต้องมีความหมาย
วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถเลียนแบบเสียงหรือคำพูดของคนอื่น ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นคำที่มีความหมายและไม่จำเป็นต้องเป็นคำพูดที่ชัดเจนทุกคำ ได้บ้างหรือไม่
3. พูดเป็นคำที่มีความหมาย (รวมถึงชื่อคนคุ้นเคยซึ่งได้แก่ แม่ พ่อ ยาย หรือชื่อสัตว์เลี้ยง) ได้บ้างหรือไม่ ถ้าได้พูดได้ทั้งหมดก็คำ และให้บันทึกตัวอย่างคำที่พูดได้ (ไม่เกิน 5 คำ) พร้อมทั้งบันทึกว่า พูดได้เอง หรือ พูดตาม
วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถพูดเป็นคำที่มีความหมาย ได้แก่ คำที่ใช้เรียกคนคุ้นเคยหรือสัตว์เลี้ยง รวมถึงคำอื่น ๆ ได้บ้างหรือไม่
การบันทึก ถ้าเด็กพูดได้บ้างแล้ว ให้บันทึกว่าส่วนมากพูดได้เองหรือพูดตาม จำนวนทั้งหมดกี่คำ พร้อมทั้งบันทึกตัวอย่างคำที่พูดได้ (ไม่เกิน 5 คำ)
การบันทึกจำนวนคำทั้งหมดที่เด็กพูดได้ให้รวมทั้งที่พูดได้เองและพูดตาม
หมายเหตุ คำที่พูดได้เองหมายถึงคำที่เด็กใช้พูดสื่อสารอย่างถูกต้องความหมายได้ด้วยตัวเอง
4. พูดเป็นคำที่มีความหมายแต่ไม่ใช่ชื่อคนคุ้นเคย (ได้แก่ แม่ พ่อ ยาย หรือชื่อสัตว์เลี้ยง) ได้บ้างหรือไม่ ถ้าได้พูดได้ทั้งหมดก็คำ และให้บันทึกตัวอย่างคำที่พูดได้ (ไม่เกิน 5 คำ) พร้อมทั้งบันทึกว่า พูดได้เอง หรือ พูดตาม
วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถพูดเป็นคำที่มีความหมาย แต่ไม่รวมคำที่ใช้เรียกคนคุ้นเคยหรือสัตว์เลี้ยง ได้บ้างหรือไม่

การบันทึก ถ้าเด็กพูดคำอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การเรียกคนคุ้นเคยหรือสัตว์เลี้ยงในบ้าน ให้บันทึกว่า
ส่วนมากพูดได้เองหรือพูดตามจำนวนทั้งหมดกี่คำ พร้อมทั้งบันทึกดังอย่างคำที่พูด
ได้ (ไม่เกิน 5 คำ)

การบันทึกจำนวนคำทั้งหมดที่เด็กพูดได้ให้รวมทั้งที่พูดได้เองและพูดตาม
หมายเหตุ คำที่พูดได้เองหมายถึงคำที่เด็กใช้พูดสื่อสารอย่างถูกความหมายได้ด้วยตัวเอง

5. เด็กสื่อสารบอกความต้องการด้วยการชี้บอกได้หรือไม่

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถพูดชี้เพื่อสื่อสารบอกความต้องการได้หรือไม่ เด็กอาจ
ใช้การชี้เพียงอย่างเดียว หรือชี้พร้อมกับทำเสียงพูดบอกก็ได้

6. นอกจากการสื่อสารบอกความต้องการด้วยการชี้บอกแล้ว เด็กใช้วิธีการอื่นๆอย่างไรเพื่อช่วย
สื่อสารอีกบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่า

- 6.1 เด็กใช้วิธีการยกแขน หรือทำท่าคล้ายจะชี้ (แต่ไม่สามารถใช้นิ้วชี้ไป
ชัดเจน) ไปในทิศทางที่ต้องการไปหรือบอกบางสิ่งบางอย่างได้หรือไม่
- 6.2 เด็กใช้การจ้องมองหรือหันหน้าไปในทิศทางที่ต้องการไปหรือบอกบาง
สิ่งบางอย่าง แล้วหันมามองหน้าพ่อแม่หรือคนเลี้ยง โดยที่พ่อแม่หรือคน
เลี้ยงเข้าใจว่าเด็กต้องการสื่อสารบางอย่าง เด็กมักพยายามจะไปเอาหรือทำ
เอง ได้หรือไม่
- 6.3 เมื่อต้องการจะทำบางอย่างหรือต้องการของบางอย่าง เด็กมักจับมือหรือ
แขนของพ่อแม่หรือคนเลี้ยงขึ้นไปในทิศทางที่ต้องการ ได้หรือไม่
- 6.4 เมื่อต้องการจะทำบางอย่างหรือต้องการของบางอย่าง เด็กมักจับมือหรือ
แขนของพ่อแม่หรือคนเลี้ยงขึ้นไปในทิศทางที่ต้องการได้หรือไม่
- 6.5 นอกจากวิธีการต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว เด็กยังใช้วิธีการสื่อสารอื่น ๆ อีก
หรือไม่ ให้ระบุรายละเอียด

7. เขียนแบบท่าทาง ซึ่งอาจหมายถึงเขียนแบบผู้ใหญ่หรือเด็กก็ได้ ได้แก่ (วิธีตอบคือให้ตัวเลือกว่า
ใช่ ไม่ใช่ หรือตอบไม่ได้) ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่า

- 7.1 เด็กเคยเขียนแบบการทำเสียงประเภทต่าง ๆ ของคนอื่นบ้างหรือไม่ เช่น
เสียงไอ เสียงกระแอมในลำคอ หรือเสียงอื่น ๆ เป็นต้น

- 7.2. เลียนแบบการทำสีหน้าท่าทางของคนอื่น เช่น ทำหน้าดลกหรือสีหน้าแปลกๆ ทำสีหน้าตกใจหรือโมโห เป็นต้น
- 7.3. เลียนแบบท่าทางการกระทำ เช่น กระโดด ผีปาก ทำบ้ายบาย ส่งจูบ เป็นต้น
- 7.4. เลียนแบบการทำกิจวัตรประจำวัน เช่น กวาดบ้าน ซักผ้า ถูบ้าน หวีผม เป็นต้น
- 7.5. เลียนแบบการกระทำที่เป็นเรื่องสมมติ เช่น ทำท่ายกถ้ำน้ำขึ้นดื่มแต่ไม่มีน้ำอยู่จริง ทำท่าหวีผม แต่ไม่มีหวีจริงๆ ทำท่าคุยโทรศัพท์แต่ไม่มีคนพูดด้วยจริงๆ

หมายเหตุ เด็กต้องทำท่าเลียนเสียง หรือเลียนแบบด้วยตัวเองเมื่อได้ยินหรือเห็นคนอื่นทำ ไม่นับรวม

กรณีที่ผู้ใหญ่หรือคนอื่นบอกให้ทำ การกระทำเลียนแบบควรเกิดขึ้นเกือบทันทีภายหลังที่คนอื่นแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ เช่น เมื่อได้ยินเสียงแม่โอะ เด็กก็ทำท่าโอบ้าง เมื่อเห็นเด็กอื่นเล่นสิ่งของบางอย่าง เด็กก็จะเข้าไปและทำท่าเล่นเหมือนกัน เป็นต้น

8. เด็กทำท่าชี้ชวนคนคุ้นเคย (ได้แก่ พ่อแม่หรือคนเลี้ยง) ดูสิ่งที่ตนเองสนใจได้หรือไม่ เช่น ชี้ชวนดูนก ดูเครื่องบิน เป็นต้น (เด็กควรชี้ไปที่นกแล้วหันมามองหรืออาจทำเสียงคล้ายเรียกให้หันไปมองด้วยก็ได้)

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเมื่อเด็กสนใจสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่อยู่ใกล้ตัว เช่น จิ้งจก นก เครื่องบิน เป็นต้น เด็กจะทำท่าชี้ไปที่สิ่งนั้นและหันมามองพ่อแม่หรือคนเลี้ยง คล้ายต้องการชวนให้ดูด้วย ขณะที่เด็กอาจทำเสียงหรือไม่ทำเสียงร่วมด้วยก็ได้ แต่ต้องไม่นับรวมกรณีที่เป็นการชี้บอกความต้องการ

9. พ่อแม่ หรือ คนเลี้ยงทำท่าชี้ชวนเด็ก ให้มองดูสิ่งที่น่าสนใจ เช่น ชี้ชวนดูนก ดูเครื่องบิน เป็นต้น เด็กสนใจมองตาม หรือไม่

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่า ถ้าพ่อแม่หรือคนเลี้ยงชักชวนเด็กให้มองดูสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยกันด้วยการชี้ (พร้อมพูดหรือไม่พูดก็ได้) ส่วนมากเด็กสนใจมองตามไปที่สิ่งนั้นได้หรือไม่

10. เด็กหรือวัยตามคำบอกได้ถูกต้องโดยไม่ต้องช่วยหรือไม่ ถ้าได้ชี้บอกได้ถูกต้องก็ส่วน ให้บันทึกตัวอย่างทั้งหมด (ไม่เกิน 6 อวัยวะ)

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กชื้อว๊วะตามคำบอกได้ถูกต้องโดยไม่ต้องช่วยหรือไม่ ถ้าได้
ชื้อบอได้ถูกต้องก็ส่วน ให้บันทึกตัวอย่างทั้งหมด (ไม่เกิน 6 อวัยวะ) การชื้อบอก
ตามคำบอกของเด็กจะถูกตั้งก็ต่อเมื่อเด็กชื้อได้ถูกต้องทันทีเมื่อมีคนพูดบอก

11. เด็กรับรู้อารมณ์เหล่านี้ของพ่อแม่หรือคนเลี้ยงจากการแสดงสีหน้าและน้ำเสียงได้หรือไม่

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่า เมื่อพ่อแม่หรือคนเลี้ยงแสดงอารมณ์ต่าง ๆ ทางสีหน้าและน้ำเสียง
เด็กแสดงพฤติกรรมตอบสนองว่ารับรู้อารมณ์ของพ่อแม่หรือคนเลี้ยงที่เป็นอารมณ์
ดีใจ โกรธ เสียใจ ได้หรือไม่

การบันทึก ให้เลือกเฉพาะอารมณ์ที่ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มั่นใจว่าเด็กรับรู้ได้ ในกรณีที่ผู้
สัมภาษณ์

บอกว่าไม่เคยแสดงอารมณ์ใดอารมณ์หนึ่ง เช่น เสียใจ เป็นต้น ก็ไม่ต้องบันทึกว่า
เด็กรับรู้อารมณ์เสียใจ

12. เด็กมีปัญหาร้องคื่นอาละวาดเมื่อไม่ได้ดังใจบ้างหรือไม่

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กมีปัญหาร้องคื่นอาละวาดเมื่อไม่ได้ดังใจบ้างหรือไม่

การบันทึก มีเป็นประจำเสมอ ๆ หมายถึง เด็กร้องคื่นอาละวาดอย่างน้อย 4 วัน/สัปดาห์
สม่ำเสมอ

แบบประเมินสำหรับเด็กอายุ 2 ปี – 2 ปี 11 เดือน

1. เดินเกาะราวขึ้นบันไดได้เองหรือไม่

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถเดินขึ้นบันไดได้ด้วยตัวเองหรือไม่ เด็กอาจเดินขึ้นบันไดด้วยการจับราวบันไดหรือเกาะกำแพง หรือเดินขึ้นเองได้โดยไม่ต้องจับอะไร แต่ไม่รวมถึงกรณีที่มีผู้ใหญ่จูงเดินขึ้น หรือเกาะผู้ใหญ่เดินขึ้น

2. พูดเป็นคำที่มีความหมายแต่ไม่ใช่ชื่อคนคุ้นเคย (ได้แก่ แม่ พ่อ ยาย หรือชื่อสัตว์เลี้ยง) ได้บ้างหรือไม่ ถ้าได้พูดได้ทั้งหมดก็คำ และให้บันทึกตัวอย่างคำที่พูดได้(ไม่เกิน 5 คำ) พร้อมทั้งบันทึกว่าพูดได้เอง หรือ พูดตาม

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถพูดเป็นคำที่มีความหมาย แต่ไม่รวมคำที่ใช้เรียกคนคุ้นเคยหรือสัตว์เลี้ยง ได้บ้างหรือไม่

การบันทึก ถ้าเด็กพูดคำอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การเรียกคนคุ้นเคยหรือสัตว์เลี้ยงในบ้าน ให้บันทึกว่าส่วนมากพูดได้เองหรือพูดตามจำนวนทั้งหมดก็คำ พร้อมทั้งบันทึกดังอย่างคำที่พูดได้ (ไม่เกิน 5 คำ)

การบันทึกจำนวนคำทั้งหมดที่เด็กพูดได้ให้รวมทั้งที่พูดได้เองและพูดตาม

หมายเหตุ คำที่พูดได้เองหมายถึงคำที่เด็กใช้พูดสื่อสารอย่างถูกความหมายได้ด้วยตัวเอง

3. พูดเป็นคำที่มีความหมายติดต่อกันสองคำที่ไม่ซ้ำกัน เช่น ไปเที่ยว กินข้าว เป็นต้น ได้หรือไม่

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถพูดเป็นคำที่มีความหมายติดต่อกันสองคำที่ไม่ซ้ำกันได้หรือไม่ เช่น ไปเที่ยว กินข้าว กินน้ำ แมวเหมียว ไม่เอา เป็นต้น ไม่นับรวมคำที่ซ้ำ เช่น ไปไป หม่ำหม่ำ เป็นต้น

4. พูดคุยโต้ตอบได้บ้างหรือไม่ เช่น ตอบคำถามว่า “นี่อะไร”

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กพูดคุยโต้ตอบด้วยการตอบคำถามว่า “นี่อะไร” เมื่อมีคนถามได้อย่างถูกต้องหรือไม่

5. เป็นฝ่ายเริ่มชวนคุยกับคนที่คุ้นเคยได้หรือไม่

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถเริ่มชวนคนที่คุ้นเคยพูดคุยก่อนได้หรือไม่ อาจชวนผู้ใหญ่หรือเด็กคุยก็ได้

6. บอกชื่อเพื่อนอย่างน้อย 1 คนได้หรือไม่

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถบอกชื่อเพื่อนได้อย่างน้อย 1 คนหรือไม่ เด็กอาจบอกชื่อจริงหรือชื่อเล่นก็ได้ ในกรณีนี้เด็กต้องบอกชื่อเพื่อนได้อย่างถูกต้องเมื่อพ่อแม่หรือคนเลี้ยงถามถึงเพื่อนชื่ออะไร

7. เด็กสามารถพูดคุยกได้เหมือนเด็กในวัยเดียวกันหรือไม่

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถพูดคุยกได้เหมือนเด็กในวัยเดียวกันหรือไม่

การบันทึก เลือกคำตอบที่ 1 “ได้” ถ้าเด็กพูดคุยกโดยรวมได้เหมือนเด็กวัยเดียวกัน

เลือกคำตอบที่ 2 “น้อยกว่า” ถ้าเด็กมีความสามารถทางภาษาในการพูดคุยกโดยรวม

ได้

อย่างน้อยกว่าเด็กวัยเดียวกัน

เลือกคำตอบที่ 3 “มากกว่า” ถ้าเด็กมีความสามารถทางภาษาในการพูดคุยกโดยรวม

ได้

มากกว่าเด็กวัยเดียวกัน

เลือกคำตอบที่ 4 “ไม่แน่ใจ” ถ้าผู้ให้สัมภาษณ์ไม่แน่ใจ มักเกิดจากไม่มีเด็กวัย

เดียวกันให้

เปรียบเทียบ

8. เมื่อเห็นเด็กอื่นเล่นอยู่ด้วยกัน ส่วนมากเด็กจะมีทำอย่างไร

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเมื่อเห็นเด็กอื่นเล่นอยู่ด้วยกัน (เป็นเด็กในวัยใดก็ได้) ส่วนมากเด็กจะมีทำอย่างไร ผู้สัมภาษณ์ควรเริ่มต้นถามด้วยคำถามเปิดโดยยังไม่อ่านตัวเลือก เพื่อให้เวลาคิดก่อนตอบ ภายหลังจากผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ตอบไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่งก่อนหรือไม่ตอบใด ๆ ผู้สัมภาษณ์จึงอ่านตัวเลือกทีละข้อ และถามยืนยันว่าเป็นพฤติกรรมส่วนใหญ่ของเด็กใช่หรือไม่

การบันทึก พยายามเน้นให้ผู้ตอบเลือกคำตอบที่เป็นพฤติกรรมส่วนใหญ่ของเด็กเพียงข้อใดข้อหนึ่งข้อเดียว แต่ถ้าผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ยืนยันว่าเด็กมีพฤติกรรมหลายข้อพอ ๆ กัน ก็สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ

9. โดยรวมเด็กคนนี้มีนิสัยอย่างไร (ไม่นับช่วงเวลาที่เด็กป่วย)

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่า โดยรวมเด็กคนนี้มีนิสัยอย่างไร ไม่รวมพฤติกรรมช่วงเวลาเจ็บป่วยให้ผู้

สัมภาษณ์อ่านตัวเลือกทีละข้อ จากข้อ 1-3 ถ้าผู้ตอบไม่สามารถเลือกได้ทันที จึงอ่านตัวเลือกที่ 4 คือไม่แน่นอน ซึ่งหมายถึงบางครั้งมีพฤติกรรมบางอย่างสลับกัน ไม่แน่นอน

10. เมื่อเห็นเด็กอื่นร้องไห้ ส่วนใหญ่เด็ก (คนที่ถูกประเมิน) มักแสดงพฤติกรรมอย่างไร

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเมื่อเห็นเด็กอื่น (ช่วงวัยใดก็ได้) ร้องไห้ ส่วนใหญ่เด็ก (คนที่ถูกประเมิน) มักแสดงพฤติกรรมอย่างไร ผู้สัมภาษณ์ควรเว้นช่วงเวลาให้ผู้ถูกสัมภาษณ์คิดชั่วคราว โดยไม่ต้องอ่านตัวเลือกทันที หลังจากนั้นจึงอ่านตัวเลือกทีละข้อ และเลือกคำตอบเพียงข้อเดียว แต่ในบางกรณีที่ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ยืนยันว่าเด็กแสดงพฤติกรรมหลายอย่างพอๆกัน อนุโลมให้เลือกมากกว่า 1 คำตอบได้

11. เด็กมีปัญหาร้องคื่นอาละวาดเมื่อไม่ได้ดังใจบ้างหรือไม่

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กมีปัญหาร้องคื่นอาละวาดเมื่อไม่ได้ดังใจบ้างหรือไม่

การบันทึก มีเป็นประจำเสมอๆ หมายถึง เด็กร้องคื่นอาละวาดอย่างน้อย 4 วัน/สัปดาห์สม่ำเสมอ

12. นับเลขปากเปล่าแบบไม่เรียงลำดับคิดได้บ้างหรือไม่ (เช่น 1 2 3) ถ้าได้ นับได้ถูกต้องถึงจำนวน เท่าใด ระบุ.....

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถนับเลขปากเปล่า คือนับ 1 2 3 4 ไปเรื่อย ๆ โดยไม่เรียงลำดับเลขที่นับคิดเลข ได้หรือไม่ ถึงจำนวนเท่าไร

การบันทึก ถ้าเด็กนับ 1 2 3 10 ให้บันทึกว่าเด็กนับได้ถึง 3

แบบประเมินสำหรับเด็กอายุ 3 ปี – 4 ปี 11 เดือน

(ให้ถามถึงพฤติกรรมเด็กในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา)

1. เด็กสามารถพูดคุยกได้เหมือนเด็กในวัยเดียวกันหรือไม่

- วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถพูดคุยกได้เหมือนเด็กในวัยเดียวกันหรือไม่
- การบันทึก เลือกคำตอบที่ 1 “ได้” ถ้าเด็กพูดคุยกโดยรวมได้เหมือนเด็กวัยเดียวกัน
เลือกคำตอบที่ 2 “น้อยกว่า” ถ้าเด็กมีความสามารถทางภาษาในการพูดคุยกโดยรวม

ได้

อย่างน้อยกว่าเด็กวัยเดียวกัน

เลือกคำตอบที่ 3 “มากกว่า” ถ้าเด็กมีความสามารถทางภาษาในการพูดคุยกโดยรวม

ได้

มากกว่าเด็กวัยเดียวกัน

เลือกคำตอบที่ 4 “ไม่แน่ใจ” ถ้าผู้ให้สัมภาษณ์ไม่แน่ใจ มักเกิดจากไม่มีเด็กวัย

เดียวกันให้

เปรียบเทียบ

2. เริ่มต้นชวนเด็กอื่นพูดคุยกได้บ้างหรือไม่

- วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถเริ่มต้นชวนเด็กอื่นพูดคุยกได้บ้างหรือไม่ เด็กอื่นในที่นี้
- ไม่รวมพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน อาจเป็นเพื่อนเล่นหรือคนที่ไปเจอในที่อื่น ๆ
- เช่น สนามเด็กเล่น ลูกของเพื่อนพ่อแม่ เป็นต้น

3. เริ่มต้นชวนเด็กอื่นเล่นด้วยได้หรือไม่

- วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถเริ่มต้นชวนเด็กอื่นเล่นได้บ้างหรือไม่ เด็กอื่นในที่นี้ไม่
- รวมพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน อาจเป็นเพื่อนเล่นหรือคนที่ไปเจอในที่อื่น ๆ เช่น
- สนามเด็กเล่น ลูกของเพื่อนพ่อแม่ เป็นต้น
- การบันทึก ถ้าผู้ให้สัมภาษณ์ตอบไม่ได้ เพราะภายในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา เด็กไม่เคยมีโอกา
- สพบเจอเด็กอื่นเลย ให้เลือกคำตอบข้อ 2 คือไม่ได้

4. เมื่อเห็นเด็กอื่นเล่นอยู่ด้วยกัน ส่วนมากเด็กจะมีท่าทีอย่างไร

- วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเมื่อเห็นเด็กอื่นเล่นอยู่ด้วยกัน (เป็นเด็กในวัยใดก็ได้) ส่วนมากเด็กจะมี
- ท่าทีอย่างไร ผู้สัมภาษณ์ควรเริ่มต้นถามด้วยคำถามเปิดโดยยังไม่อ่านตัวเลือก เพื่อให้
- เวลาคิดก่อนตอบ ภายหลังจากผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ตอบไปในแนวทางใดแนวทาง

หนึ่งก่อนหรือไม่ตอบใด ๆ ผู้สัมภาษณ์จึงอ่านตัวเลือกทีละข้อ และถามยืนยันว่าเป็นพฤติกรรมส่วนใหญ่ของเด็กใช่หรือไม่

การบันทึก พยายามเน้นให้ผู้ตอบเลือกคำตอบที่เป็นพฤติกรรมส่วนใหญ่ของเด็กเพียงข้อใดข้อหนึ่งข้อเดียว แต่ถ้าผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ยืนยันว่าเด็กมีพฤติกรรมหลายข้อพอ ๆ กัน ก็สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ

5. เมื่อเล่นกับเด็กอื่นๆ ในวัยเดียวกัน มีปัญหาทะเลาะกันบ้างหรือไม่

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเมื่อเล่นกับเด็กอื่น ๆ ในวัยเดียวกันเด็ก (คนที่ถูกประเมิน) มีปัญหาทะเลาะกับเด็กอื่นขณะเล่นบ้างหรือไม่ การทะเลาะ หมายถึง มีการถกเถียงขัดแย้ง อาจมีหรือไม่มีการแย่งชิงหรือทำร้ายร่างกายร่วมด้วย เด็กอื่นในที่นี้ไม่รวมพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน อาจเป็นเพื่อนเล่นหรือคนที่ไปเจอในที่อื่น ๆ เช่น สนามเด็กเล่น ลูกของเพื่อนพ่อแม่ เป็นต้น

การบันทึก เลือกคำตอบที่ 1 คือ ไม่มี ถ้าเด็กไม่เคยทะเลาะกับเด็กอื่นเลย
เลือกคำตอบที่ 2 คือ มีบ้าง ถ้าเด็กมีปัญหาทะเลาะกับเด็กอื่นบ้าง เหมือนเด็กส่วนใหญ่ใน

วัยใน

วัยเดียวกันที่ขัดแย้งกันบ้างขณะเล่นด้วยกัน

เลือกคำตอบที่ 3 คือ มีเป็นประจำเสมอ ๆ ถ้าเด็กมีปัญหาเมื่อเล่นกับเด็กอื่นอยู่เป็นประจำ

ประจำ

ซึ่งมากกว่าเด็กอื่นในวัยเดียวกันทั่วไป

เลือกคำตอบที่ 4 คือ ตอบไม่ได้ ถ้าไม่เข้าลักษณะข้อ 1-3

6. เมื่อมีปัญหาขัดแย้ง หรือทะเลาะกับเด็กอื่นในวัยเดียวกัน ส่วนใหญ่เด็กคนนี้สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้หรือไม่

7. โดยรวมเด็กคนนี้มีนิสัยอย่างไร (ไม่นับช่วงเวลาที่เด็กป่วย)

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่า โดยรวมเด็กคนนี้มีนิสัยอย่างไร ไม่รวมพฤติกรรมช่วงเวลาเจ็บป่วยให้ผู้สัมภาษณ์อ่านตัวเลือกทีละข้อ จากข้อ 1-3 ถ้าผู้ตอบไม่สามารถเลือกได้ทันทีจึงอ่านตัวเลือกที่ 4 คือ ไม่แน่นอน ซึ่งหมายถึงบางครั้งมีพฤติกรรมบางอย่างสลับกันไม่แน่นอน

8. เมื่อเห็นเด็กอื่นร้องไห้ ส่วนใหญ่เด็ก (คนที่ถูกประเมิน) มักแสดงพฤติกรรมอย่างไร

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงว่าเมื่อเห็นเด็กอื่น (ช่วงวัยใดก็ได้) ร้องไห้ ส่วนใหญ่เด็ก (คนที่ถูกประเมิน) มักแสดงพฤติกรรมอย่างไร ผู้สัมภาษณ์ควรเว้นช่วงเวลาให้ผู้ถูกสัมภาษณ์คิดชั่วครู่ โดยไม่ต้องอ่านตัวเลือกทันที หลังจากนั้นจึงอ่านตัวเลือกทีละข้อ และเลือกคำตอบเพียงข้อเดียว แต่ในบางกรณีที่ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ยืนยันว่าเด็กแสดงพฤติกรรมหลายอย่างพอกัน อนุโลมให้เลือกมากกว่า 1 คำตอบได้

9. นับเลขปากเปล่าแบบไม่เรียงลำดับคิดได้บ้างหรือไม่ (เช่น 1 2 3) ถ้าได้ นับได้ถูกต้องถึงจำนวนเท่าใด ระบุ.....

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงว่าเด็กสามารถนับเลขปากเปล่า คือนับ 1 2 3 4 ไปเรื่อย ๆ โดยไม่เรียงลำดับเลขที่นับผิดเลข ได้หรือไม่ ถึงจำนวนเท่าไร

การบันทึก ถ้าเด็กนับ 1 2 3 10 ให้บันทึกว่าเด็กนับได้ถึง 3

ข้อทดสอบ

1. บอกสี 3 สี คือ แดง เหลือง เขียว ได้ถูกต้อง

วิธีการ ใช้บัตรไม้ 3 ก้อนที่มีสี แดง เหลือง เขียว แล้วถามเด็กว่าแต่ละก้อนคือสีอะไร ให้หยิบ

ถามคำถามลำดับทีละสี (ให้ทำแบบบันทึกที่เป็นคำตอบของแต่ละสี เช่น เมื่อถามสีแดง เด็กตอบว่าสีอะไร (มีตัวเลือก 1 2 3 ซึ่งหมายถึงสีแดง เหลือง เขียว ตามลำดับ และ ตัวเลือก 4 คือสีอื่นๆ

การบันทึก ถ้าเด็กตอบสีใดให้เลือกคำตอบสีนั้น ๆ ได้แก่ ข้อ 1 สีแดง ข้อ 2 สีเหลือง ข้อ 3 สีเขียว และถ้าตอบเป็นสีอื่นให้เลือกคำตอบข้อ 4 และระบุสีที่เด็กตอบ

2. การนับบัตรไม้

วิธีการ ใช้บัตรไม้ 5 ก้อนที่มีสีเดียวกันวางเรียงแถวห่างกันในระยะประมาณ 1 นิ้ว และชี้บอกให้เด็กเริ่มนับจากอันที่ 1 (จากทางซ้ายสุดของเด็ก) บอกให้เด็กนับจนถึงอันสุดท้าย และถ้าเด็กไม่นับ ให้รอประมาณ 1 นาที ก็ให้ผู้ทดสอบเริ่มนับ 1 พร้อมกับชี้ให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง แล้วชี้อันที่สองถามเด็กว่า “หนึ่งแล้ว....” ให้บอกซ้ำ 2 ครั้ง ภายในเวลา 3 นาทีถ้าไม่ทำ ให้เลิกทดสอบ ให้บันทึกถึงจำนวนที่เด็กนับได้และเรียงลำดับถูกต้องเท่านั้น

การบันทึก ถ้าเด็ก ไม่ยอมนับให้เวลา 3 นาที ให้เลือกข้อ 1 ถ้าเด็กนับได้เองให้เลือกข้อ 2 พร้อมระบุจำนวนที่เด็กนับได้มากที่สุด ซึ่งต้องเรียงลำดับถูกต้องครบถ้วน เช่น ถ้า

เด็กลำดับ 1 2 3 5 6 ให้ระบุว่านับได้ถึง 3 ถ้าเด็กลำดับได้หลังจากผู้ทดสอบชี้แนะ ให้เลือกข้อ 3 พร้อมระบุจำนวนที่นับได้ ทำนองเดียวกับข้อ 2

แบบประเมินสำหรับเด็กอายุ 5 ปี – 5 ปี 11 เดือน

1. เด็กสามารถพูดคุยนได้เหมือนเด็กในวัยเดียวกันหรือไม่

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถพูดคุยนได้เหมือนเด็กในวัยเดียวกันหรือไม่

การบันทึก เลือกคำตอบที่ 1 “ได้” ถ้าเด็กพูดคุยนโดยรวมได้เหมือนเด็กวัยเดียวกัน

เลือกคำตอบที่ 2 “น้อยกว่า” ถ้าเด็กมีความสามารถทางภาษาในการพูดคุยนโดยรวม

ได้

อย่างน้อยกว่าเด็กวัยเดียวกัน

เลือกคำตอบที่ 3 “มากกว่า” ถ้าเด็กมีความสามารถทางภาษาในการพูดคุยนโดยรวม

ได้

มากกว่าเด็กวัยเดียวกัน

เลือกคำตอบที่ 4 “ไม่แน่ใจ” ถ้าผู้ให้สัมภาษณ์ไม่แน่ใจ มักเกิดจากไม่มีเด็กวัย

เดียวกันให้

เปรียบเทียบ

3. เริ่มต้นชวนเด็กอื่นพูดคุยนได้บ้างหรือไม่

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถเริ่มต้นชวนเด็กอื่นพูดคุยนได้บ้างหรือไม่ เด็กอื่นในที่นี้ไม่รวมพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน อาจเป็นเพื่อนเล่นหรือคนที่ไปเจอในที่อื่น ๆ เช่น สนามเด็กเล่น ลูกของเพื่อนพ่อแม่ เป็นต้น

3. เริ่มต้นชวนเด็กอื่นเล่นด้วยได้หรือไม่

วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถเริ่มต้นชวนเด็กอื่นเล่นได้บ้างหรือไม่ เด็กอื่นในที่นี้ไม่รวมพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน อาจเป็นเพื่อนเล่นหรือคนที่ไปเจอในที่อื่น ๆ เช่น สนามเด็กเล่น ลูกของเพื่อนพ่อแม่ เป็นต้น

การบันทึก ถ้าผู้ให้สัมภาษณ์ตอบไม่ได้ เพราะภายในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา เด็กไม่เคยมีโอกาสนพบเจอเด็กอื่นเลย ให้เลือกคำตอบข้อ 2 คือไม่ได้

4. เมื่อเล่นกับเด็กอื่นๆในวัยเดียวกัน มีปัญหาทะเลาะกันบ้างหรือไม่

- วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเมื่อเล่นกับเด็กอื่น ๆ ในวัยเดียวกันเด็ก (คนที่ถูกประเมิน) มีปัญหาทะเลาะกับเด็กอื่นขณะเล่นบ้างหรือไม่ การทะเลาะ หมายถึง มีการถกเถียงขัดแย้ง อาจมีหรือไม่มีการแย่งชิงหรือทำร้ายร่างกายร่วมด้วย เด็กอื่นในที่นี้ไม่รวมพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน อาจเป็นเพื่อนเล่นหรือคนที่ไปเจอในที่อื่น ๆ เช่น สนามเด็กเล่น ลูกของเพื่อนพ่อแม่ เป็นต้น
- การบันทึก เลือกคำตอบที่ 1 คือ ไม่มี ถ้าเด็กไม่เคยทะเลาะกับเด็กอื่นเลย
เลือกคำตอบที่ 2 คือ มีบ้าง ถ้าเด็กมีปัญหาทะเลาะกับเด็กอื่นบ้าง เหมือนเด็กส่วนใหญ่ใน
- วัยเดียวกันที่ขัดแย้งกันบ้างขณะเล่นด้วยกัน
- เลือกคำตอบที่ 3 คือ มีเป็นประจำเสมอ ๆ ถ้าเด็กมีปัญหาเมื่อเล่นกับเด็กอื่นอยู่เป็นประจำ
- ซึ่งมากกว่าเด็กอื่นในวัยเดียวกันทั่วไป
- เลือกคำตอบที่ 4 คือ ตอบไม่ได้ ถ้าไม่เข้าลักษณะข้อ 1-3

5. โดยรวมเด็กคนนี้มีนิสัยอย่างไร (ไม่นับช่วงเวลาที่ เด็กป่วย)

- วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่า โดยรวมเด็กคนนี้มีนิสัยอย่างไร ไม่รวมพฤติกรรมช่วงเวลาเจ็บป่วย ให้ผู้สัมภาษณ์อ่านตัวเลือกทีละข้อ จากข้อ 1-3 ถ้าผู้ตอบไม่สามารถเลือกได้ทันที จึงอ่านตัวเลือกที่ 4 คือ ไม่แน่นอน ซึ่งหมายถึงบางครั้งมีพฤติกรรมบางอย่าง สลับกันไม่แน่นอน

6. เมื่อเห็นเด็กอื่นร้องไห้ ส่วนใหญ่เด็ก (คนที่ถูกประเมิน) มักแสดงพฤติกรรมอย่างไร

- วิธีการ ถามผู้เลี้ยงดูว่าเมื่อเห็นเด็กอื่น (ช่วงวัยใดก็ได้) ร้องไห้ ส่วนใหญ่เด็ก (คนที่ถูกประเมิน) มักแสดงพฤติกรรมอย่างไร ผู้สัมภาษณ์ควรเว้นช่วงเวลาให้ผู้ถูกสัมภาษณ์คิดชั่วคราว โดยไม่ต้องอ่านตัวเลือกทันที หลังจากนั้นจึงอ่านตัวเลือกทีละข้อ และเลือกคำตอบเพียงข้อเดียว แต่ในบางกรณีที่ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ยืนยันว่าเด็กแสดงพฤติกรรมหลายอย่างพอๆกัน อนุโลมให้เลือกมากกว่า 1 คำตอบได้

ข้อทดสอบ

1. บอกสี 4 สี คือ แดง เหลือง เขียว และน้ำเงิน ได้ถูกต้อง

- วิธีการ ใช้บัตรสีไม้ 4 ก้อนที่มีสี แดง เหลือง เขียว น้ำเงิน แล้วถามเด็กว่าแต่ละก้อนคือสีอะไร ให้หยิบตามลำดับทีละสี ให้ทำแบบบันทึกที่เป็นคำตอบของแต่ละสี เช่น

เมื่อถามสีแดง เด็กตอบว่าสีอะไร (มีตัวเลือก 1 2 3 4 ซึ่งหมายถึงสีแดง เหลือง เขียว
น้ำเงิน ตามลำดับ และ ตัวเลือก 5 คือสีฟ้า ตัวเลือก 6 คือสีอื่นๆ)

การบันทึก ถ้าเด็กตอบสีใดให้เลือกคำตอบสีนั้น ๆ ได้แก่ ข้อ 1 สีแดง ข้อ 2 สีเหลือง ข้อ 3 สี
เขียว ข้อ 4 สีน้ำเงิน ข้อ 5 สีฟ้า และถ้าตอบเป็นสีอื่นให้เลือกคำตอบข้อ 6 และระบุ
สีที่เด็กตอบ

2. การนับบล็อกไม้ 10 ก้อน

วิธีการ ใช้บล็อกไม้ 10 ก้อนที่มีสีเดียวกันวางเรียงแถวห่างกันในระยะประมาณ 1 นิ้ว และ
ชี้บอกให้เด็กเริ่มนับจากอันที่ 1 (จากทางซ้ายสุดของเด็ก)บอกให้เด็กนับจนถึงอัน
สุดท้าย และถ้าเด็กไม่นับ ให้รอประมาณ 1 นาที ก็ให้ผู้ทดสอบเริ่มนับ 1 พร้อมกับ
ชี้ให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง แล้วชี้อันที่สองถามเด็กว่า “หนึ่งแล้ว.....” ให้บอกซ้ำ 2 ครั้ง
ภายในเวลา 3 นาทีถ้าไม่ทำ ให้เลิกทดสอบให้บันทึกถึงจำนวนที่เด็กนับได้และ
เรียงลำดับถูกต้องเท่านั้น

การบันทึก ถ้าเด็กไม่ยอมนับใช้เวลา 3 นาที ให้เลือกข้อ 1 ถ้าเด็กนับได้เองให้เลือกข้อ 2
พร้อมระบุจำนวนที่เด็กนับได้มากที่สุด ซึ่งต้องเรียงลำดับถูกต้องครบถ้วน เช่น ถ้า
เด็กนับ 1 2 3 4 5 6 10 ให้ระบุว่านับได้ถึง 6 ถ้าเด็กนับได้หลังจากผู้ทดสอบชี้แนะ
ให้เลือกข้อ 3 พร้อมระบุจำนวนที่นับได้ ทำนองเดียวกับข้อ 2

9.2 แบบสอบถามกลุ่มวัยแรงงานอายุ 15-59 ปี

กลุ่มวัยแรงงานเริ่มจากอายุ 15 ปีขึ้นไปตามกฎหมาย แต่ถ้าพิจารณาจากอายุตามธรรมชาติของการเจริญเติบโต องค์การอนามัยโลก (1) กำหนดไว้ว่าอายุ 10-19 ปี คือกลุ่มวัยรุ่น (adolescents) ซึ่งกลุ่มนี้ในทางชีวภาพจัดว่ามีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง แต่ผลพวงจากพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพต่างๆ ในวัยนี้ เช่นการสูบบุหรี่ ดื่มสุรา พฤติกรรมทางเพศ และพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่ถูกต้องก็จะส่งผลถึงการเกิดโรค โดยเฉพาะ โรคเรื้อรังในช่วงอายุที่สูงขึ้นด้วย ในขณะที่โครงสร้างอายุของประชากรไทยจากการคาดประมาณของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เปรียบเทียบกับการสำรวจสำมะโนประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ.2543 และ 2549 พบว่าประชากรของประเทศมีแนวโน้มปรับเข้าสู่สังคมของผู้สูงอายุ โดยที่สัดส่วนของประชากรวัยเด็กลดลง ในขณะที่สัดส่วนประชากรวัยทำงานและวัยสูงอายุเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 66.8 และ 10.5 ตามลำดับในปี พ.ศ.2549 เป็นการเพิ่มขึ้นในทุกภาคของประเทศ โดยเฉพาะ กรุงเทพฯ มีประชากรวัยแรงงานถึงร้อยละ 73.7 ของประชากรทุกกลุ่มอายุ

กลุ่มวัยแรงงานมีช่วงอายุตั้งแต่ 15 ถึง 59 ปี ซึ่งถ้าแบ่งตามลักษณะทางชีวภาพแล้ว ช่วงอายุ 15-29 จัดว่าเป็นวัยหนุ่มสาว และตั้งแต่ 30 ปีถึง 59 ปี คือวัยกลางคน ซึ่งปัญหาสุขภาพอนามัยของวัยเหล่านี้จะต่างกันรวมทั้งแตกต่างกันในระหว่างเพศด้วย จากการศึกษาภาระโรคและการบาดเจ็บของประชากรไทยในปี พ.ศ.2547(สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ กุมภาพันธ์ 2550) พบว่าถ้าใช้การวัดสถานะสุขภาพด้วยจำนวนปีสุขภาพที่สูญเสียไปอันเนื่องมาจากการเจ็บป่วย และผลพวงของการเจ็บป่วยรวมทั้งการตายก่อนวัยอันสมควรแล้ว DALYs (Disability Adjusted Life Years) ในกลุ่มประชากรวัยแรงงาน ซึ่งประกอบด้วย 2 กลุ่มอายุที่มีความสำคัญทางชีวภาพ คือ กลุ่มวัยหนุ่มสาว (อายุ 15-29 ปี) และวัยกลางคน(อายุ 30-59 ปี) มีปัญหาสุขภาพที่สำคัญที่ทำให้สูญเสียปีสุขภาพที่อันเนื่องมาจากโรคหรือสภาวะต่อไปนี้คือ

อายุ 15-29 ปี	
ชาย	หญิง
- อุบัติเหตุจราจร	- HIV/AIDS
- HIV/AIDS	- โรคจิตเภท
- การเสพติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	- อุบัติเหตุจราจร
- โรคจิตเภท	- โรคซึมเศร้า
- ถูกฆ่าตายและความรุนแรงต่างๆ	- โรควิตกกังวล

อายุ 30-59 ปี	
ชาย	หญิง
- HIV/AIDS	- HIV/AIDS
- อุบัติเหตุจราจร	- โรคมึนเศร้า
- การเสียดัดเครื่องคัมแอลกอฮอล์	- เบาหวาน
- มะเร็งตับและท่อน้ำดี	- เส้นเลือดในสมอง คีบ/แตก/ตัน
- เส้นเลือดในสมอง คีบ/แตก/ตัน	- โรควิตกกังวล

จะเห็นได้ว่าปัญหาสุขภาพที่สำคัญของประชากรไทยวัยแรงงานทั้งชายหญิงมีทั้งโรคติดเชื้อ HIV/AIDS โรคเรื้อรัง เช่น โรคทางจิตเวช เบาหวาน โรคหลอดเลือดสมอง และอุบัติเหตุจราจร ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมที่ปฏิบัติมาเป็นเวลานาน และส่งผลเมื่ออายุมากขึ้น ได้แก่

- พฤติกรรมการสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- พฤติกรรมการกินอาหาร
- พฤติกรรมอนามัยเจริญพันธุ์ที่ไม่เหมาะสม
- พฤติกรรมการออกกำลังกายที่ไม่เพียงพอ

ในการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยของประชากรไทยครั้งที่ 4 นี้ก็มุ่งที่จะแสดงถึงปัญหาสุขภาพว่ามีมากน้อยเพียงใดในประชากร โดยแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในความชุกของสภาวะเสี่ยงเหล่านั้นตาม เพศ อายุ และตามภาคที่เป็นอยู่ของประชากร

โครงสร้างแบบสอบถามวัยแรงงาน (15-59 ปี)

ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ที่สำคัญที่ผู้สัมภาษณ์ควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนก่อนสอบถามคือ

- แบบสอบถามไม่แยกเป็นเฉพาะของเพศชายหรือเพศหญิง นอกจากคำถามเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ (Q 7800) ซึ่งจะมีคำถามที่ถามรวมทั้งเพศชาย และเพศหญิง และคำถามเฉพาะชายหรือเฉพาะเพศหญิง ดังนั้นผู้สัมภาษณ์ต้องใช้ความสังเกต และดำเนินการถามให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามอย่างเคร่งครัด

- โครงสร้างของแบบสอบถามประกอบด้วย หมวดที่สำคัญ ดังนี้คือ

หมวด Q 1000 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย

- เพศ อายุ สถานที่เกิด ศาสนา สถานภาพการสมรส การศึกษา
- การงานและรายได้
- ภาวะพึ่งพาทางการเงิน

หมวด Q 3000 สถานะสุขภาพ

- สุขภาพโดยรวม (Q 3100)

หมวด Q 4000 คุณภาพชีวิต

หมวด Q 5200 สุขภาพจิต

- ภาวะเครียด
- ภาวะซึมเศร้า

หมวด Q 6000 โรคเรื้อรัง

- ความดันเลือดสูง เบาหวาน ไขมันในเลือดสูง โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคอัมพฤกษ์อัมพาตจากเส้นเลือดสมอง ตีบ แดง ตัน โรคถุงลมโป่งพอง/ปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคข้อเสื่อม โรคเกาต์ นิ่วในทางเดินปัสสาวะ โรคไตเรื้อรัง โรคโลหิตจาง โรคหอบหืด

หมวด Q 7000 พฤติกรรมเสี่ยง

- กิจกรรมทางกาย (Q 7100)
- การสูบบุหรี่ (Q 7200)
- การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Q 7300)
- การใช้ยาและอาหารเสริม (Q 7400)
- การกินอาหาร (Q 7500)
- ประวัติการป่วยของพ่อ แม่ พี่น้องสายตรง (Q 7600)
- การบาดเจ็บและอุบัติเหตุ (Q 7700)
- อนามัยเจริญพันธุ์ (Q 7800)
- อนามัยเจริญพันธุ์ สำหรับเพศหญิง (Q 7900)

หมวด Q 8000 สิทธิและสวัสดิการทางสุขภาพ

หมวด Q 9000 การตรวจร่างกาย

- น้ำหนัก และส่วนสูง
- เส้นรอบเอว และรอบสะโพก
- ความดันเลือด และชีพจร
- ทดสอบการมองเห็น
- ทดสอบแรงบีบมือ (Grip Strength)
- ทดสอบการทำงานของปอด
- ลักษณะร่างกายโดยทั่วไป และความพิการ

หมวด Q 9100 การตรวจทางห้องปฏิบัติการ

- น้ำตาลในเลือด
- ระดับ Cholesterol
- ระดับไขมัน LDL ,HDL ,Triglyceride
- ระดับ Creatinine
- CBC, Red cell morphology, Hb

หมวด Q 9900 การตรวจปัสสาวะ

- Microalbumin uris กริเอตินิน (ผู้ใหญ่) ไอโอติน (เด็ก)

คำอธิบายแบบสอบถามวัยแรงงาน (อายุ 15-59 ปี)

- ตรวจสอบเลขหมาย Q code ที่อยู่ที่มีมกระดาศให้เหมือนกันในทุกหน้า
- อ่าน “ข้อปฏิบัติที่สำคัญในการบันทึกคำถาม” ที่ปรากฏอยู่ในหน้าแรกของแบบสอบถามแล้ว
- ที่ตั้งของชุมชนอาคาร/หมู่บ้านตัวอย่าง

บันทึกให้ครบถ้วน เพราะจะเป็นข้อมูลสำคัญในการศึกษาต่อไป ในการบันทึกตัวเลขให้บันทึกจาก ขวาไปซ้าย ตัวเลขรหัส จังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน จากคู่มือ รวมทั้งรหัสไปรษณีย์ (อาจถามได้จากผู้ตอบสัมภาษณ์)

ใบยินยอม

- บันทึกข้อมูลจากแบบฟอร์มการยินยอมเข้าร่วมในการสำรวจ ลงในส่วนนี้ของแบบสอบถามควรสอบถามผู้ที่เป็นประชากรตัวอย่าง เกี่ยวกับ ชื่อ สกุล เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน เบอร์โทรศัพท์อีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด (Q 0011-Q 0014)
- การบันทึกเวลาสัมภาษณ์ ให้บันทึกในขณะที่เริ่มสัมภาษณ์ แต่เวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์ ให้บันทึกเมื่อจบการสัมภาษณ์แล้ว (Q 0018)
- การลงชื่อผู้ตอบสัมภาษณ์ และผู้สัมภาษณ์ ให้เขียนชื่อให้ชัดเจนอ่านง่าย รวมทั้งชื่อสกุลผู้ตรวจแบบสอบถามด้วย

หมวดที่ Q 1000 ข้อมูลส่วนบุคคล

วัตถุประสงค์ การถามในหมวดนี้ซึ่งมีอยู่ 2 ข้อใหญ่ คือ

- Q 1100 ข้อมูลส่วนบุคคล
- Q 1200 การทำงานและรายได้

ข้อมูลที่ได้จะทำให้ทราบถึงลักษณะทางประชากร สังคม และเศรษฐกิจของประชากรตัวอย่าง

ข้อเสนอแนะในการถาม

- ควรอ่านนิยามศัพท์ในบทที่ 10 (ข้อมูลส่วนบุคคล Q 1000) ให้เข้าใจโดยละเอียดก่อนว่า ความหมายของ keyword ที่สำคัญในคำถามคืออะไร เช่น สถานภาพการสมรส การศึกษาสามัญสูงสุด สภาพการมีงานทำ ว่างาน ฯลฯ
- คำถามที่เกี่ยวกับรายได้ ให้บันทึกรายได้ลงทั้งบนเส้นประ และในช่อง n และตรวจสอบให้ตรงกันทั้ง 2 ที่ด้วย

หมวดที่ Q 3000 สถานะสุขภาพ

คำถามในหมวดนี้จะถามเกี่ยวกับสถานะสุขภาพในองค์รวมซึ่งรวมความเป็นไปขององค์ประกอบต่างๆ ของสุขภาพทั้งทางกาย และทางจิตใจที่สะท้อนออกมาในรูปการทำงานของระบบต่างๆ ในร่างกาย ความรู้สึกนึกคิด ถ้าบุคคลสุขภาพดีเขาก็สามารถดำเนินชีวิต และทำกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นแก่การดำรงชีพได้อย่างต่อเนื่อง มีจิตใจ และอารมณ์แจ่มชื่นเป็นปกติ สามารถสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลใกล้เคียง และในสังคมได้ดี แต่ถ้ามีความบกพร่องทางสุขภาพ พฤติกรรม และการดำรงชีวิตก็อาจผิดแผกหรือเบี่ยงเบนไปจะมากน้อยแล้วแต่ความรุนแรงของพยาธิสภาพ

ดังนั้นการวัดสถานะสุขภาพโดยทั่วไปวิธีหนึ่งนอกจากการตรวจโดยใช้เครื่องมือแพทย์ คือการให้บุคคลประเมินความรู้สึก และความเป็นไปของเขาในด้านต่างๆ ของชีวิตประจำวันว่า สามารถเป็นไปได้อย่างปกติหรือมีความยากลำบากมากน้อยเพียงใด

คำถามในหมวดนี้จึงเป็นคำถามที่องค์การอนามัยโลกใช้ในการประเมินสภาวะสุขภาพของประชากรวัยทำงาน และวัยสูงอายุในการสำรวจในหลายประเทศ (WHO Study on Global Aging and Adult Health (SAGE) ,Evidence and Information for Policy ,Multi-Country Studies ,World Health Organization) โดยถามเกี่ยวกับสุขภาพในองค์รวมที่ครอบคลุมทั้งสุขภาพทางกาย และจิตในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

- ความเคลื่อนไหว (mobility)
- การดูแลตนเอง (self-care)
- ความเจ็บปวดและ(หรือ) ความรู้สึกไม่สบาย (pain/discomfort)
- การเรียนรู้ (Cognition)
- สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น (interpersonal activities)
- การนอนหลับ/ความกระปรี้กระเปร่า (sleep and energy)
- อารมณ์ (Emotion and Affect)
- การมองเห็น (vision)

คำถามทั้งหมดในหมวดนี้ นอกจากคำถามในข้อแรก (Q 3100) สุขภาพโดยรวมที่ให้ประเมินสถานะสุขภาพทั้งกายและจิตรวมกัน และเน้นเฉพาะในวันที่สัมภาษณ์ว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งมีให้เลือกเป็น 5 ระดับด้วยกัน ตั้งแต่ดีมากไปจนถึงไม่ดีมาก

คำถามในข้ออื่นๆ ตั้งแต่ Q3200 – Q3900 เป็นคำถามที่ขอให้ผู้ตอบสัมภาษณ์คิดย้อนหลังไปในเวลา 30 วันที่ผ่านมาถึงสถานะต่างๆ ด้านสุขภาพ เช่น การเคลื่อนไหว ความสามารถในการดูแลตนเอง การนอนหลับ อารมณ์ ฯลฯ ว่ามีความยากลำบาก (Difficulty) มากน้อยเพียงใดในการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ ดังกล่าวซึ่งในการตอบให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มุ่งเน้นในการอธิบายสภาพความยากลำบากในการดำเนินชีวิตในด้านนั้น เช่น การเคลื่อนไหว การมองเห็น การมีสมาธิในการอ่านหนังสือ ฯลฯ มากกว่าที่จะตอบเกี่ยวกับความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น เนื่องจากระยะเวลาที่ให้คิดย้อนหลังเป็นเวลา 30 วัน อาการในแต่ละวันอาจไม่เท่าเทียมกัน บางวันรู้สึกดีกว่าอีกวันหนึ่ง มากบ้างน้อยบ้าง จึงขอให้ตอบโดยคิดเป็นสภาพที่ เฉลี่ย กันไปในระยะ 30 วันที่ผ่านมา

ผู้สัมภาษณ์ควรอ่านคำอธิบายเกี่ยวกับคำถามที่ปรากฏอยู่ในหัวข้อใหญ่ก่อนถึงคำถาม และใน()ของทุกๆ คำถามให้เข้าใจก่อนทำการสัมภาษณ์ เพื่อใช้เป็นคำอธิบายแก่ผู้ตอบสัมภาษณ์ โดยเฉพาะเมื่อตอบคำถามแต่ละข้อ และไม่ควรอธิบายนอกเหนือไปจากที่ระบุไว้ในคำถามและในวงเล็บ

คำถามข้อ Q 3200 - Q 3900 เป็นคำถามที่วัดสถานะสุขภาพของบุคคลโดยสะท้อนจากความสามารถในการเรียนรู้ซึ่งถ้าบุคคลนั้นมีสุขภาพในองค์รวมอยู่ในระดับดี ก็จะสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้โดยปราศจากความยากลำบาก และมีจิตใจปลอดโปร่งผ่องใส ดังนั้นจึงควรเน้นให้ผู้ตอบประเมินภาวะสุขภาพตนเองตามสภาพที่เป็นจริงไม่ใช่ประเมินจากความรู้สึก

หมวดที่ Q 4000 คุณภาพชีวิต

	คำถาม	คำอธิบาย
Q 4001	Q4001 ท่านมีพลังเพียงพอในการใช้ชีวิตทุกวันใช่หรือไม่	- หมายถึง มีพลัง ความกระตือรือร้น อุดหนุนในการทำงานประจำวัน และกิจกรรมอื่น เช่น สันทนาการ - ผู้ตอบ อาจตอบตั้งแต่เหนื่อยมาก จนถึง มีพลังมาก หรือ มีชีวิตชีวา - ความเหนื่อยอ่อน อาจเป็นผลจากสาเหตุต่างๆ เช่น ความเจ็บป่วย ปัญหาเกี่ยวกับเส้นประสาท ความซึมเศร้า หรือทำงานหนักมากจนหมดแรง
Q 4002	Q4002 ท่านมีเงินใช้จ่ายเพียงพอตามต้องการหรือไม่	- ให้ถามคำถามนี้ไม่ว่าผู้ให้สัมภาษณ์จะมีภาวะสุขภาพอย่างไร ไม่ว่าจะมีอาชีพการงานหรือไม่ก็ตาม

	คำถาม	คำอธิบาย
		- เพื่อทราบเกี่ยวกับความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อสถานภาพทางการเงินของตนเองและสภาพการเงินตอบสนองต่อความต้องการทางสุขภาพและต่อการใช้ชีวิตที่ไม่ยากลำบากหรือไม่ - มุ่งประเด็นเกี่ยวกับการมีเงินพอใช้จ่ายหรือไม่ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิต - ความหมายของคำว่าเพียงพอหรือพอตามความต้องการของแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันในแต่ละคน ในที่นี้ขอมให้ความระดับความพอเพียงของแต่ละคนมีไม่เท่ากันได้
Q 4003	ท่านมีความพึงพอใจต่อสุขภาพของท่าน เพียงใด	- ต้องการทราบว่าผู้ตอบประเมินภาวะสุขภาพตนเองว่าเป็นอย่างไร
Q 4004	ท่านมีความพึงพอใจต่อ ตัวท่านเอง เพียงใด	- ต้องการทราบความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับตนเอง อาจรู้สึกบวกมากๆ(พอใจมากๆ) หรือรู้สึกลบมากๆ(ไม่พอใจอย่างมาก) กับชีวิตตนเอง - ผู้ให้สัมภาษณ์อาจดีความที่สอดคล้องกับชีวิตของตนเอง เช่น ความเชื่อมั่นในตนเองอาจขึ้นอยู่กับว่าเขาสามารถทำงานที่ทำงาน หรือที่บ้านได้เป็นที่น่าพอใจและรับรู้การตอบสนองจากคนรอบข้างอย่างไร
Q 4005	ความสามารถของท่านในการประกอบกิจวัตรประจำวัน	- ต้องการทราบว่าผู้ให้สัมภาษณ์สามารถทำงานประจำวันได้มากน้อยเพียงใด กิจวัตรประจำวันหมายถึง การดูแลตนเอง การดูแลข้าวของของตนเองได้อย่างเหมาะสม - มุ่งที่ความสามารถของผู้ให้สัมภาษณ์สามารถประกอบกิจกรรม ที่เขา/เธอต้องทำเป็นกิจวัตรประจำวัน - การที่บุคคลต้องพึ่งพาคนอื่นในการประกอบกิจวัตรประจำวันไม่ว่ามากหรือน้อยย่อมมีผลต่อคุณภาพชีวิต

	คำถาม	คำอธิบาย
Q 4006	ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้อื่น	- เพื่อต้องการทราบว่าผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกอย่างไร ต้องการความเป็นเพื่อน ความรัก และการสนับสนุนจากคนที่ใกล้ชิดอย่างไรบ้าง - ความสัมพันธ์ส่วนตัวหมายถึงกับเพื่อนสนิท คู่ครอง ทั้งที่เป็นเพศเดียวกันหรือต่างเพศ - ต้องการทราบว่าผู้ให้สัมภาษณ์มีความสามารถ และโอกาสในการให้ความรัก หรือถูกรักโดยผู้ใกล้ชิด ทั้งทางกายและทางจิตใจ เช่น - ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกว่าผู้ใกล้ชิดมีส่วนร่วมในยามที่ตนเองมีความสุขหรือทุกข์มากน้อยเพียงใด - มีความใกล้ชิดทางกายเช่น มีการกอด หรือสัมผัสกันอย่างไรหรือไม่
Q 4007	สภาพที่พักอาศัยของท่าน	- ต้องการทราบว่าสถานที่พักหลัก (เป็นที่พัก ที่เก็บวางทรัพย์สินส่วนตัว) มีผลต่อชีวิตผู้ให้สัมภาษณ์อย่างไร - ประเมินคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ด้านที่อยู่อาศัย มีความสะดวกสบาย ปลอดภัย ในประเด็น - ความแออัด; มีที่เพียงพอ สะอาด มีความเป็นส่วนตัว มีสิ่งอำนวยความสะดวก (เช่น ไฟฟ้า ห้องน้ำ น้ำใช้) คุณภาพที่อยู่อาศัยดี (เช่น หลังคาไม่รั่ว ไม่มีเปียกชื้น) - เพื่อนบ้านใกล้เคียงเป็นอย่างไร - อาจใช้คำว่า “บ้าน” ซึ่งเป็นที่อาศัยกับครอบครัว หรืออาจเป็นที่อยู่ชั่วคราวก็ได้ในกรณีที่เป็นผู้อพยพ หรือคนที่อาศัยหอพักหรือที่อยู่ที่ไม่ใช่บ้านตนเอง
Q 4008	โดยภาพรวมท่านมีความสุขพอใจในชีวิตของท่านทุกวันนี้มากแค่ไหน	- ต้องการทราบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ประเมินระดับความพอใจในชีวิตของตนเองโดยรวมเป็นอย่างไร

	คำถาม	คำอธิบาย
Q 4009	ท่านมีความรู้สึกที่ไม่สามารถควบคุมสิ่งสำคัญในชีวิตท่านได้บ่อยแค่ไหน ยกตัวอย่างให้เหมาะกับวัย เช่น วัยแรงงาน อาจเป็นการทำงานเกี่ยวกับการทำงาน การเลือกอาชีพ เลือกเรียน การคบเพื่อน การเลือก คู่ครอง อ่านตัวเลือก	- คำถามนี้ถามในเชิงลบ ว่า เขา “ไม่สามารถที่จะควบคุม” - เป็นการดูความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์ว่าตนเองสามารถควบคุม และตัดสินใจ เกี่ยวกับชีวิตของตนเองมากน้อยเพียงใด เช่น การตัดสินใจในการเลือกวิชาที่จะเรียน การเลือกคู่ การคบเพื่อน ฯลฯ - ความสามารถในการควบคุมชีวิตของตนเอง เป็นปัจจัยที่สำคัญหนึ่งของการมีคุณภาพชีวิต
Q 4010	บ่อยแค่ไหน ที่ท่านพบว่าตนเองไม่สามารถเผชิญจัดการกับทุกสิ่งต่างๆที่ท่านต้องทำ อ่านตัวเลือก	- คำถามนี้เป็นเชิงลบ ว่า “ไม่สามารถเผชิญ” เป็นการประเมินว่าผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเผชิญกับความยากลำบากในชีวิตของตนเอง ความรับผิดชอบต่างๆ ได้มากน้อยเพียงใด ความสามารถในการเผชิญหน้ากับปัญหา บ่งถึงคุณภาพชีวิตของเขา
Q 4011	ท่านจัดอันดับคุณภาพชีวิตของท่าน โดยรวมว่าอยู่ในระดับใด อ่านตัวเลือก	- ต้องการทราบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ประเมินคุณภาพชีวิตของตนเองโดยรวมอย่างไรบ้าง
Q 4012	เมื่อพิจารณาทุกๆเรื่อง โดยรวม ทุกวันนี้ท่านรู้สึกอย่างไร อ่านตัวเลือก	- เป็นการถามว่าขณะนี้ชีวิตเขามีความสุข มากน้อยเพียงใดให้อ่านตัวเลือกให้ผู้ตอบเลือก

หมวดที่ Q 5200 สุขภาพจิต

ภาวะซึมเศร้า	คำอธิบาย
Q 5201 ท่านเคยได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคซึมเศร้าหรือไม่	- เพื่อทราบผู้ที่เคยได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นซึมเศร้า - แม้ว่าภาวะซึมเศร้าจะพบบ่อยแต่ก็อาจไม่ได้รับการวินิจฉัยเนื่องจากข้อจำกัดด้านการเข้าถึงบริการ - การรักษา รวมการได้ยารักษาหรือการให้คำปรึกษา
Q 5202a ท่านได้กินยารักษาในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาหรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	- ต้องการทราบว่าขณะนี้ อยู่ระหว่างการได้รับการรักษาหรือไม่ - ตอบ “ใช่” หมายถึงการได้ยาหรือการเข้ารับบำบัดเมื่อไหร่ก็ได้ ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาเท่านั้น แต่ถ้าได้รับการรักษามาก่อนแต่ไม่ใช่ ใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาให้ตอบว่า “ไม่”
Q 5202b ท่านได้กินยารักษาในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาหรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	ตอบ “ใช่” หมายถึงการได้ยาหรือการบำบัดในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาเท่านั้น
Q 5203 ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา เคยมีช่วงเวลาหลายวันที่ท่านรู้สึก เศร้า ว่างเปล่า หรือซึมเศร้าหรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	หมายถึง เวลาที่มีอาการ เป็นหลายวัน ไม่ใช่แค่ 1-2 วัน อาจใช้คำพูดอื่นที่มีความหมายว่าเศร้า เช่น หมดอาลัย ดายอยาก หมดหนทาง เป็นต้น
Q 5204 ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา เคยมีช่วงเวลาหลายวันที่ท่านรู้สึก ไม่สนใจอะไรในสิ่งที่เคยชอบ เช่น งาน งานอดิเรกความสัมพันธ์กับคนสนิท ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	หมายถึง ช่วงเวลาที่มีอาการเป็นหลายวัน ไม่ใช่แค่ 1-2 วันการหมดความสนใจ หมดความสนุกในสิ่งต่างๆ ที่เคยชอบ
Q 5205 ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา เคยมีช่วงเวลาหลายวันที่ท่านรู้สึก พลังในร่างกายลดลง หรือรู้สึกเหนื่อย เบื่อ ตลอดเวลา ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	หมายถึง เวลาที่มีอาการเป็นหลายวัน ไม่ใช่แค่ 1-2 วัน รู้สึกหมดความกระตือรือร้น เบื่อ ที่จะทำสิ่งต่างๆ และรู้สึกเหนื่อยมากๆ แม้ว่าไม่ต้องใช้ความพยายามก็ตาม
ถ้า ข้อ Q5203, Q5204, Q5205 ทั้งสามข้อตอบว่า <u>ไม่ใช่</u> ให้ข้ามไปข้อ Q6000 กรณีข้อ Q5203, Q5204 หรือ Q5205 ตอบว่า <u>ใช่</u> ในข้อใดข้อหนึ่ง ให้ถามต่อข้อ Q5206	

ภาวะซึมเศร้า	คำอธิบาย
Q 5206 ช่วงเวลาที่มีความรู้สึก (เศร้า/ ไม่สนใจอะไร หรือ พลังในร่างกายลดลง) เป็นเวลานานกว่า 2 สัปดาห์หรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	เน้น ว่าช่วงเวลาที่มีอาการเป็น นาน 2 สัปดาห์หรือมากกว่าจุดประสงค์ต้องการทราบว่า ช่วงเวลาที่มีความรู้สึก เศร้า ซึม ไม่มีพลังนั้นสัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าที่เป็น นานกว่า 2 สัปดาห์ หรือไม่
Q 5207 ช่วงเวลาที่มีความรู้สึก (เศร้า/ ไม่สนใจอะไร หรือ พลังในร่างกายลดลง) เป็นทุกวันหรือเกือบทุกวันหรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นนั้นเป็นเกือบทั้งวัน (ไม่ใช่เป็นแค่ 1-2 ชั่วโมง) และเป็นเกือบทุกวัน เป็นติดต่อกัน หลายวัน (ไม่ใช่แค่ 1-2 วัน)
Q 5208 ช่วงเวลาที่เป็นนั้น ท่านรู้สึก เบื่ออาหารหรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	ต้องการทราบว่า รู้สึกเบื่ออาหารมากกว่าปกติ และมักจะตามด้วย น้ำหนักตัวลดลง
Q 5209 ท่านรู้สึกว่าตนเองความคิดอ่าน ช้าลงหรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	“ความช้าลง” หมายถึงความคิดอ่านช้าลงกว่าปกติ ต้องใช้เวลาในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ นานกว่าเดิม
Q 5210 ท่านรู้สึก มีสมาธิไม่ใช้เวลาทำอะไร เช่น ดูโทรทัศน์ ฟังคนอื่นพูด ทำงาน ฟังวิทยุ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	มีความยากลำบากในการรวบรวมสมาธิ เสียสมาธิ ระหว่างการสนทนา การทำงาน ทำให้ต้องขอให้คนอื่นพูดซ้ำเพราะใจลอย
Q 5211 ท่านสังเกตว่าตนเอง มีความเคลื่อนไหว ช้าลงหรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	หมายถึงเดินช้าลง เคลื่อนไหวช้าลง ต้องใช้เวลาในการเดิน การตอบสนองหรือกระทำการใด ๆ มาดขึ้นกว่าเดิม
Q 5212 ในช่วงเวลาดังกล่าวรู้สึก มีความกังวลมาก เกือบทุกวัน หรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	หมายถึงความรู้สึก ตื่นเต้น และกังวล เกือบทุกวันเป็นเวลาหลายวัน (ไม่ใช่แค่ 1-2 วัน)
Q 5213 ในช่วงเวลาดังกล่าวรู้สึกกระสับกระส่ายเดินไปมาไม่สามารถอยู่นิ่งกับที่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	หมายถึง การกระทำซ้ำ ๆ ซาก ๆ เช่น เดินไปมา แต่อาจเป็นความรู้สึกภายในก็ได้
Q 5214 ในช่วงเวลาดังกล่าว รู้สึกตำหนิตนเอง หรือ ขาดความมั่นใจในตนเอง ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	ข้อนี้บ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงวิธีการมองโลก และความมั่นใจในตนเอง

ภาวะซึมเศร้า	คำอธิบาย
Q 5215 ท่านรู้สึกว่ สิ้นหวัง ไม่สามารถทำให้ดีขึ้นได้ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	สิ้นหวัง หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อ ว่าคงไม่มีโอกาสสำเร็จแล้ว ต้องล้มเหลวแน่ๆ
Q 5216 ในช่วงเวลาดังกล่าว ความสนใจทางเพศลดลง ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	หมายถึง ความเปลี่ยนแปลงระดับความสนใจทางเพศ หรือความสัมพันธ์ผู้ใกล้ชิดลดลงกว่าปกติ
Q 5217 ท่านเคยคิดอยากตายหรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	คำถามนี้ค่อนข้างอ่อนไหว และยากในการถาม แต่ต้องการทราบว่าเรามีความคิดเกี่ยวกับความตายของตนเองหรือไม่
Q5218 ในช่วงเวลาดังกล่าว ท่านเคยพยายามสิ้นสุดชีวิตตนเองหรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่	คำถามนี้อ่อนไหวมาก ต้องใช้เวลาในการทำ ความคุ้นเคยกับผู้ตอบให้ดีกว่าก่อนที่จะถาม และต้องใช้เวลาแก่ผู้ตอบ และบันทึกด้วยว่าผู้ตอบมีความยากลำบากในการตอบหรือไม่

หมวดที่ Q 6000 โรคเรื้อรัง

คำถามในหมวดนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับการเคยได้รับการตรวจ หรือได้รับการวินิจฉัยจากบุคลากรสาธารณสุข หรือแพทย์ว่าเคยเป็นโรคเรื้อรังต่างๆ หรือไม่ รวมทั้งถ้าเคยเป็นได้รับการรักษาพยาบาลอย่างไร และถ้าการรักษาคือการได้รับยา ได้มีการกินยาอย่างสม่ำเสมอหรือไม่ โดยเฉพาะในระยะ 2 สัปดาห์ก่อนการสัมภาษณ์ เพราะปัญหาด้านสุขภาพของผู้ป่วยโรคเรื้อรังของประเทศไทย คือการที่ผู้ป่วยไม่รู้ตัวว่าเป็นโรคนี้นี้ มาค้นพบเมื่อทำการตรวจร่างกาย หรืออาจจะรู้ว่าเป็นโรคแต่ไม่ได้รับการรักษา หรือได้รับการรักษาแต่ไม่ต่อเนื่องจึงทำให้ความชุก(prevalence) ของผู้เป็นโรคเรื้อรังเพิ่มมากขึ้น และมีสภาวะบกพร่องทางสุขภาพ(disabilities) อันเนื่องมาจากผลพวงของโรคมามากกว่าที่ควรเป็น ดังนั้นในการสำรวจครั้งที่ 4 นี้จึงต้องการข้อมูลที่แสดงถึงขนาดของปัญหาโรคเรื้อรังที่สำคัญ และการเข้าถึงการรักษาพยาบาลตลอดจนประสิทธิภาพของการรักษาในเบื้องต้นด้วย โรคเรื้อรังที่ศึกษาคือ

- ความดันเลือดสูง (Q 6001-Q 6006)
- เบาหวาน (Q 6007-Q 6014)
- ไขมันในเลือดสูง (Q 6015-Q 6017)
- โรคหลอดเลือดหัวใจ (Q 6018a-Q 6022)
- โรคอัมพฤกษ์อัมพาตจากเส้นเลือดสมอง ตีบ/แตก/ตัน (Q 6023-Q 6026)
- โรคถุงลมโป่งพอง/ปอดอุดกั้นเรื้อรัง (Q 6027-Q 6030b)
- โรคข้อเสื่อม (Q 6031-Q 6032b)
- โรคเกาต์ (Q 6033)
- นิ้วในทางเดินปัสสาวะ (Q 6034)
- โรคไตเรื้อรัง (Q 6035-Q 6036)
- โรคโลหิตจาง/โรคเลือดจาง/โรคซีด (Q 6037-Q 6038)
- โรคธาลัสซีเมีย (Q 6039-Q 6041)
- โรคหอบหืด (Q 6042-Q 6043)

คำอธิบายเกี่ยวกับโรคดังกล่าวนี้มีอยู่ในนิยามศัพท์ บทที่ 10 ควรจะได้อ่านเพื่อใช้อธิบายแก่ผู้ตอบสัมภาษณ์ในกรณีที่ยังสงสัยเกี่ยวกับโรคที่ถาม

หมวดที่ Q 6000 โรคเรื้อรัง

คำถาม	คำอธิบาย
ความดันเลือดสูง Q 6001 ท่านได้รับการวัดความดันเลือดโดย บุคลากรสาธารณสุข/แพทย์ ครั้งสุดท้ายเมื่อใด	- การวัดความดันโลหิต อาจโดย แพทย์ หรือ พยาบาล นักสาธารณสุขในชุมชนก็ได้ - ครั้งสุดท้ายที่วัดก่อนมารับการตรวจในการ

คำถาม	คำอธิบาย
	สำรวจครั้งนี้
Q 6002 ท่านเคยได้รับการบอกกล่าวจากบุคลากรสาธารณสุข/แพทย์ ว่าท่านเป็นโรคความดันโลหิตสูง ใช่หรือไม่	- เช่นเดียวกับข้อ Q 6001 ที่บุคลากรที่บอกไม่จำเป็นต้องเป็นแพทย์ท่านนั้น
Q 6003 ใน 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านได้รับการรักษาโรคความดันเลือดสูงจากบุคลากรสาธารณสุข/แพทย์ หรือไม่	- ข้อนี้จะเน้นในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ก่อนวันสัมภาษณ์ เคยได้รับการรักษาโรคนี้หรือไม่
Q 6004 ใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ท่านได้รับการรักษาโรคความดันเลือดสูง ใช่หรือไม่	- คำถามนี้มุ่งถามในรอบ 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ - ยารักษาความดันเลือด <u>ไม่รวม</u> ยาสมุนไพร หรือวิธีการอื่นๆ ที่ไม่ใช่ยา เช่น การลดน้ำหนัก ควบคุมอาหาร
Q 6005 ใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ท่านกินยาสม่ำเสมอหรือไม่	- คำถามนี้เน้นการรับประทานยาตามที่แพทย์สั่งอย่างสม่ำเสมอ เช่นถ้าให้รับประทานทุกวัน วันละ 1 เม็ด ก่อนนอน ก็ต้องรับประทานในลักษณะนี้ทุกวันภายใน 2 สัปดาห์ก่อนมาสัมภาษณ์ ถ้าขาดไปแม้เพียง 1 วัน ก็เรียกว่าไม่สม่ำเสมอ นอกจากจะมีเหตุผลอื่นๆ ที่แพทย์สั่ง
Q 6006 ท่านรักษาโรคความดันเลือดสูงด้วยยาลดความดันเลือดมานานเท่าไร	- ข้อนี้เน้นที่การรักษาด้วยยาลดความดันเลือด วิธีการอื่นๆ ไม่นับรวมเข้า - ให้ระบุระยะเวลาทั้งหมดที่ใช้ยาลดความดันเลือด
เบาหวาน Q 6007 ท่านได้รับการตรวจเบาหวานโดยบุคลากรสาธารณสุข/แพทย์ ครั้งสุดท้ายเมื่อใด	หมายความว่าเช่นเดียวกับข้อ Q 6001 แต่เป็นกรณีของโรคเบาหวาน
Q 6008 ท่านเคยได้รับการบอกกล่าวจากบุคลากรสาธารณสุข/แพทย์ ว่าท่านเป็นโรคเบาหวาน ใช่หรือไม่	- เช่นเดียวกับความดันโลหิตสูง - ถ้าตอบว่าไม่ใช่ ให้ข้ามไปถามข้อ Q 6018
Q 6009 ท่านทราบว่าตนเองเป็นโรคเบาหวานเมื่ออายุเท่าไร ?	- ให้ระบุอายุเป็นปี เมื่อได้รับการบอกกล่าวจากแพทย์ หรือบุคลากรสาธารณสุขว่าเป็นเบาหวาน

คำถาม	คำอธิบาย
	เช่น ทราบว่าเป็นเมื่ออายุ 55 ปี
Q 6010 ใน 12 เดือนที่ผ่านมาท่านได้รับการรักษาโรคเบาหวานจากบุคลากรสาธารณสุข/แพทย์ หรือไม่	- ข้อนี้ต้องการทราบการได้รับการรักษา หรือการเข้าถึงบริการการแพทย์ของบุคคลที่เป็นเบาหวาน (โดยการวินิจฉัยของแพทย์/บุคลากรสาธารณสุข) ในรอบปีที่ผ่านมา
Q 6011 ท่านรักษาโรคเบาหวานด้วยยาแผนปัจจุบันมานานกี่ปีแล้ว	- คำถามนี้ให้ตอบเป็นจำนวนปีเฉพาะของการรักษาเบาหวานด้วยยาแผนปัจจุบัน ที่แพทย์สั่ง เช่น Metformin หรือ Insulin ไม่รวมจำนวนเวลาที่รักษาด้วยยาอื่นๆ เช่น สมุนไพร ชาจีน โดยไม่มียาแผนปัจจุบันอยู่ด้วย
Q 6012 ใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ท่านได้ยารักษาโรคเบาหวาน โดยใช้ยาฉีด Insulin หรือไม่	- คำถามนี้ต้องการทราบการรักษาพยาบาลภายใน 2 สัปดาห์ก่อนการสัมภาษณ์เพื่อเชื่อมโยงไปถึงความสม่ำเสมอในการรักษา - สำหรับคำถามข้อนี้ ตอบเฉพาะการรักษาด้วย Insulin เท่านั้น ถ้ารักษาเบาหวานด้วยยาประเภทอื่น ให้ตอบ ไม่ใช่
Q 6013 ใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ท่านได้กินยาโรคเบาหวาน หรือไม่	- ในข้อนี้หมายถึงยาแผนปัจจุบันที่รักษาโรคเบาหวาน โดยการกิน ซึ่งไม่ใช่ insulin ซึ่งถ้ากินแค่เพียง 1-2 ครั้งใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาถือว่า ใช่
Q 6014 ในช่วง 2 สัปดาห์ ที่ผ่านมาท่านได้ยารักษาโรคเบาหวานสม่ำเสมอหรือไม่ (รวมวิธีการรักษาเบาหวานทุกชนิด)	- คำถามนี้ต้องการวัดประสิทธิภาพของการรักษาโรคเบาหวานโดยยาแผนปัจจุบัน ที่จะต้องกินยา/ฉีดเป็นประจำสม่ำเสมอ ซึ่งหมายถึง ตามที่แพทย์สั่ง เช่นต้องกินยาทุกวัน หรือฉีด Insulin ทุกวัน ถ้าไม่ปฏิบัติตามนั้น เช่น ใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ลืมกินยาไป 2-3 วันเรียกได้ว่ารักษาไม่สม่ำเสมอ
ไขมันในเลือดสูง Q 6015 ท่านได้รับการตรวจวัดระดับไขมันในเลือดโดยบุคลากรสาธารณสุข/แพทย์ ครั้งสุดท้ายเมื่อใด	- หมายถึงการเจาะเลือดเพื่อส่งตรวจระดับไขมันในเลือด (Cholesterol) โดยบุคลากรสาธารณสุข/แพทย์
Q 6016 ท่านเคยได้รับการบอกกล่าวจากบุคลากรสาธารณสุข/แพทย์ ว่าท่านมีปัญหา	- ปัญหาเกี่ยวกับระดับไขมันในเลือด หมายถึงระดับ โคเลสเตอรอลรวม (Total Cholesterol) มี

คำถาม	คำอธิบาย
เกี่ยวกับระดับไขมันในเลือด ไขมันหรือไม่มี (ไขมันตัวใดตัวหนึ่ง)	ระดับที่ผิดปกติไป คือสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าปกติ (200 mg%) หรืออาจจะมีรายละเอียดลงไปว่า HDL อยู่ในระดับต่ำ และ LDL สูงกว่าปกติด้วย
Q 6017 ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ท่านกินยาเพื่อรักษาระดับไขมันในเลือดหรือไม่	- คำถามข้อนี้ต่อเนื่องมาจากผู้ที่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับระดับไขมันในเลือดในข้อ Q 6019 เป็นการถามเพื่อต้องการทราบว่าในผู้ที่มีระดับไขมันในเลือดที่ผิดปกติได้รับการรักษาหรือไม่ และที่ถามในช่วง 30 วันที่ผ่านมา เพื่อจำกัดช่วงเวลาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และไม่ยาวนานเกินไปจนทำให้มีปัญหาในความทรงจำ และสามารถเปรียบเทียบระดับ Cholesterol ที่ได้จากการตรวจในการสำรวจครั้งนี้ ว่าการรักษาที่ได้รับมีประสิทธิภาพเพียงใด
โรคหลอดเลือดหัวใจ Q 6018a แพทย์เคยวินิจฉัยว่าท่านเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจ, กล้ามเนื้อหัวใจตาย ไขมันหรือไม่	- การวินิจฉัยว่าเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจ (Coronary Artery Dis) หรือกล้ามเนื้อหัวใจตาย (Myocardial Infaction) เป็นโรคที่ต้องการการตรวจอย่างละเอียด จึงควรจะเป็นแพทย์เท่านั้นเป็นผู้วินิจฉัยว่าเป็นโรคนี้หรือไม่
Q 6018b เป็นครั้งแรกเมื่ออายุ ปี	- ถามเกี่ยวกับอายุที่เริ่มมีอาการครั้งแรกที่ได้รับการวินิจฉัยโดยแพทย์ว่าเป็นโรคนี้
Q 6019 ท่านนอนโรงพยาบาลด้วยอาการดังกล่าวกี่วัน	ระบุ.....วัน
Q 6020 ท่านเคยได้รับการฉีดสีเข้าหลอดเลือดหัวใจหรือไม่	- การฉีดสีเข้าหลอดเลือดหัวใจเป็นวิธีที่ใช้ในการวินิจฉัยว่ามีเส้นเลือดหัวใจ เส้นใดบ้างที่มีการตีบตันผู้ที่ตอบว่าไม่ใช่ ถึงแม้ว่าจะเป็นผู้ป่วยด้วยโรคนี้จริงแต่อาจจะไม่ได้รับบริการนี้ หรือได้รับแต่ไม่ทราบว่าวิธีนี้ก็ได้ จึงควรพยายามถามให้ชัดเจน
Q 6021 ท่านเคยได้รับการถ่างหลอดเลือดด้วย Balloon/ขดลวด/ผ่าตัด หรือไม่	- หมายถึงการรักษาหลอดเลือดหัวใจตีบ/อุดตันด้วยวิธีต่างๆ ที่นิยมใช้ในปัจุบัน คือ การใช้ catheter ที่มีปลายเป็นลูกโป่ง (Balloon) สอดไป

คำถาม	คำอธิบาย
	ถ่างเส้นเลือดที่ตีบและ โดยมากจะใส่ขดลวด (stent) ไว้ด้วยเพื่อถ่างไม่ให้กลับมาตีบใหม่อีก หรือการทำ ผ่าตัดโดยใช้เส้นเลือดใหม่ (จากเส้นเลือดดำที่ขา ฯลฯ) นำมาต่อกับเส้นเลือดส่วนต้น ที่เริ่มตีบตัน โดยข้ามส่วนที่ตีบตันไปเสียทำให้เลือดสามารถ ไหลเวียนไปเลี้ยงกล้ามเนื้อหัวใจต่อไปได้ การรักษาดังกล่าวผู้ตอบสัมภาษณ์ควรจะจำได้เพราะ จะต้องไปรับการบอกเล่าจากแพทย์ก่อนทำทุกครั้ง
Q 6022 ขณะนี้ท่านยังได้รับการรักษาโรคหลอดเลือดหัวใจหรือไม่	- หมายถึง ยังต้องรับประทานยาสำหรับ โรคนี้อย่างต่อเนื่อง หรือต้องพบแพทย์ตามนัดเป็นประจำ
<u>โรคอัมพฤกษ์อัมพาตจากเส้นเลือดสมอง ตีบ/แตก/ตัน</u> Q 6023 ท่านเคยเป็นอัมพฤกษ์หรือ อัมพาตหรือไม่	- โรคนี้เกิดจากเส้นเลือดในสมองแตก/ตีบ/ตัน ซึ่ง อาจจะมีอาการครั้งแรก เช่น แขนขาไม่มีแรง พูดไม่ชัด แล้วแต่ว่าจะเกิดแก่เส้นเลือดที่เลี้ยงสมองส่วนใดที่ทำหน้าที่อย่างไรอาการที่เกิดขึ้นอาจค่อยๆ หายไป หรือถ้าเกิดการแตก/ตีบ/ตัน ชั่ว ก็อาจกลับมีอาการได้อีก ดังนั้นคนหนึ่งจึงอาจมีอาการเนื่องจากเส้นโลหิตในสมองมีพยาธิสภาพนี้ได้หลายครั้ง และในครั้งที่เป็นอย่างรุนแรงมักจะได้รับการรักษาจากโรงพยาบาลหรือคลินิก แพทย์ให้คำวินิจฉัยโรคว่าเป็นเพราะเส้นเลือดในสมองด้วยหรือไม่
Q 6024a สำหรับผู้ที่ตอบว่าเคยในข้อ Q 6023 ท่านเคยเป็นมากี่ครั้ง? สำหรับผู้ตอบคำถามข้อ Q6024a ว่าเป็นมา 1 ครั้ง → Q6024b และต่อด้วย Q6025 และผู้ตอบคำถามว่าเป็นมามากกว่า 1 ครั้ง → Q6024b Q6024c และต่อด้วยข้อ Q6025	- ให้ระบุจำนวนครั้งที่มีอาการของการอ่อนแรงของแขนขา ทั้งหมดที่เคยเป็นในอดีตจนถึงปัจจุบัน ณ วันที่สัมภาษณ์
Q 6024b เป็นครั้งแรกเมื่ออายุเท่าไร	- หมายถึง อายุเมื่อเริ่มมีอาการอ่อนแรงของแขนขา หรือเป็นอัมพาตครั้งแรกเป็นครั้งแรก
Q 6024c เป็นครั้งสุดท้ายเมื่ออายุเท่าไร	- เนื่องจากอาการนี้เป็นได้หลายครั้ง ถึงแม้จะหาย

คำถาม	คำอธิบาย
	แล้ว แต่ถ้าเส้นเลือดอื่นในสมองแตก/ตีบ/ตัน อีกทั้งทำให้เกิดอาการได้อีก ข้อนี้ให้ตอบโดยคิดถึงอาการที่เกิดครั้งสุดท้าย ว่าเป็นเมื่ออายุเท่าไร
Q 6025 สำหรับผู้ที่ตอบว่าเคยในข้อ Q 6023 อาการของท่านคือ (Q 6025a- Q 6025e)	- ให้ถามอาการทั้งหมดที่ระบุไว้ตั้งแต่ข้อ Q 6025a จนถึง Q 6025c ถ้ามีอาการตรงกับที่เคยเป็นให้ทำเครื่องหมาย ☒ ในช่องหน้าข้อ Q 6025a - Q 6025c - ในอาการที่เป็นแต่ละอย่างให้ถามระยะเวลาที่เป็นย้อนไปจากปัจจุบันว่าเป็นมากี่ปีแล้ว เช่น อาการ “ขาไม่รู้สึกด้านใดด้านหนึ่งของร่างกาย” อาจเกิดเมื่อ 10 ปี มาแล้ว และอาการที่เกิดในครั้งนั้นเป็นอยู่นานเท่าใด ถ้าเป็นระยะสั้นอาจน้อยกว่า 1 วัน หรือถ้าเป็นนานกว่า 1 วัน อาจเป็นหลายวัน หรือเป็นเดือนก็ได้ และให้ตอบด้วยว่าขณะนี้ยังมีอาการเช่นนั้นอยู่หรือไม่ - และถ้ามีอาการอื่นๆ ที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อ Q 6025a-Q 6025d ที่ผู้ให้สัมภาษณ์คิดว่าเกี่ยวกับเส้นเลือดสมองแตก/ตีบ/ตัน ก็ให้ระบุไว้ในข้อ Q 6025c
Q 6026 อาการของท่านได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็น (ถ้าเคยเป็นหลายครั้งให้ตอบครั้งที่รุนแรงที่สุด)	- ข้อนี้ให้คิดถึงอาการของอัมพฤกษ์/อัมพาต ครั้งที่รุนแรงที่สุด ถ้าเป็นหลายครั้ง หรือถ้าเป็นครั้งเดียวก็ให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ย้อนนึกไปว่า อาการในครั้งนั้นได้รับการวินิจฉัย หรือคำบอกกล่าวจากแพทย์ว่าเกิดจากความผิดปกติของเส้นเลือดในสมองอย่างไร คือ • เส้นเลือดสมองแตก หรือ • เส้นเลือดสมองตีบ/ตัน - แต่ถ้าไม่ได้พบแพทย์ (ถึงแม้ว่ามีอาการ) หรือพบแล้วแต่แพทย์ไม่ได้บอกว่าเกิดจากอะไร ก็ให้ตอบในข้อ 3 คือ ไม่ทราบ/ไม่ได้พบแพทย์

คำถาม	คำอธิบาย
โรคถุงลมโป่งพอง/ปอดอุดกั้นเรื้อรัง Q 6027 ท่านเคยได้รับการบอกกล่าวจากบุคลากรสาธารณสุข/แพทย์ ว่าตนเองเป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ใช่หรือไม่	- เช่นเดียวกับคำถาม ในเรื่อง ความดันโลหิตสูงและเบาหวาน
Q 6028 ท่านได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นเมื่ออายุเท่าไร	- ให้ระบุอายุที่ได้รับการวินิจฉัย เป็นครั้งแรก จากบุคลากรสาธารณสุข หรือแพทย์ ว่าเป็นโรคถุงลมโป่งพองหรือปอดอุดกั้นเรื้อรัง
Q 6029 ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านได้รับการรักษาโรคดังกล่าวหรือไม่	- หมายถึง การรักษาโรคนี้ โดยวิธีใดก็ตามที่ได้รับ ในช่วง 12 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์
Q 6030a ใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ท่านได้กินยา รักษาโรคดังกล่าวหรือไม่ Q 6030b ใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ท่านได้พ่นยา รักษาโรคดังกล่าวหรือไม่?	- หมายถึง การรักษาโรคนี้ซึ่งเป็นโรคเรื้อรัง และบางครั้งจะต้องรักษาโดยการพ่นยาเพื่อให้หายใจสะดวกยิ่งขึ้น นอกไปจากการรับประทานยา และจำกัดระยะเวลาการรักษาด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งนี้ในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ ว่าผู้ตอบสัมภาษณ์ได้รับการรักษาหรือไม่
โรคข้อเสื่อม Q 6031 ท่านเคยได้รับการบอกกล่าวโดยแพทย์ ว่าเป็นโรคข้อเสื่อม ข้ออักเสบ ข้ออักเสบ ดังต่อไปนี้หรือไม่ Q 6031a เข่า Q 6031b มือ/ข้อมือ Q 6031c ข้อกระดูกสันหลัง Q 6031d อื่นๆ ระบุ.....	- หมายถึง การเสื่อม(การใช้งานไม่ได้เต็มที่ เช่นปวดเข่าจนเดินไม่ได้ ข้อนิ้วบวมจนหยิบจับสิ่งของไม่ได้ ฯลฯ) หรือมีการอักเสบ (ปวด บวม แดง ร้อน) เรื้อรังของข้อต่างๆ ในร่างกาย ที่สำคัญคือข้อเข่า มือ/ข้อมือ ข้อกระดูกสันหลัง หรือที่อื่นๆ เช่น ข้อสะโพก การที่จะตอบว่า ใช่ ในแต่ละข้อย่อยของคำถามนี้ จะต้องได้รับคำบอกกล่าวจากแพทย์ว่าเป็นเท่านั้น
Q 6032 ใน 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านมีอาการปวด ตึง ข้อที่ข้อ หรือเคลื่อนไหวข้อลำบากในกรณี เหล่านี้ใช่หรือไม่ Q 6032a หลังตื่นนอนใหม่ (เป็นเวลาประมาณ 30 นาที) Q 6032b เมื่อเวลาเคลื่อนไหวหลังจาก อยู่ในท่าใดท่าหนึ่งนานๆ	- อาการปวด ตึง ข้อที่ข้อ หรือเคลื่อนไหวลำบาก ภายหลังตื่นนอนใหม่ๆ(ในเวลาประมาณ 30 นาที) หรือเมื่อเริ่มเคลื่อนไหวหลังจากอยู่ในท่าใดท่าหนึ่ง นานๆ เป็นอาการที่แสดงว่ามีการเสื่อมของข้อหรือ เป็นผลจากการที่มีข้ออักเสบเรื้อรัง - ให้ถามว่ามีอาการดังกล่าวในรอบ 12 เดือนที่ผ่าน มาหรือไม่

คำถาม	คำอธิบาย
โรคเกาต์ (Gout) Q 6033 ท่านเคยได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นโรคเกาต์หรือไม่	- คู่มืออธิบายโรคเกาต์ จากนิยามศัพท์ในบทที่ 10 - คำวินิจฉัยว่าเป็นโรคเกาต์นี้ต้องเป็นคำวินิจฉัยจากแพทย์เท่านั้น
นิ่วในทางเดินปัสสาวะ Q 6034 ท่านได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นนิ่วในทางเดินปัสสาวะ ใช่หรือไม่	- หมายถึงการวินิจฉัยจากแพทย์เท่านั้น
โรคไตเรื้อรัง (โรคไตวายเรื้อรัง) Q 6035 ท่านเคยได้รับการตรวจ หรือรักษาโรคไตมากกว่า 2 ครั้ง/ปี ติดต่อกันอย่างน้อย 2 ปี ใช่หรือไม่	- ถ้ามีอาการเช่นนี้แสดงว่าน่าจะเป็นโรคไตเรื้อรัง เป็นการถามเพื่อหาความชุกของผู้ที่มีอาการที่น่าจะเป็นโรคไตวายเรื้อรัง เป็นการตรวจในสถานพยาบาลแผนปัจจุบันเช่น โรงพยาบาล/คลินิกแพทย์
Q 6036 ท่านเคยได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นโรคไตวายเรื้อรัง ใช่หรือไม่	- หมายถึง การวินิจฉัยว่าเป็นโรคไตเรื้อรังที่ confirm โดยแพทย์
โรคโลหิตจาง/โรคเลือดจาง/โรคซีด Q 6037 ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยได้รับการบอกกล่าวจากบุคลากรสาธารณสุข/แพทย์ว่าตนเองเป็นโรคโลหิตจาง/โรคเลือดจาง หรือโรคซีด(anemia) ใช่หรือไม่	- คำถามข้อนี้รวมการวินิจฉัยเป็นโรคเลือดจางทั้งจากบุคลากรสาธารณสุข และทั้งแพทย์ (ควรอ่านคำอธิบายเกี่ยวกับโรคนี้ใน คำอธิบาย บทที่ 10 ด้วยเพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้นในการถาม)
Q 6038 ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา ท่านได้รับการรักษาโรคโลหิตจาง โรคเลือดจาง หรือโรคซีด ใช่หรือไม่	- วัตถุประสงค์ในการถามคือต้องการทราบการเข้าถึงบริการ การรักษาสำหรับผู้ที่ได้รับการวินิจฉัย หรือการบอกกล่าวว่าเป็นโรคนี้ จากบุคลากรสาธารณสุข/แพทย์
โรคธาลัสซีเมีย Q6039 ท่านเคยได้รับการบอกกล่าวจากบุคลากรสาธารณสุข /แพทย์ ว่าเป็นโรคธาลัสซีเมียหรือไม่	- คำถามข้อนี้รวมการวินิจฉัยว่าเป็นโรคธาลัสซีเมียจากบุคลากรสาธารณสุข และทั้งแพทย์
Q6040 ท่านเคยได้รับการรักษาโดยการตัดม้ามหรือไม่?	
Q6041 ท่านเคยได้รับการรักษาโดยการเติมเลือดเป็นประจำหรือไม่	

คำถาม	คำอธิบาย
โรคหอบหืด (Asthema) Q 6042 ท่านเคยได้รับการวินิจฉัยจากบุคลากร สาธารณสุข/แพทย์ ว่าเป็น โรคหอบหืด หรือไม่	- ความหมายเช่นเดียวกับ คำถามในเรื่อง โลหิตจาง
Q 6043 ท่านเคยได้รับยาหรือการรักษาอื่น สำหรับอาการหอบเหล่านี้หรือไม่	- ความมุ่งหมายของการถามในข้อนี้ต้องการทราบ ถึงการ ได้รับการรักษาของผู้ที่ได้รับการวินิจฉัยว่า เป็น โรคหืดว่ามีสัดส่วนมากน้อยเพียงใด เมื่อเทียบกับ จำนวนผู้ที่ได้รับการวินิจฉัยทั้งหมด - การรักษาจะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การกินยา และการใช้ยาพ่นปาก ซึ่งบางคนอาจใช้ทั้งสอง อย่าง นอกจากนี้จะต้องระบุเวลาที่ได้รับการรักษา ทั้ง 2 ประเภทด้วยว่าเป็นในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา หรือในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา

หมวดที่ Q 7000 พฤติกรรมเสี่ยง

หมวดนี้ประกอบด้วย พฤติกรรมมนุษย์ต่างๆ ที่มีผลต่อสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บ ประกอบด้วย หมวดย่อยต่างๆ ดังนี้คือ

- Q 7100 กิจกรรมทางกาย (Physical activity)
- Q 7200 การสูบบุหรี่ (Cigarette smoking)
- Q 7300 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- Q 7400 การใช้เวลาและอาหารเสริม
- Q 7500 การกินอาหาร

Q 7100 กิจกรรมทางกาย

ความหมายของ กิจกรรมทางกาย (Physical activity) คือการเคลื่อนไหวร่างกายโดยกล้ามเนื้อต่างๆ (skeletal muscles) ทำให้เกิดผลที่ตามมาคือการใช้พลังงานของร่างกายที่มากกว่าในขณะที่ร่างกายไม่มีการเคลื่อนไหว เช่น นั่งอยู่เฉยๆ¹

การออกกำลังกาย (Exercise) เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมทางกาย ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวร่างกายที่กระทำอย่างมีรูปแบบวิธีการที่กำหนดไว้ และกระทำซ้ำกันหลายครั้งเพื่อเพิ่มพูนหรือรักษาระดับความแข็งแรงสมบูรณ์พร้อมของร่างกาย (Physical fitness)²

ดังนั้นการเคลื่อนไหวร่างกายหรือกิจกรรมทางกายซึ่งรวมถึงการออกกำลังกายด้วยนั้นมีผลดีต่อร่างกายหลายอย่าง เช่นทำให้ปริมาณออกซิเจนไหลเวียนในร่างกายเพิ่มขึ้น กระดูกและกล้ามเนื้อแข็งแรงเกิดความสมดุลระหว่างพลังงานจากอาหารที่ได้รับกับการเผาผลาญพลังงานอันเนื่องมาจากการเคลื่อนไหวของร่างกายอย่างสม่ำเสมอทำให้ป้องกันไม่ให้มีน้ำหนักเกินตรงข้ามกับการที่มีกิจกรรมทางกายน้อยหรือไม่มีเลย (Physical inactivity) ซึ่งจะส่งผลให้เห็นทันที คือน้ำหนักมากกว่าเกณฑ์ หรือเข้าขั้นอ้วน (Obesity) ซึ่งเป็นเหตุนำของปัญหาสุขภาพมากมาย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางระบาดวิทยาอย่างเป็นระบบ³ (Bull & Armstrong 2004) แสดงให้เห็นว่าการมีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ (Physical inactivity) เกี่ยวข้องโดยตรงกับโรคเรื้อรังหลายโรค คือ โรคหัวใจขาดเลือด (Ischemic Heart disease) โรคเส้นเลือดในสมองตีบตัน (Ischemic stroke) เบาหวาน มะเร็งลำไส้ใหญ่ และมะเร็งเต้านม ทั้งนี้ไม่มีความแตกต่างในความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมานัก ระหว่างชาย และหญิง ที่มีปัจจัยเสี่ยงคือมีการเคลื่อนไหวร่างกายที่ไม่เพียงพอ โดย

¹ A European Framework to Promote Physical Activity for Health. WHO Regional Office for Europe 2007.

² Caspersen CJ, Stephens T(1994) The demography of physical activity. In : Physical activity, fitness and health. Bouchard C, Shepard R, Stephens T, eds. Human Kinetics, Champaign, IL.

³ Bull FC, Armstrong TP, Dixon T et al. Physical Inactivity in Ezzati M, Lopez AD. Rodgers A and Murray CJL. (edited). Comparative Quantification of Health Risks Vol 1. World Health Organization 2004.

สรุปอาจกล่าวได้ว่าถ้ามนุษย์ทั่วโลกมีการเคลื่อนไหวร่างกายที่เพียงพอ จะลดการตายลงได้ร้อยละ 3.3 และเพิ่มจำนวนปี ที่มีสุขภาพดีได้ถึง 19 ล้าน DALYs

ลักษณะของการเคลื่อนไหวร่างกาย

แบ่งตามความมากน้อยของพลังงานที่ใช้ดังนี้คือ ¹

- การเคลื่อนไหวร่างกายหรือกิจกรรมทางกายอย่างหนัก (Vigorous-intensity physical activity) หมายถึง การเคลื่อนไหวร่างกายในลักษณะต่างๆ ที่ทำให้หัวใจเต้นแรงขึ้น หายใจเร็วและแรงคล้ายหายใจหอบ มีเหงื่อออก (เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 นาที) ทำให้การเผาผลาญพลังงานในร่างกาย (metabolism) เพิ่มขึ้นกว่าในขณะนั่งอยู่เฉยๆ เป็นปริมาณไม่ต่ำกว่า 6 เท่า (6 METS = 6 Metabolic Equivalent Time)

ตัวอย่างของกิจกรรมทางกายอย่างหนัก คือ : การยกของหนัก ทำนา ทำสวน งานก่อสร้าง การออกกำลังกายเช่น ชกมวย ฟุตบอล วายน้ำเป็นรอบๆ เดินแอโรบิค ว่ายน้ำเร็ว ขกน้ำหนัก บาสเก็ตบอล ฯลฯ

- การเคลื่อนไหวร่างกาย/กิจกรรมทางกายระดับปานกลาง (moderate – intensity physical activity) เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายที่ทำให้หัวใจเต้นแรง หายใจเร็ว รู้สึกร่างกายร้อนขึ้น เป็นความรู้สึกคล้ายกับเมื่อเวลาเดินเร็ว ๆ การเคลื่อนไหวร่างกายเช่นนี้ ทำให้เกิดการเพิ่มการเผาผลาญในร่างกาย (metabolism) ไม่น้อยกว่า 3 เท่าของขณะที่ร่างกายอยู่ในระยะพัก หรือนิ่ง เฉยๆ (3 METs)

ตัวอย่างของกิจกรรมทางกายอย่างปานกลาง คือ : การเดินเร็วๆ การทำงานบ้าน เช่น ถูบ้าน ถูรถ ทำครัว เช็ดกระจก การทำงานโดยเดินไปเดินมาในที่ทำงาน การเดินรำ การวายน้ำ ตีกอล์ฟ เล่นเทนนิสคู่ เล่นโบว์ลิ่ง ขี่จักรยาน ฯลฯ

- ถ้าไม่มีการเคลื่อนไหวร่างกายเลย เช่น นิ่ง เฉยๆ

$$\begin{aligned} \text{พลังงานที่ใช้ขณะที่พักหรือนิ่ง เฉยๆ} &= 1 \text{ MET} \\ &= 1 \text{ kcal/kg./ชั่วโมง} \end{aligned}$$

ประเภทของกิจกรรมทางกาย แบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ

- กิจกรรมทางกายที่เกี่ยวกับการทำงาน (work-related physical activity) เป็นงานทุกชนิดทั้งงานที่ก่อให้เกิดรายได้ และไม่เกิดรายได้

- กิจกรรมทางกายที่เกิดจากการเดินทางในชีวิตประจำวัน เช่น เดินทางไปทำงาน ไปซื้อของ จำยตลาด ทำธุระต่างๆ การเดินทางที่มีการเคลื่อนไหว ร่างกายอยู่ในระดับปานกลาง คือการ

¹ A European Framework to Promote Physical Activity for Health. WHO Regional Office for Europe 2007.

เดินไปทำงาน หรือใช้จักรยานไปเป็นเวลาตั้งแต่ 10 นาทีขึ้นไป ส่วนการเดินทางโดยใช้รถยนต์ หรือ ยานพาหนะอื่นๆ จะไม่รวมอยู่ในกิจกรรมทางกายครั้งนี้

- กิจกรรมทางกายในเวลาว่างจากการทำงาน และการเดินทาง ซึ่งอาจมีความหลากหลาย เช่น บางคนใช้เวลาว่างดูโทรทัศน์ เล่นเกมสื่อกอมพิวเตอร์ ซึ่งจะมีกิจกรรมทางกายน้อยหรือไม่มีเลย แตกต่างจากการเล่นกีฬาต่างๆ การเดิน หรือการว่ายน้ำซึ่งจะเป็นกิจกรรมทางกายระดับปานกลางถึง อย่างหนัก ในคำถามกิจกรรมทางกาย (physical activity) ประกอบด้วยคำถามที่จะให้คำตอบที่สามารถวัดได้เป็นปริมาณ ซึ่งทำให้สามารถจัดประชากรออกเป็นระดับต่างๆ ของความเสี่ยงต่อการเกิดโรคที่เกี่ยวข้องกับการที่ร่างกายมีกิจกรรมหรือการเคลื่อนไหวไม่เพียงพอ

จากการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ¹ (Comparative Quantification of Health Risks) ได้กำหนดระดับของกิจกรรมทางกายที่ไม่เพียงพอซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงอย่างหนึ่งของการตายก่อนวัยอันควร และการเกิดโรคโดยเฉพาะโรคเรื้อรังต่างๆ ไว้ดังนี้คือ

ระดับที่ 1	กิจกรรมทางกายน้อย (Inactive) คือ ไม่มีกิจกรรมทางกาย หรือมีบ้างเพียงเล็กน้อย จากการ ทำงาน การเดินทาง อยู่ที่ บ้านหรือระหว่างการพักผ่อน
ระดับที่ 2	กิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ (Insufficiently active) คือ มีกิจกรรมทางกายบ้างแต่ยังไม่เพียงพอ วัดได้โดยมีการเคลื่อนไหวร่างกายอย่าง ปานกลาง (moderate – intensity physical activity) น้อยกว่า 150 นาทีต่อสัปดาห์ หรือ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างหนัก (vigorous – intensity physical activity) น้อยกว่า 60 นาทีต่อสัปดาห์ ทั้งนี้คิดรวมจากกิจกรรมทางกายทั้งในการทำงาน การเดินทาง และ ในยามพักผ่อน
ระดับที่ 3	กิจกรรมทางกายเพียงพอ (Sufficiently active) คือ มีการเคลื่อนไหวร่างกายหรือกิจกรรมทางกาย อย่างปานกลางอย่างน้อย 150 นาที ต่อสัปดาห์ หรือการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างหนักไม่ต่ำกว่า 60 นาทีต่อสัปดาห์ โดย คิดการเคลื่อนไหวจากการทำงาน การเดินทาง และการใช้เวลายามพักผ่อนรวมกัน

คำอธิบายคำถาม

คำถามเกี่ยวกับกิจกรรมทางกายที่ใช้ในการสำรวจครั้งนี้มาจาก Global Physical Activity Questionnaire (GPAQ) ซึ่งพัฒนาโดยองค์การอนามัยโลก ได้แบ่งการจัดแหล่งที่มาของกิจกรรมทางกายไว้เป็น 3 domain ด้วยกันคือ

¹ Bull FC, Armstrong TP, Dixon T et al. Physical Inactivity in Ezzati M, Lopez AD, Rodgers A and Murray CJL, (edited). Comparative Quantification of Health Risks Vol 1. World Health Organization 2004.

- กิจกรรมทางกายที่มาจาก การทำงาน
- กิจกรรมทางกายที่มาจาก การเดินทางไปยังที่ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน
- กิจกรรมทางกายที่เกิดขึ้นในขณะที่พักผ่อน เลิกจากงาน

ซึ่งกิจกรรมที่กระทำไป 3 วิธีการนี้มีการออกแรงการเคลื่อนไหวที่หนักเบาแตกต่างกันแล้วแต่ชนิดของงาน หรือลักษณะการเดินทางตลอดจนการใช้ชีวิตในขณะว่างงาน ซึ่งบางคนก็อาจนั่งเล่น ดูทีวี แต่บางคนใช้เวลาว่างในการออกกำลังกายในลักษณะต่างๆ ที่มีการเคลื่อนไหวของร่างกายแตกต่างกัน

กิจกรรมทางกายที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน โดยวัดจากอิริยาบถในการทำงานว่าเป็นลักษณะใดเป็นส่วนใหญ่ เช่น นั่งหรือยืนหรือเดิน และลักษณะของงานที่ทำว่าเป็นงานที่ต้องออกแรงมากน้อยเพียงใด และเป็นเวลานานเท่าใดในแต่ละวันหรือสัปดาห์ (คำถาม Q7101-Q7106)

กิจกรรมทางกายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปในที่ต่างๆ เช่น ไปทำงาน ไปซื้อของ ไปจ่ายตลาด ไปสังสรรค์ ไปวัด ฯลฯ (คำถาม Q7107-Q7109) ในคำถาม Q7107 ให้คิดรวมการเดินทางในทุกๆ วัตถุประสงค์ เช่น ท่านอาจจะขับรถไปทำงาน แต่เวลาไปจ่ายของจะเดินไปหรือขี่จักรยานไป ก็ควรจะตอบว่า “ใช่” ในข้อ Q7107 ข้อ Q7108 จะถามเกี่ยวกับการเดินทางที่ใช้การเดินหรือขี่จักรยานที่ใช้เวลามากกว่า 10 นาทีในแต่ละครั้ง ว่าได้ทำเช่นนี้ประมาณกี่วันต่อสัปดาห์ และในข้อ Q7109 ต้องการทราบระยะเวลาที่ใช้ในการเดิน หรือขี่จักรยานไปตามที่ต่างๆ ในแต่ละวัน

กิจกรรมทางกายในเวลาว่างจากการทำงาน กิจกรรมเหล่านี้เป็นการเคลื่อนไหวของร่างกาย นอกเหนือไปจากการทำงาน และการเดินทางไปในที่ต่างๆ ได้แก่ การเคลื่อนไหวอิริยาบถในยามว่างจากการทำงานเช่น ขอบนอนดูโทรทัศน์เป็นประจำ หรือนั่งดู เดินไปเดินมาบ่อยๆ หรือว่างจากงานก็จะนอนเท่านั้น นอกจากนั้นก็เป็นการออกกำลังกาย ซึ่งมีคำถามที่เกี่ยวกับการออกกำลังกาย ทั้งหนักและปานกลางเป็นเวลานานเท่าใด (เกินกว่า 10 นาที) กี่วันต่อสัปดาห์ (คำถาม Q7110 – Q7115)

หมวดที่ Q 7200 การสูบบุหรี่

การใช้ในยาสูบไม่ว่าจะเป็นการสูบบุหรี่ ชีการ์หรือไปป์ หรือใช้โดยการพ่นยาเส้นผสมกับหมากหรือใช้อย่างเคี้ยวเคี้ยวอมในปากได้พิสูจน์แล้วจากการศึกษาวิจัยทางระบาดวิทยา และการทดลองในสัตว์ทดลองในประเทศต่างๆ เกือบทุกภูมิภาคของโลกว่าเกิดผลภัยต่อสุขภาพทั้งสิ้น โดยไม่แตกต่างกันในระหว่างเพศหรือเชื้อชาติ

จากการวิเคราะห์การกระจายของการตายจากสาเหตุต่างๆ ของประชากรทั่วโลก ในปี ค.ศ. 2000 พบว่าการสูบบุหรี่มีผลต่อสาเหตุการตายด้วยโรคต่างๆ ดังนี้¹

- มะเร็งปอด 17.5 %
- โรคหัวใจหลอดเลือด(Cadiovascular) 35.0 %
- โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง 20.0 %
- มะเร็งของทางเดินหายใจ และทางเดินอาหารส่วนต้น 5.2 %
- มะเร็งอื่นๆ 7.7 %
- โรคทางเดินหายใจอื่นๆ 9.0 %

ถ้าคิดจากจำนวนปีของสุขภาพที่สูญเสียไปเนื่องจากการตายก่อนวัยอันควรและภาวะบกพร่องทางสุขภาพอันเนื่องมาจากโรคร้ายไข้เจ็บต่างๆ (DALYs) พบว่าการสูบบุหรี่มีผลต่อ DALYs ของโรคต่างๆ ดังนี้¹

- มะเร็งปอด 12.7 %
- โรคหัวใจหลอดเลือด 30.1 %
- โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง 19.3 %
- โรคทางเดินหายใจอื่นๆ 11.7 %
- มะเร็งของทางเดินหายใจ และทางเดินอาหารส่วนต้น 4.6 %
- มะเร็งอื่นๆ 6.5 %

สำหรับการใช้ในยาสูบในทางอื่นๆ นอกไปจากการสูบบุหรี่ ชีการ์ หรือไปป์ ได้แก่การเคี้ยวอม หรือผสมกับหมากเคี้ยวอยู่นานๆ จะทำให้เสี่ยงสูงต่อการเป็นมะเร็งช่องปาก มะเร็งของลิ้นไก่ (Gingiva) มะเร็งเยื่อช่องปาก และถ้าร่วมกับการสูบบุหรี่ สุขภาพในช่องปากไม่ดี และดื่มสุราก็จะให้ความเสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งเหล่านี้เพิ่มขึ้นอีก^{1, 2, 3}

นอกจากนั้นข้อมูลจากการศึกษาเกี่ยวกับผลภัยต่อสุขภาพของบุหรี่/ยาสูบที่ได้กระทำมาช้านานตั้งแต่ปี ค.ศ.1930 ได้แสดงให้เห็นว่า¹

- ผู้ที่สูบบุหรี่มีความเสี่ยงมากกว่าผู้ที่ไม่เคยสูบบุหรี่เลยตลอดชีวิต (life-longnon-smokers) กว่า 20 เท่าที่จะเกิดโรคต่างๆ

¹ Ezzati M and Lopez AD. Smoking and Oral Tobacco use in Ezzati M, Lopez AD, Rodgers A and Murray CJL(edited) . Comparative Quantification of Health Risks Vol 1. World Health Organization 2004.

² Rao DN, Ganesh B, Rao RS, Desa PB(1994) Risk assessment of tobacco, alcohol, and diet in oral cancer : a case – control study. International Journal of Cancer, 58 : 469-473.

³ Balaram P, Sridhar H, Rajkumar T et al (2002) Oral cancer in Southern India : the influence of smoking, drinking, paan-chewing and oral hygiene. International Journal of Cancer, 98 : 440-445.

- การวิจัยแสดงให้เห็นปริมาณ และระยะเวลาในการสูบบุหรี่ที่สัมพันธ์กับการเสี่ยงต่อโรค เช่น มะเร็งปอด โรคหัวใจหลอดเลือด (Dose-response relationship) ยิ่งสูบเป็นจำนวนมากต่อวัน และสูบเป็นเวลานานจะเสี่ยงมากขึ้นต่อการเกิดโรค รวมทั้งวิธีการสูบ เช่น อัดควัน หรือไม่
- การเสี่ยงต่อการเกิดโรค และการตายจะลดลงเมื่อเลิกสูบบุหรี่ (smoking cessation) และจะลดลงเป็นปฏิกิริยาโดยตรงกับระยะเวลาที่เลิกสูบ
- ผู้ที่ไม่สูบบุหรี่แต่อยู่ในสิ่งแวดล้อมด้วยควันบุหรี่จากผู้สูบอื่นๆ (passive smoker) ทั้งในบ้าน ที่ทำงาน ในที่สาธารณะอื่นๆ เป็นเวลานานก็เสี่ยงสูงที่จะเกิดมะเร็งปอดได้ เช่นเดียวกับผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ

ในการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยครั้งที่ 4 นี้ คำถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ จึงประกอบด้วยคำถามที่จะทำให้ทราบของสถานภาพการสูบบุหรี่ในประชาชนไทยในด้านต่อไปนี้

- ผู้ไม่เคยสูบบุหรี่เลย
- ผู้ที่สูบบุหรี่เป็นประจำ
- ผู้ที่สูบบุหรี่ แต่เลิกสูบแล้ว
- อายุเมื่อเริ่มสูบบุหรี่
- สำหรับผู้ที่สูบบุหรี่เป็นประจำ : จำนวนที่สูบต่อวัน ระยะเวลาที่สูบทั้งหมด
- เคยมีความพยายามที่จะเลิกสูบบุหรี่หรือไม่ วิธีการต่างๆ ที่ใช้ในการเลิกบุหรี่
- การใช้ยาสูบที่ไม่มีควัน เช่น ยาสูบ ยาเส้นผสมหมาก
- การได้รับควันบุหรี่ในรอบ 30 วันที่ผ่านมา ได้รับจากที่ใด บ่อยเพียงใด และการได้รับควันบุหรี่แต่ละครั้งเป็นเวลานานเท่าใด

ความหมายของคำที่สำคัญในการสำรวจครั้งนี้

การบริโภคยาสูบ	หมายถึง บุหรี่ ใปปี้ ชิการ์ ยาเส้นมวนเอง และบุหรี่
การสูบบุหรี่	หมายถึง การเคยสูบบุหรี่ สูบใปปี้ ชิการ์ หรือบุหรี่มวนเอง มากกว่า 100 มวน หรือ 100 ครั้ง ตลอดชีวิตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันนี้
ผู้สูบบุหรี่ประจำ (regular/daily smokers)	หมายถึง การเคยสูบบุหรี่ สูบใปปี้ ชิการ์ หรือบุหรี่มวนเอง เป็นประจำทุกวัน อาจหยุดบ้างถ้าเจ็บป่วย และแพทย์สั่ง แต่เมื่อทุเลาหรือหายดีจะกลับมาสูบทุกวันต่อไปอีก
ผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว (occasional smokers)	หมายถึง ผู้ที่สูบบุหรี่ตามคำจำกัดความ แต่ไม่ให้สูบเป็นประจำทุกวัน
ผู้ที่สูบบุหรี่ในปัจจุบัน (current smokers)	หมายถึง ผู้ที่ขณะนี้สูบบุหรี่ตามคำจำกัดความ รวมทั้งผู้ที่สูบเป็นประจำทุกวัน และสูบเป็นครั้งคราว
ผู้เลิกสูบบุหรี่แล้ว	คือ ผู้ที่เคยสูบบุหรี่ สูบ ใปปี้ ชิการ์ หรือบุหรี่มวนเอง เป็นประจำทุกวัน

(ex-smokers)	แต่ตอนนี้เลิกสูบบุหรี่แล้ว
ผู้ไม่เคยสูบบุหรี่ (non-smokers)	คือ ผู้ที่ตลอดชีวิตจนถึงปัจจุบันนี้ ไม่เคยสูบบุหรี่เลย หรือเคยสูบบุหรี่ สูบไปป์ ชิการ์ หรือบุหรี่มวนเอง แต่น้อยกว่า 100 มวน

Q 7200 การสูบบุหรี่

Q 7201 ในตลอดช่วงชีวิต ท่านเคยสูบบุหรี่ หรือไปป์ หรือชิการ์ หรือยาสูบประเภทอื่น ๆ ใช่หรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่ ข้ามไปถาม Q 7216	
จุดประสงค์: เพื่อทราบร้อยละของผู้ที่เคยสูบบุหรี่หรือไปป์ หรือชิการ์ หรือยาสูบประเภทอื่น ๆ ข้อแนะนำ: อ่านคำถามและตอบลงในช่องสี่เหลี่ยมเพียง 1 ช่อง ขั้นตอนการถาม: 1. ถ้าตอบว่า “ใช่” ให้ถามต่อไปในข้อ Q 7202 2. ถ้าตอบว่า “ไม่ใช่” ให้ข้ามไปถามส่วนที่ Q 7216 (การได้รับควันบุหรี่จากผู้อื่น)	
Q 7202 ในตลอดช่วงชีวิต ท่านเคยสูบบุหรี่ หรือ ไปป์ หรือชิการ์ หรือยาสูบประเภทอื่นๆ มากกว่า 100 มวน 100 ครั้ง ใช่หรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่ ข้ามไปถาม Q 7208	
จุดประสงค์: เพื่อทราบร้อยละของผู้ที่เคยสูบบุหรี่หรือไปป์ หรือชิการ์ หรือยาสูบประเภทอื่น ๆ ที่สูบมากกว่า 100 มวน หรือ 100 ครั้ง ตามคำนิยามของการสูบบุหรี่.....(อ้างอิง) ข้อแนะนำ: อ่านคำถามและตอบลงในช่องสี่เหลี่ยมเพียง 1 ช่อง ขั้นตอนการถาม: 1. ถ้าตอบว่า “ใช่” ให้ถามต่อไปในข้อ Q 7203 2. ถ้าตอบว่า “ไม่ใช่” ให้ข้ามไปถามข้อ Q 7208 (ยาสูบที่ไม่มีควัน)	
Q 7203 ในผู้ที่ตอบว่าใช่ในข้อ Q 7201 - Q 7202 ท่านเริ่มสูบบุหรี่หรือไปป์หรือชิการ์หรือยาสูบประเภทอื่นๆเมื่อท่านมีอายุเท่าไร.....ปี	ปี
จุดประสงค์: เพื่อทราบอายุที่เริ่มสูบบุหรี่เป็นมวนแรก หรือ ในผู้ที่สูบไปป์ หรือชิการ์หรือยาสูบประเภทอื่นๆ ก็ให้ระบุอายุที่เริ่มกระทำเป็นครั้งแรกเช่นกัน ข้อแนะนำ: อ่านคำถามและระบุอายุลงในช่องว่าง ขั้นตอนการถาม: ให้ตอบเฉพาะผู้ที่ตอบว่าใช่ในข้อ Q 7201 - Q 7202	
ยาสูบมีควัน บุหรี่ ไปป์ ชิการ์ หรือยาสูบประเภทอื่นๆ	
Q 7204 ใน 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านสูบบุหรี่ หรือ ไปป์ หรือชิการ์ หรือยาสูบประเภทอื่นๆ ใช่หรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่ ข้ามไปถามข้อ Q 7208	
จุดประสงค์: เพื่อทราบร้อยละของผู้ที่เคยสูบบุหรี่หรือไปป์ หรือชิการ์ หรือยาสูบประเภทอื่นๆ ในรอบ 1 ปี หรือ 12 เดือนที่ผ่านมา นับจากวันที่สัมภาษณ์ หรือผู้สูบบุหรี่ในปัจจุบัน (Current smoker) ข้อแนะนำ: อ่านคำถามและตอบลงในช่องสี่เหลี่ยมเพียง 1 ช่อง	

หมายเหตุ: ผู้สูบบุหรี่ในปัจจุบัน คือ ผู้ที่ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมายังคงสูบบุหรี่ หรือยาสูบต่างๆ ขั้นตอนการถาม: 1. ถ้าตอบว่า “ใช่” ให้ถามต่อไปในข้อ Q 7205 2. ถ้าตอบว่า “ไม่ใช่” ให้ข้ามไปถามข้อ Q 7208 (ยาสูบที่ไม่มีควัน)	
Q 7205 สำหรับผู้ที่ตอบว่าใช่ในข้อ Q 7204 นี้ท่านสูบบุหรี่ หรือ ไปป์ หรือซิการ์ หรือยาสูบประเภทอื่นๆเป็นประจำทุกวัน ใช่หรือไม่	
☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่ ข้ามไปถามข้อ Q 7208	
จุดประสงค์: เพื่อทราบร้อยละของผู้ที่เคยสูบบุหรี่หรือไปป์ หรือซิการ์ หรือยาสูบประเภทอื่นๆ เป็นประจำทุกวัน (Current daily smoker) ข้อแนะนำ: อ่านคำถามและตอบลงในช่องสี่เหลี่ยมเพียง 1 ช่อง หมายเหตุ: สูบเป็นประจำทุกวัน คือ สูบบุหรี่ อย่างน้อย 1 มวน หรือ 1 ครั้ง ต่อวัน หรือสูบบุหรี่เกือบทุกวัน ตลอดระยะเวลา 1 เดือน หรือมากกว่านั้น ขั้นตอนการถาม: 1. ถ้าตอบว่า “ใช่” ให้ถามต่อไปในข้อ Q 7206 2. ถ้าตอบว่า “ไม่ใช่” ให้ข้ามไปถามข้อ Q 7208 (ยาสูบที่ไม่มีควัน)	
Q 7206 ท่านสูบบุหรี่ หรือ ไปป์ หรือซิการ์ หรือยาสูบประเภทอื่นๆ เป็น<u>ประจำทุกวัน</u>มาเป็นระยะเวลาานเท่าไร.....ปี เดือน สัปดาห์	ปี เดือน สัปดาห์
จุดประสงค์: เพื่อทราบระยะเวลาในการสูบบุหรี่หรือยาสูบประเภทอื่นๆ ที่สูบเป็นประจำทุกวัน เพราะการเสี่ยงต่อโรคจะมากขึ้นถ้าสัมผัสกับยาสูบเป็นเวลานาน ข้อแนะนำ: อ่านคำถามและระบุระยะเวลาลงในช่องว่าง หมายเหตุ: สูบเป็นประจำทุกวัน คือ สูบบุหรี่ อย่างน้อย 1 มวน หรือ 1 ครั้ง ต่อวัน หรือสูบบุหรี่เกือบทุกวัน ตลอดระยะเวลา 1 เดือน หรือมากกว่า ขั้นตอนการถาม: ให้ตอบเฉพาะผู้ที่ตอบว่าใช่ในข้อ Q 7205	
Q 7207 สำหรับผู้ที่ตอบว่าใช่ในข้อ Q 7205 โดยเฉลี่ยท่านสูบบุหรี่ หรือ ไปป์ หรือซิการ์ หรือยาสูบประเภทอื่นๆ เป็นปริมาณกี่มวน หรือกี่ครั้งต่อวัน (บันทึกยาสูบทุกชนิดที่สูบ)	
Q 7207a บุหรี่ซอง จำนวนกี่มวนต่อวัน.....มวน/วัน	มวน/วัน
Q 7207b บุหรี่มวนเอง จำนวนกี่มวนต่อวัน.....มวน/วัน	มวน/วัน
Q 7207c อื่นๆ ระบุ เช่น ไปป์ ซิการ์ ฯลฯ.....ครั้งหรือมวนต่อวัน	ครั้งหรือมวนต่อวัน
จุดประสงค์: เพื่อทราบจำนวนการสูบบุหรี่ ไปป์ หรือยาสูบประเภทอื่นๆ ต่อวัน ในผู้ที่สูบบุหรี่เป็นประจำทุกวัน ข้อแนะนำ: อ่านคำถามและระบุระยะเวลาลงในช่องว่าง	

ขั้นตอนการถาม: ให้ตอบเฉพาะผู้ที่ตอบว่าใช่ในข้อ Q 7205	
ยาสูบที่ไม่มีควัน	
Q 7208 ในปัจจุบันนี้ท่านใช้ยาสูบที่ไม่มีควัน เช่น ขานัตถ์ ยาสูบ หมากผสมยาเส้น ใช่หรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่ ข้ามไปถามข้อ Q 7211	
จุดประสงค์: เพื่อทราบร้อยละของผู้ที่สูบบุหรี่ที่ไม่มีควัน (smokeless) ข้อเสนอแนะ: อ่านคำถามและตอบลงในช่องสี่เหลี่ยมเพียง 1 ช่อง ขั้นตอนการถาม: 1. ถ้าตอบว่า “ใช่” ให้ถามต่อไปในข้อ Q 7219 2. ถ้าตอบว่า “ไม่ใช่” ให้ข้ามไปถามข้อ Q 7211	
Q 7209 ในปัจจุบันนี้ท่านใช้ยาสูบที่ไม่มีควัน เช่น ขานัตถ์ ยาสูบ หมากผสมยาเส้น เป็นประจำทุกวัน ใช่หรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่ ข้ามไปถามข้อ Q 7211	
จุดประสงค์: เพื่อทราบร้อยละของผู้ที่สูบบุหรี่ที่ไม่มีควัน (smokeless) เป็นประจำทุกวัน ข้อเสนอแนะ: อ่านคำถามและตอบลงในช่องสี่เหลี่ยมเพียง 1 ช่อง ขั้นตอนการถาม: 1. ถ้าตอบว่า “ใช่” ให้ถามต่อไปในข้อ Q 7210 2. ถ้าตอบว่า “ไม่ใช่” ให้ข้ามไปถามข้อ Q 7211	
Q 7210 โดยเฉลี่ยท่านใช้ยาสูบที่ไม่มีควัน เช่น ขานัตถ์ ยาสูบ หมากผสมยาเส้น กี่ครั้งต่อวัน.....ครั้ง/วัน	ครั้ง/วัน
จุดประสงค์: เพื่อทราบระยะเวลาของการใช้ยาสูบที่ไม่มีควันในผู้ใช้เป็นประจำทุกวัน	
การหยุดสูบบุหรี่	
Q7211 สำหรับท่านที่เคยสูบบุหรี่ ปัจจุบันท่านหยุดสูบบุหรี่ หรือ ไปปีหรือซิการ์หรือยาสูบประเภทอื่น ใช่หรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่ ข้ามไปถามข้อ Q7214	
จุดประสงค์: เพื่อทราบร้อยละของผู้ที่เคยสูบบุหรี่และปัจจุบันได้เลิกสูบบุหรี่แล้ว ข้อเสนอแนะ: อ่านคำถามและตอบลงในช่องสี่เหลี่ยมเพียง 1 ช่อง ขั้นตอนการถาม: 1. ถ้าตอบว่า “ใช่” ให้ถามต่อไปในข้อ Q 7212 2. ถ้าตอบว่า “ไม่ใช่” ให้ข้ามไปถามข้อ Q 7216 (การได้รับควันบุหรี่จากผู้อื่น)	
Q 7212 ท่านหยุดสูบบุหรี่ หรือ ไปปีหรือซิการ์หรือยาสูบประเภทอื่นๆเป็นประจำทุกวันเมื่อท่านอายุเท่าไร ปี	ปี
จุดประสงค์: เพื่อทราบถึงอายุเฉลี่ยของผู้ที่หยุดสูบบุหรี่ ไปปี หรือยาสูบประเภทอื่นๆ ข้อเสนอแนะ: อ่านคำถามและระบุอายุลงในช่องว่าง	

ขั้นตอนการถาม: ให้ตอบเฉพาะผู้ที่ตอบว่าใช่ในข้อ Q 7208		
Q 7213 ท่านหยุดสูบบุหรี่ หรือ ไปปี หรือฉีกรั้ว รวม ยาสูบที่ไม่มีควันมาเป็นเวลานานเท่าใด.....ปี เดือน.....สัปดาห์	☐ ☐ ปี ☐ ☐ เดือน ☐ ☐ สัปดาห์	
จุดประสงค์ : เพื่อทราบถึงระยะเวลาที่เลิกบุหรี่ของผู้ที่หยุดสูบบุหรี่ ไปปี หรือยาสูบประเภทอื่นๆ ข้อเสนอแนะ: อ่านคำถามและระบุระยะเวลาลงในช่องว่าง ขั้นตอนการถาม: ให้ตอบเฉพาะผู้ที่ตอบว่าใช่ในข้อ Q 7208		
การพยายามเลิกสูบบุหรี่		
Q 7214 ท่านเคยพยายามเลิกสูบบุหรี่หรือไม่ ☐ 1. ไม่เคย ข้ามไปถามข้อ Q 7216 ☐ 2. เคย		
จุดประสงค์: เพื่อทราบร้อยละของความพยายามในการเลิกสูบบุหรี่ ในประชากร ข้อเสนอแนะ: อ่านคำถามและตอบลงในช่องสี่เหลี่ยมเพียง 1 ช่อง ขั้นตอนการถาม: 1. ถ้าตอบว่า “เคย” ให้ถามต่อไปในข้อ Q 7215 2. ถ้าตอบว่า “ไม่เคย” ให้ข้ามไปถามข้อ Q 7216 (การได้รับควันบุหรี่จากผู้อื่น)		
Q 7215 ถ้าตอบว่าเคยในข้อ Q 7214 สำหรับความพยายามครั้งสุดท้าย ท่านเลิกสูบบุหรี่โดยวิธีใด		
	ใช่	ไม่ใช่
Q 7215a ใช้ยา หรือใช้สารนิโคตินทดแทน	☐	☐
สำหรับผู้ที่ไม่ใช่ยา	☐	☐
Q 7215b รับบริการที่คลินิกอดบุหรี่ในสถานพยาบาล	☐	☐
Q 7215c สายปลดอดบุหรี่	☐	☐
Q 7215d ใช้การแพทย์ทางเลือก (ฝังเข็ม/ สมุนไพร)	☐	☐
Q 7215e อื่นๆ ระบุ.....(เช่น เลิกเอง)	☐	☐
จุดประสงค์ : เพื่อทราบร้อยละของวิธีที่ผู้พยายามหยุดสูบบุหรี่ใช้ ข้อเสนอแนะ: อ่านคำถามและตอบลงในช่องสี่เหลี่ยม สามารถตอบได้หลายวิธี ขั้นตอนการถาม: ให้ตอบเฉพาะผู้ที่ตอบว่าเคยในข้อ Q 7214		
การได้รับควันบุหรี่จากผู้อื่น		
Q 7216 ใน 30 วัน ท่านเคยได้รับควันบุหรี่หรือไม่ ☐ 1. เคย ☐ 2. ไม่เคย ข้ามไปถาม Q 7301		
จุดประสงค์: เพื่อทราบการเคยได้รับควันบุหรี่ในช่วงเวลา 30 วัน ของประชากรตัวอย่าง ข้อเสนอแนะ: อ่านคำถามและตอบลงในช่องสี่เหลี่ยมเพียง 1 ช่อง ขั้นตอนการถาม: 1. ถ้าตอบว่า “เคย” ให้ถามต่อไปในข้อ Q 7217		

2. ถ้าตอบว่า “ไม่เคย” ให้ข้ามไปถามส่วนที่ Q 7301 (การกินแอลกอฮอล์)	
Q 7217 ถ้าตอบว่าเคยในข้อ Q 7216 ท่านเคยได้รับควันบุหรี่ที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
☐ 1. ที่บ้าน	☐ 2. ที่ทำงาน ☐ 3. ที่สาธารณะ เช่น ร้านอาหาร คับ
จุดประสงค์: เพื่อทราบร้อยละของสถานที่ที่เคยได้รับควันบุหรี่บ่อยที่สุด	
ข้อแนะนำ: อ่านคำถามและตอบลงในช่องสี่เหลี่ยมเพียง 1 ช่อง	
ขั้นตอนการถาม: ให้ตอบเฉพาะผู้ที่ตอบว่าเคยในข้อ Q 7216	
Q 7218 ท่านได้รับบ่อยเพียงใด	
☐ 1. ทุกวัน	☐ 2. 4-5 ครั้งต่อสัปดาห์
☐ 3. 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์	☐ 4. 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์
จุดประสงค์: เพื่อทราบความถี่ของการได้รับควันบุหรี่ต่อสัปดาห์	
ข้อแนะนำ: อ่านคำถามและตอบลงในช่องสี่เหลี่ยมเพียง 1 ช่อง	
ขั้นตอนการถาม: ให้ตอบเฉพาะผู้ที่ตอบว่าเคยในข้อ Q 7216	

Q 7300 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินขนาดมีผลทั้งด้านสุขภาพ และปัญหาทางสังคม เนื่องจากผลของแอลกอฮอล์มีทั้งระยะสั้นและระยะยาว หลังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีผลต่อร่างกายใน 3 ลักษณะด้วยกันคือ¹

- ผลโดยตรงด้านชีวเคมีของร่างกาย (Biochemical effects) ผลนี้มีทั้งในด้านดีและผลร้ายต่อสุขภาพ ในด้านผลดีโดยการดื่มที่ไม่มากเกินไปจะทำให้ plaque ที่จะมาเกาะผนังหลอดเลือดด้านในลดลง เพิ่มการสลายตัวของลิ่มเลือด ทำให้การเสี่ยงต่อโรคหลอดเลือดหัวใจตีบตันลดลง แต่ที่เป็นผลร้าย คือ ทำให้เกิดความดันโลหิตสูง เป็นพิษโดยตรงกับ acinar cell ของตับอ่อนทำให้เกิดการทำลายของตับอ่อน

- การเป็นพิษ (Intoxication) เป็นผลโดยตรงของแอลกอฮอล์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้สูญเสียการควบคุมร่างกายทั้งการเคลื่อนไหว และอารมณ์ ผลที่ตามมามีหลายหลายทั้งอุบัติเหตุ ถ้าขณะนั้นขับขี่ยานยนต์อยู่ ความรุนแรงทั้งในครอบครัว และสังคม ซึ่งเป็นผลในระยะสั้นและถ้ายังดื่มไปเรื่อยๆ ผลเสียต่อสุขภาพในระยะยาวก็จะตามมา

- การติดสุรา (alcohol dependence) เป็นภาวะที่ต้องดื่มสุราอย่างต่อเนื่องซึ่งมีผลเสียต่อสุขภาพในระยะยาวเช่นเดียวกัน

โดยสรุปแอลกอฮอล์ที่บริโภคเป็นปริมาณ 20-40 กรัมของเอทานอล หรือแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ต่อวันเป็นภัยต่อสุขภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม และเป็นสาเหตุของโรคและสภาวะต่อไปนี้คือ^{2,3}

- โรคมะเร็ง : ช่องปาก, ทางเดินอาหาร และกล่องเสียง
- ตับแข็ง (Liver cirrhosis) และตับอ่อนอักเสบ (Pancreatitis)
- มีผลต่อเด็กในครรภ์ ถ้าดื่มขณะตั้งครรภ์
- โรคความดันโลหิตสูง และโรคเส้นเลือดในสมองแตก
- กะเพาะอาหารอักเสบ
- เบาหวาน
- ภาวะซึมเศร้า

¹ Rehm J, Room R, Monteiro M, et al. Alcohol use in Ezzati M, Lopez AD, Rodgers A and Murray CJL. (edited) Comparative Quantification of Health Risks Vol 1. World Health Organization 2004.

² Rehm J, Room R, Monteiro M, et al. Alcohol use in Ezzati M, Lopez AD, Rodgers A and Murray CJL. (edited) Comparative Quantification of Health Risks Vol 1. World Health Organization 2004.

³ Babar TF, Higgins-Biddle JC, Saunders JB, Monteiro MG. AUDIT, The Alcohol Use Disorders Identification Test, Guidelines for Use in Primary Care 2nd Edit. World Health Organization 2001.

- อุบัติเหตุยานยนต์ ทั้งแก่ผู้ขับขี่ และผู้เดินถนน
- การบาดเจ็บอื่นๆ เช่น พลัดตกหกล้ม การใช้ความรุนแรง

การสำรวจครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบสถานะการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประชากรไทยวัย 15 ปีขึ้นไป ทั้งความชุกของผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์ในรอบปีที่ผ่านมา อายุเมื่อเริ่มดื่มสุรา ตลอดจนปริมาณแอลกอฮอล์ที่บริโภคต่อคนต่อปี และความชุกของการดื่มอย่างหนักในครั้งเดียวในประชากรซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดพิษอย่างฉับพลัน จากแอลกอฮอล์และเกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุการจราจร และความรุนแรงในสังคมและครอบครัว

การวัดปริมาณแอลกอฮอล์ที่บริโภคต่อคนต่อปี จำเป็นจะต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับชนิดหรือประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่ม ปริมาณในการดื่มแต่ละวันที่ดื่มและความถี่ที่ดื่มในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ในแบบสอบถามจะเป็นการถามปริมาณแอลกอฮอล์ที่ดื่มทั้งหมดในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา โดยคำถามแบ่งผู้ตอบสัมภาษณ์เป็น 2 กลุ่ม คือ

- กลุ่มที่ดื่มเป็นปริมาณพอกันทุกวันที่ดื่ม และ
- กลุ่มที่ดื่มเป็นปริมาณต่างกันในวันที่ดื่ม ซึ่งจะถามตั้งแต่วันที่ดื่มมากที่สุดว่าดื่มเป็นปริมาณเท่าใด วันที่ดื่มขนาดปานกลาง และวันที่ดื่มขนาดน้อยที่สุด โดยดัดแปลงจากคำถามขององค์การอนามัยโลก [Graduated Quantity – Frequency (GQF) method of recording alcohol consumption] ซึ่งวิธีถามเช่นนี้พบว่าจะทำให้ผู้ตอบสามารถนึกย้อนหลังกลับไปได้อย่างดีกว่าวิธีอื่นเกี่ยวกับการบริโภคแอลกอฮอล์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา¹

วิธีสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูล หมวด Q 7300 (การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์)

ในหัวข้อนี้เป็นการถามในเรื่องประสบการณ์การเคยดื่ม และการดื่ม ความถี่ ปริมาณในการดื่มต่อครั้งต่อวัน รวมทั้งยี่ห้อ(ชนิด) แหล่งที่ไปหาซื้อมาดื่มในการดื่มในช่วงรอบปีที่ผ่านมา (12 เดือน) และในรอบเดือนที่ผ่านมา (30 วัน) ของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยหากผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มดังกล่าวในหัวข้อนั้นก็ให้ข้ามไปถามในข้อถัดไป หมวด ALC แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประกอบด้วยรายละเอียดในการเคยมีประสบการณ์ในการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ดังนี้

1. น้ำผลไม้ผสมแอลกอฮอล์ น้ำผลไม้ที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ทุกชนิดที่รวมถึง SPY , Bacardee, Nite,
2. เบียร์ เบียร์ไทย และเบียร์นอกที่เสิร์ฟ เช่น สิงห์, ไฮเนเกน, ช้าง, ลิโอ, อาซาฮี
3. ไวน์ มีความหมายรวมทั้งไวน์ขาว ไวน์แดง ที่ผลิตในประเทศ และต่างประเทศ

¹ World Health Organization (2000). International Guide for Monitoring Alcohol Consumption and Related Harm. Dept. of Mental Health and Substance Dependence, Noncommunicable Diseases and Mental Health Cluster.

4. เหล้าแดง สุราที่มีสีทั้งไทยและต่างประเทศ เช่น แม่โขง ,แสงโสม ,100pipers ,Spey , CROW ,RED ,BLACK ,CHIVAS ,BALANTINES ,MASTER BLEND
5. บรั่นดีที่มีขายตามท้องตลาดได้แก่ บรั่นดีพื้นเมือง Regency ,Germanบรั่นดีมาตรฐาน และบรั่นดีเกรดสูงส่วนมากนำเข้ามาจากต่างประเทศ
6. เหล้าขาว
7. ขาดองเหล้า
8. เหล้าจีน เชียงซุน เหมาไถ
9. เหล้าพื้นบ้าน อุ/กระแช่ สาโท
10. วิสกี้นอก เช่น Red Label / Black Label

คำอธิบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดต่าง ๆ

1. น้ำผลไม้ผสมแอลกอฮอล์

เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และมีส่วนผสมของผลไม้ จะเป็นพวก cocktail พรีนซ์

เครื่องดื่ม	ปริมาณบรรจุ (ml)	ดีกรี
SPY ไวน์จูเลอว์	300	5
cruiser	300	5
nite	300	5
bacardi	300	5
smirnoff black	300	7
smirnoff premium	300	5

2. ไวน์ (Wine)

ไวน์แบ่งเป็น 4 ชนิด ตามปริมาณของแอลกอฮอล์ ความหวาน คาร์บอนไดออกไซด์ สี และการปรุงแต่งคือ

- 2.1) ไวน์โต๊ะ (Table Wines)
- 2.2) ไวน์แรง (Fortified Wines)
- 2.3) ไวน์อัดลม (Sparkling Wines)
- 2.4) ไวน์ปรุงแต่ง (Flavored Wines)

2.1) ไวน์โต๊ะ (Table Wines, Still Wines หรือ Natural Wines) ทำจากน้ำองุ่นคั้นแล้วหมักตามธรรมชาติ บางครั้งอาจเติมน้ำตาล หรือยีสต์ ไวน์ที่แบ่งตามสีมี 3 ชนิด คือ white (สีเหลืองถึงสีทอง), red (สีแดงเข้มถึงม่วง) และ rose (สีชมพูอ่อน) มีรสชาติหลากหลายตั้งแต่หวาน เช่น Aleatico จนถึงไม่หวาน เรียกว่า dry ไม่ขม เช่น Gamay, Grenache, Grignolina และ Tavel ปริมาณแอลกอฮอล์ในไวน์มีตั้งแต่ ร้อยละ 7-15 ส่วนมากจะมีปริมาณแอลกอฮอล์อยู่ประมาณร้อยละ 12 เหล้าองุ่นส่วนใหญ่เป็นไวน์โต๊ะ (Table Wines)

2.2) ไวน์แรง (Fortified Wines, Dessert Wines หรือ Aperitif Wines) เป็นเหล้าองุ่นปริมาณแอลกอฮอล์ร้อยละ 16-23 โดยการเติมแอลกอฮอล์ในระหว่างการผลิต ซึ่งมักเติมบรันดีที่ทำจากองุ่นมีสีต่างๆ ได้แก่ ขาวอำพัน แดงเจิดจ้า และแดงคล้ำ ไวน์ชนิดนี้นิยมดื่มก่อนหรือหลังรับประทานอาหาร Sherry เป็นไวน์แรงที่นิยมดื่มกันมากที่สุด มีคุณสมบัติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะจากในแหล่งที่ปลูกและองุ่น รวมทั้งกระบวนการผลิตที่เฉพาะส่วนใหญ่ผลิตในประเทศสเปน รสชาติของ Spanish Sherry มีตั้งแต่หวานมากไปจนถึงไม่หวาน

2.3) ไวน์ซ่าหรือเหล้าองุ่นอัดลม (Sparkling Wines) ไวน์ที่มีแก๊ส จึงทำให้มีรสซ่า มีทั้งสีขาว ชมพูและแดง Sparkling Wine ใช้กรรมวิธีในการหมักไวน์ซ่าเป็นครั้งที่สองภายในขวด และเก็บรักษาแก๊สนี้ไว้ จึงทำให้เกิดรสซ่า เป็นที่นิยมกันมาก จึงมีการจดลิขสิทธิ์ไวน์ชื่อ "cham pagne" ของฝรั่งเศส ส่วนไวน์ที่ผลิตด้วยกรรมวิธีกลั่นกลองกันจะใช้คำว่า "Sparkling Wine" แชมเปญนิยมดื่มเพื่อแสดงความยินดีต่อกัน เสิร์ฟโดยแช่เย็นจัด

2.4) ไวน์ปรุงแต่ง (Flavored Wines) มีหลายชนิด บางชนิดผสมโดยผู้บริโภค และบางชนิดผสมโดยผู้ผลิต เช่น Glogg เป็นพันธุ์รสเผ็ดผลิตในประเทศสวีเดน ซึ่งมักจะใช้ไวน์แดง เครื่องเทศ อัลมอนด์ และลูกเกดผสมกัน เวอร์มูท (Vermouth) เป็นไวน์ไม่มีสีแดงที่เติมสมุนไพร เพื่อให้รสชาติและกลิ่นที่เปลี่ยนไป ส่วน Aperitifs หมายถึงเหล้าองุ่นที่ดื่มก่อนอาหารจะมีการเติมควินิน และส่วนผสมอื่นเพื่อทำให้มีรสชาติเข้มข้น และมักมีรสหวาน เช่น ดูปอนเนต (Dubonnet) ของฝรั่งเศส และแคมพารี (Campari) ของอิตาลี แอลกอฮอล์ที่ดื่มหลังอาหาร เรียกว่า Digestifs อาจใช้ Sherry ก็ได้ แต่โดยทั่วไปนิยมใช้บรั่นดี หรือ Liqueurs มากกว่า

3. เบียร์

เบียร์ คือ เครื่องดื่มที่ได้จากการหมักข้าวมอลท์ (Malt) มีแรงแอลกอฮอล์ประมาณ 4-6 ดีกรี เบียร์ที่มีจำหน่ายในประเทศไทย ดังนี้

ตราสินค้า	ปริมาณบรรจุ (ml)	ดีกรี
ลิโอ (ใหญ่)	640	5.5
ลิโอ (เล็ก)	330	5.5
เรดฮอสส์ (ใหญ่)	640	6.9
เรดฮอสส์ (เล็ก)	330	6.9
อาซา (ใหญ่)	640	5.4
ช้าง โลท์ (ใหญ่)	640	4.2
ช้าง (ใหญ่)	640	6.4
ช้าง draft (ใหญ่)	640	5.0
ไทเกอร์ (ใหญ่)	640	5.0
เชียร์ (ใหญ่)	640	5.6
Blue ice (ใหญ่)	640	6.4
สิงห์ โลท์ (ใหญ่)	640	3.5
สิงห์	640	6.0
ไฮเนเก้น (เล็ก)	330	5

ตราสินค้า	ปริมาณบรรจุ (ml)	คิกรี
ไฮเนเก้น (ใหญ่)	640	
ไฮเนเก้น เบียร์สด	5L	
Corona	330	4.5

4. เหล้าแดง(Whisky)

เหล้าแดง หรือ สุรากลั่นที่ทำจากข้าวชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือหลากหลายชนิดก็ได้โดยนำมาหมักแล้วกลั่นให้มีคิกรีสูงขึ้น จากนั้นนำไปเก็บบ่มในถังไม้โอ๊กเพื่อให้ได้สี กลิ่น รสที่ดีขึ้น และก่อนจะนำมาบรรจุขวด บางชนิดอาจมีการปรุงแต่งสี กลิ่น รสอีกครั้งหนึ่ง โดยมีปริมาณแอลกอฮอล์ประมาณ 40-50 คิกรี เบียร์ที่มีจำหน่ายในประเทศไทย ดังนี้

ตราสินค้า	ปริมาณบรรจุ (ml)	คิกรี
Whytehall	700	40
chairman	700	40
Benmore (แบน)	500	40
Benmore (กลม)	700	40
crown99 (แบน)	350	35
master blend (แบน)	300	35
แม่โจ้ (แบน)	375	40
มังกรทอง (แบน)	375	40
หงส์ทอง (แบน)	350	40
แสงโสม (กลม)	700	35
แม่โจ้ (กลม)	750	35
มังกรทอง (กลม)	750	35
Troopers	700	40
golden knight	700	40
red sun (กลม)	700	40
red sun (แบน)	640	40
blue	700	40

5. เหล้าขาว

เหล้าขาว หรือ สุราขาว คือ สุราที่กลั่นได้จากน้ำสำที่หมักด้วยวัตถุดิบประเภทแป้ง, น้ำตาล และ/หรือกากน้ำตาล ที่มีเปอร์เซ็นต์แอลกอฮอล์ไม่เกิน 80 %(คิกรี) ในการบรรจุเพื่อจำหน่ายต้องปรุงแต่งให้มีเปอร์เซ็นต์แอลกอฮอล์ไม่เกิน 40 %(คิกรี) สุราขาวที่มีจำหน่ายในประเทศไทย ดังนี้

ตราสินค้า	ปริมาณบรรจุ (ml)	คิกรี
เหล้าขาว (กลม)	625	40
เหล้าขาว (แบน)	330	40
เสื้อม้า (กลม)	625	28
เหยี่ยวเงิน (กลม)	700	40
Varintip (กลม)	700	40
VISKA	700	40

6. บรันดี (Brandy)

บรันดี เป็นเหล้าที่นิยมกันมาก ได้จากการหมักองุ่นให้เป็นไวน์(wine)แล้วจึงนำมากลั่นเป็นบรันดี จากนั้นนำไปเก็บบ่มให้ได้ สี กลิ่น รส ที่ดีครับ บรันดีที่มีขายตามท้องตลาด สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท

1. บรันดีพื้นเมือง (Domestic Brandy) เช่น Regency Brandy, German Brandy.
 2. บรันดีมาตรฐาน (Regular Brandy) ส่วนมากเป็นบรันดีที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ
 3. บรันดีเกรดสูง (Premium Brandy) เป็นบรันดีราคาแพงที่เก็บบ่มไว้นานถึง 10-15 ปีขึ้นไป
- โดยระบุคุณภาพเป็นอักษรย่อ หรือชื่อพิเศษ เช่น คองแอก (Cognac) หรือ (Armagnac)

7. น้ำตาลเมา

น้ำตาลเมา คือ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์โดยผ่านกระบวนการหมักน้ำตาลที่ได้จากการปาดจั่นมะพร้าว จั่นต้นจาก งวงตาล งวงต้นระกำ งวงสละ และงวงน้ำอ้อย โดยมีการเติมสมุนไพรที่มีคุณสมบัติเป็นแทนนิน เช่น เปลือกไม้เข็ม พะยอม ตะเคียน เปลือกมะเกลือ ลงไปในกระบวนการ น้ำตาล มีแอลกอฮอล์ประมาณ 3-4 คิกรี

8. กระแช่

กระแช่ คือการเปลี่ยนน้ำตาลในน้ำตาลเมาให้เป็นแอลกอฮอล์ ด้วยการใส่เชื้อยีสต์จากเชื้อหมัก หรือที่เรียกว่า “แป้งใหญ่” ทำหน้าที่เปลี่ยนน้ำตาลให้เป็นแอลกอฮอล์ และเปลี่ยนน้ำตาลเมาให้เป็นกระแช่

9. สาโท

สุราแช่ประเภทไวน์ ทำจากข้าวเหนียวเปล่าหมักสำจนได้ปริมาณแอลกอฮอล์ประมาณ 7-8 ดีกรี

ตราสินค้า	ปริมาณบรรจุ (ml)	ดีกรี
เจ้าพระยา สาโท สุราแช่ พื้นเมือง	640	6.7
กรุปรี สาโท		
สาโทซ่า		

10. น้ำขาว อุ

น้ำขาว อุ เป็นน้ำเมาชนิดหนึ่งที่ใช้ข้าวเหนียวหรือปลายข้าวเหนียว นำข้าวเหนียวแช่น้ำสะอาด หรือนำกลั่นหนึ่งให้สุก ใส่กระดังง์ให้แห้งทิ้งไว้ให้เย็น บดลูกแป้งให้ละเอียดผสมลงบนข้าวเหนียวให้ทั่ว ใส่กระบุงหมักให้เกิดแอลกอฮอล์หนึ่งคืน นำออกมาผึ่งให้แห้งก่อนบรรจุลงไห กดให้แน่น ปิดปากไหด้วยใบตองแห้งกับขี้เถ้าให้สนิท ทิ้งไว้ในอุณหภูมิปกติ ประมาณ 7-15 วัน จะเกิดแอลกอฮอล์ 10 ดีกรี จึงจะรับประทานได้ บรรจุลงไหขนาดบรรจุ 2, 3, 4, และ 5 ลิตร

11. สาเก

สาเก คือ เครื่องดื่มประจำชาติของญี่ปุ่น ที่ได้จากการหมักข้าวโดยมีปริมาณแอลกอฮอล์ประมาณ 15-17 ดีกรี สาเกแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. Ginjo-shu เป็นสาเกชั้นหนึ่งทั้งในรสชาติและกลิ่น ในกระบวนการหมักจะมีการเติมแอลกอฮอล์ลงในข้าวที่มีหัวเชื้อแล่น้ำ โดยใช้ข้าวประมาณ 60 % หรือต่ำกว่า
2. Junmai-shu เป็นสาเกที่ผลิตจากขบวนการหมักของข้าว, ข้าวที่มีหัวเชื้อ และน้ำโดยใช้ข้าวประมาณ 70% หรือต่ำกว่า
3. Honjozo-shu เป็นสาเกที่ผลิตจากขบวนการหมักจะมีการเติมแอลกอฮอล์ลงไปในข้าว และข้าวที่มีหัวเชื้อและน้ำ โดยใช้ประมาณ 70% หรือต่ำกว่า มีขบวนการหมักที่แตกต่างจาก Ginjo-shu

การดื่มมากในครั้งเดียว (Binge drinkinns หรือ Heavy episodic drinking)

คือ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมากติดต่อกันในครั้งเดียว เช่น เบียร์มากกว่า 6 กระป๋องหรือ 3 ขวดใหญ่ หรือเหล้าผสมแล้วมากกว่า 5 แก้ว หรือครึ่งแบน (ยังไม่ผสม) หรือไวน์มากกว่า 5 แก้วหรือครึ่งขวดต่อครั้ง น้ำตาลเมา สาโท กระแช่ขนาดเท่าขวดเบียร์ขนาดใหญ่ (630 cc) ตั้งแต่ขวดครึ่งขึ้นไป ไวน์คูลเลอร์ หรือเหล้าผสมรสผลไม้ตั้งแต่ 5 ขวดขึ้นไป

รหัสชนิดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

- 01 น้ำผลไม้ผสม แอลกอฮอล์
- 02 เบียร์
- 03 ไวน์
- 04 เหล้าแดง
- 05 บรั่นดี
- 06 เหล้าขาว
- 07 ขาดองเหล้า
- 08 เหล้าจีน/เซี่ยงชุน/เหมาไถ
- 09 เหล้าพื้นบ้าน/อุ/กระแช่/สาโท
- 10 เหล้าเถื่อนพื้นบ้าน/อุ/กระแช่/สาโท
- 11 เหล้านอกหนิภาณิ
- 12 เบียร์นอกหนิภาณิ
- 13 ไวน์นอกหนิภาณิ
- 14 RTD (เครื่องดื่มผสมเสร็จ) (เช่น Johny One)

การคำนวณปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มในแต่ละครั้ง

Q 7306, Q 7308, Q 7310, Q 7312

ข้อมูลที่ต้องทราบ

- ชนิดของเครื่องดื่ม เช่น เบียร์ (ระบุยี่ห้อ) เหล้าอะไร เพราะเบียร์และเหล้าชนิดต่างๆ นี้จะมีขนาดที่บรรจุต่างๆ กัน และที่สำคัญคือ มีปริมาณแอลกอฮอล์บริสุทธิ์จะलयอยู่ด้วยความเข้มข้นต่างๆ กัน เช่น เบียร์สิงห์มีแอลกอฮอล์ 5 % เบียร์ช้างมีแอลกอฮอล์ 6.4 % เหล้าโรงมีแอลกอฮอล์ 28 % เหล้าขาวมีแอลกอฮอล์ 40 % ฯลฯ

- จากที่ดื่มในแต่ละครั้ง เช่น ดื่มเบียร์ 2 กระป๋อง ทุกครั้งที่ดื่ม

การบันทึกปริมาณ (เป็น cc หรือ มิลลิกรัม)

บันทึกตามชนิดเครื่องดื่มและปริมาณที่ดื่ม เช่น ถ้าถาม “ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาในวันที่ท่านดื่มแอลกอฮอล์ ท่านมักดื่มเครื่องดื่มประเภทใด ปริมาณเท่าไร (ถ้าดื่มเครื่องดื่มหลายประเภทในวันเดียวกันให้ตอบทุกประเภทรวมกัน หากดื่มประเภทเดียวให้เลือกตอบประเภทนั้น)”

ชนิดเครื่องยนต์	รหัสชนิดเครื่องยนต์	จำนวนที่ดื่ม	ปริมาตร (มล)
เบียร์สิงห์	02	2 กระป๋อง	660 (cc)
ไวน์	03	1 แก้ว	100

เบียร์กระป๋อง 1 กระป๋อง =	330 cc	} ดูจากคู่มือแผ่นภาพประกอบ และปริมาณบรรจุ(ml) จากคำอธิบาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดต่างๆ
ดื่ม เบียร์ 2 กระป๋อง =	660 cc	
ไวน์ 1 แก้ว =	100 cc	

จากข้อมูลข้างบนนี้สามารถคำนวณปริมาณ ethanol หรือแอลกอฮอล์ที่บริโภคในวันที่ดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยสูตรต่อไปนี้คือ

$$\text{ปริมาณแอลกอฮอล์(กรัม)} = \frac{\text{ปริมาตรที่บริโภค} \times \text{เปอร์เซ็นต์ของแอลกอฮอล์ในเครื่องดื่มนั้น}}{\text{X ความหนาแน่นจำเพาะของ ethanol (0.79)}}$$

- ถ้าดื่มเป็นแก้วให้ขนาดแก้วที่ใกล้เคียงกับปริมาณที่ดื่มมาด้วย และผู้สัมภาษณ์บันทึกปริมาณแก้วนั้นลงในช่อง ปริมาตร(มล.)

- ในคำถามเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ควรพยายามถามให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบในลักษณะเป็นขวด หรือ กระป๋องก่อน เช่น ดื่มสาโท ดื่มครั้งนั้นหมดไปกี่ขวด เช่น ครึ่งขวด, ขวดขนาดไหน ตอบขนาดขวดแม่โขง ใหญ่ ก็จะสามารถกะปริมาตรได้ว่า = $750/2 = 375$ cc. จะคิดปริมาตรได้ง่ายกว่าการให้ผู้ตอบตอบเป็นแก้ว ซึ่งจะต้องเลือกขนาดแก้วให้ด้วย

การดื่มแอลกอฮอล์		
คำถามเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสม เช่น เบียร์ ไวน์ สเปย์ ไวน์กูลเลอร์		
- น้ำผลไม้ผสมแอลกอฮอล์ เช่น บัคคาดี		
- เหล้า วิสกี้ เช่น แม่โขง แสงโสม ตราคำ ตราวาว บรันดี รีเจนซี่ เฮนเนสซี่ เหล้าจีน เซี่ยงฮุน ชาดองเหล้า		
กระแช่ อุ สาโท น้ำตาลเมา		
- เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อื่นๆ		
6.1 Alcohol consumption		
Q 7301	คุณเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ้างหรือไม่	หมายถึงการถามผู้ถูกสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องการดื่มแอลกอฮอล์ว่า เคยดื่มบ้างหรือไม่ - กรณี เคยดื่ม หมายถึง เคยดื่มสุราหรือเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยตั้งใจเพียงครั้งเดียวในชีวิตก็ตาม - กรณี ไม่เคยดื่มแอลกอฮอล์ ให้ข้ามมาถามที่ “หมวดที่ 8” การบำบัดรักษาเสพติด

Q 7302	ท่านเคยดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกอายุ	อายุที่เริ่มดื่มครั้งแรกของผู้ถูกสัมภาษณ์ ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แม้เพียงครั้งเดียวในชีวิตก็ตาม
Q 7303	คุณเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทใด (Q 7303a- Q 7303j)	ให้ถามผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในแต่ละข้อ หรือไม่ โดยเรียงเริ่มจาก ข้อ 2.1 ไปจนถึงข้อ 2.14 โดยการบันทึกในแบบสัมภาษณ์ดังนี้ - ถ้าอ่านชื่อของประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แล้วผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่า ไม่เคย ให้ลงในช่องว่า “ไม่เคย” ถ้าตอบว่า ไม่รู้จัก ให้ลงในช่องว่า “ไม่รู้จัก” แล้วให้ข้ามไปอ่านชื่อของประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในข้อถัดไป - ถ้าอ่านชื่อของประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถ้าตอบว่า “เคย” ให้ถามต่อว่า ให้ถามต่อว่า เคยดื่มไหม ใน 12 เดือนที่ผ่านมา ถ้าตอบว่า “ไม่เคย” ให้ข้ามไปอ่านชื่อของประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในข้อถัดไป ถ้าตอบว่า “เคย” ให้ถามต่อว่า ใน 30 วันที่ผ่านมา เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ แล้วถามในข้อถัดไปตามแบบสัมภาษณ์
Q7304	สำหรับผู้ตอบข้อ Q7303 ว่าเคยดื่มในชีวิตแต่ไม่เคยดื่มในช่วง 12 เดือนและ 30 วันที่ผ่านมา ท่านเลิกดื่มแอลกอฮอล์เมื่ออายุเท่าไร	- ถามอายุเมื่อเลิกดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับผู้ที่เคยดื่มในชีวิตที่ผ่านมา แต่ไม่เคยดื่มใน 12 เดือนและ 30 วันที่ผ่านมา อายุ.....(ปี)
Q 7305	กรุณาคิดถึงปริมาณการดื่มในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ในแต่ละวันที่คุณดื่ม คุณมักเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร	หมายถึงการถามผู้ถูกสัมภาษณ์ว่า ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมานั้น ในแต่ละวันที่เขาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ปริมาณการดื่มของเขาเป็นอย่างไร - ถ้าตอบว่า ดื่มปริมาณพอๆ กันทุกวันที่ดื่มให้ถามข้อ(Q 7306 – Q 7307) และข้ามไปถามข้อ Q 7314a) - ถ้าตอบว่า ไม่ค่อยแน่นอน ให้ข้ามไปถามใน ข้อ Q 7307 คุณดื่มมากที่สุด
Q 7306	ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ในวันที่คุณดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คุณมักจะดื่มเครื่องดื่มประเภทใด ปริมาณเท่าไร	ให้ถามถึงชนิดของแอลกอฮอล์ ที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ดื่มในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา และดื่มในวันเดียวกัน (หากเป็นการดื่มเครื่องดื่มทุกประเภทในวันเดียวกันให้ตอบทุกประเภทรวมกัน หากดื่มประเภทเดียวให้เลือกตอบเฉพาะประเภทนั้น)

	ชนิดของเครื่องคั้ม (Q 7306a- Q 7306d)	ให้ผู้สัมภาษณ์ถามผู้ถูกสัมภาษณ์ว่า มีเครื่องคั้มแอลกอฮอล์ชนิดใดบ้างที่เขาใช้ ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ให้ลงทุกชนิดที่เขาคั้ม โดยไม่ต้องถามนำ
	รหัสชนิดเครื่องคั้ม	ให้ผู้สัมภาษณ์นั้นลงเอง โดยดูจากคู่มือการสัมภาษณ์ประกอบ
	จำนวนที่คั้ม	จำนวนหรือปริมาณของเครื่องคั้มแอลกอฮอล์ที่ผู้ถูกสัมภาษณ์นั้นคั้ม โดยที่พนักงานสัมภาษณ์ต้องถามผู้ที่ถูกสัมภาษณ์อย่างละเอียด และต้องระบุให้ชัดเจน เช่น คั้มเบียร์สิงห์ ขวดเล็ก เบียร์ช้างขวดใหญ่ คั้มแม่โขง 2 แก้ว ฯลฯ
	ปริมาตร (มล.)	เป็นการคำนวณปริมาตรของการคั้ม โดยตัวของผู้สัมภาษณ์เอง ให้คำนวณเป็นมิลลิลิตร (ดูจากคู่มือการสัมภาษณ์ประกอบ)
Q 7307	ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา คุณคั้มเครื่องคั้มแอลกอฮอล์บ่อยเพียงไร	ให้ถามถึงระยะเวลาในการคั้มเครื่องคั้มผสมแอลกอฮอล์ของผู้ถูกสัมภาษณ์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาถึงความถี่ในการคั้มๆ เช่น คั้มทุกวันศุกร์ คำตอบก็จะเป็น “ข้อ 4” คั้มครั้งเดียว คำตอบจะเป็น “ข้อ 10”
Q 7308	ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ในวันที่คุณคั้มมากที่สุด คุณมักคั้มเครื่องคั้มประเภทใด ปริมาณเท่าไร	ให้ถามถึง ประเภทและปริมาณของเครื่องคั้มแอลกอฮอล์ที่ผู้ถูกสัมภาษณ์นั้นคั้มมากที่สุดในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา
	ชนิดของเครื่องคั้ม	ให้ผู้สัมภาษณ์ถามผู้ถูกสัมภาษณ์ว่า มีเครื่องคั้มแอลกอฮอล์ชนิดใดบ้างที่เขาใช้มากที่สุด ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ให้ลงทุกชนิดที่เขาคั้ม โดยไม่ต้องถามนำ
	รหัสชนิดเครื่องคั้ม	ให้ผู้สัมภาษณ์นั้นลงเอง โดยดูจากคู่มือการสัมภาษณ์ประกอบ
	จำนวนที่คั้ม	จำนวนหรือปริมาณของเครื่องคั้มแอลกอฮอล์ที่ผู้ถูกสัมภาษณ์นั้นคั้ม โดยที่พนักงานสัมภาษณ์ต้องถามผู้ที่ถูกสัมภาษณ์อย่างละเอียด และต้องระบุให้ชัดเจน เช่น คั้มเบียร์สิงห์ ขวดเล็ก เบียร์ช้างขวดใหญ่ คั้มแม่โขง 2 แก้ว ฯลฯ
	ปริมาตร (มล.)	เป็นการคำนวณปริมาตรของการคั้ม โดยตัวของผู้สัมภาษณ์เอง ให้คำนวณเป็นมิลลิลิตร (ดูจากคู่มือการสัมภาษณ์ประกอบ)
Q 7309	ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา คุณคั้มเครื่องคั้มแอลกอฮอล์ในปริมาณมากที่สุดบ่อยเพียงไร	ให้ถามถึงระยะเวลาในการคั้มเครื่องคั้มผสมแอลกอฮอล์ของผู้ถูกสัมภาษณ์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาถึงความถี่ในการคั้มเครื่องคั้มแอลกอฮอล์ ในปริมาณมากๆ
Q 7310	ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ในวันที่คุณคั้มปานกลาง คุณ	หมายถึง การถามถึง ประเภทและปริมาณของเครื่องคั้มแอลกอฮอล์ที่ผู้ถูกสัมภาษณ์นั้นคั้ม

	มักดื่มเครื่องดื่มประเภทใด ปริมาณเท่าไร	ในปริมาณปานกลาง กล่าวคือ ดื่มในปริมาณที่ไม่มาก/ไม่ น้อย ในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา
	ชนิดของเครื่องดื่ม	ให้ผู้สัมภาษณ์ถามผู้ถูกสัมภาษณ์ว่า มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิด ใดบ้างที่เขาดื่มปานกลาง คือ ดื่มในปริมาณที่ไม่มากหรือน้อย ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ให้ลงทุกชนิดที่เขาดื่ม
	รหัสชนิดเครื่องดื่ม	ให้ผู้สัมภาษณ์นั้นลงเอง โดยดูจากคู่มือการสัมภาษณ์ประกอบ
	จำนวนที่ดื่ม	จำนวนหรือปริมาณของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ นั้นดื่ม โดยที่พนักงานสัมภาษณ์ต้องถามผู้ที่ถูกสัมภาษณ์อย่าง ละเอียด และต้องระบุให้ชัดเจน เช่น ดื่มเบียร์สิงห์ ขวดเล็ก เบียร์ ช้างขวดใหญ่ ดื่มแม่โขง 2 แก้ว ฯลฯ
	ปริมาตร (มล.)	เป็นการคำนวณปริมาตรของการดื่ม โดยตัวของผู้สัมภาษณ์เอง ให้คำนวณเป็นมิลลิลิตร (ดูจากคู่มือการสัมภาษณ์ประกอบ)
Q 7311	ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา คุณดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปานกลางแบบนี้บ่อยเพียงไร	ให้ถามถึงระยะเวลาในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของผู้ ถูกสัมภาษณ์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาว่า ความถี่ในการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ตัวของเขาเองคิดว่าเขานั้นดื่มปานกลาง
Q 7312	ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ในวันที่คุณดื่มน้อยที่สุด คุณ มักดื่มเครื่องดื่มประเภทใด ปริมาณเท่าไร	ให้ถามถึง ประเภทและปริมาณของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผู้ถูก สัมภาษณ์นั้นดื่มน้อยในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา
	ชนิดของเครื่องดื่ม	ให้ผู้สัมภาษณ์ถามผู้ถูกสัมภาษณ์ว่า มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิด ใดบ้างที่เขาดื่มน้อย ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ให้ลงทุกชนิดที่ เขาดื่ม
	รหัสชนิดเครื่องดื่ม	ให้ผู้สัมภาษณ์นั้นลงเอง โดยดูจากคู่มือการสัมภาษณ์ประกอบ
	จำนวนที่ดื่ม	จำนวนหรือปริมาณของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ นั้นดื่ม โดยที่พนักงานสัมภาษณ์ต้องถามผู้ที่ถูกสัมภาษณ์อย่าง ละเอียด และต้องระบุให้ชัดเจน เช่น ดื่มเบียร์สิงห์ ขวดเล็ก เบียร์ ช้างขวดใหญ่ ดื่มแม่โขง 2 แก้ว ฯลฯ
	ปริมาตร (มล.)	เป็นการคำนวณปริมาตรของการดื่ม โดยตัวของผู้สัมภาษณ์เอง ให้คำนวณเป็นมิลลิลิตร (ดูจากคู่มือการสัมภาษณ์ประกอบ)
Q 7313	ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา คุณดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ เรียกว่าน้อยที่สุดบ่อยเพียงไร	ให้ถามถึงระยะเวลาในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของผู้ ถูกสัมภาษณ์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาว่า ความถี่ในการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ตัวของเขาเองคิดว่าดื่มน้อย
Q 7314 a, b	ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาคุณ เคยดื่มมากติดต่อกันครั้งเดียว เช่น เบียร์มากกว่า 6 กระป๋อง	จำนวนวันที่ผู้ถูกสัมภาษณ์มีพฤติกรรมการดื่ม เช่น เบียร์มากกว่า 6 กระป๋อง หรือ 3 ขวดใหญ่ หรือเหล้ามากกว่า 5 แก้ว หรือครั้ง

หรือ 3 ขวดใหญ่ หรือเหล้า มากกว่า 5 แก้วหรือครึ่งเบน หรือไวน์มากกว่า 5 แก้วหรือ ครึ่งขวด ต่อครั้ง ประมาณ.... วัน	เบน หรือไวน์มากกว่า 5 แก้ว หรือ ครึ่งขวด ต่อครั้ง ในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา คัดมาติดต่อกันเฉพาะช่วง ปีใหม่ คำตอบจะ เป็น “ข้อ 9” คือ 2-3 วัน ใน 12 เดือนที่ผ่านมา คัดมาติดต่อกัน คำตอบจะเป็น “ข้อ 6” เป็นต้น

หมวด Q 7400 การใช้ยาและอาหารเสริม

จากข้อมูลการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยของประเทศไทยโดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 3 ของ
ประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป พบว่าในประชากรทั้งชาย และหญิงในทุกกลุ่มอายุ ยาที่ใช้ประจำมากที่สุด
คือ ยาแก้ปวด รองลงมาคือยารักษาโรคซึ่งความชุกของการใช้ยานี้เพิ่มตามอายุของประชากร ในการสำรวจครั้งที่
4 นี้ต้องการทราบในรายละเอียดของยาที่ใช้มากในคนได้ คือ ยาแก้ปวด ยาคลายเครียด หรือยานอนหลับ ยา
ลูกกลอน ยาลดน้ำหนัก/ยาลดความอ้วน และผลิตภัณฑ์เสริมอาหารต่างๆ เช่น สารสกัดจากสมุนไพร นมผง
 ฯลฯ ว่ามีการใช้มากน้อยเท่าใดในประเทศไทย ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใดบ้าง และแหล่งที่มาของยาเหล่านั้น

คำถาม	คำอธิบาย
ยาแก้ปวด Q 7401 ในเวลา 1 เดือนที่ผ่านมาท่านใช้ ยาแก้ปวดบ่อยเพียงใด	ให้ระบุความถี่ของการใช้ยาแก้ปวด
Q 7402 ใน 1 เดือนที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ ท่านใช้ยาแก้ปวดเพราะเหตุใด	คำถามนี้จะเจาะจงเฉพาะเวลาอันสั้น คือ 1 เดือนที่ผ่านมา ถ้ามีการใช้ยาแก้ปวด ส่วนใหญ่ ของทุกครั้งที่ใช้ยาแก้ ปวดใช้เพราะเหตุใด ดังนั้นจึงควรเป็นคำตอบเดียว คือ ใช้เพราะปวดข้อ ปวดหัว หรือเพราะเหตุอื่นๆ ซึ่งให้ ผู้ตอบสัมภาษณ์ระบุสาเหตุนั้นด้วย
Q 7403a ครั้งสุดท้ายที่ท่านได้รับยาแก้ ปวด ท่านได้รับยาจากที่ใด Q 7403b ถ้าได้รับจากร้านขายยาให้ระบุ ว่าได้รับโดยวิธีใด	- คำถามข้อนี้ให้ระบุสถานที่ที่ได้รับยาแก้ปวด ในครั้ง สุดท้าย จึงตอบได้เพียงคำตอบเดียว - ถ้าได้รับจากร้านขายยา ให้ตอบในข้อ Q 7403b ด้วย ว่า ได้โดยวิธีใด เช่น นำใบสั่งแพทย์ไปซื้อยา หรือไป ปรึกษาเภสัชกรที่ร้านยาแล้วเภสัชกรแนะนำยาแก้ปวด หรือผู้ขายยา (ซึ่งมิใช่เภสัชกร) เป็นผู้แนะนำ
ยาคลายเครียดหรือยานอนหลับ Q 7404 ใน 6 เดือนที่ผ่านมา ท่านได้กิน ยาคลายเครียดหรือยานอนหลับบ้าง หรือไม่	- คำถามจะเน้นการได้รับยาคลายเครียดหรือยานอน หลับบ้างหรือไม่ในเวลา 6 เดือนที่ผ่านมา และถ้าได้รับ กินยานั้นบ่อยเพียงใด โดยแบ่งคำตอบเป็น 3 ลักษณะ

คำถาม	คำอธิบาย
Q 7405 ในเวลา 6 เดือนที่ผ่านมา ท่านกินยาคลายเครียดหรือยานอนหลับบ่อยเพียงใด	คือ - นานๆ ครั้งเมื่อมีอาการเครียดหรือนอนไม่หลับ หมายถึงแม้ว่าจะมีอาการเครียดก็ไม่ได้กินยาทุกครั้ง - ใช้เป็นประจำเมื่อมีอาการ หมายถึง ทุกครั้งที่มีอาการเครียด หรือนอนไม่หลับจะกินยาทุกครั้ง
Q 7406a ท่านได้รับยาคลายเครียดหรือยานอนหลับมาจากที่ใด Q 7406b ถ้าได้จากร้านขายยาให้ระบุว่าได้โดยวิธีใด	เช่นเดียวกับเรื่องยาแก้ปวด
ยาลูกกลอน Q 7407 ใน 30 วันที่ผ่านมาท่านใช้ยา ลูกกลอนบ้างหรือไม่ Q 7408 ในเวลา 6 เดือนที่ผ่านมาท่านกินยา ลูกกลอนบ่อยเพียงใด Q 7409 ท่านใช้ยา ลูกกลอนสำหรับรักษาโรคอะไร Q 7410 ท่านได้รับยา ลูกกลอนมาจากที่ใด	- คำถามเน้นการใช้ยาหรือกินยา ลูกกลอน ในเวลา 6 เดือนที่ผ่านมาเท่านั้น - ให้อ่านความหมายของยา ลูกกลอนที่เขียนไว้ในแบบสอบถามด้วย ยา ลูกกลอนในคำถามนี้ คือยาที่เป็นเม็ดกลมๆ เล็กๆ โดยมากมีสีดำหรือน้ำตาลเข้ม เป็นยาแผนโบราณ ซึ่งไม่จำเป็นต้องได้รับการขึ้นทะเบียนยาแผนโบราณจาก อ.ย. - ให้ถามว่ากินยา ลูกกลอนบ่อยเพียงใด (ความหมายเช่นเดียวกับยาคลายเครียด) - ต้องการทราบว่าใช้ยา ลูกกลอนเพื่อรักษาโรคอะไร (ตอบได้หลายข้อรวมทั้งถ้ารักษาโรคนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อ 1-4 ให้ตอบข้อ 5 ด้วย) - ให้ระบุทุกแหล่งที่เคยได้รับยา ลูกกลอน
อาหารเสริม (ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร) Q 7411 ใน 30 วันที่ผ่านมาท่านได้กินอาหารเสริมบ้างหรือไม่ Q 7412 ท่านกินอาหารเสริมเพื่ออะไร Q 7413 ท่านได้รับอาหารเสริมมาจากที่ใด	- อ่านคำอธิบายอาหารเสริมจากแบบสอบถามให้เข้าใจก่อนถาม เวลาถามควรยกตัวอย่างอาหารเสริมด้วย - วัตถุประสงค์ของการถามเกี่ยวกับอาหารเสริม คือ ต้องการทราบว่า ได้กินอาหารเสริมชนิดใดชนิดหนึ่งหรือไม่ใน 30 วันที่ผ่านมา เหตุผลในการกินอาหารเสริม และแหล่งที่ได้รับอาหารเสริมซึ่งในทั้ง 2 ข้อนี้สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ
ยาน้ำหนัก เช่น ยาลดความอ้วน	- ยาที่ต้องการศึกษาในกลุ่มนี้คือยาที่กินแล้วทำให้

คำถาม	คำตอบ
ยาระบาย Q 7414 ใน 30 วันที่ผ่านมา ท่านได้ใช้ยาเพื่อลดน้ำหนักหรือยาลดความอ้วนหรือไม่ Q 7415 ท่านได้รับยาลดน้ำหนัก หรือยาลดความอ้วนมาจากแหล่งใด	น้ำหนักลดลง ที่ชัดเจนคือยาลดน้ำหนัก และยาระบาย คือกินแล้วทำให้ถ่ายอุจจาระมากกว่าปกติทำให้น้ำหนักลดได้ให้ถามการได้รับยาเหล่านี้ ภายใน 30 วันที่ผ่านมา - คำถามในข้อต่อไปเกี่ยวกับแหล่งที่มาของยาที่ใช้ลดน้ำหนัก ที่ได้มาภายใน 30 วันที่ผ่านมา ซึ่งอาจจะตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

หมวดที่ Q 7500 การกินอาหาร

ประเด็นสุขภาพ พฤติกรรมการบริโภค แบบแผนการบริโภค และภาวะโภชนาการเป็นปัจจัยเบื้องต้นของสุขภาพ และสามารถปรับเปลี่ยนเพื่อนำไปสู่การดำรงรักษาสุขภาพดี และลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคได้

1. ขนาดปัญหาภาระโรค

จากการศึกษาขนาดของภาระโรคที่เกิดจากปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญในประเทศกำลังพัฒนาในปี ค.ศ. 2000¹ พบว่าโรคที่เกี่ยวข้องกับโภชนาการที่ทำให้เกิดการสูญเสียปีสุขภาวะ (Disability-adjusted life years – DALYs) สูงได้แก่ โรคหลอดเลือดสมอง คิดเป็น 4.7% DALYs และ โรคหลอดเลือดหัวใจ 3.2% DALYs โดยปัจจัยเสี่ยงที่สัมพันธ์กับทั้งสองโรคนี้ คือ ความดันโลหิตสูง เท่ากับ 5% DALYs ภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วน 2.7% DALYs ระดับคอเลสเตอรอลในเลือดสูง 2.1% DALYs และการบริโภคผักและผลไม้ไม่เพียงพอ เท่ากับ 1.9% DALYs

สำหรับประเทศไทย จากการศึกษานี้ขนาดของภาระโรคที่เกิดจากปัจจัยเสี่ยงในปี พ.ศ. 2542² พบว่าทั้งเพศชายและหญิง แสดงการสูญเสียปีสุขภาวะสูงในโรคหลอดเลือดสมอง เท่ากับ 5% DALYs และ 6% DALYs ในเพศหญิง เบาหวาน เท่ากับ 3% DALYs ในเพศชาย และ 6% DALYs ในเพศหญิง โรคหลอดเลือดหัวใจ เท่ากับ 3% DALYs ในเพศชายและเพศหญิง และโลหิตจาง เท่ากับ 3% DALYs ในเพศหญิง โดยมีความสัมพันธ์กับปัจจัยเสี่ยงทางด้านอาหารและโภชนาการ เช่นเดียวกับที่พบในประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ¹

¹ World Health Organization. The world health report 2002:Reducing risks, promoting healthy life. Geneva : World Health Organization, 2002.

² คณะทำงานภาระโรคและการบาดเจ็บที่เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพและปัจจัยเสี่ยง กระทรวงสาธารณสุข. ภาระโรคและปัจจัยเสี่ยงของประชาชนไทย พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ Bask Digital Co., Ltd., 2547.

การสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 3³ พ.ศ. 2546-2547 ในกลุ่มประชากรกลุ่มศึกษาจำนวน 39,290 คน อายุ ≥ 15 ปี พบว่าประชากรไทย ร้อยละ 22.5 ในเพศชาย และ 34.4 ในเพศหญิง มีภาวะน้ำหนักเกินและอ้วน ร้อยละ 15.4 ในเพศชาย และ 10.6 ในเพศหญิง มีความผิดปกติของน้ำตาลในเลือด และร้อยละ 23.3 ในเพศชายและ 20.9 ในเพศหญิง ป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูง เป็นต้น

ปัญหาสุขภาพดังกล่าว เกี่ยวข้องโดยตรงกับปัจจัยด้านอาหารและพฤติกรรมการบริโภคที่ไม่เหมาะสม เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเหล่านี้สามารถเป็นตัวบ่งชี้ถึงภาวะสุขภาพของประชาชนไทยในอนาคตซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย และมาตรการในการส่งเสริมสุขภาพควบคุม และ กำกับโรคต่อไป

2. ช่องว่างทางความรู้ (Knowledge Gap)

จากที่ได้กล่าวข้างต้นสาเหตุส่วนใหญ่ของปัญหาสุขภาพมาจากอาหารและพฤติกรรมการบริโภค ซึ่งจัดเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สามารถป้องกันหรือปรับเปลี่ยนได้ (Preventable or modifiable risk factor) องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, WHO) ได้แนะนำว่าการบริโภคอาหารที่เหมาะสมมีบทบาทที่สำคัญในระดับของการป้องกันโรคเรื้อรังในทุกกลุ่มอายุ⁴ เช่น ในระดับปฐมภูมิ การเพิ่มใยอาหารและการลดไขมันจากสัตว์ทำให้อุบัติการณ์ของมะเร็งลำไส้ใหญ่ลดลงในระดับทุติยภูมิ การคัดกรองผู้เสี่ยงต่อโรคหัวใจขาดเลือด โดยใช้ระดับคอเลสเตอรอลในเลือด ร่วมกับการติดตามดูแลที่เหมาะสม เช่น การลดไขมันจากสัตว์ หรือการเพิ่มการบริโภคผักและผลไม้ ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดอาการของโรค และในระดับตติยภูมิ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรักษาโรคและลดภาระแทรกซ้อนหลังเกิดโรคแล้ว เช่น การลดความเสี่ยงต่อการเกิดอาการของโรคหัวใจผิดปกติในอนาคต โดยการบริโภคปลาทุกสัปดาห์ และเพิ่มอาหารที่เป็นแหล่งของสารต้านอนุมูลอิสระโดยเฉพาะผักและผลไม้ เป็นต้น

จากการสำรวจข้อมูลที่ผ่านมา ประเทศไทยได้มีการสำรวจภาวะอาหารและโภชนาการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2503 2518 2529 2538⁵ และ 2546⁶ และการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทยโดยการ

³ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข. การสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 3 พ.ศ. 2546-2547. กรุงเทพฯ:สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2549.

⁴ World Health Organization, Tufts University School of Nutrition and Policy. Keep fit for life: Meeting the nutritional needs of older persons. Geneva: World Health Organization, 2002.

⁵ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. รายงานการสำรวจภาวะอาหารและโภชนาการของประเทศไทย ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2538. กรุงเทพฯ:กระทรวงสาธารณสุข

⁶ กองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. รายงานการสำรวจภาวะอาหารและโภชนาการของประเทศไทย ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2549.

ตรวจร่างกายครั้งที่ 3³ พ.ศ. 2546-2547 ซึ่งได้เริ่มมีการสำรวจข้อมูลด้านอาหารและโภชนาการ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลดังกล่าวยังขาดการเชื่อมโยงเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาหารบริโภคและภาวะโภชนาการกับการเกิดโรคเรื้อรังดังที่กล่าวมาแล้ว

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการวางแผนการเก็บข้อมูลอย่างรัดกุมในการสำรวจครั้งต่อไป เพื่อให้สามารถทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสี่ยงด้านพฤติกรรมบริโภค แบบแผนการบริโภค และภาวะโภชนาการ กับภาวะสุขภาพและการเกิดโรคเรื้อรังได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้เมื่อนำข้อมูลจากการสำรวจไปเปรียบเทียบกับข้อมูลที่มีอยู่แล้วในอดีต จะทำให้ทราบถึงแนวโน้มสถานการณ์การบริโภคอาหารและภาวะโภชนาการจริง ซึ่งสามารถบ่งชี้ถึงสถานการณ์ปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับอาหารบริโภค และแนวทางในการกำหนดมาตรการที่จำเป็นในอนาคต

3. นโยบายด้านสุขภาพ

ข้อมูลด้านอาหารและโภชนาการดังกล่าว จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้บริหาร ในการกำหนดนโยบายในการสร้างเสริมภาวะสุขภาพของประชากรไทย และออกมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและกำกับดูแลภาวะสุขภาพของประชากรไทยในระยะยาว รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรในการดูแลภาวะสุขภาพของประชาชน

4. การป้องกัน

ผลการสำรวจสามารถนำมาใช้ในการควบคุม และกำกับดูแลภาวะสุขภาพของประชากรไทยที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงรวมถึงการพัฒนาโครงการคัดกรอง และโครงการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อลดความเสี่ยงต่อโรคเรื้อรัง และ/หรือ อาจมีประโยชน์ต่อผู้ผลิตภัณฑ์อาหารในการผลิตภัณฑ์อาหารที่ดีต่อสุขภาพ

5. การสร้างเสริมสุขภาพ

ฐานข้อมูลดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาแนวทางปฏิบัติด้านอาหารและโภชนาการ (Dietary guidelines) สำหรับประชากรไทยในทุกกลุ่มอายุ และเอื้อประโยชน์ในการพัฒนาวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการแนะนำปริมาณอาหารที่ควรบริโภคในแต่ละวัน ทั้งยังสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาโครงการสร้างเสริมสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

6. การดูแลรักษา

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจนี้มีส่วนช่วยในระบุกลุ่มเป้าหมายที่มีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนหรือเสี่ยงต่อการเกิดโรคระดับรุนแรง ซึ่งจะช่วยในการกำหนดมาตรการในการติดตามกำกับผู้ป่วย เพื่อลดภาวะแทรกซ้อนอื่นๆ หรือชะลอความรุนแรงของโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. การประเมินผลโครงการ

ข้อมูลการสำรวจอาจมีส่วนช่วยในการประเมินโครงการด้านอาหารและโภชนาการ เช่น การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การบริโภคผลไม้และผักเป็นต้น โดยพิจารณาจากแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นไปในทิศทางใด

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการสำรวจการบริโภคอาหารและโภชนาการ ในการสำรวจสถานะสุขภาพคนไทยครั้งที่ 4 แบ่งได้เป็น 4 กลุ่มหลัก ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหาร 2) แบบสัมภาษณ์ความถี่ในการบริโภคอาหาร 3) แบบสัมภาษณ์ความถี่ถึงปริมาณในการบริโภคผลไม้และผัก และ 4) แบบประเมินอาหารบริโภคพบทวนความจำย้อนหลัง 1 วัน

แบบสัมภาษณ์ในกลุ่มที่ 1 แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหาร ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ 3 ชุดย่อย ซึ่งแต่ละชุดจะใช้ในการสัมภาษณ์ประชากรไทยในกลุ่มอายุแตกต่างกันดังนี้

(1) แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหารชุดที่ 1 ใช้ในการสัมภาษณ์มารดาหรือผู้เลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอายุระหว่าง 1-1 ปี 11 เดือน (Q3101 – Q3117c)

- **วัตถุประสงค์หลัก** เพื่อศึกษาการปฏิบัติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การให้น้ำ การให้อาหารอื่นๆ และการให้นมขวด โดยเฉพาะในช่วงขวบปีแรก และพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กของมารดา/ผู้เลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 1-1 ปี 11 เดือน
- **คำถาม** เกี่ยวข้องกับการให้เด็กดูดหัวนม/นมแม่/นมผงหลังคลอด (คำถามที่ Q3101); การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (คำถามที่ Q3102-Q3104); การเริ่มกินน้ำ (Q3105); การเริ่มกินอาหารอื่นๆ (Q3106); การกินนมชนิดอื่นๆ (คำถามที่ Q3107-Q3110); ปัญหาการบริโภคและพฤติกรรมการเลี้ยงดู (คำถามที่ Q3111-Q3113); วิธีการที่ใช้ในการปรุงประกอบอาหารที่เด็กชอบ/กินบ่อย (Q3114-Q3115); พฤติกรรมในการเลือก (ซื้อ) อาหารรวมถึงแหล่งที่มาของอาหาร ในวันทำงาน (คำถามที่ Q3116a – Q3116b); และพฤติกรรมในการบริโภคอาหารที่ไม่ได้ปรุงประกอบเอง ในวันหยุด รวมถึงแหล่งที่มาของอาหารดังกล่าว (คำถามที่ Q3117a – Q3117c)

ข้อมูลที่ได้จากคำถามเหล่านี้จะทำให้ทราบถึงการปฏิบัติด้านการเลี้ยงดูทารกในช่วงขวบปีแรก ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด การดูแลด้านอาหารที่ไม่เหมาะสมจะมีผลต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็ก และนิสัยการบริโภคในอนาคต รวมถึงก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพด้วย นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่มีส่วนช่วยในการระบุกลุ่มที่เสี่ยงต่อการพัฒนาปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับอาหารและโภชนาการ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการส่งเสริมสุขภาพเพื่อลดความเสี่ยงต่อโรคเรื้อรัง และเป็นแนวทางในการให้โภชนศึกษา

● **คำนิยามศัพท์**

- **หัวนม** หมายถึง นมที่ผลิตที่หลังใน 2-3 วันแรกหลังคลอด
- **อายุ** หมายถึง อายุเต็มเดือนบริบูรณ์นับจากวันแรกเกิดถึงวันสำรวจ
- **การเริ่มให้อาหาร** หมายถึง การเริ่มอาหารใหม่ให้เด็กรับประทานอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 เดือน
- **นมผงดัดแปลงสูตรทารกแรกเกิดถึง 1 ปี** (Infant formula หรือ modified milk for infant) หมายถึง นมผงดัดแปลงที่มีจุดมุ่งหมายใช้เลี้ยงทารกตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 12 เดือน แทนหรือทดแทนนมแม่
- **นมผงสูตรทารกอายุ 6 เดือน ถึง 3 ปี** (นมผงสูตรต่อเนื่อง หรือ Follow-on formula) หมายถึง นมผงที่ดัดแปลงโปรตีนให้มีปริมาณสูงขึ้นตามความต้องการของเด็ก นมชนิดนี้เหมาะสำหรับทารกอายุตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไปจนถึง 3 ปี
- **นมผงครบสูตร** (Powdered whole milk) หมายถึง นมสดที่ทำให้น้ำระเหยออกจนเป็นผงและมีความชื้นไม่เกินร้อยละ 5 เหมาะสำหรับใช้เลี้ยงเด็กอายุ 1 ปีขึ้นไป
- **อาหารมื้อหลัก** หมายถึง อาหารมื้อเช้า หรือกลางวัน หรือเย็น
- **ส่วนใหญ่** หมายถึง เกินกว่าร้อยละ 50
- **อาหารปรุงสุกสำเร็จ** หมายถึง อาหารที่ปรุงไว้แล้ว พร้อมจำหน่าย
- **อาหารตามสั่ง** หมายถึง อาหารที่ปรุงตามที่ผู้บริโภคต้องการ

(2) แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหารชุดที่ 2 ใช้ในการสัมภาษณ์มารดาหรือผู้เลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนอายุระหว่าง 2-5 ปี 11 เดือน (Q3118 – Q3124c)

- **วัตถุประสงค์หลัก** เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กอายุ 2-5 ปี 11 เดือน ด้านอาหารของมารดาหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก
- **คำถาม** เกี่ยวข้องกับปัญหาในการรับประทานอาหาร (คำถามที่ Q3118-Q3119); พฤติกรรมการเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับภาวะโภชนาการ (คำถามที่ Q3119-Q3120); วิธีการที่ใช้ในการปรุงประกอบอาหารที่เด็กชอบ (Q3121-Q3122); พฤติกรรมในการเลือก (ซื้อ) อาหารรวมถึงแหล่งที่มาของอาหาร ในวันทำงาน (คำถามที่ Q3123a-Q3123b); พฤติกรรมในการบริโภคอาหารที่ไม่ได้ปรุงประกอบเอง ในวันหยุด รวมถึงแหล่งที่มาของอาหาร (คำถามที่ Q3124a – Q3124c)

ข้อมูล ที่ได้จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่มีส่วนช่วยในการระบุกลุ่มที่เสี่ยงต่อการพัฒนาปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับอาหารและโภชนาการ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อลดความเสี่ยงต่อโรคเรื้อรัง และเป็นแนวทางในการให้โภชนศึกษา

- **ค่านิยมศัพท์**

- อาหารมื้อหลัก หมายถึง อาหารมื้อเช้า หรือกลางวัน หรือเย็น
- ส่วนใหญ่ หมายถึง เกินกว่าร้อยละ 50
- อาหารปรุงสุกสำเร็จ หมายถึง อาหารที่ปรุงไว้แล้ว พร้อมจำหน่าย
- อาหารตามสั่ง หมายถึง อาหารที่ปรุงตามที่ผู้บริโภคต้องการ

(3) แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหารชุดที่ 3 ใช้ในการสัมภาษณ์ประชากรที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป (กรณีเด็กเล็กที่ไม่สามารถให้สัมภาษณ์ได้ ให้ทำการสัมภาษณ์มารดา/ผู้เลี้ยงดูเด็ก)

แบบสัมภาษณ์เด็ก 6 – 14 ปี 11 เดือน คำถามข้อ Q3101 – Q3106c

แบบสัมภาษณ์วัยแรงงาน และวัยสูงอายุ คำถามข้อ (Q7501-Q7504c)

- **วัตถุประสงค์หลัก** เพื่อทราบถึงพฤติกรรมในการบริโภคที่ปฏิบัติจริงจนเป็นนิสัยของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป
- **คำถาม** เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการบริโภคอาหาร (คำถามที่ 1a-2); พฤติกรรมในการเลือก (ซื้อ) อาหารรวมถึงแหล่งที่มาของอาหาร ในวันทำงาน (คำถามที่ 3a-3b); พฤติกรรมในการบริโภคอาหารที่ไม่ได้ปรุงประกอบเอง ในวันหยุด รวมถึงแหล่งที่มาของอาหาร (คำถามที่ 4a-4c)

ข้อมูล ที่ได้จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่มีส่วนช่วยในการระบุกลุ่มที่เสี่ยงต่อการพัฒนาปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับอาหารและโภชนาการ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการส่งเสริมสุขภาพเพื่อลดความเสี่ยงต่อโรคเรื้อรัง นอกจากนี้ข้อมูลบางส่วนอาจมีส่วนช่วยในการประเมินโครงการด้านอาหารและโภชนาการ

แบบสัมภาษณ์ในกลุ่มที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความถี่ในการบริโภคอาหาร ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ 2 ชุดย่อย ซึ่งแต่ละชุดจะใช้ในการสัมภาษณ์ประชากรไทยในกลุ่มอายุแตกต่างกันดังนี้

(1) แบบสัมภาษณ์ความถี่ในการบริโภคอาหารชุดที่ 1 ใช้ในการสัมภาษณ์ประชากรไทยอายุ 2 ปี-14 ปี 11 เดือน (Q3125 – Q3126c)

- **วัตถุประสงค์หลัก** เพื่อ
 - ศึกษาถึงแบบแผนการบริโภคอาหาร (Food consumption patterns) ของเด็กอายุ 2-14 ปี 11 เดือน
 - จัดแบ่งแบบแผนการบริโภคอาหารเป็นกลุ่มที่มีการบริโภคอาหารที่ดี (Healthy eating diet) และกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรคเรื้อรัง
 - ระบุความสัมพันธ์ระหว่างแบบแผนการบริโภคอาหารแบบต่างๆ กับการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรัง

- **คำถาม** เกี่ยวข้องกับความถี่ในการบริโภค

- อาหารในกลุ่มอาหารหลัก ได้แก่ กลุ่มเนื้อสัตว์ต่างๆ นม ไข่ และถั่ว (คำถาม 1-15, 24, 32) และกลุ่มธัญพืช และแป้ง (คำถามที่ 16-24)
- อาหารกลุ่มเสี่ยง เช่น อาหารที่มีไขมันสูง (คำถามที่ 1-2, 5-6) อาหารที่มีไขมันและโซเดียมสูง (คำถามที่ 8-9, 18-19, 32-33) อาหารที่มีโซเดียมสูง (คำถามที่ 31) อาหารที่มีคอเลสเตอรอลสูง (คำถามที่ 6-7, 10, 27) อาหารที่มีคอเลสเตอรอลสูงและไขมันสูง (คำถามที่ 6, 24) อาหารที่มีน้ำตาลสูง (คำถามที่ 25-26, 34-35, 37-38) อาหารที่มีไขมันสูง และน้ำตาลสูง (คำถามที่ 29-30, 15, 30) หน่อไม้ประเภทต่างๆ (คำถามที่ 39)

(2) แบบสัมภาษณ์ความถี่ในการบริโภคอาหารชุดที่ 2 ใช้ในการสัมภาษณ์ประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป (แบบสัมภาษณ์วัยแรงงาน และวัยสูงอายุ คำถามข้อ Q7505-Q7548)

- **วัตถุประสงค์หลัก** เพื่อ

- ศึกษาความถี่ในการบริโภคอาหารในกลุ่มอาหารหลัก การบริโภคอาหารที่จัดในกลุ่มเสี่ยงต่อ และกลุ่มป้องกันการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังของประชากรไทย
- ประเมินแนวโน้มในการบริโภคอาหารในกลุ่มอาหารหลัก การบริโภคอาหารที่จัดในกลุ่มเสี่ยงต่อ และกลุ่มป้องกันการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังของประชากรไทย
- ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการบริโภคอาหารในกลุ่มอาหารหลัก กลุ่มเสี่ยงต่อและกลุ่มป้องกันการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังกับสุขภาพ
- ระบุกลุ่มเสี่ยงที่จะพัฒนาการเกิดโรคที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหารกลุ่มเสี่ยง

- **คำถาม** เกี่ยวข้องกับความถี่ในการบริโภค

- อาหารในกลุ่มอาหารหลัก ได้แก่ กลุ่มเนื้อสัตว์ต่างๆ นม ไข่ และถั่ว (Q7505-13, Q7533-37) และกลุ่มธัญพืช และแป้ง (Q7514-20)
- อาหารกลุ่มเสี่ยง เช่น อาหารที่มีไขมันสูง (Q7506, Q7521-23) อาหารที่มีไขมันและโซเดียมสูง (Q7507) อาหารที่มีคอเลสเตอรอลสูง (คำถามที่ Q7510, Q7512) อาหารที่มีโซเดียมสูง (Q7508, Q7524-25, Q7530) อาหารที่มีน้ำตาลสูง (Q7526, Q7528-29, Q7531-32, Q7538-35, Q7545) อาหารที่มีคอเลสเตอรอลและแป้ง/น้ำตาลสูง (Q7543-44) อาหารที่มีไขมันและแป้ง/น้ำตาลสูง (Q7546) อาหารที่มีไขมัน โซเดียม และแป้งสูง (Q7547) อาหารที่มีส่วนประกอบของคาเฟอีน (Q7540-42) และหน่อไม้ประเภทต่างๆ (Q7548)
- อาหารกลุ่มป้องกัน ได้แก่ อาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง (วิตามิน/เกลือแร่/เส้นใยอาหารสูง) (Q7515, Q7520, Q7527) และอาหารที่มีไขมันต่ำ (Q7505, Q7509, Q7536)

วิธีการถาม ให้ถามประเภทอาหารเรียงไปตามลำดับตั้งแต่ข้อ 1 เป็นต้นไป โดยมีขั้นตอนการถามคำถาม 2 ขั้นตอนดังนี้

(1) ให้ผู้สัมภาษณ์ถาม ดังนี้ “ในอาหารแต่ละประเภทท่าน (ผู้ถูกสัมภาษณ์) กินหรือไม่

(2) ผู้สัมภาษณ์พิจารณาเฉพาะประเภทอาหารที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ระบุว่ากิน และถามคำถามดังนี้ “ท่าน (ผู้ถูกสัมภาษณ์) กินอาหารดังต่อไปนี้บ่อยเพียงใด”

ในขณะที่ถามความถี่ในการกินอาหาร ให้ใช้แผนภาพ 2 ความถี่ของการกินอาหารประเภทต่างๆ ประกอบในการจดบันทึก โดยระดับความถี่ในการกินอาหาร แบ่งได้ 7 ระดับดังนี้ ไม่กินเลย, น้อยกว่า 1 ครั้งต่อเดือน, 1-3 ครั้งต่อเดือน, 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์, 4-6 ครั้งต่อสัปดาห์, 1 ครั้งต่อวัน, หรือ มากกว่า 1 ครั้งต่อวัน

แบบสัมภาษณ์ในกลุ่มที่ 3 แบบสัมภาษณ์ความถี่ถึงปริมาณในการบริโภคผลไม้และผัก ใช้ในการสัมภาษณ์ประชากรไทยอายุ 2 ปีขึ้นไป

แบบสัมภาษณ์ เด็ก 2 ปี-5 ปี 11 เดือน คำถามข้อ Q3125-Q3126

แบบสัมภาษณ์ เด็ก 6 ปี- 14 ปี 11 เดือนคำถามข้อ Q3107-Q3108

แบบสัมภาษณ์ วัยแรงงาน และวัยสูงอายุ คำถามข้อ Q7549 – Q7550

วัตถุประสงค์หลัก เพื่อ

- (1) ประเมินความเพียงพอของการบริโภคผลไม้และผักของประชากรไทย
- (2) ตรวจสอบแนวโน้มในการบริโภคผลไม้และผักของประชากรไทย
- (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคผลไม้และผักกับสุขภาพ
- (4) ระบุกลุ่มเสี่ยงที่จะพัฒนาการเกิดโรคที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคผลไม้และผัก

คำถาม จะมุ่งเน้นพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลไม้และผักที่เกิดขึ้นเป็นประจำ โดยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์คิดถึง การกินผลไม้และผักโดยทั่วๆ ไปในช่วง 1 สัปดาห์ ผู้ถูกสัมภาษณ์กินผลไม้และผัก ในความถี่ และปริมาณเท่าไร เมื่อเปรียบเทียบกับส่วนมาตรฐาน

ในการประมาณส่วนมาตรฐานในการกินผลไม้และผัก ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ดู แผนภาพที่ 1 ขนาดส่วนบริโภคของผักและผลไม้ สมุดภาพตัวอย่างผลไม้และผักขนาดเท่าของจริง และอุปกรณ์การประมาณขนาดอาหารบริโภค ได้แก่ ทัพพีตักข้าว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่สุด

โดยผลไม้ 1 ส่วนมาตรฐาน เท่ากับ

- มะละกอ แตงโม สับปะรด หรือแก้วมังกร 6-8 คำ
- ทุเรียน 1 เม็ดกลาง

- กล้วยน้ำว้า 1 ผลเล็ก หรือกล้วยหอม 1/2 ผลกลาง หรือส้มเขียวหวาน 1 ผลใหญ่ หรือ 2 ผลกลาง หรือแอปเปิ้ล 1 ผลเล็ก
- ฝรั่ง 1/2 ผลกลาง หรือมะม่วงดิบ 1/2 ผลใหญ่ หรือมะม่วงสุก 1/2 ผลกลาง
- มังคุด เงาะ 4 ผลใหญ่
- ลำไย 10 ผล
- องุ่นเขียว 15 ผล
- ส้มโอ 2 กลีบกลาง

หมายเหตุ: ทั้งนี้ไม่นับรวมผลไม้แปรรูป เช่น ผลไม้กระป๋อง แห้ง กวน เชื่อม ฉาบ

โดยผัก 1 หน่วยมาตรฐานธงโภชนาการ เท่ากับ

- ผักใบปรุงสุกแล้ว 1 ท็อป
- ผักใช้ผล/หัว/ราก (สุก/ดิบ) เช่น มะเขือเทศ แครอท ฟักทอง ข้าวโพด กระหล่ำดอก ถั่วฝักยาว หอมหัวใหญ่ 1 ท็อป
- ผักใบเขียวสดไม่ผ่านการปรุงสุก 2 ท็อป

หมายเหตุ: การบันทึกข้อมูล ให้ผู้สัมภาษณ์บันทึกส่วนมาตรฐานเป็นจำนวนเต็มพร้อมทศนิยม 1 ตำแหน่ง (เช่น 0.5, 1.0, 1.5, 2.0, 2.5, 3.0 เป็นต้น)

ในการถามคำถามเกี่ยวกับการกินผลไม้และผัก (คำถามข้อที่ 1-2) ให้ถามตามลำดับ จากข้อ

a → b → c ยกตัวอย่าง คำถาม 1a ถึง 1c ดังนี้

ผู้สัมภาษณ์: คำถามต่อไปนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับการกินผลไม้และผักที่ท่านกินเป็นประจำ ขอให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้อย่างถี่ถ้วนถึง ความถี่ ในการกินผลไม้และผักโดยทั่วไปใน 1 สัปดาห์ และ ปริมาณผลไม้หรือผัก ที่ท่านกินในแต่ละมื้อ ว่ามีปริมาณและขนาดเท่าไร (เช่น ส้มเขียวหวาน 1 ผลกลาง เป็นต้น) หรือเมื่อนำมาเปรียบเทียบว่า ถ้าใส่ในทัพพีตักข้าว ท่านกินในปริมาณเฉลี่ยกี่ทัพพี"

ผู้สัมภาษณ์แสดงแผ่นภาพที่ 1 ขนาดส่วนบริโภคของผลไม้และผัก สมุดภาพตัวอย่างผลไม้และผัก ขนาดเท่าของจริง และอุปกรณ์การประมาณขนาดอาหารบริโภค ได้แก่ ทัพพีตักข้าว ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ดู

ผู้สัมภาษณ์: ท่านกินผลไม้สด กี่วันต่อสัปดาห์คะ/ครับ

ผู้ถูกสัมภาษณ์: 4 วันต่อสัปดาห์คะ/ครับ

ผู้สัมภาษณ์: ในแต่ละวัน ท่านกินผลไม้สด ทุกมื้อหรือไม่

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ไม่คะ/ครับ

ผู้สัมภาษณ์: กินวันละกี่ครั้งคะ/ครับ

ผู้ถูกสัมภาษณ์: 2 ครั้งคะ/ครับ

ผู้สัมภาษณ์: ปริมาณโดยเฉลี่ยในการกินแต่ละครั้งเท่าไรคะ/ครับ

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ประมาณฝรั่ง 1 ผลกลาง ค่ะ/ครับ

ผู้สัมภาษณ์ทำการประเมินส่วนมาตรฐาน ดังนี้

ฝรั่ง 1 ผลกลาง = 2 ส่วนมาตรฐาน

วิธีลงบันทึก

การบริโภคผลไม้		
1 ผลไม้สด		
หมายเหตุ: ผลไม้สด 1 ส่วนมาตรฐาน เท่ากับ มะละกอ แดงโม หรือสับปะรด 6-8 คำ หรือ กล้วยน้ำว้า 1 ผลเล็ก หรือกล้วยหอม 1/2 ผลกลาง หรือส้มเขียวหวาน 1 ผลใหญ่ หรือ 2 ผลกลาง หรือเงาะ 4 ผล ให้บันทึกส่วนมาตรฐานเป็นจำนวนเต็มพร้อมทศนิยม 1 ตำแหน่ง (เช่น 0.5, 1.0, 1.5, 2.0, 2.5, 3.0 เป็นต้น)		
a โดยทั่วไปในแต่ละสัปดาห์ ท่านกินผลไม้สดกี่วันต่อสัปดาห์	4	วันต่อสัปดาห์
b โดยเฉลี่ย ในแต่ละวันท่านกินผลไม้สดเป็นจำนวนกี่ครั้งต่อวัน	0 2	จำนวนครั้งต่อวัน
c ท่านกินผลไม้สดจำนวนกี่ส่วนต่อครั้ง	2.0	ส่วนมาตรฐานต่อครั้ง

หมายเหตุ: กรณีที่ผู้ถูกสัมภาษณ์บริโภคผลไม้ท้องถิ่น ซึ่งไม่ปรากฏชื่อใน “แผ่นภาพที่ 1 ขนาดส่วนบริโภคของผลไม้และผัก” ให้ผู้สัมภาษณ์เทียบเคียงผลไม้ท้องถิ่นชนิดนั้นกับผลไม้ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันและปรากฏชื่อใน “แผ่นภาพที่ 1 ขนาดส่วนบริโภคของผลไม้และผัก”

ข้อมูลเพิ่มเติม:

ส้มเขียวหวานขนาดกลาง	1 กิโลกรัม	โดยเฉลี่ยมี 11 ผล เท่ากับ	5.5	ส่วน
ส้มเขียวหวานขนาดใหญ่	1 กิโลกรัม	โดยเฉลี่ยมี 7 ผล เท่ากับ	7.0	ส่วน
มังคุด	1 กิโลกรัม	โดยเฉลี่ยมี 12 ผล เท่ากับ	3.0	ส่วน
เงาะ	1 กิโลกรัม	โดยเฉลี่ยมี 24 ผล เท่ากับ	6.0	ส่วน
ลิ้นจี่	1 กิโลกรัม	โดยเฉลี่ยมี 24 ผล เท่ากับ	6.0	ส่วน
ฝรั่ง	1 กิโลกรัม	โดยเฉลี่ยมี 3 ผล เท่ากับ	6.0	ส่วน
มะม่วงดิบ	1 กิโลกรัม	โดยเฉลี่ยมี 4 ผล เท่ากับ	8.0	ส่วน
มะม่วงสุก	1 กิโลกรัม	โดยเฉลี่ยมี 4 ผล เท่ากับ	12.0	ส่วน
น้อยหน่า	1 กิโลกรัม	โดยเฉลี่ยมี 4 ผล เท่ากับ	8.0	ส่วน

แบบสัมภาษณ์ในกลุ่มที่ 4 แบบประเมินอาหารบริโภคพบทวนความจำย้อนหลัง 1 วันใช้ในการสัมภาษณ์ประชากรไทยอายุ 2 ปีขึ้นไป

วัตถุประสงค์หลัก เพื่อ

- (1) ประเมินความเพียงพอของการได้รับอาหารและสารอาหารของประชากรไทย
- (2) ตรวจสอบแนวโน้มในการบริโภคอาหารและการได้รับสารอาหารของประชากรไทย
- (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาหารและสารอาหารกับสุขภาพ
- (4) ระบุกลุ่มเสี่ยงที่จะพัฒนาการเกิดโรคที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหารและการได้รับสารอาหาร

การสัมภาษณ์อาหารบริโภคพบทวนความจำย้อนหลัง 1 วัน (24-hour recall) เป็นวิธีการสัมภาษณ์บุคคลหรือผู้เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ต้องการศึกษา (เช่น ในกรณีเด็กเล็ก ให้สัมภาษณ์มารดา หรือผู้เลี้ยงดู หรือในผู้สูงอายุที่มีปัญหาด้านความจำ ให้ทำการสัมภาษณ์ผู้ดูแล) โดยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์นึกทวนย้อนหลังเกี่ยวกับชนิดและปริมาณของอาหารและเครื่องดื่มที่บริโภคในวันที่ผ่านมาทั้งวัน

ในการบันทึกอาหาร และการประมาณปริมาณของอาหารหรือเครื่องดื่ม ความถูกต้องใกล้เคียงกับความจริงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สัมภาษณ์ต้องใส่ใจ ดังนั้นการสัมภาษณ์อาหารบริโภคย้อนหลัง ควรปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด และเนื่องจากต้องมีการประมาณปริมาณของอาหารที่บริโภคให้ใกล้เคียงความจริงมากที่สุด จึงควรใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ช่วยในการประเมินปริมาณของอาหารที่บริโภค ซึ่งในการสำรวจครั้งนี้ อุปกรณ์ที่ช่วยในการประมาณขนาดอาหารบริโภค ได้แก่ (1) สมุดภาพตัวอย่างอาหารขนาดเท่าของจริง (2) ช้อนทานข้าว ช้อนชา (ช้อนตักกาแฟ) ด้วยตวงขนาด 250 ซีซี แก้วน้ำขนาด 200 ซีซี และทัพพีตักข้าว และ (3) แผ่นภาพ 3a และ 3b ขนาดของอาหารบริโภค 2 มิติ

ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก

- (1) เริ่มต้นสัมภาษณ์ โดยการแนะนำตนเอง สร้างบรรยากาศเป็นกันเอง อธิบายวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ บอกประโยชน์ที่จะได้รับจากการให้สัมภาษณ์ และที่สำคัญ ในระหว่างสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ไม่ควรแสดงสีหน้าหรือกล่าวเป็นคำพูดว่า “เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วย” กับอาหารที่ผู้ถูกสัมภาษณ์กล่าวถึง และไม่ควรใช้คำถามนำ ซึ่งอาจทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้สึกว่าเขาหรือเธอควร “ตอบ” หรือ “ไม่ตอบ” ว่าเขากินอาหารชนิดนั้นๆ หรือไม่ ทั้งที่ในความเป็นจริงเขาหรือเธออาจ “กิน” หรือ “ไม่ได้กิน” อาหาร ชนิดนั้นๆ จริง
- (2) การสัมภาษณ์และการบันทึก การสัมภาษณ์อาหารที่บริโภคควรมีลำดับขั้น ดังนี้
 - ถามจำนวนมื้อที่กินทั้งหมดตลอดทั้งวัน ทั้งมื้อหลักและอาหารว่าง
 - จากนั้นถามถึงรายการอาหารและเครื่องดื่มทุกชนิดที่บริโภค (หมายเหตุ ไม่ควรถามเกี่ยวกับปริมาณที่บริโภค) การสัมภาษณ์อาจเริ่มต้นจากมื้อเช้าของเมื่อวานจนถึงเวลาเข้านอน

- หลังจากที่ถูกสัมภาษณ์บอกชนิดของอาหารที่กินเมื่อวาน ผู้สัมภาษณ์ควรย้อนกลับไปดูรายการอาหาร และการซักถาม (ก) แหล่งที่มาของอาหาร เช่น “ทำรับประทานเอง” หรือ “ซื้อจากแหล่งอื่น” และ (ข) ส่วนประกอบของอาหารแต่ละรายการ ต้องพยายามสอบถามให้ครบทุกชนิด ตามส่วนประกอบของอาหารที่ควรจะมี ถ้าปรากฏว่าไม่มี ต้องใส่ไว้ในช่องหมายเหตุว่า “ไม่มี” เป็นการยืนยันว่าผู้สัมภาษณ์มิได้ลืมถาม ยกตัวอย่างเช่น
 - อาหารที่ใส่ไข่ เช่น โจ๊ก ก๋วยเตี๋ยวผัดไทย ผัดผับบางอย่าง จะต้องถามว่าใส่ไข่หรือไม่
 - อาหารประเภทแกง ถ้าเป็นแกงเผ็ดต้องมีกะทิ ควรระบุว่ากะทิข้นหรือใส ถ้าเป็นแกงป่า จะต้องมีน้ำมัน โค้ดระบุเป็นน้ำมันพืชหรือสัตว์
 - อาหารประเภททอด ต้องมีน้ำมัน บางชนิดอาจจะชุบแป้งและขนมปังป่น ต้องถามว่าใช่หรือไม่
 - อาหารประเภทผัด ต้องมีน้ำมันเสมอ ใส่น้ำตาลหรือไม่ และน้ำตาลที่ใช้เป็นน้ำตาลอะไร
 - อาหารพวกเครื่องจิ้ม ต้องมีผัก ทานกับเนื้อสัตว์หรือไม่
 - อาหารที่มีเครื่องปรุงรส เช่น ก๋วยเตี๋ยว ต้องถามเกี่ยวกับกระเทียมเจียว น้ำปลา และน้ำตาลทรายว่าใส่หรือไม่
- ในกรณีที่ผู้ถูกสัมภาษณ์หรือครอบครัวผู้ถูกสัมภาษณ์ประกอบอาหารเอง ผู้สัมภาษณ์ควรถามเกี่ยวกับวิธีการ เตรียมและปรุงประกอบ เนื่องจากอาหารชนิดเดียวกัน อาจมีวิธีการปรุงประกอบได้หลายวิธี หรืออาจใช้เครื่องปรุงที่แตกต่างกัน
- การบันทึกชนิดของอาหารที่เป็นส่วนประกอบ ต้องบันทึกให้มีความละเอียดมากที่สุด เนื่องจากอาหารชนิดเดียวกัน เช่น ไข่เป็ด ไข่ไก่ ผักชนิดเดียวกันที่เป็นส่วนต้น ใบ ดอก และผล ให้คุณค่าสารอาหารแตกต่างกันทั้งสิ้น
- กรณีที่เป็นอาหารปรุงสำเร็จที่บรรจุในกล่องหรือห่อบรรจุภัณฑ์ อาจขอคู่มือบรรจุภัณฑ์หรือสอบถามเกี่ยวกับตราของผลิตภัณฑ์ ราคา ฯลฯ
- ในการเก็บข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับปริมาณของอาหารที่บริโภค ผู้สัมภาษณ์ควรซักถามเกี่ยวกับปริมาณที่รับประทาน เช่น
 - จำนวน เช่น ไข่ 1 ฟอง โดนต์ 2 ชิ้น แอปเปิ้ล ½ ลูก
 - รูปร่าง/ลักษณะ เช่น เค้กสามเหลี่ยม หอมแดงซอยละเอียด
 - ขนาด เช่น ขนมชั้นขนาด 1"x1"x1"
 - ปริมาตร เช่น น้ำผลไม้ 1 แก้ว น้ำส้มสายชู 1/4 ถ้วยตวง

- การกำหนดปริมาณอาหารที่บริโภค ควรใช้อุปกรณ์ที่ช่วยในการประมาณปริมาณของอาหาร
 - ในกรณีที่รายการอาหารนั้นบริโภคโดยบุคคลหลายคนอาจต้องใช้วิธีการประมาณโดย เอาจำนวนคนที่บริโภคอาหารชนิดนั้นหารปริมาณอาหารทั้งหมดที่รับประทาน
 - กรณีที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ยินดีให้ความร่วมมือและไม่ก่อความยุ่งยากหรือรบกวนให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มากเกินไป ผู้สัมภาษณ์อาจขอร้องให้ผู้ถูกสัมภาษณ์นำภาชนะ (แก้ว ถ้วย ชาม ฯลฯ) ที่ใช้ในการรับประทานอาหารมาแสดง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์กำหนดปริมาณอาหารที่บริโภคได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง
 - หมายเหตุ ในกรณีผู้เลี้ยงดูให้สัมภาษณ์อาหารแทนเด็ก ให้ตรวจสอบซ้ำกับเด็ก
- (3) การตรวจสอบข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วน ก่อนเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ควรตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง โดยอาจจะอ่านรายการอาหารให้ฟังอีกครั้ง และถามถึงอาหารหรือเครื่องดื่มที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ อาจหลงลืมระหว่างการสัมภาษณ์ นอกจากนี้ผู้สัมภาษณ์ควรตรวจสอบปริมาณของอาหารว่า อยู่ในช่วงที่ควรจะเป็นหรือไม่ ถ้าพบว่ามีปริมาณการบริโภคที่มากหรือน้อยจนผิดปกติ ควรจะสอบถามซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ในกรณีที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ยืนยันความถูกต้องของข้อมูล ให้ระบุในหมายเหตุว่าได้ตรวจสอบแล้ว เมื่อทุกอย่างเรียบร้อยเป็นอันเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ควรกล่าวขอบคุณผู้ถูกสัมภาษณ์สำหรับความร่วมมือในการสัมภาษณ์ครั้งนี้
- (4) การตรวจทาน หลังตรวจสอบข้อมูลเรียบร้อย ผู้สัมภาษณ์ต้องส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้นิเทศทันทีเพื่อตรวจทานความถูกต้องของข้อมูลให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวอย่างการลงบันทึกข้อมูล
แบบประเมินอาหารบริโภคพบความจำย้อนหลัง 1 วัน

ชื่อ/ แหล่งที่มาของ อาหาร	รายละเอียดรายการอาหารและเครื่องดื่มที่กิน/ดื่มนี้อย่างไร	ส่วนประกอบ (ระบุ ขนาดถ้ามี)	ปริมาณที่กิน/ดื่ม				หมายเหตุ	Food code
			จำนวน	หน่วย	น้ำหนักดิบ (กรัม)	น้ำหนักสุก (กรัม)		
เช้า	ข้าวเหนียวหุงปิ้ง	ข้าวเหนียว	1	ทัพพี				
รถเข็น		หมูปิ้ง	5	ชกข.				
	กาแฟ 1 ถ้วย (150 cc)	กาแฟ	2	ช้อนชา				
		น้ำตาลทรายขาว	1	ช้อนชา				
		ครีมเทียม	2	ช้อนชา				
กลางวัน	ข้าวราดผัดผักรวมกับยำกุ้งเสียง	ข้าวกล้องผัด	2	ทัพพี			ทานหมดทั้งจาน	
ร้านอาหารใน	- ผัดผักรวมมิตร	ข้าวโพดอ่อน	2	ชกข.				
ที่ทำงาน		เห็ดฟาง	1	ชกข.				
		แครอท	1	ชกข.				
		หน่อไม้ฝรั่ง	1	ชกข.				
		น้ำมันพืช (ผัดผักรวมมิตร)	2	ช้อนชา			ผัดผักรวมมิตร	
		น้ำตาลทรายขาว	1	ช้อนชา				
		น้ำปลา	1	ช้อนชา				
	- ยำกุ้งเสียง	กุ้งเสียงทอด	2	ชกข.				

1. ผู้ถูกสัมภาษณ์ข้อมูลอาหารบริโภคคือใคร ☒ ตนเอง ☐ มารดา ☐ ผู้เลี้ยงดู

2. วันที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ให้ข้อมูลอาหารบริโภคพบความจำย้อนหลัง 24 ชั่วโมงเป็นวันอะไร ☒ วันธรรมดา ☐ วันหยุด/วันนักขัตฤกษ์

3. ลักษณะและปริมาณของอาหารที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ให้ข้อมูลเป็นอาหารที่ผู้ถูกสัมภาษณ์กินทั่วไปในแต่ละวัน ไม่ใช่ในโอกาสพิเศษ ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่

*ขนาด จานวน เช่น 1 ช้อนชา (ชช.), 3 ช้อนกินข้าว (ชกข.), 1 ถ้วยตวงมาตรฐาน (ถตบฐ.), 1 ทัพพี, ขนาดใหญ่ กลาง เล็ก, ขนาด 2"x2"x1", 4 ชิ้น

คู่มือการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยกระทรวงสาธารณสุข ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2551

Q-code-Q□□□□□□□

แบบประเมินอาหารบริโภคพบความจำซ้อนหลัง 1 วัน

ชื่อ/ แหล่งที่มาของ อาหาร	รายละเอียดรายการอาหารและเครื่องดื่มที่กินดื่มเมื่อวานนี้ทั้งวัน		ปริมาณที่กินดื่ม			หมายเหตุ	Food code
	รายการอาหาร	ส่วนประกอบ (ระบุ ขนาดถ้ามี)	จำนวน	หน่วย	น้ำหนักดิบ (กรัม)	น้ำหนักสุก (กรัม)	
		แตงกวาหั่นบางๆ	1	ชกข.			
		หอมหัวใหญ่	1	ชกข.			
		น้ำตาลทรายขาว	1	ช้อนชา			
		น้ำปลา	1	ช้อนชา			
		น้ำมะนาว	1	ช้อนชา			
		ส้มเขียวหวาน	1	ลูก			
เย็น	ส้มเขียวหวานขนาดกลาง	มะละกอ	2	ทัพพี			กินหมด
รถเข็น	ส้มตำไทยกับข้าวเหนียว	ตัวผักยาว	1	ทัพพี			
		มะเขือเทศ	2	ลูก			
		ตัวปลิงตัว	1	ชกข.			
		กุ้งแห้งขนาดเล็ก	1	ชกข.			
		น้ำตาลปีบ	1	ชกข.			
		น้ำปลา	1/2	ทัพพี			
		น้ำมะนาว	1/2	ทัพพี			
		ผักกะหล่ำดิบ (กินกับส้มตำ)	1/2	ทัพพี			
		ข้าวเหนียว	1	ทัพพี			

*ขนาด จำนวน เช่น 1 ช้อนชา (ชช.), 3 ช้อนกินข้าว (ชกข.), 1 ถ้วยตวงมาตรฐาน (ถตมฐ.), 1 ทัพพี, ขนาดใหญ่ กลาง เล็ก, ขนาด 2"x2"x1", 4 ชิ้น

**เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจการบริโภคอาหารและโภชนาการ
(ภายใต้แผนงานการ “สำรวจสถานะสุขภาพประชากรไทยครั้งที่ 4”)**

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจการบริโภคอาหารและโภชนาการ ในการสำรวจสถานะสุขภาพคนไทย ครั้งที่ 4 โดยครอบคลุมประชากรไทยกลุ่มอายุ 1-60 ปีขึ้นไป ประกอบด้วย

- (1) แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหารชุดที่ 1 (Eating Behavior Questionnaire 1, EBQ1)
- (2) แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหารชุดที่ 2 (Eating Behavior Questionnaire 2, EBQ2)
- (3) แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหารชุดที่ 3 (Eating Behavior Questionnaire 3, EBQ3)
- (4) แบบสัมภาษณ์ความถี่ในการบริโภคอาหารชุดที่ 1 (Food Frequency Questionnaire 1)
- (5) แบบสัมภาษณ์ความถี่ในการบริโภคอาหารชุดที่ 2 (Food Frequency Questionnaire 2)
- (6) แบบสัมภาษณ์ความถี่ถึงปริมาณในการบริโภคผลไม้และผัก (Semi-Quantitative Food Frequency Questionnaire for Fruit and Vegetable)
- (7) แบบประเมินอาหารบริโภคทบทวนความจำย้อนหลัง 1 วัน (24 Hour Dietary Recall)
- (8) แผ่นภาพ 1 ขนาดส่วนบริโภคของผลไม้และผัก (Illustration 1 Vegetable and Fruit Portion Size)
- (9) แผ่นภาพ 2 ระดับความถี่ในการบริโภคอาหาร (Illustration 2 Level of Food Consumption Frequency)
- (10) แผ่นภาพ 3a และ 3b ขนาดของอาหารบริโภค 2 มิติ (Illustration 3a and 3b Two-Dimensional Portion Size)
- (11) อุปกรณ์การประมาณขนาดอาหารบริโภค เช่น ถ้วยมาตรฐานขนาด 250 ซีซี แท่งพืดักข้าว ซ้อนกินข้าว ซ้อนกาแฟ แก้วน้ำ 200 ซีซี
- (12) สมุดภาพตัวอย่างอาหารขนาดเท่าของจริง (Handbook of photographic food atlas)

แบบสัมภาษณ์ทั้ง 7 ชุด จะนำไปใช้ในการสำรวจพฤติกรรมการบริโภค แบบแผนการบริโภค และภาวะโภชนาการของประชากรไทยในกลุ่มอายุต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการสำรวจการบริโภคอาหารและโภชนาการในประเทศไทย

กลุ่มประชากร	กลุ่มอายุ (ปี)	ผู้ให้ข้อมูล	ผู้เก็บข้อมูล	แบบสัมภาษณ์			
				Eating behavior questionnaire	Food frequency questionnaire*	Semi quantitative-food frequency questionnaire for fruit and vegetable*	24 hour dietary recall**
กลุ่มวัยเด็ก	1-11 ปี 11 เดือน	มารดา/ผู้เลี้ยงดู	ผู้เก็บข้อมูล	EBQ1 ✓			
	2-5 ปี 11 เดือน	มารดา/ผู้เลี้ยงดู	ผู้เก็บข้อมูลที่ได้รับการอบรม	EBQ2 ✓	FFQ1 ✓	✓	✓
	6-14 ปี 11 เดือน	มารดา/ผู้เลี้ยงดู และตนเอง	ผู้เก็บข้อมูลที่ได้รับการอบรม	EBQ3 ✓	FFQ1 ✓	✓	✓
กลุ่มวัยแรงงาน	15-59 ปี	ตนเอง	ผู้เก็บข้อมูลที่ได้รับการอบรม	EBQ3 ✓	FFQ2 ✓	✓	✓
กลุ่มผู้สูงอายุ	60 ปีขึ้นไป	ตนเอง	ผู้เก็บข้อมูลที่ได้รับการอบรม	EBQ3 ✓	FFQ2 ✓	✓	✓

* มีพื้นฐานความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์สุขภาพ

** มีพื้นฐานความรู้ที่เกี่ยวข้องกับอาหารและโภชนาการหรือคหกรรมศาสตร์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องเชื่อถือได้

**วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายของการตั้งคำถาม และคำอธิบายของแบบสัมภาษณ์แต่ละชุด
รวมทั้งแผนภาพ อุปกรณ์ โมเดลที่ใช้ประกอบการสัมภาษณ์**

1. แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหารชุดที่ 1 (Eating Behavior Questionnaire 1, EBQ1)

วัตถุประสงค์

เพื่อทราบถึงการปฏิบัติในการเลี้ยงดูด้วยนมแม่ การให้น้ำ การให้อาหารอื่นๆ และการให้นมขวด โดยเฉพาะในช่วงขวบปีแรก และพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กของมารดา/ผู้เลี้ยงดูของเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 1 ปี – 1 ปี 11 เดือน

คำถาม	จุดมุ่งหมาย	คำอธิบาย
Q3101	เพื่อทราบการปฏิบัติในการให้หัวนม/นม น้ำเหลือง	● หัวนม/นม น้ำเหลืองใน 2-3 วันแรกหลังคลอด มีโปรตีนสูงและคาร์โบไฮเดรตและไขมันต่ำกว่านมแม่ 2 สัปดาห์หลังคลอด ส่วนใหญ่ของโปรตีนในหัวนม/นม น้ำเหลืองคือ Immunoglobulin A และ lactoferrin นอกจากนี้ หัวนม/นม ในระยะแรกยังประกอบด้วยเม็ดเลือดขาว การได้รับนมดังกล่าวจะเพิ่มภูมิคุ้มกันสำหรับทารก¹
Q3102- Q3104	เพื่อทราบการปฏิบัติในการเลี้ยงดูด้วยนมแม่	● เด็กควรกินนมแม่อย่างเดียว โดยไม่กินน้ำและอาหารอื่น ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 เดือน (Exclusive breastfeeding, WHO) และควรได้รับนมแม่ รวมกับอาหารอื่นจนถึงอายุ 2 ปี ● ในช่วงอายุ 6 เดือนขึ้นไป ทารกสามารถเริ่มกินน้ำและอาหารต่างๆ เนื่องจากคุณค่าทางโภชนาการของนมแม่ไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็ก นอกจากเป็นการเพิ่มคุณค่าทางโภชนาการแล้ว ยังเป็นการสร้างความคุ้นเคยและการยอมรับรสสัมผัสของอาหารชนิดต่างๆ อีกด้วย ● การให้อาหารต่างๆ ซ้ำ เพิ่มความเสี่ยงต่อการขาดเหล็ก วิตามิน เอ และซี เป็นต้น และอาจทำให้เด็กปฏิเสธอาหารบางชนิด ทำให้มีปัญหาการบริโภคในอนาคต แต่การให้อาหารต่างๆ

¹ Brown JE. Nutrition through the life cycle. 2nd ed. Singapore: Thomson Wadsworth. 2005.

คำถาม	จุดมุ่งหมาย	คำอธิบาย
		เร็วเกินไป เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาของระบบการย่อยและดูดซึม และระบบภูมิคุ้มกัน
Q3106- Q3110	เพื่อทราบการปฏิบัติในการเลี้ยงลูกด้วยนมขวด	การกินนมขวดทำให้เด็กมีโอกาสเสี่ยงต่อการรับเชื้อโรคเข้าสู่ระบบทางเดินอาหาร ยังได้รับนมขวดแทนนมแม่ซึ่งก็ยิ่งทำให้ลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ
Q3111- Q3114	เพื่อทราบปัญหาการบริโภคและพฤติกรรม การเลี้ยงดู	คำถามจะถามเกี่ยวกับ - ปัญหาในการบริโภคอาหาร - พฤติกรรมในการเลี้ยงดู
Q3115	เพื่อศึกษาความชอบในการบริโภคอาหาร	เน้นเรื่องวิธีการที่ใช้ในการปรุงประกอบอาหาร โดยวิธีการปรุงประกอบอาหารแต่ละวิธีจะบอกถึงความเสี่ยงต่อการได้รับอาหารที่มีส่วนประกอบของไขมันมากน้อยต่างกัน
Q3116a- Q3116b	เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการเลือก (ซื้อ) อาหารรวมถึงแหล่งที่มาของอาหาร ในวันทำงาน	- อาหารมือเย็น ถูกเลือกเป็นตัวแทนของมื้ออาหารหลัก เป็นมื้อที่มีโอกาสในการปรุงประกอบอาหารเองได้มากที่สุด - ชนิดของอาหารและแหล่งที่มาของอาหารจะสะท้อนว่าผู้ถูกสัมภาษณ์จะสามารถควบคุมพฤติกรรมบริโภคของตนเองได้มากน้อยเพียงใด และอาจใช้เป็นแนวทางในการให้โภชนศึกษาแก่ประชาชนต่อไป
Q3117a- Q3117c	เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการบริโภคอาหารที่ไม่ได้ปรุงประกอบเอง ในวันหยุด รวมถึงแหล่งที่มาของอาหารดังกล่าว	วันหยุดเป็นวันที่คนทั่วไปมีเวลาในการดูแลด้านอาหารบริโภคด้วยตนเองมากที่สุด ในขณะที่เดียวกัน ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นเวลาที่ครอบครัวสามารถมีกิจกรรมร่วมกันมากที่สุด การกินอาหารนอกบ้านน้อยมีอาจสะท้อนถึงโอกาสในการดูแลสุขภาพตนเองด้านโภชนาการ ได้ดี

แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหารชุดที่ 1 (EBQ1)

สำหรับเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 1 ปี - 1 ปี 11 เดือน

คำถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงการปฏิบัติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การให้น้ำ การให้อาหารอื่นๆ และการให้นมขวด โดยเฉพาะในช่วงขวบปีแรก ของเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 1 ปี - 1 ปี 11 เดือน

ส่วนที่ Q3100 พฤติกรรมการบริโภคอาหาร (Food and Nutrition)	
ส่วนที่ A. แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการกินอาหารชุดที่ 1 (EBQ1 : ใช้สำหรับเด็กอายุ 1 ปี จนถึง 1 ปี 11 เดือน)	
คำถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงการปฏิบัติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การให้น้ำและอาหารอื่นๆ และการให้นมขวด โดยเฉพาะในช่วงขวบปีแรก ก่อนอายุ 1 ปีเต็ม	
Q3101 เด็กได้ดูดหัวนมใน 2-3 วันแรกหลังคลอดหรือไม่ ☐ 1. ได้ ☐ 2. ไม่ได้ ☐ 3. ไม่ทราบ	
Q3102 ตั้งแต่แรกเกิด เด็กได้กินนมแม่หรือไม่ หมายถึง ไม่นับรวมวันที่ให้หัวนม ☐ 1. ไม่เคยกิน → Q3105 ☐ 2. กิน → Q3103 และ Q3104	
Q3103 ปัจจุบัน (24 ชั่วโมงที่ผ่านมา) เด็กกินนมแม่หรือไม่ ☐ 1. ไม่กิน ☐ 2. กิน → Q3105	
Q3104 เด็กได้กินนมแม่จนถึงอายุเท่าไร หมายถึง ไม่นับรวมวันที่ให้หัวนม อายุ (เดือน) ☐ 1. <1 เดือน ☐ 2. ≥ 1 เดือน ระบุอายุที่เด็กเลิกกินนมแม่ ☐ ปี ☐ ☐ เดือน	
Q3105 เด็กเริ่มกินน้ำเมื่ออายุเท่าไร	อายุ (เดือน) ☐ ☐ เดือน
Q3106 เด็กเริ่มกินอาหารอื่นนอกจากนมแม่ เมื่ออายุเท่าไร	อายุ (เดือน) ☐ ☐ เดือน
Q3107 เด็กเริ่มนมขวด/นมผง เมื่ออายุเท่าไร	อายุ (เดือน) ☐ ☐ เดือน
Q3108 นมผงหรือนมขวดที่ให้เด็กดื่มในขณะนี้ เป็นนมผงชนิดใด ☐ 1. นมผงคัดแปลงสูตรทารกแรกเกิดถึง 1 ปี ☐ 2. นมผงสูตรทารกอายุ 6 เดือน ถึง 3 ปี ☐ 3. นมผงครบสูตร (นมผงสำหรับทารกอายุ 1 ปีขึ้นไป) ☐ 4. ไม่ทราบชนิด	
Q3109 ปัจจุบันเด็กเลิกดูดนมจากขวดแล้วหรือไม่ ☐ 1. ไม่เลิก → Q3111 ☐ 2. เลิก	
Q3110 เด็กเลิกกินนมขวดเมื่ออายุเท่าไร	อายุ(ปี/เดือน)..... ☐ ปี ☐ ☐ เดือน
Q3111 ปกติเด็กมีปัญหาเรื่องการกินอาหารหรือไม่ ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่ → Q3113	

Q3112 ระบุชนิดของปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ (เลือกตอบได้เพียง 1 ข้อ)

- ☐ 1. กินน้อย ☐ 2. ไม่ยอมกิน ☐ 3. เลือกกิน ☐ 4. กินมาก ☐ 5. กินนาน ☐ 6. อื่นๆ ระบุ

Q3113 โดยปกติ เด็กทำกิจกรรมต่างๆ ขณะกินอาหาร เช่น ดูโทรทัศน์ เล่นของเล่น เดิน/วิ่งเล่น หรือไม่

- ☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่

Q3114 การเตรียมอาหารสำหรับเด็กส่วนใหญ่ ลูกของท่านปฏิบัติอย่างไร

- ☐ 1. มีการเตรียมพิเศษเฉพาะ ☐ 2. กินเช่นเดียวกับสมาชิกอื่นในครอบครัว

Q3115 อาหารมื้อหลักที่เด็ก กินบ่อยที่สุด เป็นอาหารที่ปรุงประกอบด้วยวิธีใด (เลือกตอบได้เพียง 1 ข้อ)

- ☐ 1. ปิ้ง/ย่าง/อบ ☐ 2. คั้ม/นึ่ง ☐ 3. ผัด ☐ 4. ทอด

คำถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กอายุ 1ปี-1 ปี 11 เดือน ด้านอาหารของผู้เลี้ยงดู

Q3116a ในวันทำงานของผู้ดูแล/ผู้ปกครอง โดยทั่วไป อาหารมื้อเย็นที่เด็กกินบ่อยที่สุดเป็นอาหารชนิดใด

- ☐ 1. อาหารที่ทำกินเองที่บ้าน ถ้าเลือกตอบคำตอบนี้ → Q3117a
☐ 2. อาหารปรุงสุกสำเร็จ ☐ 3. อาหารตามสั่ง ☐ 4. อาหารสำเร็จรูปบรรจุซอง/กระป๋อง
☐ 5. อาหารปิ่นโตรับเป็นรายเดือน ☐ 6. อาหารแช่แข็งสำเร็จรูปมาเก็บไว้ เมื่อกินจะนำมาอุ่น

Q3116b ในวันทำงานของผู้ดูแล/ผู้ปกครอง แหล่งของอาหารมื้อเย็นที่เด็กกินบ่อยที่สุดเป็นอาหารที่ซื้อมาจาก (คำจำกัดความในคู่มือ ในแต่ละตัวเลือก) (ให้เลือกตอบได้เพียง 1 ข้อ)

- ☐ 1. รถเร่/เรือเร่ขายอาหาร/อาหารริมบาทวิถี/อาหารริมทาง ☐ 2. ตลาด/ตลาดนัด (ร้านไม่เคลื่อนย้าย)
☐ 3. ร้านอาหารตามสั่ง/ภัตตาคาร/ร้านอาหารทั่วไป (ร้านที่มีโครงสร้างแข็งแรง) ☐ 4. ร้านสะดวกซื้อ
☐ 5. ร้านขายอาหารฟาสต์ฟู้ด ☐ 6. ซูเปอร์มาร์เก็ตในห้างสรรพสินค้า

Q3117a ในวันเสาร์หรืออาทิตย์ เด็กกินอาหารมื้อหลัก (เช้า กลางวัน เย็น) นอกบ้านกี่มื้อ

หมายเหตุ อาหารนอกบ้าน หมายถึง อาหารที่ไม่ได้ทำเองที่บ้าน

จำนวนมื้อต่อวัน ☐ 0 → ส่วน B ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 มื้อ

Q3117b ในวันเสาร์หรืออาทิตย์ ลักษณะอาหารนอกบ้านที่เด็กกินบ่อยที่สุดคือ

- ☐ 1. อาหารปรุงสุกสำเร็จ ☐ 2. อาหารตามสั่ง ☐ 3. อาหารสำเร็จรูปบรรจุซอง/กระป๋อง
☐ 4. อาหารปิ่นโตรับเป็นรายเดือน ☐ 5. อาหารแช่แข็งสำเร็จรูปมาเก็บไว้ เมื่อกินจะนำมาอุ่น

Q3117c ในวันเสาร์หรืออาทิตย์ แหล่งที่มาของอาหารนอกบ้านมื้อหลักที่เด็กกินบ่อยที่สุดเป็นอาหารที่ซื้อมาจาก (คำจำกัดความในคู่มือ)

- ☐ 1. รถเร่/เรือเร่ขายอาหาร/อาหารริมบาทวิถี/อาหารริมทาง ☐ 2. ตลาด/ตลาดนัด (ร้านไม่เคลื่อนย้าย)
☐ 3. ร้านอาหารตามสั่ง/ภัตตาคาร/ร้านอาหารทั่วไป (ร้านที่มีโครงสร้างแข็งแรง) ☐ 4. ร้านสะดวกซื้อ
☐ 5. ร้านขายอาหารฟาสต์ฟู้ด ☐ 6. ซูเปอร์มาร์เก็ตในห้างสรรพสินค้า

2. แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหารชุดที่ 2 (Eating Behavior Questionnaire 2, EBQ2)
 วัตถุประสงค์ เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กอายุ 2 ปี-5 ปี 11 เดือน ด้านอาหารของผู้เลี้ยงดูเด็ก

คำถาม	จุดมุ่งหมาย	คำอธิบาย
Q3118- Q3121	เพื่อทราบปัญหาการบริโภคและพฤติกรรมการเลี้ยงดู	คำถามจะถามเกี่ยวกับ • ปัญหาในการบริโภคอาหาร • พฤติกรรมการเลี้ยงดู
Q3122	เพื่อศึกษาความชอบในการบริโภคอาหาร	เน้นเรื่องวิธีการที่ใช้ในการปรุงประกอบอาหาร โดยวิธีการปรุงประกอบอาหารแต่ละวิธีจะบอกถึงความเสี่ยงต่อการได้รับอาหารที่มีส่วนประกอบของไขมันมากน้อยต่างกัน
Q3123a – Q3123b	เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการเลือก (ซื้อ) อาหาร รวมถึงแหล่งที่มาของอาหาร ในวันทำงาน	• อาหารมือเย็น ถูกเลือกเป็นตัวแทนของมื้ออาหารหลัก เป็นมื้อที่มีโอกาสในการปรุงประกอบอาหารเองได้มากที่สุด • ชนิดของอาหารและแหล่งที่มาของอาหารจะสะท้อนว่าผู้ถูกสัมภาษณ์จะสามารถควบคุมพฤติกรรมการบริโภคของตนเองได้มากน้อยเพียงใด และอาจใช้เป็นแนวทางในการให้โภชนศึกษาแก่ประชาชนต่อไป
Q3124a – Q3124c	เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการบริโภคอาหารที่ไม่ได้ปรุงประกอบเอง ในวันหยุด รวมถึงแหล่งที่มาของอาหารดังกล่าว	• วันหยุดเป็นวันที่คนทั่วไปมีเวลาในการดูแลด้านอาหารบริโภคด้วยตนเองมากที่สุด ในขณะที่ในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นเวลาที่ครอบครัวสามารถมีกิจกรรมร่วมกันมากที่สุด การกินอาหารนอกบ้านน้อยมีอาจสะท้อนถึงโอกาสในการดูแลสุขภาพตนเองด้านโภชนาการได้ดี

แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหารชุดที่ 2 (EBQ2)

สำหรับเด็กอายุ 2 ปี-5 ปี 11 เดือน

3. คำถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กอายุ 2 ปี-5 ปี 11 เดือน ด้านอาหารของผู้เลี้ยงดูเด็ก

ส่วนB. แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหารชุดที่ 2 (EBQ2 : 2 ปีเต็ม จนถึง 5 ปี 11 เดือน) ผู้ให้ข้อมูล พ่อแม่/ผู้ปกครอง
คำถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กอายุ 2-5 ปี ด้านอาหารของมารดา/ผู้เลี้ยงดู
Q3118 ปกติเด็กมีปัญหาเรื่องการกินอาหารมีหรือหลักหรือไม่ ☐ 1.ใช่ ☐ 2.ไม่ใช่ → Q3120
Q3119 ระบุชนิดของปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ 1.กินน้อย ☐ 2.ไม่ยอมกิน ☐ 3.เลือกกิน ☐ 4. กินมาก ☐ 5.กินนาน ☐ 6.อื่นๆ ระบุ.....
Q3120 โดยปกติ เด็กทำกิจกรรมต่างๆ ขณะกินอาหาร เช่น ดูโทรทัศน์ เล่นของเล่น เดิน/วิ่งเล่นหรือไม่ ☐ 1.ใช่ ☐ 2.ไม่ใช่
Q3121 การเตรียมอาหารสำหรับเด็กส่วนใหญ่ ท่านปฏิบัติอย่างไร ☐ 1. มีการเตรียมพิเศษเฉพาะ ☐ 2. กินเช่นเดียวกับสมาชิกอื่นในครอบครัว
Q3122 อาหารมีหรือหลักที่เด็กกินบ่อยที่สุด เป็นอาหารที่ปรุงประกอบด้วยวิธีใด (ตอบได้เพียง 1 ข้อ) ☐ 1. ปิ้ง/ย่าง/อบ ☐ 2. คั้ม/นึ่ง ☐ 3. ผัด ☐ 4. ทอด
Q3123a ในวันทำงานของผู้ดูแล/ผู้ปกครอง โดยทั่วไป อาหารมีหรือเย็นที่เด็กกินบ่อยที่สุดเป็นอาหารชนิดใด (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ) ☐ 1. อาหารที่ทำกินเองที่บ้าน ถ้าเลือกตอบคำตอบนี้ → Q3124a ☐ 2. อาหารปรุงสุกสำเร็จ ☐ 3. อาหารตามสั่ง ☐ 4. อาหารสำเร็จรูปบรรจุซอง/กระป๋อง ☐ 5. อาหารปิ่นโตรับเป็นรายเดือน ☐ 6. อาหารแช่แข็งสำเร็จรูปมาเก็บไว้ เมื่อกินจะนำมาอุ่น
Q3123b ในวันทำงานของผู้ดูแล/ผู้ปกครอง แหล่งของอาหารมีหรือเย็นที่เด็กกินบ่อยที่สุดเป็นอาหารที่ซื้อมาจาก (จำกัดความในคู่มือ) ☐ 1. รถเร่/เรือเร่ขายอาหาร/อาหารริมบาทวิถี/อาหารริมทาง ☐ 2. ตลาด/ตลาดนัด (ร้านไม่เคลื่อนย้าย) ☐ 3. ร้านอาหารตามสั่ง/ภัตตาคาร/ร้านอาหารทั่วไป (ร้านที่มีโครงสร้างแข็งแรง) ☐ 4. ร้านสะดวกซื้อ ☐ 5. ร้านขายอาหารฟาสต์ฟู้ด ☐ 6. ซูเปอร์มาร์เก็ตในห้างสรรพสินค้า
Q3124a ในวันเสาร์หรืออาทิตย์ เด็กกินอาหารมีหรือหลัก (เช้า กลางวัน เย็น) นอกบ้านกี่มื้อ หมายเหตุ อาหารนอกบ้าน หมายถึง อาหารที่ไม่ได้ทำเองที่บ้าน จำนวนมีหรือต่อวัน ☐ 0 → ส่วน C ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 มี
Q3124b ในวันเสาร์หรืออาทิตย์ ลักษณะอาหารนอกบ้านที่เด็กกินบ่อยที่สุดคือ (เลือกตอบ เพียง 1 ข้อ)

☐ 1. อาหารปรุงสุกสำเร็จ	☐ 2. อาหารตามสั่ง	☐ 3. อาหารสำเร็จรูปบรรจุซอง/กระป๋อง
☐ 4. อาหารปั่นได้รับเป็นรายเดือน	☐ 5. อาหารแช่แข็งสำเร็จรูปมาเก็บไว้ เมื่อกินจะนำมาอุ่น	

Q3124c ในวันเสาร์หรืออาทิตย์ แหล่งที่มาของอาหารมื้อหลักที่เด็กกินน้อยที่สุดเป็นอาหารที่ซื้อมาจาก (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ 1. รถเร่/เรือเร่ขายอาหาร/อาหารริมบาทวิถี/อาหารริมทาง	☐ 2. ตลาด/ตลาดนัด (ร้านไม่เคลื่อนย้าย)
☐ 3. ร้านอาหารตามสั่ง/ภัตตาคาร/ร้านอาหารทั่วไป (ร้านที่มีโครงสร้างแข็งแรง)	☐ 4. ร้านสะดวกซื้อ
☐ 5. ร้านขายอาหารฟาสต์ฟู้ด	☐ 6. ซูเปอร์มาร์เก็ตในห้างสรรพสินค้า

แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหารชุดที่ 3 (Eating Behavior Questionnaire 3, EBQ3)

วัตถุประสงค์ เพื่อทราบถึงพฤติกรรมในการบริโภคของประชากรที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป

แบบสัมภาษณ์เด็ก 6 ปี – 14 ปี 11 เดือน คำถามข้อ Q3101 – Q3106c

แบบสัมภาษณ์วัยแรงงาน และวัยสูงอายุ คำถามข้อ Q7501-Q7504c

คำถาม	จุดมุ่งหมาย	คำอธิบาย
1a-2	เพื่อทราบพฤติกรรมการบริโภคอาหาร	พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสมส่งผลต่อภาวะโภชนาการและการเรียนรู้
3a-3b	เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการเลือก (ซื้อ) อาหาร รวมถึงแหล่งที่มาของอาหาร ในวันทำงาน	- อาหารมื้อเย็น ถูกเลือกเป็นตัวแทนของมื้ออาหารหลัก เป็นมื้อที่มีโอกาสในการปรุงประกอบอาหารเองได้มากที่สุด - ชนิดของอาหารและแหล่งที่มาของอาหารจะสะท้อนว่าผู้ถูกสัมภาษณ์จะสามารถควบคุมพฤติกรรมการบริโภคของตนเองได้มากน้อยเพียงใด และอาจใช้เป็นแนวทางในการให้โภชนศึกษาแก่ประชาชนต่อไป
4a-4c	เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการบริโภคอาหารที่ไม่ได้ปรุงประกอบเอง ในวันหยุด รวมถึงแหล่งที่มาของอาหารดังกล่าว	วันหยุดเป็นวันที่คนทั่วไปมีเวลาในการดูแลด้านอาหารบริโภคด้วยตนเองมากที่สุด ในขณะที่ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นเวลาที่ครอบครัวสามารถมีกิจกรรมร่วมกันมากที่สุด การกินอาหารนอกบ้านน้อยมีอาจสะท้อนถึงโอกาสในการดูแลสุขภาพตนเองด้านโภชนาการได้ดี

แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหารชุดที่ 3 (EBQ3)

สำหรับประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป

คำถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการบริโภคที่ปฏิบัติจริงจนเป็นนิสัยของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป

หมายเหตุ: ในกรณีที่สัมภาษณ์ผู้เลี้ยงดูเด็ก ให้ผู้สัมภาษณ์ใช้คำว่า “เด็ก” แทน คำว่า “ท่าน”

1a	ท่านกินอาหารครบ 3 มื้อหลักหรือไม่ ถ้าคำตอบใช่ ข้ามไปตอบข้อ 2 ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
1b	โดยส่วนใหญ่ ท่านงดกินอาหารมื้อใด ☐ มื้อเช้า ☐ มื้อกลางวัน ☐ มื้อเย็น
2	โดยปกติ ท่านทำกิจกรรมต่างๆ ขณะกินอาหาร เช่น เช่น ดูโทรทัศน์ เล่นของเล่น/เกมส์คอมพิวเตอร์ เดิน/วิ่งเล่น อ่านหนังสือหรือไม่ ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
3a	<u>ในวันทำงาน</u> โดยทั่วไป อาหารมื้อเย็นที่ท่านกินบ่อยที่สุดเป็นอาหารชนิดใด ☐ อาหารที่ทำกินเองที่บ้าน ถ้าเลือกตอบคำตอบนี้ ข้ามไปถามข้อ 4a ☐ อาหารปรุงสุกสำเร็จ ☐ อาหารตามสั่ง ☐ อาหารสำเร็จรูปบรรจุซอง/กระป๋อง ☐ อาหารปิ้ง ไตรับเป็นรายเดือน ☐ อาหารแช่แข็งสำเร็จรูปมาเก็บไว้ เมื่อกินจะนำมาอุ่น
3b	<u>ในวันทำงาน</u> แหล่งของอาหารมื้อเย็นที่ท่านกินบ่อยที่สุดเป็นอาหารที่ซื้อมาจาก (คำจำกัดความในคู่มือ ในแต่ละตัวเลือก) ☐ รถเร่/เรื่อเร่ขายอาหาร/อาหารริมบาทวิถี/อาหารริมทาง ☐ ตลาด/ตลาดนัด (ร้านไม่เคลื่อนย้าย) ☐ ร้านอาหารตามสั่ง/ภัตตาคาร/ร้านอาหารทั่วไป (ร้านที่มีโครงสร้างแข็งแรง) ☐ ร้านสะดวกซื้อ ☐ ร้านขายอาหารฟาสต์ฟู้ด ☐ ซูเปอร์มาร์เก็ตในห้างสรรพสินค้า
4a	<u>ในวันเสาร์หรืออาทิตย์</u> ท่านกินอาหารมื้อหลัก (เช้า กลางวัน เย็น) นอกบ้านกี่มื้อ หมายเหตุ อาหารนอกบ้าน หมายถึง อาหารที่ไม่ได้ทำเองที่บ้าน จำนวนมื้อต่อวัน ☐ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ถ้าเลือกตอบคำตอบนี้ ถามต่อข้อ 4b ถึง 4c
4b	<u>ในวันเสาร์หรืออาทิตย์</u> ลักษณะอาหารนอกบ้านที่ท่านกินเป็นบ่อยที่สุดคือ ☐ อาหารปรุงสุกสำเร็จ ☐ อาหารตามสั่ง ☐ อาหารสำเร็จรูปบรรจุซอง/กระป๋อง ☐ อาหารปิ้ง ไตรับเป็นรายเดือน ☐ อาหารแช่แข็งสำเร็จรูปมาเก็บไว้ เมื่อกินจะนำมาอุ่น
4c	<u>ในวันเสาร์หรืออาทิตย์</u> แหล่งที่มาของอาหารนอกบ้านมื้อหลักที่ท่านกินบ่อยที่สุดเป็นอาหารที่ซื้อมาจาก ☐ รถเร่/เรื่อเร่ขายอาหาร/อาหารริมบาทวิถี/อาหารริมทาง ☐ ตลาด/ตลาดนัด (ร้านไม่เคลื่อนย้าย) ☐ ร้านอาหารตามสั่ง/ภัตตาคาร/ร้านอาหารทั่วไป (ร้านที่มีโครงสร้างแข็งแรง) ☐ ร้านสะดวกซื้อ ☐ ร้านขายอาหารฟาสต์ฟู้ด ☐ ซูเปอร์มาร์เก็ตในห้างสรรพสินค้า

4. แบบสัมภาษณ์ความถี่ในการบริโภคอาหารชุดที่ 1 (Food Frequency Questionnaire 1)

วัตถุประสงค์

- ก. ศึกษาแบบแผนการบริโภคอาหาร (Food consumption patterns) ของเด็กอายุ 2-14 ปีขึ้นไป
- ข. จัดแบ่ง (Classify) แบบแผนการบริโภคอาหารเป็นกลุ่มที่มีการบริโภคอาหารที่ดี (Healthy eating diet) กลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรคเรื้อรัง
- ค. ระบุความสัมพันธ์ระหว่างแบบแผนการบริโภคอาหารแบบต่าง ๆ กับการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรัง

หมายเหตุ:

- แบบแผนการบริโภคอาหารหมายถึง ชนิด และความถี่ของการบริโภคอาหารชนิดต่างๆ และจัดแบ่งโดยคำนึงถึงความสมดุลของหมู่อาหาร
- ชนิดของอาหารในแบบสอบถามประกอบด้วยอาหารที่เป็น typical diet ของเด็กวัยก่อนเรียน และเด็กวัยเรียนตอนต้น โดยประกอบด้วย อาหาร 5 หมู่ : ข้าวแป้ง, เนื้อสัตว์-นม, ไขมัน (เป็นส่วนที่ใช้ในการปรุงอาหาร) สำหรับผักและผลไม้ (ประเมินโดยใช้แบบสัมภาษณ์ความถี่ถึงปริมาณในการบริโภคผลไม้และผัก)
- ชนิดของอาหารที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อโรคเรื้อรัง ได้แก่ อาหารที่มีไขมัน คอเลสเตอรอล โซเดียม น้ำตาลสูง

คำถาม	จุดมุ่งหมาย	คำอธิบาย
1-15, 24, 32	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารหลัก กลุ่มเนื้อสัตว์ต่างๆ นม ไข่ และถั่ว	อาหารกลุ่มดังกล่าวเป็นแหล่งสำคัญที่ให้ โปรตีน วิตามิน และแร่ธาตุ หลายชนิด เช่น วิตามินบี6 วิตามินบี12 ในอาชิน เหล็ก สังกะสี ประโยชน์ที่สำคัญคือ ทำให้ร่างกายเติบโตและ ทำให้ร่างกายแข็งแรง มีภูมิคุ้มกันต้านเชื้อโรค และช่วยซ่อมแซมส่วนต่างๆ ของร่างกายที่สึกหรอ การบริโภคอาหารในหมู่นี้ ควรเน้นบริโภคปลาเพื่อให้กรดไขมันไม่อิ่มตัวกลุ่ม ω-3 ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจ ส่วนเนื้อสัตว์ติดมันหรือหนัง ควรหลีกเลี่ยง เพราะมีกรดไขมันอิ่มตัวสูง โปรตีนจากพืช เช่น ถั่วและผลิตภัณฑ์ จะช่วยลด ปริมาณของไขมันอิ่มตัวในอาหารที่บริโภคได้
16-24	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารหลัก กลุ่มธัญพืช และแป้ง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเป็นแหล่งสำคัญที่ให้พลังงาน วิตามิน และแร่ธาตุ การบริโภคอาหารในกลุ่มนี้ ควรหลีกเลี่ยงอาหารที่ผ่านขบวนการ ฟอกสีหรือขัดสี เพราะอาหารที่ผ่านขบวนการดังกล่าว จะมี การสูญเสีย วิตามิน และแร่ธาตุที่สำคัญ ไปด้วย

คำถาม	จุดมุ่งหมาย	คำอธิบาย
1-2, 5-6	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มีไขมันสูง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ
8-9, 18-19, 32-33	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มีไขมันและโซเดียมสูง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ
31	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มีโซเดียมสูง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ
6-7, 10, 27	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มีคอเลสเตอรอลสูง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ
6, 24	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มีคอเลสเตอรอลสูง และไขมันสูง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ
25-26, 34-35, 37-38	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มีน้ำตาลสูง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ
29-30, 34, 36	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มีไขมันสูง และน้ำตาลสูง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ
11-13, 15, 30	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มีแคลเซียม	อาหารกลุ่มดังกล่าวมีประโยชน์สำคัญในการเสริมสร้างมวลกระดูกและฟันของร่างกายและช่วยควบคุมการทำงานของอวัยวะต่างๆ ให้ทำงานเป็นปกติ
39	ประเมินความถี่ในการบริโภคหม้อไม้ประเภทต่าง	อาหารกลุ่มดังกล่าวมีผู้ให้ข้อสังเกตว่าอาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพต่างๆ

แบบสัมภาษณ์ความถี่ในการบริโภคอาหารชุดที่ 1 (FFQ1)

สำหรับเด็กอายุ 2-14 ปี 11 เดือน

ข้อปฏิบัติสำหรับพนักงานสัมภาษณ์

1. ให้ผู้สัมภาษณ์ถาม ดังนี้ “อาหารแต่ละประเภทท่าน (ผู้ถูกสัมภาษณ์) กินหรือไม่ (ผู้สัมภาษณ์ต้องอ่านรายการอาหารในแต่ละข้อให้ครบถ้วน)”
2. ผู้สัมภาษณ์พิจารณาเฉพาะประเภทอาหารที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ระบุว่ากิน และถามคำถามดังนี้ “ท่าน (ผู้ถูกสัมภาษณ์) กินอาหารดังต่อไปนี้บ่อยเพียงใด”
3. ในขณะที่ถามความถี่ในการกินอาหารให้ใช้ แผ่นภาพที่ 2 ความถี่ของการกินอาหารประเภทต่างๆ ประกอบในการจดบันทึกโดย

1 = ไม่กินเลย 2 = น้อยกว่า 1 ครั้งต่อเดือน 3 = 1-3 ครั้งต่อเดือน 4 = 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์ 5 = 4-6 ครั้งต่อสัปดาห์ 6 = 1 ครั้งต่อวัน 7 = มากกว่า 1 ครั้งต่อวัน

4. ให้กาเครื่องหมาย X ลงใน ○ หน้าข้อคำตอบ

หมายเหตุ: ในกรณีที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ คือ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ให้ผู้สัมภาษณ์ใช้คำว่า “เด็ก” แทน คำว่า “ท่าน”

โดยทั่วไปท่านกินอาหารในประเภทต่อไปนี้บ่อยเพียงใด		ไม่กินเลย	<1 ครั้ง/ด	1-3 ครั้ง/ด	1-3 ครั้ง/ส	4-6 ครั้ง/ส	1 ครั้ง/ว	>1 ครั้ง/ว
1	เนื้อสัตว์ทอดเช่น หมูทอด เนื้อทอด ไก่ทอด	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2	เนื้อสัตว์ผัด เช่น เนื้อหมูผัด เนื้อไก่ผัด	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	เนื้อสัตว์ ต้ม ตุ่น ปิ้งย่าง เช่น หมูตุ๋น หมูต้ม หมูปิ้ง	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4	เนื้อปลาต้ม/นึ่ง/ปิ้ง	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5	ปลาทอด	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6	ไข่เจียว ไข่ดาว	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7	ไข่ต้ม ไข่ตุ๋น	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8	ลูกชิ้นทอด ไส้กรอกทอด ฯลฯ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9	ลูกชิ้น ไส้กรอกปิ้ง นึ่ง ฯลฯ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10	กุ้ง หอย ปู ปลาหมึก	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11	นมรสจืด	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12	นมรสหวาน/รสช็อกโกแลต/สตอเบอรี่ โยเกิร์ตถ้วยปรุงแต่ง	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13	นมเปรี้ยวชนิดดื่ม	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14	นมถั่วเหลือง น้ำเต้าหู้	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15	นมผง	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16	ข้าวสวย	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
17	ขนมปัง	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
18	บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
19	มันฝรั่งทอด (เฟรนช์ฟราย)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20	ข้าวต้มเครื่อง (หมู ไก่ กุ้ง ฯลฯ), โจ๊ก	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
21	ก๋วยเตี๋ยวน้ำ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
22	ข้าวมันไก่, ข้าวหมูแดง, ข้าวหน้าเป็ด, ข้าวขาหมู, ข้าวผัด	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
23	ก๋วยเตี๋ยวผัด ผัดซีอิ๊ว ก๋วยเตี๋ยวแห้ง	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

โดยทั่วไปท่านกินอาหารในประเภทต่อไปนี้บ่อยเพียงใด		ไม่กินเลย	<1 ครั้ง/สัปดาห์	1-3 ครั้ง/สัปดาห์	1-3 ครั้ง/สัปดาห์	4-6 ครั้ง/สัปดาห์	1 ครั้ง/วัน	>1 ครั้ง/วัน
24	พืชชา ลาซานญา สปาเก็ตตี้ แฮมเบอร์เกอร์	○	○	○	○	○	○	○
25	น้ำอัดลม น้ำหวาน เครื่องดื่มชาสำเร็จรูป	○	○	○	○	○	○	○
26	น้ำผลไม้ / น้ำผัก	○	○	○	○	○	○	○
27	กาแฟ ชา โกโก้	○	○	○	○	○	○	○
28	เครื่องดื่มเสริมสารอาหาร เช่น บิอิ่ง โอเฟริม	○	○	○	○	○	○	○
29	คุกกี้ ขนมปังสอดไส้ ขนมเค้ก พาย	○	○	○	○	○	○	○
30	ไอศกรีม	○	○	○	○	○	○	○
31	ปลาหมึกเส้น ปลาเส้น	○	○	○	○	○	○	○
32	ถัวยอบกรอบ ถั่วต้ม ถั่วคั่ว	○	○	○	○	○	○	○
33	ขนมกรุบกรอบ เช่น มันฝรั่งแผ่นทอด ข้าวเกรียบกุ้ง	○	○	○	○	○	○	○
34	ลูกอม ช็อกโกแลต	○	○	○	○	○	○	○
35	ขนมหวานไม่ใส่กะทิ เช่น ลอดช่อง	○	○	○	○	○	○	○
36	ขนมหวานใส่กะทิ	○	○	○	○	○	○	○
37	ผลไม้กระป๋อง	○	○	○	○	○	○	○
38	ผลไม้แห้ง เช่น ลูกเกด ลูกพรุน ลูกท้อ พุทรา มะม่วง	○	○	○	○	○	○	○
39	ผลไม้ทุกประเภท	○	○	○	○	○	○	○

5. แบบสัมภาษณ์ความถี่ในการบริโภคอาหารชุดที่ 2 (Food Frequency Questionnaire 2)

วัตถุประสงค์

- ศึกษาความถี่ในการบริโภคอาหารในกลุ่มอาหารหลัก การบริโภคอาหารที่จัดในกลุ่มเสี่ยงต่อและกลุ่มป้องกันการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป
- ประเมินแนวโน้มในการบริโภคอาหารในกลุ่มอาหารหลัก การบริโภคอาหารที่จัดในกลุ่มเสี่ยงต่อและกลุ่มป้องกันการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป
- ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการบริโภคอาหารในกลุ่มอาหารหลัก กลุ่มเสี่ยงต่อและกลุ่มป้องกันการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังกับสุขภาพ
- ระบุกลุ่มเสี่ยงที่จะพัฒนาการเกิดโรคที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหารกลุ่มเสี่ยง

หมายเหตุ:

- คำถามจะมุ่งเน้นความถี่ในการบริโภค ก. อาหารในกลุ่มอาหารหลัก ได้แก่ กลุ่มเนื้อสัตว์ต่างๆ นม ไข่ และถั่ว และกลุ่มธัญพืชและแป้ง ยกเว้นกลุ่มของผักและกลุ่มผลไม้ ซึ่งข้อมูลได้จากแบบสัมภาษณ์ความถี่ถึงปริมาณในการบริโภคผลไม้และผัก ข. อาหารกลุ่มเสี่ยง เช่น อาหารที่มีไขมันสูง อาหารที่มีไขมันและโซเดียมสูง อาหารที่มีคอเลสเตอรอลสูง อาหารที่มีโซเดียมสูง อาหารที่มีน้ำตาลสูง อาหารที่มีคอเลสเตอรอลและแป้ง/น้ำตาลสูง อาหารที่มีไขมันและแป้ง/น้ำตาลสูง อาหารที่มีไขมันโซเดียมและแป้งสูงอาหารที่มีส่วนประกอบของคาเฟอีน และหน่อไม้ประเภทต่างๆ และ ค. อาหารกลุ่มป้องกัน ได้แก่ อาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง (วิตามิน/เกลือแร่/เส้นใยอาหารสูง) อาหารที่มีไขมันต่ำ โดยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ ระบุระดับของความถี่ในการบริโภคอาหารดังกล่าว ดังนี้ ไม่กินเลย, น้อยกว่า 1 ครั้งต่อ

เดือน, 1-3 ครั้งต่อเดือน, 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์, 4-6 ครั้งต่อสัปดาห์, 1 ครั้งต่อวัน, หรือ มากกว่า 1 ครั้งต่อวัน

- แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ เมื่อใช้ร่วมกับแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหาร และแบบสัมภาษณ์ความถี่ถึงปริมาณในการบริโภคผลไม้และผัก จะช่วยตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ ก ข ค และ ง ได้ดียิ่งขึ้น

คำถาม	จุดมุ่งหมาย	คำอธิบาย
Q7505-13 Q7537	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารหลัก กลุ่มเนื้อสัตว์ต่างๆ นม ไข่ และถั่ว	อาหารกลุ่มดังกล่าวเป็นแหล่งสำคัญที่ให้ โปรตีน ไขมัน และเกลือแร่ หลายชนิด เช่น วิตามินบี6 วิตามินบี12 ในอาจีน เหล็ก สังกะสี ประโยชน์ที่สำคัญคือ ทำให้ร่างกายเติบโตและ ทำให้ร่างกายแข็งแรง มีภูมิคุ้มกันต้านเชื้อโรค และช่วยซ่อมแซมส่วนต่างๆ ของร่างกายที่สึกหรอ การบริโภคอาหารในหมู่นี้ ควรเน้นบริโภคปลาเพื่อให้กรดไขมันไม่อิ่มตัวกลุ่ม ω -3 ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจ ส่วนเนื้อสัตว์ติดมันหรือหนัง ควรหลีกเลี่ยง เพราะมีกรดไขมันอิ่มตัวสูง โปรตีนจากพืช เช่น ถั่วและผลิตภัณฑ์ จะช่วยลด ปริมาณของไขมันอิ่มตัวในอาหารที่บริโภคได้
Q7514 - 20	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารหลัก กลุ่มธัญพืช และแป้ง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเป็นแหล่งสำคัญที่ให้พลังงาน วิตามิน และเกลือแร่ การบริโภคอาหารในกลุ่มนี้ ควรหลีกเลี่ยงอาหารที่ผ่านขบวนการ ฟอกสีหรือขัดสี เพราะอาหารที่ผ่านขบวนการดังกล่าว จะมี การสูญเสีย วิตามิน และเกลือแร่ที่สำคัญ ไปด้วย
Q7506, Q7521-23	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มี ไขมันสูง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาการเกิด โรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ
Q7507	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มี ไขมันและโซเดียมสูง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาการเกิด โรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ
Q7510-12	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มี คอเลสเตอรอลสูง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาการเกิด โรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ
Q7508, Q7524-25, Q7530	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มี โซเดียมสูง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาการเกิด โรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ

คำถาม	จุดมุ่งหมาย	คำอธิบาย
Q7516, Q7528-29, Q7531-32, Q7538-39, Q7545	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มีน้ำตาลสูง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ
Q7543 - 44	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มีคอเลสเตอรอลและแป้งน้ำตาลสูง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ
Q7546	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มีไขมันและแป้งน้ำตาลสูง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ
Q7547	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มีไขมัน โซเดียมและแป้งสูง	อาหารกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ
Q7540-42	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มีส่วนประกอบของคาเฟอีน	อาหารกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ
Q7548	ประเมินความถี่ในการบริโภคหน่อไม้ประเภทต่าง	อาหารกลุ่มดังกล่าวอาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพอื่นๆ
Q7515, Q7517, Q7520	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง	อาหารกลุ่มดังกล่าวป้องกัน/ลดความเสี่ยงการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ
Q7505, Q7509, Q7536	ประเมินความถี่ในการบริโภคอาหารพวกเนื้อสัตว์ต่างๆ นมที่มีไขมันต่ำ	อาหารกลุ่มดังกล่าวป้องกัน/ลดความเสี่ยงการพัฒนาการเกิดโรคเรื้อรังหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ

แบบสัมภาษณ์ความถี่ในการบริโภคอาหารชุดที่ 2 (FFQ2)
สำหรับประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ข้อปฏิบัติสำหรับพนักงานสัมภาษณ์

1. ให้ผู้สัมภาษณ์ถาม ดังนี้ “อาหารแต่ละประเภทท่าน (ผู้ถูกสัมภาษณ์) กินหรือไม่ (ผู้สัมภาษณ์ต้องอ่านรายการอาหารในแต่ละข้อให้ครบถ้วน)
2. ผู้สัมภาษณ์พิจารณาเฉพาะประเภทอาหารที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ระบุว่ากิน และถามคำถามดังนี้ “ท่าน (ผู้ถูกสัมภาษณ์) กินอาหารดังต่อไปนี้บ่อยเพียงใด”
3. ในขณะที่ถามความถี่ในการกินอาหารให้ใช้ แผ่นภาพที่ 2 ความถี่ของการกินอาหารประเภทต่างๆ ประกอบในการจดบันทึกโดย
 1 = ไม่กินเลย 2 = น้อยกว่า 1 ครั้งต่อเดือน 3 = 1-3 ครั้งต่อเดือน 4 = 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์
 5 = 4-6 ครั้งต่อสัปดาห์ 6 = 1 ครั้งต่อวัน 7 = มากกว่า 1 ครั้งต่อวัน
4. ให้กาเครื่องหมาย X ลงใน ○ หน้าข้อคำตอบ

ข. ความถี่ในการกินอาหาร							
โดยทั่วไปท่านกินอาหารในประเภทต่อไปนี้บ่อยเพียงใด	ไม่ กิน เลย	<1 ครั้ง ต่อ เดือน	1-3 ครั้ง ต่อ เดือน	1-3 ครั้งต่อ สัปดาห์	4-6 ครั้งต่อ สัปดาห์	1 ครั้ง ต่อวัน	>1 ครั้ง ต่อวัน
Q7505 เนื้อวัว/หมูไม่ติดมัน ไก่/เป็ดไม่ติดหนัง	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7506 เนื้อวัว/หมูติดมัน ไก่/เป็ดติดหนัง เช่น หมูสามชั้น	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7507 ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ที่ผ่านกระบวนการกลุ่มที่ 1 เช่น ไส้กรอก ไส้กรอกอีสาน เบคอน แฮม กุนเชียง หมูยอ แหนม	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7508 ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ที่ผ่านกระบวนการกลุ่มที่ 2 เช่น หมูหยอง ปลาเค็ม เนื้อ/หมู/ปลาแดดเดียว	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7509 ปลาชนิดต่างๆ เช่น ปลาน้ำจืด ปลาทะเล	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7510 กุ้ง หอย ปู ปลาหมึก	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7511 ดับ เลือดหมู/เป็ด/ไก่	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7512 ไข่ทั้งฟอง หรือเฉพาะไข่แดง	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7513 ถั่วและผลิตภัณฑ์ (ไม่รวมเครื่องดื่ม) เช่น ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง เต้าหู้ โปรตีนเกษตร	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7514 ข้าวขาว/ข้าวขัดสี	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7515 ข้าวกล้อง ข้าวซ้อมมือ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

โดยทั่วไปท่านกินอาหารในประเภทต่อไปนี้บ่อยเพียงใด	ไม่ กิน เลย	<1 ครั้ง ต่อ เดือน	1-3 ครั้ง ต่อ เดือน	1-3 ครั้งต่อ สัปดาห์	4-6 ครั้งต่อ สัปดาห์	1 ครั้ง ต่อวัน	>1 ครั้ง ต่อวัน
Q7516 ข้าวเหนียว	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7517 ก๋วยเตี๋ยวต่างๆ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7518 บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป เช่น มาม่า อมยา ไวไว	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7519 ขนมปังขาว	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7520 ขนมปังโฮลวีท (ขนมปังธัญพืช)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7521 อาหารทอด เช่น หมู/ไก่ทอด ทอดมัน กุ้งชุบแป้งทอด	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7522 อาหารจานด่วนตะวันตก เช่น พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7523 อาหารดาวที่มีกะทิ เช่น แกงเผ็ด คัมข่า	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7524 ปลา ร้า ปลาเจ่า น้ำพุด ถั่วเน่า	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7525 น้ำพริก เช่น น้ำพริกกะปิ น้ำพริกหนุ่ม น้ำพริกปลาป่น น้ำพริกปลาร้า น้ำพริกตาแดง น้ำพริกปลาร้า	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐
Q7526 ผลไม้รสหวาน เช่น ฝรั่ง องุ่น ลิ้นจี่ มะม่วงสุก ขนุน ละมุด น้อยหน่า อ้อย	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7527 ผลไม้รสไม่หวาน/หวานน้อย เช่น ฝรั่ง ชมพู่ มะม่วงดิบ แอปเปิ้ล แก้วมังกร	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7528 ผลไม้กวน ฉาบ เช่น สับปะรดกวน กุ้งกวน	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7529 ผลไม้เชื่อม เช่น สาลี่เชื่อม กุ้งเชื่อม มะตูมเชื่อม	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7530 ผักและผลไม้หมักดอง เช่น ผลไม้ดอง ผักกาดดอง	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7531 ผลไม้กระป๋อง	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7532 ผลไม้แห้ง เช่น ลูกเกด ลูกพรุน ลูกท้อ พุทรา มะม่วง	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7533 นมสด/โยเกิร์ตชนิดด้วยนมปรุงแต่งรส	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7534 นมหวาน/นมปรุงแต่งรส/โยเกิร์ตชนิดด้วยนมปรุงแต่งรส	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7535 โยเกิร์ตชนิดดื่ม	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7536 นมพร้อมมันเนย	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7537 น้ำเต้าหู้/นมถั่วเหลือง	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7538 น้ำอัดลม/น้ำหวาน	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
โดยทั่วไปท่านกินอาหารในประเภทต่อไปนี้บ่อยเพียงใด	ไม่	<1 ครั้ง	1-3	1-3	4-6	1 ครั้ง	>1 ครั้ง

	กิน เลข	ต่อ เดือน	ครั้ง ต่อ เดือน	ครั้งต่อ สัปดาห์	ครั้งต่อ สัปดาห์	ต่อวัน	ต่อวัน
Q7539 น้ำผลไม้ / น้ำผัก	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7540 เครื่องดื่มชูกำลัง เช่น กระทิงแดง ลิโพ เอ็ม 150	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7541 เครื่องดื่มสำหรับนักกีฬา เช่น สปอนเซอร์ เอ็มสปอร์ต	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7542 ชา กาแฟ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7543 อาหารที่มีเนย/มาการีนและแป้ง เช่น เค้ก คุกกี้ โดนัท พาย	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7544 ขนมหวานทำจากไข่แดง เช่น ทองหยิบ ฝอยทอง ทองหยอด	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7545 ขนมใส่น้ำเชื่อม เช่น ถั่วเขียวคัมน้ำตาล มันคัมน้ำตาล สาหร่ายเชื่อม ลูกชิ้นน้ำเชื่อม	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7546 ขนมหวานที่มีกะทิ เช่น กะล่ำยบัวควี วุ้นกะทิ ข้าวคั่วคั่ว	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7547 ขนมขบเคี้ยว/ขนมกรุบกรอบบรรจุซอง	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Q7548 หน่อไม้ทุกประเภท	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6. แบบสัมภาษณ์ความถี่ถึงปริมาณในการบริโภคผลไม้และผัก (Semi-Quantitative Food Frequency Questionnaire for Fruit and Vegetable)

แบบสัมภาษณ์ เด็ก 1 ปี - 5 ปี 11 เดือน คำถามข้อ Q3125-Q3126

แบบสัมภาษณ์ เด็ก 6 ปี - 14 ปี 11 เดือน คำถามข้อ Q3107-Q3108

แบบสัมภาษณ์ วัยแรงงาน และวัยสูงอายุ คำถามข้อ Q7549 - Q7550

วัตถุประสงค์

- ก. ประเมินความเพียงพอของการบริโภคผักและผลไม้ของประชากรไทย
- ข. ตรวจสอบแนวโน้มในการบริโภคผักและผลไม้ของประชากรไทย
- ค. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคผักและผลไม้กับสุขภาพ
- ง. ระบุกลุ่มเสี่ยงที่จะพัฒนาการเกิดโรคที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคผักและผลไม้

หมายเหตุ:

คำถามจะมุ่งเน้นพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลไม้และผักที่เกิดขึ้นเป็นประจำ โดยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ คิดถึงการบริโภคผลไม้และผักโดยทั่วๆ ไปในช่วง 1 สัปดาห์ที่ ผู้ถูกสัมภาษณ์กินผักและผลไม้ ในความถี่ และปริมาณเท่าไร เมื่อเปรียบเทียบกับส่วนมาตรฐาน

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เมื่อใช้ร่วมกับแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการบริโภคอาหาร และแบบสัมภาษณ์ความถี่ในการบริโภคอาหาร จะสามารถตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ ก ข และ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ค และ ง ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

คำถาม	จุดมุ่งหมาย	คำอธิบาย
1	ประเมินความถี่ (วัน/สัปดาห์) และปริมาณ (ส่วนมาตรฐาน/วัน) การบริโภคของผลไม้สด	ส่วนมาตรฐานของผลไม้ ได้มาจากรายการอาหารแลกเปลี่ยน (Food exchange list) โดยทุก 1 ส่วนมาตรฐานของผลไม้แต่ละชนิดจะให้พลังงานประมาณ 60 แคลอรี
4	ประเมินความถี่ (วัน/สัปดาห์) และปริมาณ (ส่วนมาตรฐาน/วัน) การบริโภคผักโดยรวม	ส่วนมาตรฐานของผัก ได้มาจากรายการอาหารแลกเปลี่ยน (Food exchange list) และปรับส่วนมาตรฐานการบริโภคผัก ตามหน่วยมาตรฐานของโภชนาการ เพื่อประเมินส่วนการบริโภคใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

แบบสัมภาษณ์ความถี่ถึงปริมาณในการบริโภคผลไม้และผัก

ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ดู แผ่นภาพที่ 1 ขนาดส่วนบริโภคของผักและผลไม้ สมุดภาพตัวอย่างผลไม้และผัก ขนาดเท่าของจริง และอุปกรณ์การประมาณขนาดอาหารบริโภค ได้แก่ ทัพพีตักข้าว พร้อมทั้งให้คำอธิบาย ต่อไปนี้ “คำถามต่อไปนี้เป็นคำถามเกี่ยวข้องกับการกินผลไม้และผักที่ท่านกินเป็นประจำ ขอให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้อย่างถี่ถ้วนถึง ความถี่ในการกินผลไม้และผักโดยทั่วๆ ไปใน 1 สัปดาห์ และปริมาณผลไม้หรือผักที่ท่านกินในแต่ละมื้อ ว่ามีปริมาณและขนาดเท่าไร (เช่น ส้มเขียวหวาน 1 ผลกลาง เป็นต้น) หรือเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับ ถ้าใส่ในทัพพีตักข้าว ท่านกินในปริมาณเฉลี่ยกี่ทัพพี”

หมายเหตุ: ในกรณีที่สัมภาษณ์ผู้เลี้ยงดูเด็ก ให้ผู้สัมภาษณ์ใช้คำว่า “เด็ก” แทน คำว่า “ท่าน”

การบริโภคผลไม้	
1 ผลไม้สด	
หมายเหตุ: ผลไม้สด 1 ส่วนมาตรฐาน เท่ากับ มะละกอ แตงโม หรือสับปะรด 6-8 คำ หรือ กว๊านน้ำว้า 1 ผลเล็ก หรือ กว๊านหอม 1/2 ผลกลาง หรือส้มเขียวหวาน 1 ผลใหญ่ หรือ 2 ผลกลาง หรือเงาะ 4 ผล ให้บันทึกส่วนมาตรฐานเป็นจำนวนเต็มพร้อมทศนิยม 1 ตำแหน่ง (เช่น 0.5, 1.0, 1.5, 2.0, 2.5, 3.0 เป็นต้น)	
a โดยทั่วไปในแต่ละสัปดาห์ ท่านกินผลไม้สดกี่วันต่อสัปดาห์	วันต่อสัปดาห์
b โดยเฉลี่ย ในแต่ละวันท่านกินผลไม้สดเป็นจำนวนกี่ครั้งต่อวัน	จำนวนครั้งต่อวัน
c ท่านกินผลไม้สดจำนวนกี่ส่วนต่อครั้ง	. ส่วนมาตรฐานต่อครั้ง
2 การบริโภคผัก	
หมายเหตุ: ผัก 1 หน่วยมาตรฐานของโภชนาการ เท่ากับ ผักใบปรุงสุกแล้ว 1 ทัพพี หรือผักใช้ผล/หัว/ราก เช่น มะเขือเทศ แครอท ฟักทอง ข้าวโพด กะหล่ำดอก ถั่วฝักยาว หอมหัวใหญ่ 1 ทัพพี หรือผักใบเขียวสดไม่ผ่านการปรุงสุก 2 ทัพพี ให้บันทึกส่วนมาตรฐานเป็นจำนวนเต็มพร้อมทศนิยม 1 ตำแหน่ง (เช่น 0.5, 1.0, 1.5, 2.0, 2.5, 3.0 เป็นต้น)	
a โดยทั่วไปในแต่ละสัปดาห์ ท่านกินผักกี่วันต่อสัปดาห์	วันต่อสัปดาห์
b โดยเฉลี่ย ในแต่ละวันท่านกินผักเป็นจำนวนกี่ครั้งต่อวัน	จำนวนครั้งต่อวัน
c ท่านกินผักจำนวนกี่ส่วนต่อครั้ง	. ส่วนมาตรฐานต่อครั้ง

7. แบบประเมินอาหารบริโภคทบทวนความจำย้อนหลัง 1 วัน (24 Hour Dietary Recall)

วัตถุประสงค์

- ก. ประเมินความเพียงพอของการได้รับอาหารและสารอาหารของประชากรไทย
- ข. ตรวจสอบแนวโน้มในการบริโภคอาหารและการได้รับสารอาหารของประชากรไทย
- ค. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาหารและสารอาหารกับสุขภาพ
- ง. ระบุกลุ่มเสี่ยงที่จะพัฒนาการเกิดโรคที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหารและการได้รับสารอาหาร

หมายเหตุ:

การสัมภาษณ์อาหารบริโภคทบทวนความจำย้อนหลัง 1 วัน (24-hour recall) เป็นวิธีการสัมภาษณ์บุคคลหรือผู้เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ต้องการศึกษา (เช่น ในกรณีเด็กเล็ก อาจจะสัมภาษณ์มารดา หรือผู้เลี้ยงดู หรือในผู้สูงอายุที่มีปัญหาด้านความจำ อาจทำการ สัมภาษณ์ผู้ดูแล) โดยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์นึกทบทวนย้อนหลังเกี่ยวกับชนิดและปริมาณของอาหารและเครื่องดื่มที่บริโภค ในวันที่ผ่านมาทั้งวัน

การสำรวจอาหารบริโภคด้วยวิธีการต่างๆ จะให้ผลการประเมินในเชิงคุณภาพเป็นส่วนใหญ่ แต่ปัญหาภาวะโภชนาการขาดและโภชนาการเกินมีสาเหตุเหตุมามากจากปริมาณพลังงานและสารอาหารที่น้อยหรือมากเกินไปเกินต้องการ การประเมินอาหารบริโภคทบทวนความจำย้อนหลัง 1 วัน จะให้ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณได้ครบถ้วน นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการที่สามารถปฏิบัติได้ในการศึกษาเชิงสำรวจภาคตัดขวาง (Cross-sectional Survey)

ในการสัมภาษณ์อาหารบริโภคทบทวนความจำย้อนหลัง 1 วัน ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ดู สมุดภาพตัวอย่างอาหารขนาดเท่าของจริง แผ่นภาพ 3a และ 3b ขนาดของอาหารบริโภค 2 มิติ และอุปกรณ์การประมาณขนาดอาหารบริโภคเช่น ช้อนทานข้าว ช้อนชา (ช้อนตักกาแฟ) ถ้วยตวงขนาด 250 ซีซี แก้วน้ำขนาด 200 ซีซี และทัพพีตักข้าว

8. แผนภาพ 1 ขนาดส่วนบริโภคของผลไม้และผัก (Illustration 1 Vegetable and Fruit Portion Size)

วัตถุประสงค์

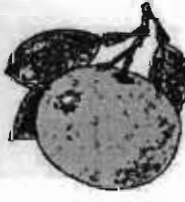
เพื่อช่วยประมาณส่วนของผักและผลไม้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่สุด และสร้างเสริมความทรงจำเกี่ยวกับชนิดของผักและผลไม้ที่บริโภค

หมายเหตุ:

แผนภาพ 1 ได้ถูกปรับปรุง โดยเพิ่มชนิดของผลไม้ในขนาด 1 ส่วนมาตรฐาน และปรับหน่วยที่ใช้ประมาณขนาดส่วนบริโภคของผักและผลไม้โดยอ้างอิงตามมาตรฐานธงโภชนาการ

แผนภาพ 1

ขนาดส่วนบริโภคของผลไม้และผัก

ประเภทผลไม้	ตัวอย่าง	1 ส่วน มาตรฐาน
ผลไม้ผลใหญ่ที่หั่นชิ้นพอคำ 	มะละกอ แดงโม สับปะรด แก้วมังกร	6-8 คำ
	ทุเรียน	1 เม็ดกลาง
ผลไม้ที่เป็นผล 	กล้วยน้ำว้า	1 ผลเล็ก
	กล้วยหอม	1/2 ผลกลาง
	ส้มเขียวหวาน	1 ผลใหญ่ หรือ 2 ผลกลาง
	แอปเปิ้ล สาลี่	1 ผลเล็ก
	มังคุด เงาะ ลิ้นจี่	4 ผลใหญ่
	ฝรั่ง	1/2 ผลกลาง
	มะม่วงดิบ/สุก	1/2 ผลใหญ่/กลาง
	ส้มโอ	2 กลีบกลาง
	ลำไย	10 ผลเล็ก หรือ 6 ผลใหญ่
	องุ่นเขียว	15 ผลเล็ก
	พุทราไทยผลเล็กกลม	10 ผล
	พุทราพันธุ์ลูกยาว	1 ผลใหญ่
	น้อยหน่า	1/2 ผลใหญ่
	มะขามเทศ	7 ฝักใหญ่ หรือ 14 ฝักเล็ก
	มะขามหวาน	3 ฝักเล็ก
	ละมุด	2 ผลเล็ก

ประเภทผัก	ตัวอย่าง	1 ส่วน มาตรฐาน
ผักใบปรุงสุกแล้ว		1 ถ้วย
ผักใช้ผล/หัว/ราก 	มะเขือเทศ แครอท ฟักทอง กะหล่ำดอก ถั่วฝักยาว หอมหัวใหญ่ 	1 ถ้วย
ผักใบเขียวสดไม่ผ่านการ ปรุงสุก		2 ถ้วย

9. แผนภาพ 2 ระดับความถี่ในการบริโภคอาหาร (Illustration 2 Level of Food Consumption Frequency)

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างเสริมความทรงจำเกี่ยวกับระดับของความถี่ในการบริโภคอาหารชนิดต่างๆ

หมายเหตุ:

แผนภาพ 2 ใช้แผนภาพเดิมที่ถูกรวบรวมแบบจากการสำรวจสภาวะสุขภาพคนไทยครั้งที่ 3

แผนภาพ 2

ความถี่ในการบริโภค
อาหารประเภทต่าง ๆ

☐	1	 ไม่กินเลย
☐	2	 น้อยกว่า 1 ครั้ง/เดือน
☐	3	 1-3 ครั้ง/เดือน
☐	4	 1-3 ครั้ง/สัปดาห์
☐	5	 4-6 ครั้ง/สัปดาห์
☐	6	 1 ครั้ง/วัน
☐	7	 มากกว่า 1 ครั้ง/วัน

9. แผ่นภาพ 3a และ 3b ขนาดของอาหารบริโภค 2 มิติ (Illustration 3a and 3b Two-Dimensional Portion Size)

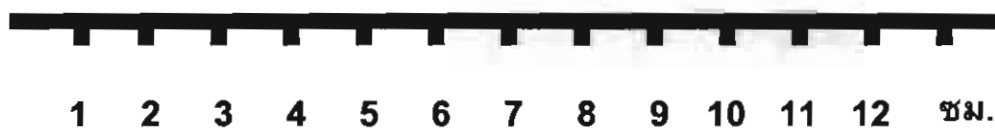
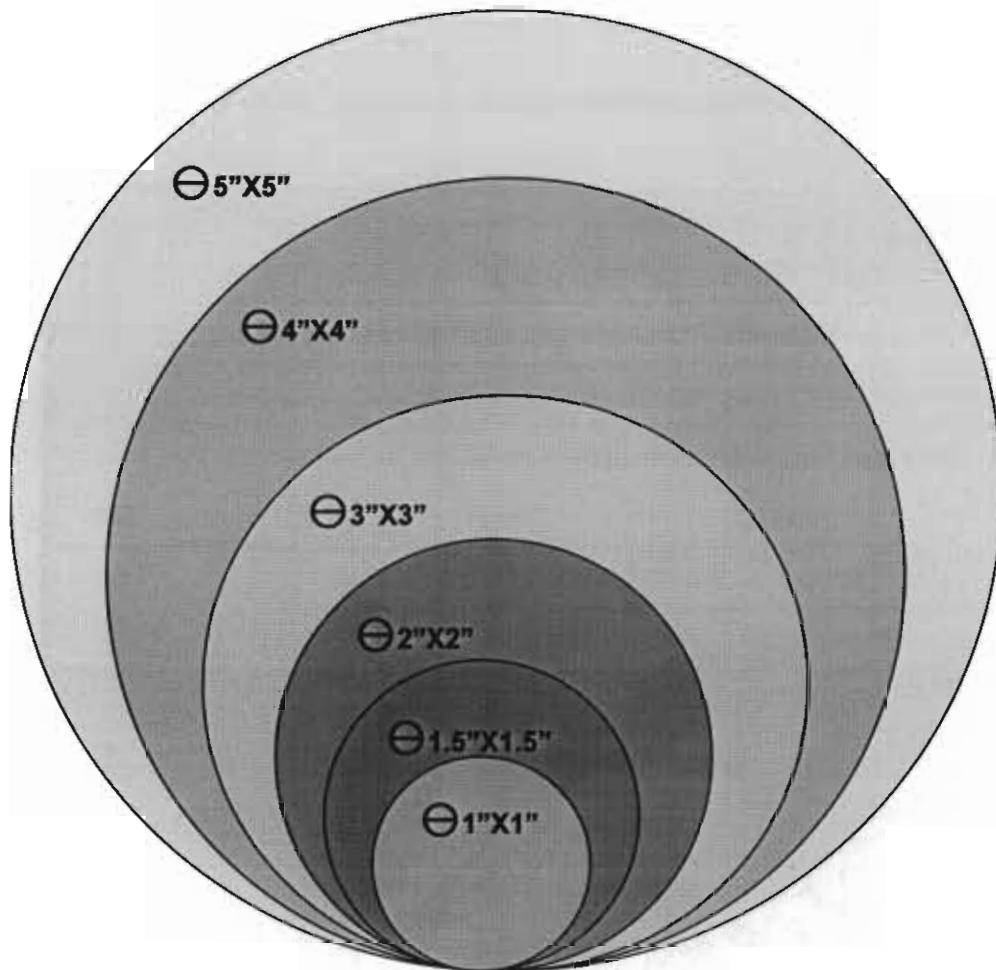
วัตถุประสงค์

เพื่อช่วยประมาณขนาดของอาหารบริโภคใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่สุด และสร้างเสริมความทรงจำเกี่ยวกับอาหารที่บริโภค

#

แผนภาพ 3b

ขนาดของอาหารบริโภค 2 มิติ

วัตถุประสงค์

เพื่อช่วยประมาณส่วนของอาหารบริโภคใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่สุด และสร้างเสริมความทรงจำเกี่ยวกับอาหารที่บริโภค

11. สมุดภาพตัวอย่างอาหารขนาดเท่าของจริง (Handbook of photographic food atlas)

วัตถุประสงค์

เพื่อช่วยประมาณส่วนของอาหารบริโภคใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่สุด และสร้างเสริมความทรงจำเกี่ยวกับอาหารที่บริโภค

คำถาม	คำอธิบาย
Q 7600 ประวัติการป่วยของพ่อแม่พี่น้องสายตรง Q 7601- Q 7608	- พี่น้องสายตรง คือพี่หรือน้องร่วมพ่อ/ แม่เดียวกันกับผู้ให้สัมภาษณ์ - ให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ย้อนนึกความี พ่อแม่ หรือ พี่น้องสายตรงดังกล่าวมีใครเป็นโรคต่อไปนี้บ้างคือ • ความดันโลหิตสูง • เบาหวาน • โรคเส้นเลือดสมองตีบ/แตก/ตัน • โรคหลอดเลือดหัวใจตีบ • หอบหืด • ภูมิแพ้ • มะเร็ง • ธาลัสซีเมีย หรือโรคเลือด ในบางโรคมีคำถามต่อไปด้วยว่า ถ้ามีผู้ใดเป็น <u>เป็นเมื่ออายุเท่าใด</u> ในกรณีพี่น้องสายตรงถ้าเป็นหลายคน ให้หมายถึงคนที่ เป็นเมื่ออายุน้อยที่สุดและตอบอายุของคนนั้น - ให้ผู้ถามทบทวนคำอธิบายเกี่ยวกับโรคเหล่านี้ด้วย (บทที่ 10) เพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้นเกี่ยวกับโรค - ในคำถามเกี่ยวกับโรคเบาหวาน ถ้าผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่าใช่ ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น พ่อ, แม่ หรือพี่น้อง นอกจากถามเกี่ยวกับอายุเมื่อเริ่มเป็นแล้ว ให้ถามถึง <u>การใช้ยาฉีด insulin</u> ด้วยหรือไม่ - คำถามในข้อ Q 7600 นี้ต้องการทราบว่าผู้ที่มีความสัมพันธ์โดยสายเลือดกับผู้ตอบสัมภาษณ์มีการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังดังกล่าวข้างต้นมากน้อยเพียงใด เพราะโรคเหล่านี้บางโรคถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้ เช่น ธาลัสซีเมีย

คำถาม	คำอธิบาย
Q 7700 การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ Q 7701 ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาท่านเคยได้รับบาดเจ็บหรือประสบอุบัติเหตุจนต้องไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลหรือคลินิก ใช่หรือไม่ Q 7702 ให้ระบุจำนวนครั้งทั้งหมดในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา	- คำถามนี้ หมายถึง เฉพาะการบาดเจ็บซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุหลายอย่าง เช่น ถูกทำร้าย ทำร้ายตัวเอง บาดเจ็บจากการทำงานหรืออุบัติเหตุอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในรอบ 12 เดือน หรือ 1 ปีที่ผ่านมา และเป็นการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุที่ต้องไปรักษาที่โรงพยาบาลหรือคลินิกเท่านั้น ถ้าเป็นบาดเจ็บเล็กๆ น้อยๆ ที่ใส่ยารักษาได้ที่บ้านจะไม่รวมอยู่ในคำถามข้อนี้ - ให้ระบุจำนวนครั้งของการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุที่ต้องไปรักษาที่โรงพยาบาลหรือคลินิกเท่านั้น
Q 7703 ท่านเข้ารับการรักษาโดยต้องนอน โรงพยาบาลเป็นจำนวนกี่ครั้งในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา	- คำถามในข้อ Q 7703 และ Q 7704 ต้องการจะแยกแยะความรุนแรงของการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุที่ต้องไปรักษาที่โรงพยาบาล/คลินิก - ถ้าเป็นการบาดเจ็บรุนแรงก็จะต้องพักรักษาในโรงพยาบาล ถ้าบาดเจ็บไม่รุนแรงก็เพียงแต่รักษาตักแตงบาดแผลให้ยาแล้วกลับบ้านได้ - ให้ตอบจำนวนครั้งแยกตามชนิดของการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล
Q 7704 ท่านที่ได้รับบาดเจ็บที่ต้องนอนโรงพยาบาล จากสาเหตุใด Q 7704a- Q 7704d	- ให้ระบุสาเหตุของการบาดเจ็บจนต้องนอนโรงพยาบาลเท่านั้น - ระบุสาเหตุได้มากกว่า 1 ข้อ
Q 7800 อนามัยเจริญพันธุ์ (สำหรับเพศชายและเพศหญิง) Q 7801 ปัจจุบันท่านมีคู่หรือไม่ (ถ้าผู้ตอบว่าใช่เป็นชาย → Q7803) 2. ไม่ใช่ (ถ้าผู้ตอบว่าไม่ใช่เป็นหญิง → Q7900, ถ้าผู้ตอบเป็นชาย → Q8000)	- คำถาม Q 7801- Q 7807 ถามทั้งสองเพศ ก็ถ้าผู้ตอบสัมภาษณ์เป็นชายก็ถามคำถามเหล่านี้ได้ เช่นเดียวกับผู้ตอบสัมภาษณ์ที่เป็นหญิง - คำถามในหมวด Q 7900 จะเป็นคำถามเฉพาะเพศหญิงเท่านั้น - คำถาม Q 7801 และ Q 7802 เป็นการถามเกี่ยวกับการมีคู่ครองในปัจจุบัน ซึ่งหมายถึงการอยู่ด้วยกันฉันท์สามีภรรยา โดยไม่จำเป็นต้องประกอบด้วยพิธีแต่งงาน

คำถาม	คำอธิบาย
Q7802 (ถามเฉพาะผู้หญิง) ขณะนี้ท่านตั้งครรภ์อยู่หรือไม่	หรือการจดทะเบียนสมรสและการคุมกำเนิดที่ปฏิบัติอยู่ใช้วิธีใด - สำหรับวิธีการคุมกำเนิดที่ปฏิบัติอยู่อาจจะตอบได้ทั้งการปฏิบัติของผู้ตอบสัมภาษณ์เองหรือของคู่ครอง เช่น ถ้าผู้ตอบสัมภาษณ์เป็นหญิงซึ่งไม่ได้คุมกำเนิด แต่คู่ครองทำหมันชายแล้ว ก็ตอบในข้อทำหมันชายได้ หรือถ้าคู่ครอง (ชาย) ใช้ถุงยางอนามัย ฝ่ายหญิงผู้ตอบสัมภาษณ์ใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดด้วยก็ตอบได้ทั้ง 2 ข้อ
Q 7803 ขณะนี้ท่าน/คู่ของท่านคุมกำเนิดเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ใช่หรือไม่	
Q 7804 สำหรับผู้ที่ตอบว่าใช่ ปัจจุบันท่าน/คู่ของท่านคุมกำเนิดด้วยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
Q 7805 สำหรับผู้ตอบว่าไม่ใช่ สาเหตุที่ไม่คุมกำเนิด	- ให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ระบุทุกสาเหตุที่ไม่คุมกำเนิด ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ หรือ ถ้านอกเหนือไปจากคำตอบที่ให้ไว้ ก็ตอบในข้ออื่นๆ ได้ (Q 7804h)
Q 7806 ท่านมีภาวะมีบุตรยากใช่หรือไม่	- ให้อ่านข้อความในวงเล็บที่อธิบายความหมายภาวะมีบุตรยากให้ผู้ตอบสัมภาษณ์เข้าใจด้วย “ภาวะมีบุตรยาก หมายถึง การที่คู่สมรสไม่สามารถตั้งครรภ์ได้ หลังจากที่ได้พยายามที่จะมีบุตรด้วยการที่คู่สมรสอยู่ด้วยกันและมีเพศสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ โดยไม่ได้คุมกำเนิดมาแล้วอย่างน้อย 1 ปี”
Q 7807 ท่านเคยได้รับการรักษาภาวะมีบุตรยากหรือไม่	- สำหรับผู้ที่ตอบว่าใช่ในข้อ Q 7805 ให้ถามต่อไปเกี่ยวกับการรักษาภาวะมีบุตรยาก ซึ่งอาจเป็นทั้งการไปปรึกษาแพทย์ที่โรงพยาบาลทั้งของรัฐ และเอกชนที่คลินิก และวิธีการรักษาอื่นๆ เช่น กินยาสมุนไพร ฯลฯ ก็ให้ระบุไว้ในข้อ Q 7807c ด้วย
Q 7808 สำหรับผู้ที่ตอบว่าเคยในข้อ Q7807 ท่านเคยได้รับการรักษาภาวะมีบุตรยากจากที่ไหน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
หมวด Q 7900 อนามัยเจริญพันธุ์ (สำหรับเพศหญิง)	
Q 7901 ท่านมีประจำเดือนครั้งแรกเมื่ออายุเท่าใด	- ให้ระบุอายุ (เป็นปี) ที่มีประจำเดือนครั้งแรก
Q 7902a ปัจจุบันท่านยังมีรอบประจำเดือนอยู่หรือไม่	- ถามถึงการตั้งครรภ์ในปัจจุบัน - คำถามเกี่ยวกับประจำเดือน(menstruation)

คำถาม	คำอธิบาย
Q 7902b สำหรับผู้ที่ตอบว่าประจำเดือนหมดแล้ว ระบุอายุ.....ปี Q 7903 สำหรับผู้ที่ตอบว่าประจำเดือนหมดแล้ว ท่านหมดประจำเดือนด้วยสาเหตุใด Q 7904 สาเหตุของการหมดประจำเดือนโดยวิธีอื่นๆ ที่ไม่ใช่ตามธรรมชาติของวัย	ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการยังมีประจำเดือนอยู่ในปัจจุบันหรือไม่ และถ้าหมดประจำเดือนไปแล้วระบุอายุเมื่อหมดประจำเดือน สำหรับผู้ที่ประจำเดือนมาไม่สม่ำเสมอ จาคหายไปบางเดือนโดยมิใช่การตั้งครรภ์ ให้ถือว่าไม่ใช่ ภาวะหมดประจำเดือน หรือ Menopause - นอกจากนี้ยังถามถึงสาเหตุที่หมดประจำเดือนว่าเป็นไปตามธรรมชาติ คืออายุมากแล้วเช่น 45 ปีขึ้นไป หรือโดยวิธีที่ผิดธรรมชาติอื่นๆ เช่น การตัดมดลูก
Q 7905 ท่านเคยหรือกำลังได้รับฮอร์โมนทดแทนหลังหมดประจำเดือนใช่หรือไม่ Q 7906 สำหรับผู้ที่ตอบว่าใช่ ระบุระยะเวลาที่ใช้ฮอร์โมนทดแทน	- หมายถึงการได้รับ ยาฮอร์โมนเพื่อทดแทน ฮอร์โมนเพศหญิงที่ลดลงหลังจากการหมดประจำเดือนไม่ว่าจะโดยธรรมชาติของวัยหรือโดยวิธีอื่นๆ ก็ตามหรือเพื่อการรักษาอาการต่างๆ อันเกิดเนื่องจากภาวะหมดประจำเดือน - ระบุเวลาทั้งหมดที่ได้รับยาฮอร์โมนทดแทน
Q 7907a ท่านเคยตั้งครรภ์หรือไม่ Q 7907b ท่านเคยคลอดบุตรหรือไม่ Q 7908 ถ้ามีระบุจำนวนบุตรที่เกิดรอด Q 7909 ท่านคลอดบุตรคนสุดท้ายด้วยวิธีใด	- คำถามทั้ง 3 ข้อนี้ต้องการทราบภาวะการเจริญพันธุ์ของหญิงผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยถามถึงการมีบุตรและจำนวนบุตรที่เกิดรอด บุตรเกิดรอดหมายถึง ทารกที่คลอดออกมามีชีวิต ภายใน 24 ชั่วโมงหลังคลอด (ไม่นับที่แท้งหรือตายคลอด) และวิธีการคลอดบุตรคนสุดท้าย
Q 7910 เมื่อท่านไปฝากครรภ์สุดท้ายท่านได้รับการตรวจคัดกรองโรคธาลัสซีเมียใช่หรือไม่ Q 7911 สำหรับผู้ที่ตอบว่าใช่ในข้อ Q 7910 ในระบุ พ.ศ. ที่ได้รับการตรวจ Q 7912 สำหรับผู้ที่ตอบว่าใช่ในข้อ Q 7910 ระบุผลการตรวจคัดกรองโรคธาลัสซีเมีย	- การตรวจคัดกรองโรคธาลัสซีเมียนี้ ผู้ตอบสัมภาษณ์จะทราบได้โดยการบอกเล่าจากบุคลากรสาธารณสุขประจำคลินิก หรือโรงพยาบาลที่ฝากครรภ์ ซึ่งบางครั้งอาจไม่ได้รับการบอกเล่าหรือไม่แน่ใจ ซึ่งมีคำตอบไม่ทราบไว้ให้ - การตรวจนี้จะต้องเจาะเลือดเพื่อนำไปตรวจ - สำหรับผู้ที่เคยตรวจให้ระบุ ปี หรือ พ.ศ. ที่ได้รับการตรวจด้วย เพราะจะทำให้ทราบถึงความครอบคลุมของบริการนี้ในหญิงตั้งครรภ์ได้

คำถาม	คำอธิบาย
Q 7913a ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาท่านมีการแท้งลูกใช่หรือไม่ Q 7913b สำหรับผู้ที่ตอบว่าใช่ระบุจำนวนครั้งที่แท้ง Q 7914a ระบุสาเหตุที่แท้งลูกในครั้งสุดท้าย 1. แท้งตามธรรมชาติ 2. ทำแท้งโดยเหตุผลทางการแพทย์ 3. ทำแท้ง เพราะไม่พร้อมมีบุตร 4. ทำแท้งเพราะสาเหตุอื่นๆ ระบุ..... Q 7914 b ถ้าทำแท้งโดยเหตุผลทางการแพทย์ ให้ระบุเหตุผล Q 7915 สำหรับผู้ที่ตอบว่าใช่ในข้อ Q 7913 a ระบุสถานที่ที่ทำแท้ง	- คำถามในกลุ่มนี้ต้องการทราบความชุกของการแท้งลูกในหญิงวัยทำงาน ที่ผ่านมามาในเวลา 5 ปี - ถ้าหญิงผู้ตอบสัมภาษณ์ตอบว่ามีการแท้งลูกเกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว ให้ถามว่ามีการแท้งเกิดขึ้นทั้งหมดกี่ครั้งในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา - ให้ถามเกี่ยวกับสาเหตุของการแท้งในการแท้งครั้งสุดท้าย ซึ่งในแบบสอบถามได้แบ่งเป็น 4 สาเหตุหลักคือ • แท้งตามธรรมชาติ รวมทั้งเกิดจากอุบัติเหตุ เช่น พลัดตกหกล้ม • ทำแท้งโดยเหตุผลทางการแพทย์ ซึ่งในแบบสอบถามให้ระบุเหตุผลด้วย เช่น มีความผิดปกติของเด็ก ปัญหาสุขภาพของมารดา (ข้อ Q 7915b) • ทำแท้งเพราะไม่พร้อมมีบุตร • ทำแท้งด้วยสาเหตุอื่นๆ ซึ่งจะต้องขอให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ระบุสาเหตุนั้นและบันทึกลงในช่อง 4 อื่นๆ ด้วย - สำหรับผู้ที่ตอบว่าเคยแท้งในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ผู้ตอบว่าใช่ในข้อ Q 7914a) ให้ถามต่อถึงสถานที่ทำแท้ง(ไม่ว่าจะทำแท้งโดยสาเหตุใดก็ตาม) ซึ่งสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ
Q 7916 ท่านเคยได้รับการตรวจมะเร็งปากมดลูกจากบุคลากรสาธารณสุขใช่หรือไม่ Q 7917 ท่านตรวจมะเร็งปากมดลูกครั้งล่าสุด ผ่านมานานเท่าใด	- การตรวจมะเร็งปากมดลูกในที่นี้หมายถึงการตรวจเพื่อคัดกรองผู้สงสัยว่าเป็นมะเร็งปากมดลูกโดยวิธี Pap smear หรือวิธีอื่น แต่ต้องกระทำโดยบุคลากรสาธารณสุขเท่านั้น - ให้ผู้ตอบสัมภาษณ์คิดทบทวนด้วยการตรวจมะเร็งปากมดลูกที่ได้กระทำเป็นครั้งสุดท้ายนั้นผ่านมาเป็นเวลานานเท่าใด (กี่ปี, กี่เดือน) จนถึงปัจจุบันนี้
Q 7918 ท่านเคยตรวจเต้านมเพื่อหาก้อนผิดปกติด้วยวิธีการต่อไปนี้หรือไม่	- คำถามในกลุ่มนี้คือ การตรวจมะเร็งเต้านมซึ่งเป็นมะเร็งที่เป็นมากในสตรีเป็นอันดับหนึ่งในขณะนี้การ

คำถาม	คำอธิบาย
Q7918a เคยตรวจคัดค้านมด้วยตนเองหรือไม่ Q7918b ตรวจโดยแพทย์ พยาบาลหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข Q 7918c ถ้าเคยตรวจได้รับการตรวจครั้งล่าสุดเมื่อกี่ปีที่ผ่านมาแล้ว Q 7918d เคยตรวจคัดค้านมด้วยเครื่องแมมโมแกรมหรือไม่ Q7918e ถ้าเคยตรวจได้รับการตรวจครั้งล่าสุดเมื่อกี่ปีที่ผ่านมาแล้ว	ตรวจทำได้หลายวิธีคือ • การคัดค้านมด้วยตนเอง • การตรวจโดยแพทย์, พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข • การตรวจโดยเครื่องแมมโมแกรม (Mammogram) ซึ่งในการตรวจใน 2 วิธีสุดท้ายคือโดยแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และการตรวจโดยแมมโมแกรม ให้ระบุเวลาด้วยว่าตรวจครั้งสุดท้ายโดยวิธีเหล่านี้เป็นเวลานานเท่าใดแล้วจากเวลาการสัมภาษณ์ในปัจจุบัน
หมวด Q 8000 สิทธิและสวัสดิการทางสุขภาพ	
Q 8000 ในปัจจุบันนี้ท่านมีสวัสดิการหรือมีสิทธิในการรักษาพยาบาลหรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	- คำถามในข้อนี้ประสงค์จะทราบถึงแหล่งสวัสดิการการรักษาพยาบาลของประชากรตัวอย่าง ซึ่งมีหลากหลายประเภทด้วยกัน คือ • บัตรทอง หมายถึง บัตร 30 บาทรักษาทุกโรค • ประกันสังคม ของสำนักงานประกันสังคม • สวัสดิการข้าราชการ ซึ่งรวมข้าราชการบำนาญด้วย • สวัสดิการพนักงานรัฐวิสาหกิจ • ประกันเอกชน โดยบริษัทประกันสุขภาพต่างๆ • กองทุน/สวัสดิการชุมชน จัดตั้งและดำเนินการโดยชุมชนเอง • อื่นๆ - การถามให้ถามทุกรายการของสวัสดิการหรือสิทธิการรักษาพยาบาลที่ระบุไว้ในแบบสอบถาม (Q 8000a-Q8000g) ว่ามีสวัสดิการที่แหล่งนี้หรือไม่ - สำหรับประกันเอกชน(Q 8000c) กองทุน/สวัสดิการ - การชุมชน(Q 8000g) และอื่นๆ (Q 8000g) ให้ระบุชื่อของบริษัทหรือกองทุนที่ให้สวัสดิการ การรักษาพยาบาลด้วย

หมวดที่ Q 9100 การตรวจทางห้องปฏิบัติการ

ในการตรวจมีทั้งการเจาะเลือด และการตรวจปัสสาวะ

การปฏิบัติ

- ก่อนอื่นเจ้าหน้าที่ที่ประจำที่หน่วยเจาะเลือด จะต้องขออนุญาต ประชากรตัวอย่างก่อนที่จะเจาะเลือด โดยแจ้งให้ทราบว่าจะมีการเจาะเลือด และประชากรตัวอย่างมีสิทธิที่จะตัดสินใจไม่ให้ตรวจเลือดก็ได้
- ถ้ายินยอมหรือไม่ยินยอม ให้บันทึกลงในแบบฟอร์มด้วย
- ในกรณีที่ยินยอมดำเนินการเจาะเลือด และบันทึกคำตอบในคำถามทุกข้อ ตั้งแต่ Q 9101- Q 9108
- ในกรณีที่ไม่ยินยอมเจาะเลือด ให้บันทึกลงเช่นเดียวกัน และนำประชากรตัวอย่างไปเก็บปัสสาวะเพื่อส่งตรวจ (Q 9900)

9.3 คำอธิบายแบบสอบถามผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)

สัดส่วนของผู้สูงอายุได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากภาวะการณัฒยที่มีแนวโน้มลดลงส่งผลให้ประชากรไทยมีอายุคาดเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 70 ปีเศษในปีปัจจุบัน⁽¹⁾ จากการศึกษาที่ผ่านมา⁽²⁾ แสดงให้เห็นว่าการเพิ่มขึ้นของอายุคาดเฉลี่ยในอดีตเป็นผลจากการลดลงของการตายในทารกและเด็ก แต่ในอนาคตการตายในผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุจะมีส่วนสำคัญที่จะทำให้อายุคาดเฉลี่ยเพิ่มขึ้น สำหรับสัดส่วนของประชากรสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) ในปี พ.ศ. 2546 มีประมาณร้อยละ 10 หรือ 7 ล้าน จากการคาดประมาณในปี พ.ศ. 2568 จะเพิ่มอย่างรวดเร็วถึงร้อยละ 21 ของประชากรทั้งหมดหรือ 14.6 ล้านคน⁽³⁾ แสดงให้เห็นว่า ประชากรไทยกำลังเคลื่อนเข้าสู่ภาวะสังคมผู้สูงอายุ ที่จะส่งผลกระทบต่อสภาวะทางสังคมเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ จำเป็นต้องเตรียมตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัญหาของผู้สูงอายุในอนาคตอันใกล้ ซึ่งได้แก่ การจัดสรรสวัสดิการที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ จัดสรรทรัพยากรด้านการแพทย์และสุขภาพที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้สามารถรับมือกับกับภาระ โรคที่จะมีขนาดเพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยระบบการดูแลสุขภาพฟื้นฟูสภาพและลดภาวะเจ็บป่วยทุพพลภาพที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้รวมถึงภาระการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่มีสัดส่วนผู้มีอายุยืนยาวมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการสำรวจสภาวะสุขภาพของประชากรไทยโดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 4 ที่ดำเนินการในปี พ.ศ. 2550-2551 ครอบคลุมตัวอย่างประชากรทั่วทุกกลุ่มอายุ คือ 1-5 ปี 6-14 ปี 15 ปีถึง 59 ปี และผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป มีวัตถุประสงค์ เพื่อแสดงถึง

1. ความชุกของโรคที่สำคัญ ภาวะความเจ็บป่วย พิการ ตลอดจนปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพของประชากร
2. สภาวะสุขภาพของประชากรไทยในระดับประเทศ ภาค และเขตการปกครอง เป็นรายหมวดอายุและเพศ
3. การจัดทำระบบข้อมูลสำหรับการป้องกันควบคุมโรคและส่งเสริมสุขภาพ
4. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาติดตามระยะยาว

โดยประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ได้แก่

1. ประเมินสถานะสุขภาพและสภาพการดำรงชีวิตของประชากรเป้าหมาย
2. มีระบบข้อมูลสำหรับติดตามการเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพในระยะยาว
3. มีระบบข้อมูลสำหรับการศึกษาคิดตามความก้าวหน้า และประเมินโครงการสุขภาพ
4. สร้างระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการระบบบริการสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในส่วนของการป้องกันและควบคุมโรค และส่งเสริมสุขภาพประชากร

การสำรวจสถานะสุขภาพผู้สูงอายุ

คำจำกัดความ “ผู้สูงอายุ” คือบุคคลที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป⁴⁵ แบ่งกลุ่มตามวัยได้ 3 กลุ่ม คือ

- ผู้สูงอายุวัยต้น (young-old) คือ อายุ 60-69 ปี
- ผู้สูงอายุวัยกลาง (medium-old) คืออายุ 70-79 ปี
- ผู้สูงอายุวัยปลาย (oldest-old) คืออายุ 80 ปีขึ้นไป

กรอบการประเมินสุขภาพ สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเสนอโดย องค์การสหประชาชาติมี 5 องค์ประกอบ คือ

(1) **ความสามารถในการทำหน้าที่** หมายถึง ความสามารถในการแสดงบทบาททางกายในการดำเนินชีวิตประจำวัน การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในครอบครัวและชุมชน และการใช้เวลาในการทำกิจกรรมที่ตนเองพอใจ ทั้งนี้รวมถึงการมีสุขภาพดีและความเป็นอยู่ที่ดีของผู้สูงอายุ²⁴

(1.1) **สุขภาพกาย** ประเมินใน 3 ด้าน คือ สุขภาพโดยรวม โรคและปัญหาสุขภาพ และ ความสามารถในการดำเนินกิจวัตรประจำวันพื้นฐานที่ซับซ้อน โดยเป็นอิสระ ไม่ต้องพึ่งพาผู้ใด

ในการสำรวจครั้งนี้ วัด “สุขภาพโดยรวม” ของตัวอย่าง ใช้ชุดแบบสอบถามมาตรฐาน Health State Description ที่ได้พัฒนาโดยองค์การอนามัยโลก และกำลังใช้ในการสำรวจสถานสุขภาพผู้สูงวัย หรือ WHO-SAGE project²³

“โรคเรื้อรังสำคัญ” ใช้แบบสอบถามชุดเดียวกับกลุ่มวัยแรงงาน

สำหรับการวัดความสามารถ ในการดำเนินกิจวัตรประจำวัน จะได้อธิบายในตอนต่อไป

(1.2) **สุขภาพจิต** เชื่อมโยงถึงศักยภาพของผู้สูงอายุที่จะตอบสนองต่อผู้อื่นในการทำหน้าที่อย่างเหมาะสม มีสติปัญญาที่จะบรรลุเป้าหมายอย่างมั่นคง สำหรับภาวะซึมเศร้าที่มักพบบ่อยในผู้สูงอายุ แต่วัดได้ค่อนข้างยาก จะ ได้มีการวัดทางอ้อม คืออัตราการฆ่าตัวตายที่สะท้อนถึงภาวะความซึมเศร้าที่เกิดขึ้น

ภาวะความจำบกพร่องหรือสมองเสื่อม ความชุกจะเพิ่มขึ้นตามอายุ และสูงสุดในผู้สูงอายุวัยปลาย ที่น่า จะได้รับการตรวจคัดกรองก่อนจะปรากฏอาการมากขึ้นตามลำดับ ในการสำรวจครั้งนี้ได้มีการทดสอบสภาพสมองของคนไทยด้วยเครื่องมือมาตรฐานที่พัฒนาโดยแพทย์ไทย¹⁴

(2) **การดำเนินชีวิตที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี** ในระหว่างปีงัยกำหนดสถานะสุขภาพทั้งหมด พฤติกรรม และวิถีชีวิตของประชากร จะมีอิทธิพลอยู่ถึงร้อยละ 55-60 ส่วนที่เหลือมาจากองค์ประกอบด้านกรรมพันธุ์ การให้บริการสาธารณสุข และสภาพแวดล้อม²⁴

ได้มีข้อเสนอในการตั้งเป้าหมายเสริมสร้างการดำเนินชีวิตที่เอื้อต่อสุขภาพ หมายรวมถึง (1) การออกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัย (2) บริโภคอาหารอย่างเพียงพอ (3) นอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ (4) ควบคุมน้ำหนักไม่ให้เกินมาตรฐาน (5) หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงโรค (6) ได้รับวัคซีนที่ก่อภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม และ (7) การมีส่วนร่วมในสังคม ในขณะที่เดียวกันจะหมายรวมถึงพฤติกรรมเสี่ยงที่ปรับลดได้เอาไว้ด้วย ข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุ อยู่ในชุดที่ต่อเนื่องจากวัยแรงงาน ประกอบด้วย การได้รับอาหาร การออกกำลังกาย การดื่มเหล้า สูบบุหรี่และการใช้ยาเป็นประจำ

(3) **ความอยู่ดีมีสุขด้านจิตใจและสังคม** หมายความว่าถึง ความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมวัฒนธรรมไทยที่มีระบบเกื้อหนุนทางสังคมที่ดี โดยผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังอยู่กับครอบครัว รวมถึงการมีครอบครัวที่อบอุ่น มีผู้ดูแลเมื่อจำเป็น มีส่วนอบรมลูกหลานโดยไม่ถือเป็นการมี ความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนบ้าน โดยสามารถปลื้มใจเพื่อความเป็นส่วนตัวได้เมื่อต้องการ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา

ในการสำรวจนี้ได้ใช้ดัชนีชี้วัดที่สะท้อนถึงความเป็นอยู่ดีมีสุขด้านจิตใจและสังคมของผู้สูงอายุ ซึ่งได้แก่ การมีหลักประกันในที่อยู่อาศัย โดยวัดจาก (1) ความเป็นเจ้าของบ้าน และที่อยู่อาศัย (2) อยู่กับครอบครัว 3 รุ่น (3) การรับภาระในครัวเรือน (4) การได้รับความช่วยเหลือดูแลจากลูกหลาน เพื่อนบ้าน และชุมชน

(4) **หลักประกันทางเศรษฐกิจ** หมายความว่า การอาศัยอยู่ในบ้านเรือนที่มีโครงสร้างแข็งแรง มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ผู้สูงอายุจะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปลอดภัยจากอุบัติเหตุในครัวเรือน สามารถทำงานหารายได้อย่างมีศักดิ์ศรีในลักษณะงานที่เหมาะสมกับวัย สามารถถอนตัวจากการทำงานตามความพอใจ มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจที่จะทำให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างเพียงพอตามอัตภาพ โดยเน้นถึงความสามารถในการสนองตอบต่อความจำเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต อันได้แก่ การเข้าถึงและการใช้บริการด้านสุขภาพ สังคม และนันทนาการ

ดัชนีที่ใช้วัด ได้แก่ การมีงานทำ มีรายได้ ไม่ขัดสน ลักษณะที่อยู่อาศัยถาวรและเอื้อต่อวัย การดัดแปลงบ้านเพื่อป้องกันอุบัติเหตุในครัวเรือน การเข้าถึงและได้ใช้สวัสดิการด้านสุขภาพ

(5) **ความพึงพอใจในชีวิต** หมายถึง การได้อยู่อย่างมีความสุขและพึงพอใจกับสังขาร ความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตตามวัย และที่สำคัญ คือความอยากรมีชีวิตอยู่ต่อไป ในการสำรวจครั้งนี้มีคำถามว่า วัดจาก สถานะสุขภาพโดยรวม และ คุณภาพชีวิต

หลักการที่สำคัญในการ ประเมินสถานะสุขภาพทั้ง 5 องค์ประกอบดังกล่าว คือการเลือกใช้เครื่องมือ มาตรฐานที่มีความเที่ยงตรงสูงและเกณฑ์อ้างอิงที่เป็นสากล ที่ทำให้สามารถเปรียบเทียบขนาดและ แนวโน้ม กับข้อมูลจากการสำรวจในประเทศที่ผ่านมา หรือ ข้อมูลระหว่างประเทศได้อีกโสดหนึ่งด้วย

องค์ประกอบของการเก็บข้อมูลประกอบด้วย การสัมภาษณ์ การตรวจร่างกาย และการตรวจทาง ห้องปฏิบัติการ ส่วนใหญ่จะใช้เครื่องมือชุดเดียวกับกลุ่มวัยแรงงาน กลุ่มวัยนี้ในหมวด ที่มีความแตกต่าง จาก วัยอื่น เฉพาะแบบสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ ซึ่งได้แก่ หมวดที่ 1 (Q1100) หมวดที่ 2 (Q2000) และ หมวดที่ 5 (Q5000)

แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ จากการสำรวจ สถานะสุขภาพของประชากรไทยโดยการตรวจ ร่างกายครั้งที่ 3 เป็นตัวตั้ง เพื่อให้เปรียบเทียบขนาดและแนวโน้มของ Parameters หรือตัวชี้วัดเท่าที่จะทำได้ นอกจากนี้ได้เสนอให้ปรับเปลี่ยนเครื่องทดสอบบางชุดที่มีความแม่นยำตรงมากกว่าเดิมและเพิ่มตัวชี้วัดที่ จำเป็น

หมวดที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล (Q1100)

1.ข้อมูลส่วนตัว ประกอบด้วย อายุ เพศ การนับถือศาสนา สภาพสมรส และ การศึกษา เหล่านี้เป็นปัจจัย กำหนดสถานะสุขภาพ

2.การมีหลักประกันในด้านรายได้ ซึ่งเป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อการอยู่ดีมีสุขของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย สภาพ การทำงาน การมีรายได้พอเพียง ไม่ขัดสน จากที่หาได้เองและ/หรือได้รับความช่วยเหลือจากญาติพี่น้อง บุตรหลาน หรือ ชุมชนและ รัฐสวัสดิการ ฯลฯ

3.การมีหลักประกันด้านที่อยู่อาศัย วัดด้วย ความเป็นเจ้าของบ้านจะเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้มีความมั่นคงมี อำนาจการตัดสินใจเรื่องของครอบครัว สำหรับลักษณะการอยู่อาศัย (living arrangement) ตามนโยบาย แห่งชาติของไทยเสนอให้ผู้สูงอายุได้อยู่ ในครอบครัว 3รุ่นคืออยู่กับลูกและหลาน ให้นานที่สุด รองลงมาคือ อยู่กับลูก ถ้าอยู่คนเดียวโดยลำพังหรืออยู่กับคู่สมรสเท่านั้นถือว่ามีความเสี่ยงต่อความช่วยเหลืออย่าง ทันด่วนที่เมื่อมีปัญหาเร่งด่วน

4.ลักษณะบ้าน มีโครงสร้างที่มั่นคง ปลอดภัย มีข้อเสนอแนะว่าผู้สูงอายุควรอยู่บ้านที่ เหมาะสมสำหรับวัย สูงอายุ เช่น ห้องนอนอยู่ชั้นล่าง ที่ไม่ต้องขึ้นลงบันได ประตูกว้างพอให้รถเข็นผ่านได้ ห้องน้ำใช้ประตูลื่นไม่ลื่น เช่น ห้องน้ำห้องส้วมไม่ลื่น ไม่เปียก ให้มีราวเกาะยึด เป็นคัน ถ้าไม่สามารถสร้างบ้านใหม่ ได้ ก็น่าจะมีการดัดแปลงส่วนประกอบของบ้านให้เหมาะสมสำหรับวัยสูงอายุ และป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ จากการหกล้ม อาทิ บันไดที่ต้องขึ้นลงเป็นประจำ และมีเครื่องมือหรือช่องทางติดต่อกับภายนอกในภาวะฉุกเฉิน

5.การมีผู้ดูแล หากอยู่ในภาวะเจ็บป่วยต้องพึ่งพาในกิจวัตรประจำวัน สักส่วนนี้จะช่วยในการจัดบริการได้

6. การรับภาระเป็นที่พึ่งพาของสมาชิกในครัวเรือน หากเป็นผู้อุปการะและที่พึ่งทางใจได้จะเป็นส่วนสำคัญที่จะจรรโลงสุขภาพจิตใจของผู้สูงอายุและเชื่อมความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว

หมวดที่ 2 (Q2000) การวัดภาวะพึ่งพาในกิจวัตรประจำวัน

ชุดเครื่องมือมาตรฐานที่ใช้ประเมินระดับความสามารถของบุคคลในการดำเนินกิจวัตรประจำวัน คือ “ADL-Activities of Daily Living” ด้วย เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่า ระดับความสามารถของผู้สูงอายุ จะค่อย ๆ ลดลงเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น โดยลดจากกิจกรรมทางสังคมก่อน ต่อมาเป็นกิจกรรมงานบ้านและสุดท้ายคือการดูแลตนเอง ถ้าเป็นระดับที่ไม่สามารถดูแลตนเองได้เลย ก็อยู่ในฐานะที่ต้องพึ่งพาคนอื่นทุกอย่าง และผลการสำรวจจะได้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนจัดบริการเพื่อตอบสนองความสามารถของผู้สูงอายุที่ขึ้นอยู่กับความต้องการการพึ่งพาในระดับใด

การวัดภาวะพึ่งพาในกิจวัตรประจำวัน เป็นการวัดว่า ผู้สูงอายุทำอะไรได้บ้าง ที่ทำได้จริงๆ ไม่ใช่การทดสอบหรือถามว่าทำได้หรือไม่ โดยทั่วไปเป็นการถามถึงกิจกรรมที่ปฏิบัติได้ในระยะเวลา 24 - 48 ชั่วโมง

- 1) เป็นการวัดระดับสถานะพึ่งพา (Independence) โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ทำได้เอง ทำได้แต่ใช้เครื่องมือช่วย และทำไม่ได้ต้องให้คนอื่นช่วย
- 2) ถ้าอยู่ในสภาพหมดสติ หรืออัมพาตทั้งตัว ไม่ต้องถาม ได้ศูนย์ทั้งหมด

เครื่องมือมาตรฐาน เครื่องมือมาตรฐานที่ใช้วัดภาวะพึ่งพาในกิจวัตรประจำวัน ดังกล่าวข้างต้นจะมีความแตกต่างกันแล้วแต่ความจำเป็นของประเทศต่างๆ สำหรับประเทศไทย จากการการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทย สมองรอบที่ผ่านมาได้ใช้เครื่องมือ ADL ดังนี้คือ

การสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทย รอบที่ 2 (2539-2540) ได้ใช้ Chula ADL ซึ่งเป็นเครื่องชี้วัดความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันที่ได้ขยายบริบทออกไปนอกบ้านหรือชุมชนที่พัฒนาสำหรับผู้สูงอายุไทย⁹ เป็นเครื่องมือในการประเมินกิจวัตรประจำวันต่อเนื่อง (Extended ADLs) รวม 5 กิจกรรม ได้แก่ การเดินหรือเคลื่อนที่ภายนอกบ้าน การประกอบอาหาร การทำงานบ้าน (ถูบ้าน หรือซักผ้า หรือรีดผ้า) การทอนเงิน และการใช้บริการขนส่งมวลชน โดยมีคะแนนค่าสุดเท่ากับ 9 การพิจารณาภาวะพึ่งพาจะพิจารณาทั้งเป็นรายกิจกรรมและการใช้คะแนนรวมเช่นเดียวกับดัชนีบาร์เรลเอดีแอล

การสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยของประชากรไทย รอบที่ 3 ในปี พ.ศ.2547¹⁰ ได้วัดความสามารถในการดำเนินกิจวัตรประจำวันพื้นฐาน และกิจกรรมที่ขยายบริบทเป็นการทำงานในบ้านอยู่ในส่วนที่ 3 ของแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ประกอบด้วยกิจวัตรประจำวันพื้นฐาน 6 กิจกรรม ได้แก่ การอาบน้ำ การแต่งตัว การกินอาหาร การนั่งหรือลุกจากเตียงหรือเก้าอี้ การเข้าห้องน้ำ และเคลื่อนที่ภายในบ้าน โดยให้ถามถึงกิจกรรมที่ปฏิบัติได้

จริงภายใน 24-48 ชั่วโมง ก่อนการสัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 ความสามารถในการกลั้นปัสสาวะ และกลั้นอุจจาระ และ

ส่วนที่ 3 ประกอบด้วยกิจกรรมในการทำงานบ้าน 6 กิจกรรม ได้แก่ การเตรียมอาหาร การซื้อของ การใช้เงิน/ทองเงิน การใช้โทรศัพท์ การทำงานบ้านที่หนัก และการทำงานบ้านที่เบา

การสำรวจสภาวะสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกายรอบที่ 4 (2550-2551) เพื่อให้ผลการสำรวจเปรียบเทียบกันได้กับการสำรวจในรอบที่ผ่านมา จึงได้ใช้เครื่องมือประเมินภาวะพึ่งพาในกิจวัตรประจำวัน ชุดเดียวกับการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยของประชากรไทย รอบที่ 3 แต่ได้เพิ่มการประเมินในส่วนของ ปัญหาความจำกัดในการทำหน้าที่ และปัญหาในการติดต่อสื่อสาร ทั้งสองส่วนนี้จะช่วยระบุปัญหาภาวะพึ่งพาของผู้สูงอายุได้อย่างครอบคลุม โดยเฉพาะกลุ่มอายุสูงสุดที่ต้องการผู้ดูแล และประเภทของผู้ดูแล เป็นข้อมูลสำหรับการคาดประมาณการดูแลระยะยาว หรือ Long-term care ในอนาคต ได้อย่างครอบคลุม

ตารางที่ 1 การวัดภาวะพึ่งพิงในกิจวัตรประจำวัน ในกิจกรรมทั้ง 4 ส่วน

ก. กิจวัตรประจำวัน พื้นฐาน (การดูแลตนเอง)	ข. การทำหน้าทำงานบ้าน	ค. ความจำกัดในการทำหน้าที่	ง. การติดต่อสื่อสาร
1) อาบน้ำ ล้างหน้า 2) แต่งตัว 3) กินอาหาร 4) ลูกนั่งจากที่นอนหรือเตียง 5) การใช้ห้องน้ำ/ส้วม 6) เดินไปเดินมาภายในตัวบ้าน 7) กลั้นปัสสาวะได้ 8) กลั้นอุจจาระได้	9) ใช้เงิน นับเงิน ทองเงิน 10) จัดยากินเอง 11) งานบ้านอย่างเบา(กวาดบ้าน / เก็บของ/ทำครัว) 12) งานบ้านอย่างหนัก (ถูบ้าน / ตักน้ำ/ยกของ) 13) ตัดเล็บเท้า	14) เดินออกนอกบ้านมากกว่า 15 นาทีในแต่ละครั้ง 15) หัวของหนัก เช่น ไปตลาดได้ไกล 100 เมตร. 16) เดินขึ้นลงบันไดประมาณ 10 ชั้น โดยไม่พัก 17) เดินไกลอย่างน้อย 400 เมตร 18) ขึ้นรถโดยสารสาธารณะ	19) การสื่อสารกับคนในครอบครัว 20) การติดต่อสื่อสารกับเพื่อนบ้านกรณีจำเป็น 21) ใช้โทรศัพท์

ที่มา: Expert opinions: ปรับจาก Barthel ADL ⁷, Lawton's IADL ¹¹, EURONUT-SENACA study .

แบบสอบถามทั้ง 4 ส่วน ได้แก่ ภาวะพึ่งพาในกิจวัตรประจำวันพื้นฐาน งานในบ้าน ความจำกัดในการทำหน้าที่ และการติดต่อสื่อสารกับภายนอก รวมทั้งหมด / ข้อ ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 1 และ คำตอบมี 3 ระดับเหมือนกันทุกข้อ (จะเพิ่มเป็น ระดับที่ 4 ในบางกิจกรรมที่ไม่เคยทำเลยในบางกิจกรรมและไม่นำมาคำนวณ) กล่าวคือ

1 = ทำไม่ได้เลย 2 = ต้องมีผู้อื่นช่วย หรือใช้อุปกรณ์ 3 = ทำได้เอง 4 = ไม่เคยทำ

หมวดที่ Q 2000

ชุดที่ 1 เป็น เครื่องมือมาตรฐานที่ใช้วัดภาวะพึ่งพิงในชีวิตประจำวันพื้นฐาน⁷ หรือ Activity of Daily Living ที่วัดความสามารถในการประกอบกิจกรรมพื้นฐาน 8 กิจกรรม คือ

Q 2001 การอาบน้ำ หมายถึง อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว ตักน้ำอาบ หรือ อาบในอ่างน้ำ

3 = อาบได้เอง 2 = อาบได้แต่ไม่ทั่วทั้งตัว/ต้องช่วย 1 = อาบเองไม่ได้เลย

Q 2002 แต่งตัวได้ หมายถึง การแต่งตัวใส่ เสื้อผ้าได้เองทั้งชุด ยกเว้นผูกเชือกรองเท้า

3 = แต่งตัวได้ 2 = แต่งได้บางส่วน ต้องให้คนช่วยใส่กระดุม รูดซิป 1 = แต่งตัวเองไม่ได้เลย

Q 2003 กินอาหาร หมายถึง กินได้เอง โดยไม่ต้องป้อนหรือดักให้

3 = กินได้เอง 2 = ต้องช่วยดัดให้เป็นชิ้นๆ 1 = กินเองไม่ได้เลย

Q 2004 ลุกขึ้นนั่งจากที่นอนหรือเตียง

3 = ลุกได้เอง 2 = ต้องให้คนช่วย 1-2 คน พยายามให้ลุกนั่ง 1 = ทำไม่ได้เลย นั่งเองไม่ได้

Q 2005 การใช้ห้องน้ำ/ส้วม

3 = ทำได้เอง เข้าห้องน้ำ ทำความสะอาดและนั่งห่มกลับออกมาได้เอง

2 = ต้องการให้ช่วยบางขั้นตอน 1 = ทำไม่ได้ ต้องช่วยทุกขั้นตอน

Q 2006 เดินไปมาภายในตัวบ้าน

3 = เดินได้เอง 2 = ต้องให้คนช่วยพยุงเดิน 1 = เดิน/เคลื่อนที่ไม่ได้เลย

Q 2007 กลั้นปัสสาวะ

3 = กลั้นได้ 2 = กลั้นไม่ได้เป็นบางครั้ง ภายใน 24 ชั่วโมง 1 = กลั้นไม่ได้เลย

Q 2008 กลั้นอุจจาระ

3 = กลั้นได้ 2 = กลั้นไม่ได้เป็นบางครั้ง ภายใน 7 วัน 1 = กลั้นไม่ได้เลย

ชุดที่ 2 ใช้วัดความสามารถในการประกอบกิจกรรมงานบ้าน ทั้งหมด 5 กิจกรรม คือ

Q 2009 การใช้เงิน จ่ายเงิน ทอนเงิน หรือการจัดการกับบัญชีส่วนตัว ตามสถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม

3 = ทำได้เองทุกขั้นตอน 2 = จัดการได้เฉพาะการจ่ายเงิน ทอนเงินเล็กน้อย ต้องการผู้ช่วย

1 = ทำเองไม่ได้เลย 4 = ไม่เคยได้ทำ

Q 2010 การใช้ยาประจำตัว โดยจัดยา นินยาได้อย่างถูกต้อง

3 = จัดยากินเองได้ถูกต้อง ตามเวลา 2 = กินยาเองตามเวลาแต่ต้องให้ผู้ดูแลเตรียมให้

1 = ทำเองไม่ได้เลย 4 = ไม่เคยได้ทำ

Q 2011 งานบ้านอย่างเบา เช่น กวาดบ้าน เก็บของ ทำเตียง

3 = ทำได้เอง 2 = ทำได้แต่ไม่เรียบร้อย ต้องมีคนช่วย 1 = ทำเองไม่ได้เลย 4 = ไม่เคยได้ทำ

Q 2012 งานบ้านอย่างหนัก เช่น ถูบ้าน ตักน้ำ ยกของ

3 = ทำได้เอง 2 = ทำได้บางส่วนแต่ ต้องมีคนช่วย 1 = ทำเองไม่ได้เลย 4 = ไม่เคยทำได้

Q 2013 ตัดเล็บเท้า ด้วยตัวเอง

3 = ทำได้เอง 2 = ทำได้บ้าง ต้องมีคนช่วย 1 = ทำเองไม่ได้เลย 4 = ไม่เคยทำได้

ชุดที่ 3 ความจำกัดในการทำหน้าที่ มีทั้งหมด 5 กิจกรรม คือ

Q 2014 เดินออกนอกบ้านได้มากกว่า 15 นาทีในแต่ละครั้ง

3 = ทำได้เอง 2 = ทำได้บ้าง ต้องมีคนช่วย 1 = ทำเองไม่ได้เลย 4 = ไม่เคยทำได้

Q 2015 หัวของหนัก เช่น หัวของกลับจากตลาดหรือ จากห้าง

3 = ทำได้ 2 = ทำได้แต่ ต้องมีคนช่วย 1 = ทำเองไม่ได้เลย 4 = ไม่เคยทำได้

Q 2016 เดินขึ้นบันได ประมาณ 10 ขั้นโดยไม่พัก

3 = ทำได้ 2 = ทำได้แต่ ต้องหยุดพัก 1 = ทำเองไม่ได้เลย 4 = ไม่เคยทำได้

Q 2017 เดินไกลรวดเดียวอย่างน้อย 400 เมตร หรือ 10 ช่วงเสาไฟฟ้า หรือ 8 ช่วงตึก (ห้องแถว)

3 = ทำได้ 2 = ทำได้แต่ ต้องหยุดพัก 1 = ทำเองไม่ได้เลย 4 = ไม่เคยทำได้

Q 2018 ออกนอกบ้านได้ โดย ขับรถเอง/ นั่งรถประจำทาง/ รถเครื่อง/รถสองแถว

3 = ขับรถเอง/ นั่งรถประจำทาง/ รถเครื่อง 2 = ใช้รถประจำทางได้แต่ ต้องมีคนช่วย

1 = ทำเองไม่ได้เลย 4 = ไม่เคยออกนอกบ้าน/ไม่เคยทำได้

ชุดที่ 4 ความสามารถในการสื่อสาร มี 3 กิจกรรม คือ

Q 2019 การพูดคุยสื่อสาร กับคนในครอบครัว

3 = ทำทุกวันอย่างสม่ำเสมอ 2 = ทำบ้างเมื่อจำเป็น

1 = ไม่ได้ทำเลย 4 = ไม่เคยต้องทำ อยู่คนเดียว

Q 2020 การติดต่อสื่อสารกับเพื่อนบ้าน

3 = ทำอย่างสม่ำเสมอ 2 = ทำบ้างเมื่อจำเป็น

1 = ไม่ได้ทำเลย 4 = ไม่เคยต้องทำ

Q 2021 การใช้โทรศัพท์ มีใช้ โทรออก กดเบอร์เอง และรับเอง

3 = ใช้โทรศัพท์ ได้ ทุกขั้นตอน เป็นประจำ 2 = ใช้โทรศัพท์กับผู้คุ้นเคยเท่านั้น

1 = รับอย่างเดียว 4 = ไม่มีโทรศัพท์

เกณฑ์การประเมินภาวะพึ่งพา ใช้เปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentiles) ที่จะได้กำหนดโดยใช้การกระจายของคะแนนทั้งหมด

	จำนวนข้อ	ทศวรรษคะแนน
1.กิจกรรมดูแลตนเอง	8 ข้อ	คะแนน 1 - 24
2.กิจกรรมเกี่ยวกับงานบ้าน	5 ข้อ	คะแนน 1 - 15
3.ความจำกลในการทำหน้าที่	5 ข้อ	คะแนน 1 - 15
4.การติดต่อสื่อสาร	3 ข้อ	คะแนน 1 - 9
รวม 4 ส่วน	21 ข้อ	คะแนนรวม 1 - 63

หมวดที่ 5 (Q 5000) การตรวจคัดกรองสภาพสมอง (Mental State Examination)

แบบทดสอบสภาพสมองหรือ Mental State Examination นั้นในประเทศไทยได้มีการพัฒนาแบบทดสอบมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง เพื่อการคัดกรองและเฝ้าระวังภาวะสมองเสื่อม ทั้งในแบบฉบับเต็มและฉบับย่อ (short form) ส่วนใหญ่ใช้ในคลินิก ในการศึกษาวิจัยผู้ที่มีปัญหาในด้านความจำ โดยเฉพาะในผู้สูงอายุที่มักจะมีโรคหรือความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับระบบสมองส่วนกลาง แบบทดสอบเหล่านี้ได้ใช้เป็นเครื่องมือวินิจฉัย ตรวจข้างเตียง ประเมินผลการรักษา และติดตามการดำเนินของโรค ในระยะเวลาประมาณ 15 ปีที่ผ่านมา

แบบทดสอบดังกล่าวนี้มีค่อนข้างหลากหลาย มีแตกต่างกันในการออกแบบคำถามของแต่ละมิติของการทำงานของสมองเกือบทั้งหมด ใช้ในคลินิกโดยใช้แพทย์เป็นผู้ตรวจ เมื่อนำมาใช้ในการตรวจในงานวิจัยภาคสนาม ได้มีความพยายามปรับแบบทดสอบให้เหมาะกับงาน และที่ต้องให้พนักงานสัมภาษณ์เป็นผู้ใช้แบบทดสอบ แต่สภาพแวดล้อมย่อมแตกต่างจากในคลินิก ซึ่งอาจจะเป็นปัจจัยที่ทำให้ความแม่นยำและความเชื่อถือของเครื่องมือลดลง ปัจจัยอีกชุดหนึ่งที่มีส่วนจะลดความแม่นยำตรงของเครื่องมือ คือ ความไม่รู้หนังสือหรือคิดเลขในใจไม่คล่อง ซึ่งพบบ่อยในผู้สูงอายุไทย โดยเฉพาะอายุ 80 ปีขึ้นไป รวมถึงการถูกทดสอบในระยะเวลาท้ายๆของการสัมภาษณ์

การสำรวจสภาวะสุขภาพประชาชนโดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 2 (2539/2540) ได้ใช้ “แบบทดสอบสมรรถภาพของสมอง หรือ Chula Mental Test (CMT)”¹² ซึ่งมีความไวในการตรวจหาภาวะสมองเสื่อม ร้อยละ 100 และความจำเพาะ ร้อยละ 90 โดยมีคะแนนเต็ม 19 คะแนน ถ้าทดสอบได้คะแนน 14 หรือน้อยกว่าถือว่าผิดปกติ แต่ดูเหมือนว่าใช้ค่อนข้างยากกว่าแบบทดสอบอื่น จึงได้เปลี่ยนมาใช้ “แบบทดสอบสภาพสมองของคนไทยแบบย่อ (Thai Mini-Mental State Examination :TMSE)”¹³ ซึ่งจากการทดสอบความสัมพันธ์ของแบบทดสอบ Thai Mini-mental State Examination และ Chula Mental Test โดย วรพรรณ เสนาณรงค์และคณะ (2541)¹⁵ ยืนยันว่าแบบทดสอบคัดกรองการทำงานของสมอง CMT และ TMSE มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เมื่อทราบคะแนนจากแบบทดสอบหนึ่งจะใช้สมการทางสถิติ คำนวณหาค่าคะแนนของแบบทดสอบอีกอันได้

“แบบทดสอบสภาพสมองของคนไทยแบบย่อ (Thai Mini-Mental State Examination :TMSE)” ได้ใช้เป็นแบบคัดกรองกันอย่างแพร่หลายในประเทศไทยพัฒนาโดยกลุ่มฟื้นฟูสมรรถภาพสมองของคนไทย

(Train the Brain Forum, Thailand) ในปี พ.ศ. 2536 โดย แบบทดสอบประกอบด้วยส่วนย่อย 6 ส่วนคือ การรับรู้ การจดจำ ความใส่ใจ การคำนวณ ด้านภาษา การระลึกได้ แต่หลักเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละคำถามย่อย จะแตกต่างกันไปในรายละเอียด โดยมีคะแนนเต็ม 30 คะแนน ถ้าทดสอบได้คะแนน TMSE ต่ำกว่า 23.34 (ค่าเฉลี่ย-2*ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ถือว่าผิดปกติหรือมีความจำบกพร่อง ต้องแจ้งให้ผู้รับการตรวจทราบและส่งต่อให้ได้รับการวินิจฉัยทางคลินิกต่อไป

สำหรับการสำรวจสภาวะสุขภาพประชาชนโดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 4 ได้พยายามจัดการเพื่อลดปัจจัยของการไม่รู้หนังสือและคิดเลขในใจไม่คล่องในผู้สูงอายุ ที่จะสามารถคงความเชื่อถือได้ของค่าคาดประมาณ จึงได้เลือกใช้ “แบบทดสอบสภาพสมองเบื้องต้น ฉบับภาษาไทย” หรือ Mini- Mental State Exam(MMSE Thai version-2002)¹⁴ ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการจัดทำแบบทดสอบสมองเบื้องต้น ฉบับภาษาไทย พ.ศ.2545 สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เป็นคู่มือแนวทางการจัดตั้งและดำเนินการคลินิกผู้สูงอายุ.

จากการทบทวนแบบทดสอบสภาพสมองเสื่อมในประเทศไทย¹⁷ พบว่าการวินิจฉัยภาวะสมองเสื่อมในปัจจุบันใช้เกณฑ์วัดการเปลี่ยนแปลงในด้านความจำและด้านปัญญาอย่างมาก จนถึงระดับที่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงาน การดำเนินชีวิตในสังคม ดังนั้นในการประเมินภาวะสมองเสื่อม จึงจำเป็นจะต้องประเมินทั้งความจำโดยตรง และประเมินส่วนของ cognitive function ในด้านต่างๆ ซึ่งประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้คือ

ความจำ(recognition) เป็นความสามารถที่จะเรียกเอาประสบการณ์ในอดีตกลับคืนมา ประกอบด้วยกระบวนการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การบันทึก การเก็บความจำ และการระลึกข้อมูลที่เก็บไว้ การประเมินความจำแบ่งตามประเภทได้ได้แก่ ความจำระยะสั้น เป็นความจำที่ถูกเก็บได้ประมาณ 30 นาที เช่น การจำเบอร์โทรศัพท์ จำชุดตัวเลขหรือตัวอักษร และความจำระยะยาว เป็นความจำที่เก็บไว้นานเป็นชั่วโมงขึ้นไป เช่น การถามผู้สูงอายุถึงวันที่ สถานที่เกิด ชื่อนักคนสำคัญหรือเหตุการณ์สำคัญในอดีต

การรับรู้ (Orientation) หมายถึงการตระหนักรู้ต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัวในด้านของเวลา สถานที่และบุคคล เป็นตัวชี้วัดเบื้องต้นของการทำหน้าที่ทางปัญญา ซึ่งมักจะใช้กันบ่อย ผู้ป่วยที่สูญเสียด้านการรับรู้มักจะเริ่มจากเรื่องเวลาไปยังสถานที่ และหากเป็นมากก็จะสับสนในเรื่องของบุคคล ซึ่งประเมินได้ไม่ยาก เช่น ผู้ป่วยอาจไม่แน่ใจว่าคนรอบข้างตนเองเป็นใคร หรือบุคคลที่เห็นเป็นใคร สำหรับการทดสอบการรับรู้ในเรื่องเวลา อาจถามถึงวัน วันที่ เดือน ปี และเวลาในขณะตรวจ ส่วนการรับรู้ด้านสถานที่ ผู้ป่วยควรจะบอกได้ว่าตนเองอยู่ที่ไหน ชื่ออะไร อำเภอ จังหวัด หรือบริเวณส่วนไหนของบ้าน

ความสนใจและสมาธิ (attention or calculation) เป็นความสามารถที่จะจดจ่อต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มากระตุ้นความสนใจซึ่งเป็นระดับความรู้ตัวขั้นพื้นฐาน ที่ควรจะต้องประเมินก่อนการประเมินด้านอื่นๆ เพราะหากผู้ถูกทดสอบมีช่วงความสนใจที่สั้น ช่วงความสนใจจะเป็นตัวบดบังความสามารถจริง และเป็นการเสียเวลาในการประเมิน การที่ผู้สูงอายุเริ่มมีปัญหาในเรื่องของช่วงความสนใจสั้น อาจเป็นตัวช่วยบอกการเริ่มมีภาวะอาการสมองเสื่อม การประเมินที่พบบ่อยมี 2 วิธี คือ

- 1) การลบเลขจาก 100 ทีละ 7 หรือทีละ 3 ไป 5 ครั้งติดต่อกัน การที่ผู้ป่วยทำได้ต้องอาศัยการมีทั้งความสนใจ สมาธิ และเขาวนปัญญาในระดับหนึ่ง
- 2) การบอกชื่อวันในรอบสัปดาห์ย้อนหลัง หรือการบอกชื่อเดือนในรอบปีย้อนหลัง เช่น วันอาทิตย์ วันเสาร์ วันศุกร์ เป็นต้น
- 3) การสะกดคำย้อนหลัง เช่น คำว่า “อาหาร” เป็นต้น ซึ่งการทดสอบนี้จะพบปัญหาในผู้อ่านหนังสือไม่ได้
- 4) การอ่านเลขแล้วให้ผู้ป่วยพูดตาม และพูดย้อนกลับ โดยทั่วไปผู้ป่วยจะพูดตามได้ประมาณ 6-7 หลัก พูดทวนได้ 4-5 หลัก¹⁹

การคำนวณ(calculation) เป็นความสามารถที่ซับซ้อน ต้องอาศัยช่วงความสนใจหรือสมาธิ และระดับสติปัญญาในการที่จะเชื่อมโยงระหว่างสิ่ง 2 สิ่งอย่างมีระบบ ซึ่งความสามารถบางส่วนอาจต้องเคยฝึกฝนมาก่อน เช่น การหารหรือการคูณ ในการทดสอบอาจเริ่มจากง่ายๆ ก่อน เช่น การบวกเลขในหลักสิบ และเพิ่มความยากเป็นลบ-คูณ และหาร ความบกพร่องในการคำนวณต่างๆ จะสามารถแยกภาวะ pseudo dementia ได้ ถ้าผู้ป่วยจะยังมีความสามารถในการคำนวณ ในการทดสอบนี้จะให้ผู้สูงอายุคิดคำนวณในใจ หรืออาจใช้นิ้วมือช่วยนับได้ ในผู้สูงอายุไทยจะสามารถบวกลบเลขได้ หากไม่คุ้นเคยกับคำศัพท์ คำว่าลบ เลขอาจถามในลักษณะการทอนเงินแทน เช่น ถามว่า “ถ้าท่านมีเงิน 100 บาท เอาไปซื้อดินสอแท่งละ 3 บาท จะเหลือเงินเท่าไร” เป็นต้น 20 หรืออาจซักถามถึงการบริหารการเงินในชีวิตประจำวัน หากผู้สูงอายุสามารถจ่ายเงินเพื่อซื้อสิ่งของต่างๆ ได้ ก็แสดงว่ามีความสามารถในการคำนวณ

ภาษา เป็นการประเมินความสามารถทางภาษาหลายลักษณะ ทั้งการฟังเข้าใจภาษา และการแสดงออกทางภาษา ความสามารถทางภาษาในผู้สูงอายุมักไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง ยกเว้นผู้สูงอายุที่เริ่มมีอาการสมองเสื่อม ลักษณะการประเมินทางภาษาที่นิยม คือ

1. ความเข้าใจภาษา ทดสอบโดยให้ผู้สูงอายุชี้วัตถุหรือส่วนต่างๆ ของร่างกายตามที่ผู้ทดสอบบอก หรือถามปัญหาที่มีไวยากรณ์ซ้อนกัน โดยให้ผู้สูงอายุตอบง่ายๆ เช่น “เมื่อวานนี้เป็นวันก่อนหรือหลังวันพรุ่งนี้” เป็นต้น
2. การพูดตาม เป็นการสังเกตขบวนการทางภาษา ว่ามีความบกพร่องในเรื่องของการได้ยิน การพูด หรือความบกพร่องระหว่างการฟังเข้าใจภาษากับการพูด การทดสอบนี้ค่อนข้างสะดวก สำหรับผู้สูงอายุที่อ่านหนังสือไม่ออก วิธีทดสอบคือการให้ผู้สูงอายุพูดตามคำที่ง่ายไปหาคำที่ยาก จนถึงประโยคที่ซับซ้อน
3. ความคล่องในการใช้ภาษา ทดสอบโดยกำหนดเวลา 60 วินาที ให้ผู้สูงอายุบอกชื่อสัตว์ให้ได้มากที่สุด หรือบอกคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะที่กำหนดให้ การที่บอกได้น้อยกว่า 12-13 คำ แสดงถึงความเสื่อมในด้านนี้ การทดสอบวิธีนี้มีผลกระทบจากระดับการศึกษาของผู้สูงอายุเป็นอย่างมาก
4. การบอกชื่อสิ่งของ โดยการให้ผู้สูงอายุดูภาพหรือสิ่งของ แล้วให้บอกชื่อสิ่งของที่ให้อู หรือให้พรรณารูปภาพ ซึ่งการทดสอบนี้ไม่พบปัญหาในการใช้ สามารถใช้กับผู้สูงอายุของไทยได้

5. การอ่านและการเขียน โดยให้ผู้สูงอายุอ่านหรือเขียนประโยคที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้สูงอายุชาวไทยจะมีปัญหาในการทดสอบนี้ เนื่องจากมีระดับการศึกษาที่ค่อนข้างต่ำ และผู้สูงอายุบางส่วนมีปัญหาในด้านการมองเห็น

การคิดแบบนามธรรม เป็นการประเมินความสามารถในการทำหน้าที่ของสมองชั้นสูงในการคิดอย่างเป็นขั้นตอน โดยการนำความรู้เก่าหรือประสบการณ์ รวมไปถึงระดับสติปัญญาของบุคคลนั้นๆ มาช่วยในการคิดสิ่งที่จับต้องไม่ได้ นิยมทดสอบ 2 ลักษณะ คือ

1. อธิบายความเหมือนกันระหว่างคำ 2 คำ โดยให้ผู้สูงอายุพิจารณาของ 2 สิ่งและบอกว่ามีคุณสมบัติใด หรือลักษณะใดที่เหมือนกัน เช่น ส้มกับกล้วยเหมือนกันอย่างไร ถ้าตอบว่ามีสีเหลืองเหมือนกัน แสดงว่าคิดแบบรูปธรรม และถ้าตอบว่าเป็นผลไม้เหมือนกัน แสดงว่าคิดเป็นนามธรรม

2. การให้ความหมายของสุภาษิต เช่น น้ำขึ้นให้รีบตัก ถ้าตอบว่า “น้ำมีมากก็ต้องรีบเก็บไว้ใช้” แสดงว่าคิดแบบรูปธรรม แต่ถ้าตอบว่า “เมื่อมีโอกาสเหมาะมาถึงก็ต้องทำ หรือเมื่อมีโอกาสก็ต้องทำ” แสดงว่าคิดเป็นนามธรรม

ในการประเมินการคิดแบบนามธรรมนี้ จะต้องมีหลักเกณฑ์และมีความรอบคอบ ในการแปลผล ผู้สูงอายุที่เริ่มมีอาการสมองเสื่อม จะเริ่มมีความบกพร่องด้านการคิดแบบนามธรรมปรากฏให้เห็น โดยตอบผิดหรือไม่สามารถตอบคำถามได้เลย และผู้สูงอายุที่ได้รับการศึกษาสูงจะมีโอกาสได้คะแนนดีกว่าผู้มีการศึกษาต่ำ

ความสามารถในการวาดรูปโครงสร้าง(visuoconstruction) เป็นความสามารถในการวาดภาพหนึ่ง สองหรือสามมิติ ตามรูปทรงเรขาคณิตแบบต่างๆ ซึ่งต้องอาศัยความสามารถ ในการรับรู้ทางสายตา การประสานกันระหว่างความสามารถในการจินตนาการ ให้ออกมาเป็นรูปธรรมที่เกิดจากกลไกการเคลื่อนไหวมือ ในการประเมินมักใช้แบบทดสอบดังนี้

1. การลอกแบบภาพ ส่วนใหญ่ใช้รูปของเรขาคณิต โดยให้ผู้รูปตัวอย่างตลอดเวลาขณะลอกภาพ เช่น ให้ออกภาพรูปห้าเหลี่ยม 2 รูป โดยมีมุมซ้อนกัน 1 มุม

2. การวาดภาพตามสั่ง เช่น ให้อาหารรูปนาฬิกาที่มีตัวเลขกำกับ ซึ่งใช้ในการคัดกรองผู้ที่มีความบกพร่องด้านปัญญา และผู้ที่มีภาวะอัลไซเมอร์โดยเฉพาะ ผลที่ได้จะแสดงให้เห็นความคิดรวบยอดด้านนามธรรม ซึ่งจะยังคงมีอยู่ในผู้สูงอายุปกติ²¹

ในการประเมินการทำหน้าที่ทางปัญญา ผู้ประเมินควรมีความรู้ และความชำนาญในเรื่องที่จะประเมิน รูปแบบการประเมิน มีความแม่นยำในการแปลความหมาย และสรุปผลการประเมิน ปัจจุบันมีการพัฒนาเครื่องมือหรือแบบทดสอบมากมาย ซึ่งมีทั้งแบบเต็มขั้นตอน ซึ่งเป็นการประเมินทุกด้านของการทำหน้าที่ทางปัญญา ต้องใช้ผู้ตรวจสอบที่มีทักษะความชำนาญและใช้เวลาในการประเมินค่อนข้างนาน ไปจนถึงแบบทดสอบข้างเคียงที่เป็นแบบทดสอบสั้นๆง่ายๆ อาจจะเป็นการประเมินทุกด้าน หรือเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง ในการใช้เครื่องมือต่างๆ จำเป็นต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับภาวะบกพร่องทางปัญญาของผู้สูงอายุ

ที่จะถูกตรวจ และเลือกให้เหมาะสมกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา เช่น พื้นฐานการศึกษา กลุ่มอายุ เชื้อชาติ ระดับฐานะเศรษฐกิจสังคม และปัจจัยพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ²²

Mini-Mental State Examination หรือ MMSE-Thai version 2002¹⁴

เป็นแบบทดสอบสภาพสมองคนไทยแบบย่อ (สำหรับคนไม่รู้หนังสือ) ที่ใช้ทดสอบสมรรถภาพสมองส่วนต่างๆ ที่ทำหน้าที่ในการควบคุมการรับรู้ ความคิด ความจำ ความใส่ใจ สถิติปัญญาเชาวน์ การคำนวณ การพูด การเขียนและการอ่าน ซึ่งเป็นหน้าที่หลักและสำคัญของสมองส่วนใหญ่ของคนเรา มีวัตถุประสงค์ที่จะนำไปใช้เพื่อวินิจฉัยภาวะบกพร่องของสภาพสมองใช้ในการศึกษาวิจัยผู้ป่วยที่มีปัญหาในด้านความจำโดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้สูงอายุ หรือผู้ที่มีโรคเกิดขึ้นกับระบบสมองส่วนกลาง แบบทดสอบนี้นอกจากใช้เป็นเครื่องมือตรวจคัดกรองผู้ป่วยภาวะความจำเสื่อม

ก่อนการทดสอบให้ผู้สัมภาษณ์กล่าวนำกับผู้สูงอายุก่อนว่า คำถามที่จะถามต่อไปนี้ถึงแม้ว่าจะรู้สึกว่าเป็นคำถามธรรมดาสามัญและง่ายเกินไป แต่ขอให้กรุณาตอบด้วยเพราะเป็นการทดสอบทางการแพทย์ที่ใช้กับผู้สูงอายุทั่วไป กรณีที่ผู้สัมภาษณ์ อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ไม่ต้องทำข้อ 4, 9 และข้อ 10

การวัด : แบบทดสอบสภาพสมองคนไทย ประกอบด้วย 11 ส่วน

1	การรับรู้เรื่องเวลา (Orientation in time)	5 คะแนน
2	การรับรู้เรื่องสถานที่ (Orientation in place)	5 คะแนน
3	ความจำ (Registration)	3 คะแนน
4	ทดสอบสมาธิและการคำนวณ (Attention or Calculation)	5 คะแนน
5	รำลึกได้ (Recall)	3 คะแนน
6	เรียกชื่อ (Naming)	2 คะแนน
7	พูดตามได้ (Repetition)	1 คะแนน
8	ทำตามคำสั่ง (Verbal command)	3 คะแนน
9	ทำตามที่เขียนสั่ง (Written command)	1 คะแนน
10	การเขียนข้อความที่ประเมินการคิดแบบนามธรรม (Writing)	1 คะแนน
11	วาดรูปโครงสร้าง (Visuoconstruction)	1 คะแนน

จากการทดสอบมาตรฐาน ประกอบด้วยการวัดความไวและความจำเพาะ และหาจุดตัดที่เหมาะสมกับคนไทย โดยคำนึงถึงผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน สรุปดังตารางต่อไปนี้

เกณฑ์อ้างอิง คะแนนรวมเท่ากับ 30 คะแนน เกณฑ์กำหนดตามระดับการศึกษาของผู้ถูกทดสอบ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ (1) อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ (2) จบระดับประถมศึกษา และ(3) เรียนสูงกว่าประถมศึกษา

จุดตัด(cut-off point) สำหรับคะแนนที่สงสัยภาวะสมองเสื่อม

ระดับการศึกษา	จุดตัด	คะแนนเต็ม
ผู้สูงอายุ อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้	< 14	23 (ไม่ต้องทำข้อ 4, 8 และ 10)
ผู้สูงอายุ จบประถมศึกษา	< 17	30
ผู้สูงอายุ จบสูงกว่าประถมศึกษา	< 22	30

ถ้าได้คะแนนต่ำกว่า จุดตัด แสดงว่ามีความบกพร่องของสภาพสมอง หรือน่าสงสัยว่ามีภาวะสมองเสื่อม หรือ มีโรคระบบสมองส่วนกลาง นอกจากนี้สามารถวิเคราะห์เป็นอัตราร้อยละ จากคะแนนของแต่ละหัวข้อได้ แบบทดสอบสภาพสมองเบื้องต้นของไทยชุดนี้ใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว โดยใช้เวลาประมาณ 10-15 นาทีคือชุด มีความไว ความเชื่อถือได้ และเหมาะสมกับประเพณีของคนไทยโดยเฉลี่ย (<http://alzheimers.about.com/od/diagnosisissueses/a/MMSE.htm>) ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ระดับการศึกษา	คะแนน	จุดตัด	sensitivity	sensitivity	PPV
>ประถมศึกษา	23	< 16	47.4	70.9	70.9
ประถมศึกษา	30	< 20	74.7	83.8	77.7
สูงกว่าประถม	30	< 23	90.9	92.0	88.6

การตรวจร่างกาย

ให้ใช้ การวัดช่วงความยาวแขน(arm span measurement) แทนความสูง ในการวัด ดัชนีมวลกายในผู้สูงอายุ เนื่องจากผู้สูงอายุจะเตี้ยลงตามอายุ¹⁶

เอกสารอ้างอิง

1. Population Reference Bureau. 2007 World Population Data Sheet. [Online]. 2007 [cited 2007 Aug 19]; Available from: URL:<http://www.prb.org/>
2. ปราโมทย์ ประสาทกุล และ ปัทมา ว่าพัฒน์วงศ์. ใน กฤตยา อาชวนิจกุล และ วรัชช์ ทองไทย, บรรณาธิการ. ประชากรและสังคม 2549: ภาพการตายภาพสะท้อนความมั่นคงของประชากร. นครปฐม: สำนักพิมพ์ประชากรและสังคม; 2549. หน้า 22-33.
3. ปราโมทย์ ประสาทกุล และ อุทัยทิพย์ รักจรรยาบรรณ. ผลของการเปลี่ยนแปลงการตายรายอายุต่อการเพิ่มขึ้นของอายุขัยเฉลี่ยของประชากรไทย". ในสมาคมนักประชากรไทย. เอกสารการประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ 2546; 20 – 21 พฤศจิกายน 2546; กรุงเทพมหานคร; 2546. หน้า 47 – 72.
4. การประชุมสมัชชาผู้สูงอายุโลก กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรเลีย พ.ศ.2525
5. พระราชบัญญัติผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2546
6. A longitudinal Study of Ageing(LSOA 2), wave 2 and 3, National Center for Health Statistics, Centers for Disease Control and Prevention, Atlanta, USA.
7. Mahoney FI, Barthel D. "Functional Evaluation: the Barthel Index" Maryland State Medical Journal 1965;14:56-61.
8. Australian National Data Dictionary, Version 8.0
9. Sutthchai Jittapunkul, Pirom Kamolratanakul and Shah Ebrahim .The Meaning of Activities of daily Living in Thai Elderly Population: Development of a New Index. Age and Ageing.1994;3:97-101.
10. คู่มือการปฏิบัติการภาคสนาม การสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยของประชากรไทย รอบที่ 3 ในปี พ.ศ. 2546 - 2547
11. Lawton MP, Brody EM.(1969).Assessment of older people: self-maintaining and instrumental activities of daily living.Gerontologist,9:179-186.
12. Sutthichai Jitapunkul, Chanthong Lailert, Puangsoi Worakul, Anan Srikiatkhachorn and Shah Ebrahim .(1995)Chula Mental test: A screening test for elderly people in less developed countries .International Journal of Geriatric Psychiatry, 11: 8:715-720.

13. นิพนธ์ พงวารินทร์ .Thai Mini-Mental State Examination(Thai version- 1992) : สารศิริราชปีที่ 45, ฉบับที่6, มิถุนายน 2536,หน้า 359-374.
14. Mini-mental states examination (MMSE-2002): กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข “ แบบคัดกรองโรคทางจิตเวช” พ.ศ.2545
15. วรพรรณ เสนาณรงค์.การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของแบบทดสอบThai Mini-mental state Examination และChula Mental Test: สารศิริราช.ปีที่50, ฉบับที่6, มิถุนายน2541,หน้า569-575.
16. Prasert Assantachai,Preyanaj Yamwong and Somsong Lekhakula.Alternative anthropometric measurements for the Thai elderly: Mindex and Demiquet .Asia Pac J clin Nutre 2006;15(4):521-527
17. ประวิตร แฉ่มพงษ์ .การทบทวนวรรณกรรมเรื่องแบบคัดกรองภาวะสมองเสื่อมในประเทศไทย. พศจิกายน 2550 เอกสารอัดสำเนา
18. Miller ,C.A.(1999).Nursing care of older adults: Theory and practice.(3rd ed.).Philadelphia: Lippincott .
อ้างใน ประวิตร แฉ่มพงษ์ .การทบทวนวรรณกรรมเรื่องแบบคัดกรองภาวะสมองเสื่อมในประเทศไทย. พศจิกายน 2550 เอกสารอัดสำเนา
19. มาโนช หล่อตระกูล (2538) การสัมภาษณ์และการตรวจพิเศษทางจิตเวช. กรุงเทพฯ โฮลิสติก พับลิชชิง
อ้างใน ประวิตร แฉ่มพงษ์ .การทบทวนวรรณกรรมเรื่องแบบคัดกรองภาวะสมองเสื่อมในประเทศไทย. พศจิกายน 2550 เอกสารอัดสำเนา
20. อภิณญา กังสนารักษ์และนัยพินิจ คชภักดี.(2534) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางสังคมจิตวิทยากับแบบการตรวจสภาพจิตแบบย่อ MMSE.วารสารจิตวิทยาคลินิก.22(1),92-105. อ้างใน ประวิตร แฉ่มพงษ์ .การทบทวนวรรณกรรมเรื่องแบบคัดกรองภาวะสมองเสื่อมในประเทศไทย. พศจิกายน 2550 เอกสารอัดสำเนา
21. Cambell.J.M.(1995).Assessment. In M.O.Hogstel(Ed.).Gerophychiatric nursing(2nd.).(pp.73-95).St.Louis :Mosby. อ้างใน ประวิตร แฉ่มพงษ์ .การทบทวนวรรณกรรมเรื่องแบบคัดกรองภาวะสมองเสื่อมในประเทศไทย. พศจิกายน 2550 เอกสารอัดสำเนา
22. Foreman, M.D.& et al.(1998).Assessing cognitive function .In J.A. Allender,&C.I. Rector(Eds.)Readings in Gerontological Nursing(pp.408-415).Philadelphia: Lippincott.
23. A Study on Global Ageing and Adult Health2007.
<http://www.who.int/healthinfo/systems/sage/en/index.html>
24. Donatella R. ,Davis L.Defining death and illness; Prentice Hall Inc,1993.pp2-6.

บทที่ 10

นิยามศัพท์

บุคคลตัวอย่าง หมายถึง ตัวบุคคลที่ถูกกำหนดรายชื่อมาตามบัญชีรายชื่อซึ่งจัดทำโดยสำนักงานการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัย (สสท.) แยกตามกลุ่มประชากรสำหรับแต่ละ หน่วยเลือกตั้ง/หมู่บ้านตัวอย่าง

วัน-เดือน-ปีเกิด หมายถึง วันที่ เดือน และปีที่เกิด ของบุคคลตามปฏิทินสากลโดยใช้พุทธศักราช

อายุ หมายถึง อายุเต็มปีบริบูรณ์นับถึงวันคล้ายวันเกิดครั้งสุดท้าย ก่อนวันที่ 15 มกราคม 2551 (วันที่เริ่มทำการสำรวจ โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 4)

ศาสนา หมายถึง ปรัชญาแนวคิดหรือหลักการความเชื่อที่บุคคลถือปฏิบัติหรือยึดเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต สำหรับประเทศไทยศาสนาหลักที่สำคัญได้แก่ พุทธ คริสต์ อิสลาม และฮินดู

สถานภาพสมรส หมายถึง ความผูกพันระหว่างชายกับหญิงในการเป็นสามีภรรยาในปัจจุบันซึ่งเป็น รูปแบบการใช้ชีวิตของบุคคลและการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว แบ่งได้ดังนี้

โสด หมายถึง ผู้ที่ยังไม่เคยสมรส

สมรส หมายถึง ผู้ที่อยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยา ไม่ว่าจะได้ทำการสมรสกันถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม และแม้ว่าจะห่างไปสัมผัสฉันท์สามีและภรรยาไม่ได้อยู่ด้วยกัน แต่ยังคงมีความสัมพันธ์ฉันท์สามีภรรยา เช่น สามีไปทำงานต่างจังหวัดหรือไปทำงานต่างประเทศ ก็ถือว่ายังสมรสกันอยู่

หม้าย หมายถึง คู่สมรสได้ตายไปแล้ว และขณะนี้ยังไม่ได้สมรสใหม่

หย่า หมายถึง สามีภรรยาที่หย่ากัน โดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว

แยกกันอยู่ หมายถึง ผู้ที่มีได้อยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยาแล้วแต่ยังไม่ได้หย่ากันตามกฎหมาย รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้สมรสอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ไม่ได้อยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยาแล้ว

อื่น ๆ (ระบุ) หมายถึง สถานภาพสมรสที่อยู่นอกเหนือจากนี้

การศึกษาสามัญสูงสุด หมายถึง ชั้นสูงสุดที่บุคคลเรียนจบตามที่กำหนดทั้งในระบบการศึกษาสามัญ และ การศึกษานอกโรงเรียนที่สามารถเทียบระดับในระบบการศึกษาสามัญได้ ทั้งนี้ไม่รวมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่ไม่มีการเรียนการสอนในวิชาสามัญ เช่น ดัดเสีย ดัดผม ซ่อมวิทยุ เป็นต้นโดยแบ่ง ได้ 6 กลุ่มดังนี้

ไม่ได้รับการศึกษาสามัญ หมายถึง บุคคลที่ไม่เคยเข้าศึกษาในโรงเรียน หรือไม่เคยได้รับการศึกษา รวมทั้งการเรียนซึ่งไม่มีชั้น เช่นการเรียนกับพระ หรือเรียนภาษาที่สถาบันสอนภาษา ซึ่งเทียบชั้นไม่ได้ หรือ

การศึกษาที่ไม่ได้อยู่ในระดับสายสามัญ เช่นการศึกษาสำหรับผู้เรียนทางศาสนา (นักธรรมตรี เปรี๊ยะ 4 เป็นต้น)

ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า หรือในชั้นที่สูงกว่าแต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือได้เคยศึกษาดำกว่าชั้นสูงสุดของระดับประถมศึกษา เช่น ดำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 หรือต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ลงมา

มัธยมศึกษา หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาดั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้น ม.ศ.3 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 หรือ ม.3 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520) ขึ้นไปถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญหรือชั้นที่สูงกว่า แต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงกว่านี้

อาชีวศึกษา หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาหรือสายวิชาชีพ ได้แก่ บุคคลที่สำเร็จการศึกษาดั้งแต่ระดับอาชีวศึกษาตอนปลายหรือมัธยมศึกษาตอนต้นสายอาชีพขึ้นไป ถึงระดับอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ หรือบุคคลที่สำเร็จการศึกษาดั้งแต่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าไปถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือเทียบเท่า ขึ้นไป

อุดมศึกษา (อนุปริญญา ปริญญาตรี โท เอก) หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาประเภทสามัญศึกษาหรือสายวิชาการ โดยได้รับวุฒิปดระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี โท หรือเอก

อื่นๆ หมายถึง การศึกษาที่อยู่นอกเหนือจากนี้ เช่น การศึกษาจากต่างประเทศที่ไม่สามารถเทียบชั้นการศึกษากับกระทรวงศึกษาธิการได้

สภาพการมีงานทำ

มีงานทำ หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และในระยะ 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์ มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้

- ได้ทำงานตั้งแต่ 1 ชั่วโมงขึ้นไป โดยได้รับค่าจ้าง เงินเดือน ผลกำไร เงินปันผล ค่าตอบแทนที่มีลักษณะอย่างอื่นสำหรับผลงานที่ทำเป็นเงินสดหรือสิ่งของ
- ไม่ได้ทำงาน หรือทำงานน้อยกว่า 1 ชั่วโมง แต่เป็นบุคคลที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้(ซึ่งจะถือว่าเป็นผู้ที่ปกติมีงานประจำ)
 - ยังได้รับค่าตอบแทน ค่าจ้าง หรือผลประโยชน์อื่นๆ หรือผลกำไรจากงาน หรือธุรกิจในช่วงที่ไม่ได้ทำงาน
 - ไม่ได้รับค่าตอบแทน ค่าจ้าง หรือผลประโยชน์อื่นๆ หรือผลกำไรจากงานหรือธุรกิจในช่วงที่ไม่ได้ทำงาน แต่ยังมิจงานหรือธุรกิจที่จะกลับไปทำ
- ทำงานอย่างน้อย 1 ชั่วโมง โดยไม่ได้รับค่าจ้างในวิสาหกิจ หรือโรงงานเกษตรของหัวหน้าครัวเรือน หรือของสมาชิกในครอบครัว

ว่างงาน หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และในระยะ 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์ มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้

- ไม่ได้ทำงานและไม่มีงานประจำ แต่ได้หางานสมัครงานหรือรอการบรรจุในระหว่าง 30 วันก่อนวันสัมภาษณ์
- ไม่ได้ทำงานและไม่มีงานประจำ และไม่ได้ทำงานในระหว่าง 30 วันก่อนการสัมภาษณ์ แต่พร้อมที่จะทำงานในสัปดาห์แห่งการสำรวจ

รอฤดูกาลทำงาน หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปในระยะ 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์ เป็นผู้ไม่เข้าข่ายคำนิยามของผู้มีงานทำ หรือผู้ว่างงาน แต่เป็นผู้รอฤดูกาลที่เหมาะสมเพื่อที่จะทำงานและเป็นบุคคลที่ตามปกติจะทำงานที่ไม่ได้รับสิ่งตอบแทนในไร่นาเกษตร หรือธุรกิจซึ่งทำกิจกรรมตามฤดูกาล โดยมีหัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกคนอื่นๆ ในครัวเรือนเป็นเจ้าของหรือผู้ดำเนินการ

ทำงานบ้าน หมายถึง ทำหน้าที่ดูแลบ้านโดยไม่ได้รับค่าจ้าง

เรียนหนังสือ หมายถึง กำลังศึกษาเต็มเวลาเพียงอย่างเดียวในสถานศึกษา

อื่นๆ หมายถึง บุคคลที่ไม่เข้าข่ายคำนิยามข้างต้น และไม่พร้อมที่จะทำงานเนื่องจาก

- ยังเด็กเกินไป (มีอายุน้อยกว่า 18 ปี) หรือชราามาก (มีอายุเกิน 60 ปี)
- ไม่สามารถทำงานได้ เพราะมีความพิการทางร่างกายหรือจิตใจ หรือเจ็บป่วยเรื้อรัง
- ไม่สมัครใจทำงาน
- ทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้าง ผลกำไร ส่วนแบ่ง หรือสิ่งตอบแทนอื่นๆ ให้แก่บุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกในครัวเรือนเดียวกัน
- ทำงานให้แก่องค์กร หรือสถาบันการกุศลต่างๆ โดยไม่ได้รับค่าจ้างผลกำไรส่วนแบ่ง หรือสิ่งตอบแทนอย่างใด
- ไม่พร้อมที่จะทำงานเนื่องจากสาเหตุอื่น
- ฯลฯ

ไม่ได้ทำงาน หมายถึง ผู้ที่ไม่มีงานทำซึ่งรวมไปถึง นักเรียน นักศึกษา เป็นต้น

สถานภาพการทำงาน หมายถึง สถานะของบุคคลที่ทำงานในสถานที่ที่ทำงานหรือธุรกิจแบ่งได้เป็น 7 ประเภท คือ

นายจ้าง หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจของตนเองเพื่อหวังผลกำไรหรือส่วนแบ่ง และได้จ้างบุคคลอื่นมาทำงานในธุรกิจในฐานะลูกจ้าง นายจ้างในที่นี้ไม่ได้หมายถึงผู้ที่จ้างคนมาทำงานประเภทงานในบ้านเรือนซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ เช่น ผู้ที่จ้างคนมาทำอาหารในบ้าน ทำความสะอาดบ้าน ซักผ้า เป็นต้น

ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง หมายถึง ผู้ประกอบการธุรกิจของตนเองโดยลำพังผู้เดียว หรืออาจมีบุคคลอื่นมาร่วมกิจการด้วยเพื่อหวังผลกำไรหรือส่วนแบ่ง และไม่ได้จ้างลูกจ้างแต่อาจมีสมาชิกในครัวเรือนหรือผู้ฝึกงานมาช่วยทำงาน โดยไม่ได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนอย่างอื่นสำหรับงานที่ทำ

ลูกจ้างเอกชน หมายถึง ผู้ที่ทำงานให้กับเอกชนหรือธุรกิจของเอกชน รวมทั้งผู้ที่รับจ้างทำงานบ้าน เช่น ซักรีดเสื้อผ้า ทำกับข้าว ทำความสะอาดบ้าน

ลูกจ้างรัฐบาล หมายถึง ข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด เจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศ ตลอดจนลูกจ้างประจำและชั่วคราวของรัฐบาล

ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ที่ทำงานให้กับรัฐวิสาหกิจ

ผู้ทำงานให้ครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง หมายถึง ผู้ที่ทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้าง ในไร่นาเกษตร หรือในธุรกิจของสมาชิกในครอบครัว

การรวมกลุ่ม หมายถึง กลุ่มคนร่วมกันทำงาน โดยสมาชิกแต่ละคนมีความเท่าเทียมกันในการกำหนดการทำงานทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการลงทุน การขาย งานอื่นๆ ของกิจการที่ทำตลอดจนการแบ่งรายได้ให้แก่สมาชิกตามที่ตกลงกัน

อาชีพ หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานที่บุคคลนั้นทำในปัจจุบัน โดยปกติบุคคลมีอาชีพเดียวหากบุคคลใดมีอาชีพมากกว่า 1 ชนิด ให้ถือเอาอาชีพที่ใช้เวลาทำมากที่สุด หากจำนวนเวลาทำงานเท่ากันให้ถือเอาอาชีพที่มีรายได้มากที่สุด โดยสามารถแบ่งกลุ่มอาชีพของบุคคลออกเป็น category ดังต่อไปนี้

อาชีพ	ตัวอย่างอาชีพ
1. อาชีพพื้นฐาน ใช้แรงงาน	คนขายของขายอาหารข้างถนน อาชีพแม่บ้าน คนเฝ้า คนดูแลอาคาร คนเก็บขยะ คนส่งสาร(messenger) ผู้ใช้แรงงาน(รับจ้างทำนา ทำไร่ ทำสวน กรรมกรก่อสร้าง ลูกเรือประมง คนงานเหมือง คนงานด้านขนส่ง)
2. เกษตรกร ประมง	ชาวนา ชาวสวน ชาวไร่ เลี้ยงสัตว์ ทำฟาร์มวัวนม เลี้ยงเป็ดไก่ พนักงานป่าไม้ ชาวประมง
3. ผู้ประกอบการกลุ่มเครื่องจักรในโรงงาน และผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	ช่างคุมเครื่องจักร การผลิต คุมเครื่องผลิตไฟฟ้า คุมเครื่องประกอบการผลิต คนประกอบชิ้นส่วน พนักงานขับรถ ขับเรือ
4. ช่างฝีมือ สาขาต่างๆ ก่อสร้าง ถ้ำขาย	ช่าง ทำเหมือง ตัดแต่งหิน ช่างก่อสร้าง ช่างเชื่อม ช่างในโรงหล่อ ช่างทำแก้ว ช่างทำงานฝีมือ ช่างไม้ ผลิตภัณฑ์หนัง เกี่ยวกับผ้า ช่างเย็บเสื้อผ้า การผลิตอาหารสำเร็จรูป งานการพิมพ์ ฯลฯ
5. เสมียน	เลขานุการ พนักงานพิมพ์ดีด เจ้าหน้าที่ในสำนักงาน
6. พนักงานบริการ	งานบริการในร้านอาหาร บนยานพาหนะ หมอคู พนักงานดับเพลิง ตำรวจ

อาชีพ	ตัวอย่างอาชีพ
การตลาด การค้า	พนักงานขายในร้านค้า พนักงานขาย (sales) พนักงานดูแล (ที่เลี้ยง) สัตว์เพื่อ
7. นักวิชาชีพ นักวิชาการ อาจารย์	อาชีพเกี่ยวกับด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรม งานด้านสุขภาพ แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ สธ ครู อาจารย์ หนาย นักสังคมศาสตร์ นักการธนาคาร นักบัญชี นักการเงินการคลัง นักเขียน นักศิลป์ นักบินกับคนเรือ ผู้ควบคุมการบินการเดินทาง
8 นิติบัญญัติ ตุลาการ ผู้บริหารระดับสูง	นักกฎหมาย นักการเมือง ข้าราชการระดับสูง ผู้บริหารหน่วยงาน ทั้งของรัฐและเอกชน
9. ทหาร	ทหาร

ครัวเรือนส่วนบุคคล ประกอบด้วย

ครัวเรือนหนึ่งคน คือ บุคคลคนเดียวซึ่งหาอาหารและจัดหาสิ่งอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การครองชีพ โดยไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นซึ่งอาจพำนักอยู่ในสถานที่ยาวนาน

ครัวเรือนหลายคน คือ ครัวเรือนที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันจัดหาและใช้สิ่งอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน บุคคลที่มาอยู่รวมกันในครัวเรือนอาจเป็นญาติหรือไม่เป็นญาติกันก็ได้ ซึ่งได้แก่

- ครัวเรือนที่ประกอบด้วยบุคคลที่มีความสัมพันธ์ฉันท์ญาติมาอยู่ด้วยกัน หรืออยู่แบบครอบครัว
- ครัวเรือนที่ประกอบด้วยบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์ฉันท์ญาติไม่เกิน 5 คน มาอาศัยอยู่ด้วยกัน

ช่วยกันจ่ายค่าที่พัก ให้นับเป็นครัวเรือนส่วนบุคคล 1 ครัวเรือน

- ครัวเรือนคนงานที่นายจ้างจัดให้อยู่อาศัยร่วมกันไม่เกิน 5 คน ถือเป็น 1 ครัวเรือนส่วนบุคคล
- ครัวเรือนที่มีบุคคลตั้งแต่ 6 คนขึ้นไปมาอยู่ร่วมกัน ซึ่งบุคคลเหล่านั้นจะต้องมีบุคคลที่เป็นญาติกันตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป หรือเป็นญาติไม่เกิน 3 คน แต่มีคนใดคนหนึ่งรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของคนทั้งหมด ถือเป็นครัวเรือนส่วนบุคคล 1 ครัวเรือน

รายได้ประจำที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของบุคคล (บาท) หมายถึง ผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนเฉลี่ยต่อเดือนที่บุคคลได้รับซึ่งอยู่ในรูปของตัวเงิน อันได้แก่ ค่าแรงและเงินเดือน เงินรางวัลบริกร เงินโบนัส กำไรสุทธิจากการประกอบธุรกิจการเกษตรและธุรกิจอื่นๆ รายได้จากทรัพย์สิน(ค่าเช่า ที่ดิน ค่าลิขสิทธิ์ ดอกเบี้ย และเงินปันผล) เงิน ใต้รับเป็นการช่วยเหลือ(บำเหน็จ บำนาญ เงินทุนการศึกษา)

รายได้ประจำที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน (บาท) หมายถึง ผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนเฉลี่ยต่อเดือนที่สมาชิกทุกคนในครอบครัวได้รับรวมกันทุกคนซึ่งอยู่ในรูปของตัวเงินอันได้แก่ ค่าแรงและเงินเดือน

เงินรางวัลบริกร เงินโบนัส กำไรสุทธิจากการประกอบธุรกิจการเกษตรและธุรกิจอื่นๆ รายได้จากทรัพย์สิน (ค่าเช่า ที่ดิน ค่าลิขสิทธิ์ ดอกเบี้ย และเงินปันผล) เงินได้รับเป็นการช่วยเหลือ(บำเหน็จ บำนาญ เงินทุนการศึกษา)

คำจำกัดความที่สำคัญ

บำเหน็จ หมายถึง เงินที่จ่ายให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน โดยจ่ายให้ครั้งเดียว เมื่อสมาชิกภาพของผู้ปฏิบัติงานสิ้นสุดลง

บำนาญ หมายถึง เงินที่จ่ายให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน เป็นรายเดือน เมื่อสมาชิกภาพของผู้ปฏิบัติงานสิ้นสุดลง

กองทุนประกันสังคม หมายถึง กองทุนที่เป็นหลักประกันแก่ผู้ประกันตนหรือลูกจ้างที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม ซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี และไม่เกิน 60 ปี

ยกเว้น ผู้ประกันตนโดยสมัครใจ เป็นกองทุนที่นำมาใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล การคลอดบุตร ค่าทำศพ

รวมทั้ง เงินทดแทนระหว่างการขาดงานเมื่อเจ็บป่วย ลาคลอด ทูพพลภาพ การสงเคราะห์บุตร และการชราภาพ

สิทธิประโยชน์ หมายถึง กฎหมายได้กำหนดให้ผู้สูงอายุมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุนในด้านต่างๆ ดังนี้

- **รพ.มีช่องทางพิเศษเฉพาะผู้สูงอายุ** คือ การกำหนดให้สถานพยาบาลของรัฐทุกแห่ง จัดช่องทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุในการรับบริการด้านสุขภาพแยกต่างหากจากผู้รับบริการทั่วไปในแผนกผู้ป่วยนอก เพื่ออำนวยความสะดวกและความรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุ โดยปิดประกาศขึ้นตอนและระยะเวลาให้บริการไว้ชัดเจน และมีการประชาสัมพันธ์ในระหว่างการให้บริการ

- **การมีคลินิกเฉพาะผู้สูงอายุ** คือ จัดให้มีคลินิกเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุใน รพ.ศูนย์ทั่วประเทศ จำนวน 25 แห่ง รพ.ทั่วไป จำนวน 67 แห่ง และรพ.ชุมชน จำนวน 716 แห่ง

- **การให้ส่วนลดค่าโดยสารแก่ผู้สูงอายุ** มีดังนี้

1. ลดค่าโดยสารรถไฟครั้งราคา ให้แก่ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ระหว่างเดือนมิถุนายน – กันยายน
2. ลดค่าโดยสารรถไฟไฟฟ้าใต้ดินครั้งราคา ให้แก่ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป
3. ลดค่าโดยสารรถประจำทาง ขสมก./รถร่วมบริการของเอกชน ให้แก่ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ในช่วงเวลา 9.30 – 15.00 น. โดยรถธรรมดาให้ส่วนลดค่าโดยสารครึ่งหนึ่ง รถปรับอากาศให้ส่วนลดค่าโดยสารครึ่งหนึ่ง แต่ไม่ลดหย่อนค่าธรรมเนียมให้ โดยต้องแสดงบัตรประจำตัวประชาชนเมื่อใช้บริการ

- **การหน่วยงานให้คำปรึกษาข้อกฎหมาย/คดีความสำหรับผู้สูงอายุ** ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ประสานงานกับหน่วยงานในการจัดหาทุนความว่าต่าง แก่ต่างทางคดี และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุในการว่าต่าง แก่ต่างคดี
2. เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของผู้สูงอายุ

- เบี้ยยังชีพ หมายถึง เงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ฐานะยากจนหรือถูกทอดทิ้ง ขาดผู้อุปการะเลี้ยงดูหรือไม่สามารถประกอบอาชีพได้ (ปัจจุบันรัฐสงเคราะห์ให้คนละ 500 บาท / เดือน)

- กองทุนผู้สูงอายุ มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและสนับสนุนผู้สูงอายุ โดยกองทุนจะให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรม หรือถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้งรวมทั้งประสบปัญหาความเดือดร้อนเรื่องที่พัก อาหาร หรือเครื่องนุ่งห่ม และเป็นแหล่งเงินทุนให้ผู้สูงอายุได้กู้ยืมเงินเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพ โดยให้กู้ยืมเป็นรายบุคคลได้คนละไม่เกิน 15,000 บาท หรือกู้ยืมเป็นรายกลุ่มๆ ละไม่น้อยกว่า 5 คนได้กลุ่มละไม่เกิน 100,000 บาท และให้ชำระคืนเป็นรายงวดภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี โดยไม่คิดดอกเบี้ย และมีเงื่อนไขว่าผู้ขอกู้ยืมเงินต้องไม่ได้รับความช่วยเหลือจากแหล่งทุนอื่นหรือได้รับแต่ไม่เพียงพอ

- การช่วยเหลือค่าจัดการศพผู้สูงอายุที่ขาดไร้ รัฐบาลให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุยากจนที่เสียชีวิตที่ไม่มีญาติ หรือมีญาติแต่ไม่สามารถจัดการศพตามประเพณีได้ รายละ 2,000 บาท โดยผู้ยื่นคำขอต้องเป็นบุคคลที่รับผิดชอบในการจัดการศพผู้สูงอายุ และต้องยื่นคำขอภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันออกใบมรณะบัตร

- การได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้เมื่อมีอายุ 65 ปีขึ้นไป รัฐบาลยกเว้นภาษีเงินได้พึงประเมินให้กับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป และเป็นผู้ที่มีรายได้ไม่เกิน 380,000 บาทต่อปี ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จากเดิมที่กำหนดรายได้ไม่เกิน 190,000 บาทต่อปี โดยมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองไทย ไม่น้อยกว่า 180 วัน

ศูนย์เอนกประสงค์ เป็นศูนย์ที่รัฐบาลกำลังจะจัดตั้งขึ้น เพื่อให้บริการแก่ผู้สูงอายุในชุมชนเป็นหลัก รวมทั้งครอบครัวและผู้ดูแลผู้สูงอายุ ในขณะที่เดียวกันสมาชิกทุกคนในชุมชนสามารถมาใช้บริการ หรือจัดบริการร่วมกันได้ โดยภายในศูนย์เป็นแหล่งการเรียนรู้ แนะนำการส่งเสริมสุขภาพ การออกกำลังกาย และสันตนาการ โดยมีโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ไว้ให้บริการ รวมทั้งมีการฝึกฝนอาชีพ ซึ่งทุกคนสามารถเดินเข้ามาแสวงหาความรู้ให้กับตนเองได้

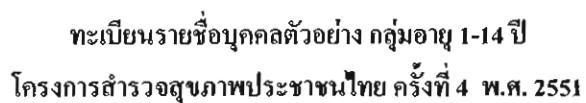
Definition ของโรคและสภาวะต่าง ๆ

1. **ไขมันในเลือดสูง** โดยปกติมักไม่มีอาการใดๆ แสดงให้เห็นชัดเจนนอกจากจะพบจากการตรวจเลือดบุคคลที่เสี่ยงต่อภาวะไขมันในเลือดสูง เช่น รับประทานอาหารมันมาก อ้วน ผู้สูงอายุ สูบบุหรี่หรือดื่มเหล้าเป็นประจำ มีประวัติไขมันในเลือดสูงในพ่อแม่หรือพี่น้องร่วมสายเลือด ภาวะไขมันในเลือดสูงหากไม่ได้รับการรักษามักนำไปสู่โรคหลอดเลือดหัวใจและสมองได้
2. **เบาหวาน** คือโรคที่ร่างกายไม่สามารถผลิตฮอร์โมนอินซูลินได้ (เบาหวานชนิดที่ 1) หรือสามารถผลิตฮอร์โมนอินซูลินได้ แต่ร่างกายไม่สามารถใช้ประโยชน์จากฮอร์โมนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เบาหวานชนิดที่ 2) ซึ่งสาเหตุทั้ง 2 ประการ ทำให้ระดับน้ำตาลในเลือดสูงขึ้นกว่าปกติ อาการโดยทั่วไปที่น่าวสงสัยว่าจะเป็นโรคเบาหวานคือ ผอมลงโดยไม่ทราบสาเหตุ ปัสสาวะมาก กระหายน้ำบ่อย อ่อนเพลีย มีประวัติเบาหวานในพ่อแม่หรือพี่น้องร่วมสายเลือด ผู้ที่เป็นเบาหวานนาน ๆ ไม่ว่าจะได้รับการรักษาหรือไม่ก็มีปัญหากับระบบหลอดเลือดทั้งหลอดเลือดทั้งขนาดใหญ่และเล็ก เช่นหัวใจ สมอง ไต ตา เป็นต้น
3. **โรคหลอดเลือดหัวใจ** เกิดจากเส้นเลือดแดงของหัวใจเกิดภาวะขาดความยืดหยุ่นจากปกติ จนกระทั่งเกิดเส้นเลือดหัวใจตีบหรือตันตามมา ส่งผลให้เลือดไม่สามารถส่งออกออกซิเจนไปเลี้ยงกล้ามเนื้อหัวใจได้อย่างเพียงพอ จนเกิดอาการกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดในที่สุด ซึ่งมักมีอาการแน่นหน้าอก คือ ๆ เหมือนโดนของหนักกดทับ อาจมีอาการปวดร้าวไปยังบริเวณร่างกายซีกซ้าย เช่น แขน ต้นคอ กราม มักมีอาการเหงื่อแตก ใจสั่น ชีพจรร่วมด้วย โรคหลอดเลือดหัวใจในระยะแรก ๆ อาการแน่นหน้าอกอาจเป็นตอนที่ใช้แรงมาก ซึ่งต่อมาอาจแน่นหน้าอกขณะพักผ่อนก็เป็นได้
4. **โรคอัมพฤกษ์อัมพาตครึ่งซีก** อันเป็นผลจากเส้นเลือดสมองตีบหรือแตก ซึ่งมักเป็นผลมาจากโรคเรื้อรังคือ เบาหวาน ไขมันในเลือดสูง และความดันโลหิตสูง ผู้ป่วยบางรายไม่ได้มีอาการหนักถึงขั้นอัมพฤกษ์อัมพาต แต่อาจจะมีอาการเฉพาะที่ที่เส้นเลือดไปเลี้ยงสมองบริเวณนั้น ๆ เช่น พูดไม่ชัด สำลักน้ำหรืออาหาร เป็นต้น
5. **วัณโรคปอด** ผู้ป่วยมักมีไข้ต่ำ ๆ โดยเฉพาะในช่วงบ่าย ๆ ผอมลง ร่วมกับไอมีเสมหะ สามารถตรวจวินิจฉัยได้จากการเอกซเรย์ปอดและการตรวจเสมหะ
6. **โรคมะเร็ง** เป็นความผิดปกติระดับเซลล์ แต่หากดูด้วยตาเปล่าอาจพบลักษณะเป็นก้อนหรือตุ่มผิดปกติที่อวัยวะใด ๆ ก็ได้ทั้งภายในและภายนอกร่างกาย ก้อนมะเร็งมีลักษณะที่แตกต่างจากก้อนเนื้องอกธรรมดา คือมักจะโตเร็ว แข็ง ผิวขรุขระ อาจแตกเป็นแผลเมื่อกดและมักคันเหม็น นอกจากนั้นยังสามารถแพร่กระจายไปยังอวัยวะข้างเคียงหรือต่อมน้ำเหลืองได้อีกด้วย
7. **โรคข้อเสื่อม** เป็นโรคที่มีความผิดปกติที่กระดูกอ่อนผิวข้อและกระดูกบริเวณใกล้เคียง ซึ่งความผิดปกตินี้ทำให้กระดูกอ่อนผิวข้อบางลง ส่งผลให้ข้อไม่สามารถทำหน้าที่ได้ตามปกติได้ มักพบบ่อยในผู้สูงอายุหรือพบร่วมกับบางอาชีพเช่น ชาวนามักพบข้อเสื่อมของกระดูกสันหลังบั้นเอว หรือพบร่วมกับพันธุกรรมเช่นคนไทยมักพบข้อเข่าเสื่อม ผู้ที่มีข้อเสื่อมมักมีอาการปวดข้อนั้นๆ โดยมักปวดหลังการใช้

งานข้อนั้นอย่างหนัก อาการปวดดีขึ้นเมื่อได้พัก และมักไม่มีลักษณะของข้อบวม แดง ร้อนให้เห็น นอกจากนั้นหากผู้ป่วยพักข้อที่ปวดนาน ๆ อาจเกิดอาการข้อฝืดชั่วคราว เช่นนั่งพับเพียบในท่าเดิมนาน ๆ นั่งรถโดยสารในท่าเดิมนาน ๆ ผู้ป่วยจะขยับไม่ได้สักครู่หนึ่งแต่พอลองได้ขยับข้อสัก 2-3 ครั้ง ก็จะกลับมาขยับได้เหมือนเดิม โรคข้อเสื่อมหากเป็นมากอาจทำให้ข้อนั้นๆ พักและฝืดรูปร่างไปได้ เช่นนิ้วหัวแม่มือมักจะเกออก หรือ ข้อเข่าโก่งเป็นคัน

8. **โรคเก๊าท์** เป็นข้ออักเสบแบบหนึ่ง (ปวด บวม แดง ร้อน) ซึ่งเกิดจากการที่ร่างกายมีกรดยูริกมากเกินไป และตกตะกอนในบริเวณข้อต่าง ๆ ทำให้เกิดอาการข้ออักเสบหรืออาจจะเป็นตุ่มเป็นก้อนขึ้น โรคเก๊าท์ โดยมากมักเป็นข้อเดียวและมีอาการอยู่ประมาณ 1 สัปดาห์อาการก็จะหายไปได้เอง แต่หากไม่ได้รับการรักษาอย่างถูกต้อง อาการก็จะกลับมาเป็นใหม่และอาจเป็นได้หลายข้อมากขึ้น
9. **นิ่วในทางเดินปัสสาวะ** ในประเทศไทยพบมากในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบได้ทั้งในเด็กและผู้ใหญ่ ก้อนนิ่วอาจอุดตันได้ตั้งแต่กรวยไต กระเพาะปัสสาวะ ท่อปัสสาวะ นิ่วในทางเดินปัสสาวะทำให้ผู้ป่วยปัสสาวะกระปริดกระปอย ถ่ายปัสสาวะไม่สุด ปัสสาวะมีสีผิดปกติอาจเป็นสีน้ำตาล เนื่องจากมีเลือดปน หรือปัสสาวะขุ่น ๆ คล้ายมีเม็ดทราย หรือบางรายก้อนนิ่วที่อุดตันจะทำให้เกิดอาการปวดในบริเวณนี้อุดตันได้เช่นปวดหลัง ปวดเอว ปวดท้องน้อย และถ้าหากก้อนนิ่วอุดตันมากก็อาจทำให้ปัสสาวะไม่ออกได้
10. **โรคไตวายเรื้อรัง** เป็นภาวะที่ไตสูญเสียการทำงานที่อย่างช้า ๆ และถาวร ซึ่งมักพบตามสาเหตุหลักอื่น ๆ เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง นิ่วในไตเป็นต้น ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังมักมีอาการซีด เหนื่อย หรือบวมร่วมด้วย โดยมากการวินิจฉัยไตวายมักพบจากการเจาะเลือดพบ BUN/creatinine สูงกว่าระดับปกติ ร่วมกับเอกซเรย์หรืออัลตราซาวด์พบไตมีขนาดเล็กกว่าปกติ
11. **โรคโลหิตจาง/ซีด** เป็นภาวะที่มีเม็ดเลือดแดงน้อยกว่าปกติ มีหลายสาเหตุ เช่น การสูญเสียเลือดอย่างฉับพลันเช่นจากอุบัติเหตุ การสูญเสียเลือดแบบเรื้อรังเช่น พยาธิปากขอ แผลในกระเพาะอาหารจากยาแก้ปวด แผลหรือมะเร็งในทางเดินอาหาร โรคเรื้อรังเช่น ไตวายเรื้อรัง มะเร็งเม็ดเลือดขาว ไชกระดูกเสื่อม เป็นต้น ในประเทศไทยพบผู้ป่วยโลหิตจางจำนวนมากจากการขาดสารอาหาร เช่นธาตุเหล็ก โฟเลต ซึ่งเป็นสารสำคัญที่ใช้ในการสร้างเม็ดเลือดแดง นอกจากนั้นกรรมพันธุ์ก็เป็นสาเหตุหนึ่งของโลหิตจางได้ เช่น ธาลัสซีเมีย การขาดเอนไซม์ G-6PD อาการของโลหิตจางมักจะอ่อนเพลีย เหนื่อยง่าย เวียนศีรษะ หรือคนใกล้ชิดตัวท้วมเหลืองหรือซีด
12. **ธาลัสซีเมีย** โรคธาลัสซีเมียเป็นโรคทางกรรมพันธุ์ทำให้เม็ดเลือดแดงที่สร้างออกมามีแตกง่ายและถูกทำลายได้ง่ายกว่าปกติ ผู้ป่วยที่เป็นธาลัสซีเมียแบบรุนแรงมักจะมีอาการซีด ตาเหลือง ผิวดำ คับม้ามโต กระดูกใบหน้าเปลี่ยนรูป ขมุกขมม โหนกแก้มสูง คางและกรามใหญ่ ในขณะที่บางคนเป็นเพียงพาหะของธาลัสซีเมียอาจไม่มีอาการใด ๆ เลย นอกจากจะพบจากการตรวจเลือดเท่านั้น โรคธาลัสซีเมียเป็นสาเหตุสำคัญของโลหิตจางในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคผนวก

หน่วยเลือกตั้งที่/ หมู่ที่..... หมู่บ้าน..... ตำบล..... อำเภอ.....
จังหวัด..... ภาค..... เขตการปกครอง.....

[illegible]

คู่มือการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 4 พ.ศ.2551

รายชื่อบุคคลตัวอย่าง กลุ่มอายุ 1-14 ปี เพศชาย
 โครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2551
 หน่วยเลือกตั้งที่ 1 ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร
 จังหวัดมุกดาหาร ภาควิชาอนามัยป้องกันโรค เขตการปกครอง จังหวัดมุกดาหาร

เลขรหัสประจำบ้าน	บ้านเลขที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	ว	ด	บ	เกิด	แทนด้วย ตย.	พช/	บุตท/	นา/
ลำดับ	เลขประจำตัวประชาชน								ไม่พบ	เลขที่	ไม่พบ
	4999-000123-5	3 ถนนสมุทรศึกษารักษ์									
1	1-4999-00496-39-1	เด็กชายบงกักร โภคทรัพย์	1	04/10/2549				:		:	
	4999-001039-1	11 ถนนสมุทรศึกษารักษ์									
2	1-4999-00444-43-9	เด็กชายภาณุภัทร ดาวมุกดา	3	23/09/2547				:		:	
	4999-001046-3	10 ถนนสมุทรศึกษารักษ์									
3	1-4999-00428-49-2	เด็กชายพิพงษ์ดี อินทรบระสาน	4	15/01/2547				:		:	
	4999-026977-7	66 ถนนพิทักษ์สินธุ์ราษฎร์									
4	1-4999-00356-31-9	เด็กชายภูริพงษ์ ขาวสบาย	6	08/11/2544				:		:	
	4999-000123-5	3 ถนนสมุทรศึกษารักษ์									
5	1-4999-00343-65-9	เด็กชายศุภฤกษ์ โภคทรัพย์	7	10/03/2544				:		:	
	4999-000097-2	10 ถนนสมุทรศึกษารักษ์									
6	1-1037-02988-31-6	เด็กชายศรวรภูมิ นอนกลาง	8	06/03/2543				:		:	
	4999-022799-3	78/1 ถนนวิจิตรการ									
7	1-1007-02366-67-3	เด็กชายยศวรรธน์ นพฤทธิ	11	09/08/2539				:		:	
	4999-000076-0	13 ถนนสมุทรศึกษารักษ์									
8	1-4999-00216-69-0	เด็กชายอดิสร ขลิบจันทร์	12	24/01/2539				:		:	
	4999-001006-4	8 ถนนสาวาญชายโขงเหนือ									
9	1-1027-00409-12-1	เด็กชายพรหมเพชร สุวรรณโชติ	13	19/10/2537				:		:	
	4999-001006-4	8 ถนนสาวาญชายโขงเหนือ									
10	1-1027-00305-71-7	เด็กชายเขมรินทร์ สุวรรณโชติ	14	07/10/2536				:		:	

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	เขต	แขวง	(รหัส) หน่วยเลือกตั้ง ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	ดุสิต	ดุสิต	12**	-	10	10	-	10	10
2*	ดุสิต	สวนจิตรลดา	4**	10	10	10	10	10	10
3	ดุสิต	ถนนนครไชยศรี	3	-	10	10	-	10	10
4	ดุสิต	ถนนนครไชยศรี	25**	10	-	10	10	-	10
5*	ดุสิต	ถนนนครไชยศรี	56**	-	10	10	-	10	10
6*	ดุสิต	ถนนนครไชยศรี	74**	10	10	10	10	10	10
7	หนองจอก	กระทุ่มราย	16	10	10	-	10	10	-
8*	หนองจอก	หนองจอก	7**	10	10	10	10	10	10
9	หนองจอก	คลองสิบ	7**	10	10	-	10	10	-
10*	หนองจอก	โคกแฝด	15**	10	10	10	10	10	10
11	หนองจอก	โคกแฝด	25**	10	10	10	10	10	10
12	หนองจอก	ลำผักชี	20	10	10	-	10	10	-
13*	หนองจอก	ลำด้อยตั้ง	5**	10	10	10	10	10	10
14*	ปทุมวัน	รองเมือง	14**	10	10	10	10	10	10
15	ปทุมวัน	วังใหม่	13	-	10	10	-	10	10
16*	ปทุมวัน	ลุมพินี	17**	10	10	10	10	10	10
17*	ลาดกระบัง	ลาดกระบัง	14**	10	10	10	10	10	10
18	ลาดกระบัง	คลองสองต้นนุ่น	3	10	10	-	10	10	-
19*	ลาดกระบัง	คลองสองต้นนุ่น	33**	10	10	10	10	10	10
20	ลาดกระบัง	คลองสองต้นนุ่น	42**	10	10	-	10	10	-
21*	ลาดกระบัง	คลองสามประเวศ	2**	10	10	10	10	10	10

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	เขต	แขวง	(รหัส) หน่วยเลือกตั้ง ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
22	ลาดกระบัง	ลำปลาทิว	10	10	10	-	10	10	-
23*	ลาดกระบัง	ทับขาว	1**	10	10	10	10	10	10
24	ลาดกระบัง	ชุมทอง	2**	10	10	-	10	10	-
25	คลองสาน	สมเด็จพระเจ้าพระยา	10**	10	10	10	10	10	10
26*	คลองสาน	คลองสาน	9**	-	10	10	-	10	10
27	คลองสาน	บางลำภูล่าง	11**	10	10	10	10	10	10
28*	คลองสาน	บางลำภูล่าง	33	-	10	10	-	10	10
29	คลองสาน	คลองตันไทร	16**	10	10	10	10	10	10
30*	คลองตัน	คลองตัน	11**	10	10	10	10	10	10
31	คลองตัน	คลองตัน	23**	10	10	10	10	10	10
32*	คลองตัน	นิมพิล	29	-	10	10	-	10	10
33	คลองตัน	บางระมาด	5**	10	10	10	10	10	10
34*	คลองตัน	บางเชือกหนัง	4**	10	10	10	10	10	10
35*	คลองเตย	คลองเตย	15**	10	10	10	10	10	10
36	คลองเตย	คลองเตย	38	-	10	10	-	10	10
37	คลองเตย	คลองเตย	57**	10	10	-	10	10	-
38*	คลองเตย	คลองเตย	88	-	10	10	-	10	10
39*	คลองเตย	คลองตัน	12**	10	10	10	10	10	10
40	คลองเตย	พระโขนง	22**	10	10	10	10	10	10
41*	จอมทอง	บางขุนเทียน	15**	10	10	10	10	10	10
42	จอมทอง	บางขุนเทียน	40	10	10	-	10	10	-

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	เขต	แขวง	(รหัส) หน่วยเลือกตั้ง ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
43*	จอมทอง	บางค้อ	18**	-	10	10	-	10	10
44	จอมทอง	บางค้อ	44**	10	10	10	10	10	10
45*	จอมทอง	บางมด	15**	10	10	10	10	10	10
46	จอมทอง	บางมด	39	-	10	-	-	10	-
47*	จอมทอง	จอมทอง	9**	10	10	10	10	10	10
48	จอมทอง	จอมทอง	38**	10	10	10	10	10	10
49	ราชเทวี	ห้วยพญาไท	13	10	10	10	10	10	10
50*	ราชเทวี	ห้วยพญาไท	30	-	10	10	-	10	10
51	ราชเทวี	ถนนเพชรบุรี	9**	10	10	10	10	10	10
52*	ราชเทวี	มักกะสัน	9**	10	10	10	10	10	10
53	ลาดพร้าว	ลาดพร้าว	7**	10	10	10	10	10	10
54*	ลาดพร้าว	ลาดพร้าว	30**	10	10	10	10	10	10
55	ลาดพร้าว	ลาดพร้าว	47	10	10	-	10	10	-
56*	ลาดพร้าว	ลาดพร้าว	72	-	10	10	-	10	10
57	ลาดพร้าว	จรเข้บัว	1**	10	10	10	10	10	10
58*	ลาดพร้าว	จรเข้บัว	22**	10	10	10	10	10	10
59*	คันนายาว	คันนายาว	15**	10	10	10	10	10	10
60	คันนายาว	คันนายาว	31	10	10	-	10	10	-
61*	คันนายาว	คันนายาว	50**	-	10	10	-	10	10
62	คันนายาว	คันนายาว	72	10	10	-	10	10	-
63	คันนายาว	คันนายาว	91**	10	10	10	10	10	10

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	เขต	แขวง	(รหัส) หน่วยเลือกตั้ง ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
64*	ทุ่งครุ	บางมด	26**	10	10	10	10	10	10
65	ทุ่งครุ	บางมด	18**	10	10	10	10	10	10
66	ทุ่งครุ	บางมด	42	10	10	-	10	10	-
67*	ทุ่งครุ	ทุ่งครุ	16**	-	10	10	-	10	10
68*	ทุ่งครุ	ทุ่งครุ	39**	10	10	10	10	10	10
69	ทุ่งครุ	ทุ่งครุ	62	10	10	-	10	10	-

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

ลพ.

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้ง	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองสมุทร	เขาสวนขุด	7	-	10	-	-	10	-
2	เมืองสมุทร	เขาสวนขุด	18**	10	10	10	10	10	10
3	เมืองสมุทร	เขาสวนขุด	29	10	10	-	10	10	-
4*	เมืองสมุทร	ท่าศาลา	9	-	10	10	-	10	10
5	เมืองสมุทร	เขาพระงาม	8	10	10	-	10	10	-
6	เมืองสมุทร	เขาพระงาม	10**	10	10	10	10	10	10
7	เมืองสมุทร	เขาพระงาม	36	-	10	-	-	10	-
8*	เมืองสมุทร	โคกตูม	2**	10	10	10	10	10	10
9	เมืองสมุทร	โคกตูม	12	10	10	-	10	10	-
10	เมืองสมุทร	นิคมสร้างตนเอง	3	-	10	-	-	10	-
11	เมืองสมุทร	นิคมสร้างตนเอง	7**	10	10	10	10	10	10
12	เมืองสมุทร	ทะเลชุบศร	10	10	10	-	10	10	-
13*	เมืองสมุทร	ทะเลชุบศร	21	-	10	10	-	10	10
14	เมืองสมุทร	ท่าหิน	8	10	10	-	10	10	-
15	โคกสำโรง	โคกสำโรง	1	-	-	10	-	-	10
16	โคกสำโรง	โคกสำโรง	5	10	-	10	10	-	10
17*	โคกสำโรง	โคกสำโรง	9	-	10	10	-	10	10
18	ท่าเรือ	ท่าเรือ	1**	10	10	10	10	10	10
19	ท่าหลวง	ท่าหลวง	3**	10	10	10	10	10	10
20	หนองม่วง	หนองม่วง	4**	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์กรณีบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

จันทบุรี

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้งที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองจันทบุรี	คลองนาราชณ์	1	10	10	-	10	10	-
2	เมืองจันทบุรี	พลับพลา	4**	10	10	10	10	10	10
3*	เมืองจันทบุรี	ท่าช้าง	8	-	10	10	-	10	10
4	เมืองจันทบุรี	ท่าช้าง	10	10	10	10	10	10	10
5	เมืองจันทบุรี	จันทนิมิต	2**	10	10	10	10	10	10
6	เมืองจันทบุรี	จันทนิมิต	13	10	10	10	10	10	10
7*	เมืองจันทบุรี	ตลาด	21	10	10	10	10	10	10
8	เมืองจันทบุรี	วัดใหม่	5**	10	10	10	10	10	10
9	เมืองจันทบุรี	วัดใหม่	15	10	10	10	10	10	10
10	โป่งน้ำร้อน	ทับไทร	4**	10	10	10	10	10	10
11	สอยดาว	ปะดง	6	10	10	-	10	10	-
12*	สอยดาว	พรหมขาว	7	-	10	10	-	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

ปราจีนบุรี

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้งที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองปราจีนบุรี	เนินหอม	2**	10	10	10	10	10	10
2	เมืองปราจีนบุรี	หน้าเมือง	4	-	10	10	-	10	10
3*	เมืองปราจีนบุรี	หน้าเมือง	13**	10	10	10	10	10	10
4	เมืองปราจีนบุรี	หน้าเมือง	22	10	10	10	10	10	10
5	บ้านสร้าง	บ้านสร้าง	2	10	10	10	10	10	10
6*	ศรีมโหสถ	โคกปึก	7	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

นครปฐม

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้ง	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองนครปฐม	โพรงมะเดื่อ	5	10	10	-	10	10	-
2	เมืองนครปฐม	ดอนยายหอม	3**	10	10	10	10	10	10
3*	เมืองนครปฐม	พระปฐมเจดีย์	10	10	10	10	10	10	10
4	เมืองนครปฐม	พระปฐมเจดีย์	22	10	10	-	10	10	-
5	เมืองนครปฐม	พระปฐมเจดีย์	34	-	10	10	-	10	10
6	เมืองนครปฐม	พระประโทน	47**	10	10	10	10	10	10
7	เมืองนครปฐม	สนมจันทร์	70**	10	10	10	10	10	10
8	เมืองนครปฐม	นครปฐม	88	10	10	-	10	10	-
9*	เมืองนครปฐม	กำแพง	77**	10	10	10	10	10	10
10	เมืองนครปฐม	ห้วยขมิ้น	60	10	10	10	10	10	10
11	กำแพงแสน	กำแพงแสน	2**	10	10	10	10	10	10
12*	ดอนตูม	สามง่าม	6	-	10	10	-	10	10
13	ดอนตูม	ลำลูกบัว	13	10	10	-	10	10	-
14	สามพราน	อ้อมใหญ่	2	10	10	-	10	10	-
15*	สามพราน	อ้อมใหญ่	14**	10	10	10	10	10	10
16	สามพราน	สามพราน	7	-	10	-	-	10	-
17	สามพราน	คลองใหม่	2**	10	10	10	10	10	10
18	พุทธมณฑล	ศาลายา	7	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

เพชรบุรี

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้งที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองเพชรบุรี	หอคเจ้าตำราญ	6	-	10	10	-	10	10
2*	เมืองเพชรบุรี	หัวสะพาน	2**	10	10	10	10	10	10
3	เมืองเพชรบุรี	ท่าราบ	2	10	-	10	10	-	10
4	เมืองเพชรบุรี	ท่าราบ	13	-	10	10	-	10	10
5*	เมืองเพชรบุรี	คลองกระแซง	4**	10	10	10	10	10	10
6	เมืองเพชรบุรี	คลองกระแซง	14	10	10	10	10	10	10
7	ชะอำ	นาทอง	4	10	10	10	10	10	10
8*	ชะอำ	เขาใหญ่	17**	10	10	10	10	10	10
9	ชะอำ	คอนขุนหัว	19	10	10	-	10	10	-
10	ชะอำ	ชะอำ	10	-	10	10	-	10	10
11	ชะอำ	ชะอำ	22**	10	10	10	10	10	10
12	ชะอำ	ชะอำ	33	10	10	10	10	10	10
13*	บ้านแหลม	บ้านแหลม	7**	10	10	10	10	10	10
14	บ้านแหลม	บ้านแหลม	16	-	10	10	-	10	10
15	บ้านแหลม	บางตะบูนออก	4	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

เชียงใหม่

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้ง	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำนวนตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองเชียงใหม่	หนองป่าครั่ง	8	10	10	-	10	10	-
2	เมืองเชียงใหม่	ช้างเผือก	10	-	10	10	-	10	10
3*	เมืองเชียงใหม่	ศรีภูมิ	8**	10	10	10	10	10	10
4	เมืองเชียงใหม่	ศรีภูมิ	18	10	10	-	10	10	-
5	เมืองเชียงใหม่	พระสิงห์	7	-	10	10	-	10	10
6	เมืองเชียงใหม่	หายยา	6**	10	10	10	10	10	10
7*	เมืองเชียงใหม่	หายยา	14	10	10	10	10	10	10
8	เมืองเชียงใหม่	ช้างม้อ	9	-	10	-	-	10	-
9	เมืองเชียงใหม่	ช้างคลาน	8**	10	10	10	10	10	10
10	เมืองเชียงใหม่	ช้างคลาน	17	10	10	10	10	10	10
11	เมืองเชียงใหม่	วัดเกต	10	-	10	-	-	10	-
12*	เมืองเชียงใหม่	วัดเกต	19**	10	10	10	10	10	10
13	เมืองเชียงใหม่	วัดเกต	28**	10	10	10	10	10	10
14	เมืองเชียงใหม่	ช้างเผือก	8	-	10	10	-	10	10
15	เมืองเชียงใหม่	ช้างเผือก	17	10	10	-	10	10	-
16*	เมืองเชียงใหม่	สุเทพ	15**	10	10	10	10	10	10
17	เมืองเชียงใหม่	สุเทพ	17	-	10	10	-	10	10
18	เมืองเชียงใหม่	ป่าแดด	2	10	10	-	10	10	-
19	เมืองเชียงใหม่	ท่าศาลา	1**	10	10	10	10	10	10
20*	เมืองเชียงใหม่	ฟ้าสาม	2	-	10	10	-	10	10
21	เมืองเชียงใหม่	ป่าตัน	8	10	10	10	10	10	10
22	แม่แตง	สันมหาพน	5	-	10	10	-	10	10
23	แม่แตง	ชัยหลัก	3	10	-	10	10	-	10
24*	แม่แตง	อินทขิล	1	-	10	10	-	10	10
25	แม่แตง	อินทขิล	10**	10	10	10	10	10	10
26	ฝาง	เวียง	2**	10	10	10	10	10	10
27	สันป่าตอง	ท่าวังพร้าว	3	-	10	10	-	10	10

โครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย โดยการสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

เชียงใหม่

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้ง	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
28*	สันป่าตอง	มะขุนหวาน	3**	10	10	10	10	10	10
29	สันทราย	สันทรายหลวง	6**	10	10	10	10	10	10
30	สันทราย	สันทรายน้อย	6	10	10	-	10	10	-
31	สันทราย	สันทรายน้อย	16	-	10	10	-	10	10
32	สันทราย	หนองหาร	1	10	10	-	10	10	-
33*	สันทราย	หนองหาร	13	-	10	10	-	10	10
34	สันทราย	หนองหาร	21	10	10	-	10	10	-
35	ดอยเต่า	ท่าเคื่อ	3**	10	10	10	10	10	10
36*	ไชยปราการ	ป่งดำ	10	10	10	10	10	10	10
37	ไชยปราการ	หนองบัว	1**	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

น่าน

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้งที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองน่าน	ในเวียง	9**	10	10	10	10	10	10
2*	เมืองน่าน	ในเวียง	19	10	10	10	10	10	10
3	ปัว	ปัว	4	10	10	-	10	10	-
4	ปัว	ไชยวัฒนา	13**	10	10	10	10	10	10
5	เชียงกลาง	เชียงกลาง	15	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

อุทัยธานี

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้ง	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1*	เมืองอุทัยธานี	อุทัยใหม่	7	10	10	10	10	10	10
2	เมืองอุทัยธานี	อุทัยใหม่	18**	10	10	10	10	10	10
3	หนองฉาง	หนองฉาง	5	10	10	10	10	10	10
4	หนองฉาง	เขาบางเกรก	6**	10	10	10	10	10	10
5	ลานสัก	ลานสัก	1	10	10	-	10	10	-

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

สุโขทัย

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้งที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองสุโขทัย	บ้านสวน	2	10	10	-	10	10	-
2	เมืองสุโขทัย	ธานี	10	-	10	10	-	10	10
3*	เมืองสุโขทัย	ธานี	4**	10	10	10	10	10	10
4	ศรีนคร	โคกนาค	3	10	10	10	10	10	10
5	ศรีนคร	ทุ่งหลวง	10**	10	10	10	10	10	10
6*	ศรีสัชนาลัย	หาดเสี้ยว	1**	10	10	10	10	10	10
7*	สวรรคโลก	เมืองสวรรคโลก	3	10	10	10	10	10	10
8	ทุ่งสลับ	ทุ่งสลับ	2	10	10	-	10	10	-
9	ทุ่งสลับ	ทุ่งสลับ	6**	10	10	10	10	10	10
10	ทุ่งสลับ	ทุ่งสลับ	9	-	10	10	-	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

เทศบาลนคร

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้งที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองเพชรบูรณ์	ท่าพล	1	10	10	-	10	10	-
2	เมืองเพชรบูรณ์	ท่าพล	11**	10	10	10	10	10	10
3	เมืองเพชรบูรณ์	โนนเมือง	9	10	-	10	10	-	10
4	เมืองเพชรบูรณ์	โนนเมือง	19	10	10	10	10	10	10
5*	เมืองเพชรบูรณ์	โนนเมือง	29	10	10	10	10	10	10
6	หล่มสัก	หล่มสัก	3**	10	10	10	10	10	10
7	วิเชียรบุรี	ท่าโรง	4	-	10	10	-	10	10
8	วิเชียรบุรี	ท่าโรง	14	10	10	-	10	10	-
9	วิเชียรบุรี	ท่าโรง	24**	10	10	10	10	10	10
10*	วิเชียรบุรี	หุบเขย	2	10	10	10	10	10	10
11*	หนองไผ่	หนองไผ่	5	-	10	10	-	10	10
12	หนองไผ่	นาถึก	5	10	10	-	10	10	-
13	วังโป่ง	ท้ายดง	3**	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงาน ของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารอื่นหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

บุรีรัมย์

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้งที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองบุรีรัมย์	ในเมือง	6	10	10	10	10	10	10
2	เมืองบุรีรัมย์	ในเมือง	13	-	10	10	-	10	10
3	เมืองบุรีรัมย์	ในเมือง	22**	10	10	10	10	10	10
4*	เมืองบุรีรัมย์	ในเมือง	28	10	10	10	10	10	10
5	หนองกี่	ทุ่งกระตาดพัฒนา	6	10	10	10	10	10	10
6*	หนองกี่	ทุ่งกระตาดพัฒนา	8**	10	10	10	10	10	10
7	บ้านกรวด	ปราสาท	4	10	10	-	10	10	-
8	บ้านกรวด	ปราสาท	5**	10	10	10	10	10	10
9*	สตึก	สตึก	4	10	10	10	10	10	10
10	สตึก	นิคม	11**	10	10	10	10	10	10
11	นาโพธิ์	นาโพธิ์	1	10	10	10	10	10	10
12	โนนสุวรรณ	โนนสุวรรณ	1	10	10	-	10	10	-
13	โนนดินแดง	โนนดินแดง	3**	10	10	10	10	10	10
14	โนนดินแดง	สัมปอ	11	10	10	-	10	10	-

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

อุบลราชธานี

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้ง	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองอุบลราชธานี	ขามใหญ่	13	10	10	-	10	10	-
2*	เมืองอุบลราชธานี	ขามใหญ่	29**	10	10	10	10	10	10
3	เมืองอุบลราชธานี	ในเมือง	7	10	-	10	10	-	10
4	เมืองอุบลราชธานี	ในเมือง	22	10	10	-	10	10	-
5*	เมืองอุบลราชธานี	ในเมือง	41**	10	10	10	10	10	10
6	เมืองอุบลราชธานี	ในเมือง	55	10	10	10	10	10	10
7	เมืองอุบลราชธานี	ในเมือง	72	10	10	10	10	10	10
8*	เมืองอุบลราชธานี	ในเมือง	88**	10	10	10	10	10	10
9	เมืองอุบลราชธานี	ในเมือง	104	10	-	10	10	-	10
10	เขมราฐ	เขมราฐ	1	-	10	10	-	10	10
11	นาจะหลวย	นาจะหลวย	5	10	10	-	10	10	-
12	ตระการพืชผล	ขุขะ	9**	10	10	10	10	10	10
13	วารินชำราบ	แสนสุข	7	-	10	-	-	10	-
14*	วารินชำราบ	แสนสุข	23**	10	10	10	10	10	10
15	วารินชำราบ	หัวขะดุง	6	10	10	-	10	10	-
16	วารินชำราบ	วารินชำราบ	14	-	10	10	-	10	10
17	วารินชำราบ	วารินชำราบ	30**	10	10	10	10	10	10
18*	เดชอุดม	กุดประทาย	15	10	10	10	10	10	10
19	เดชอุดม	เมืองเดช	12	10	10	-	10	10	-
20	เดชอุดม	นาสว่าง	2**	10	10	10	10	10	10
21	นาเยีย	นาเยีย	8	-	10	-	-	10	-

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

ขอนแก่น

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้ง	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำนวนคนเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองขอนแก่น	สาวะถี	14	10	10	-	10	10	-
2*	เมืองขอนแก่น	บ้านเป็ด	7**	10	10	10	10	10	10
3	เมืองขอนแก่น	บ้านเป็ด	22	10	10	-	10	10	-
4	เมืองขอนแก่น	ท่าพระ	8**	10	10	10	10	10	10
5*	เมืองขอนแก่น	ในเมือง	89**	10	10	10	10	10	10
6	เมืองขอนแก่น	ในเมือง	114	10	10	-	10	10	-
7	เมืองขอนแก่น	ในเมือง	127	-	10	10	-	10	10
8*	เมืองขอนแก่น	ในเมือง	64**	10	10	10	10	10	10
9	เมืองขอนแก่น	ในเมือง	78	10	10	-	10	10	-
10	เมืองขอนแก่น	ในเมือง	46**	10	10	10	10	10	10
11	เมืองขอนแก่น	ในเมือง	51	10	10	-	10	10	-
12*	เมืองขอนแก่น	ในเมือง	26**	10	10	10	10	10	10
13	เมืองขอนแก่น	ในเมือง	106	10	10	10	10	10	10
14	ชุมแพ	โนนอุดม	1	-	10	10	-	10	10
15*	ชุมแพ	ชุมแพ	15**	10	10	10	10	10	10
16	ชุมแพ	หนองไผ่	4	10	-	10	10	-	10
17	ชุมแพ	ไชยสอ	4	10	10	10	10	10	10
18	บ้านไผ่	บ้านไผ่	30**	10	10	10	10	10	10
19	บ้านไผ่	ในเมือง	3	-	10	10	-	10	10
20	บ้านไผ่	ในเมือง	14	10	-	10	10	-	10
21*	บ้านไผ่	ในเมือง	19	-	10	10	-	10	10
22	หนองสูง	หนองสูงห้อง	3	-	10	10	-	10	10
23	ชนบท	ชนบท	7**	10	10	10	10	10	10
24	คำสูง	กระนวน	2	-	10	10	-	10	10
25	บ้านแฮด	บ้านแฮด	6	-	10	10	-	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

เลย

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้ง	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองเลย	นาอ้อ	3	-	10	-	-	10	-
2*	เมืองเลย	กุดป่อง	1	-	10	10	-	10	10
3	เมืองเลย	กุดป่อง	8	10	10	-	10	10	-
4	เมืองเลย	กุดป่อง	15	-	10	-	-	10	-
5	เมืองเลย	กุดป่อง	23	-	10	10	-	10	10
6	ปากชม	ปากชม	2	10	-	10	10	-	10
7*	เชียงคาน	เขาแก้ว	8**	10	10	10	10	10	10
8	วังสะพุง	วังสะพุง	4**	10	10	10	10	10	10
9	ภูกระดึง	ภูกระดึง	6	-	-	10	-	-	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

มุกดาหาร

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้งที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง อำเภอตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1*	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร	1**	10	10	10	10	10	10
2	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร	24	10	10	-	10	10	-
3	เมืองมุกดาหาร	ศรีบุญเรือง	15**	10	10	10	10	10	10
4	นิคมคำสร้อย	นิคมคำสร้อย	7	-	10	10	-	10	10
5	คำชะอี	น้ำเที่ยง	2	-	10	-	-	10	-

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด
สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

นครศรีธรรมราช

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้งที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองนครศรีธรรมราช	ปากพูน	4**	10	10	10	10	10	10
2	เมืองนครศรีธรรมราช	ในมือง	29	10	10	-	10	10	-
3	เมืองนครศรีธรรมราช	คลัง	4	-	10	10	-	10	10
4*	เมืองนครศรีธรรมราช	โพธิ์เสด็จ	6**	10	10	10	10	10	10
5	ฉวาง	ฉวาง	3	-	10	10	-	10	10
6*	ฉวาง	จันดี	6**	10	10	10	10	10	10
7	ชะอวด	ชะอวด	2	-	10	10	-	10	10
8	ทุ่งสง	ที่วัง	2	10	10	-	10	10	-
9*	ทุ่งสง	ที่วัง	8**	10	10	10	10	10	10
10	ทุ่งสง	ปากแพรก	2	10	10	10	10	10	10
11	ทุ่งสง	ปากแพรก	8	10	10	-	10	10	-
12	ทุ่งสง	ปากแพรก	15**	10	10	10	10	10	10
13	ทุ่งสง	ปากแพรก	21	10	10	10	10	10	10
14	ปากพนัง	ปากพนัง	6	10	10	10	10	10	10
15*	ปากพนัง	หูล่อง	19**	10	10	10	10	10	10
16	ปากพนัง	บางพระ	12	10	10	10	10	10	10
17	สิชล	สิชล	2	10	10	10	10	10	10
18	หัวไทร	หน้าสน	5	-	10	10	-	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ไม่การทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสืบค้นผลการบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

สุราษฎร์ธานี

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้งที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองสุราษฎร์ธานี	วัดประดู่	8**	10	10	10	10	10	10
2	เมืองสุราษฎร์ธานี	วัดประดู่	10	10	10	-	10	10	-
3*	เมืองสุราษฎร์ธานี	ตลาด	7**	10	10	10	10	10	10
4	เมืองสุราษฎร์ธานี	ตลาด	17	10	10	10	10	10	10
5	เมืองสุราษฎร์ธานี	ตลาด	27**	10	10	10	10	10	10
6	เมืองสุราษฎร์ธานี	ตลาด	34	10	10	-	10	10	-
7*	เมืองสุราษฎร์ธานี	มะขามเตี้ย	12**	10	10	10	10	10	10
8	เมืองสุราษฎร์ธานี	มะขามเตี้ย	52	10	10	10	10	10	10
9	เมืองสุราษฎร์ธานี	มะขามเตี้ย	40**	10	10	10	10	10	10
10*	เมืองสุราษฎร์ธานี	มะขามเตี้ย	15	10	10	10	10	10	10
11	เมืองสุราษฎร์ธานี	มะขามเตี้ย	24	10	10	-	10	10	-
12	เมืองสุราษฎร์ธานี	มะขามเตี้ย	33**	10	10	10	10	10	10
13	เมืองสุราษฎร์ธานี	บางกุ้ง	10	10	10	10	10	10	10
14*	เมืองสุราษฎร์ธานี	บางกุ้ง	21**	10	10	10	10	10	10
15	เมืองสุราษฎร์ธานี	บางกุ้ง	6	10	10	-	10	10	-
16*	ไชยา	พุมเรียง	2	10	10	10	10	10	10
17	ไชยา	ตลาดไชยา	4**	10	10	10	10	10	10
18	ท่าฉาง	ท่าฉาง	2	10	10	10	10	10	10
19	เวียงสระ	เขานิพันธ์	7	-	10	10	-	10	10
20	เวียงสระ	บ้านส้อง	4	10	10	-	10	10	-
21*	เวียงสระ	บ้านส้อง	12**	10	10	10	10	10	10
22	เวียงสระ	บ้านส้อง	19	-	10	10	-	10	10
23	เวียงสระ	บ้านส้อง	8	10	10	-	10	10	-
24	เวียงสระ	บ้านส้อง	16**	10	10	10	10	10	10
25	พุนพิน	ท่าข้าม	4**	10	10	10	10	10	10
26	พุนพิน	ท่าข้าม	10	-	10	10	-	10	10
27*	พุนพิน	ท่าข้าม	17	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

ชุมพร

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้งที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองชุมพร	ท่าช้าง	5	-	10	10	-	10	10
2*	เมืองชุมพร	วังไผ่	2**	10	10	10	10	10	10
3	เมืองชุมพร	วังไผ่	6	10	10	10	10	10	10
4	เมืองชุมพร	ปากน้ำ	10	-	10	-	-	10	-
5*	เมืองชุมพร	ท่าตะเภา	9**	10	10	10	10	10	10
6	เมืองชุมพร	นาทุ่ง	21	10	10	10	10	10	10
7	เมืองชุมพร	ตากแดด	26	10	10	10	10	10	10
8	หลังสวน	ปากน้ำ	6	10	10	-	10	10	-
9	หลังสวน	ขันเงิน	3	-	10	10	-	10	10
10*	หลังสวน	ขันเงิน	10**	10	10	10	10	10	10
11	สวี	นาโพธิ์	4	-	10	10	-	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

๕๓๑

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้ง	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองสตูล	เจ๊ะบิลัง	3	10	10	-	10	10	-
2	เมืองสตูล	พืมาน	10	-	10	10	-	10	10
3*	เมืองสตูล	พืมาน	17**	10	10	10	10	10	10
4	ควนโดน	ควนสตอ	1	10	10	-	10	10	-
5	ละงู	กำแพง	2	-	10	10	-	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง ในเขตเทศบาล

พัทลุง

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หน่วยเลือกตั้งที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1*	เมืองพัทลุง	คูหาสวรรค์	7	10	10	10	10	10	10
2	เมืองพัทลุง	คูหาสวรรค์	14**	10	10	10	10	10	10
3	เมืองพัทลุง	คูหาสวรรค์	22	10	10	-	10	10	-
4	เมืองพัทลุง	คูหาสวรรค์	28**	10	10	10	10	10	10
5	เมืองพัทลุง	ลำปำ	1**	10	10	10	10	10	10
6*	ตะโหมด	ตะโหมด	3**	10	10	10	10	10	10
7	บางแก้ว	ท่ามะเค็ด	1	-	10	10	-	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

ลพบุรี

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองลพบุรี	โก่งธนู	2	-	10	10	-	10	10
2	เมืองลพบุรี	โคกกระเทียม	3	10	10	-	10	10	-
3*	เมืองลพบุรี	จั่วราย	2**	10	10	10	10	10	10
4	เมืองลพบุรี	ตะลุง	8	-	10	10	-	10	10
5	เมืองลพบุรี	ท่าแค	10	10	10	10	10	10	10
6	เมืองลพบุรี	บ้านข่อย	11**	10	10	10	10	10	10
7	เมืองลพบุรี	ป่าตาล	6	-	10	-	-	10	-
8*	เมืองลพบุรี	โพธิ์เก้าต้น	9	10	10	10	10	10	10
9	เมืองลพบุรี	ถนนใหญ่	4**	10	10	10	10	10	10
10	โคกสำโรง	เกาะแก้ว	10	10	10	10	10	10	10
11*	โคกสำโรง	คลองเตย	2**	10	10	10	10	10	10
12	โคกสำโรง	วังเพลิง	1	10	10	10	10	10	10
13	โคกสำโรง	วังจั่น	4**	10	10	10	10	10	10
14	ท่าม่วง	บางสี	8	10	10	10	10	10	10
15*	ท่าม่วง	บ้านเบิก	3**	10	10	10	10	10	10
16	ท่าหลวง	หัวลำ	4**	10	10	10	10	10	10
17	หนองม่วง	ดงดินแดง	3	10	10	-	10	10	-
18	หนองม่วง	ซอนสารเดช	3	-	10	10	-	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด
สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

จันทบุรี

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองจันทบุรี	เกาะขวาง	3**	10	10	10	10	10	10
2*	เมืองจันทบุรี	ท่าช้าง	2	-	10	10	-	10	10
3	เมืองจันทบุรี	คลอง	4	10	10	-	10	10	-
4	เมืองจันทบุรี	พลับพลา	9**	10	10	10	10	10	10
5*	โป่งน้ำร้อน	ทับไทร	5	-	10	10	-	10	10
6	โป่งน้ำร้อน	หนองตาแดง	1	10	10	-	10	10	-
7	โป่งน้ำร้อน	เทพนิมิต	4**	10	10	10	10	10	10
8	สอยดาว	ทุ่งขนาน	3	10	10	10	10	10	10
9	สอยดาว	ทับช้าง	4**	10	10	10	10	10	10
10	สอยดาว	ทรายขาว	4	10	10	-	10	10	-
11*	สอยดาว	สะตอน	10	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารอันหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

ปรจิณบุรี

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองปราจีนบุรี	รอบเมือง	8	10	10	10	10	10	10
2	เมืองปราจีนบุรี	บางเคาะ	4**	10	10	10	10	10	10
3	เมืองปราจีนบุรี	ท่างาม	12	10	10	-	10	10	-
4*	เมืองปราจีนบุรี	ดงพระราม	9	-	10	10	-	10	10
5	เมืองปราจีนบุรี	บ้านพระ	14**	10	10	10	10	10	10
6	เมืองปราจีนบุรี	ไม้เค็ด	5	10	10	-	10	10	-
7	เมืองปราจีนบุรี	ดงขี้เหล็ก	10	10	10	10	10	10	10
8*	เมืองปราจีนบุรี	เนินหอม	12**	10	10	10	10	10	10
9	บ้านสร้าง	บางยาง	2**	10	10	10	10	10	10
10*	บ้านสร้าง	บางปลาร้า	6	10	10	10	10	10	10
11	ศรีมโนสถ	โคกปึก	7	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

นครปฐม

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองนครปฐม	ตาก้อง	4	-	10	10	-	10	10
2	เมืองนครปฐม	ดอนยายหอม	8	10	10	-	10	10	-
3*	เมืองนครปฐม	วังตะกู	6**	10	10	10	10	10	10
4	เมืองนครปฐม	หนองดินแดง	4	-	10	10	-	10	10
5	เมืองนครปฐม	ลำพญา	9	10	10	-	10	10	-
6*	เมืองนครปฐม	ทัพหลวง	6	10	10	10	10	10	10
7	เมืองนครปฐม	บ้านยาง	5**	10	10	10	10	10	10
8	กำแพงแสน	ห้วยขวาง	4	-	10	10	-	10	10
9	กำแพงแสน	สระสีมูม	6	10	10	-	10	10	-
10*	กำแพงแสน	ดอนช้อย	14	-	10	10	-	10	10
11	กำแพงแสน	ห้วยม่วง	6	10	10	-	10	10	-
12	กำแพงแสน	วังน้ำเขียว	8**	10	10	10	10	10	10
13	ดอนตูม	ห้วยพระ	5**	10	10	10	10	10	10
14	สามพราน	บางกระพิก	2**	10	10	10	10	10	10
15*	สามพราน	บางช้าง	3	-	10	10	-	10	10
16	สามพราน	ท่าตลาด	3	10	10	-	10	10	-
17	สามพราน	ตลาดจินดา	3	10	10	10	10	10	10
18*	สามพราน	ยายชา	4**	10	10	10	10	10	10
19	พุทธมณฑล	ศาลายา	5**	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

เพชรบุรี

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองเพชรบุรี	บ้านกุ่ม	3	10	10	10	10	10	10
2*	เมืองเพชรบุรี	บางจาก	6**	10	10	10	10	10	10
3	เมืองเพชรบุรี	นาไร่	8	-	10	10	-	10	10
4	เมืองเพชรบุรี	โพไร่หวาน	2	10	10	10	10	10	10
5	เมืองเพชรบุรี	หนองพลับ	6**	10	10	10	10	10	10
6	ชะอำ	บางแก	5	10	10	10	10	10	10
7	บ้านแหลม	บางขุนไทร	9	10	10	-	10	10	-
8*	บ้านแหลม	บางตะบูน	8	-	10	10	-	10	10
9	บ้านแหลม	ท่าแร่	5**	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสนับสนุนการบริโภคอาหารอ่อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย โดยการสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

เชียงใหม่

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1*	เมืองเชียงใหม่	สุเทพ	7**	10	10	10	10	10	10
2	เมืองเชียงใหม่	แม่เหียะ	6	10	10	-	10	10	-
3	เมืองเชียงใหม่	ป่าแดด	10	-	10	10	-	10	10
4	เมืองเชียงใหม่	ท่าศาลา	4**	10	10	10	10	10	10
5	เมืองเชียงใหม่	สันผีเสื้อ	6	10	10	-	10	10	-
6	แม่แตง	ชี้เหล็ก	9	10	10	10	10	10	10
7*	แม่แตง	บ้านเป้า	3**	10	10	10	10	10	10
8	แม่แตง	ก๊อดช้าง	1	10	10	10	10	10	10
9	ฝาง	เวียง	17	-	10	10	-	10	10
10*	ฝาง	แม่งอน	4**	10	10	10	10	10	10
11	ฝาง	แม่งอน	13	10	10	-	10	10	-
12	ฝาง	แม่คะ	6	10	10	10	10	10	10
13	ฝาง	แม่ข้า	12**	10	10	10	10	10	10
14	สันป่าตอง	ยุนว่า	2**	10	10	10	10	10	10
15	สันป่าตอง	มะขามหลวง	9	-	10	10	-	10	10
16	สันป่าตอง	บ้านแม	10	10	-	10	10	-	10
17*	สันป่าตอง	ทุ่งสะโตก	11	-	10	10	-	10	10
18	สันป่าตอง *	น้ำบ่อหลวง	5**	10	10	10	10	10	10
19	สันทราย	สันนาเม็ง	10**	10	10	10	10	10	10
20	สันทราย	หนองจ๊อม	6	10	10	-	10	10	-
21	สันทราย	แม่แฝกใหม่	4	-	10	10	-	10	10
22*	สันทราย	ป่าไผ่	8**	10	10	10	10	10	10
23*	ดอยเต่า	ดอยเต่า	6**	10	10	10	10	10	10
24	ไชยปราการ	แม่ทะลบ	2	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

หน้า

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองน่าน	ไชยสถาน	3	10	10	10	10	10	10
2*	เมืองน่าน	นาขาว	2**	10	10	10	10	10	10
3	เมืองน่าน	กองควาย	6	10	10	-	10	10	-
4	เมืองน่าน	สะเนียน	5	-	10	10	-	10	10
5	ป่า	ศิลาแลง	2	10	10	-	10	10	-
6*	ป่า	ฮวน	9**	10	10	10	10	10	10
7	ป่า	เจดีย์ชัย	9	-	10	10	-	10	10
8	ป่า	วรนคร	3	10	10	10	10	10	10
9	เชียงกลาง	เปือย	10	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด
สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

อุทัยธานี

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองอุทัยธานี	เกาะตโป	4	-	10	10	-	10	10
2*	เมืองอุทัยธานี	เนินแจง	1**	10	10	10	10	10	10
3	หนองขาหย่าง	หนองนางนวล	4	10	10	10	10	10	10
4	หนองขาหย่าง	ทุ่งพวง	3	-	10	10	-	10	10
5*	ลานสัก	ประดู่เย็น	8**	10	10	10	10	10	10
6	ลานสัก	ระบำ	13	10	10	-	10	10	-
7	ลานสัก	ทุ่งนางาม	2	-	10	10	-	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสังเกตการบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

สุโขทัย

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1*	เมืองสุโขทัย	เมืองเก่า	7**	10	10	10	10	10	10
2	เมืองสุโขทัย	บ้านกล้วย	3	-	10	10	-	10	10
๓	เมืองสุโขทัย	ปากพระ	2	10	10	-	10	10	-
4*	คีรีมาศ	สามพวง	6	-	10	10	-	10	10
5	คีรีมาศ	บ้านน้ำพุ	2	10	10	-	10	10	-
6	ศรีสัชนาลัย	แม่สำ	4	-	10	10	-	10	10
7	ศรีสัชนาลัย	บ้านตึก	10	10	10	-	10	10	-
8*	ศรีสัชนาลัย	สารจิตร	1**	10	10	10	10	10	10
9	สวรรคโลก	วังไม้ขอน	1	-	10	10	-	10	10
10*	สวรรคโลก	ท่าทอง	1**	10	10	10	10	10	10
11	สวรรคโลก	เมืองบางขลัง	7	10	10	-	10	10	-
12	ทุ่งเสลี่ยม	ทุ่งเสลี่ยม	8	-	10	10	-	10	10
13	ทุ่งเสลี่ยม	เขาแก้วศรีสมบูรณ์	5	10	10	-	10	10	-

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

เพชรบูรณ์

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองเพชรบูรณ์	สระเตี้ย	3**	10	10	10	10	10	10
2	เมืองเพชรบูรณ์	ท่าพล	7**	10	10	10	10	10	10
3	เมืองเพชรบูรณ์	ชนไพร	3	10	10	-	10	10	-
4*	เมืองเพชรบูรณ์	วังชมพู	4	10	10	10	10	10	10
5	เมืองเพชรบูรณ์	ห้วยใหญ่	6**	10	10	10	10	10	10
6	หล่มสัก	หนองสว่าง	2	10	10	10	10	10	10
7*	หล่มสัก	ห้วยไร่	9**	10	10	10	10	10	10
8	หล่มสัก	หนองไขว่	9	10	10	10	10	10	10
9	หล่มสัก	บ้านกลาง	10**	10	10	10	10	10	10
10	วิเชียรบุรี	สามแยก	7**	10	10	10	10	10	10
11	วิเชียรบุรี	พุดย	6	10	10	-	10	10	-
12*	วิเชียรบุรี	วังใหญ่	6	10	10	10	10	10	10
13	หนองไผ่	ท่าแดง	2	10	10	-	10	10	-
14	หนองไผ่	ห้วยโป่ง	5**	10	10	10	10	10	10
15*	หนองไผ่	ยางงาม	3	10	10	10	10	10	10
16	วังโป่ง	วังโป่ง	6**	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำกรทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้งนอกเขตเทศบาล

บุรีรัมย์

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองบุรีรัมย์	บ้านบัว	9	10	10	10	10	10	10
2	เมืองบุรีรัมย์	สวายจิก	17**	10	10	10	10	10	10
3	เมืองบุรีรัมย์	หนองตาต	4	-	10	10	-	10	10
4	เมืองบุรีรัมย์	บัวทอง	2	10	10	-	10	10	-
5*	เมืองบุรีรัมย์	สะแกชำ	6**	10	10	10	10	10	10
6	เมืองบุรีรัมย์	เมืองฝาง	11**	10	10	10	10	10	10
7	หนองกี่	เมืองไผ่	14	10	10	10	10	10	10
8*	หนองกี่	โคกสูง	2**	10	10	10	10	10	10
9	บ้านกรวด	ปราสาท	10	10	10	10	10	10	10
10*	บ้านกรวด	เขาดินเหนือ	5**	10	10	10	10	10	10
11	สตึก	ทุ่งวัง	3	-	10	10	-	10	10
12	สตึก	ร่อนทอง	4	10	10	-	10	10	-
13*	สตึก	ชุมแสง	15**	10	10	10	10	10	10
14	ปะคำ	ไทยเจริญ	1	10	10	10	10	10	10
15	หนองหงส์	ไทยสามัคคี	9	-	10	10	-	10	10
16	หนองหงส์	เมืองฝ้าย	9	10	10	-	10	10	-
17	โนนสุวรรณ	โนนสุวรรณ	3	10	10	-	10	10	-
18	โนนดินแดง	โนนดินแดง	12	10	10	-	10	10	-

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดง หน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด
สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

อุบลราชธานี

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองอุบลราชธานี	หนองซอน	3**	10	10	10	10	10	10
2	เมืองอุบลราชธานี	ขามใหญ่	15	10	10	-	10	10	-
3	เมืองอุบลราชธานี	ไผ่น้อย	3	-	10	10	-	10	10
4*	เมืองอุบลราชธานี	กุดลาด	13**	10	10	10	10	10	10
5*	เขมวารี	ขามป้อม	10	10	10	10	10	10	10
6	เขมวารี	หนองสิม	8**	10	10	10	10	10	10
7	นาจะหลวย	โนนสมบูรณ์	4	-	10	10	-	10	10
8	นาจะหลวย	โสกแสง	7	10	10	-	10	10	-
9	ตระการพืชผล	คอนสาย	5**	10	10	10	10	10	10
10*	ตระการพืชผล	ไหล่ทุ่ง	1**	10	10	10	10	10	10
11	ตระการพืชผล	คำเจริญ	3	10	10	10	10	10	10
12*	วารินชำราบ	โนนโพน	6	10	10	10	10	10	10
13	วารินชำราบ	คำขวาง	6**	10	10	10	10	10	10
14	วารินชำราบ	เมืองศรีโค	4	10	10	10	10	10	10
15	เดชอุดม	นาสง	2**	10	10	10	10	10	10
16	เดชอุดม	สมสะอาด	12	10	10	-	10	10	-
17*	เดชอุดม	กลาง	1	-	10	10	-	10	10
18	เดชอุดม	บัวงาม	11	10	10	-	10	10	-
19	เดชอุดม	โนนสมบูรณ์	2**	10	10	10	10	10	10
20	นาเขีย	นาเขีย	5	10	10	-	10	10	-

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

ขอนแก่น

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัสหมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองขอนแก่น	โคกสี	13	-	10	10	-	10	10
2	เมืองขอนแก่น	บ้านทุ่ม	16**	10	10	10	10	10	10
3*	เมืองขอนแก่น	สาวะถี	1	10	10	10	10	10	10
4	เมืองขอนแก่น	บ้านหว้า	12	-	10	10	-	10	10
5	เมืองขอนแก่น	ดอนช้าง	1**	10	10	10	10	10	10
6	เมืองขอนแก่น	ศิลา	18	10	10	10	10	10	10
7*	เมืองขอนแก่น	โนนทัน	4**	10	10	10	10	10	10
8*	ชุมแพ	นาหนองทุ่ม	1	10	10	10	10	10	10
9	ชุมแพ	หนองไผ่	11	-	10	10	-	10	10
10	ชุมแพ	หนองเขียด	9**	10	10	10	10	10	10
11	บ้านไผ่	ในเมือง	9	-	10	10	-	10	10
12	บ้านไผ่	แคนเหนือ	6	10	10	-	10	10	-
13*	บ้านไผ่	หัวหนอง	1**	10	10	10	10	10	10
14	หนองสองห้อง	โนนธาตุ	9	10	10	-	10	10	-
15	หนองสองห้อง	ดอนตู	4	-	10	10	-	10	10
16*	หนองสองห้อง	หนองไผ่ล้อม	4**	10	10	10	10	10	10
17	ชนบท	ชนบท	1	10	10	10	10	10	10
18	จำนงค์	บ้านโนน	2	-	10	10	-	10	10
19	บ้านเสด็จ	โคกสำราญ	1**	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

เลข

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองเสย	เสียว	1	-	10	10	-	10	10
2*	เมืองเสย	ชัยพฤกษ์	4**	10	10	10	10	10	10
3	ปากชม	ปากชม	6	10	10	-	10	10	-
4	เชียงคาน	เชียงคาน	4	10	10	10	10	10	10
5	วังสะพุง	หนองหญ้าปล้อง	18**	10	10	10	10	10	10
6*	วังสะพุง	โคกขาม	6	10	10	10	10	10	10
7	ภูกระดึง	ศรีฐาน	15	-	10	10	-	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

มุกดาหาร

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1*	เมืองมุกดาหาร	โพธิ์ทราย	7**	10	10	10	10	10	10
2	เมืองมุกดาหาร	คำป่าหสายน	9	10	10	-	10	10	-
3	นิคมคำสร้อย	นาออก	4	10	10	10	10	10	10
4	คำชะอี	คำชะอี	7**	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

นครศรีธรรมราช

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองนครศรีธรรมราช	ปากนคร	5	10	10	10	10	10	10
2*	เมืองนครศรีธรรมราช	ไชยมன்றิ	4**	10	10	10	10	10	10
3	เมืองนครศรีธรรมราช	ท่าวี	1	10	10	10	10	10	10
4	เมืองนครศรีธรรมราช	บางจาก	4	-	10	10	-	10	10
5	เมืองนครศรีธรรมราช	ปากพูน	12**	10	10	10	10	10	10
6	เมืองนครศรีธรรมราช	ท่าเรือ	10**	10	10	10	10	10	10
7*	ฉวาง	ละอาย	10	10	10	10	10	10	10
8	ฉวาง	นากระชะ	6**	10	10	10	10	10	10
9*	ชะอวด	ท่าเสม็ด	1	10	10	10	10	10	10
10	ชะอวด	เครี	11	-	10	10	-	10	10
11	ชะอวด	ชอนหาด	7	10	10	-	10	10	-
12	ชะอวด	เขาพระทอง	4**	10	10	10	10	10	10
13	ทุ่งสง	หนองหงส์	3	10	10	-	10	10	-
14*	ทุ่งสง	ควนกรด	8**	10	10	10	10	10	10
15	ทุ่งสง	นาหลวงเสน	2	-	10	10	-	10	10
16	ทุ่งสง	กะปาง	3	10	10	-	10	10	-
17	ทุ่งสง	ลำใหญ่	1	-	10	10	-	10	10
18	ทุ่งสง	เขาขาว	1**	10	10	10	10	10	10
19*	ปากพนัง	คลองน้อย	18**	10	10	10	10	10	10
20	ปากพนัง	เกาะหวด	3	-	10	10	-	10	10
21	ปากพนัง	บางศาลา	6	10	10	10	10	10	10
22	ปากพนัง	ปากแพรก	5**	10	10	10	10	10	10
23*	สิชล	ทุ่งปรัง	5	10	10	10	10	10	10
24	สิชล	เสาเภา	4	-	10	10	-	10	10
25	สิชล	ลิ้นด	2	10	10	-	10	10	-
26	สิชล	เขาน้อย	1**	10	10	10	10	10	10
27*	หัวไทร	หน้าสวน	1	10	10	10	10	10	10
28	หัวไทร	เขาพังไกร	3	-	10	10	-	10	10
29	หัวไทร	ท่าขอม	4**	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

สุราษฎร์ธานี

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองสุราษฎร์ธานี	ขุนทะเล	7**	10	10	10	10	10	10
2	เมืองสุราษฎร์ธานี	คลองน้อย	3	10	10	-	10	10	-
3*	เมืองสุราษฎร์ธานี	คลองนกนก	4**	10	10	10	10	10	10
4	ไชยา	เวียง	3	10	10	-	10	10	-
5	ไชยา	ป่าเว	4	-	10	10	-	10	10
6*	ไชยา	ปากหมาก	2**	10	10	10	10	10	10
7	ท่าฉาง	ท่าเคย	7	10	10	-	10	10	-
8*	ท่าฉาง	เสวีต	3**	10	10	10	10	10	10
9	เวียงสระ	คลองฉนวน	5	10	10	-	10	10	-
10	เวียงสระ	ทุ่งหลวง	12**	10	10	10	10	10	10
11	พุนพิน	ท่าสะท้อน	2	-	10	10	-	10	10
12	พุนพิน	บางมะเค็ด	7	10	10	-	10	10	-
13	พุนพิน	พุนพิน	2	-	10	10	-	10	10
14	พุนพิน	น้ำรอบ	2	10	10	-	10	10	-
15*	พุนพิน	หนองไทร	3**	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

ชุมพร

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำนวนตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองชุมพร	บางหมาก	9**	10	10	10	10	10	10
2*	เมืองชุมพร	บางลึก	10	-	10	10	-	10	10
3	เมืองชุมพร	บ้านนา	7	10	10	-	10	10	-
4	เมืองชุมพร	วิสัยเหนือ	7	10	10	10	10	10	10
5	หลังสวน	นาพญา	8**	10	10	10	10	10	10
6	หลังสวน	แหลมทราย	12	10	10	10	10	10	10
7*	สวี	ทุ่งระยะ	5	-	10	10	-	10	10
8	สวี	ควน	5	10	10	-	10	10	-
9	สวี	นาสัก	10**	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

สตูล

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1*	เมืองสตูล	ควนขัน	4	10	10	10	10	10	10
2	เมืองสตูล	เจ๊ะบิลัง	4**	10	10	10	10	10	10
3	ควนโดน	ควนโดน	4	10	10	10	10	10	10
4	ละงู	กำแพง	12	10	10	-	10	10	-
5	ละงู	ปากน้ำ	4**	10	10	10	10	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

โครงการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย (ครั้งที่ 4)

บัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้ง นอกเขตเทศบาล

พัทลุง

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	รหัส หมู่ที่	จำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ					
				ชาย			หญิง		
				1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	1 - 14 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองพัทลุง	ท่ามิหรำ	3	10	10	10	10	10	10
2	เมืองพัทลุง	นาหม่อม	1**	10	10	10	10	10	10
3*	เมืองพัทลุง	ท่าแค	11	10	-	10	10	-	10
4	เมืองพัทลุง	ตำนาน	8	-	10	10	-	10	10
5	เมืองพัทลุง	ควนมะพร้าว	13	10	10	10	10	10	10
6*	เมืองพัทลุง	ชัยบุรี	9**	10	10	10	10	10	10
7	เมืองพัทลุง	พญาขัน	5	10	10	10	10	10	10
8	ตะโหมด	แม่ขี้	5	10	10	-	10	10	-
9	ตะโหมด	ตะโหมด	7**	10	10	10	10	10	10
10	บางแก้ว	ท่ามะเดื่อ	7	-	10	-	-	10	-
11*	บางแก้ว	โคกสีก	3	-	10	10	-	10	10

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย * แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการทดสอบการทำงานของปอด

สัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมาย ** แสดงหน่วยเลือกตั้งหรือหมู่บ้าน ที่ทำการสัมภาษณ์การบริโภคอาหารย้อนหลัง 24 ชั่วโมง

บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ โครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย รหัสเจ้าหน้าที่..... ชื่อ..... นามสกุล..... ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่เก็บข้อมูลประจำภาค.....		 สาน. สำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย สำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข โทร 02-9659616 หน่วยงานเครือข่าย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และกรุงเทพมหานคร
ลายมือชื่อ..... บัตรออกวันที่...../...../2551	ผู้อำนวยการสำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย..... ผู้ออกบัตร..... หมดอายุวันที่...../...../2551	

บัตรนัดตรวจร่างกาย

โครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย

โดยการสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย ครั้งที่ 4

สำหรับกลุ่มวัยแรงงานและผู้สูงอายุ

ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน

ที่อยู่.....

.....

สถานที่นัดพบ.....

วันนัดตรวจ / / 2 5 5 1

เวลานัดตรวจ : น.

สำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย

คำแนะนำก่อนมาพบเจ้าหน้าที่

1. กรุณาอดอาหารและเครื่องดื่ม ยกเว้นน้ำเปล่า หลัง 20.00 น. ในคืนก่อนที่ท่านจะมาพบแพทย์ เพื่อตรวจร่างกายในวันรุ่งขึ้น
2. ในวันนัดตรวจร่างกาย หลังตื่นนอนตอนเช้า กรุณาเก็บปัสสาวะใส่ในภาชนะที่ให้
3. โปรดสวมเสื้อหลวมๆ แขนสั้น มาในวันตรวจร่างกาย
4. ห้ามสูบบุหรี่ ก่อนมาตรวจร่างกาย 1 ชั่วโมง
5. สำหรับ ผู้ที่กินยารักษาเบาหวานอยู่ ท่านยังไม่ต้องกินยาในตอนเช้า ก่อนมาตรวจเลือดและเมื่อมาถึงสถานที่นัดแล้ว กรุณาแจ้งให้ทางเจ้าหน้าที่ทราบ
6. ผู้ที่สวมแว่นตา กรุณานำมาในวันตรวจร่างกาย

บัตรนัดตรวจร่างกาย

โครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย

โดยการสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย ครั้งที่ 4

สำหรับกลุ่มเด็ก

ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน

ที่อยู่.....

.....

.....

สถานที่นัดพบ.....

วันที่นัดตรวจ / / 2 5 5 1

เวลานัดตรวจ : น.

สำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย

คำแนะนำก่อนมาพบเจ้าหน้าที่

1. ในวันนัดตรวจร่างกาย หลังตื่นนอนตอนเช้า กรุณาเก็บปัสสาวะไว้ในภาชนะที่ให้
2. โปรดสวมเสื้อหลวมๆ แขนสั้น มาในวันตรวจร่างกาย
3. ให้บิดา-มารดาหรือผู้ปกครองเป็นผู้พามาตรวจร่างกาย

รหัสจังหวัด

จังหวัด	อำเภอ	รหัสจังหวัด	รหัสอำเภอ
เชียงใหม่	ไชยปราการ	50	3501
เชียงใหม่	ดอยเต่า	50	3502
เชียงใหม่	ฝาง	50	3503
เชียงใหม่	เมืองเชียงใหม่	50	3504
เชียงใหม่	แม่แตง	50	3505
เชียงใหม่	สันทราย	50	3506
เชียงใหม่	สันป่าตอง	50	3507
น่าน	เชียงกลาง	55	3551
น่าน	ปัว	55	3552
น่าน	เมืองน่าน	55	3553
สุโขทัย	คีรีมาศ	64	3641
สุโขทัย	ทุ่งเสลี่ยม	64	3642
สุโขทัย	เมืองสุโขทัย	64	3643
สุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	64	3644
สุโขทัย	สวรรคโลก	64	3645
เพชรบูรณ์	เมืองเพชรบูรณ์	67	3671
เพชรบูรณ์	วังโป่ง	67	3672
เพชรบูรณ์	วิเชียรบุรี	67	3673
เพชรบูรณ์	หนองไผ่	67	3674
เพชรบูรณ์	หล่มสัก	67	3675
อุทัยธานี	เมืองอุทัยธานี	61	3611
อุทัยธานี	ลานสัก	61	3612
อุทัยธานี	หนองฉาง	61	3613
ลพบุรี	โคกสำโรง	16	1161
ลพบุรี	ท่าม่วง	16	1162
ลพบุรี	ท่าหลวง	16	1163
ลพบุรี	เมืองลพบุรี	16	1164
ลพบุรี	หนองม่วง	16	1165
นครปฐม	กำแพงแสน	73	1731

จังหวัด	อำเภอ	รหัสจังหวัด	รหัสอำเภอ
นครปฐม	ดอนตูม	73	1732
นครปฐม	พุทธมณฑล	73	1733
นครปฐม	เมืองนครปฐม	73	1734
นครปฐม	สามพราน	73	1735
ปราจีนบุรี	บ้านสร้าง	25	1251
ปราจีนบุรี	เมืองปราจีนบุรี	25	1252
ปราจีนบุรี	ศรีมโหสถ	25	1253
เพชรบุรี	ชะอำ	76	1761
เพชรบุรี	บ้านแหลม	76	1762
เพชรบุรี	เมืองเพชรบุรี	76	1763
จันทบุรี	โป่งน้ำร้อน	22	1221
จันทบุรี	เมืองจันทบุรี	22	1222
จันทบุรี	สอยดาว	22	1223
เลย	เชียงคาน	42	2421
เลย	ปากชม	42	2422
เลย	ภูกระดึง	42	2423
เลย	เมืองเลย	42	2424
เลย	วังสะพุง	42	2425
ขอนแก่น	ชนบท	40	2401
ขอนแก่น	ชุมแพ	40	2402
ขอนแก่น	คำสูง	40	2403
ขอนแก่น	บ้านไผ่	40	2404
ขอนแก่น	บ้านแฮด	40	2405
ขอนแก่น	เมืองขอนแก่น	40	2406
ขอนแก่น	หนองสองห้อง	40	2407
มุกดาหาร	คำชะอี	49	2491
มุกดาหาร	นิคมคำสร้อย	49	2492
มุกดาหาร	เมืองมุกดาหาร	49	2493
บุรีรัมย์	นาโพธิ์	31	2311
บุรีรัมย์	โนนดินแดง	31	2312
บุรีรัมย์	โนนสุวรรณ	31	2313

จังหวัด	อำเภอ	รหัสจังหวัด	รหัสอำเภอ
บุรีรัมย์	บ้านกรวด	31	2314
บุรีรัมย์	เมืองบุรีรัมย์	31	2315
บุรีรัมย์	สตึก	31	2316
บุรีรัมย์	หนองกี่	31	2317
บุรีรัมย์	ปะคำ	31	2318
บุรีรัมย์	หนองหงส์	31	2319
อุบลราชธานี	เขมราฐ	34	2341
อุบลราชธานี	เดชอุดม	34	2342
อุบลราชธานี	ตระการพืชผล	34	2343
อุบลราชธานี	นาจะหลวย	34	2344
อุบลราชธานี	นาเยีย	34	2345
อุบลราชธานี	เมืองอุบลราชธานี	34	2346
อุบลราชธานี	วารินชำราบ	34	2347
ชุมพร	เมืองชุมพร	86	4861
ชุมพร	สวี	86	4862
ชุมพร	หลังสวน	86	4863
สุราษฎร์ธานี	ไชยา	84	4841
สุราษฎร์ธานี	ท่าฉาง	84	4842
สุราษฎร์ธานี	พุนพิน	84	4843
สุราษฎร์ธานี	เมืองสุราษฎร์ธานี	84	4844
สุราษฎร์ธานี	เวียงสระ	84	4845
พัทลุง	ตะโหมด	93	4931
พัทลุง	บางแก้ว	93	4932
พัทลุง	เมืองพัทลุง	93	4933
นครศรีธรรมราช	ฉวาง	80	4801
นครศรีธรรมราช	ชะอวด	80	4802
นครศรีธรรมราช	ทุ่งสง	80	4803
นครศรีธรรมราช	ปากพนัง	80	4804
นครศรีธรรมราช	เมืองนครศรีธรรมราช	80	4805
นครศรีธรรมราช	สิชล	80	4806
นครศรีธรรมราช	หัวไทร	80	4807

จังหวัด	อำเภอ	รหัสจังหวัด	รหัสอำเภอ
สตูล	ควนโดน	91	4911
สตูล	เมืองสตูล	91	4912
สตูล	ละงู	91	4913
กรุงเทพฯ		10	

รหัสตำบล

จังหวัด	ตำบล	รหัสตำบล
เชียงใหม่	ปงดำ	5001
เชียงใหม่	หนองบัว	5002
เชียงใหม่	ท่าเคื่อ	5003
เชียงใหม่	เวียง	5004
เชียงใหม่	ช้างคลาน	5005
เชียงใหม่	ช้างเผือก	5006
เชียงใหม่	ช้างม่อย	5007
เชียงใหม่	ท่าศาลา	5008
เชียงใหม่	ป่าแดด	5009
เชียงใหม่	ป่าตัน	5010
เชียงใหม่	พระสิงห์	5011
เชียงใหม่	ฟ้าฮ่าม	5012
เชียงใหม่	วัดเกต	5013
เชียงใหม่	ศรีภูมิ	5014
เชียงใหม่	สุเทพ	5015
เชียงใหม่	หนองป่าครั่ง	5016
เชียงใหม่	หายยา	5017
เชียงใหม่	จี้เหล็ก	5018
เชียงใหม่	สันมหาพน	5019
เชียงใหม่	อินทจิล	5020
เชียงใหม่	สันทรายน้อย	5021
เชียงใหม่	สันทรายหลวง	5022
เชียงใหม่	หนองหาร	5023
เชียงใหม่	ท่าวังพร้าว	5024

จังหวัด	ตำบล	รหัสตำบล
เชียงใหม่	มะขุนหวาน	5025
เชียงใหม่	แม่ทะลบ	5026
เชียงใหม่	คอยเต่า	5027
เชียงใหม่	แม่ข่า	5028
เชียงใหม่	แม่คะ	5029
เชียงใหม่	แม่งอน	5030
เชียงใหม่	แม่สูน	5031
เชียงใหม่	แม่เหียะ	5032
เชียงใหม่	สันผีเสื้อ	5033
เชียงใหม่	กีดช้าง	5034
เชียงใหม่	บ้านเป้า	5035
เชียงใหม่	ป่าไผ่	5036
เชียงใหม่	แม่แฝกใหม่	5037
เชียงใหม่	สันนาเม็ง	5038
เชียงใหม่	หนองจ้อม	5039
เชียงใหม่	ทุ่งสะโตก	5040
เชียงใหม่	น้ำบ่อหลวง	5041
เชียงใหม่	บ้านแม	5042
เชียงใหม่	มะขามหลวง	5043
เชียงใหม่	บุหว่า	5044
น่าน	เชียงกลาง	5501
น่าน	ไชยวัฒนา	5502
น่าน	ปัว	5503
น่าน	โนนเวียง	5504
น่าน	เปือย	5505
น่าน	เจดีย์ชัย	5506
น่าน	วรนคร	5507
น่าน	ศิลาแลง	5508
น่าน	อวน	5509
น่าน	กองควาย	5510
น่าน	ไชยสถาน	5511

จังหวัด	ตำบล	รหัสตำบล
น่าน	นาซาว	5512
น่าน	สะเนียน	5513
สุโขทัย	โตนด	6401
สุโขทัย	ทุ่งหลวง	6402
สุโขทัย	ทุ่งเสลี่ยม	6403
สุโขทัย	ธานี	6404
สุโขทัย	บ้านสวน	6405
สุโขทัย	หาดเลี้ยว	6406
สุโขทัย	เมืองสวรรคโลก	6407
สุโขทัย	บ้านน้ำพุ	6408
สุโขทัย	สามพวง	6409
สุโขทัย	เขาแก้วศรีสมบูรณ์	6410
สุโขทัย	บ้านกล้วย	6411
สุโขทัย	ปากพระ	6412
สุโขทัย	เมืองเก่า	6413
สุโขทัย	บ้านตึก	6414
สุโขทัย	แม่ตำ	6415
สุโขทัย	สารจิตร	6416
สุโขทัย	ท่าทอง	6417
สุโขทัย	เมืองบางขลัง	6418
สุโขทัย	วังไม้ขอน	6419
เพชรบูรณ์	ท่าพล	6701
เพชรบูรณ์	ในเมือง	6702
เพชรบูรณ์	ท้ายดง	6703
เพชรบูรณ์	ท่าโรง	6704
เพชรบูรณ์	พุดเตย	6705
เพชรบูรณ์	นาเฉลียง	6706
เพชรบูรณ์	หนองไผ่	6707
เพชรบูรณ์	หล่มสัก	6708
เพชรบูรณ์	ชนไพร	6709
เพชรบูรณ์	วังชมพู	6710

จังหวัด	ตำบล	รหัสตำบล
เพชรบูรณ์	สระเตี้ย	6711
เพชรบูรณ์	ห้วยใหญ่	6712
เพชรบูรณ์	วังโป่ง	6713
เพชรบูรณ์	วังใหญ่	6714
เพชรบูรณ์	สามแยก	6715
เพชรบูรณ์	ท่าแดง	6716
เพชรบูรณ์	ยางงาม	6717
เพชรบูรณ์	ห้วยโป่ง	6718
เพชรบูรณ์	บ้านกลาง	6719
เพชรบูรณ์	หนองไขว่	6720
เพชรบูรณ์	หนองสว่าง	6721
เพชรบูรณ์	ห้วยไร่	6722
อุทัยธานี	อุทัยใหม่	6101
อุทัยธานี	ลานสัก	6102
อุทัยธานี	เขาบางแกรก	6103
อุทัยธานี	หนองฉาง	6104
อุทัยธานี	เกาะเทโพ	6105
อุทัยธานี	เนินแจง	6106
อุทัยธานี	ทุ่งนางาม	6107
อุทัยธานี	ประคูยืน	6108
อุทัยธานี	ระบำ	6109
อุทัยธานี	ทุ่งพง	6110
อุทัยธานี	หนองนางนวล	6111
ลพบุรี	โคกสำโรง	1601
ลพบุรี	ท่าวัง	1602
ลพบุรี	ท่าหลวง	1603
ลพบุรี	เขาพระงาม	1604
ลพบุรี	เขาสามยอด	1605
ลพบุรี	โคกคูม	1606
ลพบุรี	ทะเลชุบศร	1607
ลพบุรี	ท่าศาลา	1608

จังหวัด	ตำบล	รหัสตำบล
ลพบุรี	ท่าหิน	1609
ลพบุรี	นิคมสร้างตนเอง	1610
ลพบุรี	หนองม่วง	1611
ลพบุรี	เกาะแก้ว	1612
ลพบุรี	คลองเกตุ	1613
ลพบุรี	วังจั่น	1614
ลพบุรี	วังเพลิง	1615
ลพบุรี	บางลี่	1616
ลพบุรี	บ้านเบิก	1617
ลพบุรี	ห้วยลำ	1618
ลพบุรี	ไก่อธนู	1619
ลพบุรี	โคกกะเทียม	1620
ลพบุรี	จิวราย	1621
ลพบุรี	ตะลุง	1622
ลพบุรี	ถนนใหญ่	1623
ลพบุรี	ท่าแค	1624
ลพบุรี	บ้านข่อย	1625
ลพบุรี	ป่าตาล	1626
ลพบุรี	โพธิ์เก้าต้น	1627
ลพบุรี	ซอนสารเดช	1628
ลพบุรี	ดงดินแดง	1629
นครปฐม	กำแพงแสน	7301
นครปฐม	ลำลูกบัว	7302
นครปฐม	สามง่าม	7303
นครปฐม	ศาลายา	7304
นครปฐม	ดอนยายหอม	7305
นครปฐม	นครปฐม	7306
นครปฐม	พระปฐมเจดีย์	7307
นครปฐม	พระประโทน	7308
นครปฐม	โพรงมะเดื่อ	7309
นครปฐม	ลำพญา	7310

จังหวัด	ตำบล	รหัสตำบล
นครปฐม	สนามจันทร์	7311
นครปฐม	ห้วยจรเข้ม	7312
นครปฐม	คลองใหม่	7313
นครปฐม	สามพราน	7314
นครปฐม	อ้อมใหญ่	7315
นครปฐม	ดอนข่อย	7316
นครปฐม	วังน้ำเขียว	7317
นครปฐม	สระสัุม	7318
นครปฐม	ห้วยขวาง	7319
นครปฐม	ห้วยม่วง	7320
นครปฐม	ห้วยพระ	7321
นครปฐม	ตาก้อง	7322
นครปฐม	ทัพหลวง	7323
นครปฐม	บ้านยาง	7324
นครปฐม	วังตะกู	7325
นครปฐม	หนองดินแดง	7326
นครปฐม	ตลาดจินดา	7327
นครปฐม	ท่าตลาด	7328
นครปฐม	บางกระทีก	7329
นครปฐม	บางช้าง	7330
นครปฐม	ยายชา	7331
ปราจีนบุรี	บ้านสร้าง	2501
ปราจีนบุรี	เนินหอม	2502
ปราจีนบุรี	หน้าเมือง	2503
ปราจีนบุรี	โคกปีบ	2504
ปราจีนบุรี	บางปลาร้า	2505
ปราจีนบุรี	บางยาง	2506
ปราจีนบุรี	คงจีเหล็ก	2507
ปราจีนบุรี	คงพระราม	2508
ปราจีนบุรี	ท่างาม	2509
ปราจีนบุรี	บางเคชะ	2510

จังหวัด	ตำบล	รหัสตำบล
ปราจีนบุรี	บ้านพระ	2511
ปราจีนบุรี	ไม้เค็ด	2512
ปราจีนบุรี	รอบเมือง	2513
เพชรบุรี	เขาใหญ่	7601
เพชรบุรี	ชะอำ	7602
เพชรบุรี	คอนขุนห้วย	7603
เพชรบุรี	นายาง	7604
เพชรบุรี	บางตะบูนออก	7605
เพชรบุรี	บ้านแหลม	7606
เพชรบุรี	คลองกระแซง	7607
เพชรบุรี	ท่าราบ	7608
เพชรบุรี	หัวสะพาน	7609
เพชรบุรี	หาดเจ้าสำราญ	7610
เพชรบุรี	บางเก่า	7611
เพชรบุรี	ท่าแร่	7612
เพชรบุรี	บางขุนไทร	7613
เพชรบุรี	บางตะบูน	7614
เพชรบุรี	นาุ้ง	7615
เพชรบุรี	บางจาก	7616
เพชรบุรี	บ้านกุ่ม	7617
เพชรบุรี	โพไร่หวาน	7618
เพชรบุรี	หนองพลับ	7619
จันทบุรี	ทับไทร	2201
จันทบุรี	คลองนารายณ์	2202
จันทบุรี	จันทนิมิต	2203
จันทบุรี	ตลาด	2204
จันทบุรี	ท่าช้าง	2205
จันทบุรี	พลับพลา	2206
จันทบุรี	วัดใหม่	2207
จันทบุรี	ทรายขาว	2208
จันทบุรี	ปะตง	2209

จังหวัด	ตำบล	รหัสตำบล
จันทบุรี	เทพนิมิต	2210
จันทบุรี	หนองตากง	2211
จันทบุรี	เกาะขวาง	2212
จันทบุรี	แสง	2213
จันทบุรี	ทับช้าง	2214
จันทบุรี	ทุ่งขนาน	2215
จันทบุรี	สะตอน	2216
เลย	เขาแก้ว	4201
เลย	ปากชม	4202
เลย	ภูกระดึง	4203
เลย	กุคป่อง	4204
เลย	นาอ้อ	4205
เลย	วังสะพุง	4206
เลย	เชียงคาน	4207
เลย	ศรีฐาน	4208
เลย	ชัยพฤกษ์	4209
เลย	เสี้ยว	4210
เลย	โคกขมิ้น	4211
เลย	หนองหญ้าปล้อง	4212
ขอนแก่น	ชนบท	4001
ขอนแก่น	ชุมแพ	4002
ขอนแก่น	ไชยสอ	4003
ขอนแก่น	โนนอุดม	4004
ขอนแก่น	หนองไผ่	4005
ขอนแก่น	กระนวน	4006
ขอนแก่น	โนนเมือง	4007
ขอนแก่น	บ้านไผ่	4008
ขอนแก่น	บ้านแฮด	4009
ขอนแก่น	ท่าพระ	4010
ขอนแก่น	บ้านเป็ด	4011
ขอนแก่น	สาวะถี	4012

จังหวัด	ตำบล	รหัสตำบล
ขอนแก่น	หนองสองห้อง	4013
ขอนแก่น	นาหนองทุ่ม	4014
ขอนแก่น	หนองเขียด	4015
ขอนแก่น	บ้านโนน	4016
ขอนแก่น	แคนเหนือ	4017
ขอนแก่น	หัวหนอง	4018
ขอนแก่น	โคกสำราญ	4019
ขอนแก่น	โคกสี	4020
ขอนแก่น	ดอนช้าง	4021
ขอนแก่น	โนนท่อน	4022
ขอนแก่น	บ้านทุ่ม	4023
ขอนแก่น	บ้านหว้า	4024
ขอนแก่น	ศิลา	4025
ขอนแก่น	ดอนคู	4026
ขอนแก่น	โนนธาตุ	4027
ขอนแก่น	หนองไผ่ล้อม	4028
มุกดาหาร	น้ำเที่ยง	4901
มุกดาหาร	นิคมคำสร้อย	4902
มุกดาหาร	มุกดาหาร	4903
มุกดาหาร	ศรีบุญเรือง	4904
มุกดาหาร	คำชะอี	4905
มุกดาหาร	นาออก	4906
มุกดาหาร	คำป่าหลาย	4907
มุกดาหาร	โพนทราย	4908
บุรีรัมย์	นาโพธิ์	3101
บุรีรัมย์	โนนดินแดง	3102
บุรีรัมย์	สั้มป้อย	3103
บุรีรัมย์	โนนสุวรรณ	3104
บุรีรัมย์	ปราสาท	3105
บุรีรัมย์	โนนเมือง	3106
บุรีรัมย์	นิคม	3107

จังหวัด	ตำบล	รหัสตำบล
บุรีรัมย์	สตึก	3108
บุรีรัมย์	ทุ่งกระตาดพัฒนา	3109
บุรีรัมย์	เขาคินเหนือ	3110
บุรีรัมย์	ไทยเจริญ	3111
บุรีรัมย์	บัวทอง	3112
บุรีรัมย์	บ้านบัว	3113
บุรีรัมย์	เมืองฝาง	3114
บุรีรัมย์	สวายจิก	3115
บุรีรัมย์	สะแกชำ	3116
บุรีรัมย์	หนองคา	3117
บุรีรัมย์	ชุมแสง	3118
บุรีรัมย์	ทุ่งวัง	3119
บุรีรัมย์	ร่อนทอง	3120
บุรีรัมย์	โคกสูง	3121
บุรีรัมย์	เมืองไผ่	3122
บุรีรัมย์	ไทยสามัคคี	3123
บุรีรัมย์	เมืองฝ้าย	3124
อุบลราชธานี	เขมราฐ	3401
อุบลราชธานี	กุศประทาย	3402
อุบลราชธานี	นาสว่าง	3403
อุบลราชธานี	เมืองเดช	3404
อุบลราชธานี	จุฬา	3405
อุบลราชธานี	นาจะหลวย	3406
อุบลราชธานี	นาเขีย	3407
อุบลราชธานี	ขามใหญ่	3408
อุบลราชธานี	ในเมือง	3409
อุบลราชธานี	วารินชำราบ	3410
อุบลราชธานี	แสนสุข	3411
อุบลราชธานี	ห้วยขะยุง	3412
อุบลราชธานี	ขามป้อม	3413
อุบลราชธานี	หนองสิม	3414

จังหวัด	ตำบล	รหัสตำบล
อุบลราชธานี	กลาง	3415
อุบลราชธานี	โนนสมบูรณ์	3416
อุบลราชธานี	บัวงาม	3417
อุบลราชธานี	สมสะอาด	3418
อุบลราชธานี	คอนสาย	3419
อุบลราชธานี	คำเจริญ	3420
อุบลราชธานี	ไหล่ทุ่ง	3421
อุบลราชธานี	โสกแสง	3422
อุบลราชธานี	กุดลาด	3423
อุบลราชธานี	ไธน้อย	3424
อุบลราชธานี	หนองซอน	3425
อุบลราชธานี	คำขวาง	3426
อุบลราชธานี	โนนโพนน	3427
อุบลราชธานี	เมืองศรีโค	3428
ชุมพร	ตากแดด	8601
ชุมพร	ท่าตะเภา	8602
ชุมพร	ท่ายาง	8603
ชุมพร	นาทุ่ง	8604
ชุมพร	ปากน้ำ	8605
ชุมพร	วังไผ่	8606
ชุมพร	นาโพธิ์	8607
ชุมพร	ขันเงิน	8608
ชุมพร	บางลึก	8609
ชุมพร	บางหมาก	8610
ชุมพร	บ้านนา	8611
ชุมพร	วิสัยเหนือ	8612
ชุมพร	ครน	8613
ชุมพร	ทุ่งระยะ	8614
ชุมพร	นาสัก	8615
ชุมพร	นาพญา	8616
ชุมพร	แหลมทราย	8617

จังหวัด	ตำบล	รหัสตำบล
สุราษฎร์ธานี	ตลาดไชยา	8401
สุราษฎร์ธานี	พุมเรียง	8402
สุราษฎร์ธานี	ท่าฉาง	8403
สุราษฎร์ธานี	ท่าข้าม	8404
สุราษฎร์ธานี	ตลาด	8405
สุราษฎร์ธานี	บางกุ้ง	8406
สุราษฎร์ธานี	มะขามเตี้ย	8407
สุราษฎร์ธานี	วัดประดู่	8408
สุราษฎร์ธานี	เขานิพันธ์	8409
สุราษฎร์ธานี	บ้านส้อง	8410
สุราษฎร์ธานี	ปากหมาก	8411
สุราษฎร์ธานี	ป่าเว	8412
สุราษฎร์ธานี	เวียง	8413
สุราษฎร์ธานี	ท่าเคย	8414
สุราษฎร์ธานี	เสวียด	8415
สุราษฎร์ธานี	ท่าสะท้อน	8416
สุราษฎร์ธานี	น้ำรอบ	8417
สุราษฎร์ธานี	บางมะเคือ	8418
สุราษฎร์ธานี	พุนพิน	8419
สุราษฎร์ธานี	หนองไทร	8420
สุราษฎร์ธานี	ขุนทะเล	8421
สุราษฎร์ธานี	คลองฉนาก*	8422*
สุราษฎร์ธานี	คลองน้อย	8423
สุราษฎร์ธานี	คลองฉนวน	8424
สุราษฎร์ธานี	ทุ่งหลวง	8425
พัทลุง	ตะโหนด	9301
พัทลุง	ท่ามะเคือ	9302
พัทลุง	คูหาสวรรค์	9303
พัทลุง	ลำปำ	9304
พัทลุง	แม่ขรี	9305
พัทลุง	โคกสั๊ก	9306

จังหวัด	ตำบล	รหัสตำบล
พัทลุง	ควนมะพร้าว	9307
พัทลุง	ชัยบุรี	9308
พัทลุง	คำน่าน	9309
พัทลุง	ท่าแค	9310
พัทลุง	ท่ามิหรำ	9311
พัทลุง	นาท่อม	9312
พัทลุง	พญาขัน	9313
นครศรีธรรมราช	จันดี	8001
นครศรีธรรมราช	ฉวาง	8002
นครศรีธรรมราช	ชะอวด	8003
นครศรีธรรมราช	ทิวัง	8004
นครศรีธรรมราช	ปากนพรก	8005
นครศรีธรรมราช	บางพระ	8006
นครศรีธรรมราช	ปากพนัง	8007
นครศรีธรรมราช	หูล่อง	8008
นครศรีธรรมราช	คลัง	8009
นครศรีธรรมราช	ในเมือง	8010
นครศรีธรรมราช	ปากพูน	8011
นครศรีธรรมราช	โพธิ์เสด็จ	8012
นครศรีธรรมราช	ลิซล	8013
นครศรีธรรมราช	หน้าสดน	8014
นครศรีธรรมราช	นากะชะ	8015
นครศรีธรรมราช	ละอาย	8016
นครศรีธรรมราช	ขอนหาด	8017
นครศรีธรรมราช	เขาพระทอง	8018
นครศรีธรรมราช	เคื่อง	8019
นครศรีธรรมราช	ท่าเสม็ด	8020
นครศรีธรรมราช	กะปาง	8021
นครศรีธรรมราช	เขาขาว	8022
นครศรีธรรมราช	ควนกรด	8023
นครศรีธรรมราช	ถ้ำใหญ่	8024

จังหวัด	ตำบล	รหัสตำบล
นครศรีธรรมราช	นาหลวงเสน	8025
นครศรีธรรมราช	หนองหงส์	8026
นครศรีธรรมราช	เกาะทวด	8027
นครศรีธรรมราช	คลองน้อย	8028
นครศรีธรรมราช	บางศาลา	8029
นครศรีธรรมราช	ไชยมนตรี	8030
นครศรีธรรมราช	ท่าจิว	8031
นครศรีธรรมราช	ท่าเรือ	8032
นครศรีธรรมราช	บางจาก	8033
นครศรีธรรมราช	ปากนคร	8034
นครศรีธรรมราช	เขาน้อย	8035
นครศรีธรรมราช	ทุ่งปรัง	8036
นครศรีธรรมราช	สี่ขีด	8037
นครศรีธรรมราช	เสาเกา	8038
นครศรีธรรมราช	เขาพังไกร	8039
นครศรีธรรมราช	ท่าชอม	8040
สตูล	ควนสตอ	9101
สตูล	เจ๊ะบิลัง	9102
สตูล	พิมาน	9103
สตูล	กำแพง	9104
สตูล	ควนโดน	9105
สตูล *	ควนขัน *	9106 *
สตูล	ปากน้ำ	9107

เขต	รหัสเขต	แขวง	รหัสแขวง
จอมทอง	0008	บางค้อ	1031
จอมทอง	0008	บางมด	1032
จอมทอง	0008	จอมทอง	1033
ราชเทวี	0009	ทุ่งพญาไท	1034
ราชเทวี	0009	ถนนเพชรบุรี	1035
ราชเทวี	0009	มักกะสัน	1036
ลาดพร้าว	0010	ลาดพร้าว	1037
ลาดพร้าว	0010	จรัญญู	1038
คันนายาว	0011	คันนายาว	1039
ทุ่งครุ	0012	บางมด	1040
ทุ่งครุ	0012	ทุ่งครุ	1041

วันกำหนดส่ง

[illegible]